

perire queat; itaque corrigendum puto: *Κέλνουν δραστήρια τὰνδρός*. Scholia, quorum alterum ad genuinam, alterum ad vulgatam lectionem pertinuerit, ita separanda esse judico: *Δραστήρια τὰ τολμήματα καὶ πράξεις. Κέλνουν χρηστήρια ἃ διεχρήσατο ἐκεῖνος. ἢ τὰ διεφθαρμένα ποίμνια παρὰ τὸ διαχρήσασθαι αὐτά*. Suidas universa etiam receptæ lectioni ascripsit. Huic autem conjecturæ parum fiderem, si non Joanni Jac. Schultensio, magno parente dignissimo, eadem incidisset.

CAPUT XX.

Observationes quædam super Homero, et Specimen Scholiorum ad Hom. e Leid. Cod. ineditorum.

Ψάμαθος καὶ Ἀμαθος διαφέρει. Quibus diversam harum vocum potestatem asserat, Homeri loca producit Noster, et in Iliade E. 587., ubi vulgo editur, *τύχε γὰρ ψαμάθοιο βαθείης*, Amm. legit, *τύχε γὰρ ῥ' ἀμάθοιο βαθείης*: quæ scriptura ab aliis etiam Gramm. probata quin genuina sit, dubitari non potest. Oppido autem paucos esse opinor, quibus non sit perspectum, quanta fuerit olim in Homero scripturæ e diversis Criticorum sectis orta differitas. Qua de re quominus rite judicari possit, vett. Grammaticorum facit penuria: e centenis, qui data opera Homero illustrando incubuerant, ne unum quidem reliquum habemus, si discedas a Porphyrio, cujus commentarium sanequam luculentum Voss. Codex Ms. asservat. Veteres autem commentatores divina carminis nobilitas non deterruit, quin pro sua quisque sapientia receptam lectionem leves sæpe ob rationes sollicitarent, et pro libidine corrigerent. Cujus rei exempla passim ap. Eust., et in Scholiis minoribus prostant, longe autem plurima in Scholiis libri Vossiani iueditis. Deinde, cum Homeri loca in omnibus fere Veterum libris occurrant, ingens hinc conferri potuisset variantium lectionum seges, si in his locis ad Homerum [238] comparandis, quod partim a Barnesio fuit præstitutum, eruditi homines mutuam diligentiam collocassent, et primi librorum Editores

A Homericorum versuum lectionem, quam in membranis repererant, bona semper fide nobis repræsentassent. Hæc si pluribus exequi vellem, unus Amm. quantum satis fuerit exemplorum subministraret. Frequenter genuinam Ammonii scripturam, quam dederat Aldus, temere ad vulgatæ in Hom. lectionis normam mutavit H. Steph.; quæ in Notis passim super hac re notavi, hic nolo reponere. Unus est locus, qui me nonnihil adhuc dubium trahit; rectene nimirum Steph. ad v. *Ἐρωτᾶν* in Hom. versu posuerit *ἐν Κρήτῃ εὐρείῃ*, prouti vulgatur in Od. N. 256., rejecta lectione Aldina *ἐν Τροίῃ εὐρείῃ*: num vero posterior sincera sit et in Hom. reponenda; tametsi istic loci se Creta profugum dolose simulet Ulysses, non negat tamen, prædam sese in bello Trojano acquisivisse; atque adeo nihil obstat, quominus ab Amm. legi potuerit: *Πυνθανόμην Ἰθάκης γε καὶ ἐν Τροίῃ εὐρείῃ Τηλον ὑπὲρ πόντον*. Aliud, quod Amm. v. *Μετρεῖσθαι* suppeditat, variationis exemplum eo potissimum annotabo, ut Ammonii simul notam integriorem exhibeam; hac enim ratione, ut autumo, ea est legenda: *Μετρεῖσθαι μὲν γὰρ ἐλεγον οἱ παλαιοὶ μέτρῳ λαμβάνειν πυρὸν, ἢ τι τοιοῦτον ἐν δάνει. — οὐχὶ ἀργύριον ἢ χρυσίον. (οὐδ' ἔτι γὰρ ἦν νομίσματα.)* Ἰστασθαι δέ. In Homeri, qui subjicitur, versu, ex Il. N. 745. Amm. posuerat *ἀποστήσωνται*, [239] eamque etiam lectionem Grammaticorum auctoritate in textum reduxit Barnes., remota priorum Edd. lectione *ἀποτίσωνται*. Vel hinc Codicis Leid. bonitatem æstimare licet, qui eo in versu habet *ἀποστήσονται*, et in margine, præter editum scholion, sequentia: *Ἐν γὰρ τῇ κολοβομαχίᾳ ἠτύχησαν οἱ Τρῶες. θεραπεύει δὲ τὸν Ἑκτορα λεληθόσιν ἐπαίνοισι, ὑπομνήσκων αὐτὸν τῶν χθὲς κατορθωμάτων*. Quæ in Notis et in Anim. ex Iliadis Homeri Cod. Voss. produxi, non dubito, quin apud idoneos harum rerum judices aliquid etiam pretii huic libro conciliarint. Eundem librum in Anglia publicitus agens Ez. Spanhemius apud Is. Vossium versavit, et nonnulla Scholia indidem excerpta tum alibi tum in Observat. ad Callim. exhibuit, sed pleraque omnia levioris momenti.

ΤΑΞΙΣ ΠΑΛΑΙΑ,

ΚΑΙ

ΟΝΟΜΑΣΙΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΟΝΤΩΝ.

ΚΑΤΑΛΟΧΙΣΑΙ ἐστὶ τὸ εἰς λόχους καταμερίσαι τὸ Α
πλῆθος του στρατον.

Λόχος, ἐνίοι μὲν, τὸ σύστημα τὸ ἐξ ἀνδρῶν η'. οἱ δὲ, τὸ
ἐξ ἀνδρῶν ιβ'. οἱ δὲ, τὸ ἅπα ἐκκαίδεκα ἀνδρῶν πλῆθος.
ὁ καὶ τέλειόν φασι καὶ σύμμετρον.

Λοχαγός, Πρωτοστάτης καὶ Ἡγεμῶν, ὁ αὐτός ἐστιν.
ἐστὶ δὲ ὁ πρῶτος καὶ ἄριστος τοῦ λόχου.

Ουραγός, ὁ τελευταῖος τοῦ λόχου.

Στίχος καὶ **Δεκανία** καὶ **Λόχος**, τὸ αὐτό ἐστιν. οἱ δὲ καὶ
Ἐνωμοτίαν αὐτὸ καλοῦσιν. οἱ δὲ τὸ ἥμισυ λέγουσι τοῦ
λόχου τὴν Ἐνωμοτίαν, οἱ δὲ, τὸ δ'.

Ἐνωμοτάρχης, ὁ τῆς Ἐνωμοτίας ἄρχων.

Διμοιρίαν καὶ **Ἡμιλοχίαν** τὸ αὐτό φασι. καὶ **Διμοιρίτης**
καὶ **Ἡμιλοχίτης**, ὁ ἄρχων τῆς διμοιρίας καὶ ἡμιλο-
χίας.

Ἐπιστάτης, ὁ τοῦ λόχου ["λοχαγοῦ, *Ælian. Tact. 5.*"
Kuster.] ὀπίσω τεταγμένος· ὁ δὲ μετ' αὐτὸν, Πρωτο-
στάτης· ὁ δὲ μετὰ τούτον πάλιν, Ἐπιστάτης· ὡς εἶναι
τὸν ὄλον στίχον ἐκ Πρωτοστατῶν καὶ Ἐπιστατῶν
συγκειμενον. ἐνίοι δὲ λοχαγὸν μὲν τὸν Πρωτοστάτην
λέγουσιν, ὥσπερ καὶ οὗτοι· καὶ ουραγὸν τὸν Ἐπιστά-
την· τοὺς ἐν μέσῳ δὲ, οὐχ ὡσαύτως· ἄλλ' Ἐπιστάτην
μὲν, τὸν μετὰ τὸν Πρωτοστάτην, ἦτοι [τὸν] δεύτε-
ρον· τὸν δὲ τρίτον ἀπὸ τοῦ Πρωτοστάτου, Ὑπο-
στάτην.

Συλλοχισμός ἐστίν, ὅταν τῷ πρώτῳ λόχῳ ἕτερος λόχος
ἐπιτεθῇ, ὥστε λοχαγὸν λοχαγῷ, καὶ ουραγὸν ου-
ραγῷ, καὶ τοὺς μεταξὺ τοῖς ὁμοζύγοις παρίστα-
σθαι.

Παραστάται, οἱ ὁμόλοχοι, ἀνδρῶν ξδ'. καὶ ὁ ηγούμενος,
Τετράρχης.

[**Παραστάται** οἱ ὁμόζυγοι τῶν λόχων πρωτοστάται καὶ
ἐπιστάται, διὰ τὸ παρὰ ἀλλήλοις ἵστασθαι.

Διλοχία, δύο λόχοι, καὶ ὁ ηγούμενος αὐτῶν **Διλοχι-
της**.

Τετράρχια, οἱ τέσσαρες λόχοι, ἀνδρες ἐξήκοντα τέσσα-
ρες, καὶ ὁ ηγούμενος αὐτῶν **Τετράρχης**.]

Τάξεις, αἱ δύο τετράρχιαι, ἀνδρῶν ρκη. καὶ ὁ ηγου-
μενος, πάλαι μὲν **Ταξίαρχος**· νῦν δὲ, **Ἐκατοντάρ-
χης**.

Σύνταγμα, ὃ ἐνίοι **Παράταξιν**, αἱ β' τάξεις, ἀνδρες σνς'. C
καὶ ὁ ηγούμενος, **Συνταγματάρχης**. [*Vide Valek. ad
Ammon. 126=131.*] τοῦτο δὲ ἐνίοι καὶ **Ξεναγίαν**
καλοῦσι, καὶ **Ξεναγὸν** τὸν ηγούμενον.

Πεντακοσιάρχια, τὰ β' τάγματα, ἀνδρες φιβ'. καὶ ὁ
ηγούμενος, **Πεντακοσιάρχης**.

Ἐκτακτοί, [**Ἐκτακτοί** ἢ **Ἐκτακτοί**, *Suid.* "Ἐκτακτοί ἢ
Ἐκτατοί, *Bibl. Coisl.*] τοὺτους τὸ μὲν παλαιὸν ἡτάξις
εἶχεν, ὡς καὶ τοῦνομα δηλοῖ, διότι τάξεως ἐξάριθμοι [ἐξ
αριθμοί, *Bibl. Coisl.*] ἦσαν. εἰσὶ δὲ ε' **Στρατοκῆρυξ**,
Σαλπικτῆς, **Σημειοφόρος**, **Ὑπηρέτης**, **Οὔραγός**. νῦν
δὲ, καὶ τοῦ συντάγματος λέγονται καὶ τῶν ἄλλων.
εἶχεν δὲ δεῖ τοὺτους τὴν τάξιν, ἢ [καὶ] τὸ σύνταγμα.

[* "*Παρυφή* est *Prætexta*, quæ in vestibus præ aliis eminebat.
Hinc metaphorice In agminibus prima linea, quæ præ ceteris

τὸν μὲν, ὅπως τῇ φωνῇ σημαίνει τὸ πραττόμενον·
τὸν δὲ, ὅπως τῷ σημείῳ, εἰ μὴ ἡ φωνὴ κατακουοιτο διὰ
θύρυβον· τὸν δὲ **Σαλπικτῆν**, ὁπότε μὴδὲ σημεία βλέ-
ποιεν διὰ κονιορτόν· καὶ τὸν **Ὑπηρέτην**, ὥστε τι τῶν
εἰς τὴν χρεῖαν παρακομίσαι. τόνγε μὴν **Ἐκτακτον Ουρα-
γόν**, πρὸς τὸ ἐπανάγειν τὸ ἀπολειπόμενον [τὸν ἀπολ.
Suid. τὸ πρῶτον ἐπιλ. *Bibl. Coisl.*] ἐπὶ τὴν τάξιν, ὅς,
τῶν τεσσάρων ἄνω τυπουμενων κατὰ μέτωπον, κάτω
τάσσεται.

Ξεναγία, αἱ β' πεντακοσιάρχιαι, ἀνδρῶν ρκδ'. οἱ δὲ
πλεῖστοι τοῦτο τὸ πλῆθος **Χιλιαρχίαν** καλοῦσι, καὶ
Χιλίαρχον, τὸν ηγούμενον.

Μεραρχία, αἱ β' χιλιαρχίαι, ἀνδρῶν βμη'. οἱ δὲ καὶ
Τέλος ὀνομάζουσι, καὶ τὸν ηγούμενον, **Μεράρχην**· οἱ
δὲ, **Τελάρχην**, [*Τελεταρχην*.]

Φαλαγγαρχία, αἱ β' μεραρχίαι, ἀνδρες δ'ς'. τοῦτο
ἐνίοι καὶ **Ἀποτομήν** κέρατος φασιν, οἱ δὲ μέρος. πάλαι
δὲ καὶ **Στρατηγία** ἐκαλεῖτο, καὶ ὁ ηγούμενος, **Στρατη-
γός**· νῦν δὲ, **Φαλαγγάρχης**.

Διφαλαγγία, αἱ β' φαλαγγαρχίαι, ἀνδρες ηρ'ιβ. τοῦτο
δὲ καὶ **Μέρος** ὑπ' ἐνίων καλεῖται· ἀλλὰ καὶ **Κέρας**.
καὶ ὁ ηγούμενος, **Κεράρχης**. [*"Μοροφαλαγγία, vo-
cem Schneider. addubitat : Julius Africanus 67.
p. 312. Ed. Vett. Mathem. Paris. 1693., quo ca-
pitate obiter moneo perperam διφαλαγγία frequen-
ti confusioe, (cf. Schæf. Ind. ad Greg. Cor. v.
Δια,) edi pro διφαλαγγία, de qua Grammaticus in
Bibl. Coisl. 507. editus : Διφαλαγγία, αἱ δύο φα-
λαγγαρχίαι (l. φαλαγγαρχίαι) ἀνδρῶν ὀκτακισχι-
λίων εκατὸν ἐνενήκοντα δύο· τοῦτο δὲ καὶ μέρος ὑπ'
ἐνίων καλεῖται, ἀλλὰ καὶ κέρας, καὶ ὁ ηγούμενος
κεράρχης, ubi ex ipso Cod., qui Parisiis in Bibl.
Regia 347. numeratus servatur, a me inspecto re-
pone κερατάρχης pro κεράρχης, quod nihili est."*
Osann. Auct. Lexx. Gr. 110.]

Φάλαγξ, ἡ τετραφαλαγγαρχία, αἱ β' φάλαγγες, [*δυρα-
λαγγίαι*,] ἀνδρες σπ'δ'. τοῦτο γάρ, ἡ τελεία καὶ
εὐχρηστος φάλαγξ.

Μήκος ἐστὶ φάλαγγος τὸ α' ἐκ τῶν λόχων [*λοχαγῶν*,
Bibl. Coisl.] **σύνταγμα**, ὃ [ὑπὸ] **μίαν** εὐθείαν τάσσε-
ται, ἀπὸ κέρατος εἰς κέρας διατεῖνον. καλεῖται δὲ τοῦτο
καὶ **Πρόσωπον**, καὶ **Μέτωπον**, καὶ **Στόμα**, καὶ **Παράτα-
ξις**, καὶ **Πρωτολοχία**, καὶ **Πρωτοστάται**, [*Πρωτολοχία*,
καὶ **Πρῶτον** ζυγόν, καὶ **Παρυφή**,* καὶ **Ἡγεμόνες**, καὶ
Προστάται, *Bibl. Coisl.*] ὁ δὲ κατόπιν τούτου **στίχος**
καὶ **παράλληλος** κείμενος, **Δεύτερον** ζυγὸν καλεῖται.
καὶ ὁ τρίτος, τρίτον ζυγόν, καὶ ἐξῆς ὁμοίως.

Βάθος ἐστὶ φάλαγγος τὸ μετὰ τὸ μέτωπον ἅπαν· καὶ ὁ
ἀπὸ λοχαγοῦ ἐπὶ ουραγὸν στίχος, **Κατὰ βάθος** λέγε-
ται.

Ζυγεῖν ἐστὶ τὸ ἐπ' εὐθείας τῷ κατὰ μήκος στίχῳ κεῖ-
σθαι, ἦτοι παραλλῶς εἶναι.

Στιχεῖν ἐστὶ τὸ ἐπ' εὐθείας κεῖσθαι τῷ κατὰ βάθος στίχῳ.

conspiciebatur, *παρυφή* s. *Prætexta* dicebatur." *Montef.*]

τοῦτο γάρ, καὶ κυρίως Στίχος λέγεται. ["Gallice, A La file." Montef.]

Διχοτομία φάλαγγος, ἡ εἰς δύο ἴσα τομή. ταῦτα δὲ τὰ μέρη καλεῖται Κέρατα. ὧν τὸ μὲν, Εὐώνυμον κέρας λέγεται, καὶ Οὐρά· τὸ δὲ λοιπὸν, Δεξιὸν καὶ κεφαλὴ, [Δεξιὸν κέρας, Κεφαλὴ,] καὶ Δεξιὸν ἀκρωτήριο, καὶ Δεξιὰ ἀρχή.

Ἄραρος καὶ Ὀμφαλὸς καὶ Συνοχή, πρᾶγμα ὡς ἔνιοι, καὶ στόμα, ὡς ἕτεροι, ἡ Διχοτομία καλεῖται. [Ὀραρος, Suid. : at aliter Idem in v. Διχοτομία, ubi v. Kust. Articulus in Bibl. Coisl. non legitur.]

Ὀπλίται, Πελτασταί, Ψιλοί, τῆς πεζικῆς εἰσὶ καὶ μαχίμου δυνάμει· ἔχουσι δὲ [καὶ] διαφορὰν. Ὀπλίται μὲν γὰρ λέγονται οἱ βαρυτάτῃ κεκρημένοι ὀπλίσει [καθοπλίσει,] κατὰ τὸν Μακεδονικὸν τρόπον, ἀσπίσι περιφερέσι καὶ δόρασι περιμηκεστέροις· Ψιλοὶ δὲ, οἱ κουφοτάτῃ. κέκρηται γὰρ τόξῳ καὶ ἀκοντίοις καὶ λίθοις ἐκ σφενδόνης, ἢ ἐκ χειρός. οἱ δὲ Πελτασταὶ μέσῃ πως κέκρηται σκευῇ. ἢ γὰρ Πέλτῃ μικρά τίς ἐστὶν ἀσπίδιση, καὶ κούφη, καὶ τὰ δόρατα πολὺ τῶν ὀπλιτῶν λειπόμενα.

Εἰσὶ δὲ καὶ τῆς ὀχηματικῆς δυνάμει τρεῖς διαφοραί, [vide Suid. v. Ἰππική.] ἡ μὲν γὰρ ἐστὶν Ἰππική, ἡ δὲ, δι' Ἀρμάτων, ἡ δὲ, δι' Ἐλεφάντων· τοῦ δὲ Ἰππικόν τὸ μὲν ἀπλῶς οὕτω καλεῖται, Ἰππεῖς καὶ Ἰππικόν τὸ δὲ, Ἀμφίππον, [Ἀμφίπποι,] καὶ Ἀμφίπποι μὲν, οἱ ἐπὶ δυοῖν ἀσπράτοις ἵπποις συνδεμένοι ὀχούμενοι, οἱ καὶ μεταπηδῶσιν ἀπ' ἄλλου ἐπ' ἄλλον, ὅταν ἡ χρεια καλῇ. τοῦ δὲ κυρίως Ἰππικοῦ τὸ μὲν ἐστὶ Κατάφρακτον, οἱ καὶ τοὺς ἵππους καὶ τοὺς ἵππεας πεφραγμένους παρέχεται· τὸ δὲ, Ἀκατάφρακτον. τούτων δὲ, οἱ μὲν θυρεοὺς ἔχοντες, Θυρεοφόροι καλοῦνται· οἱ δὲ, ἀπλῶς Δορατοφόροι. αὐτῶν δὲ οἱ μὲν μόνον ἀκοντίζουσιν, εἰς δὲ χεῖρας τοῖς πολεμίοις οὐκ ἔρχονται, καὶ καλοῦνται Ἰπταγωνισταί, καὶ Ταραντίνοι· οἱ δὲ, τόξοις, οἱ λέγονται Ἰπποτοξόται· ἔτι δὲ, οἱ μὲν Δορατοφόροι, ἢ Κοντοφόροι, ἢ Ξυστοφόροι. καλοῦνται γὰρ τοῖς τρισὶν ὀνόμασιν. οὗτοι δὲ εἰσιν οἱ ἀπὸ τῶν ἵππων καὶ πλησίον πολεμίοις δόρασι μαχόμενοι. οἱ δὲ, Ἀκροβολισταί, οἷον πόρρωθεν βάλλοντες. ἔτι τῆς ἱππικῆς δυνάμει Κατάφρακτοι, Ἰππακοντισταί, Ἐλαφροί, Θυρεοφόροι, οἱ καὶ Ταραντίνοι, Ἰπποτοξόται.

Πύκνωσις, κατὰ παραστάτην καὶ ἐπιστάτην. τούτῃ, πύκνωσις κατὰ μήκος καὶ βάθος. κατέχει δὲ ὁ πεπικνωμένος ἀνὴρ πῆχεις β'· ὁ δὲ ἀπλῶς τεταγμένος, πῆχεις δ'.

Συνασπισμός. ὅταν ἕκαστος ἀνὴρ τῶν ἐν τῇ φάλαγγι κατέχῃ πῆχυν ἕνα, τοῦτο καλεῖται Συνασπισμός.

Πρόταξις ψιλῶν, ὅτε τῶν ἄλλων οὗτοι ἐν πολέμῳ προτάττονται· Ὑπόταξις δὲ, ὅτε ὑποτάττονται. Προσένταξις δὲ, ὅτε καὶ ἐμπλεκόμενοι τῇ φάλαγγι, παρ' ἀνδρα τάττονται· λέγεται δὲ καὶ Παρένταξις τοῦτο.

Παραβολὴ Παρεντάξεως διαφέρει. ἡ μὲν γὰρ ἐστὶ τῶν ὁμοίων Παρένθεσις, οἷον ὀπλιτῶν παρ' ὀπλίτας, ἢ ψιλῶν παρὰ ψιλοῦς. Παρένταξις δὲ, ἡ τῶν ἀνομοίων, οἷον ὀπλιτῶν παρὰ ψιλοῦς, ἢ ψιλῶν παρ' ὀπλίτας.

Λόχος, ἀνδρῶν ὀκτώ.

Συστασις, τέσσαρες λόχοι, ἀνδρῶν λβ'.

Πεντηκονταρχία, β' συστάσεων, ἀνδρῶν ἑξηκονταεσάρων.

Ἐκατονταρχία, β' πεντηκονταρχίαι, ἀνδρῶν ρκί'. ἐκάστη δὲ ἑκατονταρχία ἐκτάτους [ἐκτάτους Bibl. Coisl.] ἔχει πέντε, [Σημειοφόρον, Οὐραγόν, Σαλπικτήν, Ὑπνέτην, Στρατοκίρυκα.]

Ψιλαγία, β' ἑκατονταρχίαι, ἀνδρῶν διακοσίων πεντηκονταεξ.

Ξεναγία, β' ψιλαγίαι, ἀνδρῶν φιβ'.

Συστρεμμα, β' ξεναγίαι, ἀνδρῶν ακδ'.

Ἐπιξεναγία, δύο συστρέμματα, ἀνδρῶν βμη'.

Στίφος, δύο ἐπιξεναγίαι, ἀνδρῶν δζς'.

Ἐπίταγμα, δύο στίφη, ἀνδρῶν ηρζβ'. τούτου ἑκτακτοί [ἑκτατοί Bibl. Coisl.] ἄνδρες ἢ ἐπιξεναγοὶ μὲν δύο [δ', Suid. et Bibl. Coisl.] συστρεμματάρχαι δὲ, οἱ λοιποί.

Ἐμβολὸν παρατάξεως ὄνομα τοιαῦδε. ἐστὶ δὲ τὸ ἡμισυ τοῦ Ῥόμβου τοιοῦδε ὄντος.

Ῥομβοειδὲς, παράταξις, ὀνομάζεται καὶ Σφηνοειδής. [Ἔστι δὲ τὸ ἡμισυ τοῦ Ῥόμβου. ὀνομάζεται δὲ καὶ σφηνοειδές. Ῥομβοειδὲς παράταξις.

A
Θ Θ Θ
Z Z Z Z Z
Δ Δ Δ Δ Δ Δ Δ
B B B B B B B B
A A A A A A A A A A
Γ Γ Γ Γ Γ Γ Γ Γ
Ε Ε Ε Ε Ε Ε Ε
Η Η Η Η Η
Κ Κ Κ
M.

Bibl. Coisl. Apud Suid. Ἔστι δὲ τὸ ἡμισυ τοῦ Ῥόμβου τοιοῦδε ὄντος. Ῥομβοειδὲς, παράταξις ὀνομάζεται· καὶ Σφηνοειδές.]

Ἰλη ἱππέων ἐστὶν ἑξηκονταεσάρων.

Ἐπιλαρχία, β' ἴλαι, ἱππέων ρκή.

Ταραντιναρχία, β' ἐπιλαρχίαι, ἱππέων διακοσίων πεντηκονταεξ.

Ἰπαρχία, β' ταραντιναρχίαι, ἱππέων πεντακοσίων δώδεκα.

Β Ἐφιπαρχία, β' ἱπαρχίαι, ἱππέων χιλίων εικοσπεσάρων.

Τέλος, δύο ἐφιπαρχίαι, ἱππέων δισχιλίων τεσσαράκοντα ὀκτώ.

Ἐπίταγμα, β' τέλη, ἱππέων τετρακισχιλίων ζς'.

Κλίσις, ἡ κατὰ ἀνδρα κίνησις.

Κλίσις ἐπὶ δόρυ, ἐστὶν ἡ ἐπὶ τὰ δεξιὰ κλίσις· Ἐπανάκλις δὲ, ἡ ἐπὶ τὰ ἀριστερά κλίσις. [Ἐπὶ δόρυ ἐστὶ κλίσις ἡ ἐπιδεξία κλίσις. Ἐφηνία ἐστὶ κλίσις ἡ ἐπὶ τὰ ἀριστερά ὁμοίως. Bibl. Coisl.]

Ἐπ' ἀσπίδα κλίσις, [Ἐπ' ἀσπίδος, Bibl. Coisl.] ἐστὶν ἡ ἐπὶ τὰ ἀριστερά ὁμοίως.

Μεταβολή· ἐστὶν ἡ δις ἐπὶ τὸ αὐτὸ γινομένη κλίσις, κατὰ γνώμην τῶν ὀπλιτῶν ὅψει μετατιθεῖσα, [μετατιθεῖσα, Suid.] ἢς δύο διαφοραί· ἡ μὲν, ἀπὸ τῶν πολεμίων, ἢν καὶ Ἐπ' οὐρὰν ὀνομάζουσιν· ἡ δὲ, ἐπὶ τοὺς πολεμίους, Ἀπ' οὐρὰς καλουμένη. ἔνιοι δὲ οὕτω καὶ [δὲ καὶ οὕτως, Suid. et Bibl. Coisl.] αὐτὴν υπογράφουσιν. Μεταβολή, ἐστὶ μετάληψις τῆς προπαρχούσης ἐπιφανείας εἰς τὴν κατ' οὐρὰν ἐπιφάνειαν, ἢ ἀπὸ ταύτης ἐπὶ τὴν ἐναντίαν. καὶ ἡ μὲν ἀπὸ τῶν πολεμίων μεταβολή, δις ἐπὶ δόρυ κλινάντων γίνεταί· ἡ δὲ ἐπὶ τοὺς πολεμίους, δις ἐπ' ἀσπίδα.

Ἐπιστροφή ἐστὶν, ἐπειδὴν τὸ πᾶν σύνταγμα πυκνώσαντες κατὰ παραστάτην καὶ ἐπιστάτην, καθάπερ ἐνὸς ἀνδρὸς σῶμα, ἐπὶ δόρυ ἢ ἐπ' ἀσπίδα ἐγκλίνωμεν· καθάπερ ἐπὶ κέντρῳ τῷ λοχαγῷ, παντὸς τοῦ τάγματος περιεπεχθέντος, καὶ μεταλαβόντος τόπον, μετὰ τὸν [τόπον μὲν τὸν, Suid. et Bibl. Coisl.] ἔμπροσθεν ἐπιφάνειαν δὲ τὴν ἐκ δεξιῶν, διαμενόντων ἕκαστον τῶν παραστατῶν καὶ τῶν ἐπιστατῶν, [ἐκαστῶν τῶν παραστατῶν καὶ τῶν ἐπιστ., Suid. et Bibl. Coisl.]

Ἀναστροφή ἐστὶν ἡ ἀποκατάστασις τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὴν προτέραν χώραν. Περιπασμός δὲ ἐστὶν ἡ ἐκ δυοῖν ἐπιστροφῶν τοῦ τάγματος κίνησις, ὥστε μεταλαμβάνειν τὸν ὀπίσω τόπον. Ἐκπεριπασμός δὲ ἐστὶν, ἐκ τριῶν ἐπιστροφῶν συνεχῶν κίνησις, ὥστε μεταλαμβάνειν, ἐὰν μὲν ἐπὶ δόρυ γίνηται, τὴν ἐκ ἀριστερῶν ἐπιφάνειαν· ἐὰν δὲ ἐπ' ἀσπίδα, τὴν ἐκ δεξιῶν. εἰς ὀρθὸν δὲ ἐστὶν ἀποδοῦναι, τὸ ἐπὶ τὴν ἐξ ἀρχῆς θέσιν ἀποκαταστῆσαι ἀνδρα ἕκαστον· ὥστε εἰ ἐπὶ δόρυ κλίνειν ἐκ τῶν πολεμίων κελεύονται, εἴτ' αὖθις εἰς ὀρθὸν ἀποδοῦναι, δεήσει ἐπὶ τοὺς πολεμίους πάλιν τρέπεσθαι. καλεῖ [κάλει, Bibl. Coisl.] δὲ τοῦτο καὶ Ἐπ' ὀρθὸν ἀποκαταστῆσαι.

Ἐξελιγμὸν διτταί εἰσιν ἰδέαι· ἡ μὲν, Κατὰ λόχους· ἡ δὲ, Κατὰ ζυγά. εἶδη δὲ ἀνὰ ἑκάτερον αὐτῶν, β', [εἶδη δὲ ἑκάτερον αὐτῶν τρία, Suid. ἀνα ἑκάτερον, Bibl. Coisl.] Καλεῖται γὰρ ὁ μὲν Μακεδὼν, [ὁ δὲ Λακὼν, Suid. et B. C.] ὁ δὲ Χορεῖος, [Χόριος, B. C.] ὃν καὶ Κρητικὸν καὶ Περσικὸν καλοῦσι. τούτων οὖν, Μακεδὼν ἐξελιγμός ἐστὶν, ὁ κατὰ λόχους, ὁ μεταλαμβάνων τῆς φάλαγγος τὸν ἔμπροσθεν τόπον· ἀντὶ οὗ τῆς κατὰ πρόσωπον ἐπιφανείας, τὸν ὀπισθεν. [Λακων δὲ ὁ μεταλαμβάνων τῆς φάλαγγος τὸν ὀπίσω τόπον· ὁμοίως δὲ ἀντὶ τῆς ἔμπροσθεν ἐπιφανείας τὴν ὀπισθεν. Bibl. Coisl.] Χορεῖος [Χόριος, B. C.] ὁ τὸν αὐτὸν ἐπέχων τόπον τῆς φάλαγγος τῶν ὀπλιτῶν κατὰ μέρος, [τῶν κατὰ μέρος ὀπλιτῶν, B. C.] κατὰ μέρος

τῶν ὀπλιτῶν, Suid.] ἀνθ' ὧν προκατεῖχον τόπον, A
ἐτέρους μεταλαμβάνοντων· τοῦ μὲν Λοχαγού, τὸν
τοῦ Οὐραγού· τοῦ δὲ Οὐραγοῦ, τὸν τοῦ Λοχαγού.
ἀντὶ δὲ τῆς κατὰ πρόσωπον ἔμπροσθεν ἐπιφανείας,
τὴν ὀπισθεν. οἱ δὲ δὴ Κατὰ ζυγὰ ἐξελιγμοὶ γίνονται,
ἐπειδὴν ἐπὶ τῶν ἀποτομῶν βούληται τις [βουληθῇ τις,
Suid. et Bibl. Coisl.] τὰ κέρατα καθιστάναι, τὰς δὲ
ἀποτομὰς ἐπὶ τῶν κεράτων, χάριν τοῦ τὰ μέσα ἰσχυ-
ροποιεῖν, [ἰσχυροποιεῖσθαι, Bibl. Coisl.] καὶ ὁμοίως
τὰ δεξιὰ ἐν τοῖς εὐωνύμοις, καὶ τὰ εὐώνυμα, ἐν τοῖς
δεξιῶις.

Διπλασιάσαι διχῶς λέγεται. ἡ γὰρ τόπον, ἐν ᾧ ἡ φά-
λαγξ, μένοντος τοῦ πλήθους τῶν ἀνδρῶν, ἡ ἀριθμὸν
αὐτῶν, [αὐτὸν, Bibl. Coisl.] γίνεται δὲ ἐκάτερον δι-
χῶς, ἡ Κατὰ λόχον, ἡ ζυγὰ. ταῦτον δ' εἰπεῖν Κατὰ
μῆκος καὶ [ἡ, Bibl. Coisl.] κατὰ βάθος. Κατὰ μῆκος
μὲν οὖν γίνεται διπλασιασμός ἀνδρῶν, ὅταν μεταξὺ
τῶν προὔπαρχόντων λόχων παραβάλλωμεν [ὑπαρχόν-
των — παρεμβάλλωμεν, Bibl. Coisl.] ἢ παρεμπλέκω-
μεν ἄλλους αὐτοῖς ἀριθμούς, [leg. ἰσαριθμούς, ex
emend. Porti et Kust.] τὸ μῆκος φυλάττοντες τὸ
αὐτὸ τῆς φάλαγγος, ὥστε πύκνωσιν γενέσθαι μόνον
[μόνην, Suid. et Bibl. Coisl.] ἐκ τῆς τῶν ἀνδρῶν δι-
πλασιάσεως. Κατὰ βάθος δὲ, ὅταν μεταξὺ τῶν προὔ-
παρχόντων ζυγῶν παρεμβάλλωμεν [παρεμβάλλωμεν,
Bibl. Coisl.] ἢ παρεμπλέκωμεν ἄλλα αὐτοῖς ἰσαριθμὰ,
ὥστε κατὰ βάθος πύκνωσιν εἶναι μόνην. Κατὰ μῆκος δὲ,
τόπον γίνεται διπλασιασμός, ὅταν τὴν προειρημένην
κατὰ μῆκος πύκνωσιν μανότῃτι μετατάττωμεν, ἢ οἱ πα-
ρεντεθέντες ἐξελέγῃσι κατὰ μῆκος. Κατὰ βάθος δὲ γί-
νεται τόπου διπλασιασμός, ὅταν τὴν προειρημένην κατὰ
βάθος πύκνωσιν μετατάττωμεν μανότῃτι, [π. μανότῃτι
μετατάττωμεν, Bibl. Coisl.] ἢ οἱ παρεντεθέντες ἐξελέ-
γῃσι κατὰ βάθος. ἐνιοὶ δὲ τοὺς τοιοῦτους διπλασια-
σμούς ἀποδοκιμάζουσι, καὶ μάλιστα ἐγγὺς ὄντων τῶν
πολεμίων. ἐφ' ἐκάτερα δὲ τῶν κεράτων τοὺς ψιλοὺς
καὶ τοὺς ἱππέας ἐπεκτείνοντες τὴν ὄψιν τοῦ διπλασια-
σμοῦ, χωρὶς ταραχῆς τῆς φάλαγγος ἀποδιδόασιν.

Παγία λέγεται φάλαγξ, ἥτις ἔχει τὸ μῆκος τοῦ βάθους
πολλαπλάσιον. Ὅρθια δὲ λέγεται ὅταν ἐπὶ κέρατος
[κέρας, Bibl. Coisl.] πορεύηται, πολλαπλάσιον ἔχουσα
τοῦ βάθους τὸ μῆκος, ["scr. τὸ βάθος τοῦ μήκους, ut
e sensu manifestum est." Kust.] καθόλου δὲ παράμης
μὲν λέγεται πᾶν τάγμα, ὃ ἂν τὸ μῆκος [καθ' ὅλον
δὲ παρὰ μῆκος μὲν λέγεται ὃ ἂν τὸ μ. Bibl. Coisl. π.
μῆκος — πᾶν τάγμα, Suid.] ἔχη πλέον τοῦ βάθους.
["Ὅρθιον δὲ, ὃ ἂν τὸ βάθος τοῦ μήκους.]"

Λοξή λέγεται [Λοξή δὲ γίνεται, Bibl. Coisl.] φάλαγξ, ἡ
τὸ μὲν ἕτερον κέρα, ὁπότερον ἂν προήρηται, πλη-
σίον τῶν πολεμίων ἔχουσα, καὶ ἐν αὐτῷ τὸν ἀγῶνα
ποιουμένη· τὸ δὲ ἕτερον, ἐν ἀποστάσει δι' ὑποστολῆς
ἔχουσα. Δεξιὰ μὲν, ἡ τὸ δεξιὸν προβεβλημένη, λαϊὰ
δὲ, ἡ τὸ λαϊόν.

Παρεμβολή [δὲ Bibl. Coisl.] λέγεται, ἐπειδὴν προτε-
ταγμένων τινῶν, εἰς τὰ μεταξὺ διαστήματα ἐκ τῶν
ἐπιτεταγμένων καθιστῶνται αὐτοῖς ἐπ' εὐθείας. [Προ-
τεταγμένων τινῶν εἰς τὰ μεταξὺ δ. ἐκ τ. ἐ. καθι-
στῶντων αὐτοῖς ἐπ' εὐθ., Bibl. Coisl.]

Πρόταξις δὲ ὅταν ἐξ ἐκατέρων τῶν μερῶν τῆς τάξεως, ἡ
ἐκατέρου κατὰ τὸ κέρα [Πρόσταξις, (Suid.) — ἡ
ἐκ θατέρου κατὰ κέρα, Bibl. Coisl.] αὐτὸ προστεθῇ τι D
στίφος τῇ πάσῃ φάλαγγι, κατευθὺ τοῦ μετώπου τῆς
τάξεως.

Ἐνταξίς δὲ, ἐπειδὴν τις προαιρῇται τοὺς ψιλοὺς εἰς τὰ
διαστήματα τῆς φάλαγγος ἐντάσσειν [ἐνσταθεῖν, Bibl.
Coisl.] ἄνδρα παρ' ἄνδρα. ἐνιοὶ δὲ τοῦτο καὶ Παρέν-
ταξιν ὀνομάζουσιν.

Ἐπαγωγή δὲ λέγεται, ὅταν τάγμα τάγματι ὑποτάσση-
ται. οἷον, τετραρχίας ἡγουμένης, αἱ λοιπαὶ τετραρ-
χίαι ὑποτάσσονται· ἡ ξεναγίας ἡγουμένης, αἱ λοιπαὶ
ξεναγίαι ἐπακολουθοῦσι. καὶ καθόλου ὅταν σύνταγμα
συντάγματι ἐν πορείᾳ ἐπηται, ὥστε τοῖς τοῦ προηγου-
μένου συντάγματος οὐραγοῖς τοὺς τοῦ ἐξῆς τάγματος
ἡγεμόνας συνάπτειν.

Παραγωγή λέγεται ὅταν ἡ φάλαγξ πορεύηται, τοὺς ἡγε-
μόνας ἐκ τῶν εὐωνύμων ἔχουσα, ἡ ἐκ τῶν δεξιῶν. κᾶν
μὲν ἐκ τῶν εὐωνύμων [μερῶν Bibl. Coisl.] ἔχη τοὺς
ἡγεμόνας, Εὐώνυμος παραγωγή λέγεται· ἐὰν δὲ ἐκ
τῶν δεξιῶν, δεξιὰ παραγωγή. εἴτε δὲ ἡ πορεία ἐν ἐπα-
γωγῇ γίνεται, εἴτε ἐν παραγωγῇ, ἐν μονοπλεύρῳ, ἢ

Gloss.

διπλεύρῳ, ἢ τριπλεύρῳ, ἢ τετραπλεύρῳ τάγματι βα-
διέται, [βαδιεῖ, Bibl. Coisl.] μονοπλεύρῳ μὲν, ὅταν
μοναχόθεν φοβηθῇ· διπλεύρῳ δὲ, ὅταν διχόθεν· τρι-
πλεύρῳ δὲ, ὅταν τριχόθεν· καὶ τετραπλεύρῳ [δὲ Suid.]
ὅταν οἱ πολέμιοι πανταχόθεν ἐπιτίθεσθαι ὑφορῶνται.

Ἀμφίστομος φάλαγξ καλεῖται ἡ τοὺς ἡμίσεας τῶν ἐν
τοῖς λόχοις ἀνδρῶν ἀπεστραμμένους ἀπὸ σφῶν ἔχου-
σα, ὡς ἀντινώτους εἶναι. Διφαλαγγία δὲ ἀμφίστομος,
ἥτις ἐν τῇ πορείᾳ τοὺς ἡγεμόνας ἔχει ἐξ ἐκατέρων τῶν
μερῶν ἐν ἐπαγωγῇ τεταγμένους· οὗς μὲν [ἐν Bibl.
Coisl.] δεξιᾷ παραγωγῇ, οὗς δὲ ἐν εὐωνύμοις· τοὺς δὲ
οὐραγοὺς, ἔσω τεταγμένους.

Ἀντίστομος διφαλαγγία, ἡ τοὺς μὲν ἡγεμόνας ἔχει μέ-
σους τεταγμένους, τοὺς δὲ οὐραγοὺς ἔξω ἔχουσα ἐξ
ἐκατέρων τῶν μερῶν ἐν παραγωγῇ τεταγμένους.

Ἐτερόστομος φάλαγξ καλεῖται, ἥτις ἂν πορεύηται τὸ μὲν
ἡγούμενον ἡμισὺ ἔχουσα ἐν [ἐπ' Bibl. Coisl.] εὐω-
νύμῳ παραγωγῇ· τουτέστι, τοὺς ἡγεμόνας ἐξ εὐωνύ-
μου· τοῦ δὲ λοιποῦ ἡμίσεως τοὺς ἡγεμόνας, ἐν δεξιᾷ
παραγωγῇ.

B Ὀμοιόστομος δὲ ἐν πορείᾳ διφαλαγγία ἐστὶν ἥτις τοὺς
ἡγεμόνας ἐκατέρας τῆς φάλαγγος ἐκ τῶν αὐτῶν μερῶν
ἔχει τεταγμένους, οἷον ἐκ δεξιῶν ἢ ἐξ εὐωνύμων ἐκα-
τέρας φάλαγγος.

Ἐμβολον δὲ καλεῖται ὅταν ἡ ἀμφίστομος διφαλαγγία τὰ
μὲν ἡγούμενα κέρατα ἀλλήλοισι συνάψῃ, τὰ δὲ ἐπό-
μενα διαστήσῃ.

Κοιλέμβολον δὲ καλεῖται, ἐπειδὴν ἡ ἀντίστομος διφα-
λαγγία τὰ μὲν ἐπόμενα κέρατα συνάψῃ, τὰ δὲ ἡγού-
μενα διαστήσῃ.

Πλαίσιον ὀνομάζεται ὁπόταν πρὸς πάσας τὰς πλευρὰς
παρατάξηται τις ἑτερομήκει σχήματι.

Πλινθία δὲ ἡ Πλινθιον λέγεται, ὅταν ἐν τετραγώνῳ
σχήματι ταῦτο τοῦτο πράξῃ, [πράξης Suid.] ὅπερ
Ξενοφῶν, ὁ τοῦ Γρύλλου, Πλαίσιον ἰσόπλευρον κα-
λεῖ.

Πεπλεγμένη φάλαγξ ἐστὶν, ἥτις τοῖς ὑποπίπτουσι τόποις
ἀναγκαζομένη ἐξομοιοῦσθαι, τερηδόνας λόγον ἐπέχει·
καὶ ξιφοειδῆς [ἐπέχει· ξιφοειδῆς γὰρ, Bibl. Coisl.] ἡ
φάλαγξ ὅλη γίνεται, καὶ πολυειδῆς τῇ τάξει.

C Ἐπικαμπής δὲ, ἐπὰν τὰ μέσα τοῖς πολεμίοις προσπίπτῃ,
τὰ δὲ κέρατα ἐκ τῶν ὀπίσω μερῶν ὀρθία ὑφ' ἑαυτὴν
ἔχῃ τεταγμένα.

Ἐσπαρμένη δὲ, ὅταν εἰς ὄγκους πλείονας διαλύηται τῶν
ταγμάτων.

Κυρτή δὲ καὶ Κοίλη καὶ Ἐπικάμπιος λέγεται εἰς τοῦπίσω
καὶ πρόσω, ἡ [ἡ, Suid. Bibl. Coisl.] τὸ στόμα κοῖλον
ἔχουσα ἢ κυρτὸν ἢ ἐπικαμπές· καὶ τοῦτο (ὡς εἴρηται) ἡ
εἰς τοῦπίσω, ἡ εἰς τὸ πρόσω. ὥστε τὰ εἶδη αὐτῶν γίνε-
σθαι ἐξ, ἐκάστης τῶν τριῶν εἰς τοῦπίσω, [αὐτῆς γίνεται
ἐξ ἐκάστης τῶν τριῶν, ἡ εἰς τ., Bibl. Coisl. αὐτῆς γί-
νεσθαι, καὶ ἐκάστης τῶν τριῶν, Suid.] σχηματιζομέ-
νης, ἡ εἰς τὸ πρόσω.

Ὑπερφαλάγγις λέγεται ὅταν ἐξ ἐκατέρων μερῶν τῆς
φάλαγγος ὑπερέχωμεν τῶν πολεμίων.

Ὑπερκέρωσις [Ὑπερκέρασις Bibl. Coisl.] δὲ, ὅταν ἐκ
τοῦ ἑτέρου μέρους μόνον ὑπερέχωμεν τῶν πολεμίων.

Λεπτυσμός ἐστίν, ὅταν τὸ βάθος τῆς φάλαγγος σὺναι-
ρῇται, καὶ ἀντὶ ἐς τυχὸν ἀνδρῶν ἐλάττους γένωνται,
[ἀντὶ δεκαῖς ἀνδρῶν ἐλάττους γίνονται, Bibl. Coisl.]
[Ὁνόματα τῶν Ἀρμάτων.

Ζυγαρχία λέγεται τὰ δύο ἄρματα.

Συζυγία, δύο ζυγαρχίαι.

Ἐπισυζυγία, δύο συζυγίαι.

Ἀρματαρχία, δύο ἐπισυζυγίαι.

Κέρας, δύο ἄρματαρχίαι.

Φάλαγξ, δύο κέρατα.

Ζώαρχος, ὁ ἐνὸς ἐλέφαντος ἄρχων.

Θήραρχος, ὁ δύο ἐλεφάντων ἄρχων, καὶ τὸ σύστημα θη-
ραρχία.

Ἐπιθήραρχος, ὁ τῶν τεσσάρων ἐλεφάντων ἄρχων, καὶ τὸ
σύστημα ἐπιθηραρχία.

Ἰλαρχης δὲ ὁ τῶν ὀκτῶ, καὶ τὸ σύστημα, ἰλαρχία.

Ἐλεφαντάρχης δὲ ὁ τῶν δεκαῖς, καὶ τὸ σύστημα, ἐλεφαν-
ταρχία.

Κερατάρχης δὲ ὁ τῶν λβ', καὶ τὸ σύστημα, κεραταρχία.
λέγεται δὲ τοῦτο καὶ μεραρχία, καὶ ὁ ἄρχων, μεράρ-
χης.

Φάλαγξ δὲ ὀνομάζεται τὸ σύστημα τῶν ξδ', καὶ ὁ ἄρχων,
φαλαγγάρχης.

Κατ' ἐνίους Ὀνόματα.

Οὐλαμὸς ἐκ μ' ἀνδρῶν, λόχος, ν'. φάλαγξ, ρκ'. στίξ σμ'.
πύργος τξ'. νέκας ας'. μοῖρα βν'.

Π

Χιλία χι πέλεται· καὶ πὶ μέσον ἦτα φέροντος.
Ἡμισύ των ἐφάμην, ἑκατὸν δέ τε Ἡτα τέτυκται.

Δ

Δέλτα δὲ τεμνομένοιο μέσον καὶ πὶ φέροντος.
Πεντήκοντα ἀριθμὸν σημῖϊα· καὶ δέκα Δέλτα.
Πέντε Πὶ πέλεται, καὶ Ἰῶτα ἐν ἐστίν.
X Π H Δ ΠΙ ᾠ ἐστίν αχξζ'.

Ὅσαι Λέξεις ἐπὶ τῶν πολεμικῶν Ὀργάνων λέγονται.

Αἰγανέα, ἀκινάκης, ἄορ, ἀσπίς, αἰχμή.
Βέλος.
Γέρρον.
Δόρυ, δολίχαυλος, δίσκος, δίφρον, δορατίς.
Ἐγχος, ἐπιδορατίς.
Ζωστήρ.

Θυρεὸς, ἀσπίς παραμήκης, θώραξ.

Ἴππουρίς.

Κνημὶς, κεφαλαία, καταπέλτης, κράνος, κοπίς, κόρυθα,
κορύνη.

Λόγχη, λόφος.

Μάχαιρα.

Ξυστόν, ξίφος. (Valck. Anim. ad Amm. 130=170.)

Ὀϊστός.

Περιπλευρίδιον, περιμηρίδιον, προμετωπίδιον, περικε-
φαλαία, πήλιξ, παλτόν, περικνημὶς, προκνημὶς, πέλητ,
ἀσπίς μικρὰ, ἢ ἀσπιδίσκη, πῖλος.

Ῥομφαία.

Σάρισα, πηχῶν ἐστὶν ἰδ'. ἐχρῶντο δὲ αὐτῆς (l. αὐτῇ)
Μακέδονες.

Σάκος.

Σειρομάστης, σπάθη, σπαθίδες, σφυροτήρ, (l. σφυρωτήρ.)

Ταυρία, τόξον.

Υσος. (sic.)

Φάσγανον.

Χειροκνημὶς.

Bibl. Coisl.]

ΟΡΒΙΚΙΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΤΟ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑ ΤΑΞΕΩΝ.

ἸΣΤΕΟΝ δὲ ὅτι τῶν περὶ τὸ στράτευμα τάξεων καὶ
ἡγεμονιῶν, ὃ μὲν πέντε ἀνδρῶν ἀριθμὸς καλεῖται
Πεμπύς, ὃ δὲ ἄρχων, Πεμπάδαρχος. ὃ δὲ τῶν δέκα,
Δεκάς, καὶ Δεκάδαρχος· ὃ δὲ τῶν πέντε καὶ εἴκοσι,
Λόχος, καὶ Λοχαγός. ὃ τῶν πενήκοντα, Πεντηκο-
στὺς, καὶ Πεντηκόνταρχος. ὃ τῶν ἑκατὸν, Τάξις, καὶ
Ταξίαρχος. ὃ τῶν πενήκοντα καὶ διακοσίων, Σύντα-
γμα, καὶ Συνταγματάρχης. ὃ τῶν πεντακοσίων, Πεν-
τακοσιοστὺς, καὶ Πεντακοσίαρχος. ὃ τῶν χιλίων, Χι-
λιοστὺς, καὶ Χιλίαρχος. ὃ τῶν δισχιλίων, Μεραρχία,
καὶ Τέλος, καὶ Μεράρχης, καὶ Τελάρχης. ὃ τῶν τε-
τρακισχιλίων, Φάλαγξ, καὶ Φαλαγγάρχης. ὃ τῶν μυ-
ρίων, Μυριαστὺς, [Μυριοστὺς, Etym. M. 729.] καὶ
Μυρίαρχος. αἱ δύο διφάλαγγαρχίαι, Τετραφάλαγγαρ-
χία, ἀνδρῶν μυρίων ἑξακισχιλίων, καὶ ὁ ἄρχων Τε-
τραφάλαγγάρχης. τὸ μὲν τοι πεζικὸν ἅπαν στράτευμα
ὁμωνύμως τοῖς μερικοῖς τάγμασι λέγεται Φάλαγξ·
καὶ ὁ ἡγούμενος, Στρατηγός. τοῦ δὲ ἵππικοῦ, Ἱππαρ-
χος. τὸ δὲ συναμφοτέρων πεζοὶ τε καὶ ἵππεῖς, Στρα-
τιά. τῆς δὲ στρατιάς τὸ Μέτωπον λεγόμενον, (ὃ
καὶ πρῶτον Ζυγὸν καλοῦσι,) Πρωτοστάται, καὶ ὁ
ἡγούμενος Πρωτοστάτης. οἱ δὲ παρ' ἑκάτερα ταττό-

μενοι κέρατα, δεξιὸν τε καὶ εὐώνυμον, οἱ αὐτοὶ καὶ
Παραστάται, ὃ δὲ ἄρχος ὁμωνύμως· οἱ δὲ ὑπισθεν
αὐτῶν ὡς ἐπὶ τὸ βάθος ταττόμενοι, Ἐπιστάται· το δὲ
ἐπὶ τούτοις πρὸς τὸ βάθος ἔσχατον ζυγόν, Οὐρά καὶ
Οὐραγός. ὁ αὐτὸς δὲ Ὀπισθοφύλαξ. ἡ συνήθεια Πεν-
τηκονταφύλακα αὐτὸν καλεῖ. ὃ δὲ γε τοῦ παντὸς
στρατοῦ ἡγεμονεύων, Βασιλεὺς.

[“ Lex. Ms. ap. Montf. Bibl. Coisl. 506. auctore
forsan Orbicio vel Orbilio. Jensus Epigramma
vulgavit eis Βίβλον Ἱατρικῶν Ὀρβιλίου, quod Heringa
Obs. 30. p. 263. recte reformavit in Τακτικῶν Ὀρβι-
κίου. Mirum est tamen, Medico doctissimo adeo
nihil de hoc Orbicio constitisse, cum epitomen illius
libri ejus partis, quæ de Ordinibus Militaribus tra-
ctavit, in farraginem suam transtulerit Etym. M.
Auctor p. 728., atque inde vulgarint eam ad calces
Lexicorum suorum Constantinus, Scapula, alii. Ve-
rum nomen ejus erat Urbicius, Οὐρβίκιος: sub Adriano
vel Trajano vixit. Vide Salmasii Epist. p. 73. et ad
finem Onesandri. Cf. Chardon de la Rochette Me-
langes 1, 397.” Blomf. ad Æsch. Pr. p. 134.]

DE
ATTICÆ LINGUÆ
SEU
DIALECTI IDIOMATIS,
COMMENTARIUS HENR. STEPHANI.

NOBILISSIMO

ET

VIRTUTE PARITER AC DOCTRINA PRÆSTANTISSIMO VIRO,

D. THOMÆ REDINGERO,

HENR. STEPHANUS S.D.

MITTO ad te, vir præstantissime, una cum Glossariis, et quidem in uno eodemque volumine, meum etiam de Attica Lingua seu Dialecto Commentarium: quem, sicut et illa, non parum utilitatis ad Græcæ linguæ cognitionem allaturum esse: ac quantum illa, explicando veras quarundam vocum significationes, tantum fere hunc, docendo verum quorundam loquendi generum usum, profuturum spero. Tam late enim Atticæ dialecti fines extenduntur, ut si quis ea teneat, quæ ad illam pertinent, is omnes propemodum libros a Græcis oratione soluta scriptos ita pervagari possit, ut nusquam hærare cogatur. Quin etiam in Poetis Comicis et Tragicis pauca, quæ ipsum remorentur, inveniet. Nec immerito certe hanc linguam seu dialectum pene omnes delegerunt, qui aliqua suæ doctrinæ monumenta sive in oratorio sive in historico sive in philosophico dicendi genere posteritati relinquere voluerunt: utpote quæ tantum inter ceteras dialectos Græcas excellat, quantum Græcus sermo ceteris antecellit. Quod tamen si quis fateri mihi recuset, id saltem quod Fabius dicere ausus est, negare nolit, Atticis concessam venerem ne Græcos quidem in alio genere linguæ obtinuisse. Hic enim Linguam pro Dialecto dicit: sicut et cum scribit, At Græcis non verborum modo, sed linguarum etiam inter se differentium copia est. Quod si ne illud quidem concedere nobis velint, at certe hoc concedant necesse est, Atticum *μυκτῆρα* passim celebrari, Ionici, Dorici, vel Æolici ullam usquam mentionem fieri. Habet alioqui dialectus Ionica suam concinnitatem et elegantiam, ac nativam quandam dulcedinem et velut mollitiem. Quod nisi faterer, negarem quod ipsemet olim hoc Epigrammate præfixo (una cum aliis) meæ Editioni Herodoti, testatus sum,

Ἔστι μὲν, ἔστιν Ἰᾶς λιγυρὴ διάλεκτος ἀπασῶν
Ἐξοχα, καὶ μαλακοὺς ἐξαφιεῖσα θρόους·
Ἀλλὰ γὰρ ὅσσον Ἰᾶς πασῶν προφερεστάτη ἐστὶ,
Τόσσον ἰαζόντων Ἡρόδοτος προφέρει.

Sed nihil Attico *μυκτῆρι* simile in ea, multo etiam minus in reliquis duabus reperiemus. Equidem a Dorica fuisse valde alienum, (idemque de Æolica ob magnam affinitatem cogitandum nobis est,) vel hic locus abunde docet, quantum sit discriminis inter hanc et Atticam, ostendens: Πλατεὰ λαλοῦσι γὰρ πάντα οἱ Δωριεῖς. δόπερ οὐδὲ ἐκωμῶδουν δωρίζοντες, ἀλλὰ πικρῶς ἠττικίζον. ἡ γὰρ Ἀττικὴ γλῶσσα συνεστραμμένον τι ἔχει καὶ δημοτικόν, καὶ ταῖς τοιαύταις εὐτραπέλαις πρέπον. Est autem hic locus ex eo περὶ Ἑρμηνείας libro sumptus, qui sub Demetrii Phalerei nomine editus est, ubi quod περὶ τῆς Δωρικῆς πλατύτητος dicitur, optime cum illis Theocriti verbis convenit, adversus Syracusanas quasdam mulieres, (15, 88.)

Τρυγόνες ἐκκναισεῦντι, πλατυάδοισαι ἅπαντα,

vel potius πλατειάδοισαι. Ad quæ respondent inter alia indignabundæ,

Δωρίσδεν δ' ἔξεστι (δοκῶ) τοῖς Δωριέεσσι.

Nec mirum est profecto si *μυκτῆρα* tribui Atticis potius quam aliis Græcis videmus, cum itidem teretes et religiosas aures potius quam ceteros habuisse, e Cicerone etiam intelligamus. Atheniensium (inquit in suo Oratore) semper fuit prudens sincerumque iudicium, nihil ut possent nisi incorruptum audire et elegans. Eorum religioni cum serviret orator, nullum verbum insolens, nullum odiosum ponere audebat. Nec multo post Atticorum aures duobus illis, quæ dixi, epithetis ornat. Ex Eodem magnum Athenarum præconium audimus, de Orat. 1. Atque, ut omittam Græciam, quæ semper eloquentiæ princeps esse voluit, atque illas omnium doctrinarum inventrices Athenas, in quibus summa dicendi vis et inventa est et perfecta. Et in Bruto, Qua in urbe primum se orator extulit, primumque etiam monumentis et literis oratio est cœpta mandari. Ibidem de laude dicendi loquens, Hoc autem studium non erat commune Græciæ, sed proprium Athenarum. Ceterum quod ad illud attinet sincerum Atheniensium iudicium, auresque teretes et religiosas, hanc laudem aliquatenus cum ipso etiam vulgo communicari posse arbitror. Siquidem vel illa anicula, quæ Theophrastum, hominem alioqui disertissimum, ex unius verbi affectatione hospitem esse deprehendit, eumque nimium Attice loqui dixit, argumento nobis esse potest quam sagaci iudicio hac in re ipsum quoque vulgus uteretur. Inde etiam hoc conijcere multo magis possumus, quod ne in accentu quidem commissum errorem ferre ullo modo posset. Nimirum in tanta tam eloquentium hominum multitudine, ipsius etiam plebis (magna saltem e parte) aures ita assueverant iis, quæ Atticorum germana erant, ut statim adulterina internoscere possent. Atque ut istum de illa plebe sermonem paulo longius producam, peculiari quodam infimæ etiam sortis homines non Athenis tantum, sed in tota Attica fuisse ingenio præditos, et illi hominum vulgo aliquid non vulgare, (ut ita dicam,) a natura insitum fuisse, cum aliunde colligere possumus, tum vero ex iis, quæ Plutarchus de Attico servo scribit: eum, inter fodiendum, domino suo pacis conditiones narrare. Neque enim hoc de uno quopiam intelligendum est; sed, quamvis τὸν Ἀττικὸν οἰκέτην dicat, perinde est ac si τοὺς Ἀττικοὺς οἰκέτας dixisset. Jam vero et quod apud Lucam in Apost. Actis legimus de Atheniensibus dicendi aut audiendi semper aliquid novi cupidis, de ipso quoque vulgo intelligi debere existimo: eodemque modo aliquot Demosthenis locos, (qui cum illo Lucæ conveniunt,) ubi conqueritur de iis, qui

Gloss.

7 B

subinde ad forum ventitantes interrogabant ecquid novi audiretur. Extat autem apud me Artemidori Geographiæ fragmentum, ubi Atticos περιέργους ταῖς λαλιαῖς fuisse tradit: non idem tamen de Atheniensibus scribens. Horum enim mores ab illorum moribus longo intervallo separat. Ejus verba sunt hæc:—Τῶν δ' ἐνοικούντων, οἱ μὲν, Ἀττικοὶ, οἱ δὲ, Ἀθηναῖοι. οἱ μὲν Ἀττικοὶ, περίεργοι ταῖς λαλιαῖς, ὑπουλοὶ, συκοφαντῶδεις, παρατηρηταὶ τῶν ξενικῶν βίων· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, μεγαλόψυχοι, ἀπλοὶ τοῖς τρόποις, φιλίας γνήσιοι φύλακες. Aliquanto post hos Lysippi versus affert,

Εἰ μὴ τεθέσσαι τὰς Ἀθήνας, στέλεχος εἶ·

Εἰ δὲ τεθέσσαι, μὴ τεθήρευσαι δ', ὄνος·

Εἰ δ' εὐαρεστῶν ἀποτρέχεις, κανθήλιον.

Atque hæc ἐν παρόδῳ de ipsis quoque moribus Atheniensium et Atticorum dicta sint. Non est autem silentio prætermittendum, Ciceronem pro Atheniensibus (vel potius Atticis) et Ionibus, duntaxat Athenienses dixisse: quippe qui tria tantum Græcorum genera constituat, in hoc loco Orationis pro L. Flacco, Quamquam quis ignorat, qui modo unquam mediocriter res istas scire curavit, quin tria Græcorum genera sint vere? quorum uni, sunt Athenienses, (quæ gens, Ionum habebatur,) Æoles, alteri: Dores, tertii nominabantur. Hoc quidem certe constat, Atticæ dialecto, præsertim veteri, majorem cum Ionicâ quam cum ceteris affinitatem esse. Verum hac de re tum dicendi locus erit, cum de iis, quæ ad Ionicam dialectum pertinent, sicut et de iis, quæ sunt Doricæ, quæ item Æolicæ, tractabo. Interim vero ne quis istarum etiam cognitionem aspernetur, ex earum, sicut et Atticæ, ignorance multos errores oriri dico. Ut tamen primum in hac exemplis quod dixi confirmem, scio me illum præpositionis eis cum genitivo usum, per elleipsis accusativi, aliquot locis mutatum invenisse. Loci autem, quorum nunc recordeor, sunt duo Basilii: apud eum enim genitivus Atticus διδασκάλου, in accusativum depravatus fuit: Eis διδασκάλους φοιτῶσι, pro eis διδασκάλου. Apud Eundem legimus, Ἄλλ' ἀναμνησθέντας τοῦ παραινέσαντος ὅτι δέοι βίον μὲν ἄριστον αὐτῶν ἕκαστον προαιρεῖσθαι, ἡδὺν δὲ προσδοκᾶν τῇ συνηθείᾳ γενήσεσθαι. Nempe cum ille scripsisset Attico more αὐτὸν ἕκαστον, aliquis hujus atticismi ignarus ita suspectum hunc accusativum ante ἕκαστον habuit, ut mutare in αὐτῶν minime dubitavit. In reliquis dialectis magis etiam periculosam esse earum inscitiam, (utpote quæ magis quam Attica, a communis linguæ usu recedant,) experientia docuit. Ac profecto quod ad Ionicam attinet, vel ii soli errores, in quos illa ignoratio Laurentium Vallam impulit apud Herodotum, satis superque id testari possunt. Is enim cum nesciret aut certe non recordaretur, Iones appellare ἰστίη quod ceteri Græci ἑστία vocabant, pro genitivo ἰστιέων scribit Istiæorum. Et, (quod magis mirum est,) eodem errore Auctor brevium in Homerum Scholiorum, ἐπίστιον, quod est ab eodem nomine Ionico ἰστίη, deducit ab ἰστίον. Idem Valla ἱρόν, dictum itidem Ionice pro ἱερὸν, id est Sacrum, vult esse Montem nomine Hirim. Ex ἀλέες quoque, quod Ionice sonat Universi, vel Simul omnes, facit Nomen gentis, et quidem populosissimæ. Doricæ itidem dialecti, (cum qua multa communia habet Æolica,) ignorancem, multorum errorum ansam præbuisse, vel unus Theocritus abunde testari potest: ut videre est in Annotationibus meis ejus Editioni adjectis. Sed nova quotidie menda nasci hinc videmus: et quidem in particulis quoque, ut in γα, κω, κως. Sic in quodam Democriti loco ap. Clem. Alex. οὐδεὶς κῶμῃ pro οὐδεὶς κώμῃ. Atque adeo quæ alioqui inter illius dialecti idiomata, maxime vulgaria et veluti trivialia sunt, aut ignorata, aut non animadversa in maximos errores impellere possunt: ut quidam ex hoc Alcæi versu, Μηδὲν ἄλλο φυτεύσης πρότερον δένδρεον ἀμπέλω, (quem Horatius interpretatus est, Nullam, Vare, sacra vite prius severis arborem,) annotavit, πρότερον dativum loco genitivi habere per ἀντίπτωσιν: non animadvertens ἀμπέλω Dorice dictum esse pro ἀμπέλου. Jam vero ut ex hujusmodi idiomatum ignorance vel oblivione in plerisque locis homines alioqui doctos allucinari aut multum se torquere videmus, ita vicissim qui in illis exercitatus est, multis e locis facile se expediet, ubi alius impeditus hærebit. Cujus rei exempla nobis suppetant Plutarchi Vitæ. In Lycurgo enim Demaratus a quodam improbo homine interrogatus quis esset Spartiatarum optimus, respondet, ὅτι ἀνομοιότατος, ut in Editionibus mea prioribus legitur, quamvis nullo sensu, cum legendum sit, ὁ τὴν ἀνομοιότατος, (ut nunc in mea scriptum est,) sensu manifestissimo et convenientissimo: cum respondeat Demaratus, Qui tibi est dissimillimus. Aliud exemplum habemus in Pyrrho, et quidem in loco, cujus depravatio magis etiam occulta erat, et qui ideo multo plus facessere negotii poterat. Cum enim in Editionibus, quæ meam præcesserunt, ita scriptum esset, Αἱ μὲν ἐσσι τὴν γε θεὸς, οὐδὲν μὴ πάθωμεν· (οὐ γὰρ ἀδικεῖμεν·) αἱ δὲ ἄνθρωπος, ἔσσαι καὶ πευκαρπῶν ἄλλος: pro his verbis, quæ ita corrupta erant ut Œdipo indigerent, restitutum a me fuit, vestigia Doricarum vocum agnoscente, ἔσεται καὶ τὴν κάρων ἄλλος: ita ut jam et apertum et argutum responsum habeamus. Neque tamen meam illam conjecturam prius in contextum recepi quam veterum Codicum comprobari auctoritate comperi. Recordeor hic et cujusdam loci Sapphus, qui ob ignoratam præpositionem πέδα pro μετὰ, apud Plut. scædatus fuit, cum enim illa scripsisset, οὐ γὰρ πεδέχεις ῥόδων τῶν ἐκ Πιερίας, quidam non intelligentes πεδέχεις dictum esse pro μετέχεις, sicut πεδαμεῖψαι legitur ap. Pindarum pro μεταμεῖψαι, et πεδέρχεσθαι pro μετέρχεσθαι ap. Theocr. (29, 25.) depravarant in παῖδ' ἔχεις. Sic in quodam versu Theocriti, uno videlicet ex iis quindecim, qui desunt Idyllio, cujus initium est, Οἶνος, ὃ φίλε παῖ, λέγεται καὶ ἀλαθέα, (29.) scriptum est παῖδα pro πέδα, diversum etiam usum habente, (38.) Νῦν μὲν δὴ κῆπι τὰ χρύσεια μᾶλ' ἔνεκεν σέθεν Βαίην καὶ φύλακον νεκρῶν παῖδα Κέρβερον. At in quodam Alcæi loco πεδ' Ἀχιλλέα detortum fuit in ποδ' Ἀχιλλέα. Sed de his latius in meo de Mendorum Origine opere, cujus specimen aliquod jampridem exhibui. Equidem vel ex his, quam periculosa sit dialectorum ignoratio, nemo est qui perspicere non possit. Ac statueram certe, quod in Attica præstiti, in ceteris uno eodemque volumine præstare; sed cum vereretur ne ob suspectam Aristotelis et aliorum quorundam librorum Editionem intermittendum diutius id opus esset, et dialectum hanc, præcipuam ac præcipue utilem esse considerarem, hunc de ea Commentarium Glossariis adjiciendum, ac tibi, cui jam, ut scis, ea dicam, istum quoque, (tanquam secundum mei in te amoris testimonium,) dicandum existimavi. Vale.

HENR. STEPHANUS LECTORI S. D.

DUM meum Thesaurum Linguae Graecae excuderem, A recordatus libellorum, qui sub farraginis nomine calci vulgari Lexicorum annecti solebant, eos in manus sumsi, et attentius quam unquam antea, priusquam prelo desponderem, legere cœpi. Sed qui mihi antea parum placuerant, minus etiam placere cœperunt. Primum enim illud farraginis nomen, omen aliquod habuisse comperi, cum infinitam errorum farraginem in illis coacervassent ii, a quibus excusi antea fuerant. Neque vero vulgari duntaxat mendorum omni genere contamiatos, sed quosdam in ipsis etiam titulis mutilatos comperi. Ex eorum numero est hic, *Συναγωγή τῶν πρὸς διάφορον Σημασίαν Λέξεων*. His enim e verbis nihilo magis sensum aliquis quam aquam e pumice elicere queat. Ut autem suæ integritati restitui, *Συναγωγή τῶν πρὸς διάφορον Σημασίαν διαφόρως τονουμένων Λέξεων*, primo aspectu patet sensus. Deinde præter illos errores typographicos, (nisi forte aliqui libris scriptis imputandi erant,) multos etiam multo periculosiores inveni, admissos nimirum ab ipsis Auctoribus in iis, quæ tradebant: magnam quoque, in eo quod pleraque omittebant, incuriam. Exemplum certe et incuriæ et inscitiae habemus in eo etiam, qui *περὶ Ὁμοίων καὶ Διαφόρων Λέξεων* scripsit: sive Ammonius, (ut vulgo creditur,) sive Philoponus, sive alius quispiam ejus Auctor sit. Cum enim titulus promittat tractatum de vocibus, quæ cum significationem eandem habere videantur, diversam habent, ita ut in iis falli quispiam possit: multas contra ibi affert, quas nemo est qui inter se differre non noverit, atque adeo quibus aut nulla aut perexigua inter se est affinitas. Deinde cur (exempli gratia) discrimen esse inter *φρονῶ* et *καταφρονῶ*, non item *φρονῶ* a *περιφρονῶ*, vel *παραφρονῶ*, vel *ὑπερφρονῶ* differre admonet? At si de singulis a *φρονῶ* compositis admonere voluisset, nonne idem et in aliorum verborum compositis facere eum decebat? Nonne tradendum itidem fuisset quod est inter simplex *γινώσκω* et compositum *καταγινώσκω* discrimen? nonne idem et in ceteris inde compositis præstare eum oportuisset? Adde quod multorum differentiae inepte ab eo explicantur. Verum, (quod omnium pessimum est,) falsa sunt interdum quæ tradit: veluti quæ de *ἀνοκοχή* et *ἀκωχή*, de *ἀρρωδεῖν* et *ὀρρωδεῖν* scribit. Quod si quis roget cur hunc quoque librum, cum ejusmodi sit. Appendix Thesauri esse voluerim: respondebo, primum, quod desit qui melius hoc argumentum tractarit; deinde, quod non ita sit malus, quin aliquid boni ex eo percipi queat: præterquam quod aliquos veterum locos affert, qui vix alibi fortasse reperiri queant. Postremo, quod typographi consuetudini, (quæ consuetudo pessima est,) aliquid tribuere coguntur. Ne eum quidem librum, quem Cyrillo vulgus ascribit, (illam videlicet *Συναγωγήν*, cujus antea mentionem feci,) prætermittendum censui, quamvis pleraque illum omisisse viderem. Posset autem et alia *συναγωγή* fieri τῶν ὁμοίως γραφομένων καὶ τονουμένων λέξεων, licet ἐν διαφόρῳ σημασία, et quidem eorum duntaxat, quæ præ ceteris fallacia sunt, et impellere nos in errorem possunt; ut Epigr. l. 3. tit. *εἰς μεθύσους*, anus vinolenta Minoi dicit apud inferos, — *φέρε κάλπιν ἐλαφρίην*. Οἶσω κνάεον τοῦξ Ἀχέροντος ὕδωρ: et hanc rationem addit, *Καὶ τὴ παρθενίην γὰρ ἠπάλεσα*, virum cui nupsit, dum esset *παρθένος*, appellans *παρθενίην*, a nominativo Ionico *παρθενίης*, pro *παρθενίας*: (quod nomen in hac significatione eodem respicit quo *κουριδίη*, cum dicitur *κουριδίη ἄλοχος*.) et queinadmodum scelus idem admisit quod Danaïdes, (has enim omnes, suos *παρθενίας* prima nocte interfecisse, una excepta, Hypermnestra, satis notum est,) ita sibi eandem pœnam irrogari postulans. Brodæus tamen et alii, qui locum illum exposuerunt, dum non cogitant *παρθενίην* esse accusativum ancipitem, ut ita loquar, dantque ei interpretationem, quæ primo

aspectu se offert, ut videlicet pro Virginitate accipiat, faciunt ut anus illa rationem afferat quæ ratione carere dici merito potest. Ejusmodi ergo liber qualem dixi, cautum adversus tales errores reddere lectorem posset; ideoque ejus auctor tam bene de Græcæ linguæ studiosis mereretur fortasse quam is, qui illum scripsit, quicumque sit. Melius certe meritis de illis fuisset, si nihil addendum aut saltem valde pauca reliquisset. Ac de hoc quoque satis multa. Ut autem et de rejectis libellis aliquid dicam, (de iis loquor, qui illa farragine comprehendebantur,) sic habeto: in aliis bona sic esse malis permixta, ut non sine aliquo damno illis te cariturum viderem: ideoque locum iis dedisse: at in libellis, quos rejeci, adeo multa mala paucissimis bonis esse permixta, ut horum paucitas illorum multitudine velut obruatur. Unum ex iis in exemplum proferam, in quo significationes particulæ *ὦ* commemorantur. Eas quicumque collegit, (magnam enim Tryphoni faciunt injuriam, qui talia illi ascribunt,) quam omni judicio caruerit, e collatione cum iis, quæ in Thesauro de illa particula scripsi, facile cuivis patebit. Tribus certe potissimum modis ab eo peccatum est, atque adeo unoquoque gravissime. Primum, quod huic vocalæ *ὦ* significationes ab ea prorsus alienas tribuerit; deinde, quod ab iis, quæ alioqui certæ et indubitatae sunt, abhorrentia omnino exempla protulerit; postremo, quod ex uno significato plura fecerit; aut saltem inter se affinia et eodem pertinentia, tanquam plane diversa, separavit. Quisquis tamen sit qui tam fæde in his peccavit, eundem esse non puto qui hac particula Aurem quoque declarari annotavit, atque adeo triginta significationibus hanc adjunxit: sed alium quempiam, asininarum Midæ auricularum hæredem, lepidi hujus de aure commenti auctorem esse arbitror.

Verum de ceteris quidem libellis latius alibi disserendum erit: ad eos autem quod attinet, qui sub Joannis Grammatici, seu Philoponi, et sub Corinthi seu Coryti nomine editi erant de Græcorum Dialectis, ut ceteris utiliores censi poterant, ita etiam depravatiores erant. Quod si addidero, eorum auctores fuisse etiam auctoribus reliquorum negligentiores, minusque in tractando argumento, quod susceperant, officio suo satisfacisse, nihil dicam quod innumeri hujus mei operis loci testaturi non sint. Sed quid dico negligentiores? Imo vero nemo est, qui eos passim crassæ ignorantiae crimine, (si ignorantia crimen est,) liberare possit. Ut enim taceam, eos non plene quæ ad dialectos pertinent, tradidisse, sed magnam eorum partem prætermisisse: ut item taceam, non eum quem decebat ordinem tenuisse: nonnulla esse sciendum est quæ vix idoneo testimonio probari posse existimem: aliqua etiam quæ cum vera esse negare nemo possit, exemplis suspecta redduntur potius quam confirmantur. Ejusmodi enim exempla illa sunt, ut in iis verum esse, quod propositum est, non comperiatur. Sed horum singula, quæ in utroque desiderio, latius explicare statui in iis, quæ meis in Corinthum Notis præfigam. Ideoque nunc de auctoribus pauca præfatus, ab ipso titulo, tanquam *ἀφ' Ἑστίας*, meæ scriptionis initium sumam: si prius hoc tibi ingenue fassus fuero, me, cum illas cœpi conscribere, nec tam longis animadversionibus nec tam longa appendice opus fore existimasse; ac præter expectationem ita excrevisse ut nomine Commentarii de Attica Lingua seu Dialecto dignæ viderentur.

Nunc igitur ut aliquid de auctoribus dicam, prioris quidem lucubratiunculæ fertur esse auctor Joannes Grammaticus, qui et Joannes Philoponus dictus fuisse perhibetur. Ac fuit certe tempus cum vix mihi persuadere possem, tale scriptum ab hoc sive Grammatico sive Philopono prodiisse; ac vereretur ne male de eo mererentur, qui talem tractatum ei ascri-

berent: sed posteaquam Corinthum testari vidi, Joannem Philoponum, (qui Philoponus Joannes ibi vocatur,) de dialectis scripsisse, incertior quam antea fui. Ac ne nunc quidem aliud habeo quod dicam, quam vel illa Corinthi verba falsæ inscriptioni ansam præbuisse; aut Philoponum, si ejus auctor habendus sit, sibi in hac scripture defuisse, nihilque minus quam opus illo suo cognomine dignum edidisse. Posterioris lucubrationunculæ auctor esse creditur quidam Corinthus; ac certe uni meorum

A exemplarium præfixus est hic titulus, literis oculos pene fugientibus scriptus, Τοῦ μακαριωτάτου Ἐπισκόπου Κορίνθου περὶ τῶν Ἰδιωμάτων τῶν Διαλέκτων. De quo cum disseruerim in iis, quæ meis in ipsum Animadversionibus præfixa sunt, uuum hic addere contentus ero, nimirum me Κορίνθου alicubi scriptum invenisse, hoc modo, Τοῦ μακαριωτάτου Κορίνθου περὶ Διαλέκτων. Addo etiam, me in eodem exemplari, initio præfatiunculæ, non νέων μοι πάντων φιλολογώτατε, sed σεβαστῶν πάντων φιλολογώτατε legisse.

ANIMADVERSIONES HENR. STEPHANI

IN LIBRUM JOANNIS GRAMMATICI

DE DIALECTIS.

DE SINGULIS,

Quæ Atticæ Dialecto propria sunt.

GRÆCUS titulus in superioribus Edd. est hic, Περὶ τῶν κατὰ μέρος Ἀθίδων Διαλέκτων: quæ non id sonant quod Latius ille titulus habet, sed, De particularibus Atticis Dialectis, (pro qua interpretatione Edd. illæ istam habent, De Atticis Dialectis per partes.) Verum scripturam illam tueri nos posse, nemo, ut opinor, dixerit: dum autem melior quæpiam reperiatur, hanc in ejus locum reponendam esse censuerim, Περὶ τῶν κατὰ μέρος Ἀθίδος Διαλέκτου. Equidem absimile vero mihi non videtur, imperitum quempiam, cum putaret articulum τῶν ad ultima duo verba pertinere, ex Ἀθίδος διαλέκτου fecisse Ἀθίδων διαλέκτων. Sed hoc addo, genitivo Ἀθίδος existimare me, præfixum fuisse articulum τῆς: com-
mode saltem et cum aliqua etiam elegantia præfigi potuisse constat.

[13] Attica Dialectus mutat σ modo in τ, modo in ξ.

ARTICULO seu TMEMATIO I.

THUCYDIDES, quem primas inter Atticæ linguæ veteris scriptores tenere dixi, unum ex his observat, alterum minime; nam θάλασσαν ubique scribit, non θάλατταν, itidemque τέσσαρες et τεσσαράκοντα, et φυλάσσειν, (ut alia hujusmodi omittam,) non τέτταρες et τετταράκοντα, et φυλάττειν: at ξυμφορὰν, non συμφοράν. Sic (4, 118.) p. 159. meæ Ed. Καὶ τῇ θαλάσσει χρωμένους. Paulo post, Καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. Ibidem habes Ξυνέθεντο, et Ξυμμάχους, et Ξυμμαχίαν, et Ξυγχοροῦσι. Suntque hæc omnia verba, (quod etiam auctoritatem huic scripturæ addit,) e cujusdam Fæderis formula petita. In ea autem pagina, quæ illam proxime præcedit, habes etiam, Ξυγγνώμην, Ξυμβῆναι, Ξυναλλαγῆναι. Apud Eundem sæpe obvium est Ξυνθήκη, (sicut paulo ante habuisti Ξυνέθεντο,) quo pertinet quod ap. Lucian. (1, 94.) dicit litera Σ in accusatione literæ Τ, nimirum se alioqui esse ἀνεξίκακον γράμμα, quippe quod nunquam ἐνεκάλεσε τῷ Ξῦ, πᾶσαν παραβάντι συνθήκην, καὶ τὸν συγγραφέα τῶν τοιούτων ἔχοντι Θουκυδίδην σύμμαχον: (quam allusionem non videtur animadvertisse Interpres, utpote qui eam, sicut alias, non annotavit.) Quin etiam præpositio ipsa Σύν extra compositionem ap. Eundem cum ξ scripta extat Ξύν. Et ita quidem ap. Thuc. Contra vero ap. Xen. et Demosth. prior illa mutatio, non hæc posterior, passim invenitur. Illorum enim est θάλαττα potius quam θάλασσα: at συμφορὰ, et σύμμαχοι, etc. non ξυμφορὰ, et ξύμμαχοι, etc. sic tamen ut aliquam esse fatear exemplarium quibusdam in locis inconstantiam, præsertim ap. Xen.: cum ut non solum συμφο-

B ρὰν, sed ξυμφορὰν quoque apud eum legamus: quin etiam θάλασσαν, bene memini. At de Platone, (nam de ceteris verba facere, nequaquam in præsentia vacat,) quem, sicut et Thuc., veteri dialecto Attica usum esse Dionysius H. testatur, quidnam dicendum fuerit? Aut in infideliores librariorum ejus opera incidisse, aut illam Thucydideam scripturam minime secutum fuisse.

Ceterum de mutatione literæ σ in ξ, non tam generaliter loqui debuit; sed addere, id esse intelligendum de iis vocibus, quæ e præpositione σύν per compositionem sunt factæ. Quod vero attinet ad mutationem τοῦ σ in τ, multa de ea lepide dicuntur Luciano in Oratiuncula, cui titulus est Δίκη Φωνηέντων, (cujus et supra mentionem feci,) unde cum alia discimus, tum vero, non æque in quibuslibet vocabulis fuisse receptam. Ibi enim litera Σ literam Τ accusans, cum alia multa vocabula, e quibus sunt Τεσσαράκοντα, Κασσίτερος, Πίσσα, tum vero Κίσσαν et Νήσσας et Κοσσύφους, et quidem prohibente Aristarcho, sibi eam abstulisse queritur: quod nimirum audax illa et injuriosa litera Τ, hæc in Τετταράκοντα et Καττίτερον et Πίτταν et Κίτταν et Νήττας et Κοττύφους velut refinxerit. His subjunguntur Θεσσαλία et Θάλασσα, quæ eandem injuriam passa sint. Quin etiam vox illa Σεῦτλον, quæ hic in exemplum afferatur, ibi habetur; dicit enim, οὐδὲ τῶν ἐν κήποις φεισάμενον σεύτλων. Quibus verbis proxima sunt ista, ὡς (τὸ δὴ λεγόμενον) μηδὲ πάσσαλόν μοι καταλιπεῖν: ubi festivissime Prov. istud sermoni suo accommodat, vel potius ipsum lepidissime detorquet. Neque enim hic per πάσσαλον rem, quæ hac voce significatur, intelligere debemus, ut in Prov.; sed hoc ipsum vocabulum πάσσαλον talem mutationem qualem et cetera passum esse, literarum σσ in ττ. Quædam porro fuisse, quæ valde dura auribus viderentur, apparet e nomine Βασίλιττα pro Βασίλισσα: scribit enim, εἶτα ἀπερυθρίασαν, καὶ βασίλιτταν ὀνομάζειν [ἐτόλμησε.] Atque adeo pleraque ne ullo quidem modo hanc mutationem admittere potuisse, (præsertim simplicis σ in τ, initio vocabuli,) conjicio ex eo, quod statim sequitur, Δεδιὸς μὴ τῷ χρόνῳ καὶ τὰ σῆκα τῷκά τις ὀνομάσῃ.

Atticum existimatur esse, id est Atticam illam mutationem passum, μεταίχμιον quoque; dici enim μεταίχμιον quasi μεσαίχμιον.

Semper in eis Plurales Nominativos a Masculinis in eis factos, per η profert.

ARTIC. seu TMEM. II.

ADDERE debuit subscribi ἰῶτα huic η, in quod mutatur ει. Debuerat præterea mutationem istam latius extendere, ut docebunt ea, quæ ex Eust. pro-

feram, quæ illum e divite veterum Grammaticorum penu, sicut alia plurima passim, depromsisse credibile est. Mos est Atticis, (inquit,) sæpenumero diphthongum *ei* per *η* et *ι* efferre, nec solum in *ἱερῆς*, et *βασιλῆς*, et *ἱππῆς*, verum etiam in verbis, veluti in *ἤκαζον*, in *ῥειν*: sicut enim *ἤκαζον* ab *εἰκάω*, sic *ῥειν* ab *εἰω* deducitur. Eodem modo *ῥδειν*, quod significat *ῥπιστάμην*, factum ex *εἰδω*, quod est *ἐπίσταμαι*, nihilominus et ipsum in penultima, juxta veterem linguam Atticam, habere *η* cum *ι*, tradit. Apud Thuc. extare hujus scripturæ exempla in nominibus, *Πλαταιῆς*, *Θεσπιῆς*, *ἱππῆς*, docebo in annotatione in Articulum XLII Corinthi. Apud Aristophanem autem cum eam contextus aliquot in locis habeat, tamen titulus unius e Comædiis est *Ἰππεῖς*, non *Ἰππῆς*, cum alioqui earundem una *Ἀχαρνῆς* inscripta sit, non *Ἀχαρνῆς*.

[14] *Iu aos* desinentia Masculina, antepenultima vel ultima acuta, per *eos* profert.

ARTIC. seu TMEM. III.

ATTICÆ linguæ, et quidem veteris, esse hanc syllabæ *aos* simulque declinationis mutationem, inter omnes constat: qua tamen non lubenter esse usum Homerum, e quibusdam ejus locis probari potest; præsertimque ex istis, Od. A. (297.) *Καὶ Ἀθήνην εἶδον τὴν Τυνδαρέου παράκοιτιν*, "Ἡ ῥ' ὑπὸ Τυνδαρέῳ κρατερόφρονε γείνατο παῖδε. Itidemque ex hoc versu, T. (518.) *Ὡς δ' ὅτε Πανδαρέου κόρυς χλωρῆς ἀηδών*. Sed quidam Codd. hanc scripturam dubiam reddiderunt: qui vero in illo priore loco *Τυνδαρέῳ* habent, præcedente tamen genitivo *Τυνδαρέου*, duas dialectos commiscent. *Πηνελόειο* certe, quod ap. eundem Poetam legitur, minimeque est ejusmodi quod corrumpi itidem potuerit, pro illa communis linguæ scriptura aperte facit. Invenitur tamen ap. eundem Poetam *Πηνέλεως*, initio Bæotiæ: sed ita ut nihil prohibeat quin *Πηνέλεως* legi etiam possit: quam fortasse lectionem nonnulla vetera exempl. habent. Verum et accus. *Πηνέλεων* in alio ejusdem Poetæ loco legimus.

Dictionibus addit *ἰῶτα*.

ARTIC. seu TMEM. IV.

FALSUM esse suspicor quod de *πρινι* tradit; nam quod ap. Aristot. et Gal. (fortasse et ap. alium quempiam,) legitur illud *πρινι*, librorum error ascribo, qui *πρινι* e *πρινή* per incuriam fecerint. Alter certe qui de dialectis scribit, nullam hujus vocabuli mentionem facit; sed nec Eust., qui hanc literæ *ι* adjectionem, in *οὔτοσι* et *νυνι*, *ἐπέκτασιν* appellat, eamque itidem in *νυνμενι* et *νυνγαρι* fieri tradit. (Interjicit autem inter illa duo vocabula, et hæc, alia duo, in quibus quomodo *ι* possit itidem dici poni per *ἐπέκτασιν*, aliis, quibus et istarum quæstionum tractatio magis placebit, et plus otii erit, judicandum relinquo. Ea sunt, *ἐνταυθι* et *ὄψι*, vel potius *ὄψι*: unde *ὄψιμαθῆς*.) Ibidem *ἐπέκτασιν* et per *η* fieri ostendit, in *ἐπειῇ*, *τήν*, vel potius *τιῇ*, pariterque *ὀτιῇ*. Sed hoc quidem in loco Attica esse ista non addit: in alio autem, postquam dixit veteres ap. Hom. scripsisse *ἐπειῇ* circumflexe, et tamen *τήν* ap. Eundem: subjungit, *Οἱ δὲ Ἀττικοὶ δυντόνως λέγουσι τῇ καὶ ὀτιῇ*. Admonet deinde, literam *η* in talibus esse *ἐπέκτασιν* *τινα*, (i. e. poni per *ἐπέκτασιν*), sed diversum ab ea, quæ sit in *νυνι*, et similibus. Verum ut ad *οὔτοσι* redeam, sciat lector expectasin istam, quæ fit per literam *ι*, in tota declinatione observari, nisi forte pluralis nominativus et vocativus excipiantur.

Invenitur *ι* præfixum habens *δ*, per *ἐπέκτασιν* itidem positum, si Eustathio credimus, ut in *ὀδῖ*, et *νυνδῖ*, et *ἐνθαδῖ*. Sed hæc distinguere debuisse mihi videtur, et de *νυνδῖ* quidem, (quod nihil aliud est quam *νύν*), dicere potuisse, syllabam *δῖ* esse expectasi; at de *ὀδῖ* et *ἐνθαδῖ*, non item. Cum enim extent *ὀδε* et *ἐνθαδέ*, cur potius in *ὀδῖ* et *ἐνθαδῖ* syl-

Gloss.

labam istam *δῖ* esse adjectitiam, quam mutatione factam dicemus? Sic equidem de *ἐνταυθι* et *ὄψι* paulo ante dubitare me dicebam: quibus autem hanc dubitationem solvendam reliqui, iisdem et illam relinquam. Ceterum quædam partim ad hanc, partim ad proxime præcedentem annotationem pertinentia scribentur a me in Articulum aut certe post Articulum LXI Corinthi.

Ablationes literæ *ἰῶτα*, Atticorum sunt propriæ, et Dorum, et Æolum.

ARTIC. seu TMEM. VII.

ABLATIONES literæ *ἰῶτα* quaslibet esse Atticorum nequaquam concesserim; præsertimque in isto nomine *ἐταῖρος*, hujus elementi ablationem nihil cum Attica lingua commune habere dixerim: donec ex aliquo eorum Scriptorum, qui Attici habiti sunt, exemplum illius *ἐταῖρος* afferatur, quod fieri non posse, persuasum mihi est. Non ignoro alioqui, alterum quoque, qui de dialectis scripsit, hujus vocabuli nominatim mentionem facere, cum de Attica ablatione literæ *ἰῶτα* agit. *Αἱ ἐξαίρέσεις τοῦ ἰῶτα*, (inquit,) *τῶν Ἀττικῶν εἰσὶν ἴδιαι*: *ἐταῖρων γὰρ φασὶν ἀντὶ τοῦ ἐταίρων*. Sed addit, tanquam per parenthesis, se invenisse, eas Dorum et Æolum esse. Sic autem loqui debuit et Jo. Grammaticus, (aut quicumque est alterius de Dialectis tractatus Auctor,) potius quam ut locutus est; hæc enim sunt ejus verba, *Αἱ ἐξαίρέσεις τοῦ ι, Ἀττικῶν εἰσὶν ἴδιαι, καὶ Δωρίων, καὶ Αἰολέων*: quæ enim trium sunt, quomodo singulorum propria dici possunt? Leve tamen est hoc, minimeque periculosum, sicut quod de *ἐταῖρος* scribunt, Atticum esse videlicet. Hoc enim credens aliquis, loqui se Attice putaret, dicentem *ἐταῖρος*. Ut autem ista hic partim falsa sunt, partim confuse traduntur, ita vicissim ea *ὑπὸ τῶν τεχνικῶν* et vere et distincte tradita extant ap. Eust. II. A. Scribunt enim hi *τεχνικοὶ*, (ut ille refert,) dialectos quasdam abjicere *ι* ex *αι* diphthongo. Atticos, cum *κλάει* pro *κλαίει*, et *κάει* pro *καίει*, et *αἰὲ* pro *αιεὶ*, et *αἰτὸς* pro *αιετὸς*, dicunt: Æoles, cum pro *παλαιὸς* et *Ἀχαιοὺς* et *ἐταῖρος*, dicunt *πάλαος*, et *Ἀχαιος*, et *ἐταῖρος*. Iones vero una cum Atticis, pro *χρύσειος* et *ἀργυρείος* et *χάλκειος*, dicere *χρύσεος* et *ἀργυρεος* et *χάλκεος*. Hæc illi. Ceterum quod attinet ad *κλάω* et *κάω*, si Attica esse censeamus, i. e. *ι* in iis abjectum esse Attico idiomate, minime ipsum subscribere oportebit *τῶ α*. Id enim nihil aliud fuerit quam literam consulto exemptam velle reponere. Sciendum est autem, quamvis *κλαίειν* [15] ap. Aristoph. passim legatur sine *ι*, inveniri tamen alicubi et *κλαίειν*, Σφ. (585.) *Κλαίειν ἡμεῖς μακρὰ τὴν κεφαλὴν εἰπόντες τῇ διαθήκῃ*.

Snmere Nominativos pro Vocativis, Atticorum est proprium.

ARTIC. seu TMEM. VIII.

FALSUM et hoc esse arbitror, Atticorum esse talem usum vocativorum pro nominativis; scilicet enim ap. Thuc. aut alium ex Atticis eum usum reperiemus. Quorum igitur hic *σχηματισμός* est? Æolum: quibus et Bæotos, si libeat, adjungere possis. Veteres enim Grammatici, (si Eustathio credimus,) *Βοιωτῶν καὶ Αἰολέων* esse dixerunt *τὸν τοιοῦτον τύπον τοῦ σχηματισμοῦ*. Ideoque, inquit, horum nonnulla *προπαροξύνονται*, ut *μητέρα* e *μητιέτης* factum: et *ἀκάκητα*, ex *ἀκακήτης*. Sed quid hoc ad Æoles? Subjungit, *προπαροξύντικοι* enim sunt Æoles in plerisque vocabulis: ut ostendit inter alia infinita *δύνατος*, quod ab illis *προπαροξύνεται*. Dixerat autem antea idem Schol., novum quendam esse metaplasum, qui contingit in nominativis desinentium in *της* masculinorum nominum, cum pro *ης* accipiunt *α*, ut in *τοξότα* pro *τοξότης*, et *ἱππότα* pro *ἱππότης*, et *αἰχμητά* pro *αἰχμητής*: itidemque in *κυανοχαίτα* pro *κυανοχαίτης*, et *ἡλύτα* pro *ἡλύτης*: quæ Homerum volentibus obvia fient.

Semper passivis Verbis pro activis utitur.

ARTIC. seu TMEM. XI.

SI hoc verum esset, nullum vox activa apud Atticos usum haberet. Id tamen, (nimirum Atticos semper passivis verbis pro activis uti,) Græca ejus verba sonant, (ne forte quis suspectam hic Interpretis fidem habeat,) Ἀεὶ παθητικοῖς ῥήμασιν ἀντὶ ἐνεργητικῶν χρῆται. Dicendum igitur fuit non semper, sed plerumque, sive plerisque passivis uti. Homerus certe in hoc passivorum usu Atticus fuit, vel potius plusquam Atticus, id est, plus sibi permittens quam ipsi Attici permittere sibi soleant. Apud eum enim cum alia, tum ἀκούετο pro ἤκουε, et ὄρατο pro ἑώρα, et ἔλκετο pro εἶλκε, item ἐρίζεται pro ἐρίζει, legimus. At eos, qui soluta oratione scribunt, nequaquam omnium passivorum usum sine discrimine sibi concedere videmus: verum in plerisque verbis futuro passivo, at non præsenti itidem utuntur, vel aliis temporibus. Exemplo erit futurum ἀκούσομαι. Id enim, (sicut alia pleraque,) Atticis Scriptoribus usitatum esse constat, pro ἀκούσω: qui tamen non itidem ἀκούομαι pro ἀκούω, vel ἡκονόμην pro ἤκονον, vel aliud e reliquis temporibus pro activo usurpasse comperiuntur: sicut Hom. ἀκούετο pro ἤκουε dicere non dubitavit. Utiturque hic Poeta hujusmodi futuris et ipse, ut cum μελήσεται pro μελήσει, et κατανεύσομαι pro καταεύσω dicit. Quemadmodum autem cum ἀκούσομαι pro ἀκούσω in soluta oratione more Attico dicatur, non tamen ἀκούομαι itidem pro ἀκούω: sic certe apud Latinos quamvis Pransus sum, Cænatus sum, concessa sint, non tamen Prandeor itidem et Cænor concedi, nemo est qui ignoret.

Item Atticorum est ποιείσθων et νοείσθων dicere pro ποιείτωσαν et νοείτωσαν.

ARTIC. seu TMEM. XII.

SI legeretur ποιούντων et νοούντων, merito dicemus exempla esse Attici usus participiorum pro imperativis. Qui certe usus minime silentio prætereundus fuit, cum puris putisque Atticismis annumerari queat. Ne tamen reponendam banc scripturam esse, verum potius jungi hæc proximie præcedentibus debere putem, ut sub uno eodemque articulo contineantur: faciunt hæc, quæ apud alterum, qui de dialectis scripsit, leguntur: Τοῖς παθητικοῖς ἀντὶ ἐνεργητικῶν χρῶνται, ἀντὶ τοῦ γράφω, γράφομαι λέγοντες· καὶ ποιῶμαι ἀντὶ τοῦ ποιῶ· καὶ ποιείσθων καὶ νοείσθων, ἀντὶ τοῦ ποιείτωσαν καὶ νοείτωσαν. Siquidem ne hic itidem suspicemur scr. esse ποιούντων et νοούντων, ut sint exempla Attici illius usus participiorum pro imperativis, obstant quæ ibi proximie sequuntur, ubi alia ejus exempla afferuntur. Ceterum si verba ista proximie præcedentibus jungerentur, uti dixi, non autem Articulum per se efficereut, (ut certe non posse efficere videntur,) sequens Articulus, qui alioqui est XIII, deberet esse duntaxat XII, eademque numerorum series in sequentibus continuari.

In ωs desinentia Adverbia qualitatis in ον terminat.

ARTIC. seu TMEM. XIII.

VEREOR ut hoc satis verum comperiatur, nimirum δέον et πρέπον esse qualitatis adverbia pro δέοντως et πρεπόντως. Et tamen alter, a quo idem argumentum hic tractatum habemus, eadem iisdem ac totidem pene verbis dicit. Hujus enim, (quem Grammaticum vocant,) verba sunt hæc, Τὰ εἰς ως ἐπιρρήματα τῆς ποιότητος, εἰς ον περατοῖ· ὀνόμασι γὰρ ἀντὶ ἐπιρρήμάτων χρῆται· ὅλον, πρέπον, δέον, ἀντὶ τοῦ δέοντως, πρεπόντως. Alterius autem verba sunt ista, Τὰ εἰς ως ἐπιρρήματα τῆς ποιότητος εἰς ον περατοῦσι, δέον λέγοντες, καὶ πρέπον, ἀντὶ τοῦ δέοντως καὶ πρεπόντως. Sunt autem mihi duo hujus posterioris libelli exemplaria, in quorum uno eadem plane lectio habetur, iu altero, (quod est antiquius, vel potius minus recens,) habetur et tertium exemplum: nimi-

rum προσῆκον pro προσηκόντως.[16] Quin etiam exemplis subjuncta sunt hæc, (quæ et ap. Grammaticos extant,) ὀνόμασι γὰρ ἀντὶ ἐπιρρήμάτων χρῶνται. Alter autem habet χρῆται, quod præcedat περατοῖ, non περατοῦσι. Denique suspecta hic nullo modo esse potest typographicarum Edd. fides. Quid igitur in mentem illis venisse dicemus ut hæc scriberent? Equidem quid in errorem eos impulerit, (si errasse hic existimandi sunt, donec idoneo exemplo confirmatum id fuerit,) suspicari nequeo. Vix enim credere possim, unum ex illis alicubi δέον vel πρέπον, pro κατὰ τὸ δέον s. κατὰ τὸ πρέπον, legisse: credibilis esset, lapsum memoria, legere sibi visum esse. Nam quod vulgo Atticus esse dicitur est participiorum istorum usus, (quæ nescio cur ah illis nomina vocentur,) quem cum participiis ἐξὸν et ἐνὸν, atque aliis, communem habent: hoc tam longe abest ab eo, quod hic a nostris traditur, ut illine sumitam esse erroris occasionem, mihi verisimile fieri nequaquam possit. Ceterum ideo paulo ante dixi, unum ex illis, non autem illorum utrumque, vel legisse vel legere sibi visum esse: quod unum ex altero sumsisse manifestum sit. Sic autem sumsisse puto ut fidem penes eum esse voluerit.

Synalæphis immodice utitur.

ARTIC. seu TMEM. XV.

VOX Græca, quæ hic reddita fuit Immodice, est κατακόρως: quæ sonat Ad satietatem usque. Unde alicubi reddi etiam potest, Ad tædium usque. Verba ejus sunt hæc, Ταῖς συναλοιφαῖς ἀεὶ κατακόρως χρῆται. Itidemque apud alterum, (quem Corinthum posthac vocemus,) legitur, ταῖς συναλοιφαῖς κατακόρως χρῶνται. Sed fieri potest ut κατακόρως acceperint simpliciter pro Frequenter. Ceterum invenitur etiam scriptum θοιμάτιον, cum spiritu aspero, pro τὸ ἱμάτιον. Possunt vero et alia synalæphes exempla afferri, (cujusmodi habes paulo post, in Article XVII. cum potius hic collocari debuissent,) ut τοῦσος pro τὸ ἔπος: ita enim potius scr., quam τουπος, sine tenui. Idemque synalæphes genus, (sive synaliphes, ut Eustathio scribere placet,) utpote in iisdem literis contingens, habent multa passim verba, aoristi præsertim temporis, modi iudicativi: ut προῦγραψε, pro προέγραψε: προῦθηκε pro προέθηκε: προῦβαλε et προῦβάλετο pro προέβαλε et προεβάλετο. Quibus simile est ap. Hom. II. N. 136. προῦτυψαν pro προέτυψαν, Τρῶες δὲ προῦτυψαν ἀολλέες. Quin etiam in aliis et temporibus et modis invenitur; nam et προῦχοντο et προῦχεν legimus: nec non participium προῦχων, itidemque in plurali προῦχοντες. Apud Thuc. frequens est, sed non perpetuus, hujus synalæphes usus. Ut enim apud eum legimus προῦθυμειτο, (sicut προῦσκέπτετο et προῦπεμπτο, atque alia,) ita προεθυμειτο quodque illi non displicuisse, ostendit προεθυμήθησαν, (8, 9.) p. 267.

Verum quod ad scripturam attinet, dubitet aliquis non immerito fortassis an tenuis spiritus accentui debeat; nam τουπος quidem merito scribas, quod in τὸ ἔπος sit tenuis una cum accentu: at cum in προέγραψε, in προέθηκε, aliisque similibus, non addas tenuem, cur in προῦγραψε, in προῦθηκε, aliisque hujusmodi eum addes? Atque adeo memini me in quædam vetera exemplaria aliquando incidisse, quæ in hujusmodi verbis synalæphen passis eum minime adderent. Quod si quis nihilominus eam scripturam retinere velit, προῦγραψε, necesse erit προῦγράψατο scribat: et προῦθήκατο ut προῦθηκε: sic προῦβάλετο ut προῦβαλε.

Σ pro ρ utitur.

ARTIC. seu TMEM. XVI.

PLANE contrarium est quod ab aliis scribitur, et nominatim ab Eust., sc. Atticos ρ pro σ usurpare, et quidem in illis ipsis vocibus. Ille enim Schol. in II. M. (451.) Ὡς δ' ὅτε ποιμὴν ῥεῖα φέρει πόκον ἀρσενος οἶος, annotat, Homeri posteros nolle ἀρσενα scribere,

sed ἄρρενα : dicentes σ subjunctum τῷ ρ , ab Atticis A verti in ρ , ut ἄρρεν ex ἄρσεν, et θαρρέιν e θαρσεῖν : sic πόρρω e πόρσω, nec non μυρρίνη e μυρσίη, et κόρη e κόρη : item τάρρως e ταρρός. Equidem quod hic scribitur a Philopono de ἄρσεν pro ἄρρεν, ex Aristophane facile refelli potest : utpote cujus Nubes habeant passim ἄρρενα, non ἄρσena : itidemque μυρρίνη, non μυρσίη, apud eum legitur. Quod autem ad nomen θάρσος et alia inde derivata attinet, sciendum est ap. Thuc. legi θάρσος, non θάρρος, cum alibi tum l. 2. Τοὺς δ' Ἀθηναίους ἰδόντας ταῦτα γιγνόμενα, θάρσος τε ἔλαβε. Eidemque frequens esse videmus θαρσεῖν, ut (1, 123.) p. 39. meæ Edit. item (2, 79.) p. 73. in fine : nec non (7, 69.) p. 249. et (8, 23.) 270. Itidemque παραθαρσύναντες habemus ap. eum, (77.) p. 287. non παραθαρρύναντες. Eodem modo θαρσαλέος, non θαρράλέος, ap. eum extat, 2, (51.) et 3. Sic certe ap. Eur. θάρσος et θαρσεῖν legitur, Hec. (371.) Οὐτ' ἐλπίδος γὰρ οὔτε του δόξης ὀρῶ Θάρσος παρ' ἡμῖν : non multo ante, Θάρσει πέφυγας τὸν ἐμὸν ἰκέσιον Δία. Scriptum vero est : θάρσος et ap. Xen. K. Π. 4, (2, 8.) Ὡστε πᾶσι φρίκην μὲν πρὸς τὸ θεῖον ἐγγίγνεσθαι, θάρσος δὲ πρὸς τοὺς πολέμους : 5, (2, 15.) Θάρσος δὲ ἐμφύσεται : Ἑλλ. 7, (1, 21.) Τοιγαροῦν ἐκ τούτων πάντων οὕτω πολὺ μένος καὶ θάρσος τοῖς στρατιώταις φασὶν ἐμπεσεῖν. Legimus tamen ap. eundem Scriptorem plerisque locis θαρρέιν, (sicut et θαρρύνειν,) eandemque scripturam habet Plato, habet passim Demosthenes ; habet denique et Aristoph. Quid igitur hic [17] nobis dicendum est ? utra scriptura censi Attica debet ? Hoc nobis considerandum est, Atticæ dialecto ascribi nonnulla, quæ tamen vetustissimorum Atticorum auctoritate confirmari non possunt. Horum in numero scriptura ista ponenda, meo quidem iudicio, fuerit, ut θάρσος quidem ac θαρσεῖν antiquam scripturam esse, (quod vel ex Hom. satis liquet, ea utente,) at θαρρός itidemque θαρρέιν, esse recentiore dicamus, ab Atticis Scriptoribus introductam : licet qui inter eos antiquissimi sunt, antiquam illam retinere maluerint : sicut unum ex eorum posteris, Xen., in nomine eam retinuisse videmus, (nisi potius exemplarium fides in omnibus hujusmodi locis illius suspecta esse debeat,) at in verbo mutasse. Atque ita verum potius fuerit, quod ab Eust. scribitur, Atticos litteram ρ pro littera σ usurpasse : quam quod Philoponus noster hic annotat, omnino illi contrarium, sc. Atticos littera σ loco litteræ ρ usos fuisse. Vide quam parum hujusmodi grammaticulis nobis fidentum sit.

Οὐ pro σ e usurpat.

ARTIC. seu TMEM. XVII.

PERTINENT hæc ad ea, quæ de synalæphe (seu synaliphe, sequendo illam Eust. scripturam,) paulo ante dicta fuerunt : sunt enim hæc verba, τοῦνδυμα, et τοῦγκλημα, et τοῦπος, pro τὸ ἐνδυμα, et τὸ ἐγκλημα, et τὸ ἐπος, synalæphes itidem exempla. Sic autem et alia pleraque ab hoc Scriptore separantur, (id est, separatim traduntur,) quæ conjungi, utpote eodem pertinentia, deberent. Ceterum de aliis vocibus, quarum quædam simile, quædam diversum synalæphes aut etiam synæresews seu crasews genus passæ sunt, ap. Corinthum disseram, id est, ubi ad eum tractatus Corinthii Articulum venero, in quo is de Attica synalæphe itidem agit.

Nominativis pro Vocativis sæpe utitur.

ARTIC. seu TMEM. XVIII.

CUM Atticos nominativo similem vocativum facere constet, videtur dicendum potius id fuisse, quam in φίλος pro φίλε esse nominativi usum pro vocativo. Si enim verum est illud, (ut certe Corinthus quoque credidit,) fuerit habenda vox φίλος pro vocativo, terminationem nominativi retinente, more Attico. Tale est autem ap. Hom. ἡέλιος pro ἡέλιε, id est ὦ ἡλιε, II. Γ. (277.) Ζεῦ πάτερ, Ἰδθθεν μεδῶν, κῦδιστε, μέγιστε, Ἠέλιός θ', ὅς πάντ' ἐφορᾷς καὶ πάντ' ἐπακούεις.

Cui simile est τράγος pro τράγε, seu ὦ τράγε. hoc in versu, Τράγος γένειον ἄρα πενήσεις σύ γε.

Nam dualibus videmus uti et Comicos Poëtas et Atticos Scriptores.

ARTIC. seu TMEM. XXI.

MIRUM mihi est, aliisque itidem mirum visum iri scio, cur hoc a nostro Grammatico annotetur. Quorsum enim id dicit, quod nemo nescit, et de quo nullus dubitat ? Est novum scilicet, Atticos quoque Scriptores dualibus uti. At hoc potius annotandum erat, Atticos in duali numero plerumque articulos masculinos femininis nominibus jungere : dicentes τῷ χεῖρι, et τῷ γυναικί. Qua de re disseram infra, cum de iis, quæ ab utroque istorum prætermissa sunt, agam. Hoc quoque non mirum solum, sed absurdum etiam merito videatur, quod Comicos ab Atticis Scriptoribus distinguit, cum dicit et Comicos Poetas et Atticos Scriptores, seu Historicos, (scimus enim συγγραφέων appellatione interdum peculiariter Historicos intelligi,) dualibus uti. Imo vero nullum est poesis genus omnium sive Atticæ s. alius dialecti ιδιωμάτων æque capax ac Comædia, cum in ea idiotismi etiam, et quidem vel ex ipsa vulgi face petiti, locum habere possint. Cujus rei locupletissimus testis est Aristophanicus sermo.

Quæcunque in σ s desinentia habent α in penultima, ea per ω et ϵ efferunt.

ARTIC. seu TMEM. XXII.

DEBUERUNT jungi ista cum iis, quæ Articulo tertio continentur. Sed et istis addi multa possint, e quibus, quam late hæc Attica mutatio pateat, melius cognoscamus. Iis tamen, vel potius eorum nonnullis, contentus ero, quæ ex Attica lingua in communem propemodum transierunt : non ita ut Attica esse desiderint, sed ita ut iis, qui lingua illa utuntur facta sint cum Atticis communia. Ex iis est πλέως, pro πλέος : cum suis comp. ἐμπλέως, et ἐκπλέως, et ἀνίπλεως, et si qua sunt alia. Sic λαγώς, pro λαγός : et ταῶς, pro ταός, quod aut nunquam aut raro invenitur : adeo illius ταῶς usus invaluit. Verum, (ne quis fallatur,) animadvertendum est hæc exempla egredi præscriptos a nostro Philopono fines, quippe qui utrobique hanc mutationem in iis fieri dicat, quæ in σ s desinunt, nullam aliorum mentionem faciens. Esse tamen Attica hæc quoque, quæ protuli, aliaque id genus, quamvis solam litteræ σ in ω mutationem habentia, si quis nili non credit, at Eustathio credat, vocanti ἑκτασιν Atticam. Nam de πλέος disserens, scribit, Ὁ ἑκταθὲν Ἀττικῶς, ποιεῖ τὸ ἐμπλέως καὶ ἀνίπλεως, καὶ τὰ τοιαῦτα. Sed quid hoc testimonio opus est, cum ipsam illorum in ω s nominum declinationem Atticam esse constet ?

[18] Optativos sumunt pro Subjunctivis.

ARTIC. seu TMEM. XXVI.

HUJUS usus optativi exemplum ex idoneo quopiam Auctore desidero, adjecto etiam fide dignorum exemplarium consensu. Alioqui esse quendam modi optativi peculiarem Atticis usum, laud nego, quem indicabo antequam de dialecto Attica dicendi finem faciam.

Auferunt autem sæpius et ι .

ARTIC. seu TMEM. XXVII.

AUFERTUR itidem in nomine ν ιός littera ι , ab Atticis, si Eustathio, vel potius τοῖς τεχνικοῖς, (quorum ille testimonio nititur,) fidem adhibendam censeamus. Περὶ δὲ τοῦ ν ιός, (inquit,) φασὶν οἱ τεχνικοὶ ὡς οἱ Ἀττικοὶ εἶχα τοῦ ι ἐν μόνῳ τῷ ν γράφουσιν αὐτό. Adidique, communem dialectum fortassis illud ι voluisse simul proferre, ut statueret discrimen inter ν ιός genitivum nominis ν ς : natura enim per solum ν debere scribi, sive a φύω, sive ab ὕω derivatum. Sed cum ita loquitur Eust., non videtur hoc tribuere At-

ticæ consuetudini, qua et in aliis vocabulis utantur, auferendi videlicet ab illis ι . Ad $\pi\omega$ tamen quod attinet, scimus ap. Aristoph. esse frequens; sed ita ut et altera scriptura ap. Eundem extet. Qua de re lege quæ dixi in meo Thes. 3, 432.

Proprium autem ipsorum est, et in α desinentes singulares Accusativos masc. per η proferre.

ARTIC. seu TMEM. XXIX.

NEQUAQUAM hoc faterentur οἱ τεχνικοὶ, sc. Τυδῆ e Τυδέα per contractionem oriri, itidemque in ceteris; existimarunt enim e Τυδῆα esse per apocopen. Utitur autem Hom. II. Δ. (384.) "Ενθ' αὖτ' ἀγγελίην ἐπὶ Τυδῆ στείλαν Ἀχαιοί. Ubi Eust. τὸ δὲ Τυδῆ, (inquit,) οὐκ ἀπὸ τοῦ Τυδέα συνήρηται, ἀλλ' ἀποκέκοπται ἐκ τοῦ Τυδῆα, καθάπερ ἀρέσκει τοῖς τεχνικοῖς. οὕτω δὲ καὶ τὸν Ὀδυσσεῖα Ὀδυσσεῖ ἐστιν εἰπεῖν, καὶ ἕτερα δὲ ὅμοια. Atticam autem esse hanc apocopen, non addit.

Interdum vero Activa ponunt pro Passivis.

ARTIC. seu TMEM. XXXI.

ALIUD potius exemplum videtur afferre debuisse quam verbi γράφειν pro γράφεισθαι. Cum enim antea inter exempla passivorum pro activis numeratum fuerit γράφομαι pro γράφω, et merito: quomodo nunc rationi consentaneum est ut eosdem non passiva voce γράφομαι, sed ejus loco activa uti dicamus? Alioqui certe paucis dicendum esset, eos in hoc verbo activæ et passivæ vocis usum permutare: quod nequaquam in hoc verbo ac vix etiam in ullo alio verum comperietur. Extant porro activorum verborum pro passivis usurpatorum exempla cum ap. eos, qui soluta oratione scripserunt, tum ap. Poetas. Nam Hom. βουλεύειν pro βουλεύεσθαι non uno in loco dicit, itidemque Thuc. Sed ita tamen ut et a passiva voce βουλεύεσθαι interdum non abstinereat, sicut nec ipse Hom. nonnunquam ea abstinere. (Quin etiam ex horum posteris nonnulli ita interdum usi esse voce βουλεύειν comperiuntur, cum alioqui iis significet peculiariter Senatorem esse, Senatorii ordinis esse,) itidemque τῷ συμβουλεύειν pro συμβουλεύεσθαι usi sunt veteres quidam Oratores. Annotantur vero et hæc, tanquam antiquum activæ vocis pro passiva usum habentia, σέβειν, et μεταχειρίζειν, et δρέπειν: quorum posteriora duo ap. Herod. extant: illud σέβειν, ap. Soph., nec non Eur., cum alibi, tum in Hecuba.

Delectantur etiam plerumque Syncopa.

ARTIC. seu TMEM. XXXIV.

TRIA hic syncopes genera ponuntur, quorum duo

posteriora Atticis in usu esse, notum est; at de primo non satis constat. Habet certe postremum aliquid commune cum iis, quæ articulo decimoquarto de μεῖζους, et χείρους, et καλλίους, pro μεῖζονες, et χείρονες, et καλλίονες, dicta fuerunt. Illi autem exemplo secundi generis, (in quo syncopen manifeste cum apocope confundit,) videlicet Ἀπόλλω pro Ἀπολλῶνα, (cui simile est ap. Aristoph. plerisque locis Ποσειδῶ pro Ποσειδῶνα,) addi possunt, ἰδρῶ pro ἰδρῶτα, et κυκεῶ pro κυκεῶνα: licet in appellativis minus quam in propriis receptam, in prosa præsertim, apocopen illam existimem. At vero primum illud syncopes genus, sive itidem Atticum sit, sive potius ad aliam dialectum pertineat, ex ϵ non in ι , sed in η , cui ι subscriptum sit, fieri existimo: ideoque pro Νηρίδας reponendum Νηρηῖδας censuerim. Sic certe Νηρηῖδος ap. Eust. legimus, cui simile esse docet κληῖδος.

Mutant præterea Tonos et Sonos et Tempora.

ARTIC. seu TMEM. XXXV.

TRIA hic proponit, e quibus primum aliis, id est alius generis exemplis, indigebat, ut suo loco docebo. Secundum quod Atticis ascribit, an illis tribui debeat, controversum est; sed [19] σταφίδα et ἀσταφίδα scr. esse, controversia carere arbitror. Ad tertium quod attinet, memini certe me illud α productum ap. Soph. legere; sed quæ adduntur, ἰμᾶντα et ἀνδριᾶντα, quid commune cum duobus illis præcedentibus accusativis habeant, perspicere non possum: nisi hoc referamus ad id, quod Herodianus ap. Eust. scribit: sc. ἰμᾶς et ἀνδριᾶς posteriorem syllabam productam habere, imitando participia ἰστᾶς, ἰστάντος, et βιβᾶς, βιβάντος. Eundem Grammaticum ἀλλᾶντα ap. Aristoph. scripsisse cum circumflexo annotat. Sed quam ille hujus scripturæ rationem secutus est, eam quis in illis accusativis ἰμᾶντα et ἀνδριᾶντα, valere itidem dicet? Vult enim ἀλλᾶς fieri per crasin ex ἀλλάεις: eodemque modo fuerit genitivus ἀλλᾶντος ex ἀλλάεντος, dativus ἀλλᾶντι ex ἀλλάεντι, accusativus ἀλλᾶντα ex ἀλλᾶεντα.

Et ρ pro λ utuntur.

ARTIC. seu TMEM. XXXVII.

ALIUD potius exemplum afferre debuit, cum sequendo etymologiam, e κρίβανος factum esse κλίβανος, posito λ pro ρ , potius dicendum sit, quam contra. Afferuntur alioqui hujus mutationis literæ λ in ρ , alia exempla: sc. ποδαργία pro ποδαργία, et ἀργαλέον pro ἀλγαλέον: sed et hæc controversia non carent.

ANIMADVERSIONES HENR. STEPHANI IN CORINTHI LIBRUM DE DIALECTIS:

ET PRIMUM IN EA QUÆ DE ATTICA DIALECTO SCRIPSIT.

TITULI Græci verba hæc sunt in quibusdam vulgatis Edd., Περί Διαλέκτων τῶν παρὰ Κορίνθου παρεκβληθεισῶν. In aliis, quæ post illas prodire, habetur dat. Κορίνθου pro gen. Κορίνθου, sequente participio illo παρεκβληθεισῶν. Sed et in iis, quæ habent παρὰ Κορίνθου παρεκβληθεισῶν, titulus singularis paginis superpositus habet dativum, verum absque

participio: hoc modo, περὶ τῶν παρὰ Κορίνθου Διαλέκτων. Verum non dubito, vel potius nemini dubium esse debet, quin germana lectio sit Κορίνθου: cum alioqui participio παρεκβληθεισῶν nulla conveniens huic loco significatio dari posse videatur. At legendo παρὰ Κορίνθου παρεκβληθεισῶν quandam habebit hoc participium significationem: quam postre-

mo Græcæ linguæ seculo, (quo nimirum jam inclinabat,) admodum placuisse arbitror. Hoc certe ex eo etiam colligo, quod Eust. voce *παρεκβολή* itidem uti videam. Suos enim in Homerum Commentarios *Παρεκβολὰς* appellat: itidemque eos, quos in Dionysii de Situ Orbis Poemation scripsit. Adeoque singulari *παρεκβολή* ipse usus est in illo opere, p. 70. Editionis patris mei, circa finem, 'Ἡ δὲ *παρεκβολή* ἐρεῖ περὶ ἐκάστου τούτων ὅσα ἐνδέχεται. In præfatione autem, quæ Commentariis in Hom. præfixa est, legimus etiam τὸ *παρεκβολικόν*. Atque adeo ipsum verbum *παρεκβάλλειν* ibidem extat, ubi scribit, Καὶ ἐκεῖ γὰρ ὁμοίως τὸ ἔργον μεθώδευται, *παρεκβαλοῦσι τὰ εὐχρηστα ὡς ἐν ἐκλογῇ κατὰ ἀκολουθίαν εὐσύνθετον*. In eadem Epistola, non multo ante hunc locum, habemus passivum præt. *παρεκβέβληται*, ubi scribit, Οὐκ εὐγνωστον ἔσται τὸ χωρίον ὃ *παρεκβέβληται*. Quibus e locis satis apparet *παρεκβάλλειν* esse Excerptare. Itidem igitur *διάλεκτοι* παρὰ Κορίνθου *παρεκβληθεῖσαι* erunt Dialecti a Corintho excerptæ. Sed non dissimulabo, dure hoc dictum mihi videri, *Περὶ διαλέκτων τῶν παρὰ Κορίνθου παρεκβληθειῶν*, cum non ipsæ dialecti a Corintho excerptæ, sed hæc de dialectis ab eo excerpta fuerint: adeo ut potius dicendum fuerit, meo quidem iudicio, *Τὰ περὶ τῶν διαλέκτων παρὰ Κορίνθου παρεκβληθέντα*, vel *Περὶ διαλέκτων τὰ παρὰ Κορίνθου παρεκβληθέντα*, Quæ de dialectis a Corintho sunt excerpta. Hoc saltem constat, non *Κορίνθῳ* leg. ibi esse, (ut posteriores Edd. habent,) sed *Κορίνθου*: quamvis in prioribus, in quibus legitur *Κορίνθου*, titulus hic singulis paginis superpositus sit, *Περὶ τῶν παρὰ Κορίνθῳ διαλέκτων*, uti dixi. Qui titulus non dubium est quin posterioribus Edd. admittendi hunc errorem, (i. e. mutandi *Κορίνθου* in *Κορίνθῳ* ante participium *παρεκβληθειῶν*) occasionem præbuerit.

Sed dubitationem aliquam movet hic titulus, qui in uno meorum exemplarium habetur, literis pene jam oculis fugientibus scriptus, *Τοῦ μακαριωτάτου Ἐπισκόπου Κορίνθου περὶ τῶν Ἰδιωμάτων τῶν Διαλέκτων*. Possit enim aliquis hinc suspicari, Corinthum non hujus Scriptoris, sed illius celeberrimæ urbis nomen esse: et male Corinthum, quem Corinthi Episcopum vocare oportebat, appellari. Vicissim tamen objicere possit quispiam, parum verisimile fieri, nonnisi ipsius prætermisum fuisse potius quam nomen urbis, cujus episcopatum obtineret. Deinde quempiam Corinthum nominari, minime novum esse: cum etiam Proverbio celebratus quidam Corinthus fuerit. Hoc enim inter alia extare scimus, 'Ὁ Διὸς Κόρινθος. Verum non tam quis [20] sit hic scriptor, quam quæ et qualia sint ejus scripta, inquirendum est. Hæc igitur, qualiacunque sunt, magna saltem e parte e variis in varios Scriptores Scholiis collecta esse non solum credo, sed affirmare propemodum audeo: quod aliquot in locis id factum esse, certo compere- rim, e verborum hujus videlicet cum Scholiastarum verbis collatione. Quos locos cum tibi in meis Animadversionibus indicarim, ad eas te remittam. Hoc constat, undecunque sumta hæc sint, pleraque ejusmodi esse ut non solum diligentia, sed iudicium etiam atque adeo fidelitas in iis desideretur. Atque ut quosdam errores ab illis unde hæc sumsit, manasse non negarim; ita quosdam inde ortos esse, quod mentem eorum non assecutus sit, crediderim. Ut autem ea præstem, quæ tibi pollicitus sum in iis, quæ libello Jo. Grammatici præfatus sum, de singulis, quæ in utroque desidero, una eademque opera agam: et quidem propositum illic ordinem sequerem. Sed e multis exemplis pauca duntaxat proferam: quibus si quis contentus non sit, multo plura per meas Animadversiones sparsa esse sciat.

Primum eorum, ob quæ scripta utriusque negabam mihi satisfacere, erat, quod non minimam eorum partem, quæ ad suum argumentum pertinent, prætermisissent. Id verum esse appendix, quam ipsius Corinthi lucubrationi subjungam, abunde probabit.

Secundum, de quo querebar, erat, quod eum, quem decebat, ordinem minime tenuissent. Cujus

Gloss.

rei passim obvia exempla sunt; cum enim ea, quæ dialectus Attica circa verborum conjugationes mutat, uno eodemque in loco omnia ponenda essent, in uno vicissim quæ circa nominum declinationes sibi peculiariter habet: itidemque ea, quæ circa singulas orationis partes innovat, sigillatim enumeranda, unoque et ipsa in loco ponenda forent, et cuncta denique in certas veluti classes redigenda: de singulis contra sparsim tractari, et quæ eodem pertinent, nonnulla etiam, in quibus de una eademque re agitur, longis intervallis separari videmus: ut cum Philoponus de synalæphe Articulo seu Tmematio sexto primum, deinde et Articulo decimoquinto disserit. Quin etiam cum ea, quæ habet Articulus decimusseptimus, pars sint eorum, de quibus tractat ille decimusquintus, interruptitur tamen illa tractatio Articulo decimo-sexto, qui nihil cum illis commune habet. Sic Articulus tertius et vicesimussecundus idem tradunt, quamvis unus ab altero longe sit remotus. Idem vel potius eadem Corinthum quoque peccasse videmus, veluti in iis, quæ Artic. LI, et LXXII, et LXXXIII, tradit. Ea enim omnia, utpote eodem pertinentia, uno eodemque comprehendendi Artic. debuerant. Et quod articulo LXXVI habetur, Atticos non *μυρρίνας*, sed *μυρσίνas* dicere, iis exemplis, quæ Artic. LXXXIV afferuntur, debuerat adjungi: videlicet *θαρσαλέον* pro *θαρράλέον*, et *ἄρσεν* pro *ἄρρεν*. (Quibus tamen exemplis quam parum fidei adhibendum sit, ex iis, quæ in Philoponi Articulum XVI annotavi, satis patet.) Eum autem non in certas classes suum tractatum distribuisse, nec de verbis, de nominibus, de præpositionibus, (i. e. de iis, quæ Attici circa hæc innovarunt,) de phrasibus, de vocabulis quæ sibi peculiariter habent, uno eodemque in loco agere, sed de unoquoque horum sparsim tractare, aperto libro conspici statim a quolibet potest. Præterquam vero quod exempla eorum, de quibus admonui, continuo in oculos lectoris incurrent, is etiam ordo, quem ipse in iis, quæ de dialectis adjungam, observare institui, perturbationem illam patefacturus et velut ante oculos unicuique positurus est.

Venio ad tertium, quod multo præcedentibus pejus ac periculosius est, multoque magis reprehensionem meretur. Nonnulla esse dicebam, quæ vix idoneo testimonio probari posse existimem; aliqua etiam, quæ cum alioqui vera esse negare nemo possit, exemplis, quæ illi afferunt, suspecta redduntur potius quam confirmantur: quod ejusmodi exempla illa sint, ut in iis verum esse, quod propositum est, non comperiatur. Quod dixi nonnulla esse, quæ vix idoneo testimonio probari posse arbitror, duabus rationibus nititur. In quibusdam enim locis ideo minime idoneum censi testimonium potest, quod non ex aliquo Scriptore afferantur, quem in Atticorum numero ponere debeamus. In nonnullis autem, exemplum quod affertur, est quidem e Scriptore vere Attico sumtum, sc. Thuc.; sed vel utente eo sermone, qui non tam Atticæ linguæ in genere quam veterum Atticorum linguæ peculiariter ascribendus sit; aut etiam qui ipsimet, (Thucydidi dico,) peculiaris censi debeat. Hoc posterius probari fortasse potest iis, quæ Articulo XLI a Corintho traduntur: nimirum Atticos usos nomine feminino, solere nomen neutrum ei accommodare: i. e. uti nomine neutro, quod tamen ad femininum illud referatur. Exemplum e Thuc. (2, 47.) affert, (de Homericotaceo, cum Atticæ linguæ regulam ex Hom. minime petendam esse satis notum sit,) in quo mutationem hujusmodi aperte conspici fateor; (cum enim dixisset, 'Ἡ νόσος πρῶτον ἤρξατο γενέσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, subjunxit, *Λεγόμενον μὲν καὶ πρότερον πολλαχόσε ἐγκατασκήψαι*, cum orationis ἀκολουθία postulareτ *λεγομένην*, non *λεγόμενον*, quod neutrum perinde subjunxit ac si præcessisset *νόσημα*, non *νόσος*;) sed cum Thuc. multa sibi in sermone peculiariter habere, ejusque novitatem magna cum libertate s. potius licentia consecrari et veteres Grammatici Rhetoresque tradiderint, et ipsimet hujus rei oculati testes simus, quidni hoc illis annumerandum dicamus, quæ sibi [21] peculiariter Thuc. habet, et in quibus ὑπὲρ τὰ

ἔσκαμμένα πηδᾶ, utpote ad poeticam usque licentiam perrumpens? Equidem etiamsi et ap. alium Atticum Scriptorem talem orationis structuram invenirem, non ideo Atticam appellare auderem, sed potius ex imitatione Thucydidis eam manasse dicerem. At vero illud prius, nimirum quædam Attica esse tradi, et exemplo Thucydidis confirmari, cum alioqui non tam Atticæ linguæ generaliter quam veterum Atticorum linguæ peculiariter ascribi debeant, probari a me possit fortassis Articulo XVI, ubi tradit Corinthus Atticos πρέσβευσιν appellare quod alii καταβολήν, et καταβόησιν quod alii καταβολήν. Horum enim utrumque ap. Thuc. extat, (si ejus Scholiastæ credimus,) ac, si Dionysio H. fidem adhibere volumus, utrumque poeticum esse existimandum est. Apud eum enim in Opusculo, quod ad Ammæum περὶ τῶν Θουκυδίδου Ἰδιωμάτων scripsit, pro καταβολήν potius καταβόησιν quam καταβολήν reponendum esse arbitror, si Thuc. illo quoque usum esse verum sit. Siquidem καταβολήν aperte mendosum est, quippe quod tale sit ut poeticum potius quam oratorium vocari non queat. Et tamen ap. ipsum etiam Corinthum Edd. typographicæ priores scripturam illam retinuerunt; habent enim, τὴν πρεσβείαν, πρέσβευσιν καὶ τὴν καταβολήν, καταβόησιν. At posteriores errorem auxerunt, cum pro una voce mendosa duas mendosas nobis dederunt, scribentes, καὶ τὴν καταβολήν, καταβόησιν. Quam lectionem valde suspectam mihi fuisse fateor, cum tamen et properandum esset, et loci Thucydidis non recorderer, eam et ipse in mea Editione secutus sum. Porro cum utrumque ap. Thuc. extare dicatur, nimirum et καταβόησιν et καταβολήν, ut tamen Plut. καταβόησιν potius quam καταβολήν scripsisse existimem, eo impellor quod καταβολήν analogiam sequatur potius quam καταβόησιν: quippe cum a simplici βοῶ habeamus βοή, non βόησιν, Plutarchum nibilominus (7, 657.) καταβόησιν quam καταβολήν maluisse dicere fateor. Sed quocumque modo se res habeat, quod ad lectionem illam attinet, sciendum est Schol. ipsius Thuc. mihi assentiri, quippe qui non linguæ Atticæ hæc vocabula ascribat, (ut a Corintho ascribuntur,) πρέσβευσις, et καταβόησιν, ac καταβολήν, sed Thucydidis peculiariter esse dicat: ἡ πρέσβευσις, (inquit, p. 24. meæ Ed.) ἡ καταβόησιν, καὶ τὸ καταβολήν, παρὰ Θουκυδίδην ἰδίως. Possit vero hoc ipsum, quod a me propositum est de ijs, quæ Thucydidis potius peculiariter quam illi cum reliquis Scriptoribus Atticis communia esse censi debent, alijs quoque exemplis confirmari, quæ tibi in meis Animadversionibus quærenda relinquo.

Ληρον ληρεῖς, Attica Locutio et Figura.

ARTIC. seu TMEM. I.

HUJUS locutionis ap. Hom. quoque exempla extant, sive Attica sit, sive ad aliam dialectum referenda sit. Sed Eust., (non dubito qui veterum Grammaticorum auctoritate fretus,) ex ijs est, qui Atticam esse pronuntiant; nam in hunc Poëtæ versum, Il. B. (788.) Οἱ δ' ἀγορῆς ἀγόρευον ἐπὶ Πριάμοιο θύρῃσι, annotat, hoc ἀγορῆς ἀγόρευον esse Atticum, sicut βουλὴν βουλεύειν, et λόγον λέγειν: ac generaliter, τὸ παρατιθέναι τοῖς ῥήμασι τὰ ἐξ αὐτῶν ὀνόματα: vocarique παρονομασίαν hoc schema. Sed Eust. (quod ejus pace dictum sit,) aliter potius loqui debuit, ut satis generaliter loqueretur. Nam ut omittam ea nomina, quæ dubium est priora verbis an posteriora sint, quis idem fieri negarit in multis nominibus, quæ priora verbis esse constat? Exempli gratia, si quis hæc loquendi genera, βουλὴν βουλεύειν, et νόσον νοσεῖν, illis Atticis annumerari posse dicat, quorum mentionem facit Eust., quasi et βουλὴν et νόσον orta esse dicendum sit e verbis, quæ illis adjunguntur, (cum tamen plane contrarium sentiam,) at in αἰχμᾶς αἰχμάσσουσι, hæreret cogetur, aut certe istam Atticismi regulam, (si ita vocare oportet,) reformare. Quis enim absurdum esse non fateatur, αἰχμᾶς ex αἰχμάζω velle deducere? Leguntur autem ap. eundem Poëtam illa verba, αἰχμᾶς αἰχμάσσουσι, Il. Δ. (324.) Αἰχμᾶς δ' αἰχμάσσουσι νεώτεροι. Idem dici

A potest et de δαῖνυ δαῖτα, quod apud eund. Poëtam habemus.

Et rursus ipsis Imperativis pro Indicativis utuntur.

ARTIC. seu TMEM. II.

JAMPRIDEM suspecta mihi esse cæperunt quæ hic de usu imperativorum pro indicativis, (id est pro indicativorum futuris,) traduntur: nunc autem, postquam tandem locum illum Euripidis adire libuit, e quo exemplum affertur, non solum suspecta habeo, sed fidem illis propemodum derogo. Ille enim locus Eur. (in Hecuba, quam hic Polydori tragædian, id est de Polydoro, appellat,) non habet δράσον, sed δράσεις. Neque vero typographicarum Edd. duntaxat testimonio comprobata lectionem istam habeo, sed et cujusdam mei vet. Codicis ἀκριβέστατα scripti. Cur autem a lectione et diversorum exemplarium consensu confirmata, et loquendi genus usitatum habente discedentes, aliam quærendam nobis censebimus? Non ignoro interim, alteram illam lectionem a Schol. agnosci, s. potius eadem omnino iisdemque verbis ab illo tradi; sive hic Corinthus ab illo, sive ille a Corintho, [22] (multa enim recens commentariis illis inserta esse constat,) mutuatus fuerit. Quod vero ad posterius exemplum attinet, Menandro ascriptum, e quodam Soph. loco eum mendi convincere posse mihi videor. Legimus enim in Cæd. T. (543.) p. 175. meæ Ed. Οἷσθ' ὡς ποιήσων; Quam lectionem agnoscens Schol. annotat esse Atticismum, ποιήσων pro ποιήσεις. Quæ cum ita sint, quidni locum illum Menandri mendi convinci et pro ποιήσων reponi debere ποιήσεις dicemus.

Ταῦτ' ἄρα Attica Locutio est.

ARTIC. seu TMEM. VIII.

HUJUS accusativi ταῦτα positi pro Διὰ ταῦτα exemplum extat ap. Theocr., (aliud eum nunc memoria mihi non suggerit,) in Idyllio, quod Κυνίσκας Ἐρως seu Θυνώνυχος inscriptum est. Tertio enim in versu dicenti Ἄσχινη, Πράσσομες οὐχ ὡς λῶστα, Θυνώνιχε, respondet Thyonichus, ταυτ' ἄρα λέπτως, Χῶ μύσταξ πολὺς οὗτος, ἄυσταλέοι δὲ κίκιννοι. At in loco Homero non est quod subaudiamus s. dicamus relictam esse subaudiendam præp. κατὰ, potius quam adverbium similitudinis ὡς: quod et alibi manifeste relinqui subaudiendum, in meo Thes. docui. De hoc quidem certe loco mihi assentitur Eust., in quendam locum Il. T. Alioqui plurimis in locis particulam κατὰ omitti constat, e quibus aliquem potius addere illi Aristophanico noster hic Scriptor debuit. Eam certe omissionem Latini, præsertimque Poætæ, in quibusdam accusativis imitantur, veluti cum dicit Virg. Cetera Graius, (qualia nonnulla ap. Liv. quoque observare me memini,) τὰ λοιπὰ Ἕλλη, pro κατὰ τὰ λοιπά. Tale est τὰ λοιπὰ ὅμοιος, Cetera similis, et, πάντα ὅμοιος, pro κατὰ πάντα: sic et in alijs accusativis. At vero ad Thuc. locum quod attinet, non video quomodo quisquam longe in eo falli Corinthum, negare possit. Extat is locus initio libri tertii, ubi Schol. quoque idem tradit, nimirum deesse præp. διὰ: sed cum illorum verborum hunc esse sensum constet, Et militum levis armaturæ multitudinem, quæ plurima erat, prohibebant ne ante gravem armaturam excurrentes, vicina urbi loca vastarent: cum, inquam, hunc esse sensum, minime controversum sit, quem hic locum præp. διὰ habere potest? Ea enim addita, hic esset sensus, Prohibebant propterea quod non vastarent. Fieri tamen potest ut huic præpositioni in isto loco aliam significare voluerint, id est, (ne quid dissimulem,) præp. hac pro alia abusi sint: accipientes διὰ τὸ μὴ κακοῦργεῖν, pro πρὸς τὸ μὴ κακοῦργεῖν. Sed cum verba ἀπαγορευτικά, itidemque ea, quæ aliquam ἀπαγορεύσεως signif. inclusam habent, infinitivo itidem juncta, præcedente hac particula μὴ, inveniantur, multo simplicius erat dicere articulum τὸ vacare: sicut et in isto Aristidis loco, (in quo Thucydidem imitatus videri possit,) οὔτε θάλαττα διέρχει τὸ μὴ εἶναι πολί-

την. Scimus autem et hanc ipsam voculam μὴ in A hujusmodi locis vacare, quemadmodum post ἀπαγορεύω et ἀπαυδῶ et κωλύω s. διακωλύω: atque adeo ap. eundem Scriptorem idem verbum cum solo infinitivo habemus, neutra illarum particularum præfixa, 1. "Ὅπως εἴργωσι τοὺς ἐκεῖθεν ἐπιβοηθεῖν.

Ut καθ' ἐκάστην, deest ἡμέραν.] In uno e meis Codd., eo videlicet qui antiquior est, post ἡμέραν additur, ἡ ὥραν, ἡ τι τοιοῦτον: idque recte; quamvis enim cum dicitur καθ' ἐκάστην subaudiri passim soleat accus. ἡμέραν, minime tamen dubium est quin aliquis occurrere locus possit, qui alterum illum accusativum, aut alium hujusmodi requirat: id videlicet ostendentibus iis, quæ præcedunt, vel sequuntur: aut etiam utrisque. Legitur ergo ibi h. l. ita, 'Ἀπλῶς δὲ καὶ αἱ ἐλλείψεις Ἀττικῶν εἰσὶν ἴδιαι. οἷον, καθ' ἐκάστην. λείπει γὰρ ἡμέραν, ἡ ὥραν, ἡ τι τοιοῦτον. Ubi observa obiter et vocem ἴδιαι, quæ in vulg. Edit. non habetur.

Εἰ δ' ἄγε μὴν πείρησαι.] Hoc exemplum pertinet potius ad Articulum xv, si quidem sit ἐλλείψεως σχῆμα: B qua de re ambigi, docebo cum eo pervenero.

Et ap. Aristoph. Πόθεν βροτοῦ με, etc.] Aliud in præsentia non habeo quod dicam de iis, quæ hic traduntur quam suspecta mihi esse, et de iis velle ἐπέχειν donec in illum Aristoph. locum inciderim.

Atticorum autem est et Nominativum pro Genitivo accipere.

ARTIC. seu TMEM. IX.

MIROR quid in mentem huic venerit ut εἰρημένον in loco Aristoph., et κυρωθέν in Thuc., nominativos esse diceret, cum accusativos esse, vel ii, qui medio-crem iu literarum Græcarum cognitione progressum fecerunt, ignorare non debeant. Falsum est igitur quod hic tradit, Atticorum esse nominativum pro genitivo accipere: dicendumque fuit, accus. pro gen. Verum intellige de eo gen., qui fungitur vice ablativi, quem Absolutum nuncupamus; nec quemlibet accus. ita usurpari, sed participii accusativo peculiarem hunc usum esse existima. Cum autem possiut plurima hujus usus accusativi e variis Scriptoribus antiquis exempla proferri, paucis contentus ero, e quibus simul nostri Corinthi error patefiet. Nam etiamsi in aliis locis dubitare fas esset, nominandi an accusandi sint casus, at [23] in illis, cum sint non neutrius, sed feminini et masculini generis participia, ne dubitare quidem quisquam possit. Unus illorum, Platonis est, de Rep. 6. fin. Διότιαν δὲ καλεῖν μοι δοκεῖς τὴν τῶν γεωμετρικῶν τε καὶ τῶν τοιοῦτων ἔξιν, ἀλλ' οὐν ὡς μεταξὺ τι δόξης τε καὶ νού τὴν διανοίαν οὖσαν: sc. pro ὡς οὔσης τῆς διανοίας. Femininum itidem participium accusativi casus pro genitivo positi legimus in isto Æsch. loco, (4.) Ἀπὸ σωφροσύνης πρῶτον ἤρξατο, ὡς ὅπου πλείστη εὐκοσμία ἐστὶ, ταύτην ἄριστα τὴν πόλιν οἰκησομένην. Ubi obiter observa et futuri temporis participium usum istum habere. Iuvenitur vero et aoristi temp. partic. accus. casus ita usurpatum ap. Aristot. adjecta particula ἂν, ut Metaphys. 4. Ὡς οἱ ποιηταὶ τὸν Ἀτλάντα ποιοῦσι τὸν οὐρανὸν ἔχειν ὡς συμπεσόντ' ἂν ἐπὶ τὴν γῆν, ὡς φυσιολόγων τινὲς φασιν, Tanquam alioqui collapsuro cælo: nisi videlicet ab Atlante sustineretur.

Βλήχωνα per β, non per γ, proferunt Attici.

ARTIC. seu TMEM. X.

SCR. potius, Non per γ, γλήχωνα, sequendo unius e meis vet. Codd. lectionem: licet alioqui, vel absolute illius auctoritate, id esse vel addendum vel subaudiendum animadvertere non difficile sit. Ceterum quoniam quædam de herba ista ab Auctore adjecta, tanquam nihil ad id, quod tractatur, argumentum pertinentia, prætermissa fuerunt, ne quis interim queri possit integrum Corinthi scriptum sibi non exhiberi, ea ex illo eodem exemplari non sine aliqua etiam accessione afferam. In eo igitur, verbis illis, Οὐ διὰ τοῦ γ, γλήχωνα, ἀλλὰ διὰ τοῦ β, βλήχωνα, προφέρουσιν Ἀττικοί, subjungitur, Ἐχει δὲ δύναμιν

αὕτη τοιαύτη ἱάται τοὺς ἀπὸ τινος ὀπώρας βαρυνόμενους. εἰ γὰρ εἰς ὕδωρ βλήχωνα βρέξαντες πίνουεν, τοὺς πόνοὺς τῶν καρδιῶν θεραπεύουσι. καὶ γὰρ τὸ πολὺ τῆς ὀπώρας τῷ στομάχῳ προσίσταται. Ἰν' οὖν ἡ δριμύτης τῆς ὀπώρας ἀποστυφθῇ, ὅπῃ ἐλάμβανον βλήχωνος.

Et puto hic defici Præpositiones Nominum.

ARTIC. seu TMEM. XIV.

MALE reddita hæc fuerunt, Defici præpositiones nominum, sive deesse, ut alii interpretati sunt; nam ἐλλειπεῖς, (ita enim, non ἐλλιπεῖς scriptum est,) εἶναι τὰς προθέσεις τῶν ὀνομάτων, nihil aliud est quam ἐλλείπειν τὰ ὀνόματα ταῖς προθέσεσι, i. e. Deesse nomina præpositionibus, s. Præpositiones defici nominibus, quæ ipsis jungenda essent. Sed quæ sint illa ὀνόματα, in meo duntaxat antiquiore exemplari legitur: nimirum τῷ τόπῳ cum ἄδου, et τὴν οἰκίαν cum διδασκάλῳ. Pro quo gen. ibi legitur μυσταγωγῶ.

Atticorum est non Respondere Antecedentibus.

ARTIC. seu TMEM. XV.

GRÆCA verba sunt, Ἀττικῶν ἐστὶ καὶ τὸ ἀνανταπόδοτον, ubi vox ἀνανταπόδοτον ejusmodi est quæ uno quidem verbo reddi itidem non possit, sed aliam tamen potius quam hanc interpr. postulet. Sonat enim ἀνανταπόδοτον quasi quis dicat Irrestitutum, i. e. Non redditum, Redditiōne carens. Est autem schema quo fit ut nou reddantur fini prioris membri verba illi debita, et quæ ab auditore expectantur, sed iis velut fraudetur: ea videlicet illi subaudienda relinquendo. Bud. liberius vertit Orationem uno membro defectam. Potest autem ac debet etiam ἐλλείψεως exemplis hoc schema connumerari; atque adeo Eust. schema ἐλλειπτικὸν appellat: qui constructionem in eo claudicare dicit, et manere ἐκκρεμῇ καὶ οὐκ ἀπηρτισμένην. Commodius igitur illis, quæ περὶ ἐλλείψεως dicta fuerunt supra, adjectum et hoc fuisse; utrobique enim est ἐλλειψις, sed major hic, illic minor. Affert autem hæc ipsa ἀνανταπόδοτον exempla Schol. Aristoph.: similem ejus usum esse docens in isto Aristoph. Πλ. loco, (468.) κὰν μὲν ἀποφῆνῳ μόνῃν Ἀγαθῶν ἀπάντων οὖσαν αἰτίαν ἐμὲ ὕμιν, δι' ἐμὲ τε ζῶντας ὑμᾶς· εἰ δὲ μὴ, Ποιεῖτον ἡδὴ τοῦτ' ὅ, τι γ' ἂν ὑμῖν δοκῇ: dicendum enim fuisse, ut plena esset oratio, κὰν μὲν ἀποφῆνῳ μόνῃν ἐμὲ ἀγαθῶν οὖσαν αἰτίαν, ἑάσατε. Eust. quoque in illum Hom. versum, Ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι κ. τ. λ. eum Aristoph. locum affert. Cui hunc Menandri subjungit, εἰ μὲν δὴ τίνα πόρον ἔχεις· εἰ δὲ μὴ, νενόηκ' ἐγώ. Huic istum Platonis Comici, εἰ μὲν σοι τὴν θάλασσαν ἀποδώσει ἐκῶν· εἰ δὲ μὴ, ταῦτα πάντα συντριαινῶν ἀπολέσω. Quibus et istum Sophoclis adjicit, Εἰ μὲν τις οὐν ἔξεισιν· εἰ δὲ μὴ, λέγε. Illi porro Homeri loco similem alium esse dicit in fine ejusdem libri: de quo dicam in fine hujus περὶ ἐλλείψεως sermonis. Nunc libet exemplis istis, quæ e locis, quos adire non possumus, petita sunt, alia addere e Thuc. pariter et Xen., et librum et paginam indicando. Legimus ergo ap. Thuc. 4, (13.) p. 126. meæ Ed. Ἦν μὲν ἀντεκπλεῖν ἐθέλωσι σφίσιν ἐς τὴν εὐρυχωρίαν· εἰ δὲ μὴ, ὡς αὐτοὶ ἐπεσπλευσόμενοι. Apud Xen. vero, K. Π. 8, (7, 3.) p. 140. meæ itidem Ed., in Cyri oratione, quam morti proximus habuit, Εἰ μὲν οὖν ἐγὼ ὑμᾶς ἱκανῶς διδάσκω οἷους χρὴ πρὸς ἀλλήλους εἶναι· εἰ δὲ μὴ, καὶ παρὰ τῶν προγεγενημένων μανθάνετε. (At paulo ante fuerat quædam periodus ab iisdem particulis incipiens, sed redditiōnem priori membro adjectam habens: sequente itidem εἰ δὲ μὴ, [24] in posteriore.) Legimus ap. Eund. K. Ἀ. 7. p. 246. Ἐλθόντων δὲ ἔλεξε Χαρμῖνος, εἰ μὲν τι σὺ ἔχεις, ὦ Μηδόσαδες, πρὸς ἡμᾶς λέγειν· εἰ δὲ μὴ, ἡμεῖς πρὸς σε ἔχομεν. Faciunt autem tot loci, ut magis etiam quam antea suspectum habeam istum ejusdem Auctoris locum, K. Π. 7, (5, 18.) p. 116. Νῦν μὲν οὖν, εἰ μὲν ἔσται πῃ ὅπως οἱ πλείστου ἄξιοι γεγενημένοι πλείστον σὺν μέρος μετέξομεν, εὖ ἔχει· εἰ δὲ μὴ, πάλιν αὐ ἐγὼ ἐθέλω παρὰ σοῦ ἐξαγγέλλειν κ. τ. λ. Quod enim de hoc loco dixi olim in Annotationibus, quas calci

Editionis meæ subjunxi, idem nunc etiam dico, verba illa, quæ in quibusdam duntaxat exemplaribus leguntur, e scholio irrepsisse mihi videri, quo quis ea, quæ subaudienda relinqui putabat, addere voluerat. Quod porro ibidem dixi, hujusmodi ἔλλειψιν, esse σιώπησιν vel παρασιώπησιν, non ita est accipiendum quasi hæc ἔλλειψις eadem sit cum schemate, cui peculiariter nomen illud tribuitur, sed ut in eo schemate quædam verba σιωπᾶται s. παρασιωπᾶται, sic in isto elliptico schemate, quod ἀνανταπόδοτον dicitur. Nec vero primus ita locutus sum; legitur enim ap. Eust. Εἶδος δὲ πάντως σιωπῆς ἐστὶ καὶ ἡ ἔλλειψις. διὸ καὶ παρασιώπησις λέγεται.

Ex his facilius perspicui poterit referri huc debeat necne iste Hom. versus, a Corinthio allatus supra, ubi περὶ τῆς ἔλλειψεως agit: ex Il. A. (302.) Εἰ δ' ἄγε μὴν πείρησαι, ἵνα γνῶσι καὶ οἶδε. Equidem si ἔλλειψιν in eo esse concedamus, ad hoc schema ἀνανταπόδοτον appellatum merito referetur, aliam tamen quam in præcedentibus locis formam habens. Sed ἔλλειψις versui illi subesse dicenda sit necne, etiam ante Eust. dubitasse quosdam videmus. Quidam, (inquit,) schema ἔλλειψεως hic esse intelligunt, ut plena oratio sit, εἰ δὲ βούλει: alii, hoc quoque schema esse ἐκ παραλλήλων: ut εἰ sit Adhortandi adverbium, pro εἴα: perinde ac si dixisset, εἴα δὴ ἄγε πείρησαι: scribiturque pro hac significatione ap. eum εἴ. Quamcunque certe his verbis εἰ δ' ἄγε expositionem dare oporteat, ex aliis ipsius Poëtæ locis satis superque constat nullam hunc versum ἔλλειψιν habere: licet et ipse brevium Scholiorum Auctor eam illi tribuat, exponens, εἰ γε μὴν βούλει. Quinam autem sunt illi versus? in quibus Poeta eadem illa verba εἰ δ' ἄγε usurpat, et ita quidem ut talem verbi illius aliusve subauditionem minime admittant. Ex iis locis est hic, Il. Π. (667.) ubi Jupiter suam ad Apollinem orationem ita orditur, Εἰ δ' ἄγε νῦν, φίλε Φοῖβε, κελαινεφὲς αἶμα κάθηρον Ἑλλήων ἐκ βελέων Σαρπηδόνα. Non ignoro alioqui Bud. quoque in ea opinione esse ut εἰ δ' ἄγε Attice dicatur κατ' ἔλλειψιν: sed iis, quos affert, locis vel hic unus opponi potest, utpote cui nullam subesse ἔλλειψιν manifestissimum sit. Quin etiam in illo Theocr. versu 2, (95.) Εἰ δ' ἄγε, Θέστυλι, μοι χαλεπᾶς νόσω εὐρέ τι μᾶχος, idem perspicuum est. Sed libet, antequam huic sermoni finem imponam, illum ejusdem Hom. locum proferre, de quo mihi cum Eustathio non convenire dixi, quod ad ἔλλειψιν attinet. Is extat Il. A. (581.) ubi dicit Vulcanus, Εἴπερ γὰρ κ' ἐθέλῃσιν Ὀλύμπιος ἀστεροπητῆς, Ἐξ ἐδέων στυφελίζαι· ὁ γὰρ πολὺ φέρτατός ἐστιν. Mihi enim magis placet ea, quam rejicere videtur, opinio, eorum qui στυφελίζαι optativum esse volunt: quam eorum, qui infinitivum, ut nimirum aliquid subaudiendum relinqui dicatur.

Est hoc quoque Novum generaliter et Atticum, ut ap. Demosth.,

Ὑμεῖς δ' ὁ δῆμος κάθησθε ἐκνενευρισμένοι.

ARTIC. seu TMEM. XVII.

AN hoc sit linguæ Atticæ proprium, dubitari possit. Utuntur certe et Latini eodem modo nominibus, quæ Grammatici Collectiva vocant: cujusmodi sunt, Populus, Gens, Civitas, Turba. Quidam Græci Grammatici in locis hujusmodi dicunt hoc esse τὸ ἀποδιδόναι πρὸς τὸ σημαίνον, οὐ πρὸς τὴν φωνήν: sive, μὴ ἀποδιδόναι τὴν φωνήν πρὸς τὴν σύνταξιν, ἀλλὰ πρὸς τὸ σημαίνον. Quod tamen et alio modo fieri potest, atque adeo fit: ut docebo annotatione in Artic. s. Tmemation xli.

Novum et hoc dicatur tibi, dicere Optativos pro Indicativis.

ARTIC. seu TMEM. XIX.

VOX καινοπρεπὲς redditur hic Novum, cum sonet potius καινοπρεπὲς quasi quis dicat Quod novitati convenit, Quod novitatis studiosos seu cupidos decet. Sic tamen ut et aliam interpr. admittat, quam in meo Thes. invenies. Idem vocabulum habes et

A paulo ante. Ceterum in uno e meis Codd. exemplo illi, quod e Thuc. sumtum est, additur istud e Metaphraste, (quicumque is sit,) Ἐπεὶ δὲ ταῦτα πύθοιτο Μαξιμῖνος, pro ἤκουσε. Ad hunc Atticum optativi usum refert Eust. λωβήσαιο, quod legitur Il. A. (232.) Ἡ γὰρ ἄν, Ἀτρεΐδῃ, νῦν ὕστατα λωβήσαιο, pro ἐλωβήσω ἄν. Item ἀπόλοιτο, E. (390.) Καὶ νῦν κεν ἐνθ' ἀπόλοιτο Ἀρης ἄσος πολέμοιο, Εἰ μὴ μητρὸς περικαλλῆς Ἡερίβοια Ἑρμέα ἐξήγγειλεν: esse enim pro ἀπώλετο ἄν. Dicitque utrobique Atticorum esse optativis uti pro præteritis: ut ἐπεὶ ἔλθοι ὁ δεῖνα pro ἦλθε, et δράμοι pro ἔδραμε. Sic ὡς δὲ λαλήσαι pro ἐλάλησε.

[25] Et uti τῷ Οὐδὲν μᾶλλον pro Οὐ.

ARTIC. seu TMEM. XX.

LOCUS hic, quem affert, habetur p. 70. meæ Ed., circa finem, in quo si orationis structuram ita mutemus, ut activum resolvamus in passivum, suam signif. servaturæ mihi videntur istæ particulæ οὐδὲν μᾶλλον: si videlicet censeamus αἱ ἐσβολαὶ οὐδὲν μᾶλλον ἀπανίστασαν τοὺς Ἀθηναίους, perinde esse ac si dictum esset, διὰ τὰς ἐσβολὰς οὐδὲν μᾶλλον ἀπανίσταντο οἱ Ἀθηναῖοι. Neque tamen hanc Corinthi nostri expositionem rejiciendam omnino censem. Sed hoc addo, Schol. ipsius Thuc. in alio ejus loco οὐδὲν μᾶλλον exponere οὐδόλως, sive οὐδ' ὧλως. Is est 3, (79.) p. 109. Ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον. Ceterum videndum est ne hic usus istarum particularum sit potius Thucydidi peculiaris, (ut multa eum habere sibi peculiararia constat,) quam ei cum ceteris Atticis communis: nisi forte aliqui ex eo illum quoque mutuati fuerint.

Item Δένδρος dicitur apud ipsos.

ARTIC. seu TMEM. XXI.

IMO vero dicitur δένδρεσι a Thuc., non a nominativo singulari δένδρος, sed potius tanquam a nominativo illo δένδρος. Ita enim potius loquendum fuerit, ne lector fallatur; aut certe diceudum, a nominativo inusitato δένδρος. Sed vereor ne ipsemet Corinthus falsus fuerit, i. e. ne hunc nominativum usitatum esse putarit; cum obliqui duntaxat casus gen. δένδρων, et dat. δένδρει, in plur. δένδρη, et dativus ille δένδρεσι, afferantur. In contrarium autem errorem incidit, cum δένδρεω et δένδρεϊ factum esse contendit per metaplasum, quasi inusitatus esse nomin. δένδρεον. Atqui legimus ap. (Il. N. 437.) δένδρεον ὑψιπέτηλον. Pluralis quidem certe δένδρεα vel a δένδρεον vel a δένδρος deduci potest; ita enim dicitur δένδρεα et δένδρη, ut βέλεα et βέλη. Quamvis autem scripserim nomin. δένδρος esse ἀχρηστον, non ignoro quosdam e Xen. annotasse; sed tanquam illi peculiarem ab illis annotatum fuisse sciendum est: ut omittam, de ea lectione exemplaria inter se minime consentire. Ceterum talem nominis istius inflexionem dubium est an alii quoque Atticæ dialecto ascribant; an potius Corinthus, quod δένδρεσι ap. Thuc. legisset, ideo Atticam illam esse dixerit. Quasi vero quæcunque ap. eum extant, Attica, i. e. Atticæ linguæ propria seu peculiararia, existimanda forent.

Et pro Femininis, Masculinorum Nominum utuntur Dictionibus.

ARTIC. seu TMEM. XXII.

PRO λέξεσι reponendum est in Græco contextu καταλήξεσι: ita enim scr., (sequendo unius e meis Codd. auctoritatem,) καὶ ἀντὶ τῶν θηλυκῶν, ἀρσενικῶν ὀνομάτων κέχρηται καταλήξεσι. In interpretatione itidem reponendus fuerit dativus Terminationibus pro Dictionibus. In eodem Codice, illi Eur. loco, quem et hic habemus, subjunguntur hi versus, præfixis duabus istis voculis, καὶ τὸ, (Hec. 297.) τίς οὕτω στέρρὸς ἀνθρώπου φύσις, Ἥτις γόνυ σὼν καὶ μακρῶν ὀδυνμάτων Κλύουσα θρήνους, οὐκ ἂν ἐκβάλοι δάκρυ; Ceterum quod attinet ad ea, quæ hic a Corinthio

traduntur, sciendum est Atticos Scriptores in sua oratione soluta non sine discrimine quodvis masculinum pro feminino usurpare: nec tam late patere hanc unius generis pro altero usurpationem quam verba Corinthi ostendunt. Cum autem declarare lectori vellem quomodo hæc restringenda mihi viderentur, commodum in mentem venit quidam Commentariorum Budæi locus, in quo cum hanc rem fusissime pariter et doctissime persequatur, eo illum remittam, i. e. ad p. 1065. et 1066. Editionis patris mei.

Verum et hoc sciendum est, hos ipsos Atticos, ut in plerisque nominibus dant terminationem in *os* feminino etiam generi, ita vicissim dare quibusdam terminationem in *η*, ubi alii dant in *os*. Horum e numero est nomen *μεθύση*: quod ut Atticum esse existimandum sit, facit Aristoph., qui eo non semel utitur. Legimus enim N. (555.) Προσθεῖς αὐτῷ γραῦν μεθύσην τοῦ κόρδακος εἵνεκα. Sic Σφ. (1402.) Θρασεῖα καί με μεθύση τις ὑλάκει κύνων. Apud Lucian. autem reprehenditur quidam, qui hunc vocis istius usum ignorans, *μεθύσης* masculino genere usurpabat, tanquam nimirum habens gen. *μεθύσου*. Nam cum quidam dixisset, ὁ δεινὰ ἐστὶ μεθύσης, Socrates ὁ ἀπὸ Μόψου, ut ipse Lucianus in Solæcista (5.) refert, excepit, μητρός; ἢ πῶς λέγεις; ubi honesta reprehensione usus est: perinde ac si dixisset, Credo te subaudiendum relinquare substantivum *μητρός*: neque enim te linguæ Græcæ tam rudem existimo ut *μεθύσης* pro *μέθυσος* usurpare velis. Ex eorum numero sunt etiam *ἐρήμη* pro *ἐρημος*, et *χρησίμη* pro *χρήσιμος*: quo *χρησίμη* et Aristot. utitur. Apud Thuc. et *χρησίμη* et *χρήσιμος* inveniuntur. Alia exempla, (si contentus istis non es,) in Atticorum libris, præsertim veterum, quærenda tibi relinquo, ac nominatim in Soph. et Eur. Tragædiis.

[26] Genitivorum in *eos*, qui a rectis in *eus* fiunt, o producant Attici.

ARTIC. seu TMEM. XXVI.

Vox illa Productum perperam posita est pro *ἐκφερόμενον*: quod sonat Quod effertur s. pronuntiat. Sed in uno e vet. Cod. post *ἐκφερόμενον* adjectum est καὶ γραφόμενον: hoc modo, διὰ τοῦ ο μικροῦ, (quæ etiam verba in vulg. Edit. non habentur,) παρὰ τοῖς ποιηταῖς ἐκφερόμενον καὶ γραφόμενον, τῆς κοινῆς ἐστὶ διαλέκτου.

Pro *Ἀνύειν* *Ἀνύτειν* dicunt.

ARTIC. seu TMEM. XXVII.

HERACLIDES Grammaticus multo generalius de hujus literæ insertionem loquitur, quam Atticis communem cum Cypriis esse tradit; eos enim πόλιν pro πόλιν, itidemque πόλεμον pro πόλεμον dicere, idemque et in *ἀνακτος* ac *νυκτός*, idem in verbis *ἀνύτω* et *ἀρύτω* facere; esse enim pro *ἀνύω* et *ἀρύω*. Sed illa, πόλιν et πόλεμον, Atticorum non esse constat: in *ἀνακτος* autem et *νυκτός*, literæ *τ* insertionem iis, qui lingua comuni utuntur, cum illis esse communem. Ceterum in uno e meis vet. exempl. additur quidam articulus inter hunc et proximam sequentem: hic videlicet, ἔθος αὐτοῖς μὴ ἀποδιδόναι τὴν φωνὴν πρὸς τὴν σύνταξιν, ἀλλὰ πρὸς τὸ σημαινόμενον. Θουκυδίδης ἐν τῷ τρίτῳ τῆς Συγγραφῆς, Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καί περ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας. De quibus verbis dicam, cum ad Articulum XLI pervenero.

Verbum *Εἶναι* abundare apud eos cognovimus.

ARTIC. seu TMEM. XXIX.

DEBUI hujus infinitivi *εἶναι* etiam cum participio *ἐκὼν* pleonasmum annotare. Constat enim *ἐκὼν εἶναι* pro *ἐκὼν* plane Atticum esse: itidemque in plurali *ἐκόντες εἶναι* pro *ἐκόντες*, ut in Thes. meo videbis. Sed et cum quibusdam adverbis vacat, ut cum *σήμερον*, sed præcedente τό: ut in hoc loco,

Gloss.

Χρηστὴν ἡμῖν τὸ σήμερον εἶναι τὴν γαλήνην ἐστόρεσε νῦν. Eodemque modo præfixo articulo τὸ dicitur τὸ νῦν εἶναι, pro νῦν. Quin etiam in isto Aristot. loco vacare censetur, Pol. 8. Νῦν δὲ τοσούτον ἡμῖν εἶναι πρὸ ὁδοῦ γέγονεν, ὅτι καὶ παρὰ τῶν ἀρχαίων ἔχομεν τινα μαρτυρίαν ἐκ τῶν καταβεβλημένων παιδευμάτων. Ceterum quod ad locum illum Thuc. attinet, sciendum est, in uno e meis vet. Cod. non legi simpliciter, Ὡς καὶ παρὰ Θουκυδίδη, ἐν τῇ ὁγδόῃ: sed ita, Ὡς καὶ παρὰ Θουκυδίδη, πανταχοῦ μὲν, μάλιστα δὲ ἐν τῇ ὁγδόῃ. οἷόν ἐστι κάκεῖνο, καὶ τὸ μὲν ἐπ' ἐκείνοις εἶναι, etc.

Ablationes τοῦ *ι* Atticorum sunt propriæ.

ARTIC. seu TMEM. XXX.

HORUM verborum facta fuit a me mentio, cum tractarem septimum Grammatici de Attica Dialecto Articulum. Sed iis, quæ ibi dicta sunt, addendum est, post hæc verba, Εὐρον δ' ἐγὼ ὅτι καὶ Δωριέων καὶ Αἰολέων εἰσὶν, in altero meorum Codd. non legi quæ hic habes, Καὶ ἀντὶ τοῦ κλαίειν κ. τ. λ., sed ista, Ἀλλὰ καὶ τὸ χρᾶσθαι τῷ δὲ ἀντὶ τοῦ δὴ, κοινόν ἐστιν Ἀττικῶν καὶ Δωριέων καὶ Αἰολέων. Sed hæc ibi ita disjuncta sunt a proxime præcedentibus quasi diversum articulum efficiant, cum tamen paulo post de eodem particulæ δὲ usu, allatis etiam exemplis, agatur. In altero autem exemplari, post verba illa, Εὐρον δ' ἐγὼ ὅτι καὶ Δωριέων καὶ Αἰολέων εἰσὶν, neque adjecta sunt illa verba de particula δὲ, neque item quæ de verbis κλαίειν et sequentibus hic leguntur. Pertinet porro ad hanc τοῦ *ι* ablationem, s. potius exemptionem, (ut *ἐξαίρεσις* sit Exemptio, sicut *ἐξαίρειν* Eximere,) quod mox de *ἐς* dicitur pro *εἰς*.

Ὡς etiam superabundare apud eos solitum est.

ARTIC. seu TMEM. XXXI.

Hoc e Thuc. pleonasmum particulæ ὥς exemplum, (quod habes p. 290. meæ Ed.,) non tam certum est quam ea, quæ in Thes. meo annotavi. Existimaturque Hom. hujus pleonasmum exemplum præbuisse, Il. B. (258.) Εἰκ' ἔτι σ' ἀφραίνοντα κινήσεται ὥς νύ περ ὦδε: vacare enim et hic illam particulam. Putat tamen Eust. posse et pro *λίαν* accipi. Atque adeo Valla in illo itidem loco Thuc. ὥς interpretatur Admodum. Forsitan autem suspicetur quispiam καὶ ὥς ab eo scriptum hic, ut et alibi, fuisse.

Eis Præpositionem *Ἐς* dicunt.

ARTIC. seu TMEM. XXXII.

CUM hæc ad *ἐξαίρεσιν* literæ *ι* pertineant, (ut modo dicebam,) Articulo trigesimo adjungi debuerant. Quæ autem sequuntur de *ὥς*, proxime præcedenti addere oportebat, cum de eadem particula utrobique agatur, licet alioqui in illo Thuc. loco præp. non sit, ut est cum præstat usum præpositionis *πρός*. Verum in neutro meorum Codd. leguntur ista de *ὥς* præp.; in altero autem ne illa quidem, quibus *ἐς* pro *εἰς* ab Atticis [27] usurpari traditur. Neque tamen vera esse utraque ignoro; sed hiuc, (sicut et ex iis, quæ paulo ante annotavi,) colligi posse dico, aliena quædam iis, quæ ab Auctore scripta sunt, immixta esse.

Particula Δὲ pro Δὴ sæpius utuntur.

ARTIC. seu TMEM. XXXIII.

ITIDEM Schol. Thuc. particulam δὲ pro δὴ positam hic esse censet; atque adeo non dubito quin et hoc ex eo sumtum fuerit. Præsertim cum unum e meis exemplaribus id testetur, sicut paulo post docebo. Sed aliud potius exemplum afferendum censuissem; neque enim video quid obstet quominus particulam δὲ consuetam et hic signif. habere censeatur: ut videlicet perinde sit ac si ita locutus fuisset Thuc. Κεφαλαιοῦντες ἐκ πολλῶν καὶ ἄλλα μὲν τινα, μάλιστα δὲ, ὥς ἐξείη, etc. Ceterum in uno quidem e meis exemplaribus ita legitur iste locus ut hic, præ-

terquam quod περιγενέσθαι ibi est; at in altero, quod vetustius est, inter κεφαλαιοῦντες et μάλιστα δὲ habetur ἐκ πολλῶν, sicut et ap. ipsum Thuc.; sed pro βασιλέα τε, habet βασιλέα γε. In eodem legitur illa particula δὲ post Πελοποννησίων, quæ ap. Thuc. non extat, in vulgatis quidem certe Edd. Quo etiam in loco usurpatam esse pro δὲ existimat Corinthus, cum alioqui Schol. Thuc. eum usum huic particulæ in priore duntaxat loco tribuat. In illo tamen vetustiori Codice utriusque loci expositio testimonio ejus comprobatur. Ita enim ibi scriptum est, Ἐνταῦθα γὰρ τὸ μάλιστα δὲ, καὶ τὸ Πελοποννησίων δὲ, ἀντὶ τοῦ δὲ παρελήφθησαν, ὡς ἐν Σχολίοις τοῖς εἰς Θουκυδίδην Μαρκέλλου εὐρήκαμεν. Ubi obiter et hoc observandum est, Marcellum illorum in Thuc. Scholiorum Auctorem censerī.

In eodem exemplari præcedunt verba quædam, in quibus hic particulæ δὲ pro δὲ usus Atticis cum Doribus et Æolibus communis esse traditur. Ea protuli supra, in Articulum xxx.

Hi etiam et Accusativo et Recto utuntur pro Obliqua Constructione.

ARTIC. seu TMEM. XXXIV.

FALSO, (mea quidem sententia,) in illo Thuc. libri tertii l. nominativum pro genitivo usurpatum esse tradit, Scholiastem ipsius Thuc. auctorem sequens. At vero in iis, qui e libro Ejusdem octavo et ex Hom. afferuntur, locis, (nam de locis Philostrati seorsum disseram,) quamvis tam nominativus quam accus. pro gen. ponantur, longe tamen diversus est illorum usus. Nam ap. Thuc. 8. accus. pro eo gen. ponitur, qui vulgo Absolutus appellatur; at vero ap. Hom. (Od. M. 73.) Οἱ δὲ δύο σκόπελοι, ὁ μὲν οὐρανὸν εὐρὺν ἰκάνει, quis nominativum, οἱ δὲ δύο σκόπελοι, pro eo gen. positum esse putet qui Absolutus vocatur? Eum dico, qui ablativo Latinorum absolute respondet, aut saltem eodem officio fungitur. Sed de his Homericis postea: nunc de illo Thuc. libri tertii loco dicendum est. Ibi equidem alia est orationis forma, cum nominativus Ἀθηναῖοι suum verbum habeat; neque enim negare quisquam possit, illud ἑώρων cum Ἀθηναῖοι jungi. Atque adeo nihil in hac structura orationis innovari, fatebitur qui duntaxat particulæ ὡς sedem mutabit: hoc modo, Καὶ ὡς οἱ Ἀθηναῖοι οὐ πολλῶ ὕστερον καταπλευσάντες ἑώρων. Quidni vero, ista vocula suam sedem retinente, eadem orationis forma esse censebitur? Contra autem genitivi usus quam incommodus hic esset consideremus: Καὶ τῶν Ἀθηναίων οὐ πολλῶ ὕστερον καταπλευσάντων, ὡς ἑώρων, ἀπήγγειλαν μὲν οἱ στρατηγοὶ κ. τ. λ. Certe si ita locutus fuisset, post genitivum Ἀθηναίων, fuisset rursus idem nomen subaudiendum in nominandi casu: hoc pacto, Καὶ τῶν Ἀθηναίων οὐ πολλῶ ὕστερον καταπλευσάντων, ὡς ἑώρων οἱ Ἀθηναῖοι, (nisi malis, ὡς ἑώρων αὐτοί,) ἀπήγγειλαν μὲν οἱ στρατηγοὶ, etc. Neque vero dici potest verbum ἑώρων ad sequentem nominativum potius quam ad præcedentem ferri. Præterquam enim quod dicendum potius fuisset, Ἀπήγγειλαν μὲν οἱ στρατηγοὶ τὰ ἐπεσταλμένα, ὡς ἑώρων, vel, Ἀπήγγειλαν μὲν τὰ ἐπεσταλμένα οἱ στρατηγοὶ, ὡς ἑώρων: vel ita potius, (ne verbum ἑώρων nimis remotum esset,) Ὡς ἑώρων οἱ στρατηγοὶ, ἀπήγγειλαν μὲν τὰ ἐπεσταλμένα: præterquam quod tali verborum collocatione utendum potius fuisset, curnam, obsecro, de ducibus potius quam generaliter de Atheniensibus illud ἑώρων diceretur? Qualem vero sedem particula ὡς habet hic, eo referendo quo dixi, talem et paulo post habet, ubi scriptum est, Οἱ δ' ἐκ τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις ὡς οὐδὲν ἤλθον πράξαντες, ἐς πόλεμον καθίσταντο οἱ Μιτυληναῖοι: non autem, Ὡς δὲ οἱ ἐκ τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις οὐδὲν ἤλθον πράξαντες.

Homeri autem locus, omnium consensu, nomin. pro gen. habet; sed non eum gen., qui, (uti dixi,) Absolutus vocatur: imo eum, quem Distributivum appellare fortasse liceat, quod distributioni adhibeatur.

Ad Philostr. locos venio; ac de priore prius verba

A faciens, orationem quidem ἀκολουθίαν suam non servare fateor: sed quominus nomin. vertere in gen. possimus, [28] (ut in illo Homeri loco,) obstare dico gen. αὐτοῦ: cum enim ita scriptus sit locus, Ὁ Πρωτεύς ὁ Φάριος, τὸ θαῦμα τὸ Ἑλληνικόν, πολλὰ μὲν αὐτοῦ καὶ πολυειδεῖς αἱ μορφαί: si hunc nomin. s. potius hos nominativos in genitivos commutare velis, tollere pronomen relativum αὐτοῦ necesse erit. Alioqui enim ita loquendum esset, Τοῦ Πρωτεύς τοῦ Φαρίου, τοῦ θαύματος τοῦ Ἑλληνικοῦ, πολλὰ μὲν αὐτοῦ καὶ πολυειδεῖς αἱ μορφαί: quam orationis formam cujus aures pati possent? At vero ille pronominis αὐτοῦ usus talis est, ut cum oratio sit ἀνακόλουθος s. ἀκατάλληλος, hanc ejus structuram alioqui duram quodammodo molliat atque leniat illius adjectio; perinde videlicet ac si ita scripsisset, Ὁ Πρωτεύς ὁ Φάριος, τὸ Ἑλληνικόν θαῦμά ἐστι, πολλὰ μὲν αὐτοῦ etc. In posteriore autem loco talem gen. non habemus, qui illi nominativi in genitivum commutationi obstat; sed tamen ne hic quidem locus Homericus plane similis est, cum non sequatur itidem distributio. Hæc enim sunt illius loci verba ap. ipsum Philostr. in Εἰκόνων libro, ubi de Memnone agit, Αἱ δὲ μετέωροι δαίμονες, Ὡς ἐπὶ τῷ παιδί πενθοῦσα, κατηφῆ ποιεῖ τὸν Ἥλιον, καὶ δεῖται τῆς Νυκτός κ. τ. λ. Denique illa orationis forma nominativos pro genitivis habentis, videtur in hanc posse commutari ab eo, qui Latine reddere velit, Quod autem ad dæmones attinet. At Homeri loco talem interpr. minime convenire manifestum est.

B Et pro Participiis Attici Verbis utuntur, et pro Verbis vicissim Participiis.

ARTIC. seu TMEM. XXXV.

MINIME verisimilis est ista expositio, ὁ δὲ χρηματίζεται ἀφείς, pro ὁ δὲ ἀφῆκε χρηματισάμενος. Atque adeo si locus hic est is, qui 8, (87.) legitur, (sed paulo aliter scriptus,) aperte falsa est. Ibi enim habemus p. 290. meæ Ed. Οἱ δὲ [sub. εἰκάδουν] ἵνα τοὺς Φοίνικας προαγαγὼν ἐς τὴν Ἀσπενδον, ἐκ χρηματίζεται ἀφείς. Hic enim nullo modo ἐκ χρηματίζεται ἀφείς accipi posse pro ἀφῆκε ἐκ χρηματισάμενος, cum præcedat particula ἵνα, evidentius est quam ut dubium cuiquam esse queat. Neque tamen existimo alium locum quam hunc afferre Corinthum voluisse; sed lapsus memoria, ita scripsisse. Nam etiamsi demus illi permutatum hic esse participii et verbi usum, non tamen dici poterit ἀφείς esse pro ἀφῆκε, sed pro ἀφείη.

Et Ἡ abundat apud Atticos.

ARTIC. seu TMEM. XXXVI.

HIC quoque multos a se dissentientes habebit Corinthus de pleonasmo particulæ ἢ, licet Schol. itidem annotet περιαιρετόν τὸν ἢ σύνδεσμον. Neque enim, ut opinor, eum nos e contextu eximere jubet, sed locum ita exponere ac si exemta esset: ideoque παρέλκειν dixit Corinthus. Sed in uno meorum exemplarium non simpliciter habetur παρέλκει, sed παρέλκει πολλάκις. Debuit certe, si hoc verum sit, voculam istam sæpe abundare ap. Atticos, (leg. enim παρὰ Ἀττικοῖς s. παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, non ἐν τοῖς Ἀττικοῖς, ut habent vulgatæ Edd.,) e multis locis unum saltem, in quo evidens hic pleonasmus esset, proferre. Habebimus quidem infra, nimirum Articulo LXIX, aliud exemplum ex Aristoph., sed nihilo aptius eo, quod e Thuc. allatum est. At ego duo manifesta hujus pleonasmī exempla, sed post nomen comparativi gradus, ex illo ipso sumta, lectori exhibebo. Unus est l. 7. Ἡδὲ τινὲς καὶ ἐκ δεινότητων ἢ τοιῶνδε ἐσώθησαν. Neque enim quis dixerit δεινότερα ἐκεῖνά ἐστιν ἢ τοιῶνδε, sed δεινότερα ἐκεῖνά ἐστι τοιῶνδε, vel δεινότερα ἐκεῖνά ἐστιν ἢ τοιάδε. Alter autem locus huic similis, i. e. pleonasmum similem habens, est iste, Καὶ πολὺ μᾶλλον, ὡς εἰπεῖν, κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν αὐτοῦ οἱ ἐξυμμάχοι ὑπήκουον ἢ τῶν ἐν τῇ πόλει Λακεδαιμονίων. Hic enim (loquendo more consueto) dicendum erat πολὺ μᾶλλον τῶν ἐν τῇ πόλει

Λακεδαιμονίων, sine ἥ: aut certe, πολὺ μᾶλλον ἢ οἱ ἐν τῇ πόλει Λακεδαιμόνιοι. Quod quidem non animadvertendum, in magnum errorem impellere lectorem possit; quippe qui existimaturus sit hunc esse sensum, (qui certe prima fronte se offert,) πολὺ μᾶλλον ὑπῆκουον αὐτοῦ ἢ ὑπῆκουον τῶν ἐν τῇ πόλει Λακεδαιμονίων. Tanti est tales particularum usus a sermonis consuetudine recedentes, cognitos habere.

Ἀλλὰ conjunctionem pro hortativa sæpe ponunt.

ARTIC. seu TMEM. XXXVII.

IDEM exemplum a Schol. Thuc. affertur: quin etiam vult eundem esse hujus particulæ ἀλλὰ usum et in quodam illius Historici loco, 8. p. 291. meæ Ed., ubi tamen non video quomodo signif. illa ei convenire potius quam vulgaris possit. Scribit autem ap. Hom. ἀλλ' ἄγε, non ἀλλὰ γε: ac sequendam et ego lectionem illam potius censeo, cum et in Homericis exemplaribus extet, Od. N. Sed in aliis potius Hom. locis quam in isto, et nonnullis isti similibus, vim hanc particulæ ἀλλὰ inesse, docui in meo Thes. 1, 335.

[29] Et accipere Accusativos Casus pro Genitivis.

ARTIC. seu TMEM. XXXVIII.

IDEM ejusdem rei exemplum habuisti supra ap. Jo. Grammaticum; sed τούτου simpliciter, non ἀπὸ τούτου, ibi scriptum est. Ac mihi lectio illa magis quam hæc placet, cum dicatur potius ἀφείλετό μου τούτο, quam ἀφείλετο ἀπ' ἐμοῦ τούτο. Adde quod non dicitur hic, Atticos accipere accusativos casus pro genitivis, cum præpositione; sed simpliciter, pro genitivis.

Et proferre Vocativos pro Nominativis.

ARTIC. seu TMEM. XXXIX.

IN uno meorum exemplarium adduntur et alia tria exempla, videlicet, ἱππῶτα Νέστωρ pro ἱππότης: et εἰρύνοπα Ζεὺς ac μητίετα, pro εἰρυνόπης et μητιέτης. Quæ omnia exempla, præter quartum, habuisti et supra ap. Jo. Grammaticum, Articulo seu Tmematio VIII. ubi aliorum potius quam Atticorum esse hunc vocativorum usum ostendi. Erroris autem occasionem præbuisse videtur quod passim a Grammaticis, et ab hoc quoque, traditur, Atticos vocativum nominativo parem facere: quasi nimirum ex eo consequatur et hos vocativos, qui vicissim nominativorum locum obtinent, Atticæ linguæ consuetudini esse ascribendos.

Sumere duas Negationes pro Affirmatione una, Atticorum est.

ARTIC. seu TMEM. XL.

GRÆCA Corinthi verba sunt hæc, Τὸ λαμβάνειν τὰς δύο ἀποφάσεις ἀντὶ μιᾶς καταφάσεως, Ἀττικῶν ἐστὶ, quæ ad verbum sonant quod ille hujus Articuli titulus habet: videlicet, Sumere duas negationes pro affirmatione una, Atticorum est. Quare miror unde profecta sit hæc interpretatio, Repugnantium alterutrum, cum negatione contrarium, Attice pro affirmatione ponitur. Habetur autem hæc in ea Opusculi hujus Editione, quæ novissimæ vulgariæ Lexicorum Editioni subjuncta est. Sed præterquam quod verbis ipsius Auctoris minime insinat ea interpretatio, ejusmodi certe est ut Œdipo indigere videatur. Eo autem magis hunc Interpretem, quicunque est, a verbis Corinthi discessisse miror, quod ipsemet suam mentem statim explicans, nullam de illis dubitationem lectori relinquit. Ego tamen aliter potius de hujusmodi pbrasi loquendum esse censissem. Satiis enim videtur referre hoc genus loquendi ad figuram, quæ λιτότης appellatur, cujus aptissimum exemplum habetur in illis Homeri verbis, οὐκ ἀφανρότατος, ubi Eust. nos προσεπεννοεῖν jubet, ἀλλ' ὁ ἀνδρείοτατος, idemque et in aliis hujus-

modi generibus loquendi faciendum ait; atque id vel ex ipso Hom. perspicui, qui ἐντελὴς loquens, dixerit, οὐ κάκιστος, ἀλλ' ὤριστος: Od. P. (416.) οὐ μὲν μοι δοκέεις ὁ κάκιστος Ἀχαιῶν ἔμμεναι, ἀλλ' ὤριστος. Est autem illi οὐκ ἀφανρότατος pro ὁ ἀνδρείοτατος, simile οὐκ ἀλαπαδνός, ap. eundem Poëtam, ut Il. Δ. (330.) Πᾶρ δὲ Κεφαλλήνων ἀμφὶ στίχες οὐκ ἀλαπαδναὶ ἔστασαν, i. e. ἀνδρείοταται. Simile est ap. Soph. οὐ τῆς πρώτης μοίρας pro τῆς ἐσχάτης, (Ed. C. 144.) ubi dicit de Œdipo, Οὐ πάνν μοίρας εὐδαιμονίῃσι Πρώτης. Simile ap. Herod. Ὀμιλήσαντα Ἑλλήνων οὐ τῷ ἀσοφώτατῳ σοφιστῇ Πυθαγόρῃ, pro σοφώτατῳ: oportet enim ταῖς τοιαύταις ἄρσεσι, (ut Eust. loquitur,) συνυπακούειν καὶ θέσιν. Alibi vero dicit pro eodem, τῇ ἀποφάσει συνεισάγειν τὸ ἐναντίον. Sed non video cur Atticis potius quam aliis hoc loquendi genus ascribatur; quod Latinæ etiam linguæ usitatissimum est: ut cum Non ultimus s. Non postremus dicitur pro Primus. Ovid. Ille meos quondam non ultimus inter amicos. Virg. Nec tibi cura canum fuerit postrema. Apud Eund. Et gens illa quidem sumtis non tarda pharetris: pro strenua, vel valde strenua. Alibi, Non æquæ Palladis: pro iniquæ. Alibi, Non innoxia verba: pro Noxia, Valde noxia. Idemque fit et in verbis, ut ap. Eund. Nec mihi displiceat: pro Placeat, Valde placeat. Sed crasso errore figura hæc Liptote vocata fuit, (qui error et in quibusdam Servii locis extat,) cum Litotes vocari debeat, e Græco λιτότης. Quidam vocarunt etiam μείωσις: quod tamen aliud potius significat. Ceterum illi Homeri loco adduntur in uno e meis Codd. hæc verba, Καὶ ὁ θεολόγος, Ἔστι δὲ οὐκ ἄδηλον τούτο, ὅπῃ τὸ πνεῦμα τετάσσεται. Hic enim οὐκ ἄδηλον censetur itidem sumi (ut certe sumitur) pro δῆλον.

Quod autem ad Thuc. locum attinet, non satis apte affertur, cum in eo particula negativa nomini substantivo non jungatur, sicut in exemplis, quæ attuli, jungitur adjectivis. Neque vero debuit dicere sumi pro ἐλευθερία, cum hæc vox ab ipsomet auctore addatur. (Sed nostra exempl. habent ἐλευθερώσει, quod longe commodius est, cum καταδούλωσις et ἐλευθέρωσις sint ejusdem omnino formæ verbalia.) Locus extat 3, (10.) p. 86. meæ Ed. ἔξυμμαχοι μέντοι ἐγενόμεθα οὐκ ἐπὶ καταδουλώσει [30] τῶν Ἑλλήνων Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐπ' ἐλευθερώσει ἀπὸ τοῦ Μήδου τοῖς Ἕλλησι. Atqui extant ap. Thuc. valde apta exempla, quæ potius afferenda erant: exempla inquam ejusdem usus particulæ οὐ cum substantivis, quem iu locis allatis habet cum adjectivis. Eust. postquam ex Epicuro unum attulit exemplum, videlicet οὐ παραγένησις pro ἀποδημία, addit unicum Thucydidis, nimirum διὰ τὴν οὐ περιτείχισιν, pro διὰ τὸ ἀτελείστον. Sed huic adjici aliqua possunt: e quibus est οὐκ ἐξουσία, 5, (50.) p. 182. Καὶ ἀνακην-χθέντος Βοιωτῶν δημοσίου κατὰ τὴν οὐκ ἐξουσίαν ἀγωνίσεως. Nonnullos alioqui ap. eundem Scriptorem locos esse fateor, quibus simplicior expositio sufficere videatur; veluti cum dicit τὴν τῶν γεφυρῶν οὐ διάλυσιν, item τὴν τῶν χωρίων οὐκ ἀπόδοσιν. Quibus locis et ille ab Eust. allatus annumerari posse vide-

Verum et cum verbis locum habere hunc particulæ οὐ usum sciendum est, ubi non tam commode perspicui negatio potest, quam in illis adjectivis, quæ in exemplis allatis habentur, veluti in ἀφανρός et ἀλαπαδνός. Tale est Il. A. (330.) Οὐδ' ἄρα τῷ γε ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλλεύς, Non gavisus est, lætatus est: pro Contristatus est, Mœrore affectus est: aut etiam Valde contristatus est, Magno mœrore affectus est. Sic Gallice dicimus, Il n'en a pas été joyeux, pro Il en a été bien fâché. Tale est (in contraria alioqui sententia) οὐκ ἐχολώσατο Ζεὺς, ap. eund. Poëtam, Non succensuit, pro Gavisus est, Gaudio affectus est. Sic certe et ap. Thuc. legimus 5, (57.) p. 184. Τὰ δ' οὐ καλῶς εἶχε, pro ἐστασίαζε. Non deerunt vero et in sermone Latino exempla hujus usus particulæ negativæ, si quis ea quærere voluerit.

At vero de altero dicitur negationum usu disse-

ram, cum ad Artic. XLIII. pervenere.

In feminino Genere aliquid dicere consuevere, inde inferre Neutrum.

ARTIC. seu TMEM. XLI.

SUPRA ex uno meorum exempl. quædam attuli, quæ huic loco melius convenissent. Leguntur enim inter Articulum XXVII. et XXVIII. ista verba, (quæ et ipsa Articulum per se efficiunt,) "Εθος αὐτοῖς μὴ ἀποδιδύναί τὴν φωνὴν πρὸς τὴν σύνταξιν, ἀλλὰ πρὸς τὸ σημαίνόμενον. Afferturque hujus rei istud exemplum e Thuc. 3, (79.) p. 109. meæ Ed. non procul ab initio, Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καὶ περ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας. In eo enim conveniunt isti loci, alioqui diversi, quod in utroque non habetur ratio τῆς φωνῆς, i. e. Vocis, sed τοῦ σημαίνόμενου, i. e. Ejus quod ea significatur. Talis certe nominis collectivi usus qualis in ea, quam attuli, oratione, non Græcis tantum, sed Latinis quoque non infrequens est. Convenitque prorsus illud exemplum cum iis, quæ Artic. s. Tmematio XVII. allata fuerunt: ex Hom. (II. B. 278.) "Ως φάσαν ἡ πληθύς: e Demosth. (37.) "Υμεῖς δ' ὁ δῆμος κάθησθε ἐκνευρισμένοι.

Quod autem ad mutationem illam attinet, quæ in loco Thuc. (2, 47.) extat, mutationem inquam generis e femiino in neutrum, (cum enim præcessisset, "Η νόσος πρῶτον ἤρξατο γενέσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, subjunxit, Λεγόμενον μὲν καὶ πρότερον πολλαχόσε ἐγκατασκῆψαι, cum orationis contextus suam, ut ita dicam, ἀκολουθίαν servans posceret femininum participium λεγόμενῃ, non neutrum λεγόμενον, quod perinde subjunxit ac si neutro νόσημα, non feminino νόσος, usus fuisset,) quod, inquam, ad mutationem illam attinet, quid de ea judicem, declaravi in iis, quæ ante has in Corinthum Animadversiones præfatus sum. Siquidem et nunc in ea opinione sum ut Thucydideam potius quam Atticam appellandam censeam.

A Rectis in *eus* Plurales in *eis*, per *ης* scribunt.

ARTIC. seu TMEM. XLII.

ADDITUR et tertium, Πλαταιῆς, in uno e meis Ms. Codd., quæ vox ap. Thuc. ita scripta legitur, cum alibi, tum p. 50. 100. 103. meæ Ed. Cui similis est Θεσπιῆς, 152. Sic ἱππῆς, 152. 161. Accusativum tamen ἱππέας, non ἱππῆς, ap. eum legis in fine p. proxime præcedentis, quæ est 151.: nec non p. 285. atque aliis plerisque locis. Jam vero et κληῖστον ap. eundem extat, quod cum κληῖδα convenit; ut enim κληῖδα est pro κλεῖδα, ita κληῖστον pro κλειστόν. At in voce Ποσειδάων magis novum hoc scripturæ genus videri queat. Quin etiam de illo κληῖστον dubitare quis possit, quod habetur p. 54. meæ Ed., ne forte κληστον potius scr. sit, ut p. 123. κλήσειν scriptum est, cum η habente i subscriptum. Ceterum omittenda hic non est lectio, quæ in uno e meis exempl. habetur: ista videlicet, Καὶ τρέπονσι δὲ ἐν πολλοῖς τὸ ἰ εἰς η. καὶ τὸ ἰ ἔστιν ὅτε προσγράφουσιν, ἔστι δ' ὅτε οὐ. οἶον, κλεῖδα, κλειδα, κληῖδα. Ποσειδεῖον, Ποσειδεῖον, Ποσειδήιον· φοινικοπάρηος, μιλτοπάρηος.

Et οὐ Negationem supervacuum sæpe accipiunt.

ARTIC. seu TMEM. XLIII.

LOCUS Thuc. parum apte in exemplum affertur, si eum ita legamus ut hic habetur. Sciendum est enim in vulgatis Edd. secus legi, nimirum cum adverbio μᾶλλον ante [31] ἢ οὐ: hoc modo, (extat autem (3, 36.) p. 93. meæ Ed.) Καὶ τῇ ὑστεραίᾳ μετάνοιά τις εὐθὺς ἦν αὐτοῖς καὶ ἀναλογισμὸς, ὥμῶν τὸ βούλευμα καὶ μέγα ἐγνώσθαι, πόλιν ὅλην διαφθεῖραι μᾶλλον ἢ οὐ τοὺς αἰτίους. Quæ lectio μᾶλλον ἢ οὐ τοὺς αἰτίους etiam in quodam meo Ms. Cod. extat. Fateor tamen unam ex his tribus particulis posse videri abundare, et legi debere ἢ οὐ τοὺς αἰτίους, sine μᾶλλον, (quam lectionem ambo mea exempl. hujus Opusculi Corinthi confirmant,) vel μᾶλλον ἢ sine οὐ. Sed alius extat ap. Thuc. locus, qui illam vulgarum

A Edd. lectionem comprobat, et credere quod dixi de particula μᾶλλον, vetat. Is est 2, (62.) p. 67. Οὐδ' εἰκὸς χαλεπῶς φέρειν αὐτῶν μᾶλλον ἢ οὐ κήπιον καὶ ἐγκαλλώπισμα πλούτου πρὸς ταύτην νομίσαντας ὀλιγωρῆσαι. Eandem enim utriusque loci rationem esse et eandem expositionem poscere constat. Quod tamen non animadvertit Schol., quippe qui in illo quidem priore particulam ἢ esse pro ἢπερ, et vacare negationem tradit; at in hoc posteriore ἢ οὐ κήπιον exponit ἀλλὰ κήπιον. Utram vero expositionem sequemur? Mihi quidem certe quin priorem illam sequi debeamus minime dubium est; quippe quæ adverbio μᾶλλον suum locum relinquat. Quod de posteriore dici non potest; eam enim sequendo, plane otiosum esset adverbium μᾶλλον. Adde quod nimium audax est talis expositio, ἢ οὐ pro ἀλλὰ. At Corinthum miror, qui non animadverterit, legendo πόλιν ὅλην διαφθεῖραι ἢ οὐ τοὺς αἰτίους, absque μᾶλλον, nihilo magis posse dici vacare οὐ, quam ἢ. Imo vero si alterutrum tollendum esset, minore cum damno tolleretur ἢ quam οὐ: tantum abest ut vacare dici possit, si ita legatur. Sumsisse tamen Corinthum ista omnia ex illo Thuc. Scholiaste, collatio verborum unius cum verbis alterius statim docebit. Sed cum Schol. exponat ἢπερ τοὺς αἰτίους, Corinthus exponit παρὰ τοὺς αἰτίους: si tamen eum ita scripsisse credendum sit, et consulto hic ab illo enarratore discessisse, cujus alioqui, tanquam doctissimi præceptoris, vestigiis insistere diligenter solet. Est certe et hoc in illa præp. παρὰ incommodum, quod non cohæreat oratio, si dicas μᾶλλον παρὰ τοὺς αἰτίους: ut cohæret cum dicitur μᾶλλον ἢπερ τοὺς αἰτίους.

Et Μὴ νύ τοι οὐ χραίσμῃ σκῆπτρον.

Dum Corinthus non contentus iis, quæ a suo magistro tradita erant, (sunt autem hæc, quæ ille Schol. in illa Thuc. verba ἢ οὐ τοὺς αἰτίους, annotat, ἢ οὐ ἀπόφασις περιττή· ὁ γὰρ ἢ σύνδεσμος ἀντὶ τοῦ ἢπερ κεῖται. κὰν τῇ συνηθείᾳ δὲ πολλακὶς παρελκούσας ἀποφάσει χρῶμεθα· Οὐ μὰ τὸν Δία, Οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα. ὥς καὶ τὸ, Ἀπαγορεύω σοὶ μὴ ποιεῖν:) de suo aliquid addere vult, suam imperitiam aut certe imprudentiam et incogitantiam prodit; quippe qui hunc versum Homeri, Μὴ νύ τοι οὐ χραίσμῃ σκῆπτρον, in exemplum afferat ejus, quod dixerat, negationem οὐ sæpe vacare: cum nihil minus quam istud hoc in loco verum comperiat. Tollatur enim hinc particula οὐ, sensus erit omnino contrarius; nam significabitur Ne tibi prosit, cum significare velit, Ne tibi non prosit. Est enim hic non illud μὴ, quod eundem quem et οὐ locum obtinet, sed illud quod reddi solet particula Ne, Ut ne, Ne forte.

Sic et nos consuevimus sæpe Negationibus uti.

Corinthi verba sunt, Κὰν τῇ συνηθείᾳ πολλακὶς ἀποφάσει χρῶμεθα. Ubi συνηθείαν vocare videtur Sermonem vulgo receptum, seu vulgarem. Talem enim hujus vocabuli usum apud plerosque e recentioribus observasse mihi videor. Sonabant igitur illa verba, In vulgari etiam sermone sæpe negationibus utimur. Sed quorsum hoc? quis ignorat negationes s. negativas particulas in vulgari quoque sermone locum habere? Addendum igitur ex illo Schol. παρελκούσας, id est supervacaneis, seu quæ vacant, aut abundant. Quod autem attinet ad exemplum, quod subjungit, sciendum est in eo duas negationes haberi, quod verbo ἀπαγορεύω nna inclusa sit. Idemque de aliis plerisque verbis hujusmodi dicendum est, quibus itidem subjungitur illa negativa particula, cum tamen nihil ea opus sit. Ac ne illius quidem verbi ἀπαγορεύω ita usurpati exemplum ἐκ τῆς συνηθείας petere debuit, cum e classicis Scriptoribus afferri posset. Æschin. "Ερεpos δὲ ἀπαγορεύει νόμος ἀρχὴν ὑπεύθυνον μὴ στεφανοῦν: (5.) Τούτους ὁ νόμος ἐξείργει τοῦ βήματος, τούτους ἀπαγορεύει μὴ δημηγορεῖν. Sunt etiam alia pleraque verba, quæ in hoc numero censeri debent, quibus subjungitur negativa particula, ut κωλύω. Demosth. (1040.) Κωλύσαι τοὺς ὀνηλάτας μὴ ἐξάγειν τὴν ὕλην ἐκ τῆς ἐσχραῖας. Iti-

demque verbale κῶλυμα invenitur hunc usum habens: ut, Κῶλυμα τοῦ μὴ γίνεσθαι, ap. Thuc., si bene memini. His autem duobus ἀπαγορεύω et κῶλυω, addi potest ἀπιστῶ ex Eod.; sed et ἀρνοῦμαι aliaque ex aliis adungi possunt.

Geminationis autem ipsarum particularum, quæ negant, exempla non attulit, quæ tamen non minus in promptu sunt, Hesiod. "Εργ. (1, 143.) οὐκ ἀργύρῳ οὐδὲν ὁμοῖον. Sic ap. Dem. Καὶ οὐ περιόψομαι παθούσας οὐδὲν ἀνάξιον οὐθ' ἡμῶν, οὔτε τοῦ πατρὸς, ubi quemadmodum οὐδὲν ἀνάξιον ponitur pro ἀνάξιόν τι, præcedente particula οὐ, sic τοιοῦτον οὐδὲν pro τοιοῦτόν τι habes in isto Ejusdem loco, præcedente particula οὐδέ: eadem illa in Midiam Oratione, (p. 536.) Νῦν δὲ τοῦτο μὲν οὐκ ἐποίησεν, ἐν ᾧ τὸν δῆμον ἐτίμησεν ἂν, οὐδ' ἐνεανιεύσατο τοιοῦτον οὐδέν. Ab Eodem post οὐ μὰ Δία additur οὐ, sive οὐχί, quod idem valet: ead. Orat. in Midiam, (p. 522.) Ὡς εἴπερ ἀληθῶς ἐπεπόνθειν [32] ταῦτα ἃ λέγω, δίκας ἰδίας μοι προσῆκεν αὐτῷ λαχεῖν, οὐ μὰ Δί' οὐχὶ δημοσίᾳ κρίνειν αὐτόν. Sed istius usus particulæ negativæ, itidemque ejus, qui in proxime præcedente exemplo habetur, passim obvia sunt exempla; at non item hujus, qui extat ap. Aristoph. Πλ. (451.) Ποῖον γὰρ οὐ θώρακα, ποῖαν δ' ἄσπίδα Οὐκ ἐνέχυρον τίθησιν ἡ μιαιωνάτῃ; Quemadmodum vero hic usus geminationis particulæ οὐ minus aliis frequens, sic particulæ οὐδὲ ap. Synes. quædam geminatio extat quæ rara est: Διδούς μὲν οὐδὲν, (οὐδὲ γὰρ οὐδ' ὅμοιος ἦν ἔχοντι,) δείκας δὲ. Idem in libro de Insomniis, Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ ἀπαθῶς διακείμεθα περὶ τὰ θεάματα. Sic autem hanc particulam iterans Synesius Homerum imitari videtur: ap. quem legimus Il. M. (213.) ἐπεὶ οὐδὲ μὲν οὐδὲ ἔοικε Δῆμον ἔοντα παρὲξ ἀγορευέμεν. Ubi annotat Eust. duplicis negationis eam vim esse, ut indicet τὴν τελείαν ἀποτροπὴν τοῦ χρῆναι τὸν δημότην ἀντιλέγειν τῷ κρατοῦντι. Utitur vero et aliquot aliis locis hac particula οὐδὲ ita geminata: e quibus est hic, Il. E. (22.) Οὐδὲ γὰρ, οὐδὲ κεν αὐτὸς ὑπέκφυγε κῆρα μέλαιναν. Ubi idem Schol. affert alium ejusdem Poetæ locum, uimirum istum, Οὐδὲ γὰρ, οὐδὲ Δρύαντος υἱός, etc.: additque, cum his in locis, tum in aliis ejusmodi, supervacaneam esse unam ex istis negationibus: sed tamen unam esse τοῦ ῥηματικοῦ πράγματος, (id est, ut opinor, rei, quæ exprimitur verbo, quod adjunctum est,) alteram, personæ: ut dicat, inquit, ὅτι οὐδὲ ὑπέκφυγεν ἂν, οὐδὲ αὐτός. Additque, hanc illarum geminationem declarare τὴν παντελῆ ἀρνήσιν τοῦ πράγματος.

Hoc quoque addendum est iis, quæ dicta sunt, non duas negationes duntaxat, sed tres interdum pro una poni. Siquidem post verba illa, ἀπαγορεύω, κῶλυω, ἀρνοῦμαι, atque alia hujusmodi, quorum unumquodque inclusam negationem habere dixi, interdum duæ negativæ particulæ adduntur, μὴ οὐ, sive μὴ οὐχί. Lucian. (1, 394.) Νῦν μὲν, ᾧ Ἀλέξανδρε, οὐκ ἂν ἔξαργος γένοιτο μὴ οὐκ ἐμὸς υἱὸς εἶναι. Hic enim ἔξαργον γίνεσθαι locum verbi ἀρνεῖσθαι obtinet. Itidemque ἐξομώσασθαι, cui eodem modo hæ duæ particulæ negativæ subjunguntur, non est aliud quam ἀρνεῖσθαι, sed addito etiam jurejurando: ap. Dem. (1317.) Καὶ ταῦτα οὐκ ἂν ἐξομώσαιτο Εὐβουλίδης μὴ οὐκ εἰδέναι. Sic etiam post ἀντιλέγειν seu ἀντειπεῖν, ut ap. Eund. in Timocratem, Καὶ οὐδεὶς πῶ ποτε μὴ οὐ καλῶς ἔχειν ἀντειπεν αὐτούς. Et ap. Xen. Σ. (3, 3.) Ἄλλ' οὐδεὶς σοι, ἔφη, ἀντιλέγει τὸ μὴ οὐ λέξιν ὅ, τι ἕκαστος ἡγείται πλείστον ἄξιον ἐπίστασθαι. Neque enim dubium est quin his verbis negandi vis itidem includatur. Observandum est autem τὸ in illo Xen. loco ante μὴ, quod et alibi itidem illi præfixum reperitur. Ceterum in hac negationum geminatione lingua Latina plane a Græca dissidet; contra vero Gallicæ cum Græca in hac re, ut et in aliis plurimis, optime convenit.

Neque vero hoc prætermittendum est, antequam de particulis negativis dicendi finem faciam, etiam atque etiam videndum esse ne in harum usu fallamur. Interdum enim geminata non majorem negationem, sed potius affirmationem efficiunt. Verum quoniam iis in locis, in quibus hoc contingit, non

Gloss.

ad idem verbum ambæ, sed ad diversa feruntur, (nisi forte una ad verbum, altera ad participium feratur,) aut geminatio non est, aut certe aliud geminationis genus quam in præcedentibus exemplis esse dicendum est. Talis est h. l. ap. Xen. K. Π. 2. Οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ ἐπιθήσεται. Sic ap. Aristoph. (Πλ. 872.) κοῦκ ἔσθ' ὅπως οὐκ ἔχετέ μου τὰ χρήματα. Talis est et hic locus, Καὶ τοῖς μὲν οὐκ ἔστιν ὅτον μὴ τῶν καλῶν μέτεστι. Inveniuntur autem et unicum verbum habentes hæ negationes, ut in isto Dem. loco, Καὶ τι καὶ νεανιεύσαμένου τοιοντον, ὡς οὐδὲν ὅ, τι οὐ ποιήσει, etc.; sed hic minime dubium est quin subaudiri debeat atque adeo subaudiendum relinquantur verbum ἔστι cum οὐδέν.

Etiam πρὸς abundare his solet, ut Thuc. Καὶ πρὸς αὐτῶν τῶν Ἀθηναίων ἐγένετο.

ARTIC. seu TMEM. XLIV.

NON credo quod hic dicit Corinthus, nec credendum esse puto, nimirum præp. πρὸς Atticis supervacaneam esse solere. Nam de loco, quem affert, (qui nondum a me inventus fuit,) judicare posse mihi videor ex alio ejusdem Scriptoris loco, qui illi, ni fallor, plane est similis: id est, ubi πρὸς eundem, quem et illic, usum habet. Legitur autem 8, (36.) p. 274. nieæ Ed. Ἐδόκουν ὅμως τοῖς Πελοποννησίοις αἱ πρῶται ξυνηθῆσαι, αἱ πρὸς Χαλκιδέα γενόμεναι, ἐνδεεῖς εἶναι, καὶ οὐ πρὸς σφῶν μᾶλλον. Quis in Græcorum Scriptorum lectione non inexercitatus particulam πρὸς hic abundare, ac non potius πρὸς σφῶν sonare In suum commodum, dicat? Subauditur autem εἶναι post πρὸς σφῶν: qui infinitivus ἀπὸ τοῦ κοινῶς repeti debet. Possumus porro variis loquendi generibus interpretari istud, τοῦτο πρὸς ἐμοῦ ἐστί: variis, inquam, sed eundem sensum habentibus. Cujusmodi sunt ista, Hoc in meum commodum est, Hoc a me est, facit, vel pro me, Hoc a meis stat partibus, mihi favet. Quod si quis illo exemplo contentus non sit, afferam et aliud, ex eodem Auctore sumtum, nimirum ex 4, (92.) p. 151. Πιστεύσαντας δὲ τῷ θεῷ, πρὸς ἡμῶν ἔσεσθαι. Interdum vero πρὸς cum genitivo alium usum habet; nam τοῦτο πρὸς ἐμοῦ ἐστί sonat, Hoc mihi convenit, me decet, me dignum est, officii mei est: cujus etiam usus exempla in meo Gr. Linguae Thes. afferre me memini. At [33] πρὸς vacantis cum genitivo, sequente verbo ἐστί, vel γίνεται, nullum usquam extare exemplum existimo.

Et Aphthonius, Τοιαῦται γὰρ ἀρεταὶ πρὸς βίαν ἔχουσι κτῶμεναι, pro βίαν ἔχουσι.

Ita quidem legitur ap. Aphthon. h. l. Ἐν τῇ κατασκευῇ ὅτι εἰκότα τὰ κατὰ Δάφνην. Sed ego præp. πρὸς Aphthonii esse uequaquam crediderim, nisi inter hanc et accus. βίαν aliquid interjecisse dicatur. Eccui enim credibile esse queat illum πρὸς βίαν ἔχουσι pro βίαν ἔχουσι usurpare voluisse? Accipere autem πρὸς βίαν, pro Per vim, s. Invite, (ut ap. veteres interdum sumitur,) locus minime patitur.

Supervacua et Καὶ Conjunctio apud eos.

ARTIC. seu TMEM. XLV.

VACARE apud Atticos sæpenumero conjunctio-nem καὶ fateor, sed commodum hujus usus exemplum hic a Corintho afferri nego. Extat id 3, (77.) p. 108. Οἱ δὲ πολλῷ θορύβῳ, καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουν, παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς, καὶ τὰς αἰὲ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους. Quis non videt tantum abesse ut particula καὶ vel prior vel posterior vacare dici queat, ut alterutra sublata orationis structura stare non possit? Additur autem in uno e meis exempl. aliud ex eod. Thuc. 6, (91.) sumtum exemplum, Οἷτινες αὐτερέται κομισθέντες καὶ ὀπλιτεύουσιν εὐθύς. Sed quamvis paulo aptius hoc exemplum sit quam proxime præcedens, illius usus particulæ καὶ, de quo nunc agit: non tamen tale est quod ad eum probandum satis esse queat, cum ibi illa particula accipi pro Etiam possit. Mirum est vero Corinthum nostrum tam pauperem exemplorum in tanta eorum

copia fuisse. Quam copiam ne frustra jactare videar, ex ejus penu hic depromenda exempla censui. Incipiam autem ab eo ipso Auctore, e quo allata a Corintho exempla rejicienda censui, (sed illud præsertim, cui priorem locum dedit,) et in eorum locum alia nou totidem, sed multo plura substituam. E quibus tamen prima erunt illa, quæ ipsius etiam Scholiastæ testimonio nituntur. Legimus igitur 8, (8.) p. 267. μετὰ δὲ ἐδοξεν αὐτοῖς, καὶ διεκόμισαν εὐθὺς μίαν καὶ εἴκοσι ναῦς. Est hic περιττός ὁ καὶ, inquit ille. L. 4, (8.) item, p. 123. Ὡς δ' ἐδόκει αὐτοῖς ταῦτα, καὶ διεβίβαζον ἐς τὴν νησον τοὺς ὀπλίτας, ἀποκληρώσαντες ἀπὸ πάντων τῶν λόχων· καὶ διέβησαν μὲν καὶ ἄλλοι πρότερον κατὰ διαδοχὴν, οἱ δὲ τελευταῖοι καὶ ἐγκαταλειφθέντες, εἴκοσι καὶ τετρακόσιοι ἦσαν, καὶ εἴλωτες οἱ περὶ αὐτοὺς. Hic quoque Schol. vult particulam καὶ præfixam participio ἐγκαταλειφθέντες esse otiosam. Sed non minus recte, ac fortasse rectius id de illa pronuntiasset, quæ præcedit verbum διεβίβαζον. Vacat hæc particula, (si eid. Scholiastæ fidem adhibendam censemus,) et in isto loco 7, (75.) p. 259. Μετὰ δὲ τοῦτο ἐπεὶ δὴ ἐδόκει τῷ Νικίῳ καὶ τῷ Δημοσθένει ἱκανῶς παρασκευάσασθαι, καὶ ἡ ἀνάστασις ἤδη τοῦ στρατεύματος τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς ναυμαχίας ἐγίγνετο. Facit autem pro me quod hic ille dicit, talis enim est locus in exemplo proxime allato, quem dicebam habere καὶ supervacaneum, qualis hic, in quo ipse vacare censet. Ut enim illic habetur, ὥς δ' ἐδόκει αὐτοῖς ταῦτα, καὶ διεβίβαζον, ita hic, ἐπεὶ δὴ ἐδόκει, — καὶ ἡ ἀνάστασις ἤδη ἐγίγνετο. Sed et ille locus, quem e p. 267. attuli, Ὡς δὲ ἐδοξεν αὐτοῖς, καὶ διεκόμισαν, meam itidem sententiam confirmat, cum idem quod et in aliis duobus verbum præcedat. L. 3, (69.) item, p. 106. Αἱ δὲ τεσσαράκοντα νῆες τῶν Πελοποννησίων, αἱ Λεσβίοις βοηθοὶ ἐλθοῦσαι, ὥς τότε φεύγουσαι διὰ τοῦ πελάγους, ἔκ τε τῶν Ἀθηναίων ἐπιδιωχθεῖσαι καὶ πρὸς τῇ Κρήτῃ χειμασθεῖσαι, καὶ ἀπ' αὐτῆς σποράδες πρὸς τὴν Πελοπόννησον κατηνέχθησαν, καταλαμβάνουσιν ἐν τῇ Κυρήνῃ, etc. censet particulam καὶ subjunctam participio χειμασθεῖσαι esse supervacaneam. Quoniam vero nonnulli sunt loci, in quibus ipse ab eo de hujus particulæ usu dissentio, eos superioribus adjungam, ut lectori perpendendos proponam. Legimus igitur et 4, (17.) p. 127. Οἷς δὲ πλείσται μεταβολαὶ ἐπ' ἀμφοτέρα ξυμβεβήκασι, δίκαιοί εἰσι καὶ ἀπιστότατοι εἶναι ταῖς εὐπραγίαις: hic quoque abundare particulam καὶ existimat, quod mihi non videtur. Quin etiam in h. l. 5, (10.) p. 168. Οἱ δὲ αὐτοῦ συστραφέντες ὀπλῖται ἐπὶ τὸν λόφον, τὸν τε Κλεαρίδαν ἡμύνοντο καὶ δις ἢ τρίς προσβαλόντα, καὶ οὐ πρότερον ἐνέδοσαν πρὶν ἢ τε Μυρκινίᾳ καὶ ἡ Χαλκιδικῇ ἵππος καὶ οἱ πελτασταὶ περιστάντες καὶ ἐσακοντίζοντες αὐτοὺς ἔτρεψαν: hic quoque, si Scholiastæ credendum est, habemus particulam καὶ supervacaneam, nimirum eam, quæ proxime sequitur participium προσβαλόντα. Sed ego fidem illi ab omnibus derogandam esse dico, cum particula καὶ, quam hic habemus, ea sit, quæ fertur ad τε: hoc modo, τὸν τε Κλεαρίδαν ἡμύνοντο, καὶ οὐ πρότερον ἐνέδοσαν. Idem Schol. in quendam l. 4 locum, de hac conjunctione scribit, eam non esse περιττήν, (i. e. supervacaneam,) sed contra ἀναγκαίως κεῖσθαι. Quod cum dicit, facit ut suspicer fuisse qui eam illic quoque otiosam esse existimarent. Non dubito certe quin sicut ipse, (ut vel ex iis, quæ attuli, exemplis patet,) ita et alii plerique in multis locis eam vacare judicarent, ubi contra omnino necessaria esset. Ceterum locus, in quem ille hoc annotat, extat p. 128., quem ibi considerandum tibi relinquo. [34] Ad me quidem quod attinet, illi assentior de eo, quod scribit, particulam eam minime esse supervacaneam; sed de usu, quem illi tribuit, plane ab illo dissentio.

Verum hujus pleonasmī particulæ καὶ aptiora etiam illis exempla, sed a Scholiastæ fortasse non animadvertens, extare sciendum est; multos enim locos ap. illum ipsum Scriptorem observasse me recordor, in quibus πλεονάζει hæc copula, ubi tamen Schol. πλεονασμοῦ non admonet: cum alioqui diligenter in iis, quos attuli, id faciat. Sed quoniam multiplex est hic πλεονασμός, i. e. multæ sunt ejus formæ, de uua-

A quaque sigillatim agam, exempla non ex illo tantum Scriptore, sed ex aliis quoque depromens: et ita quidem ut morem in Thes. meo observatum retinens, ab Hom. initium sumam. Legimus igitur ap. Il. A. (31.) Τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω, πρὶν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν Ἥμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ ἐν Ἀργεῖ τηλόθι πάτρης Ἰστὸν ἐποιχομένην, καὶ ἐμὸν λέχος ἀντιόωσαν. Hic καὶ ante γῆρας supervacaneum esse censetur. Sic et in isto versu, B. (827.) Πάνδαρος, ὃ καὶ τόξον Ἀπόλλων αὐτὸς ἔδωκεν. (Sed non ita certus est tamen hic pleonasmus ut in præcedente loco; potest enim jungi καὶ cum ἔδωκεν, potest et cum τόξον: si dicas, ὃ καὶ ἔδωκε τόξον, tunc merito vacare copula judicabitur; sin dicas, ὃ ἔδωκε καὶ τόξον, non item. Intelligetur enim, Arcum quoque, præter alia.) Est vero et quidam pleonasmus illi peculiaris, vel potius illi cum solis Poëtis communis, cum videlicet ad particulam ἡδὲ adjungit καὶ: ut Il. A. (334.) Χαίρετε, κήρυκες, Διὸς ἄγγελοι ἡδὲ καὶ ἀνδρῶν. Libro autem, qui proxime hunc sequitur, non nomina, sed verba copulantur his particulis, et quidem interjecto adverbio ἔτι, (117.) Ὡς δὴ πολλῶν πολιῶν κατέλυσε κάρηνα, Ἥδ' ἔτι καὶ λύσει. Taceo de καὶ habente præfixam voculam τε, quæ itidem copulativa est, veluti cum dicitur, γυνὴ καλὴ τε καὶ σώφρων, pro γυνὴ καλὴ καὶ σώφρων: hujus enim usus exempla passim ap. utrosque Scriptores sunt obvia. Atque his fere modis ap. Poëtas hæc particula πλεονάζει.

At in soluta oratione plures quam in carmine sunt hujus πλεονασμοῦ modi, ut exemplis docebo; (iis tantum omissis, utpote nimis vulgaribus, in quibus ita geminatur hæc particula, ut in h. Xen. l. Φανερός ἦν καὶ ποιῶν καὶ λέγων: hic enim abundare priorem particulam, satis notum est.) Sed e Thuc. cum jam allata fuerint aliquot, nullum quod ejusdem generis sit ex Eodem afferam. Tantum lectorem monebo ut caveat ne idem ipsi quod et illius Scriptoris Scholiastæ accidat, nimirum ne hanc particulam in iis etiam locis πλεονάζειν censeat, ubi contra omnino necessaria est, ant saltem usum aliquem habet. Sunt enim et aliqui ejus loci, ubi cum vacare videri possit, ego potius καινοπρεπῶς trajectam esse censuerim: cujusmodi est hic, 8. init. Ὡς ἦν τις καὶ μὴ παρακαλῇ σφᾶς, οὐκ ἀποστατέον ἔτι τοῦ πολέμου εἴη, ἀλλ' ἔβελοντι ἰτέον ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους. Hic enim nequaquam vacare voculam καὶ, sed potius e sua sede in alienam migrasse dixerim; esse enim ἦν τις καὶ μὴ παρακαλῇ, pro ἦν καὶ τις μὴ παρακαλῇ. Hoc est de quo lectorem monere operæ pretium esse existimavi; præsertim cum doctissimum virum Bud. in simili Synesii loco id minime animadvertisse cognorim. Ita enim Synes. Καὶ γὰρ εἴ τι καὶ λέγοιεν ἀληθές, ἀλλὰ τοιοῦτοι ἦσαν οἱ οἱ τὰ πλεῖω ψεύδεσθαι. Hic enim abundare particulam illam existimavit ante λέγοιεν, cum potius ad particulam εἰ pertineat: pro καὶ γὰρ εἰ καὶ τι λέγοιεν ἀληθές: ut εἰ καὶ sit Etiamsi. Nunc ad aliorum exempla venio, i. e. ad eos illorum locos, in quibus similis pleonasmus iis, qui ex ipso Thuc. allati fuerunt, conspicitur. Plato de Rep. 1. Καὶ μάλα πρεσβύτης μοι ἔδοξεν εἶναι· διὰ χρόνον γὰρ καὶ ἐωράκειν αὐτόν. Hic καὶ ante ἐωράκειν esse supervacaneum, nemo, ut opinor, negare vel velit, vel possit. Huic autem exemplo e Plat. sumto, subjungam aliud ex ejus condiscipulo Xen. depromptum: K. Π. 7, (4, 6.) Ἐμοιγε μέντοι ἄξουσι τὰ χρήματα οἵπερ καὶ ἔχειν αὐτὰ ἄξιόι εἶσιν· ὥστ' ἦν τι καὶ κλέψωσι, τὰ ἑαυτῶν κλέψονται: hic itidem ante κλέψωσι vacare particulam καὶ, nemo, ut opinor, inficiabitur. Sic ap. Isocr. Panath. legimus, Ἀπερ αὐτοῖς καὶ συνέβαινε, abundante vocula καὶ, pro ἄπερ αὐτοῖς συνέβαινε. Sed ut judicium de hoc quoque pleonasmō ferri possit, totum locum proferam, (præsertim cum ibi et particulæ δὲ pleonasmum, observatu non minus dignum, habeamus,) Νομίζοντες τοὺς ἐπὶ τοῦ ῥήματος βουλευομένους, καὶ δυναμένους τὰ βέλτιστα συμβουλεύειν, τοὺς δὲ καὶ καθ' ἑαυτοὺς γενομένους, ἐν πᾶσι τοῖς τόποις καὶ περὶ ἀπάσας τὰς πράξεις τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν· ἄπερ αὐτοῖς καὶ συνέβαινε. Sed alia sunt pleonasmorum genera, (pleonasmorum inquam particulæ καὶ,) multo his usitatiora. Sæpe

enim post vocem *τις*, sive *τι*, abundat hæc vocula, Thuc. 4, (83.) p. 148. "Αμα δέ τι καὶ εἰρήκεσαν τοιοῦτον. Ibid. Καὶ γάρ τι καὶ Ἀρρίβαιος ἐπεκηρυκεύετο: ubi particula καὶ præfixa nomini Ἀρρίβαιος, potius tamen ad verbum ἐπεκηρυκεύετο fertur, sicut paulo post dicit καὶ εἰρήκεσαν. Sic post *τινὰ*, præcedentibus illis particulis καὶ γάρ, habes otiosam illam copulam, 6, (103.) p. 232. Καὶ γάρ τινα καὶ ὑποψίαν ὑπὸ τῶν παρόντων κακῶν ἐς ἀλλήλους εἶχον. Verum et præcedente duntaxat eadem vocula, sine γάρ, talis pleonasmus ap. hunc Scriptorem exempla extant non pauca, ut 2. Καὶ τις καὶ ἄνεμος αὐτοὺς λέγεται κωλύσαι. Sic 8, (80.) p. 287. Καὶ τις καὶ ναυμαχία βραχεῖα γίνεται πρὸ τοῦ Βυζαντίου: (2, 90.) "Ἐτυχον δὲ δύο φυλαὶ ἐν ταῖς Μυλαῖς τῶν Μεσσηνίων φρουρουσαι, καὶ τινα καὶ ἐνέδραν πεποιημένα. Hoc autem pleonasmus alios quoque posteriores Thucydide Scriptores delectatos fuisse videmus. Demosth. [35] de Male Obita Legat. (401.) Κελεύσαντος δ' ἐκείνου λέγειν, καὶ τι καὶ νεανιευσαμένου τοιοῦτον, ὡς κ. τ. λ. In eadem Oratione, non multo post, Ὡς δὲ προῆει τὸ πρᾶγμα καὶ διεθερμαίνοντο, κατακλίεσθαι τὴν γυναῖκα καὶ τι καὶ ᾄδειν ἐκέλευον. Paus. Lac. Καὶ οὐ παρῖει σείων ὁ θεός, καὶ τινες καὶ ἀπώλοντο τῶν στρατιωτῶν κεραυνωθέντες. Apud Athen. autem (536.) post εἴ τινα diversæ aliquantum formæ pleonasmus habetur: h. in l., e Phylarcho, Πτολεμαῖόν φησι τὸν δεύτερον Αἰγύπτου βασιλεύσαντα, πάντων σεμνότατον γεγόμενον τῶν δυναστῶν, καὶ παιδείας, εἴ τινα καὶ ἄλλον, καὶ αὐτὸν ἐπιμεληθέντα, κ. τ. λ. Nec solum post *τις* vel *τί*, sed etiam post *ὅ, τι* invenitur particulæ καὶ pleonasmus. Synes. "Ἰν' εἰδῶμεν ὅ, τι καὶ λέγει. Greg. Naz. "Ἡ οὐκ οἶδ' ὅ, τι καὶ εἰπεῖν εὐπρεπὲς χρὴ: Idem, "Ὅς ἂν πλεῖον ἐν ἑαυτῷ συναγάγῃ τὸ τῆς ἀληθείας ἵνδαλμα, ἢ ἀποσκίασμα, ἢ ὅ, τι καὶ ὀνομάζομεν. Jam vero et cum *τίς* vel *τί* interrogativo spectatur plerisque locis hic pleonasmus, Lucian. (1, 405.) Τίς δὲ καὶ ὦν τυγχάνεις; (406.) Τί γάρ καὶ δέη τοῦ πιεῖν; Aristoph. (N. 840.) Τί δ' ἂν παρ' ἐκείνων καὶ μάθοι χρηστὸν *τις* ἂν; Nec raro sequente χρὴ cum infinitivo: ut ap. Greg. Naz. Περὶ δὲ τῶν ἄλλων τί χρὴ καὶ λέγειν; Idem, "Ὅτι μὲν φανερώς οὗτος ὁ λόγος ἐκβάλλει τὸν υἱὸν τῆς θεότητος, τί χρὴ καὶ λέγειν; Sic ap. Xen. cum infin. καλέσαι, et verbo χρὴ in fine orationis posito: Ἑλλ. 2, (3, 18.) "Ὅστις δὲ μηδετέροις ἀρέσκει, τίποτε καὶ καλέσαι χρὴ; Sed et cum ὁποῖος interrogative itidem posito invenitur hic pleonasmus, ap. Plat. Minoe, "Ὅποιον καὶ ἐρωτᾷς τὸν νόμον; Ceterum cum de iis quoque pleonasmis disseruerim, qui post *τί* vel *ὅ, τι*, aut etiam post *τί* interrogativum inveniuntur, proximum est ut de eo disseram, qui fit geminatione hujus particulæ, cum videlicet ita geminatur, ut posterior aut prior supervacanea sit, non tamen interjecta vocula *τις*, vel *τί*, ut in præcedentibus exemplis. Thuc. 6, (13.) p. 202. Ἐπειδὴ ἄνευ Ἀθηναίων καὶ ξυνῆψαν πρὸς Σελινουντίους τὸν πρῶτον πόλεμον, μετὰ σφῶν αὐτῶν καὶ καταλύεσθαι.

Ultimum autem genus pleonasmus particulæ καὶ, (ita vocare mihi liceat id, cui ultimum locum destinavi,) multum a ceteris differt, atque adeo tale est ut prima fronte non appareat. Neque vero quisquam adhuc, (quod sciam,) ei orationi, cujus exemplum afferam, pleonasmum inesse tradidit, sed nec animadvertit fortasse. Thuc. 3, (82.) p. 109. Καὶ ἐπέπεσε πολλὰ καὶ χαλεπὰ κατὰ στάσιν ταῖς πόλεσι, γιγνόμενα μὲν καὶ αἰεὶ ἐσόμενα, etc. Hic quoque, (si mihi creditur,) vocula καὶ inter πολλὰ et χαλεπὰ πλεονάζειν dicenda est. Ratio autem, qua nitor, hæc est, quod sublata illa oratio sit et eandem sententiam efficiat. Quid enim obstat quominus πολλὰ χαλεπὰ eodem sensu dicamus? Non sine exemplo quidem certe loquemur, sive πολλὰ χαλεπὰ, sive πολλὰ δυσχερῆ dicamus, absque illa particula. At Schol. hunc pleonasmum non animadvertens, cum πολλὰ vel potius cum utroque adjectivo substantivum κακὰ subaudire nos jubet. Nam post πολλὰ addit κακὰ δηλονότι. Sed si quis hanc ejus expositionem tueri velit, is mihi pro eo respondeat, cum dicetur πολλὰ καὶ καλὰ πράττειν, quodnam substantivum subaudiendum erit. Respondebit fortassis, ἔργα. Quid? cum dicetur, πολλὰ καὶ καλὰ λέ-

A γειν, quid nos subaudire oportebit? an ῥήματα? Pulcra scilicet hæc subauditio fuerit, et veterum Scriptorum exemplis confirmari poterit. Denique nihil video quod me de hac mea sententia deducere possit, in quam tamen ut alios pertraham, minime laboro; sed suum cuique judicium liberum relinquo. Est porro et aliud loquendi genus, ubi an constituere pleonasmum oporteat, nondum mihi satis perspectum atque exploratum est. Dubito enim an cum passim dicunt Græci πολλὰ καὶ ἀγαθὰ, sive πολλὰ κάγαθὰ, copula καὶ abundare existimanda sit. Hinc namque considero, usitatum etiam esse πολλὰ ἀγαθὰ sine illa copulativa particula: illinc vero scrupulum mihi movet adjectivi in substantivum mutatio. Cum enim dicitur πολλὰ καὶ ἀγαθὰ, non dubium est quin ἀγαθὰ adj. sit, at in πολλὰ ἀγαθὰ, nemo contra non dixerit, (ut opinor,) pro subst. habendum esse ἀγαθὰ. Potius tamen, propter præcedentia exempla, eo mea inclinatur sententia, ut pleonasmus et hic constituatur: quoniam nihil prohiberet, (opinor,) quin ut πολλὰ χαλεπὰ et πολλὰ καλὰ interdum dicitur, usurpando duo adjectiva sine copula, ita etiam πολλὰ ἀγαθὰ diceretur, ut ambo adjectiva essent, si deesset substantivi ἀγαθὰ commoditas. Sed quoniam usitatisimum est hoc subst., cum πολλὰ cum ἀγαθὰ audimus, substantivum cum adjectivo, (secus ac in πολλὰ καλὰ et πολλὰ χαλεπὰ,) cum πολλὰ καὶ ἀγαθὰ, duo adjectiva audire nobis videtur. Cum autem aliud, quod de hac quæstione dicam, non habeam, exempla utriusque loquendi generis addere contentus ero. Dem. c. Mid. Ἐγὼ γὰρ οἶδ' ὅτι πολλοὶ πολλὰ κάγαθὰ ὑμᾶς εἰσὶν εἰργασμένοι. Alexis Comicus ap. Athen. 13. fin. Πόλλ' ἀγαθὰ δοῖεν οἱ θεοὶ Δημητρίῳ, Καὶ τοῖς νομοθέταις, διότι etc.

Atticorum est et Possessiva accipere pro Primitivis: ut Παρθενικὴ pro ἡ Παρθένος.

ARTIC. seu TMEM. XLVI.

QUORUM obsecro Atticorum hoc est, παρθενικὴ pro παρθένος usurpare? Atticorum certe, qui non solum Athenis, sed in toto Attico agro exhibitati explosique fuissent. Sed ita solet Corinthus, quodlibet sermonis genus a linguæ communis consuetudine remotum, quod ap. Hom. observavit, etiamsi nullum ejus exemplum aliunde suppetat, linguæ Atticæ [36] ascribere. Nos autem, nisi plus sapere quam veteres Grammatici velimus, de hoc παρθενικὴ aliud dicere non possumus quam esse nomen possessivum, i. e. possessivi formam habens, pro primitivo positum, (κτητικὸν ἀντὶ πρωτοτύπου, ut illi loquuntur,) ac solis Poetis hunc usum esse concessum. Hesiod. Ἔργ. (2, 317.) Παρθενικὴν δὲ γαμεῖν, ὡς κ' ἦθεα κεδνὰ διδάξῃς, Od. A. (39.) Παρθενικαὶ τ' ἀταλαὶ νεοπενθέα θυμὸν ἔχουσαι. Invenitur etiam παρθενικὴ adjunctum habens nomen κόρη, ut in hoc versu, (qui sumtus est e quodam Euripideo Epigr., quod ap. Athen. extat, (61.)) Μητέρα, παρθενικὴν τε κόρην, δισσοὺς τε συναίμους. Eodem autem modo dicitur ὀρφανικὸς pro ὀρφανός, quo παρθενικὴ pro παρθένος, Il. Z. (432.) Μη παῖδ' ὀρφανικὸν θέλῃς, χήρην τε γυναῖκα.

Et ipsa Primitiva pro Possessivis.

Quod in priore hujus Articuli parte tradit Corinthus, plane falsum mihi videri declaravi: hoc autem e parte duntaxat falsum esse dico. Si enim generaliter hunc usum esse velimus, ita ut quævis primitiva pro quibusvis possessivis usurpari dicamus, falsum hoc comperietur: sin in nonnullis duntaxat nominibus hunc usum constituamus, verum. In eo certe ipso exemplo, quod affert Corinthus, falsum id esse constat. Neque enim credibile est quenquam ex Atticis Scriptoribus sibi fuisse permissurum quod et in carmine durum censetur: nimirum γυναῖκα μαζὸν pro γυναικεῖον. Adeo quidem durum, ut quidam secus Hom. intellexisse putarint quam γυναῖκα μαζὸν pro γυναικεῖον. Il. Ω. (58.) Ἐκτωρ μὲν, Θηητός τε, γυναῖκά τε θήσατο μαζόν. Ubi Eust. (qui non θήσατο, sed θήλατο legisse videtur, quamvis scriptura illa, non hæc, in utroque meorum exemplarium habeatur,) sibi non persuadentes Poëtam γυναῖκα pro γυναι-

κεῖον dixisse, duas alias exp. attulisse: nimirum γυναικα μαζόν pro γυναικὸς μαζόν, vel γυναικα μαζόν pro γυναικα κατὰ τὸν μαζόν. Quarum exp. si eligenda mihi altera esset, posteriorem priori longe anteferrem. Sed quocunque modo se res habeat, hinc saltem valde hunc primitivi γυναικα pro possessivo γυναικεῖον usum nonnullis displicuisse cognoscimus, ac valde durum in carmine etiam existimatum fuisse: tantum abest ut in soluta oratione, et quidem Attica, admitti illum potuisse credendum sit. Quibus igitur primitivis vice possessivorum usi sunt Attici? Ex eorum numero sunt, Ἑλλὰς διάλεκτος seu γλῶττα, aut φωνή, pro Ἑλληνική: itidemque Ἑλλην στρατὸς pro Ἑλληνικός: et δοῦλον γένος pro δουλικόν. Cum autem hic πρωτοτύπων s. κυριωτέρων aut ἀπλῶν vocabulorum usus vice κτητικῶν, Doribus cum Atticis communis esse tradatur, dicendum, (meo quidem iudicio,) fuerit, ea, quæ duriora nostris auribus sunt, Dorum; at quæ molliora, Atticorum esse. Quæ tamen Eust. confundens, hæc scribit, Ἀττικοὶ γὰρ καὶ Δωριεῖς τοῖς κυριωτέροις χρῶνται ἀντὶ κτητικῶν, ὥς φασιν οἱ παλαιοὶ οἰόν Ἑλλήνα στρατὸν, τὸν Ἑλληνικόν ἀνθρωπον ἦθος, ἀντὶ τοῦ ἀνθρώπινον Ἑλλάδα διάλεκτον δοῦλον γένος Σκύθην οἶμον. Quod postremum ex Æschylo sumtum est, initio Prom. V. Σκύθην ἐς οἶμον, ἄβατον εἰς ἐρημίαν. At vero illud ἀνθρωπον ἦθος pro ἀνθρώπινον, e quocunque allatum sit, haud minus durum quam γυναικα μαζόν pro γυναικεῖον, videri queat. Plerumque autem hic primitivi s. simplicis pro possessivo usus spectatur in nominibus, quæ ἔθνικὰ vocantur: ut Γαλάτης ῥόος in Dionysio P. pro Γαλατικός, p. 20. Edit. patris mei: et Λοκρὸς Ζέφυρος pro Λοκρικός, p. 15. Cujus generis sunt et illa, Σκύθην οἶμον, Ἑλλην στρατὸς, Ἑλλὰς γλῶττα. Talia autem loco possessivorum usurpata, quoniam minus dura esse videntur quam reliqua, eorum potius usum Attici, veteres præsertim, sibi permiserunt, ac nominatim illorum, Ἑλλήν pro Ἑλληνικός, Ἑλλὰς pro Ἑλληνική. Ceterum quod ad poeticum horum primitivorum usum attinet, etiamsi illud, quod dixi, non admittatur, nimirum quæ duriora nostris auribus videri possunt, Dorum: quæ molliora, Atticorum esse: at fatendum hoc fuerit, Poetas suam licentiam usurpantes, quod in certis quibusdam nominibus duntaxat alii Scriptores sibi concesserint, iu multo pluribus, (ne dicam in omnibus,) posse sibi permittere.

Accusativos etiam accipere pro Genitivis: ut Hesiodus, ὃν τε διὰ, pro δι' οὗ.

ARTIC. seu TMEM. XLVII.

NON debuit ita loqui Corinthus; non enim, si δι' ὃν dicunt Græci pro δι' οὗ, accusativum tribuentes huic præpositioni, ubi alii genitivum tribuunt, ideo dicere debuit accusativos pro genitivis ab Atticis Scriptoribus accipi, perinde ac si hic usus locum ubique sine ullo discrimine haberet. Equidem, si hoc credidit, (quod vereor, cum magnam ejus ignorantiam, quæ in aliis locis cernitur, mecum reputo,) multum falsus est; si vero non credidit, valde inconsiderate locutus est.

In hoc præterea reprehendi merito potest, quod de Atticismo loquens, ex Hesiodo, (ut alibi ex Hom.,) exemplum petit. Sed hic præsertim sumtum e carmine exemplum afferre non debuit, quod Poetæ multo frequentius hac præp. διὰ cum illo ipso casu, (nimirum accus.,) in alia quadam signif. utantur, quæ nullum in soluta oratione locum habet. Quoniam autem horum omnium exempla tibi abunde suppeditare Thes. meus potest, ad eum te remitto.

[37] Consueverunt præterea Augmentis et alia Augmenta superinducere.

ARTIC. seu TMEM. XLVIII.

VERUM quidem est quod de Atticis hic tradit, nimirum eos non contentos incrementis verborum. quæ lingua communis eis tribuit, alia eis addere; sed multa huc pertinentia omittit, et caput hoc, quod alioqui unum e præcipuis est, plane imperfe-

ctum relinquit. Præsertim vero istud prætermittere nequaquam debuit, Atticos literam ε pro incremento præfigere plerisque verbis, quorum nonnulla thema habent a diphthongo οι, quædam ab ο, quædam ab ω, nonnulla ab α incipiens: a themate in ο, ut ἐώρων, et ἐώρακα: a themate in οι, ut ἀνέωγα: a themate in ω, ut ἐώνημαι, et ἔωσα: a themate in α, ut ἐήνδανον. Est Atticum, (inquit Eust.,) verbum ἐφροχόει, sicut ἐώρακε, et ἐώνημένος. Idem alibi tradit τοὺς Ἀττικίζοντας, qui Homero posteriores fuerunt, non simplici incremento, sed reduplicato in multis præteritis uti consuevisse; affertque in exemplum, ἠνέωξε et ἠνώχλησε, item ὠνοματοποιοῖται, et ἐκδεδιγημένος. Plura autem hujusmodi in quodam alio affert loco, non tamen τοῖς Ἀττικίζονσι, sed simpliciter τοῖς μεθ' Ὀμηρον, i. e. Scriptoribus Homero posterioribus, ea ascribens: ἐπίστατο (inquit) recte ab Homero dicitur; at Homeri posterii innovantes dicunt ἠπίστατο, sicut ἠδύνато et ἠμελλε, et διηκόνησε, ac similia. Quibus addit, eos aliis etiam modis augmenta innovare: interdu quidem exterius augentes, non interius, ut in δειδιόκηται: interdu utrobique, ut in δειδιώκηται, α διοικῶ, et ἐκδεδιγημένος, ab ἐκδαιτῶ, item μεμεθωδευμένος, et πεπαρωνηκῶς, et μεμελοποποιημένος, et ἠνώχλησε, et ἠνέωγεν. Ceterum his omnibus hoc addendum est, quædam esse ex his augmentis, quæ lingua communis ab Attica mutuata sit: ut videre est in ἐώρων et ἐώρακα.

Et comparativa pro simplicibus accipiunt.

ARTIC. seu TMEM. XLIX.

THUCYDIDIS Scholiastem sequitur in hujus loci expositione Corinthus; vult enim ille χεῖρους ibi accipi pro κακούς. Locus est 3. p. 85., unde repone hic πολέμοις pro πολεμίοις, et ἀπολείπονται pro ἀπολιπόντας. Quod autem ad expositionem illam attinet, non video cur χεῖρους pro κακούς accipere necesse sit; nihil enim obstat, (meo quidem iudicio,) quin comparativus ille vim suam hic quoque obtineat: ut videlicet intelligamus, Pejores eos existimant, quam existimabant; vel quam existimaturi fuissent; seu Pejorem de iis opinionem concipiunt quam concepturi fuissent. Fateor alioqui legisse me alicubi, οὐ χεῖρον δέ, vel οὐδὲν δέ χεῖρον, sequente infinitivo, pro οὐ κακὸν ἔστι: ut si Gall. dicas, Ce ne sera pas mal fait de faire telle chose, vel, Il n'y aura point de mal de, etc.

Et Hom. (Il. Γ. 365.) Ζεῦ πάτερ, οὗτοι σεῖο θεῶν ὀλοώτερος ἄλλος.

Multo etiam minus hoc exemplo quam proxime præcedente probare posse videtur quod proposuit, nimirum comparativum pro simplici, (quem vulgo Positivum vocant,) usurpari. Unde enim genitivus σεῖο regeretur? Scilicet ὀλοὸς σεῖο pro ὀλοώτερος σεῖο dici posset. Sed tamen non jam cum solo Corintho, verum etiam cum Eust. mihi de h. l. disceptatio suscipienda est. Sciendum est, (inquit ille,) ὀλοώτερος θεῶν esse pro ὀλοὸς ἐν θεοῖς: hic enim comparativus pro simplici intelligitur, sicut et alibi. Hæc ille. Itidemque in uno e meis Codd. (in altero autem exemplum istud prætermisum est,) Homericum versui subjungitur hæc exp., ὀλοὸς ἐκ τῶν ἄλλων θεῶν οὐκ ἔστι. Sed in eo pro οὗτοι scriptum est οὗτις, nec non ἄλλων pro ἄλλος: cum ap. ipsum Hom. οὗτις quidem, sed ἄλλος legatur. Equidem sive οὗτοι s. οὗτις, s. ἄλλος s. ἄλλων, scribamus, eadem omnino loci Homericæ sententia eademque inter nos controversia manet. Ad illam autem postremam vocem quod attinet, qua nimirum versus clauditur, sive eam esse velimus ἄλλων, sive ἄλλος, supervacueam esse fatendum est. Sed ἄλλος multo magis mihi placet: quod itidem post οὗτις vacare animadverterim cum alibi, tum in hoc Bionis versu, in Poematio quod Megara inscribitur, Τοῦ δ' οὗτις γένει ἄλλος ἀπορμότερος ζώντων. Sed possunt ex ipsomet Hom. hujus pleonasmi alia etiam exempla afferri: e quibus est hoc, Il. O. (570.) Ἀντίλοχ', οὗτις σεῖο νεώτερος ἄλλος Ἀχαιῶν, Οὗτε ποσὶν θάσσω, οὐτ' ἄλκιμος ὥς σὺ μάχεσθαι. Verum cum eandem utraque lectio senten-

tiam efficiat, uti dixi, non est quod accuratius earum diversitatem examinemus. Illud quærendum est, (sicut et paulo ante quærebam,) unde genitivus *σεῖο* regetur, si comparativus ille ita accipiat. Postquam enim dixeris, οὐτὶς ὁλοὺς θεῶν esse pro οὐτὶς ὁλοὺς ἐν θεοῖς, sive οὐτὶς ὁλοὺς ἐκ τῶν ἄλλων θεῶν, quo genitivum illum *σεῖο* ferri dices? Solivagus certe reddetur: nisi forte comitem ei alterum gen. θεῶν dare velimus. Sed hoc tam absurdum mihi videtur, ut vix in mentem cuiquam venisse suspicari possim. Contra vero quid habet altera sententia quod non sit rationi maxime consentaneum? Sententia, inquam, quæ elicitur e compar. ὁλωότερος signif. suam retinente: ut iratus Menelaus in hæc verba erumpat, Jupiter pater, nullus e diis nocentior est quam tu, vel perniciosior, aut malignior. Ita enim malo ὁλωότερος interpretari quam Magis nefarius, s. scelestus. Sed hæc quæstio agitata sit hactenus. Unum addo, Eustathium alicubi non ὁλωότερος legere, sed ὁλωτάτος: exponens enim versum istum Il. A. (176.) Ἐχθιστος δέ μοι ἐσσι διοτρεφέων βασιλῆων, scribit Ἐχθιστος hic non proprie esse superlativum, sed poni simpliciter pro ἔχθρός. Et quibusdam interjectis, subjungit, Multos autem superlativos, sicut et multos comparativos, pro simplicibus accipi, infinitis in locis patebit: [38] e quibus est θεῶν ὁλωτάτος pro ὁλοὺς ἐν θεοῖς: et σαώτερος ὥς κε νῆναι, pro σῶος ὅπως ἀπέλθης. Sed vereor ne memoria lapsus Eust. superlativum ὁλωτάτος pro comparativo ὁλωότερος scripserit; præsertim cum eo in loco Homeri, ubi habetur hic versus, hanc lectionem, non illam ipse quoque agnoscat. Possit aliqui hoc superlativum ex alio quopiam loco sumtum existimari.

Nunc vero cum exempla, quæ Corinthus attulerat, comparativi pro positivo usurpati, minime idonea mihi videri ostenderim, (nam quod e Gregorio addit, quem Theologum appellat, non tanti est ut in eo examinando immorari velim,) superest ut alia in eorum locum substitnam. Incipiam autem ab illo σαώτερος, cujus modo facta mentio fuit. Extat Il. A. (32.) Ἄλλ' ἴθι, μὴ μ' ἐρέθιζε' σαώτερος ὥς κε νῆναι, pro σῶος: Ut incolumis revertaris. Sic Δ. (277.) μελάντερον ἦντε πίσσα φαίνετ' ἰὼν κατὰ πόντον, censetur positum esse μελάντερον pro μέλαν. Sic ap. Theocr. Idyllio quod Βωκολιασταὶ inscribitur, (8, 48.) βόες αὐότεραι pro αὔαι: in hoc pentametro, Χῶ τὰς βῶς βόσκων χαί βόες αὐότεραι: sicut præcesserat, Χῶ ποιμᾶν ξηρὸς τηνύθι χαί βοτάναι. Itidem ap. Hesiod. legimus κουρότερος pro κοῦρος, Ἔργ. (2, 65.) Κουρότερος γὰρ ἀνὴρ μεθ' ὁμήλικας ἐπτοίγηται. Hesiodum autem imitatus Apoll. Rh. dixit κουρότεροι pro κοῦροι, 2, (263.) Αἰψα δὲ κουρότεροι πεπονήματο δαῖτα γέροντι. Ubi annotat Schol. esse κουρότεροι pro κοῦροι, videlicet συγκριτικὸν ἀντὶ τοῦ ἀπολελυμένου, ubi obiter observa nomen ἀπολελυμένον vocari quod alias ἀπλοῦν vel θετικὸν vocatur, respondereque omnino illud ἀπολελυμένον ei, quod quidam Grammatici Absolutum dicunt: sicut θετικὸν ei, quod a nonnullis eorum Positivum dicitur, una eademque significatione. Sed ἀπολελυμένον Fabius quoque Absolutum vocavit. Est autem in his aliisque nonnullis manifestus comparativi pro positivo usus, cum ipsum positivum suppetat. Ideoque hæc in exemplum afferre malui quam quæ vulgo afferuntur, ὑπλότερος, et ἀγρότερος, et δεξιτέρος, quod hæc comparativorum potius formam habeant quam comparativa sint: cum aut nullum aut non regulare positivum habeant: aut certe regulariter a positivo non formentur, adeo ut formationem controversam esse necesse sit. Nam ad primum quod attinet, ὑπλότερος, (quo significatur Juvenis,) comparativi quidem speciem præ se fert, sicut ὕπλότατος superlativi, (et ὕπλότατος quidem superlativi signif. semper, at ὕπλότερος interdum positivi, interdum comparativi significationem habet,) sed positivum nullum esse constat: cum sint a substantivo ὕπλον. Secundum δεξιτέρος, (quamvis et Schol. Apoll. Rh. de κουρότεροι loquens posito pro κοῦροι, in exemplum talis usus comparativi pro positivo, illud afferat,) si verum est quod ab Eust. scribitur, factum esse ad imitationem

Gloss.

Α τοῦ ἀριστέρους, per pleonasmum literæ τ, nequaquam dici poterit esse pro δεξιώτερος: quod alioqui etiam parum verisimile mihi videtur. Nec certe minus vero absimile est, ἀγρότερος dictum esse pro ἀγριώτερος: ut omittam, ne veteres quidem huic syncopæ acquievisse: quippe qui aliam deductionem excogitarint, ut nimirum ἀγρότερος quasi ἀγρηρότερος dictum esset. Consulto igitur hæc tria nomina in exemplum non attuli, quæ positivis carere, (quod de primo constat,) et substantiva positivorum loco habere dicerem: ὑπλότερον, substantivum ὕπλον: δεξιτέρος, substantivum δεξιά: ἀγρότερος, substantivum ἀγρός. Sic tamen ut si quis δεξιτέρος ad δεξιὸς quam ad δεξιά referre malit, non repugnaturus sim.

Sed de soluta oratione quid dicemus? si solis Poetis hic comparativorum usus conceditur, quomodo Atticus censeri poterit? Equidem Atticum esse, affirmare non audeo, sed aliquod ejus exemplum ex Auctore, quem nemo Atticum esse negarit, afferre queo. Is est Demosthenes, ap. quem legimus duobus in locis νεώτερον pro νέον, id est καινόν, de re videlicet dictum. Scribit enim in Oratione, qua respondet ad Philippi Epistolam, Πυνθανόμενοι κατὰ τὴν ἀγορὰν εἴτι λέγεται νεώτερον. Itidemque initio Philippicæ 4. Καὶ τοσούτον χρόνον σπουδάσετε ὅσον ἂν κάθησθε ἀκούοντες ἢν προσαγγελθῇ τι νεώτερον. Alibi autem dicit καινόν, de re eadem loquens, Philipp. 1. (p. 43.) Ἡ βούλεσθε, (εἰπέ μοι,) περιύοντες αὐτῶν πυνθάνεσθαι κατὰ τὴν ἀγορὰν, λέγεται τι καινόν; Sed pro hoc positivo καινόν usurpatur itidem compar. καινότερον nonnunquam: ut apud Plut. de Socratis Dæmonio, Κάμου, μὴ τι καινότερον, ὦ Φυλλίδα, προσπέπτωκεν, εἰπόντος, ἐμοὶ μὲν οὐδὲν, ἔφη, καινόν, ὦ Καφεισία. Ubi observa etiam καινόν in responsione ad interrogationem, quæ habebat καινότερον. Eleganter vero et Lucas καινότερον usurpavit pro καινόν, de illa ipsa Atheniensium curiositate loquens, quam a Demosthene aliquot locis reprehendi videmus: (cujus meminit et quidam Historicus Græcus, qui nondum in lucem editus est.)

C Scribit enim ille, Act. 17, (21.) Ἀθηναῖοι δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον ἠκαίρουν ἢ λέγειν τι καὶ ἀκούειν καινότερον. Verum ut ad vocem νεώτερον revertar, sciendum est adeo hunc ejus usum invaluisse, ut νεώτερα πράγματα itidem dixerint Græci Scriptores pro νέα: (sequendo Thuc., ap. quem non solum legimus νεώτερα πράγματα, sed etiam νεώτερον τι, habente hoc comparativo talem signif. qualem cum illo subst. habet, ut 1. Ἡξίωσαν νεώτερόν τι ποιεῖν εἰς αὐτόν: (2, 6.) Μηδὲν νεώτερον ποιεῖν περὶ τῶν ἀνδρῶν.) Et ita quidem ut hoc positivo cum subst. illo vel nunquam vel raro usi sint. Unde etiam factum est ut inde composuerint nomen νεωτεροποιός, e quo verbum νεωτεροποιεῖν: itidemque verbum νεωτερίζειν inde deduxerint. [39] Sciendum est porro et de persona usurpatum hoc nomen, in compar. gradu positivi signif. habere, et quidem ap. Hom. quoque, e quo ceteri hujus usus exemplum petiisse videri queant, ut Od. H. (294.) αἰεὶ γάρ τι νεώτεροι ἀφραδέουσι, Æschin. (88.) Εὐ γὰρ ἴστε ὅτι οὐχ αἱ παλαιστραὶ οὐδὲ τὰ διδασκαλεῖα οὐδ' ἡ μουσικὴ μόνον παιδεύει τοὺς νεωτέρους, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τὰ δημόσια κηρύγματα. Hinc fit ut νεώτεροι et γέροντες inter se opponantur, ut videre est in his Xenarchi Comici jambis ap. Athen. Τοὺς μὲν γέροντας ὄντας ἐπικαλούμεναι Πατρίδια, τοὺς δ' ἀπφάρια τοὺς νεωτέρους. (Extat autem hic compar. pro positivo in alio Ejusdem versu, qui initio illius loci affertur, δεινὰ κούκ ἀνασχετὰ Ἐν τῇ πόλει πράττονται οἱ νεώτεροι.) Alioqui sicut νεώτεροι pro νέοι, ita vicissim γεραίτεροι pro γέροντες s. πρεσβύτεροι pro πρεσβύτεροι sæpe usurpatur. Eur. (Melan. Fr. 17.) ἔργα μὲν νεωτέρων, Βουλὰὶ δ' ἔχουσι τῶν γεραιτέρων κράτος. Sic Xen. A. (5, 5.) Παιδεύεσθαι τὰ πολλὰ τοὺς νεωτέρους ὑπὸ τῆς τῶν γεραιτέρων ἐμπειρίας. At νεώτεροι et πρεσβύτεροι sibi opposita habes cum alibi, tum in h. Athen. I. διακονεῖν τοὺς νεωτέρους τοῖς πρεσβυτέροις. Et in isto Plut. de Fraterna Caritate, Οἱ τε πρεσβύτεροι τῶν νεωτέρων ἄρχειν ἀξιοῦντες αἰεὶ, &c. Sed et ubi contrarium illud non addi-

7 G

tur, ita usurpari solere *πρεσβύτερος* in positivi significatione, infiniti propemodum loci testantur. Ac, ne longe abeamus, idem ille scriptor Plut. in cuiusdam libelli sui Inscriptione hunc compar. ita usurpavit, positivo præferens: Εἰ Πρεσβυτέρῳ πολιτευτέον.

Latini quoque, (nam et a Lat. sermonis amatoribus gratiam obiter inire volo,) hunc comparativorum pro positivis usum in quibusdam vocibus imitati sunt; sed in iis potissimum, quæ significationem Græcarum habent, de quibus postremo disserui, nimirum *νεώτερος*, et *πρεσβύτερος*, s. *γεραιτερος*. Itidem enim Junior et Senior pro Juvenis et Senex dixerunt. Magis tamen hoc quam illud usurparunt: plura saltem ejus exempla in iis, qui ad nos pervenerunt, libris extant. Virg. *Æn.* 2. de Priamo, Arma diu senior desueta trementibus ævo Circumdat nequicquam humeris. Eodem libro, de Anchise, Vix ea fatus erat senior. Alibi, senioris Acestæ. Servius tamen in *Æn.* 6., de Charonte, Jam senior, sed cruda deo viridisque senectus, annotat, Aut pro positivo posuit, aut, ut diximus, Senior, est virens senex, ut Junior intra juvenem est. Quam rem a Varrone tractatam confirmat etiam Plin. Hæc Servius: qui eadem paulo fusius tractat, in quendam locum *Æn.* 5. (quem intelligit, ut opinor, cum de hoc vocabulo se jam dixisse scribit.) Secundum Varronem, (inquit,) Juvenior et Senior comparativi sunt per diminutionem. Hinc est, Jam senior, sed cruda deo viridisque senectus. Additum enim hoc est ad exprimendum quid sit Senior. Item Ovid. Inter juvenemque senemque. Et re vera non convenit hunc satis senem accipi, qui et vincere potest et uno ictu tantum necare. Hæc idem. Sed vel ille Virgilii locus, (ut alios omittam,) quem primum attuli, de Priamo, talem hujus comparativi expositionem refutat. Quomodo enim Senior poterit intelligi dici de Virente sene, et qui intra juvenem senemque est, cum in eo ipso versu tremere ævo ejus humeri dicantur? Quin etiam Fabius, (si verum esset quod tradit Servius,) errasse dicendus esset, qui de Isocrate scripsit, 3, 1. Eoque jam seniore, (octavum enim et nonagesimum implevit annum,) pomeridianis scholis Aristoteles præcipere artem oratoriam cœpit. Alia autem comparativa, quæ sine ulla controversia pro suis absolutis usurpantur, sunt, Superior, Posterior, et Plures, cum dicitur pro Multi. Intelligit autem Superior, cum dicitur de præcedente, etiamsi proxime præcesserit: itidemque Posterior, pro sequente, etiamsi proxime sequatur. Durior quoque pro Durus aperte ponitur, cum dicitur Durior oris equus pro Durus oris equus. Sed minus auctoritatis huic usui comparativi inerit fortasse, tanquam peculiari Ovidio. Quin etiam adverbium Ocyus addere his possumus, quod sub comparativi terminatione, positivi Ocyter, (sed inusitati,) significationem habere constat. Cum tamen ita terminetur, mirum videri queat in eo non *ε* comparativi *ὄκιον*, sed *υ* positivi *ὠκὺ* esse servatum. Ipse certe olim miratus sum, et perperam invaluisse hanc scripturam sum suspicatus; ac ne nunc quidem suspecta mihi esse desiit.

Alioqui, sicut apud Latinos, ita etiam apud Græcos comparativa, (quid enim vetat quin eadem opera quæ de ratiore earum signif. dicenda supersunt, dicamus?) plerumque quandam Minuendi vim habent. Theodorus Grammi. 4. Ἀιάπαλιν δ' ἐνίοτε τοῖς συγκριτικοῖς ἀντὶ ἀπλῶν θετικῶν ἐστὶ χρῆσθαι καὶ τὸ καὶ τοῦ θετικοῦ μετριώτερον βούλεσθαι ὃ λέγων δοκεῖ. Sed comparativo præfixa etiam præp. *ὑπὸ* invenitur ap. Herod., sic tamen ut illud hunc eundem usum habeat, nihilque aliud significet quam per se et absque illa significaret. Compar. illud est *ὑπομαργότερος*, 3, (145.) p. 136. meæ Ed. Μαλανδρίῳ δὲ τῷ τυράννῳ ἦν ἀδελφεὸς ὑπομαργότερος. Est certe observatu dignissimus iste compar. cum illa præp. usus, cum vel hæc abundare dici possit, vel comparativo suam vim [40] tollere. Neque enim aliud significare potest *ὑπομαργότερος* quam *ὑπόμαργος*: hoc autem non aliud declarare queat quam declararet *μαργότερος*. Sed præp. ista præfixa, veluti index imminutionis, quæ illi voci includitur, censeri debet,

A aut etiam duplex imminutio illi includi. Ideoque minime mihi dubium est quin plane rejicienda sit lectio, quæ ap. Suid. extat, *ὑπερμαργότερος*: plane enim contrariam vim habent præpp. *ὑπὸ* et *ὑπέρ*. Quomodo autem rationi consentaneum esse posset ut unum idemque vocabulum et imminutionem et augmentum significationis haberet? Quod certe in hoc *ὑπερμαργότερος* usuveniret, præp. *ὑπέρ* significationem augente, at comparativo eam minuyente. Omnino igitur vox illa repudianda est, quam aliqui ex illo ipso Herod. loco depromptam esse merito suspicamus. Neque vero librario potius quam ipsimet auctori Suidæ lectio hæc ascribenda est, tum quod in ordine vocum ab *ὑπέρ* incipientium ponatur, tum quod veteris exemplaris auctoritate confirmetur. Quod autem ad Lat. interpr. attinet, possumus vel comparativo itidem uti, sed minime præfixa præpositione: aut positivo præfixam præpositionem habente: vel nomine diminutivo. Possumus enim *ὑπομαργότερος* reddere Vecordior, Subvecors, Vecordiusculus. B E quibus tamen malim Subvecors: quod illud diminutivum Vecordiusculus aliquantum asperum esse videatur. Alioqui cum comparativum *σκληρότερος* illam Imminutionis significationem obtinet, commodè reddi poterit Duriusculus, quod valde receptum sit hoc diminutivum, et longo usu velut molitum. Sed et *θρασύτερος* ita positum interpretari itidem possumus Audaculus. In quibusdam vero hujusmodi comparativis interpretandis, comparativis Latinis potius quam nominibus diminutivis utendum esse, habita signif. ratione, censuerim: ut *ἀσθενέστερος*, Infirmior. Quamvis enim scribat Fabius, Utimur vulgo comparativis pro absolutis: ut cum se quis infirmior esse dixerit: non dubito tamen quin Infirmior ita usurpari possit, imminuendo significationem: non secus ac Tristior pro Subtristis a Virg. dictum est, sive E parte tristis, ut Priscianus exponit: scribens, Est quando pro positivo comparativus positus minus eo significat, et nulli comparatur: ut Virg. *Æn.* 1. Tristior, atque oculos lacrymis suffusa nitentes. Tristior enim hic e parte C Tristis significat. Scio aliter sentire Vallam, qui illud Tristior plane pro Tristis accipi existimat, non pro E parte tristis: itidemque Infirmior, plane esse pro Infirmus: illo Fabii loco nitens. Sed pro me facit Linacer, cujus acerrimum in hujusmodi rebus iudicium agnoscunt et mirantur omnes. Omnino, (inquit,) diversum aliquid significare videtur qui se infirmior dicit quam qui se infirmum. Alioqui cur potius illo quam hoc utitur? Accedit quod comparativa sic posita secundam transitionem, id est ablativum mensuræ, recipere possunt: quales sunt, Aliquanto, Multo, Paulo: ut Terentius, Si qua est habitior paulo, pugilem esse ajunt. Quod plane positivum non facit: quo minus ejusmodi comparativum pro ipso prorsus positivo accipi videtur, sed in sua ipsius vi mitigata per aliquam subauditionem subsistere: ut qui se infirmior dicit, quam justa valetudo postulet, subaudiat: et, Si qua est habitior paulo, quam medicris status exigit, intelligat. Hæc ille. Sciendum est autem, quod hic de comparativis nominibus dicitur, idem et in adverbii locum habere: ut cum canit Ovid. Durius incedit? fac ut ambulet. Et de his quidem hactenus. Libuit certe et de Latinis comparativis hæc disserere, tum ut quænam interpretatio Græcis illis conveniret cognosceremus, tum etiam ut linguæ unius cum altera collatio lectoribus et adjumento et oblectamento esset.

Sed cum ad proxime sequentem articulum transire vellem, recordatus sum cujusdam usus comparativorum a Corintho prætermitti; ejus nimirum, quo superlativorum significationem obtinent: at non itidem a me silentio prætereundum esse duxi, præsertim cum non minus Atticus quam is, cujus facta fuit a Corintho mentio, censeatur. Exempla autem e Bud. afferam. Synes. Μακρῷ πάντων βαρύτερος, pro βαρύτατος, Longe omnium gravissimus. Chion Platonius Matridi scribens, Ἡρμοστὰι δὲ καὶ τὰς ἄλλας παῖδας ἤδη τοῖς χαριεστάτοις Ἀθήνησιν. ἄλλ' οἱ

μὲν, πλουτοῦσι, Σπένσιππος δὲ, χαριέστερος ὢν, πένηται : A pro χαριέστατος πάντων. Hæc sunt quæ ab illo afferuntur exempla : quibus tamen magis idonea, (ut verum fatear,) desiderarem, vel potius minus controversa, i. e. in quibus ille comparativi pro superlativo usus minus controversus esse posset. At vero in Lat. sermone hunc comparativi usum ap. ullum e classicis Scriptoribus vix inveniri puto : et sicubi apud eorum quempiam inveniatur, non immerito suspecta librarii fides fuerit. Sic quod affertur e Curtio, (qui tamen eo in numero ponendus non est,) Duo majora omnium navigia submersa sunt, mendisuspectum est. Cum Quique autem et Quæque duo hujus usus afferuntur exempla, non itidem fortasse suspecta, sed parvæ auctoritatis, cum unum Vegetii, alterum Lactantii sit. Ita enim Lactant. de Opif. Dei, Nam etsi ita esset, placidiora quæque animalia vel [41] nihil fellis omnino vel minus haberent quam fera : pro Placidissima quæque animalia. Sic Veget. Honestiores quique milites pro Honestissimi quique.

Utuntur et Superlativo pro Comparativo sæpe.

ARTIC. seu TMEM. L.

Hoc quoque magis idoneo exemplo confirmandum fuit, si unico contentus esse volebat : neque Auctoris nomen prætermittere oportebat. Ego autem hic labore et diligentia doctissimi Budæi uti non verebor, ex ejus Commentariis exempla depromens : de quibus quid sentiam, postea dicam. Atticorum autem est, (inquit,) τοῖς υπερθετικοῖς ἀντὶ τῶν συγκριτικῶν χρῆσθαι. Aristot. de Gener. 4. Αἴτιον δ' ὅτι ἐν τοῖς ἀνθρώποις πολὺ διαφέρει τὸ ἄρρεν τοῦ θήλεος τῇ θερμότητι τῆς φύσεως. Διὸ κινητικώτατά ἐστι κινούμενα τὰ ἄρρενα τῶν θηλειῶν : Longe magis moventur in utero. Xen. Σ. (4, 19.) Τί τοῦτο ; ἔφη ὁ Σωκράτης. ὡς γὰρ καὶ ἐμοῦ καλλίων ὢν ταῦτα κομπάζεις. Νῆ Δ', ἔφη ὁ Κριτόβουλος. ἢ πάντων Σειληνῶν τῶν ἐν τοῖς σατυρικοῖς αἰσχιστος ἂν εἴην : Aut alioqui longe turpior essem. Demosth. c. Theram. Οὐκοῦν ἀφ' ὧν ἐγὼ συνεβουλεύσα, τῶν μὲν ἀντιστάντων ἄριστα πράττειν τῇ πόλει συμβέβηκε, τῶν δὲ συνηγωνισμένων ἐνδοξότεραν εἶναι πέρας. Hic ἄριστα τῶν ἀντιστάντων dixit pro πολλῷ κρεῖττον τῶν ἀντιπάλων καὶ ἐναντίων. Rursum Aristot. Probl. sect. 10. Διὰ τί ἄνθρωπος γίνεται ἐκ γενετῆς χωλὸς μάλιστα τῶν ἄλλων ζώων, i. e. πολλῷ μᾶλλον τῶν ἄλλων ζώων. Idem alibi, Attici etiam superlativo interdum pro comparativo utuntur : ejus apud Latinos exemplum non invenitur. Aristot. de Gener. Anim. 4. "Ὅσα οὖν τῶν ζώων πλεῖστον προίεται σπέρμα ἢ εἰς ἐνὸς ζώου ἀρχὴν, οὐκ ἐνδέχεται ἐκ ταύτης ἐν γίνεσθαι πάσης, i. e. πολλῷ πλεῖον. Idem, Διὸ καὶ κινητικώτατά ἐστι κινούμενα τὰ ἄρρενα τῶν θηλειῶν, i. e. κινητικώτερα. Plato de Rep. 9. Οὐκοῦν αὐτὰ τὰ δίκαια ποιεῖν λέγων λυσιτελεῖν, φαίη ἂν δεῖν ταῦτα πράττειν καὶ ταῦτα λέγειν, ὅθεν τοῦ ἀνθρώπου ὁ ἐντὸς ἀνθρώπου ἔσται ἐγκρατέστατος, Longe potentior : ut illud κινητικώτατα, Longe nobiliora. Superest ut quid de his exemplis sentiam, quemadmodum pollicitus sum, dicam. Ex iis equidem nonnulla mendi suspecta habeo, ea præsertim in quibus facilis lapsus fuit : ut in illo Aristot. loco, Πλεῖστον προίεται σπέρμα, proclivem e πλεῖον in πλεῖστον fuisse lapsum nemo non videt. In illo autem κινητικώτατα, unde nasci mendum potuerit, intelligit ii, qui compendii veteribus librariis usitati recordabuntur. Solebant enim in hujusmodi comparativis literæ ω literam τ superponere, cni affixa esset ρ cum accentu ; sed ita depicta ut nonnisi ab exercitatis cognosci posset. Hoc autem scripturæ compendio vel τεπος, vel τερον, vel τερα, aut etiam τεραι, prout postulabat locus, significabatur. At in superlativis alio compendio utebantur, geminum τ illi ω superponentes. Hoc autem cum ita sit, quis non videt e κινητικώτερα in κινητικώτατα non satis in his compendiis exercitato aut etiam nimis properanti librario facilem lapsum fuisse ? Idem vero et de ἐγκρατέστατος pro ἐγκρατέστερος dici posse videtur. Hoc præterea sciendum est, quod ad illum Xen. lo-

cum, (et si qui sunt ei similes,) attinet, *H πάντων Σειληνῶν τῶν ἐν τοῖς σατυρικοῖς αἰσχιστος ἂν εἴην, si quidem ea esset superlativi apud Græcos natura quæ apud Latinos, dicendum fuisse αἰσχίων, non αἰσχιστος, (et ita esse superlativum pro comparativo,) quoniam qui apud Latinos dicit, Silenorum omnium essem fœdissimus, ita loquitur quasi e Silenorum sit numero ; sed in superlativo Græco hoc ita intelligere minime necesse pnto.

Quæri autem posset num in iis etiam locis, ubi superlativus cum genitivo ἑαυτοῦ ponitur, pro comparativo superlativus ille poni existimandus sit : quod alioqui genitivo illi junctus hic etiam comparativus gradus inveniatur. Sed statuendum esse inter hæc discrimen sciendum est : ut autem id cognosci possit, de utroque seorsum disseram. Theodorus Gramm.

4. postquam dixit ὑπερθετικὸν esse τὸ κατ' ἐπίτασιν πρὸς πλείω αἰ, ut Σωκράτης Ἑλλήνων σοφώτατος, subjungit, Τὸ δ' ἄριστα ἑαυτοῦ διαλεχθῆναι τινα, λέγεται μὲν, οὐ πρὸς τὸ πρόσωπον δὲ οὐ ἡ γενική, ἢ

B παράθεσις, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἄλλας αὐτοῦ διαλέξεις. "Ὅλως οὖν ἀλλ' ἄττα αἰ τῶν περὶ τὸ πρόσωπον θεωρητέον· ἐν γὰρ τοῖς τοιοῦτοις τὸ ὑπερθετικόν· ὡς ἂν εἰ λέγοι τις, ἄριστα τῶν ἄλλων ἑαυτοῦ διαλέξων. Hæc ille. Afferens autem hoc ipsum exemplum Bud., sed absque Auctoris nomine et ipse, scribit, Illud autem Latini imitari eadem loquendi forma non possunt, *Ἀριστα ἑαυτοῦ τότε διελέχθη. Cujusmodi est illud Demosthenis (325.) Οὐ γὰρ λίθους ἐτείχισα τὴν πόλιν οὐδὲ πλίνθοις ἐγὼ, οὐδ' ἐπὶ τούτοις μέγιστον τῶν ἑμαυτοῦ φρονῶ, Neque ex hoc maxime censi me velim inter ea, quæ ego in publicum contuli. Vel, Neque hoc nomine maxime censi me de republica meritum volo, ut quidem sunt reliquæ meæ actiones : neque eo nomine inprimis mihi placeo. Basil. de solstitio loquens, "Ὅτε καὶ φλογωδέστατός ἐστιν ἑαυτοῦ ὁ ἥλιος. Plut. Αὐτὸς αὐτοῦ κράτιστος ἐν τῷ μονομαχεῖν, Seipsum vincens in singulari certamine. I. e. In eo genere maxime pollens, In ea pugna seipso longe melior. Hæc Bud. : qui postrema hac interpretatione occasionem [42] alicui præbere possit suspicandi quod paulo ante dixi, nimirum superl. pro compar. in hoc loquendi genere usurpari, quippe qui vertat, Seipso longe melior ; perinde ac si superl. illud nomen κράτιστος pro compar. κρείττων positum esset. Sed præcedentes ejus interpr., id est quas præcedentibus locis tribuit, aperte docent eum non eo respexisse, sed duntaxat aliquam a sermonis Latini consuetudine non nimium abhorrentem interpretationem quævisisse. Hoc enim de isto loquendi genere fatendum est, unum esse ex iis, quorum Lat. interpretatio plurimum negotii facessere potest. Sic certe et ap. Philostr. ἑαυτοῦ ἄριστα λέγων redditur per compar. Melius quam unquam alias disserens. Verum si Latini sermonis in hujusmodi locis inopia superlativum Græcum exprimere per compar. Latini aliquos Interpretes coegit, non ideo confundi ibi a Græcis istos gradus existimandum est. Alioqui comparativum πλουσιώτεροι pro superlativo πλουσιώτατοι poni dicendum esset, in isto Thuc. l. 1, (8.)

D Καὶ τινες καὶ τεῖχη περιβάλλοντο, ὡς πλουσιώτεροι ἑαυτῶν γινόμενοι. Itidemque in isto Xen. K., "Ὅταν μὲν γὰρ τις ὁρᾶται ὑπὸ τοῦ ἐρωμένου, ἅπας ἑαυτοῦ ἐστὶ βελτίων, compar. βελτίων pro superl. βέλτιστος habendum esset. At ego pro Græco quidem comparativo, Latino itidem comparativo utendum in interpretatione censeo, cum aliqua adjunctione : veluti in illo Thuc. loco, πλουσιώτεροι ἑαυτῶν, Ditiores quam antea, vel solito. Ubi autem superlativum Græcus sermo habet, superlativo, si fieri possit, utendum existimo : ut certe usus est vir de utraque lingua optime meritis Adrianus Turnebus, in interpretando isto Plut. loco, "Ὡστε κατὰ κράτος ἐξελέγχεσθαι τὸν Πυθαγόραν, εἰπόντα, βελτίστους ἑαυτῶν γίνεσθαι τοὺς ἀνθρώπους, ὅταν πρὸς τοὺς θεοὺς βαδίζωσιν. Ita enim reddit, Ut manifesto convictus Pythagoras teneatur, qui tum denique longe optimos homines fieri dicebat, cum ad deos accederent. Denique ut in uno exemplo meam de istis loquendi generibus sententiam aperiam, cum dicitur, Αὐτὸς

ἐαυτοῦ βελτίων ἐγένετο, (quod sonat, Seipso melior extitit,) minus significari puto quam cum dicitur ἐαυτοῦ βέλτιστος ἐγένετο: hic enim non solum dicimus eum, de quo loquimur, seipso meliorem fuisse, i. e. meliorem quam antea; sed fuisse optimum, ita quidem ut nunquam melior esse possit. Ideoque si Ἀριστα ἐαυτοῦ διελέχθη, vertamus, Ita disseruit ut cum optime, minus significabimus quam quod Græcis verbis includitur.

Superl. pro simplici quoque s. positivo poni existimat Eust., (addere enim et hunc superlativi usum libet, etiamsi Atticus minime censendus sit,) in aliquot Hom. locis; sed ego de illis minime ei assentior. Eorum e numero est hic, II. A. fin. Ὁν Χείρων ἐδίδαξε δικαιοτάτος Κενταύρων. Hoc, (inquit ille,) non dictum est ὑπερθετικῶς, Superlative, (intellige autem, superlativi significatione,) perinde ac si reliqui Centauri simpliciter δίκαιοι essent, ipse autem Chiron, δικαιοτάτος: sed ἀπολύτως, οὕτως ὡς ἐν ἀπλῷ σχήματι: veluti, δίκαιος ἐν Κενταύροις: quemadmodum Jupiter dicitur θεῶν ὀλοώτατος, pro ὀλοὸς ἐν θεοῖς. Sed si Eust. interrogem quid vetet quominus superlativo suam signif. relinquamus, quid illum habiturum quod respondeat, putandum est? Quid enim vetat, obsecro, quin inter justos aliquem iustitia excellere dicamus? Ex eorundem locorum numero est hic, II. A. (176.) Ἐχθιστος δέ μοι ἐσσι διοτρεφέων βασιλῆων. Nam hic itidem vult ἔχθιστος accipi pro ἔχθρὸς, superlativum pro positivo, ne (inquit) cogatur aliquis intelligere, omnes illi fuisse invisos, sed Achillem potissimum. Sed quid absurdum in hac sententia esset? Affert autem hic quoque in exemplum, θεῶν ὀλοώτατος pro ὀλοὸς ἐν θεοῖς: sed tamen ap. Hom. legi ὀλοώτερος, non ὀλοώτατος, docui supra cum de nsu comparativi pro positivo dissererem. Verum sive ὀλοώτερος s. ὀλοώτατος (quod tamen vix admitti posse videtur,) legerimus, non posse pro positivo accipi, manifestum fore puto ex iis, quæ ibi a me dicta sunt. Nihilo autem magis mihi probatur hoc exemplum hujus usus superlativi pro positivo, II. B. (850.) Ἀξίου, οὗ κάλλιστον ὕδωρ ἐπικίδναται αἴη. Nam hic eodem modo κάλλιστον pro καλὸν dici ait: et quidem e veterum auctoritate: Φασὶ δὲ οἱ παλαιοί, (inquit,) τὸ κάλλιστον ἐνταῦθα νοεῖν ἀντὶ τοῦ ἀπλῶς καλόν. ἄλλως γὰρ πῶς, (sed respondo ἄλλως γὰρ πῶς,) κάλλιστος ὁ θολερὸς, ὡς δεδηλώσεται. Sed quid si Hom. eum aliquando fluere θολερόν, i. e. Lutulentum, ignoravit? Quid si illum insignire illum hoc epitheto voluit, quamvis eo indignum esse optime nosset? Quid si denique aliæ eum rationes, quas ignorarint posterī, eum moverunt? Habeantur itaque hæ expp. in earum numero, quæ plus subtilitatis quam veritatis habent: si tamen hæc quoque digna sunt quæ subtilia appellentur.

Rectos et Vocativos eodem modo efferunt.

ARTIC. seu TMEM. LII.

IN nno e meis Codd. scriptis præfixa sunt versui Sophoclis duo exempla: videlicet ὦ οὔτος et ὦ φίλος. Ita enim ibi legitur, Τὰς εὐθείας καὶ τὰς κλητικὰς ἐπίσης ἐκφέρουσιν. οἶον, ὦ οὔτος, ὦ φίλος. ἀντὶ τοῦ ὦ φίλε. ὡς καὶ Σοφοκλῆς, etc. Rectius autem hic loquitur quam alter, nimirum Jo. Grammaticus; quippe qui Atticos nominativis loco vocativorum uti dicat. [43] Rectius (inquam) loquitur, si Grammaticos sequamur, qui eundem Atticis nominativum et vocativum esse tradunt. Verum si hoc perpetuum apud illos est, unde esse eum vocativum dicemus quo et ipsi differente a nominativo utuntur? Unde Aristoph. (cujus exemplis in præsentia, et quidem nominum propriorum duntaxat, contenti esse possumus,) vocativum Σώκρατες, vocativum Ἑρμῆ, vocativum Ξανθία, aliosque infinitos, habere censebimus? Deberent, meo quidem iudicio, minus generaliter loqui Grammatici: alioqui non tantum pauperiores ceteris dicendi erunt Attici, sed valde etiam imprudentes; quippe qui vocativo se privarint quem deinde ab aliis mutuari cogantur.

A Atticorum est, dicere, Ὦν ἐπαθεν ὀργὴν ἔχει, pro Ὑπὲρ ὧν ἐπαθεν, extrinsecus accepta Ὑπὲρ Præpositione.

ARTIC. seu TMEM. LIII.

IN altero meorum Ms. Codd. pro his verbis, Ἐξωθεν λαμβανομένης τῆς ὑπὲρ προθέσεως, (quæ hic redita sunt, Extrinsecus accepta ὑπὲρ præpositione,) legitur, εἶρηται γὰρ ὅτι παρ' αὐτοῖς αἱ προθέσεις ἔξωθεν λαμβάνονται: id est, Dictum est enim præpositiones apud eos extrinsecus accipi. Hoc autem generalius est quam alterum; vel potius, hoc generale est et ad varia exempla accommodari potest: at illud iis peculiare, quibus subauditio præpositionis ὑπὲρ convenire posset. Ceterum non usus est illis ipsis verbis antea; non enim dixit, Αἱ προθέσεις ἔξωθεν λαμβάνονται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, sed λείπουσιν αἱ προθέσεις παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς. Verum hoc per illud explicari potest; ita enim deficiunt apud eos præpositiones in oratione, ut tamen subaudiri et extrinsecus assumi debeant. Ceterum si verum sit Atticorum esse hunc genitivi usum, ommissa præp., ejus exemplum Homerus illis præbuisse videri potest; quippe qui passim verbis κοτέειν, χολοῦσθαι, χῶεσθαι, (quæ poetica sunt illi ὀργιζεσθαι synonymia,) eo modo utitur: ut II. Δ. (168.) Τῆς δ' ἀπάτης κοτέων, Od. A. (69.) Ἀλλὰ Ποσειδάων γαῖήοχος ἀσκελὲς αἰὲν Κύκλωπος κεχόλωται, II. Π. (585.) κεχόλωτο δὲ κῆρ ἐτάριοι. Et sequente gen. participii, N. (660.) Τοῦ δὲ Πάρις μάλα θυμὸν ἀποκταμένοιο χολώθη. Sic in eodem l. legitur ἐχολώθη cum gen. participii, πεσόντος. Rursum cum κταμένοιο, II. Σ. (337.) σέθεν κταμένοιο χολωθείς. Sic denique et Φ. (146.) κεχόλωτο δαΐκταμένων αἰζηῶν, (s. potius δαΐ κταμένων disjunctim, ut habet meum vetus exemplar; nam et de hoc lectorem obiter monendum censui.) Tertiū autem verbi χῶεσθαι eandem constr. habentis, (i. e. genitivo itidem juncti, subaudita extrinsecus præp.,) exemplum habes cum alibi, tum II. B. (689.) Κούρης χῳόμενος Βρισηΐδος ἠὲ κόμοιο: A. (429.) Χῳόμενον κατὰ θυμὸν ἐνζῳνοιο γυναικός. De hac autem præpositionis subauditione non cogitans quispiam, accus. θυμὸν cum gen. γυναικός jungere conaretur, (ut supra κῆρ cum gen. ἐτάριοι, et rursum θυμὸν cum ἀποκταμένοιο,) sed frustra. Eadem porro est constructio et in iis nominibus, quæ ejusdem generis significationem habent: II. (581.) Πατρόκλη δ' ἄρ' ἄχος γένετο φθιμένοιο ἐτάριοι. Paulo post autem Idem dicit de eodem his verbis, κεχόλωτο δὲ κῆρ ἐτάριοι, (vel κεχόλωσο, ut in aliis exempl. legitur, ut conveniat non cum sequentibus, sed cum præcedentibus.) Ceterum non solum præp. ὑπὲρ subaudiri in hujusmodi ll. potest, sed etiam adverbium ἔνεκα seu ἔνεκεν: atque adeo hoc quam illud subaudire malim. Sicut Thuc. 2, (62.) p. 67. Οὐδ' εἰκὸς χαλεπῶς φέρειν αὐτῶν μάλλον, ἢ οὐ κήπιον καὶ ἐγκαλλώπισμα πλούτου πρὸς ταύτην νομίσαντας ὀλιγωρῆσαι, non dubito quin ἔνεκα cum αὐτῶν subaudiri debeat.

Jam vero et cum aliis verbis interdum ita usurpari genitivum sciendum est, ut subaudienda relinquatur illa præp. ὑπὲρ, vel potius adverbium ἔνεκα. Hujus generis sunt ἀγαμαι et θανμάζω et ἐπαινῶ: dicitur enim ἀγαμαί σε τῆς ἀρετῆς, itidemque θανμάζω σε τῆς ἀρετῆς, pro ἔνεκα τῆς ἀρετῆς. Hujus autem constr. exempla non afferam, quod ea tibi exhibiturus sit meus Thes. L. Gr., (cui conjunctum et velut annexum est hoc opus,) verbi ἀγαμαι, T. 1, 8. verbi θανμάζω, 1, 1513. verbi ἐπαινῶ, 1, 168. Talis est subauditio et cum ἀποδέχομαι, nec non ζηλῶ, εὐδαιμονίζω, μακαρίζω. Verum et cum aliis verbis, i. e. aliud significationis genus habentibus, subauditur ὑπὲρ sive ἔνεκα: ut et ap. Hom., cum dicit τίσασθαι Ἀλέξανδρον κακότητος, subaudiri putatur. De qua tamen subauditione hic dubitari possit.

Attice proferuntur per ei Diphthongum Passivorum secundæ Personæ.

ARTIC. seu TMEM. LIV.

DEBUI præsentis quoque exemplum afferre, ut

βούλει, τύπτει. Perpetuus autem ap. Aristoph. est hujus scripturæ usus, cum aliæ nonnullæ, quæ tamen Atticæ itidem censentur, non perpetuo, (si quidem fide dignos hac in parte Codd. nostros censemus,) ab eo usurpentur. Quoniam autem contingit in plerisque verbis, ut eodem modo scribatur ab Atticis secunda persona passiva præsentis temporis quo tertia activa, (ut τύπτει pro τύπτῃ, a τύπτομαι, et [44] τύπτει a τύπτω: sic φέρει pro φέρῃ, a φέρομαι, et φέρει a φέρω: quorum utrumque ap. Comicum illum habes, B. init. Οἰκοῦν τὸ βάρος τοῦθ' ὃ σὺ φέρεις, οὐνος φέρει; et interjecto unico versu, Πῶς γὰρ φέρεις, ὅς γ' αὐτὸς ὑφ' ἐτέρου φέρει;) fuerunt quos hæc scripturæ communio quibusdam locis in errorem impulerit: quod vulgarium Lexicorum consarcinatoribus præsertim accidisse, in meo Thes. docui.

Atticum est et λαβῆ pro λάβε.

NON satis commode hæc Articulo isti subjunguntur, utpote ad accentus differentiam pertinentia, cum ea, quæ priora hic Articulus habet, alio pertinent. Ceterum huic exemplo verbi λαβῆ adjungi potest ac debet ἰδέ: voluerunt enim Attici eundem et his accentum tribuere, quem habent cum alii imperativi, (nam imperativo duntaxat modo illam duorum verborum scripturam dari, nemini non notum esse potest,) tum vero isti, εἰπέ, ἐλθέ, εὐρέ.

Atticorum est et Ἡδεῖν pro Ἡδεῖ, et Ἐτερύφειν pro Ἐτερύφει.

ARTIC. seu TMEM. LV.

DUO hic tradenda erant, quorum unum Ionum, alterum Atticorum esse censetur; sed ipse unum horum prætermittit, alterum autem, quod alii Ionibus ascribunt, Atticis ascribit. Pro εἰρήκειν Iones dicentes εἰρήκη, (inquit Eust.) tanquam ab εἰρήκεια, itidemque εἰστήκη pro εἰστήκειν, tanquam ab εἰστήκεια, horum tamen tertias personas nove cum litera ν proferebant, εἰρήκεεν et εἰστήκεεν: quale est ἡσκεῖν εἴρια καλὰ, ex illo ἡσκεεν. Atque hinc factum est ut ἡειν Comicus pro ἡλθε dixerit. Est autem illud ἡσκεῖν sumtum ex II. Γ. (387.) Εἰροκόμω, ἥ οἱ Ἀακedaίμονι ναιεταῶσῃ ἡσκεῖν εἴρια καλὰ: ubi idem annotat, veteres ita scribere ἡσκεῖν cum ν, etiam post contractionem ex ἡσκεε: videri autem hanc scripturam esse Ionicam.

Alterum autem quod a Corintho esse prætermisum dico, (cum tamen Atticum potius esse censeatur quam illud cujus meminit,) est hoc: Atticos pro ἡδειν in prima persona dicere ἡδη, itidemque in tertia. De qua formatione hæc ab eodem Schol. scribuntur, Non simpliciter ἡδειν et ἐνενοήκειν et ἐπεποιήκειν dissolvunt in ἡδεα et ἐνενοήκεια et ἐπεποιήκεια, sed etiam Attica quæ ex ipsis fiunt, habentia η. Tradit enim Heraclides, Atticos præterita hujusmodi plusquamperfecta solo η terminare, dicentes ἡδη et ἐνενοήκη et ἐπεποιήκη: atque ita ap. Plat. scripta hæc esse testatur Panætius. Quin etiam Thuc. hac Attica consuetudine usus est. Et factas ex his τμήσεις, (i. e. διαλύσεις,) convenienter suæ dialecto, (ita enim interpretandum esse puto οἰκείως,) proferunt Iones: dicentes ἡδεα per resolutionem literæ η in e et a, pro ἡδη, quod est ἡπιστάμην: ut in hoc versu, Εἰ γὰρ ἐγὼ τάδε ἡδε' ἐνὶ φρεσί. Sic Callim. ἡδεα μᾶλλον ἐγὼ κοτε. Sic autem et ἐνενοήκη, ἐνενοήκεια, simili Ionica tmesi, i. e. dialysi: item ἐπεποιήκη, ἐπεποιήκεια. Sed multi, (addit idem Heraclides,) hanc Atticam [ap. Eust. scriptum est Ἰωνικὴν, sed huic scripturæ repugnant quæ præcedunt] plusquamperfectorum scripturam, quæ habet η, proferunt cum ν, dicentes ἡδην et ἐνενοήκην et ἐπεποιήκην. Possintque ex his quoque esse tneses, ἡδεα et ἐνενοήκεια et ἐπεποιήκεια: sicut Ἀστυάγην, Ἀστυάγεια, ap. Herod.: ut ἦνται, ἔαται: et ἦν, ἔα. Quæ si sequamur, non ἡδη ex ἡδεα per crasiu factum esse dicendum erit, sed ex ἡδη prima persona factum esse ἡδεα per analysin. Scribit denique alibi eadem de re idem Schol. Hæc quoque, (quæ cum præcedentibus conferri poterunt,) Ionica consuetudo invaluit ut activa plus-

Gloss.

quamperfecta per e et a proferrent in ultima primæ personæ singularis; nam ἐπεποιήκειν dicunt πεποιήκεια Iones, et τετύφεια pro ἐτετύφειν, et ἡία pro ἡειν: ut ἡία πολλὰ γοννούμενος: sic et reliqua. Itidem vero ἡδειν dissolventes dicunt ἡδεα: ut εἰ γὰρ ἐγὼ τάδε ἡδεα. Hoc autem crasin passo, fit ἡδη in prima persona, quod significat ἡπιστάμην: ut ἡδη ἐγὼ, id est ἐγίνωσκον. Utunturque hoc cum alii tum Soph. At postquam prima persona e et a in η commiscuit per crasin, existit et tertia eodem modo terminata: ideoque scripturam eandem habet. Observa autem rectius hic scribi πεποιήκεια sine augmento, quam paulo ante ἐπεποιήκεια. Atque ut hic πεποιήκεια et τετύφεια habemus, sic etiam νενοήκεια supra scribi debere, ut scriptura sit omnino Ionica.

Utuntur enim in plusquamperfecto primis personis pro tertiis.

Atqui ex iis, quæ modo dixi, satis liquet non primas personas locum tertiarii subire, sed peculiarem quandam illarum primarum formationem esse: cum terminatio illa, quam habent eandem cum terminatione primarum, e crasi proveniat, postquam et ν assumitur: ut ἡσκεε, ἡσκει, deinde ἡσκεῖν, assumto ν.

Pro Accusativo Genitivum accipiunt: ut Aristoph. (Eip. 71.) ἔως συνετρίβῃ τῆς κεφαλῆς, pro τὴν κεφαλὴν.

ARTIC. seu TMEM. LVI.

HIC Attici genitivi usus multo latius patet quam ut hoc exemplo declarari possit. Ut igitur cognosci queat, aliud exemplorum genus afferam: si prius locum quendam Luciani illi Aristophanis omniu similem adjunxero. Is est in Timone (48.) Ἀνθρώποι, κατέαγα τοῦ κρανίου ὑπὸ τοῦ ἀχαρίστου, διότι τὰ συμφέροντα ἐνουθέτουν αὐτόν. Inter alia autem, (i. e. alius generis,) exempla non postremum [45] locum obtinere debent verba πιεῖν et φαγεῖν, et quæ verbo φαγεῖν synonyma sunt: ut leo βεβρωκὼς βοὸς ap. Hom. Apud Eund. Od. X. init. Ὅφρα πίοι οἶνοιο. Ubi et Eust. tradit πίοι οἶνοιο dictum esse Attice, cum alioqui πίνειν accusativo jungatur. Ac fortasse, (inquit,) non totum vinum ebibiturus erat, sed ejus partem duntaxat, ut solent οἱ προπίνοντες facere. Talia autem cum genitivo construuntur, cum videlicet non totum absumentur, sed ejus pars tantummodo: ut λέων βοὸς βεβρωκὼς, et ὕψις μυρμηκῶν φαγὼν, et quæ sunt hujusmodi. Est autem, (uti dixi,) ipsius Hom. illud λέων βοὸς βεβρωκὼς. Apud Eund. legimus Od. I. (225.) τυρῶν αἰνυμένους, ubi itidem annotat Eust. constructionem esse Atticam, pro ἐκ τῶν τυρῶν ἄραντας: neque enim, (inquit,) πάντας ἡθέλον ἄρασθαι τοὺς τυροὺς. Idem alibi looi hujus mentionem faciens, scribit, Οὐ γὰρ πάντας ἐκεῖ τοὺς τυροὺς ἦν αἰνυσθαι, ἀλλὰ μέρος αὐτῶν. Et ita vel subst. hoc μέρος, vel præp. ἐκ subaudire hic possumus. Eodem certe modo in soluta oratione hæc constr. in usu est, et quidem frequentissimo. Plato Pol. 2. Ἐπιπίνοντες τοῦ οἴνου. Tale est ἀπορρόφειν ὕδατος, ap. Synes. Atque ut φαγεῖν ἄρτον vel κρέατος dicitur, vel cum alio gen., sic ἐδηδοκὸτα ἀλλήλων legimus ap. Aristot. H. A. 8. Πάντων δὲ χαλεπώτερα ἐστὶ τὰ δῆγματα τῶν ἰοβόλων, ἐὰν τύχη ἀλλήλων ἐδηδοκὸτα οἷον σκορπίου ἔχης: 9. Πίπτουσι γὰρ τῶν ὀρνίθων. Xen. K. Π. 2, (2, 8.) Τούτου τοῦ ὀλίγου ἀξίου γέλωτος ἐπιδάψι-λεύση, Plut. Antonio (78.) de Cleopatra loquens, Καὶ τῷ προσώπῳ τοῦ αἵματος ἀναματτομένη. Quibus in II. subaudiri cum genitivo potest accus. μέρος, ut Thuc. 3, (89.) p. 113. Καὶ τοῦ τε φρουρίου τῶν Ἀθηναίων παρεῖλε: nam et ipse Schol. subaudiri μέρος scribit. Apud Eund. tamen 4, (10.) p. 124. Ἄνδρες οἱ ἐν-ναράμενοι τοῦδε τοῦ κινδύνου, dicit genitivos τοῦδε τοῦ κινδύνου esse pro accusativis τόνδε τὸν κίνδυνον, tacens de illo substantivo μέρος.) Verum quosdam locos esse sciendum est, in quibus non satis commode hoc vocabulum μέρος subaudiri possit, atque adeo particula τι potius subaudienda videatur, ut ap. Lysiam, Μὴ ἔχειν τῶν Ἀριστοφάνους χρημάτων, pro

μὴ ἔχειν τι, vel μὴ ἔχειν οὐδέν. Et ap. Synes. Τι οὖν ποτιγὰ καὶ ταῖς ἐπιστολαῖς τῶν δακρύων ἐγγχεῖς; Sed incommodius etiam in aliis quibusdam ll. accusativum μέρος subaudire possumus quam in his. Veluti cum dicit Diosc. Ἐμφαῖνον μᾶλλον τῆς σμύρνης ἢ τῆς χαλβάνης. Idem, Μαλακὸν τῇ ὁσμῇ, καὶ παρεμφαῖνον σμύρνης.

At genitivi materialis, (ut ita loquar,) exempla perperam cum exemplis distributivi gen. (ut in exemplis, quæ allata modo fuerunt,) confunduntur. Materialem genitivum appello, qualis est in isto Xen. loco, K. (9, 12.) Χρὶ δὲ εἶναι ποδοστράβας σμίλακος πεπλεγμένas. Sic in isto Paus. Ἐνταῦθα εἰκόνας Ἀδριανού, δύο μὲν εἰσι λίθου λευκοῦ, δύο δὲ Αἰγυπτίου. Nihil autem aptius hic subaudiri posse videtur quam πρᾶπ. ἐκ, quam et Latine interpretationi adhibere solemus.

Et pro Ἐπὶ τὴν κεφαλὴν πεσεῖν, dicunt Attici Κατάκαρα, non divisim, sed sub uno accentu.

ARTIC. seu TMEM. LVII.

NON κατακάρα, sed κατωκάρα in uno meorum Codd. legitur; at in altero non κατακάρα conjunctim, sed κατὰ κάρα divisim: cum tamen addat ipse Corinthus, οὐ διηρημένως, ἀλλ' ὕφ' ἐν, pro quo ὕφ' ἐν in illo altero scriptum est ἐφ' ἐν. Apud Hesych. legitur κατωκάρα conjunctim, ut in illo exemplari, exponiturque, κάτω κεφαλὴν ἔχοντα. Atque ita ap. Aristoph. A. (945.) scriptum est, εἰ-Περ ἐκ ποδῶν Κατωκάρα κρέμαιο. Sic ap. Eund. Eir. (153.) Κατωκάρα ῥίψας με βουκολήσεται. Ubi Schol. annotat quæ et hic habentur, (adeo ut ex illo sumsisse ea Corinthum persuasum habeam, sed accusativo utentem, cum ille genitivo utatur,) ὅτι τὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς πεσεῖν κατωκάρα λέγεται Ἀττικῶς ὕφ' ἐν. At Eust. utramque scripturam affert, nimirum et eam quæ voces illas separat, et eam quæ duas in unam conjungit; sed in hac aliam accentui sedem tribuit, scribens κατώκαρα, non κατωκάρα. Siquidem in Od. Ω. (241.) Ἦτοι ὁ μὲν κατ' ἔχων κεφαλὴν φυτὸν ἀμφελάχαινε, annotat, Τὸ δὲ κάτω ἔχων κεφαλὴν, οὐ ταῦτόν ἐστι τῷ ὕστερον παρ' Ἀττικῶς κάτω κάρα, ἢ συνθέτως κατώκαρα: ἐκείνο γὰρ ἐπὶ τῶν κατὰ κεφαλὴν κρεμαμένων ἢ βυθιζομένων λέγεται. In eo autem, quod dicit ἐπὶ τῶν κατὰ κεφαλὴν κρεμαμένων, ad illum Aristoph. locum in A. respexisse videri potest. Ceterum quod ad scripturam illam attinet κατώκαρα proparoxytone, quamvis solus Eust. ex iis, quos consului, eam habeat, (nam et Suidas scribit κατωκάρα paroxytone,) tamen rejiciendam non censeo, quoniam in plerisque comp., sive quæ ὕφ' ἐν scribuntur, talem accentus ὑπερβιβασμὸν observavi.

[46] Atticorum autem et Pluralia singulariter pronuntiare, quemadmodum pro τοὺς Λακεδαιμόνιους dicere τὸν Λακεδαιμόνιον.

ARTIC. seu TMEM. LVIII.

THUC. tamen reprehendit Dionysius H. quod singulari pro plurali utens, τὸν Συρακούσιον pro τοὺς Συρακουσίους dixerit. Hujus verba sunt, Παρὰ δὲ τὰς τῶν ἐνικῶν τε καὶ πληθυντικῶν διαφορὰς, ὅταν ἐναλλάτῃ τὴν ἐκατέρου τούτων τάξιν, ἐνικὰ μὲν ἀντὶ πληθυντικῶν οὕτως ἐκφέρει, Καὶ εἴπω ἅρα παρέστηκε, τὸν μὲν Συρακούσιον, αὐτὸν δὲ οὐ πολέμιον εἶναι τῷ Ἀθηναίῳ. Vult enim Thuc. (inquit,) significare Syracusanos et Athenienses: utroque tamen nomine in singulari numero utitur. Sciendum est autem legi hic ap. Dionys. τῶν Ἀθηναίων: sed τῷ Ἀθηναίῳ ex ipsomet reposui, i. e. ex iis, quæ subjungit: nec non ex ipso Thuc. contextu: unde et pro οὕτως substitui εἴπω, nec non αὐτὸν pro αὐτόν. Ita enim apud Thucydidem scriptum est, 6, (78.) p. 222. Καὶ εἰ τῷ ἅρα παρέστηκε, τὸν μὲν Συρακούσιον, αὐτὸν δ' οὐ πολέμιον εἶναι τῷ Ἀθηναίῳ, καὶ δεινὸν ἡγεῖται ὑπὲρ γε τῆς ἐμῆς κινδυνεύειν etc. Illi autem Thucydidis exemplo istud quoque subjungit: in quo itidem nomen singulare pro plurali usurpatur, sed appellativum, non ἔθνικόν ut in altero: Καὶ τὸν πολέμιον δεινότερον ἔξο-

μεν, μὴ ῥαδίᾳς αὐτῷ πάλιν οὔσης τῆς ἀναχωρήσεως. Nam, (inquit,) Τοὺς πολέμιους ἐσχημάτικεν ἐνικῶς, οὐχὶ πληθυντικῶς. At ego, (quod Dionysii pace dixerim,) non video quid reprehensione dignum sit in hoc singularis usu pro plurali; præsertimque ubi nomen proprium, vel potius ἔθνικόν, non appellativum, ita usurpatur. Nisi et ipsum Dem. reprehendere velimus, e quo exemplum hic habemus, τὸν Παίονα pro τοὺς Παίονας: sed in uno e meis Codd. additur καὶ Ἰλλυρίον. Quin etiam post, Ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν τοὺς Λακεδαιμόνιους, τὸν Λακεδαιμόνιον, habetur ibid. Καὶ τοὺς Ἀργεῖους, τὸν Ἀργεῖον.

Est autem observatus a me et alius nominis ἔθνικοῦ usus ap. vett. Græcæ linguæ Scriptt., de quo alibi dicam: simulque de eo usu, cujus hic meminit Corinthus, (quem et ap. Lat. Scriptt., præsertimque Poetas et Historicos, non infrequentem esse sciunt quicunque in illorum lectione versati sunt,) disseram.

Atticorum etiam, dicere Βαδιστέα et Ἀνυστέα pro Βαδιστέον et Ἀνυστέον.

ARTIC. seu TMEM. LIX.

LATIUS extenditur talis usus pluralis pro singulari, ut ostendit vel adj. ἀδύνατα pro ἀδύνατον. Quod ἀδύνατα an Atticum itidem sit, dubitare nos non sinit Thuc.: cum alibi, tum 1, (59.) p. 20. μεᾶ Ed. Νομίσαντες δὲ οἱ στρατηγοὶ ἀδύνατα εἶναι πρὸς τὸν Περδίκκαν πολεμεῖν τῇ παρούσῃ δυνάμει. Sic et in 1, (125.) p. 40. Δεδογμένον δὲ αὐτοῖς, εὐθὺς μὲν ἀδύνατα ἦν ἐπιχειρεῖν ἀπαρασκευάσις οὖσιν. Sic certe ap. Hom. Il. A. (107.) Eust. φίλα positum censet pro φίλον, in hoc versu, Αἰεὶ τοι τὰ κακ' ἐστὶ φίλα φρεσὶ μαντεύεσθαι. Exponit enim, αἰεὶ σοὶ φίλα ἐστὶ τὰ κακὰ μαντεύεσθαι: additque φίλα esse Attice positum pro singulari φίλον. Ibidem affert e Soph. exemplum simile illi, quod a Corintho affertur, (Antig. 677.) Οὕτως ἀμυντέ' ἐστὶ τοῖς κοσμουμένοις, pro ἀμυντέον. Sed subjungit et nominis adjectivi exemplum, (ex eod. Soph., ut opinor,) σχέρλια γὰρ ἐμέ γε τάδε πάσχειν, pro σχέτλιόν ἐστι. Ex Herod. autem participium νομιζόμενα usurpatum itidem pro νομιζόμενον affert. Quibus omnibus adjicit e Comico, (i. e. Aristophane Πλ. 1085.) συνεκποτέα ἐστὶ σοὶ καὶ τὴν τρύγα, quod exemplum convenit cum illo Soph., in quo est ἀμυντέα. Proponit tamen et aliam nominis illius φίλα exp., secundum quam non pro φίλον poneretur, sed suam pluralis signif. retineret. Ea est hujusmodi, αἰεὶ σοὶ τὰ κακὰ φίλα ἐστὶν, οὐχ ὥστε καὶ ποιεῖν αὐτὰ, (οὐδὲ γὰρ δύνασαι,) ἀλλ' ὥστε μαντεύεσθαι. Sed longe petita videtur esse hæc exp.

Apud eos præterea deficiunt Imperativa.

ARTIC. seu TMEM. LX.

FALSUM est omnino et quod hic a Corintho scribitur, nimirum Atticos imperativis carere. Nihil certe magis carere imperativis dicendi sunt, quod infinitivis loco illorum nonnunquam utantur, quam carere vocativis, quod pro illis nominativos interdum usurpent. In eo præterea peccat, quod exemplum affert ab eo, quod probare vult, alienum: utpote in quo infinitivus potius pro optativo quam imperativo positus sit. Ego igitur alia utriusque usus exempla seorsum proferam. Sed hoc prius lectorem scire velim, usitatiorem esse illum infinitivi pro imperativo quam pro optativo usum; esseque hunc apud vetustissimos Poetas Hom. et Hesiodum frequentem, itidemque ap. alios Poetas, nominatimque Nicandrum. Verum ab Atticis manasse illam usurpandi infinitivi pro imperativo aut optativo consuetudinem, non satis idoneo testimonio confirmari posse videtur: qua de re tamen dicam et infra. Venio ad exempla: Od. K. (508.) Ἀλλ' ὁπόταν δὴ νηὶ δι' ὠκεανοῖο περιήσῃς, Ἐνθ' ἀκτὴ τε—Νῆα μὲν αὐτοῦ κέλσαι ἐπ' ὠκεανῷ βαθυδίνῃ: hic enim infin. κέλσαι est pro imper. κέλσον. [47] Sic autem et in versibus, qui sequuntur, sunt verba infinitivi modi, qui imperativi vicem præstat: Αὐτὸς δ' εἰς αἶδεω ἵεναι δόμον εὐρώεντα. Et

versibus tribus interjectis, "Ενθα δ' ἔπειθ' ἦρως χοιμ-
φθεῖς πέλας, ὥς σε κελεύω, Βόθρον ὀρύξαι ὅσον τε πυ-
γούσιον ἐνθα καὶ ἐνθα. Deinde vero et alia infinitiva
habentur. Idem Poeta Il. A. (322.) "Ερχεσθον κλισίην
Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος Χειρὸς ἐλόντ' ἀγέμεν Βρισηίδα
καλλιπάρηον. Ubi annotat Eust. ap. Hom., sicut et
Hesiodum, atque alios, Ἀντὶ προστακτικῶν λαμβά-
νεσθαι ἀπαρέμφατα, i. e. Pro imperativis sumi infiniti-
va: ut hic, χειρὸς ἐλόντε ἀγέμεν Βρισηίδα, id est
ἄγετε. Videtur autem, (inquit,) hoc schema fieri per
elleipsin, deficiente videlicet aliquo verbo, quod sit
προαιρετικόν: perinde ac si diceretur, θελήσατε ἀγέ-
μεν, vel σπεύσατε, vel aliquo ejusmodi. Ejusdem
Poematis K. (65.) Αὐθι μένειν μήπως ἀβροτάζομεν
ἀλλήλοισιν Ἐρχομένω. Hic, (inquit idem Schol.,)
habemus infin. pro imperativo, ubi aperte declara-
tur, infinitiva verba, quæ pro imperativis sumuntur,
ita per elleipsin usurpari. Cum enim præcesserit
verbum ἐπιτέλλεσθαι, nec non verbum κελεύειν, ubi
dicitur,—πῶς γάρ μοι ἐπιτέλλεται ἡδὲ κελεύεις Αὐθι
μένω κ. τ. λ. respondet qui interrogatus fuit, αὐθι
μένειν. Quod licet pro μένε ponatur, sic tamen in-
telligitur, (explendo quod deest,) ἐπιτέλλομαι καὶ κε-
λεύω σοι αὐθι μένειν. Hanc autem elleipsin Hesiodus
apertissime ostendit. Hæc ille: qui quoniam non
addit quonam modo Hesiodus elleipsin hanc osten-
dat, suspicandum relinquit, (ut mihi quidem vide-
tur,) tale quid in quopiam Hesiodi loco præcedere
infin. pro imper. positum quale id est, quod ap.
Hom. præcedit, et de quo nos ipse ibi admonuit.
Esse quidem certe frequentem hujus infinitivi usum
ap. Hesiodum eo in Poëmatio, quo sua de agricul-
tura præcepta tradit, scire possunt quicumque illud
legerunt. E multis autem pauca proferre contentus
ero. Ita igitur suum Ἔργων librum secundum orditur,
Πηληϊάδων ἀτλαγενέων ἐπιτελλομένων Ἀρχεσθ' ἀμη-
τοῦ, ἀρόριοι δὲ δυσσομένων. Ubi quis hujus usus
infinitivi nescius falli possit, legens ἀρχεσθ' ἀμητου,
tanquam pro ἀρχεσθε persona secunda plurali modi
imperativi, non pro ἀρχεσθαι infinitivo. Sed vel ille
magnus infinitivorum numerus, qui paulo post atque
adeo per totum librum habetur, lectorem admonere
posse videtur. Habetur enim paulo post,—γυμνὸν
σπείρειν, γυμνὸν δὲ βοιωτεῖν, Γυμνὸν δ' ἀμαῖσθαι. Le-
gitur autem aliquot versibus interjectis, ἀλλὰ σ'
ἀνωγα Φράζεσθαι χροῖων τε λύσιν, λιμοῦ τ' ἀλεωρήν.
Qui locus ex eorum fortasse numero est, in quibus
vult Eust. ab Hesiodo aperte elleipsin illam προαιρε-
τικῶν ῥήματος declarari. Neque enim dubito quin
ἀνωγα, sicut θέλω, verbum προαιρετικὸν appellari
possit, i. e. quo προαίρεσιν nostram indicamus, præ-
sertim cum illum verba etiam ἐπιτέλλομαι et κελεύω
aunumerare τοῖς προαιρετικοῖς manifestum sit. Quam-
vis autem talia verba subaudiri, nequaquam mihi
displiceat, posse tamen et aliud verborum genus
subaudiri dico, cujusmodi est μέμνησο: sicut et Lat.
Poëtæ in suis præceptis interdum imperativo Me-
mento cum infinitivo usi esse comperiuntur. Ovid.
Sed quanto minus ire voles, magis ire memento.
Idem, Denique securus famæ liber ire memento.
Ceterum mirari quis possit, Jo. Tzetzem in quibus-
dam hujus Poëtæ Il. tradere tales infinitivos esse pro
imperativis, alicubi autem dubium relinquere existi-
mandiue sint imperativorum officio fungi, an potius
verbum θέλε cum illis subaudiri putandum sit. Nam
in h. ejusdem Poëmatis I. (2, 122.) Μῆνα δὲ ληναιῶ-
να, κάκ' ἤματα, βούδορα πάντα, Τοῦτον ἀλεύασθαι,
annotat, infin. ἀλεύασθαι esse pro imper., et signifi-
care ἐκφυγε. Itidemque in bunc, Δὴ τότε χορτάζειν
ἔλικας βόας ἔνδον ἐόντας, annotat χορτάζειν esse pro
χόρταζε, infin. pro imper., (additque Ἀττικῶς, quod
observatu dignum est:) at vero in explicatione illius
versus, quem primum ex eo Opusculo protuli, ἀρ-
χεσθ' ἀμητοῦ, tradit, vel hoc ἀρχεσθαι aliosque omnes
infinitivos pro imperativis ab hoc Poëtâ usurpari,
vel in omnibus subaudiri θέλε, ut dicamus, θέλε ἐρ-
γάζεσθαι, et θέλε σπείρειν, et θέλε βοιωτεῖν. At ego
Tzetzi minime hic assentior; sed quamvis hæc ellei-
psis admittatur, infin. pro imper. poni dicendum
existimo: infinitivum quidem certe elleipticon. Li-
cebit enim fortassis ita vocare infin., cui ἐλλείπει,

(i. e. deficit,) verbum, quod cum eo jungi deberet.
Exempla autem e Nicandro afferre, cum minime ne-
cesse sit, hoc unum de ejus Scholiaste dicam: illum,
ubi infin. pro imper. positum esse annotat, non
addere, Atticam esse hanc consuetudinem. At
Eust. in Il. A. (582.) Ἀλλὰ σὺ τὸν γ' ἐπέεσσι κα-
θάπτεσθαι μαλακοῖσιν, annotans esse καθάπτεσθαι pro
καθάπτου, infin. pro imper., ait esse schema ellei-
pticon Ionicum, vel Atticum. Ceterum cum
nulla e soluta oratione exempla mihi suppetant,
Budæi saltem de quodam Plat. loco dubitationem
proferam; in eo enim vel iufin. pro imper. positum
esse, vel verbum imperativi modi e superioribus re-
petendum esse ait. H. autem est Plat. locus, de LL.
11. Ἐὰν ἐπισκηφθῇ τὰ ψευδῇ μαρτυρησάι, (ἐπισκήπτε-
σθαι δὲ τῶν ἀντιδίκων ἑκάτερον ὅλη τῇ μαρτυρία ἢ
μέρει, εἰάν τὰ ψευδῇ τινὰ φῇ μεμαρτυρηκέναι, πρὶν τὴν
δίκην διακεκρίσθαι,) τὰς δ' ἐπισκήψεις τὰς ἀρχὰς φυλάτ-
τειν κατὰ σεσημασμένας ὑπ' ἀμφοῖν, καὶ παρέχειν τὴν
τῶν ψευδομαρτυριῶν διάκρισιν. Quæ verba ita ille
interpretatur, Si quis testem insimulet falsi testimo-
nii, (insimulare autem et actori et reo licet aut in to-
tum [48] testimonium, aut in partem, duntaxat ante
sententiam,) insimulationes ipsas magistratus oportet
asservare ab utroque obsignatas, ac tum demum
judices falsi mittere in consilium. Huic autem in-
terpretationi hæc subjungit, In quibus verbis τὴς no-
men supplendum est, nisi fallor, (ut sæpe ap. Aristot.)
et verbum ἐξέστω e superioribus. Vel ἐπαρέμφα-
τον ἀντὶ προστακτικοῦ, quod usitatum est Græcis,
præsertim Ionibus, quorum lingua Plato aliquando
utitur, ut δίκαισι ἀντὶ τοῦ δίκαις. Quanquam Attico-
rum est τὰ προστακτικὰ supplenda relinquere. Hæc
ille: ubi quis diversa existimare hæc duo possit, in-
fin. pro imper. accipi, et imper. supplendum relin-
quere. Sed de una eademque re a Bud. dicta existi-
mo, qui intellexerit, ubi verbum infinitivi modi pro
verbo imper. modi ponitur, ibi cum infin. supplen-
dum imper. relinqui, quod infin. ille sit ἐλλειπτικός,
ut eum paulo ante appellavi.

Verum cum in omnibus, quæ allata sunt, exemplis
et omnibus propemodum, quæ afferri possint, infin.
pro imperativi secunda persona usurpetur, sciendum
est et pro tertia alicubi usurpari, ut Il. Z. (88.) ἡ δὲ
ξυνάγουσα γεραίῃς Νηὸν Ἀθηναίης γλαυκώπιδος ἐν
πόλει ἄκρη, Οἷξασα κληῖδι θύρας ἱεροῖο δόμοιο, Πέπλον,
ὅς οἱ δοκέει χαριέστατος ἡδὲ μέγιστος εἶναι ἐνὶ μεγά-
ροις, καὶ οἱ πολὺ φίλτατος αὐτῇ, Θεῖναι Ἀθηναίης ἐπὶ
γούνασιν ἡνικόμοιο, Καὶ οἱ ὑποσχέσθαι δυοκαίδεκα βούς
ἐνὶ νηῶ Ἦνις, ἡκέστας ἱερευσέμεν. Hic enim infinitivi
θεῖναι et ὑποσχέσθαι non sunt pro secunda imperati-
vorum persona θὲς et ὑπόσχον, sed pro tertia θέτω,
(potius θέσθω,) et ὑποσχέσθω. Intelligendum enim,
θέσθω ἢ Ἐκάβη πέπλον, καὶ οἱ ὑποσχέσθω θυσίαν. Est
porro et quiddam aliud de usu infinitivi pro impera-
tivo sciendum, quod in iis, quæ allata sunt, exemplis
non spectatur; atque adeo rarissimum est: quo ma-
gis Eust. nullam ejus mentionem fecisse miror. Cum
enim infin., qui pro imper. ponitur, vel præsentis
temporis vel aoristi esse soleat, leguntur ap. Hom.
aliquot infinitivi futuri temporis, qui tamen eundem
usum habent: et quidem illo ipso in loco, unde quæ-
dam exempla et præsentis et aoristi infinitivi attuli:
sc. ex Od. K.: cum enim ibi præcesserit κέλσαι et
ἔναι et ὀρύξαι et πάλυνειν, (ut reliqua omittam,) pro
κέλσον et ἴθι et ὀρύξον et πάλυνε: sequuntur infinitivi
futuri temporis (523.) Ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην, στεῖραν
βοῦν ἥτις ἀρίστη, Ῥέζειν ἐν μεγάροις, πυρὴν τ' ἐμπλη-
σέμεν ἐσθλῶν: sic etiam ἱερευσέμεν in versu proxime
sequenti. Equidem de his non aliud habeo quod
dicam, quam observatione dignissimum esse hunc
usum futuri in infin., qui imperativi loco positus sit:
et ne suspecta nobis exemplarium hic sit fides,
obstare fut. ἐμπλησέμεν. Nam pro Ῥέζειν quidem et
pro ἱερευσέμεν facile esset reponere Ῥέζειν et ἱερεῦε-
μεν, at pro ἐμπλησέμεν quid reponi posset?

Venio ad alterum illum infinitivi usum, quem Co-
rinthus cum præcedente confundit. Affer enim
locum, in quo infin. pro imper. positum esse censet,
cum potius optativi fungatur officio. Is est in Ari-
stoph. Ἀ., ubi itidem Scholiastes imper. illum subau-

diendum esse tradit. Sed imperativi subauditione minime prohibet quin optativum esse dicamus: sic tamen ut cum infin. pro optativo ponitur, aliud verborum genus subaudiendum sit quam cum pro optativo usurpatur. Tale autem est δός, II. H. (180.) Ζεῦ πάτερ, ἢ Αἴαντα λαχεῖν, ἢ Τυδέος υἱόν, ἢ αὐτὸν βασιλῆα πολυχρύσοιο Μυκλήν: hic enim aptissime subauditur δός. Itidemque in hoc voto Agamemnonis, B. (414.) Ζεῦ κῦδιστε, μέγιστε, κελαινεφές, αἰθέρι ναίων, Μὴ πρὶν ἐπ' ἥελιον δύναι καὶ ἐπὶ κνέφας ἔλθειν, Πρὶν με κατὰ πρηνὲς βαλέειν Πριάμοιο μέλαθρον, Αἰθαλέον, πρῆσαι δὲ πυρὸς δηϊοιο θύρετρα. Nam et hic commodissime subauditur verbum δός. Ideo autem hoc lubentius quam aliud subaudio, quod ipsemet Hom. ubi ejus sermo est ἐντελής, illud adhibere orationi optativæ solet: ut K. (282.) Δός δὲ πάλιν ἐπὶ νῆας εὐκλείας ἀφικέσθαι, Ῥέξαντας μέγα ἔργον, ὃ κεν Τρώεσσι μελήσει. Sic certe et Γ. (322.) legimus, Τὸν δὲ ἀποφθίμενον δῦναι δόμον αἶδος εἶσω, Ἡμῖν δ' αὖ φιλότῃ καὶ ὄρκια πιστὰ γενέσθαι. Sic Callim. initio Hymn. Dianæ, Δός μοι παρθενὴν αἰώνιον, ἄππα, φυλάσσειν, Καὶ πολυννυμῖν. Attuli vero et e soluta oratione exempla hujus usus imperativi δός in meo Gr. Linguae Thes. Sed hoc quoque obiter addo, Latinos, Poetas præsertim, itidem verbo Da esse usos: ut Ovid. simile Daphnes votum commemorans, (et ita quidem, ut illum Callimachi versum interpretari velle videatur,) ita cecinit, Da mihi perpetua, genitor carissime, dixit, Virginitate frui. Quibus subjungitur, dedit hoc pater ante Dianæ. Sic ap. Virg. Æn. 6. tuque, o sanctissima vates, Præscia venturi, da, (non indebita posco Regna meis fati,) Latio considere Teucros. Itidemque ap. Horat. Epist. 1.—pulcra Laverna, Da mihi fallere, da justum sanctumque videri. Non dubium est autem quin libenter ita usi sint Poetæ isto verbo, ut Græcum illud δός imitarentur, vel potius exprimerent. In hujusmodi ergo Poetarum Græcorum locis verbum hoc potius quam aliud ullum subaudiendum esse, vel potius nullum aliud quæri debere existimo. Non ignoro alioqui Eust. in II. B. (413.) cum his verbis, Μὴ πρὶν ἐπ' ἥελιον δύναι καὶ ἐπὶ κνέφας ἔλθειν, alia etiam verba, quæ subaudiri queant, afferre; dicit enim λείπειν vel δός, vel ποίησον, vel εὔχομαι. Quod ποίησον illud ipsum [49] est quod a Schol. Aristoph. subaudiri eo in loco dixi, quem Corinthus affert, qui Schol. illum, (uti dixi,) sequitur. Sed talem imperativi ποίησον usum cum infin. non mihi me usquam observare. Ceterum Eust. cum alibi illum infin., qui imperativi vice fungitur, vel Ionicum vel Atticum esse scribat, in dubio id relinquit: hunc tamen alterum, qui ponitur pro optativo, (cum enim εὔχῃ, Voto, adhibeatur, quidni pro optativo ponimus?) Atticum esse tradit: non addens itidem vel Ionicum: Τὸ δὲ σχῆμα τῆς εὐχῆς, (inquit in II. B. l. c.) Ἀττικὸν κατὰ ἑλλειψιν. Est tamen hoc schemate usus primarius linguæ Ionicæ scriptor Herod.: si quidem Scholiastæ illi credimus, ita scribenti, Σημείωσαι δὲ ὅτι ἐστὶ καὶ παρὰ Ἡροδότῳ σχῆμά τε ὁμοῖον εὐχῆς, καὶ ἱστορία τοιαύτη. Δαρειὸς εὐζατο ἀνθρώπων εἰς οὐρανὸν ἀφείδ' οἰσδόν, καὶ τὸν ἀέρα βαλὼν, Ὡς Ζεῦ γενέσθαι μοι Ἀθηναίους τίσασθαι. Extat autem h. l. p. 207. mæ Ed. Sed alia lectio illic habetur, (sicut et in omnibus vulgatis Edd., nec non in quibusdam vet. Codd., quibuscum illæ partim a me partim ab aliis collatæ fuerunt,) quam sequendo, schema illud in eo loco non habebimus. Ibi enim est imperativi modi verbum, hoc modo, Ὡς Ζεῦ ἐκγένεσθαι μοι Ἀθηναίους τίσασθαι. Dubitari tamen potest an memoria lapsus Eust. h. l. ita scripserit, an in eo, quo usus est, exemplari ita scriptum invenerit. Sed pro ἀνθρώπῳ non dubium est quin ἄνω ap. eum reponendum sit. Hoc quoque iis, quæ dicta sunt, addi debet: quosdam esse locos, ubi oratio initium habens per infin. positum pro optativo, secus finitur, sc. per optativum: II. B. (414.) Ζεῦ κῦδιστε, μέγιστε, κελαινεφές, αἰθέρι ναίων, Μὴ πρὶν ἐπ' ἥελιον δύναι καὶ ἐπὶ κνέφας ἔλθειν, Πρὶν με κατὰ πρηνὲς βαλέειν Πριάμοιο μέλαθρον Αἰθαλέον, πρῆσαι δὲ πυρὸς δηϊοιο θύρετρα, Ἐκτόρεον δὲ χιτῶνα περὶ στήθεσσι δαΐζει, Χαλκῶ ῥωγαλέον. Hic enim istis infinitivis locum optativorum

obtinentibus subjungitur λαζοῖατο, quod optativi est modi: πολέες δ' ἄμφ' αὐτὸν ἐταῖροι Πρηνέες ἐν κοιλίῃσιν ὑδὰξ λαζοῖατο γαῖαν.

Sciendum est præterea quosdam etiam esse II. habentes hunc infinitivi pro optativo usum, in quibus aliud quam in præcedentibus subaudire verbum necesse sit, ut Od. H. (313.) Αἰ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίῃ καὶ Ἀπολλῶνι, Τοῖος ἐὼν οἷος ἐσσι, τὰ τε φρονέων ἄτ' ἐγὼ περ, Παῖδά τ' ἐμὴν ἐχέμεν, καὶ ἐμὸς γαμβρὸς καλέεσθαι, Αὐθι μένων. Hic enim neque δός, neque ποίησον, neque εὔχομαι subaudiri cum infin. potest, sed aut ἐθέλεις aut aliud hujusmodi verbum optativi modi subaudiendum est.

Βόλιτον Attici dicunt sine β, quod nos Βόλβιτον dicimus: videlicet Κόπρον.

ARTIC. seu TMEM. LXI.

HÆC e Schol. Aristoph. sumit Corinthus. In h. enim hujus Comici l. Ἰπ. (658.) Κἄγωγ' ὅτε δὴ ἔγνων τοῖς βολίτοις ἡττημένος, Διηκοσίοις βουσὶν ὑπερκόντισα, (reposui autem δὴ ἔγνων pro δ' ἔγνων in priore versu, de qua emendatione dicam, ubi de synalæpha disseram,) annotat, βολίτοις significare τοῖς σπελέθροις: esse enim βολίτους τοὺς σπελέθρους τῶν βοῶν. Et paucis verbis interjectis, Attici autem, (inquit,) ita dicunt absque β, quod nos βόλβιτον dicimus. Affert etiam Prov. Βολίτον δίκην: quod jactatum ait πρὸς τοὺς ἐπὶ μικροῖς δίκας ὑπέχοντας: quoniam Solonis lex puniebat καὶ τοὺς βόλιτον ὑπελομένους. Habetur vero nomen illud et in Ἀ. (1026.) ejusdem Comici, Καὶ ταῦτα μέντοι νῆ Δί' ὥσπερ μ' ἐτρεφέτην Ἐν πᾶσι βολίτοις. Ubi itidem scribit Schol. Atticos appellasse βόλιτον quod tunc temporis vocabant βόλβιτον. Vult autem ibi ἐν πᾶσι βολίτοις dictum esse pro ἐν πάσῃ τρυφῇ, ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς: atque ita esse locutum παρ' ὑπόνοιαν. Hes. quoque βολίτοις exp. per βολβίτοις, tanquam notius. Eust. tamen habet βόλιτον et βόβλιτον, non βόλβιτον. Sed eum quoque βόλβιτον scripsisse, et literis errore permutatis factum esse a librario βόβλιτον, credibile est, cum ipse a βάλλω et nomine βολῆ, (dixisset autem ego, a βολῇ verbali nomine τοῦ βάλλω,) vocabulum βολεῶν deducat: quod Atticum itidem esse tradit: exponens κοπρῶν, ἥτοι κοπροβολεῖον: item, οὐ κόπρος δηλαδὴ ζῶων βάλλεται, ἡγουν ρίπτειται. Quibus subjungit, τοῖς βολεῶσι esse ἀκόλουθον καὶ τὸ βόλιτον ἢ βόβλιτον, ἐπὶ κόπρου νοούμενον. Verisimile ex his esse puto vel potius constare quod dixi, eum videlicet non βόβλιτον, sed βόλβιτον scripsisse, ut apud ceteros legi videmus. Nec vero dubito quin βόλιτον et ipse pro vocabulo Attico, at βόλβιτον pro recentiori habuerit, quamvis id non addat: contentus dicere, βόλιτον esse ἀκόλουθον τοῖς βολεῶσι, pro Significationem illorum sequi, Significatione cum illis convenire. Hoc quoque obiter annotabo, illud κοπροβολεῖον, quo exponit vocem κοπρῶν, ad linguam tunc vulgarem referendum videri.

Καὶ τὸ λέγειν ταυταγὶ ἀντὶ τοῦ ταῦτα. ὥς παρ' Ἀριστοφάνει, ("Ορν. 445.) Ὁ μὲν ἐπὶ τούτῳ πᾶσι νικᾷ τοῖς κριταῖς, Καὶ τοῖς θεαταῖς πᾶσιν ἔσται ταυταγί. Καὶ πάλιν ἐν τῷ αὐτῷ, (448.) Ἀκούε λεῶ τοὺς ὀπλίτας νυνμενί.

Hæc in uno e meis exempl. inter proxime præcedentem Articulum LXI et sequentem LXII, interjecta sunt, tanquam ipsa per se Articulum efficientia. Suntque scripta non alia manu, sed eadem qua cetera. Atque adeo illa ipsa sunt, ad quæ lectorem remisi, cum Articulum IV, Jo. Grammatici [50] tractarem. Sed antequam ad voces illas, quarum exempla hic afferuntur, veniam, de οὔτοι aliquid dicam, de quo tum, cum illa scriberem, ambegebam. Annotavi enim illic, epectasin, quæ fit in οὔτοι, in tota declinatione, (i. e. in omnibus casibus,) servari: nisi forte pluralis nominativus, (qui et vocativus,) exciperetur. At nunc minime excipiendum hunc nomin. esse affirmo, quod ap. Aristoph. eum invenimus, cum alibi, tum Ἀ. (342.) Οὔτοι σοι χαμαὶ καὶ σὺ κατὰθον πάλιν τὸ ξίφος. Quod autem de nominativo dicitur, idem et de vocativo intelligi debet. Sciendum est porro, sicut οὔτοι pro οὔτος, sic etiam

ἐκείνοισι pro ἐκεῖνος dici; ejusque apud Lucianum quoque exempla extare, atque adeo genitivi feminini ἐκείνησι. Quod vero ad ὁτιῇ attinet, cujus inter alia mentio a me facta fuit in illo Jo. Grammatici articulo, ejus nsum habemus ap. eundem illum Comicum Ἰππ. (1074.) Ὅτι τριήρης ἐστὶ χῶ κύων ταχύ. Et paulo post, Ὅτι βότρυν τρώγουσιν ἐν τοῖς χωρίοις. Apud Eundem habetur et ἐνθαδὶ in Ἀ. (140.) Ὅτ' ἐνθαδὶ Θέογνις ἡγωνίζετο. Et hæc quidem obiter: nunc ad illos Aristoph. locos venio, in quibus ταυταγὶ et νυνμενὶ habemus. Extant certe loci illi in Ὅρν., eodem modo scripti, nisi quod pro ἐπὶ τοῦτω ibi habetur ἐπὶ τούτοις. Sed et hoc animadvertendum est, verba illa, ἐστὶ ταυταγὶ, non ab eodem pronuntiari, sed ab alio. In altero autem loco, qui statim sequitur, (interjecto duntaxat uno versu,) non ἄκουε, sed ἀκούετε scriptum est. Et (quod magis pertinet ad id, de quo nunc agitur,) non νυνμενὶ unico vocabulo, sed νῦν μενὶ duobus scriptum ibi habemus. Sed nostri exemplaris scriptura auctoritate Eustathii niti potest, utpote afferentis eodem modo νυνμενὶ una voce, nec non νυνγαρι, una itidem voce: quod etiam vocabulum ad confirmandam alterius scripturam adjumento nobis esse potest.

Atticum est etiam Θέλει pro Δύναται, ut Plato,

Τὰ χωρία οὐδέν μ' ἐθέλει διδάσκειν.

ARTIC. seu TMEM. LXII.

HUJUS usus verbi θέλω s. ἐθέλω pro δύναμαι, exempla ap. Hom. præsertim extant: unde etiam unum depromsi in meo Thes. Linguæ Gr. T. 1, 1094. Dubitari autem posset an Atticus hic etiam verbi ἐθέλω esset usus, nisi ap. Thuc. quoque extaret, (cujus locum ibidem attuli,) nec non ap. Plat., si quidem Corintho credimus; nam Eust. illa ipsa verba afferens in exemplum, Auctoris nomen tacet: Τὸ δὲ οὐκ ἔθελε προορῆσαι, (inquit,) δηλοῖ μὲν τὸ οὐκ ἡδύνατο· καὶ ἔστι καὶ αὐτὸ γλυκύτητος, ὁμοίως τῷ, τὰ δὲ δένδρα οὐδέν με θέλει διδάσκειν. (Ubi etiam animadvertunt hunc usum existimari habere γλυκύτητα.) Verum ut demus hæc esse Platonis, sicut locum a me allatum in Thes. constat esse Thucydidis, alia non immerito forsitan aliquis exempla desideret, antequam Atticum esse usum illum fateri velit: quoniam nonnulli Attici Scriptt. aliqua ex Hom. vel aliunde sumta, sibi pecularia habere potuerunt. Ceterum pro hac verbi ἐθέλει signif., qua ponitur pro δύνασθαι, facere dicerem quod ap. Greg. legitur, nimirum τὸ ἀβούλητον esse numerandum inter species τοῦ ἀδυνάτου, nisi hoc restringendum esset. Jam vero quemadmodum οὐκ ἐθέλειν pro οὐ δύνασθαι usurpatur, ita vicissim οὐ δύνασθαι pro οὐκ ἐθέλειν poni sciendum est. Cujus tamen signif. exemplum e solo Marco habere me fateor: 6, (5.) Καὶ οὐκ ἡδύνατο ἐκεῖ οὐδεμίαν δύναμιν ποιῆσαι. Hic enim οὐκ ἡδύνατο est pro οὐκ ἠθελε, vel οὐκ ἐβούλετο: Non poterat pro Nolebat. Sed quod ita de Christo convenienter et recte dicitur, non itidem de eo, qui simpliciter homo sit, dici queat. Atque hæc pauca obiter.

Et pro Recto Accusativum assumere.

ARTIC. seu TMEM. LXIII.

ACCUSATIVI pro nomin. positi, (i. e. accusativi a parte anteriore positi pro nominativo a parte posteriori,) exempla magis frequentia et familiaria quam hoc debuit afferre Corinthus; aut certe huic extremum locum dare: ut iis, quæ præcessissent, veluti strata lectori ad istud via esset. Multi enim in aliis exemplis atticisum vel prima fronte agnoscere possent, qui fortasse in illo Aristoph. loco, quem affert Corinthus, vix eum agnoscerent. Sed unde factum sit ut Corinthus hoc exemplum potius quam aliud attulerit, docebo ubi de hoc Articulo dicendi finem faciam. Ceterum quoniam hujus Attici schematis exempla in Budæi Comm. extant, afferam primum quæcunque ille de eo tradit, (ne quid alienum vindicare mihi velle videar,) deinde iis multa,

Gloss.

quæ præterea de eodem dicenda videntur, adjungam. Postquam igitur attollet ex Aristot. Φυσικῆς Ἀκροάσεως l. 4. Ὡστε τὸ λέγειν εἶναι τὰ γινόμενα τῶν πραγμάτων κύκλον, τὸ λέγειν ἐστὶ τοῦ χρόνου εἶναι τινὰ κύκλον, pro, λέγειν ἐπὶ τὸ εἶναι τινὰ τοῦ χρόνου κύκλον, subjungit, Interdum in hujusmodi sermonis structura non tam dici potest perplexa constr. quam variata, cum nomen a suo verbo ad aliud transferatur: ut Demosth. Ἐώρων γὰρ ἡμᾶς οἷα ἐσυκοφαντοῦμεθα ὑπὸ τούτων, i. e. ἐώρων οἷα ἡμεῖς ἐσυκοφαντοῦμεθα. Et rursus, Καὶ αἰσθήσεσθε τούτους, ὅτι εἰσὶ βίαιοι καὶ ἀσελγεῖς ἄνθρωποι. [51] Plato de Rep. 5. Γινώσεται τὸν Ἡσίοδον ὅτι τῷ ὄντι ἦν σοφός, λέγων πλέον εἶναι πῶς ἤμισυ παντὸς, i. e. γινώσεται ὅτι Ἡσίοδος κ. τ. λ. Idem Plato Gorgia, Ποῖους τούτους λέγεις λόγους, ὦ Γοργία; ἀρα οἱ δηλοῦσι τοὺς κάμνοντας ὥς ἂν διαιτῶμενοι ὑγιαίνουσιν; Utrum eos dicis, qui docent quamvis victus ratione ægroti convalescere possint? Hunc etiam loquendi modum imitati sunt Latini. Cæsar, Non hostem vereri, sed rem frumentariam, ut commodè supportari posset, timere dicebant: Οὐ τοὺς πολεμίους φοβεῖσθαι, ἀλλὰ τὸ τῆς σιτοπομπείας, μὴ οὐ συγκομίζεσθαι δυνηθῇ, δεδιέναι ἔφασαν. Terentius Eunuchus, Virginem, quam amabat, eam confeci ut potiretur sine molestia. Idem ibidem, Scin' me in quibus sim gaudiis? scis Pamphilam meam inventam civem? Utitur et Plautus sæpius: a quo non multum abest illud Cic. pro Milone, Plebem et infimam multitudinem, quæ Publio Clodio duce fortunis vestris imminebat, eam, quo tutior esset vestra vita, se fecisse commemorat ut non modo virtute flecteret, sed etiam tribus suis patrimonii deliniret. Sed illud pro Planco omnino simile, Neque vero quo te liberent aliqua culpa, quam tu vereris ne a te suscepta videatur; sed ut te ad cursum istum tenendum, quem a prima ætate suscepisti, cohortentur. Hæc sunt quæ ab illo scribuntur.

Ego autem hoc primum dico, quamvis cum multis verbis hic atticismus locum habeat, potissimum tamen cum tribus frequentem esse: nimirum cum οἶδα et cum ὁρῶ et cum φοβοῦμαι, (intelligens itidem cum iis, quæ synonyma sunt,) ideoque ab his exemplis potius incipiendum esse censuissem. Et ad illud quidem primum quod attinet, cum sæpe ap. Aristoph. occurrat, aliquod ejus exemplum a Corintho prætermittendum non fuit. Tale est certe ap. Isocr. Enc. Hel. init. Νῦν δὲ τίς οὕτως ὀψιμαθῆς ἐστὶν ὅστις οὐκ οἶδε Πρωταγόραν καὶ τοὺς κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον γενομένους σοφιστὰς, ὅτι καὶ τοιαῦτα καὶ πολλὰ τούτων ἔτι πραγματωδέστερα συγγράμματα κατέλιπον ἡμῖν; Hic enim manifestum est dictum esse τίς οὐκ οἶδε Πρωταγόραν καὶ τοὺς σοφιστὰς ὅτι κατέλιπον, pro τίς οὐκ οἶδεν ὅτι Πρωταγόρας καὶ οἱ σοφισταὶ κατέλιπον. Adeoque cum hoc verbo recepta est ista orationis structura, ut eam et in N. T. habeamus, ut Marc. 1, (24.) itidemque Luc. 4, (34.) Οἰδᾷ σε τίς εἶ, pro οἶδα τίς σὺ εἶ. Itidem Jo. 5, (41.) Ἀλλ' ἐγνώκα ὑμᾶς ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς, pro ἐγνώκα ὅτι ὑμεῖς οὐκ ἔχετε. Eodemque modo et Paulus, 1 ad Cor. 16, (15.) Οἶδατε τὴν οἰκίαν Στεφανᾶ, ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας, pro οἶδατε ὅτι ἡ οἰκία Στεφανᾶ ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας. Secundum autem verbum, quocum frequentem hanc orationis structuram esse dico, est ὁρῶ: cujus exemplum habuisti jam e Demosth. Ei autem addere potes istud e Xen. K. Ἀ. 4, (7, 7.) p. 199. meæ Ed. Ὡς ὁρᾷ τὸν Καλλιμαχὸν ἃ ἐποίει. Tertium autem est φοβοῦμαι, s. δέδια, et quæ synonyma sunt, (sicut etiam Lat. structuram hanc cum iis præsertim verbis, quæ signif. illam habent, imitantur.) Hujus vero exempla vel unus Thuc. suppeditare multa potest: e quibus duo duntaxat proferam. Unum est 2, (67.) p. 70. meæ Ed. Δείσαντες οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Ἀριστέα, μὴ αὐθις σφᾶς ἔτι πλέω κακουργῇ διαφυγόν. Hic enim jungitur accusativus Ἀριστέα participio δέσαντες: cujus accusativi loco, utendo sermone qui hoc Atticum schema non haberet, deberet esse nominativus præcedente particula μή: hoc modo, Δείσαντες οἱ Ἀθηναῖοι μὴ ὁ Ἀριστεὺς σφᾶς ἔτι πλέω κακουργῇ διαφυγόν. Alterum autem, ubi φοβούμενοι, (quod illi δέσαντες est syno-

nymum,) in eadem sermonis forma usurpavit, extat circa fin. l. 8. Φοβούμενοι οὖν αὐτὸν διὰ τοῦτο τὸ ἔργον μή ποτε καὶ περὶ σφᾶς τι παρανομήσῃ. Itidem enim hic manifestum est dictum esse φοβούμενοι αὐτὸν, μή ποτε παρανομήσῃ, pro φοβούμενοι μή ποτε αὐτὸς παρανομήσῃ. Interpres tamen h. l. ita vertit ut atticismum hunc non animadvertisse videri possit: quem tamen ab eo ignoratum non fuisse loci alterius interpretatio testatur.

Ad exempla autem Lat. Scriptorum quod attinet, (i. e. exempla hujus atticismi a Latinis Græcos imitantibus usurpati,) in iis, quæ paulo ante allata fuerunt, verum esse comperitur quod dixi: nimirum eos tali orationis structura cum iis præsertim verbis uti, quæ signif. verbi φοβῶμαι habent. Ita enim Cæsar, Non hostem vereri, sed rem frumentariam, ut commode supportari posset, timere dicebant. Cum alioqui dicendum fuisset, Sed ne res frumentaria commode supportari non posset, timere dicebant. (Estque interim observandus hic usus verbi Timere, qui alioqui verbo Vereri dari potius solet: cum videlicet dicitur, Vereor ut hoc fieri possit, pro Vereor ne hoc fieri possit. Eodem enim modo hic Timere usurpatum est. Nam verbum Vereri quod præcedit, cum accusativo Hostem jungitur.) Idem et in illo Cic. loco spectandum nobis proponitur, Quam tu vereris ne a te suscepta videatur: pro, Quæ ne a te suscepta videatur, vereris. In quo tamen loquendi genere per relativum, minus hic atticismus quam in illo Cæsar's loco aliisque ei similibus sentitur. At in quodam ejusdem Cic. loco multo evidentius conspicitur, ubi dicit, Nosse aliquem quis sit, pro Nosse quis sit aliquis: sicut Græcos frequentissime uti verbo εἰδέναι, paulo ante docui. At locus hic Terentii a Bud. allatus, Virginem, quam amabat, eam confeci ut potiretur sine molestia, non video quid cum illo atticismo commune habeat. Contra autem aperte expressus est in isto ejusdem Comici loco, in Andria, Observes filium quid agat: quod exemplum cum illo Xen. [52] convenit, Ὡς ὁρᾷ τὸν Καλλιμαχὸν ἃ ἐποίει. Nec dubito quin plura e Comici Latinis et hujus atticismi et aliorum sive atticismorum, sive, (ut generalius loquar,) hellenismorum exempla quam ex aliis Scriptt. colligere quis possit. Quin etiam eos esse existimo, qui primi, (utpote Græca Latine reddentes,) illa orationis schemata imitari ausi fuerint.

Ne autem interim loci illius Aristophanici, quem Corinthus affert, oblitus esse videar, aliquid de eo quoque dicendum est. Ac primum sciendum est abundare hic duas primas voces, deesse autem articulum τοὺς ante βροτοὺς: si quidem vulgarum Aristoph. Edd. lectionem sequamur: (cum alioqui ille articulus τοὺς abesse posse videatur:) ita enim ibi leguntur hi versus, (Ὀρν. 1270.) Δεινὸν γε τὸν κήρυκα τὸν παρὰ τοὺς βροτοὺς Οἰχόμενον εἰ μηδέποτε νοστήσει πάλιν. Sed quod ad voces illas attinet supervacaneas, ὡς τὸ, puto fuisse a Corintho positas non ut verbis ipsius Aristophanis præfigerentur, tanquam ex eorum numero essent; sed perinde ac si diceret, Quale est istud. Ita enim Grammatici plerumque usurpant voces istas, ὡς τὸ, cum locum quempiam in exemplum ejus, quod dixerunt, afferre volunt. Cum tamen præcesserit, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Ὀρνισιν, ne hoc quidem modo ullum usum habere voces illæ existimandæ sunt. Ceterum a Scholiaste eo in loco, hujus atticismi, (quem ille Ἀττικὸν σχῆμα vocat,) admonemur. Ideo autem ibi potius quam aliis plerisque ll. admonet, quod alioqui non ita facile ut alibi deprehendi possit. At Corinthus locum, in quem primum incidit, habentem hoc schema a Scholiaste annotatum, eum arripuit: ut non amplius mirari debeamus hunc potius quam alios infinitos ab eo allatum fuisse.

Jam vero ut in tali structura orationis, qualem præcedentes loci habent, accus. ab anteriori parte ponitur pro nomin., qui a parte posteriori poni deberet, ita observavi quosdam, in quibus vicissim pro accus., qui præcedere deberet, nomin. sequitur. Xen. K. Ἀ. l. p. 148. 149. meæ Ed. Ὡστε ὥρα λέ-

γειν ὅ,τι τις γινώσκει ἄριστον εἶναι. Equidem quicunque diligenter locum illum considerarit, (ut mihi diligenter expendendus erat, dum illud Xen. οὐς praelegerem,) fatebitur dictum esse ὥρα λέγειν ὅ,τι τις γινώσκει, pro ὥρα λέγειν τινὰ ὅ,τι γινώσκει: et quidem accipiendo τινὰ pro ἑκαστον, ut alibi: quod et ipsum observatione dignissimum est. Talis est orationis structura in hoc Ejusdem loco in Symn. Ἀλλ' οὐδεὶς σοι, ἔφη, ἀντιλέγει, τὸ μὴ οὐ λέξιν ὅ,τι ἑκαστος ἡγεῖται πλείστον ἄξιον ἐπίστασθαι. Itidem enim hic dictum est τὸ μὴ οὐ λέξιν ὅ,τι ἑκαστος ἡγεῖται, pro τὸ μὴ οὐ λέξιν ἑκαστον ὅ,τι ἡγεῖται.

Pro Κράμβην, Κοράμβην dicunt, atque hoc merito: quia dicunt ab hac τὰς κόρας ἀμβλύνεσθαι.

ARTIC. seu TMEM. LXIV.

VEREOR ne Corinthus mentem ejus, e quo hæc sumpsit, (quicunque is sit,) non assecutus fuerit; tantum enim abest ut κοράμβην, s. κοράμβλη, (de qua scriptura paulo post dicam,) Atticum esse vocabulum credam, ut Græcum esse nihilo magis putem quam alia permulta, quæ passim ap. eos, qui etymologias tradunt, inveniuntur. Quemadmodum enim cum legimus, μεταίχμιον dictum esse quasi μεσαίχμιον, et μεσόδη quasi μεσοδόμη, et ἀσταχυς quasi σίταχυς: cum legimus ap. Plat. εὐφροσύνη dictum quasi εὐφεροσύνη, (ut alia pleraque omittam,) neque μεσαίχμιον, neque μεσοδόμη, neque σίταχυς, neque εὐφεροσύνη in Græcorum vocabulorum numero ponimus, sed ad declarandam etymologiam ficta esse fatemur: ita illud κοράμβην, s. potius κοράμβλη, (nam hoc pro illo repono,) minime Atticum ac ne Græcum quidem ullo pacto esse arbitror: sed aliquem hujus etymum patefacere nobis volentem, scripsisse κράμβη dictum fuisse quasi κοράμβλη: quoniam τὰς κόρας ἀμβλύνει.

Atticorum etiam, dicere τοῦ θράσους, et τῆς ἀναιδείας, pro τοῦ θράσους, et τῆς ἀναιδείας.

ARTIC. seu TMEM. LXV.

EXEMPLUM, quod ex Aristoph. affert, (in quo addendum est βασιλεῦ post Ζεῦ, ex ipso Comico,) nullo modo convenit cum eo, quod tradit: cum in eo minime relinquatur subaudiendum adverbium, sed præfigatur cum vocativo. Sic tamen ut diversum sit ab eo, quod cum illis genitivis subaudiri ait; illic enim ὦ scribitur: at hic, nimirum ante vocat. Ζεῦ, non ὦ, sed ὦ: et quidem recte utrobique. In iis tamen Edd. hujus Opusculi, quæ vulgaribus Lexx. Gr. Lat. adjunctæ sunt, differentia ista minime observata fuit; sed utrobique ὦ scriptum est: sc. ante gen. τοῦ θράσους, sicut et ante vocat. Ζεῦ. At vero ante gen. τῆς ἀναιδείας positum est φεῦ. Ita enim ibi scriptum est, Atticorum etiam dicere, τοῦ θράσους, et τῆς ἀναιδείας, pro ὦ τοῦ θράσους, et φεῦ τῆς ἀναιδείας. Ceterum hujus ἐλλείψεως exempla rara sunt; ideoque addere aliquod Corinthus debuit. Ego unum e Xen. habeo: K. Π. 2, (2, 1.) Ἐνταῦθα δὴ ἐκεῖνος πάνν ἀνιθεῖς δῆλος ἐγένετο καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, τῆς τύχης, τὸ ἐμὲ νῦν [53] κληθέντα δεῦρο τυχεῖν. Imitans autem Græg. hoc schema ellipticon, (quod an Atticum sit nondum mihi satis liquet,) dixit in libro, qui περὶ Θεολογίας inscribitur, τῆς παχύτητος, pro ὦ τῆς παχύτητος, et τῆς ἀναιδείας pro ὦ τῆς ἀναιδείας.

At vero genitivi præfixum habentes adverbium ὦ, cum tali vocativo, qualis est ille Ζεῦ, frequenter occurrunt, non ap. illum Comicum duntaxat, vel alium ejusmodi Scriptorem, sed et ap. eos, qui soluta oratione usi sunt; præsertimque eos, qui dialogos scripserunt. Sic Lucianus dixit, ὦ Ζεῦ τῆς ἐναντιότητος. Tale est ap. Plat. de Rep. 6. (omisso adv. ὦ) Ἀπολλὼν, δαιμονίας ὑπερβολῆς. Jocose autem Aristoph. Ἀ. (64.) hoc schemate usus est, dicens ὦ κβάτανα τοῦ σχήματος. Ita enim ibi legi debet, non ὦ βάτανα.

Et uti Participiis pro Nominibus.

ARTIC. seu TMEM. LXVI.

IN eo ipso Aristoph. loco, unde exemplum hoc depromsit Corinthus, extat aliud non minus vel potius magis idoneum. Est enim ille versus, quem affert, primus Comœdiæ, quæ Ranaium nomine inscripta est, Εἰπὼ τὶ τῶν εἰωθότων, ὧ δέσποτα. Secundus vero est hic, Ἐφ' οἷς αἰεὶ γελάσιν οἱ θεώμενοι. Ideo autem hoc exemplum magis idoneum quam illud esse dico: quoniam minus commode uti nomine potuisset Poëta loco participii εἰωθότων quam loco participii θεώμενοι. Nam pro θεώμενοι quidem in promptu erat θεαταί, (si versus admisisset,) quo alibi sæpe utitur: at pro εἰωθότων non facile fortassis æque commodum nomen usurpare potuisset. Neque certe minus receptum est, (non dico apud Atticos Scriptt. duntaxat, sed et apud alios quoslibet,) dicere εἰωθότα vel εἰθισμένα, (sicut et Lat. dicunt Consuetas s. Solitas, participio utentes,) quam συνήθη. Nam illud nomen, quod Corinthus affert, sc. ἔθιμα pro εἰωθότα s. εἰθισμένα, plane est ἀσύνηθες. Ideoque Schol. Aristoph., unde hic illud excerptis, non dicit εἰωθότων esse pro ἔθιμων, sed pro εἰθισμένων, cum tamen alioqui subjungat esse μετοχὴν ἀντὶ ὀνόματος, i. e. Participium vice nominis. Sed cum ipsemet participium participio exponeret, miror eum non in alia voce potius quam hac istum participii usum annotasse. Sunt alioqui pleraque alia participia, quæ hujus usus exemplum confirmare possint: e quibus est οἱ παιδεύοντες pro οἱ παιδευταί. Sed nonnulla etiam participia esse sciendum est, quæ loco nominum usurpare cogimur, utpote quibus, (ab eadem quidem origine derivatis,) destituti sumus. Cujusmodi est ἐρώμενος, item ἐρωμένη: et apud Poëtas οὐλόμενος.

Et Hom. (Od. A. 213.) Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦδα.

Passivum hoc participium in eorum numero poni fortasse queat, quæ nomina participialia quidam Lat. Grammatici appellarunt: quæ videlicet cum participiorum formam habeant, atque adeo participia sint, nominum tamen officio potius quam participiorum funguntur. Cujusmodi sunt in Lat. sermone Circumspectus et Consideratus: e quibus prius illud respondet omnino Græco περιεσκεμμένος. Ab hujusmodi autem participiis talem usum habentibus fiunt et adverbia: ut περιεσκεμμένως, Circumspecte. Sed et a nonnullis, quæ alioqui non itidem illum usum præstant: ut πεφυλαγμένως pro Caute, et ἐπισταμένως pro Scite: cum alioqui vix πεφυλαγμένος pro Cautus et ἐπιστάμενος pro Scitus inveniri possint.

Atticorum etiam Πλεῖν pro Πλέον: et Κᾶτα, et Πώμαλα, ac ἦ δ' ὅς.

ARTIC. seu TMEM. LXVIII.

AD πλεῖν quod attinet, frequentem ejus ap. Aristoph. usum esse constat. Legimus enim initio Avium, Ὅδοῦ περιελθεῖν στάδια πλεῖν ἢ χίλια, ubi Schol. crasin hanc vocis πλέον in πλεῖν Atticam esse tradit. Apud eund. Comicum B. (90.) πλεῖν ἢ μύρια: (18.) Ὅταν τὶ τούτων τῶν σοφισμάτων ἴδω, Πλεῖν ἢ ὕψιον πρεσβύτερος ἀπέρχομαι. Sciendum est autem et in voce δεῖν hujusmodi crasin inveniri, (si ita nominanda sit, ex illo Schol. loco,) pro δεόν. Cujus hoc ex Isocr. exemplum affertur, in Panath. Ἀλλὰ γὰρ οὐκ οὔδ' ὅπως τυγχάνω φερόμενος, δεῖν προστιθέναι τὸν τῶν προειρημένων ἐχόμενον, παντάπασιν πόρρω γεγονότα τῆς ὑποθέσεως. Sed quamvis idem craseus genus sit, huc tamen minime pertinere putet quispiam: sed potius in eadem classe ponendum esse, in qua et δοκεῖν, quod pro δοκοῖν itidem ponitur, cum tamen non itidem crasis illa in eo fiat.

Κᾶτα autem nihilo magis est Atticum quam κάπειτα. Ut enim κάτα pro καὶ εἶτα, sic κάπειτα pro καὶ ἐπειτα dici manifestum est. Non fuit igitur potius illius vocabuli quam hujus facienda mentio; sed nec

A horum amborum potius quam aliorum quorundam, quæ Scriptores Atticos versantibus occurrere solent.

Πώμαλα adverbium est negandi vim-habens, pro οὐδαμῶς: sed ap. Comicos potius quam alios Scriptores usitatum esse arbitror. Apud Aristoph. quidem certe non paucis in ll. legi constat, pro quo Lat. Comici dicebant Minime gentium.

[54] ἦ δ' ὅς vero, particulæ sunt iis præsertim, qui dialogos scribunt, usitatæ: ut Platoni frequentes eas esse videmus.

Et ponere ἦ supervacuum.

ARTIC. seu TMEM. LXIX.

QUID Corintho in mentem venerit, ut diceret Atticorum esse uti particula ἦ supervacanea, et quidem huic Aristoph. loco illum pleonasmum inesse putaret, ne suspicari quidem possum. Hoc certe ex ipso Schol. Aristoph. non habet, sicut pleraque alia, in quibus hujus Comici testimonio, (i. e. exemplo ex aliqua ejus Comœdia petito,) utitur. Quod si in versibus, quos affert, vacare particula ista dicenda foret, non minus certe de aliis, qui ibi præcedunt et eandem habent, sentiendum esset. Præcedit enim, ἦ στάσιν ἐχθρὰν μὴ καταλβεῖ, μὴδ' εὐκόλως ἐστί πολίταις. Et versu uno interjecto, ἦ τῆς πόλεως χειμαζομένης ἄρχων καταδωροδοκεῖται, ἦ προδίδωσι φρούριον ἢ ναῦς, ἦ τὰ πόρρω ἀποπέμπει Ἐξ Αἰγίνης: et duobus versibus interjectis sequuntur illi versus, in quibus particulam ἦ abundare tradit. Locutus autem et supra fuerat de hujus particulæ pleonasmō, Articulo xxxvi, sed in loco Thuc., quem ibi affert, aliquam pleonasmī umbram vidisse dici fortasse poterat, at hic ne umbram quidem vidisse dici potest.

Item Ληρεῖς ἔχων et Παίσεις ἔχων, Atticum.

ARTIC. seu TMEM. LXX.

IN uno e meis vett. exempl., multa hic adjunguntur. Totus enim hic Articulus ita ibi scriptus est, Καὶ τὸ ληρεῖς ἔχων καὶ τὸ παίσεις ἔχων, Ἀττικόν. Σοφοκλῆς (Aj. 87.) Καὶ μέν' ὡς κυρεῖς ἔχων ἢ τοῦ ἔχων παρέλκοντος, ἢ τοῦ ῥήματος ἀντὶ μετοχῆς καὶ τῆς μετοχῆς ἀντὶ ῥήματος λαμβανομένων ὡς ἀνωτέρω εἰρήκαμεν. ἀντὶ τοῦ ἔχεις καὶ ὑπάρχεις ληρῶν. ὁ καὶ αὐτὸ Ἀττικῶς ἀντὶ τοῦ ληρεῖς ἐστί. Dicit autem ὡς ἀνωτέρω εἰρήκαμεν, id est, ut superius diximus: cum tamen nullum hac de re verbum in præcedentibus habeamus. Equidem quod hic de duplici expositione istius atticismi dicit, plane novum mihi est; neque enim alii, (quod sciam,) de illo aliud tradunt, quam habere participium ἔχων supervacaneum. Sed videamus tamen an linguæ Græcæ consuetudo ullo modo quod a Corintho dicitur admittere possit: ut nimirum in hoc loquendi genere possit etiam verbum pro participio, et vicissim participium pro verbo positum intelligi. Equidem si dicamus ληρεῖς ἔχων esse pro ἔχεις ληρῶν, et ἔχεις exponamus ὑπάρχεις, (ut ille exponendum censet, cum dicit, ἀντὶ τοῦ ἔχεις καὶ ὑπάρχεις ληρῶν,) hujus usus verbi ἔχειν exemplum me desiderare dicam, neque huic expositioni prius quam allatum aliquod fuerit, acquiescam. Satius vero fuerit interim, (vix enim usquam inventum iri puto,) cum aliis omnibus Grammaticis participium illud supervacaneum esse fateri: ut certe in τὸ νῦν ἔχον vel ipse Corinthus hoc fateatur necesse est: cum altera illa exp., etiamsi in ll. illis præcedentibus locum haberet, aliisque ejusmodi, quibus adhibetur ἔχων, at hic minime recipi posset. Ceterum quamvis habeamus hic duntaxat ληρεῖς ἔχων et παίσεις ἔχων, et κυρεῖς ἔχων, jungi tamen et aliis verbis hoc participium sciendum est. Dicitur enim itidem φλυνεῖς ἔχων, quod illi ληρεῖς ἔχων simile est. Sed et κυπτάσεις ἔχων invenitur. Illud quidem ληρεῖς ἔχων in Aristoph. B. (512.) habetur: at φλυνεῖς ἔχων, (quo significant itidem Nugaris,) dixerunt cum alii tum Plato. Sed alicubi cum accus. jungitur hoc verbum, in isto etiam pleonasmō: ut ap. Illum in Gorgia, Ποῖα ὑποδήματα φλυνεῖς ἔχων; ubi non displicet ista interpr., Quos

(malum) calceos deblateras? Cum vero dicunt *παί-
ζεις ἔχων*, significant, Irrides, Illudis : estque hoc
Atticismo in suo etiam Dorico sermone usus Theocr.,
(quod observatione dignum est,) sed *παίσδεις* Dorice
dicens pro *παίζεις* : Idyllio, quod *Κυνίσκας* "Ερως
inscribitur (8.) *Παίσδεις, ὦ γὰθ', ἔχων· ἐμὲ δ' ἂ χαρίεσ-
σα Κυνίσκα Ὑβρίσδει* : vel *ἐκμαίνει*, ut Schol. legisse
videtur. Potest tamen hic *παίζεις ἔχων* exponi
etiam Jocar. At in illa Irridendi s. Illudendi si-
gnif. aperte accipitur in isto Luciani loco, (2, 780.)
*Περὶ δὲ ἐμοῦ ἄνθρωποι τίνα γνώμην ἔχουσι; Τίνα,
ἔφη, δέσποτα, εἰ μὴ τὴν εὐσεβεστάτην, βασιλέα σε
εἶναι πάντων θεῶν; Παίζεις ἔχων, ἔφη* : hic enim
accipitur pro Irrides, Illudis. At *κυντάζεις ἔχων* ap.
eund. illum Comicum legitur in N. (509.) *Χῶρε· τί
κυντάζεις ἔχων περὶ τὴν θύραν* ;

Eodem autem modo quo *ἔχων* hic vacat per pleo-
nasmum Atticum, ita etiam nomen *ἐνν* vacare interdum
apud Atticos, scribit Schol. Aristoph., in
quendam 'A. locum ; sed nihil tamen commune hic
nominis pleonasmus cum illo participii pleonasmo habere videtur.

Pro *Πνεύμονα*, *Πλεύμονα* dicunt : et pro *Νίτρον*,
Λίτρον : et pro *Σπογγίαν*, *Σπογγιάν*.

ARTIC. seu TMEM. LXXI.

Quod hic de mutatione literæ *ν* in *λ* scribit Corin-
thus, alii quoque nobis testantur ; at quod de accentu
sedem suam mutante in nomine *σπογγία* ab eo scri-
bitur, quod certe illis, quæ [55] ad mutationem literæ
pertinent, minime intermiscendum erat, nescio quom-
nam alio teste confirmari poterit. De illa quidem
certe mutatione literæ *ν* in *λ*, ita Eust. : Si, inquit,
pro *μεταμώνια* scribatur *μεταμώλια*, fuerit *σχηματι-
σμός* Atticus. Attici enim pro *ν* interdum ponunt *λ*,
ut cum pro *νίτρον* et *πνεύμων* dicunt *λίτρον* et *πλεύ-
μων* : ut ostendit Comicus quoque, ubi dicit *ψευδο-
λίτρον κονίας*, item *πλευμόνων ἀνθάψεται*. His autem
simile est *νεογιλόν* : nam et hic *λ* pro *ν* positum
est : cum *νεογιλόν* vocetur *τὸ νεωστὶ γινόμενον*, et
quod magis usitate dicitur *νεογόνον*. Quin etiam
γάλα, (inquit,) dicitur quasi *γάνα*, διὰ τὸ ἐξ αὐτοῦ γά-
νος.

Ad illam autem vocem *σπογγία* quod attinet,
tantum abest ut aliquo testimonio id, quod de ac-
centu dicit, confirmare possim, nimirum Atticos
scribere *σπογγιάν* cum alii scribant *σπογγιάν* : ut
contra ap. Aristoph. utramque scripturam, apud
alios autem illam potius quam Atticis tribuit inven-
niam.

Item defective jurare : ut *Μὰ τὸν*, non addendo
Θεόν, Atticum est.

ARTIC. seu TMEM. LXXIV.

Hoc, ut pleraque alia, e Schol. Aristoph. mutua-
tur : qui in B. (1374.) *Μὰ τὸν, ἐγὼ μὲν οὐδ' ἂν, εἴ τις
ἔλεγε μοι τῶν ἐπιτυχόντων, Ἐπιθόμην*, annotat quæ
sequuntur, *ἐλλειπτικῶς ὀμνύει*, additque, hunc morem
priscis fuisse ut interdum nomen dei, per quem ju-
rarent, non adderent, idque reverentiæ causa : atque
hoc jurisjurandi genere uti solitos, cum vellent *ἐπεν-
φημίζεσθαι* : solitumque esse Platonem ita jurare.
Extat hæc jurandi forma in Anthol., aliquot locis, ut
l. 3. p. 206. meæ Ed. *Οὐ μὰ τὸν, οὐδὲ Λύκωνα παρή-
σομεν* : quod Epigr. illic *ἄδηλον*, (i. e. Incerti aucto-
ris,) esse traditur, cum sit Diogenis L.

Et accipere extrinsecus Verbum 'Εστί.

ARTIC. seu TMEM. LXXV.

AN sit Attica hæc verbi substantivi subauditio,
dubitari potest : subaudiri quidem certe manifestum
est. Sic autem et Od. Δ. (833.) legimus, *Εἶπον ἔτι
ζῶει, καὶ ὀρᾷ φάος ἡέλιου, Ἥ ἤδη τέθνηκε, καὶ εἰν
αἶδαι δόμοισι*. Vix certe ex aliquo solutæ orationis
Scriptore Attico talis subauditionis exemplum afferri
posse existimo.

Pro *Μυρρίνας*, *Μυρσίνας* dicunt : et pro *Συρίζειν*,
Συρίττειν.

ARTIC. seu TMEM. LXXVI.

FALSUM videri quod de literæ *ρ* in *σ* mutatione
traditur, ostendi jam supra. Sed iis, quæ dicta
fuerunt, addi et hoc possit : e quibusdam vocabulis,
quæ Attica esse constat, patere, tantum abesse ut
Attici literam *ρ* e quibusdam vocibus expulerint, ut
potius ei locum in quibusdam primi dederint. E
quibus est, (ut omittam ea, quorum mentio facta fuit
supra,) nomen *κόρρη* : hoc enim nemo Atticum esse
pro *κόρση*, vel nescit, vel negat, præsertim cum etiam
peculiarem quandam signif. una cum peculiari scrip-
tura Attici ei tribuerint. Καὶ τὸ κατὰ κόρρης δὲ τίψαι
τινά, (inquit Eust.,) τὸ κατὰ κόρρης, ἦτοι κροτάφου,
ἐστί· παρ' Ἀττικοῖς δὲ κόρρη ἡ γνάθος. Ex eodem nu-
mero est etiam *ταρρὸς* pro *ταρσός* : quod *ταρρὸς* ap.
Comicum aliquot locis extat. Οἱ δὲ παλαιοί, (in-
quit idem Schol.,) τὸν τοιοῦτον ταρσόν, καὶ ταρρὸν
λέγουσιν, οἱ μεθ' Ὀμηρον δηλαδὴ· ἐν οἷς καὶ ὁ Κωμικός.
Respondeat igitur Corinthus vel aliquis pro eo, quinam
illi Attici sint, qui *μυρσίνας* quam *μυρρίνας* dicere ma-
luerint, cum alioqui *ταρρὸς* non *ταρσός* habeamus ap.
Comicum omnium Ἀττικώτατον, Aristoph. : *κόρρη* au-
tem non solum apud Aristoph., sed ap. Dem. quoque
atque alios legamus. Denique tantum abest ut literam
ρ vitasse dicantur Attici, ut in iis etiam ll., ubi unicum
erat, alterum asciverint : ut in *ἔρρεξε* et *κατέρρεξε* pro
ἔρεξε et *κατέρεξε*, si eidem Schol. credimus. Sciendum
est autem, in meo vet. Cod., (i. e. in uno e meis vet.
Codd.,) multo plura exempla afferri Atticæ mutationis
literæ *σ* in *ρ* : ita enim ibi scriptum est, *Τῷ σ ἀντὶ τοῦ
ρ χρῶνται, τὸ θαρράλεον, θαρσαλέον λέγοντες· καὶ τὸ
ἄρρεν, ἄρσεν· καὶ τὸ τυρρηνός, τυρσηνός· καὶ τὸ ταρρὸς,
ταρσός· καὶ τὸ μυρρίνας, μυρσίνας*. Atqui hoc vocabu-
lum *ταρρὸς* illud ipsum est quod Atticum esse modo
probavi. De *ἄρρεν* autem et *ἄρσεν*, et *θαρράλεον* ac
θαρσαλέον, nec non de *μυρρίνη* et *μυρσίνη*, dictum
fuit a me supra, cum quendam Jo. Grammatici arti-
culum eadem de re scriptum examinarem. Sed iis,
quæ ibi scripsi, hoc adjicio : cum constet primam
et antiquissimam vocum illarum scripturam esse per
ρ et *σ*, (ut vel ex Hom. patet, in iis quidem certe,
quarum usus ap. eum extat,) etiamsi cunctæ ap.
cunctos Scriptores Atticos invenirentur literis illis *ρ*
et *σ* scriptæ, non tamen dicendum esset eos scriptu-
ram pristinam mutasse e *ρρ* in *ρ* et *σ*, sed potius
illam retinuisse.

Et pro *Συρίζειν*, *Συρίττειν*.

Συρίττειν, non *Συρίζειν*, legitur quidem ap. Dem.
et Æschinem, aliosque, quos iu Atticorum Scripto-
rum numero ponendos esse constat ; sed et ap.
alios, qui lingua communi usi sunt, invenitur.

[56] Et pro *Ἐνδελέχειαν*, *Ἐντελέχειαν*.

IN illo vet. Cod. scriptum est, *Καὶ τὴν ἐνδελέ-
χειαν, ἐντελέχειαν ἀξιούσι λέγεσθαι*. Fateor quidem,
in quibusdam vocibus hujus mutationis literæ *δ* in *τ*,
exemplum spectari ; sed mutationem hanc esse Atti-
cam, et his vocabulis illud esse annumerandum, non
facile mihi Coriuthus persuaserit. Equidem, ut
posset quis affirmare Atticos in illo vocabulo literam
unam in aliam mutasse, primum hoc certo sciendum
esset quæ prima et vera sit ejus scriptura : cum vero
hoc nisi ex ejus origine cognosci nequeat, de hac
autem Grammatici certent, et adhuc sub judice lis
sit, quid nobis de illo statuendum vel quid affirman-
dum putamus ?

Et *Κολόκυντα* pro *Κολοκύθη*.

EXEMPLUM ex Aristoph. in eodem illo exemplari
adjectum est, *εἰ μὴ λημᾶς κολοκύνταις*. Est autem e
N. depromptum : cujus integer versus est hic (328.)
*Νῦν γέ τοι ἤδη καθορᾶς αὐτὰς, εἰ μὴ λημᾶς κολοκύν-
ταις*.

Pro Κναφεῖον, Γναφεῖον dicunt.

ARTIC. seu TMEM. LXXVII.

DICERE nequimus γναφεῖον esse Atticorum, non κναφεῖον: quin dicamus itidem γναφεὺς Atticum esse, non κναφεὺς. Hoc vero γναφεὺς Atticæ linguæ potius quam κναφεὺς ascribere non possumus, quin itidem γνάπτω potius quam κνάπτω ascribendum illi esse dicamus. Quod si altius ascendere libeat, ad κνάω pervenimus, e quo κνάπτω factum videtur. Cum autem non jam γνάω quoque per γ, sed tantum κνάω dicatur, primam et derivationi consentaneam scripturam esse dicendum est κνάπτω. An autem postea Attici potius quam alii γνάπτω pro κνάπτω, et γναφεὺς pro κναφεὺς, itidemque γναφεῖον pro κναφεῖον dixerint, vix certo sciri potest, cum hæc per γ scriptura non minus apud eos, qui lingua communi usi sunt, inveniatur. Quid vero quod Schol. Aristoph. plane contrarium sentit, literam κ hic Atticæ, at γ communis linguæ esse?

Et pro Κεφαλαγίαν, Κεφαλαργίαν.

Contrarium habent ambo mea vett. exempl., sc. κεφαλαγίαν pro κεφαλαργίαν: sed huic lectioni altera præferenda est; vel potius illam, non hanc, omnino sequi necesse est. Quomodo enim Corinthus κεφαλαγίαν Atticum esse diceret, non κεφαλαργίαν, cum contra passim apud eos, qui communi lingua utuntur, non κεφαλαργίαν, sed κεφαλαγίαν reperiamus? Hoc certe constat, si Attici κεφαλαγίαν dicerent, nulla literæ mutatione hoc in vocabulo uterentur, sed eodem ipsum modo scriberent quo ceteri: ideoque minime Atticis vocibus annumerari hæc debuisset. Verum si κεφαλαργία pro κεφαλαγία dicebant Attici, non dubium est quin itidem κεφαλαργῆς pro κεφαλαγῆς, et κεφαλαργικός pro κεφαλαγικός, et κεφαλαργῶ pro κεφαλαγῶ dixerint. Apud Xen. tamen invenio κεφαλαγῆς, non κεφαλαργῆς: K. 'A. 2, (3, 9.) p. 165. meæ Ed. Καὶ ἦν καὶ παρὰ πότον, ἥδ' ὃ μὲν, κεφαλαγῆς δέ: paulo post iterum, Ἦν δὲ σφόδρα καὶ τοῦτο κεφαλαγῆς. (At in Flor. Ed. non sine fædo et gravi errore legitur utrobique καὶ φάλαγγες pro κεφαλαγῆς: quia φάλαγγος paulo ante facta fuerat mentio, cujus errorem Edd. Germanicæ, quæ meam præcesserunt, secutæ sunt.) Neque vero est quod de hac scriptura dubitemus, cum Athen. 14. locum illum afferens, eodem pacto scribat. Sed quoniam si κεφαλαργία dicendum est ei, qui Attice loqui velit, itidem ποδαργία et γλωσσαργία dicendum fuerit, de his quoque nominibus disseram. Dicuntur ergo ποδαργία quoque et γλωσσαργία Attica esse; sed nullum tamen hujus scripturæ satis idoneum testimonium reperi: hujus scripturæ inquam, tanquam quæ Attica sit. Fateor tamen γλωσσαργία pluribus in ll. extare quam ποδαργία. Legimus enim illud γλωσσαργία ap. Athen., nec non ap. Schol. Soph. Quin et Luciani Lexiphanes, qui curiosissime Atticas scripturas s. pronuntiationes consecratur, γλωτταργίαν dicit. Habemusque itidem γλώσσαργον ἦθος ap. Etym. et Suid. At ποδαργία non memini me alibi legere quam ap. quempiam exemplum mutationis literæ λ in ρ, afferentem. Quod si ap. eos, quos Attica dialecto usos esse constat, certa et constans scriptura illa esset nominis γλωσσαργία, eandem in altera illa voce ideo non servatam fuisse putarem, ne quis ad adjectivum πόδαργος s. ποδάργης substantivum illud referret, (cum alioqui ποδαργία significare deberet Pedum pernecitatem, sequendo illorum adjectivorum signif., non autem Pedum dolorem.) Sed nihil minus quam constans scriptura illa reperitur. Ecce enim, ap. ipsum Eur. (quem quis Atticum esse negabit?) non γλωσσαργίαν, sed γλωσσαλγίαν legimus, cum alibi, tum in h. Medæ l. (525.) 'Αλλ' ὥστε νηὸς κεδνὸν οἰακοστρόφον "Ακροισι λαίφους κρασπέδοις ὑπεκδραμεῖν Τὴν σὴν στόμαργον, ὃ γύναι, γλωσσαλγίαν. Unum est profecto quod hanc scripturam valde suspectam mihi reddit: neque immerito. Cum enim rationi consentaneum esse videatur ut in illis vocibus mutationem literæ λ in literam ρ factam fuisse dicamus, non

Gloss.

A contra; (quis enim has voces a nomine ἄλγος accipere literam illam [57] λ negarit?) et ita Schol. Aristoph. de ἀργαλέος loquens, (de quo abunde in Thes. meo disserui,) velit dictum esse pro ἀλγαλέος, sicut ποδαργία pro ποδαλγία: Eust. tamen contra vult literam ρ in λ esse mutatam: (quod cum altera illa lectione convenit, quam in utroque meorum exempl. haberi testatus sum.) Tradens enim κρίβανος esse dictum quasi κριθῆς βαῦνος, paucis interjectis addit, ὃν καὶ κλίβανον διὰ τοῦ λ φασίν, ὁμοίως τῷ κεφαλαργία, κεφαλαλγία. (At Jo. Grammaticus in illo quoque nomine literam λ in ρ, non ρ in λ, mutatam esse scribit, in ultimo sui Opusculi Articulo: de illa quidem certe derivatione minime cogitans, vel illam fide dignam non existimans.) Neque vero hic tantum, sed et aliis aliquot ll. hoc tradit Eust.: in quorum uno affert et aliud, quod literam ρ in literam λ commutarit, videlicet ἀμέλγω. Sed quam rationi consentaneum est ἀμέργω dictum prius fuisse quam ἀμέλγω, tam rationi repugnat, κεφαλαργία et ποδαργία priora esse quam B κεφαλαλγία et ποδαλγία: (ut apparet ex iis, quæ modo dixi; rationi enim repugnare dico quod etymologiæ suæ repugnat;) ideoque minime debuit, vel potius non potuit Eust. mutationem, quæ fit in illo verbo, mutatione horum nominum confirmare. Quid igitur hac de re tandem dicendum est? Equidem de mutatione ista nihil certi afferri posse, aperte ex iis, quæ dicta sunt, ostendisse mihi videor; sed hoc multo etiam minus certum esse dico, Atticæ dialecto illam acceptam ferri debere. Atque adeo cum sciamus quosdam ubique eo linguæ vitio laborare ut has literas permutent, (potius tamen ρ in λ mutantem quam contra,) cur talem mutationem Atticis peculiariter esse dicemus? Alioqui etiam quod et φύτλη et φύτρη dictum sit, quod unus idemque imperator ab aliis Μέσθλης, ab aliis Μέστρης appellatus fuerit, Atticæ illi mutationi ascribendum itidem foret. Atqui hoc dicere, quid aliud quam nugari, quid aliud quam ineptire esset?

C Atticum etiam, pro Obliquis, Nominativis uti.

ARTIC. seu TMEM. LXXVIII.

DIXERIM potius in h. Aristoph. l. velut interruptum esse orationis cursum, ut interdum contingit nos vel properantes vel aliud cogitantes orationi nostræ finem principio consentaneum non dare. (Quæ autem in familiari sermone usuveniunt, ea et in Comico itidem locum habere scimus.) Credibile est enim hunc post πτερώσας aliquid voluisse addere: perinde ac si diceret, Si quis πτερώσας Cleocritum, hoc faciat: sed imperfectum id relinquentem, subjunxisse, Αἰροῖεν αἶραι etc. Velim alioqui id mihi a Corintho aliis exemplis confirmari, nimirum Atticum esse nominativis pro obliquis ita uti. Neque tamen, si non admitteretur quod dixi, εἴ τις πτερώσας dicendum esset accipi pro τινὸς πτερώσαντος, potius quam pro εἴ τις πτερώσαι.

In ωs Adverbia Qualitatis, in ον finiunt.

ARTIC. seu TMEM. LXXIX.

ADDITUR duobus illis, quæ hic habentur, et tertium, προσῆκον, in uno e meis vett. exempl. quod itidem pro προσηκόντως poni ibi annotatur. Quin etiam illis exemplis additur aliquid generale, sc. eos nominibus adverbiorum loco uti. Clauditur enim ille Articulus his verbis, Ὀνόμασι γὰρ ἀντὶ ἐπὶ ῥήματων χρῶνται. Fidem autem a me derogari ei, quod hic traditur, docui cum Articulum XIII Jo. Grammatici examinarem.

Proprium ipsorum et in a purum desinentes Accusativos Masculinos, a Rectis in eus factos, per η proferre: ut pro Εὐρυσθέα, Εὐρυσθῆ: Τυδέα, Τυδῆ.

ARTIC. seu TMEM. LXXX.

LEGIMUS tamen accus. Εὐρυσθέα ap. eos etiam, qui alioqui sermone Attico usi existimantur, itidem-

que Τυδέα. Dicitur autem Τυδῆ, (quod et de Εὐρυπύλῳ A intelligendum est,) non per contr. e Τυδέα, sed per apocopen e Τυδήα factam, docui ex auctoritate τῶν τεχνικῶν, in Articulo XXIX Jo. Grammatici.

Atticorum et pro Εὐφυνῇ, Ὑγιῇ, Εὐφυνᾷ et Ὑγιᾷ dicere: et pro Εὐβοεία, Πειραιεία, Εὐβοᾷ et Πειραιᾷ dicere.

ARTIC. seu TMEM. LXXXI.

ACCUS. hujus Εὐβοᾷ exemplum aliquod desidero, quod minime suspectum esse possit. Nam Πειραιᾷ quidem dici fateor pro Πειραιεία, itidemque Πλαταιᾷ pro Πλαταιεία, (quin etiam accus. plur. affertur ab Eust. et Πλαταιεῖς et Πλαταιᾶς,) sed nescio quid durius sentire sibi videntur aures in accus. illo Εὐβοᾷ quam in his Πειραιᾷ et Πλαταιᾷ. Atque adeo minime in exemplum ab aliis affertur accus. ille, quod sciam. Hinc fit ut de eo velim ἐπέχειν tantisperdum idoneo testimonio confirmatum videro.

[58] Contractionibus copiose utuntur.

ARTIC. seu TMEM. LXXXIII.

GRÆCUS dativus synalæphis debuit retineri, aut certe alio quam illo vocabulo reddi, cum tamen satis aptum vix inveniri posse fatear. Adverbium quoque quod redditum est adverbio Copiose, aliter potius interpretatus fuisset; sonat enim proprie, Ad satietatem usque: ut dictum est in Articulo xv Jo. Grammatici. Ut autem illic habetur adverbium αἰ, (quod est Semper,) ante adverbium κατακόρως, ita etiam hic legitur in uno meorum exempli. Ceterum quoniam synalæphes usus, qui revera frequentissime occurrit, (aut synaliphes, ut scr. censet Eust.,) multiplex atque varius est: de quo tamen locuti sunt sparsim Jo. Grammaticus et Corinthus, ut multo plura dicenda reliquerint, illis quidem certe, qui eum plene persequi velint: hoc ego si non præstare omnino, at plurima saltem iis, quæ ambo tradiderunt, adjicere, operæ pretium esse existimavi. Hujus enim varii usus synalæphes cognitio et iis qui Græce scribere volent, magno adjumento futura est, et iis qui Græcos Scriptores versabunt, valde profutura. Siquidem et quasdam voces, sub synalæphe alioqui velut absconditas, facilius indagabunt, et eas in quibus per synalæphen commiscendis librarius errarit, emendabunt. Quoniam autem Jo. Grammaticus et Corinthus non uno in loco de hoc schemate, sed sparsim, (ut modo dixi,) egerunt, utriusque verba in unum locum collecta, iis, quæ dicturus sum, præfigenda esse censeo. Quamvis enim non ubique ad synalæphen pertinere dicant eas seu crases s. synæreses, quarum exempla afferunt, ad eam tamen omnes posse referri ne illi quidem negarent. Hæc sunt igitur eorum verba.

JO. GRAMM. qui et PHILOPONUS.

ARTIC. VI. Synalæphæ Atticorum sunt propriæ: ut τῷ μῶ, pro τῷ ἐμῷ: sic ἔρχομαι ἔχων pro ἔρχομαι ἔχων.

ARTIC. XV. Synalæphis ad satietatem usque utitur; nam pro τὸ ἰμάτιον, θοιμάτιον: et pro τὸ ἔλαιον, τοῦλαιον dicit.

ARTIC. XVII. Οὐ pro οε usurpat, cum dicit τοῦνδυμα et τοῦγκλημα et τοῦπος, pro τὸ ἐνδυμα, et τὸ ἔγκλημα, et τὸ ἔπος.

CORINTHUS.

ARTIC. LI. Οὐ pro οε utuntur, velut cum dicunt τοῦνδυμα, et τοῦγκλημα, et τοῦμπαλιν, pro τὸ ἐνδυμα, et τὸ ἔγκλημα, et τὸ ἔμπαλιν.

ARTIC. LXXII. Atticum etiam est elidere, simulque uti crasi: ut οὐ γὰρ μοῦστιν, pro οὐ γὰρ μοι ἐστίν. Eliditur enim ι, et per crasin coalescunt ο et ε in ου diphthongum: ut cum pro ἐχρύσοες, ἐχρύσους, et pro πού ἐστι, πούστι dicunt, elideutes ε.

ARTIC. LXXXIII. Synalæphis ad satietatem usque utuntur; nam pro τὸ ἰμάτιον, θοιμάτιον dicunt, et ὠναξ pro ὦ ἀναξ, et ὠνθρωπος pro ὦ ἀνθρωπος.

Hæc sunt quæ illi de hoc schemate tradiderunt: nisi quod ap. Corinthum in ultimo Articulo alterum meorum exempli. tribus illis exemplis θοιμάτιον pro τὸ ἰμάτιον, et ὠναξ pro ὦ ἀναξ, et ὠνθρωπος pro ὦ ἀνθρωπος, hæc addit, ὠριστος pro ὦ ἄριστος, et τῶμῳ pro τῷ ἐμῳ, et ἡμῇ pro ἡ ἐμῇ, et ἔρχομαι ἔχων pro ἔρχομαι ἔχων. Antequam autem ad ea veniam, quæ his adjecturum me sum pollicitus, duo de hoc schemate præfari volo: unum, de vera ejus appellatione, alterum de variis ejus generibus. Vera ejus appellatio, (si Eustathio credimus,) est συναλιφή, pro συναλοιφή: adeo ut synaliphe nobis, non synalæphe vocanda sit. Ejus verba sunt, in II. Z. Τὸ δὲ ἀλείφω, παρὶ τὸ ἀλέω, καὶ τὴν ἐξ αὐτοῦ ἀλέαν, ὅ ἐστι θερμασίαν, ἐπενθέσει τοῦ ι, ὅπερ ἐστὶν ὅτε μονάζει, ἐκδραμόντος ἐν ταῖς ἐκ τὸν ἀλείφω παραγωγαῖς τοῦ φυσικοῦ: γίνεται δὲ αὐτὸ οὐ μόνον ἐν τῇ συναλιφῇ τῇ δηλούσῃ κρᾶσιν καὶ συναίρεσιν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἄλλων. Quibus subjungit, Ea enim, quæ e verbo ἀλείφω fiunt, nomina, si quidem habeant πτ, retinent diphthongum: ut ἀλείπτων, ἀνήλειπτον, ἀναπάλειπτον: at si habeant φ, solo ι scribuntur: ut ἀνηλιφῆς ναυς, non ἀλιφεῖσα πύσση: et πισσαλιφῆς, ἢ πεπισσωμένη. Quoniam autem ἀλείφαρ, s. ἀλείφα, absque ρ, minime compositum est ut hæc, et ut illud συναλιφή, ideo thematis diphthongum retinet. Fieri alioqui αλοιφή et αλοιμὸς e verbo ἀλείφω, alibi declaratum fuit. Hæc illa sunt, quæ de hujus schematis appellatione, s. de vera hujus vocabuli scriptura doctissimus ille Schol. tradit: cujus tamen loci nonnulli συναλοιφή etiam habent, præsertimque in prima Commentariorum parte: i. e., in ea, quæ in primos versus 4 libri 1. scripta est, ut pag. 19., ubi de istis Homeri verbis Iliadis disserit, — αὐτοῦς δ' ἐλῶρια τεύχε κύνεσσιν. Hoc, inquit, si ita legatur κατὰ συναλοιφήν, (quibus verbis κατὰ συναλοιφήν opponit ἀσυναλείπτως, quod grammaticum verbum obiter notandum est,) productam habet primam nominis ἐλῶρια syllabam. Legimus ap. Eund. 302. Ἡ δὲ Μαντίνεια, Μαντινέη μὲν παρ' Ὀμήρῳ, Ἰωνικῶς εὐρίηται δὲ (φασὶ) καὶ Μαντίνη κατὰ συναλοιφήν, ὡς Ζέλεια Ζέλη. Fieri igitur potest ut ipsemet Eust. [59] nondum deprehenso vulgari in scribendo illo nomine errore, ita scripserit: cum alioqui Romana Commentariorum ejus Editio, ac præsertim eorum, qui in quinque libros seorsum et ante reliquos editi fuerunt, satis fideliter exemplaris seu exemplarium scripturas exhibere nobis videatur. Quin etiam quod video eandem scripturam habere ejus in Dionys. P. Commentarios, (in quorum tamen Editione exemplarium multorum collatione adjutus fuit pater meus,) et eos prius scriptos fuisse constat quam illos in Hom., facit ut non facile de sententia illa dimoveri possim. Afferam autem unum ex illis Dionysii Commentariis exemplum, quod alium etiam usum præstare nobis poterit, ut postea docebo. Id extat initio p. 144. illius Ed. patris mei, — Ὅτι ἐν τῷ, Ἀλλ' ὅπου Ἀρμενίων ὁρέων προπάροιθεν ὁδεύσης, νοοῦμεν ἐκ τῆς συναλοιφῆς, ἡγουν ἐκ τοῦ κουφισμοῦ, ψιλοῦσθαι τῆς Ἀρμενίας τὴν ἄρχουσαν. Verum sive librariis accepta ferenda sit hæc vulgarem errorem sequens scriptura, sive, (quod potius credo,) ipsiusmet Eust. esse putanda sit, illum nondum animadvertentis, hoc constat, non συναλιφήν, sed συναλοιφήν ap. alios omnes inveniri. Omnes autem intelligo, qui in manus meas pervenerunt: sive Lexicographi sint, s. Scholiastæ, sive aliam grammaticæ partem tractarint. Ideoque si proverbialis illa regula usquam locum habere posset, communem errorem jus facere, hic certe haberet. Verum hac de re dictum sit hactenus. Possum autem qui ex Eust. allati fuerunt loci non solum ad ostendendam duplicem hujus vocabuli scripturam nobis prodesse, sed simul etiam duorum ejus generum exempla suppeditare, ut aliquanto post declarabo. Quin etiam quid hac voce significetur, ex iisdem II. cognoscere possumus. Est enim observandum in illo, quem primum ex hoc Schol. attuli,

loco, eum dicere voce hac συναλιφή crasin et synæresin iudicari: in eo autem, quem e Commentariis in Dionys. P. addidi, συναλιφήν ab eo alio nomine κονφισμόν appellari. Sed quoniam Tryphonem Grammaticum de synaliphes (s. synalæphes, ut ille vocat,) variis generibus fusius quam alium quenquam eorum, qui extant, disseruisse existimo, ea etiam, quæ ab illo traduntur, proferam, Συναλοιφή, (inquit,) ἐστὶ δύο συλλαβῶν κατὰ φωνήεντος, (sed repono μετὰ φωνήεντος,) ἔνωσης, καταβολῇ τόνων. I. e. Synalæphe est duarum syllabarum cum consonante unio, seu coalescentia, dejectione tonorum. Fit autem, (subjungit ille,) septem modis, quorum tres quidem sunt simplices, per θλίψιν, per crasin, per synæresin: quatuor autem compositi, per thlipsin et crasin, per thlipsin et synæresin, per crasin et synæresin, per thlipsin et crasin et synæresin. Per thlipsin, ut ἐπ' ἐμέ, pro ἐπὶ ἐμέ: Per crasin, ut τὰμα, pro τὰ ἐμά: Per synæresin, ut Νηρηΐδες, pro Νηρηΐδες: Per thlipsin et crasin, ut κάγω, pro καὶ ἐγώ: Per thlipsin et synæresin, ut ἐμονοδύνει, pro ἐμοὶ ὑποδύνει: Per crasin et synæresin, ut ἀπόλος, pro ὁ αἰόλος: Per thlipsin et crasin, et synæresin, ut ἐν τῷθι, pro ἐν τῇ Αἰθιοπία. Ex his Tryphonis verbis cum synaliphen multis modis fieri appareat, in iis latius declarandis eundem quem ille ordinem sequar: et si qua exempla sint quæ ad nullum illorum generum referri posse videantur, extremum iis locum dabo.

PRIMUM genus synaliphes s. synalæphes ab eo allatum, quod per θλίψιν fieri tradit, omnium longe frequentissimum et ap. quoslibet Scriptores est usitatissimum. Est namque hæc θλίψις ea quæ fit per notulam, quam Grammatici ἀπόστροφον appellant, et quidam inter προσωδίας numerant: sed haud scio quam recte. Proprie enim, (non inutilis autem hæc disquisitio fuerit,) tres duntaxat προσωδίας habent Græci, (Lat. Accentus appellantur,) ὀξεῖαν, βαρεῖαν, περισπωμένην. Neque certe ullum e vet. Grammaticis latius appellationem illam extendisse arbitror. At recentiores ea comprehendere voluerunt et quæ peculiaribus nominibus, πνεύματα, χρόνους, πάθη vocarunt; ambos enim spiritus, tenuem et asperum, ambas lineas χρόνων indices, (quas ideo χρόνους nuncuparunt,) longam et brevem, quin etiam apostrophum, et τὸ ὑφ' ἐν, (pro quo perperam scribunt ὑφὲν, non intelligentes ἐλλειπτικῶς dici ὑφ' ἐν, pro ὑφ' ἐν μέρος τοῦ λόγου,) nec non hypodiasiolem illa complexi fuerunt: quæ tria postrema quidam peculiari nomine πάθη appellant. Moschop. autem in sua Grammatica, (non illa, cujus Edd. typographicae extant, sed alia, quæ olim e Bibliotheca Regis in manus meas venit,) sibi plus aliis videtur sapere quod septem tantum προσωδίας enumeret tanquam quæ κυρίως sint προσωδία, i. e. Proprie; nam τὴν ἀπόστροφον et τὴν ὑφὲν, (ita enim et ibi scriptum est, pro ὑφ' ἐν,) nec non τὴν ὑποδιαστολήν, non proprie, sed per catachresin eo nomine vocari tradit. Deinde sibi valde in suis nugis placens, hanc rationem affert cur tres illæ προσωδία hoc nomine appellari aliter non possint quam καταχρηστικῶς. Quoniam, (inquit,) aliæ quidem προσωδία e literis fiunt. Siquidem litera Α in duas partes secta, ποιεῖ ὀξεῖαν καὶ βαρεῖαν: litera θ in tres partes secta facit μακράν, βραχεῖαν, et περισπωμένην: litera Η in duas partes secta, facit δασεῖαν καὶ ψιλήν. In ea autem Grammatica quæ edita est, decem προσωδία statuuntur. Verum ut ad apostrophum redeam, frequentissima omnium et apud quoslibet Scriptores usitatissima est illa synalæphe, quæ θλίψιν habet per illam apostrophum notam; dicitur enim ἀπόστροφος esse Signum s. Nota ἐκθλίψεως φωνήεντος s. φωνήεντων, i. e. Elisionis vocalis seu vocalium. Alii Signum s. Notam rejectæ vocalis appellant. [60] Est autem nota hæc, pars circuli dextera, quæ ad caput consonantis ponitur, non supra illam, sed e regione: ut cum scribo φέρ' αὐτὸν pro φέρε αὐτόν. Cum autem quæ vocales et quæ diphthongi per apostrophum elidi soleant, e Grammaticis discere unusquisque possit, ad eos lectorem remittam. Tantum de hoc admonebo, (quoniam eorum nonnulli prætermiserunt,)

A ubi sequens vocabulum a vocali aspirata initium habet, pro tenui scribi aspiratam, s. potius tenuem in aspiratam, quæ ei respondet, mutari: ut ὑφ' ἡμῶν, pro ὑπὸ ἡμῶν. Idque fieri nonnunquam et ubi inter voces illas hypodiasiole opus est: quod apostrophus inter duas vocalas ponatur, quarum una ad unum verbum, altera ad alterum fertur: ut, Ἰστε γὰρ δὴπον τοῦθ', ὅτι τῶν τριηραρχῶν οὐδεὶς ἔστ' ἀτελής, Dem. (465.) Sic aliquanto post, Ἰστε γὰρ δὴπον τοῦθ', ὅτι πλείστῳ τῶν ἀπάντων ἀνθρώπων ἡμεῖς ἐπεισάκτω σίτῳ χρώμεθα. Et, (quod magis mirandum est,) fit elisio nonnunquam et ante vocem, quæ per parenthesis ponitur: cum tamen sublata voce illa nullum elisio locum habere queat. Exemplum habes in isto Xen. l. K. Π. 1, (3, 5.) p. 5. Γευόμενος δ', ἔφη, καὶ σὺ γνώσῃ ὅτι ἡδέα ταῦτά ἐστιν. Mirum enim non immerito alicui fuerit, scribi δ' ἔφη cum elisione, non autem integre δὲ ἔφη, cum verbum hoc ἔφη sit velut παρείσακτον, utpote per parenthesis, (quam vocant Grammatici,) positum: ideoque non ejus, sed potius particulæ καὶ, quam præcedit, ratio habenda fuisse videatur. Sed contra ita scribitur ut demto verbo illo, mutanda simul scriptura sit: et non jam δ' elisione facta per synaliphen, sed ἀσυναλείπτως scribi δὲ necesse sit: hoc modo, γευόμενος δὲ καὶ σὺ γνώσῃ, etc. Hoc autem in causa est et hic et plerisque in ll. hujusmodi cur parenthesisews notam meæ Edd. non habeant: quam alioqui ad levandum labore lectorem diligenter aliis ll. ascripsi. Apud Comicos et Tragicos interdum persona una sermonem suum voce elisionem passa finit, sequente sermone alterius, ut Aristoph. B. (286.) Ποῦ ποῦ 'στ'. Ξ. ὅπισθεν. Ceterum aliquando duæ elisiones, contiguæ, id est in contiguis vocabulis, inveniuntur, non tantum ubi tenues retinentur, sed etiam ubi, (sicut modo dictum fuit,) in aspiratas transeunt, ut διαφορηθῆναι θ' ὑφ' ἡμῶν ap. Aristoph. Cum autem vocabulum, in quo contingit hanc tenuis mutationem in aspiratam fieri, duas tenues habet, utraque mutatur: ut νύχθ' ὄλην, pro νύκτα ὄλην. Interdum vero et bina synalæphe s. synaliphen in uno eodemque fit vocabulo, ut Epigr. 'Ω "νθρῶφ", ἰλάσκειν πλατίον ἐξόμενος: sed de illo genere synaliphes, quod in fronte hujus vocabuli fit, dicendum postea erit. Hoc addo, scripturam illam e synaliphe profectam, in compositione etiam retineri: ut καθ' ἀπαξ, et in compositione καθάπαξ: sic καθ' ἅπερ, itidemque in compositione καθάπερ, cum θ. Quin etiam in verbis mutatio hæc servatur: ut καθορῶ composito e κατὰ et ὁρῶ: sic καθοπλίζω, e κατὰ et ὀπλίζω: eodemque modo in iis, quæ cum ἀπὸ vel ὑπὸ vel ἐπὶ vel κατὰ vel μετὰ per compositionem juncta sunt.

Hoc præterea sciendum est, (quod omittere non debuerunt Grammatici,) retrahi accentum propter hanc vocalis elisionem, quæ fit per synaliphen, s. per apostrophum, ut alii loquuntur. (Quia enim huic elisioni apostrophus intervenit, ideo sunt et qui factam per apostrophum elisionem appellant: cum alioqui per synaliphen facta dicatur, generalius loquendo.) Exempla autem hujus retractionis accentus in encliticis vocabulis frequentia sunt, ut in verbo ἐστί: h. in l. Demosth. (465.) Ἰστε γὰρ δὴπον τοῦθ', ὅτι τῶν τριηραρχῶν οὐδεὶς ἔστ' ἀτελής. Si enim verbum illud subst. synaliphen s. synaliphen passum non foret, scr. esset οὐδεὶς ἐστὶν ἀτελής. Itidemque pro ἐμὲ interdum ἐμ' invenies, accentu eandem ob causam retracto. Sic γαλήν' pro γαλήνᾳ videbis in quodam Eur. versu, quem afferam pag. proxime sequente. At in præpp. disyllabis non retrahitur accentus nisi cum ponuntur per anastrophe; sed etiamsi integre scribantur, non minus eam fieri sciendum est: (præsertim tamen in παρά:) scimus enim dici ἐμοῦ πάρα, pro παρ' ἐμοῦ: nec non ἐμοῦ μέτα, pro μετ' ἐμοῦ: sic ἐμοῦ ὑπὲρ pro ὑπὲρ ἐμοῦ. Atque adeo utuntur hac accentus retractione tum potius, cum præpositio est integra, quam cum elisionem passa est: veluti ἐμοῦ παρ' ἐδέξατο: invenitur enim in quibusdam libris παρ' in hujusmodi ll. absque accentu scriptum: quod et de aliis disyllabis

præpp. intelligendum est. Verum ex his una potissimum excipitur, nimirum διὰ: ideo enim non retrahi accentus existimatur, quod cum accusativo Δία coincideret. Fnerunt tamen qui et ap. Hesiod. "Epy. init. scripserint, ὄντε δὲ, accentu ita retracto. Quam scripturam quamvis parum probem, (ut etiam paucorum exemplarium auctoritate niti existimo,) hoc tamen dico, si ob eam tantum rationem rejiceretur quod cum accusativo Δία posset coincidere, (utor enim lubenter hoc Grammaticorum verbo, ut si Græce dicatur συνεμπίπτειν,) itidem πάρα pro παρὰ rejici possit et μέτα pro μετά, quod etiam pro πάρεστι et μέτεστι duo illa πάρα et μέτα accipi constet. Idemque et de ἐπι pro ἐπεστι dicendum est.

Neque hoc prætereundum est, elisionem per apostrophum, præcedente vocali, esse in carmine potius quam in soluta oratione receptam: ut ἐγχε' ἔχοντες, pro ἐγχεα ἔχοντες, in isto Hom. versu, Il. E. (624.) Οἱ πολλοὶ τε καὶ ἐσθλοὶ ἐφέστασαν ἐγχε' ἔχοντες. Sic in isto, qui extat eodem libro, Δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ. Ubi observa etiam duas synaliphas in duobus contiguis [61] vocabulis, quarum et antea memini. Sunt certe in carmine quam in prosa frequentiores.

De hoc quoque monendus est mihi lector, de quo eum a Grammaticis non admoneri scio: nimirum ex istis synalæphis, quæ per apostrophum fiunt, quasdam raras esse, ac præsertim eas, ubi diphthongi αι vel οι eliduntur. Ac ne simplices quidem vocales semper elidi putandum est; nam eas modo elidi, modo integras manere, in locis alioqui similibus, videmus. Exempla e multis vel potius infinitis pauca proferam. Legimus ap. Thuc. (3, 88.) p. 112. meæ Ed. Οἰκοῦσι δ' ἐν μιᾷ τῶν νήσων οὐ μεγάλην καλεῖται δὲ Λιπάρα: ubi habes synaliphen, at non item in his verbis proxime sequentibus, Τὰς δὲ ἄλλας ἐκ ταύτης ὁρμώμενοι γεωργοῦσι. Sic statim post, Νομίζουσι δὲ οἱ ἐκεῖνη ἄνθρωποι: et paucis verbis interjectis, Κεῖνται δὲ αἱ νῆσοι αἵται. Cum alioqui statim post habeamus, Εὐμμάχοι δ' ἦσαν Συρακουσίων, et, Τεμόντες δ' οἱ Ἀθηναῖοι τὴν γῆν. In pagina autem, quæ illam consequitur, habes itidem ἀσυναλείπτως, Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι: et aliquanto post, Ἐξήκοντα δὲ ἐς Μῆλον καὶ δισχιλίους ὀπλίτας. Quibus verbis hæc subjunguntur, Ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν Νίκλας ὁ Νικηράτου. Et statim post, Οὐδὲ ἐς τὸ αὐτῶν ξυμμαχικὸν ἰέναι. Afferam et ex aliis exempla aliquot: ne quis Thucydidi peculiare id esse putet. Demosth. Or. πρὸς Λεπτ., Μετὰ ταῦτα δὲ οὐδὲν ἔλαττον ἕκαστος αὐτῶν ἀναλώσει· τότε δ' ἂν μικρὰς συντελείας κ. τ. λ. Aliquanto post, Πρὸς μὲν ταῦτα οὐδὲν, ἄλλα δὲ τοιαδί. In eadem Oratione, Ἐὰν οὖν εἴπῃ πρὸς ταῦτα ἐκεῖνος. Apud Eund. et γένοιτ' ἂν et γένοιτο ἂν legimus. Xen. K. Π. 1, (3, 5.) p. 5. meæ Ed. Τὸν δὲ Κύρον πρὸς ταῦτα ἀποκρίνασθαι λέγεται: aliquanto post, Γνώσῃ ὅτι ἡδέα ταῦτά ἐστιν, et, Ἀντασπαζόμενος δὲ αὐτὸν ὁ Ἀστιάγης κ. τ. λ.: et, Καὶ νῦν δὲ ἐτι ἐμμένει μαρτυρία. Apud Isocr. autem, (qui alioqui existimari posset pauciora relinquere ἀσυναλείπτως scripta quam alii,) Paneg. Ἐνὸς δὲ ἀνδρὸς εὖ φρονήσαντος. In ead. Or. Τοῖς δὲ ἀσφαλεστάτην καταφυγὴν: statim post, Τὰ δ' ὁπόθεν εἰσαγαγέσθαι: aliquanto post, Τὰ δὲ ἀμφοτέραις τούτοις διαφέροντα: et paulo post, Ἐτι δὲ ἀγῶνας ἰδεῖν: non multo post, Ἡ δὲ ἡμετέρα πόλις. Ad præp. autem quod attinet, ἐπὶ potius quam alia utramque scripturam recipit. Legimus enim ap. Thuc. in quodam Fœdere ἐπὶ Ἀθηναίων, et ἐπὶ Ἀργείων. Apud Eund. habemus ἐπὶ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ, (1, 145.) Δίκη δὲ καὶ κατὰ τὰς συνθήκας ἔτοιμοι εἶναι διαλύεσθαι περὶ τῶν ἐγκλημάτων ἐπὶ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ. Sic ap. Dem. plerisque locis, ἐπὶ ἄρχοντος. At vero ἀπὸ et μετὰ et κατὰ et παρὰ raro ἀσυναλείπτως scribuntur, præsertimque tres illæ priores: contra vero περὶ semper ἀσυναλείπτως scribi, satis notum esse potest. Quod autem similia aut etiam eadem cum synaliphe nonnunquam, interdum contra ἀσυναλείπτως scribunt, in eo quemque aurium suarum iudicio usum esse existimo: cum hiatum, qui alioqui vitari solet, certis quibusdam locis non

A indecorum esse sciamus. Huc autem pertinet quidam Fabii locus 9, 4, Nam et coeuntes literæ, (quæ συναλοιφῇ dicitur,) etiam leniorem faciunt orationem quam si omnia verba suo fine claudantur: et nonnunquam hiulca etiam decent, faciuntque ampliora quædam: ut, Pulcra oratione acta omnino jactare.

Istud quoque iis, quæ dicta sunt, addendum est: ita invaluisse in quibusdam voculis hanc per apostrophum synalæphen, ut etiam hujus nota, (apostrophi inquam,) omittatur: veluti cum pro ὄτ' ἂν scribitur ὅταν, et pro ὁπότ' ἂν itidem ὁπόταν.

Ne hoc quidem silentio prætereundum est: e synalæphes generibus, aut etiam e vocabulis synalæphen passis, nonnulla quæ vulgo Atticæ linguæ ascribuntur, a quibusdam alii dialecto ascribi. Tale est μὴ στί, sive μῆστί, pro μὴ ἐστι. Illud enim cum Atticum esse multi censeant, Doricæ dialecto a Corinthio ascribitur. Sic ὠνθρωπος pro ὁ ἄνθρωπος aliaque hujusmodi inter Atticas synalæphas quidam recensent, cum alii Ionicam esse tradant.

B Postremo et hoc de apostropho, seu elisione quæ fit per apostrophum, sciendum est, quod pauci fortassis cogitant: veteres ea esse pronuntiatione usos, in qua elisionem aures omnium sentire possent: non autem, (ut nunc fit,) uno eodemque modo et vocem quæ elisionem illam passa foret, et eam quæ integra esset, easdem alioqui literas habens, pronuntiasse. Id autem nobis liquet ex eo, quod ab Aristoph. et Enr. Scholl. in istum hujus versum annotatur, Or. (279.) Ἐκ κυμάτων γὰρ αὐθις αὐ γαλήν' ὀρῶ. Scribit enim irrisum a Comicis fuisse hunc versum, propter Hegelochum Histrionem, qui synalæphen pronuntiatione sua non declaravit: unde factum sit ut auditores γαλήν' ita intellexerint ac si γαλήν dixisset: Οὐ γὰρ φθάσαντα, (inquit Schol. Eur.) διελεῖν τὴν συναλοιφήν, ἐπιλείψαντος τοῦ πνεύματος, τοῖς ἀκροωμένοις τὴν γαλήν δόξαι λέγειν τὸ ἔωον, ἀλλ' οὐχὶ τὰ γαλήνά. Aristoph. B. (303.) Ἐξεστὶ δ', ὥσπερ Ἠγέλοχος, ἡμῖν λέγειν, Ἐκ κυμάτων γὰρ αὐθις αὐ γαλήν' ὀρῶ.

C Enimvero cum omnia, quæ hactenus a me dicta fuerunt de synaliphe, cui intervenit apostrophus, ad eam pertineant, per quam eliditur vocalis in fine vocabuli, sed tamen in eorum etiam principio reperitur, (apud Comicos præsertim et Tragicos,) vocalium elisio, eam quoque hic attingam: si prius exempla ejus aliquot ex Aristophane attulero. Legimus ergo ap. eum in Πλ. (829.) μεγάλων γάρ μου σὶν ἀγαθῶν αἵτιος. Apud Eundem B. (291.) ποῦ στί; φέρ' ἐπ' αὐτὴν ἴω. [62] Et in versu, qui hunc proxime sequitur, Ἄλλ' οὐκέτ' αὐ γυνή στιν, ἀλλ' ἤδη κύων. Quia etiam elisio duplex in hac voce habetur ibidem, nimirum et prioris et posterioris vocalis: in hoc versu, qui illos parvo intervallo præcedit, Ποῦ ποῦ στί. ἘΑΝ. ὅπισθεν. ΔΙ. ἐξόπισθε νῦν ἴθι. In eadem autem pagina extant et aliæ voces, quarum prima itidem vocalis elisa est: ut ἡ μπουσα, pro ἡ ἐμπουσα: nec non ὦ ναξ pro ὦ ἀναξ: item ὦ ἄνθρωπε, pro ὦ ἄνθρωπε: alibi cum mutatione tenuis in aspiratam: ut ὦ ἄνθρωφ' ἰκετεύω, pro ὦ ἄνθρωπε ἰκετεύω. In aliis autem ejus locis legimus etiam οἱ πυχῶριοι pro οἱ ἐπιχῶριοι. Sic ἰκάλεσας pro ἐκάλεσας, N. (1257.) Ὅτι ἡ κάλεσας εὐθητικῶς τὴν κάρδοπον. Paucis versibus interjectis, Τὸν νῖδον ἀποδοῦναι κέλευσον ἃ λαβέν. Unico versu interjecto, Τὰ ποῖα ταῦτα χρῆμαθ'; ΔΑ. ἃ δανείσατο: iterumque pag. sequente, τὰ χρῆμαθ' ἃ δανείσατο. Alicubi autem perperam nonnulla verba hujusmodi scripta absque notula ea inveniuntur: quod errore eorum contigisse crediderim, qui incrementa verborum a Comicis negligi putarent: nec non a Tragicis: apud quos itidem talia extare norunt, qui in eorum lectione versati sunt. (Quod si quis tamen pertinacius tueri illam sententiam vellet, iis verbis, in quibus e non itidem ex incremento est, refelleretur, veluti cum πάκουσον ap. Soph. legimus pro ἐπάκουσον.) Hinc autem et errores quidam patiuntur, i. e. ex hujusmodi forma synalæphes non bene animadversa: ut videmus ap. Aristoph. scriptum esse δ' ἡγνων pro δὴ ἡγνων, quod est δὴ ἡγνων: Ἰππ. (658.) Κάγωγ', ὅτε δὴ ἡγνων τοῖς βολίτοις ἡττημένοι.

Nemo est certe qui in illa lectione δ' ἡγνων non hæsisset; idque merito: at nunc tot quæ protuli exempla emendationem illam ante oculos ponunt, cum δὴ ἡγνων manifestum sit pro δὴ ἔγνων eodem modo esse dictum quo ἃ λαβεν pro ἃ ἐλαβεν: et ἃ δανείσατο pro ἃ ἐδανείσατο. Ceterum de ista elisione, quam hæ voces aliæque variæ in principio patiuntur, hoc sciendum est, eam in plerisque vocabulis dici posse convenire cum illa, quæ fit per apostrophum, in eo quod itidem notula vocalis elisæ index apponatur, et vocabulum hanc elisionem passum seorsum scribatur; sed neque notulam hanc vocari itidem apostrophum, neque elisionem esse simplicem, (i. e. quæ mutationem nullam afferat,) et illa ipsa, quæ a quibusdam separatim scribantur, præfixa illa notula, ab aliis cum præcedentibus jungi, docebo in iis, quæ proxime sequuntur.

SECUNDUM synaliphes s. synalæphes genus esse censet Trypho quod fit per crasin, ut τὰμὰ pro τὰ ἐμὰ. Quoniam autem quasdam synalæphas per crasin, quasdam per synæresin, nonnullas, (ut de ceteris in præsentia taceam,) per utramque fieri tradit; atque adeo synalæphes appellatione significari crasin et synæresin testatur Eust.: antequam ulterius pergam, de crasi et synæresi agere decrevi. Est igitur κρᾶσις, (ut quidam Grammatici volunt,) duarum vocalium in unam vocalem s. diphthongum commistio: ita ut vel unam illarum vocalium vel utramque mutari contingat: unam, ut Δημοσθένης, Δημοσθένους: utramque, ut Δημοσθέnea, Δημοσθένη. At συναίρεσις, (vulgo dicta Contractio,) esse existimatur proprie Quædam coherentia s. coalescentia duarum vocalium in diphthongum, absque ulla vocalium mutatione: ut Δημοσθένει, Δημοσθένει: et Λητοῖ, Λητοῖ. Sed discrimina hæc minime servari sciendum est, de quibus tamen magnam inter Grammaticos controversiam esse constat. Obtinuit saltem usus ut una declinationum pars unaque item conjugationum a synæresi, non a crasi nomen habeant. Quædam enim declinationes, sicut et conjugationes, συναίρειν dicuntur, i. e. Synæresin passæ: nisi et nos posito pudore Synæresiatas appellare audeamus. Multi vero Contractas appellant, quod συναίρεσις reddi soleat Contractio, ut antea docui. Vidimus autem antea Corinthum vocare Crasin coalescentiam illam literarum ο et ε quæ fit in diphthongum ου, cum ἐχρύσους pro ἐχρύσοes, et ποῦστι, aut ποῦστι, (seu etiam ποῦστι, ut alii scribunt,) pro ποῦστι dicimus. Equidem nihil obstat puto quominus in una eademque voce et synæresin et crasin constituamus: crasin quidem, quatenus confunduntur commiscunturque duæ syllabæ in unam: synæresin autem, quatenus vocabulum, in quo id fit, amissa una syllaba, contrahitur, id est brevius redditur. Interim tamen nihil prohibet quin συναίρειν hic intelligamus non simpliciter Contrahere, sed Contrahere per duorum alioqui separatorum coadunationem, (si et mihi verbo isto uti licet,) seu complectendo simul duo quæ divisa erant: (sequendo signif., quam Fabius dat nomini Complexio, ut mox docebo.) Eust. tamen simplicius συναίρεσιν esse ait, per quam vocabula ἐκ πλατυτέρων καὶ ἀναπεπταμένων συνάγονται εἰς βραχύτερον. Idem συναλείφεισθαι et συναίρεισθαι eadem de re usurpavit, cum πλόον dixit συναίρεισθαι in πλοῦν, ut Σαφόος in Σαφούς, aliaque infinita itidem, ad vitandam παραλληλίαν vocalium: subijunxitque pro eodem, συναλείφεισθαι εἰς ου diphthongum. Atque ut hic Eustathio συναίρεισθαι et συναλείφεισθαι idem significant, sic Quintil. συναίρεσις et συναλοιφή eandem significationem habent, (cum alioqui propriè συναλοιφή tanquam Genus, at συναίρεσις tanquam Species consideretur,) 1, 5. ubi etiam vocari Latine Complexionem scribit. Idem alioqui Coëuntēs literas vocat συναλοιφήν, 9, 4. Nam et coëuntēs literæ, (quæ συναλοιφή dicitur,) etiam leniorem faciunt orationem, quam si omnia verba suo fine claudantur. Verum ad Eust. revertens, aliqua συναίρεσεως exempla, aliqua item κράσεως ex eo afferam: ut quid συναίρεσιν, quid κρᾶσιν appellet, manifestius etiam perspicui possit. Et jam quidem [63] dictum est, in πλοῦς

Gloss.

A e πλόος, in Σαφούς e Σαφόος, aliisque hujusmodi, synæresin ab eo statui. Idem alibi in κληῖδος et Νηρηῖδος e κληῖδος et Νηρηῖδος synæresin esse censet. Sic alibi genitivos istos, Ἐρετριῶς, Στειριῶς, Πειραιῶς, χοῶς, factos ex Ἐρετριέως, Στειριέως, Πειραιέως, χοέως, passos esse synæresin tradit. Eandem passi sunt et isti accusativi, αἰγλήντα et τιμήντα, ut Idem alibi testatur: facti nimirum ex αἰγλήντα et τιμήντα. Alicubi vero synæresin esse ait et in Δημάδης, facto e Δημεάδης. Idem συναίρεσιν et συνίησιν alibi Herodianum de re eadem usurpasse videri scribit. At vero τῶν κραθέντων, i. e. Crasin passorum, exempla sunt hæc ap. illum, συκῇ, γαλῇ, μυγαλῇ, ἀμυγδαλῇ, et alia ejusmodi: itidemque adjectiva, ut χρυσῇ, χαλκῇ: facta enim sunt hæc e συκέα, γαλέα, μυγαλέα, ἀμυγδαλέα, χρυσέα, χαλκέα. Eadem crasews forma alibi statuitur ab eo in Ἑρμῆς facto ex Ἑρμέας: et in Σωσῆς ac Ποδῆς factis e Σωσέας et Ποδέας. Sic alibi γῇ pro γέα per crasin dici ait. Alio autem in loco θεωδῆς e θεωειδῆς fieri tradit per crasin vocalium ε et ο in ου, et abjectionem literæ ι. B Alibi meminit cujusdam crasews duplicis ι in ι longum: quæ fit in μήτι et θέτι, e μήτιι et θέτιι: qualis crasis est etiam in διος, e δίιος. Alicubi idem Schol. πρῶραι a ν. προορᾶν deducit, per crasin duorum οο in ω. Exempla crasews vocalium ο et η in ω, affert Idem alibi: ὀγδώκοντα ex ὀγδοήκοντα, et ἐπιβώσομαι ex ἐπιβοήσομαι: cui simile est ἀνέβωσε ap. Herod. (1, 10.) pro ἀνεβόσε, item βωθήσαντες pro βοηθήσαντες, nec non ἐννῶσαντα pro ἐννοήσαντα, ap. Eund. et τῶμισιν ap. Hesiod. e τὸ ἡμισιν. Testatur Idem alio in loco, crasin quæ est in φοινικοῦς facto e φοινίκεος, itidemque in σιδηροῦς e σιδήρεος, ab Herodiano Grammatico appellari συνίησιν. Exemplum denique crasews et συναίρεσεως in uno eodemque vocabulo extat ap. Eum: ubi ἔδειν et ὠδῇ ex αἰείδειν et αἰοιδῇ facta, crasin et synæresin passa esse scribit. Ex his, quomodo crasin, quomodo item synæresin fieri Eust. putarit, intelligi posse arbitror. An autem Trypho ubi synalæphæ vel crasin peculiariter vel synæresin tribuit, eundem utrique harum usum assignet, quem ipse Eust., aliive Grammatici, lectori judicandum relinquam: de iis, quæ ad hoc secundum synalæphes genus referri posse videntur, disserere contentus.

Dico igitur videndum esse an vocabulum, quod a Tryphone affertur in exemplum hujus secundi generis synalæphes, illis annumerari possit, quæ antea dicebam elisionem in principio pati, cum ea elisione, quæ fit per apostrophum commune aliquid habentem: in eo videlicet, quod itidem notula vocalis elisæ testis apponatur, et vocabulum hanc elisionem passum seorsum scribatur, aut certe seorsum scribi queat. Talia autem erant ista, ὦ ἄνθρωπε pro ὦ ἄνθρωπε, et ὦ νᾶξ pro ὦ ἄναξ, et οἱ πικχῶριοι pro οἱ ἐπιχῶριοι, et ὅτιν κάλεσας pro ὅτιν ἐκάλεσας, et ἃ λαβεν pro ἃ ἐλαβεν, et ἃ δανείσατο pro ἃ ἐδανείσατο: nec non δὴ ἡγνων pro δὴ ἔγνων. Videndum inquam esse dico an itidem τὰ μὰ scribi possit pro τὰ ἐμὰ: sic τοῦ μού pro τοῦ ἐμού, et τῷ μῷ pro τῷ ἐμῷ. Multo certe rariorem illa hanc scripturam esse constat: si tamen in hac quoque crasis nobis repræsentaretur, minus fortassis hoc in vocabulo quam in quibusdam reprehendenda esset. Et quod de hoc dico, idem et de aliis plerisque dictum intelligi volo: e quibus est αἱ γαθαὶ ap. Eur. Ione (399.) Κἂν ταῖς κακαῖσιν αἱ γαθαὶ μεμιγμέναι. Sic pro τῇ γαθῇ ap. Aristoph. N. (61.) itidem τῇ γαθῇ posse scribi merito quispiam dixerit. Talia sunt ἡ ῥετῇ et ἡ ἁλίθεια pro ἡ ἄρετῇ et ἡ ἀλήθεια: ut in isto hemistichio, ὀρθὸν ἡ ἁλίθει δέει. Sed hujus elisionis, quæ fit post η, et præsertim post μῇ, exempla habes in iis, quæ meis in Soph. et Eur. Annotationibus præfixi. Quibus adde ex Aristoph. B. init. ἐκείνο μόνον ὅπως μῇ ῥεῖς, pro μῇ ἐρεῖς: Ἰππ. (700.) ἦν μῇ ἑκτίω, pro μῇ ἐκτίω. Sic vero et post particulam ἦ (188.) ἦ ἡ Κερβερίους, ἦ ἡ κύρακας, ἦ ἡ ταίταρον: est enim ἦ ἡ pro ἦ ἡς, et ἦ ἡ πῖ pro ἦ ἐπῖ: quod ἦ πῖ itidem ap. Anacr. (in Odario, cujus primus versus est, Σὺ μὲν φίλη χελιδὼν,) legimus, ἦ Νεῖλον, ἦ πῖ Μέμ-

φιν. Exemplis autem, quibus primum locum dedi, addi multa possunt. Illis enim duobus, ὠ"νθρωπε et ὠ"ναξ, pro ὠ ἄνθρωπε et ὠ ἄναξ, simile est ὠ δελφέ ap. Aristoph. B. (58.) pro ὠ ἀδελφέ: et in N. (223.) ὠ φήμερε pro ὠ ἐφήμερε: nec non ὠ γάθ' pro ὠ ἀγαθέ. At illi κάλεσας pro ἐκάλεσας, et duobus, quæ ipsum proxime sequuntur, simile est σκενασμένα pro ἐσκενασμένα, ap. eund. Comicum. Quibus adde ex eodem loco, δόκει pro ἐδόκει, ex isto hemistichio, καὶ μοι δόκει ἡ θεὸς αὐτῇ, etc. His adjici potest et γὼ pro ἐγώ: ut Ἰππ. (799.) πάντως δ' αὐτὸν θρέψω γὼ καὶ θεραπεύσω. Sic N. (738.) Ἀκίκοας μυριάκις ἂ γὼ βούλομαι. Et cum articulo, τὰ ντερα pro τὰ ἐντερα: et τὰ ν pro τὰ ἐν, in hisce duobus Ἰππ. versibus, qui contigui sunt: (708.) ΚΛ. Ἐξαρχάσομαι σου τοῖς ὄνυξι τὰ ντερα. ΑΛ. Ἀπονυχῶ σου τὰ ν πρυτανείω σιτία. Verum ut tandem meam de duplici in hujusmodi vocabulis scriptura sententiam declarem, rationem hic quantitatis syllabice habendam esse dico. Nam ut detur, scripturam illam, quæ ita voces separat, (cui tamen haud scio an astipulentur vet. Codd., vel potius quinam inter illos fide potissimum sunt digni,) posse recipi ubi sine ullo quantitatis syllabice incommodo id fieri potest, (ut certe passim ante syllabas longas hoc experimur,) at ubi syllaba præcedens, brevis alioqui, productione opus habet, non video quomodo illa separatio, quæ crasin non præ se fert, admitti queat. [64] Sic certe in ἄλαβεν et in ἄδανείσατο ap. Aristoph. cum metrum postulet ut ἄ producat, alia scriptura, quæ crasin repræsentet, quærenda videtur. Sed quæ scriptura satis huic rei apta inveniri poterit? in illo quidem priore loco rectius fortasse scribatur ἄλαβεν, accentu coalescentiam indicante; at in posteriore, ante δανείσατο idem fieri non potest. Eodemque modo hærebimus in ἄ, quod cum particula ἄν jungitur, et quamvis sequente vocali producitur. Sic et in ἄ producto, sequente verbo ἔχω. Eust. ἄχω ap. Soph. scribit, cum ibi alia scriptura sit. Oritur autem hæc dubitatio et in aliis, ac præsertim iis, quæ articulo τὰ per synalæphen juncta sunt. Sed hac de re cum antea disseruerim in iis, quæ meis in Soph. et Eur. annotationibus præfixi, eo te remittam; sed illam etiam notulam, quæ elisionem in principio indicat, (ut in μή σι pro μή ἐστι,) nescio an, ut ibi, apostrophum vocare debeat: iis quidem certe locis, ubi elisio longam syllabam præcedit, aut eam, quæ productione opus non habet, (quam efficit crasis, ut modo docui,) commode apponi existimo.

TERTIUM generis quod fit per synæresin, exemplum affert Trypho Νηρηῆδες pro Νηρηίδες. Sic autem et Eust. Νηρηῆδες e Νηρηίδος per synæresin fieri censet: ut κληῆδες e κληίδος.

Ad QUARTUM quod fit per θλίψιν et κῶσιν, (alii autem ἐκθλίψιν potius appellant,) pertinere ait κῶγῶ, pro καὶ ἐγώ. Cui similia sunt κῶστι pro καὶ ἔστι, et κῶτι pro καὶ ἔτι: item κῶτα pro καὶ εἶτα. Sed quidam vocem κῶγῶ non debere subscribi i tradunt, ex Etym.: quod α et ε in α longum per crasin coaluerint, subtracta litera ι: qua interjecta fieri crasin non posse. Quod si voci κῶγῶ subscribi non deberet ι, idem et de tribus illis aliisque ejusmodi dicendum esset.

QUINTUM per θλίψιν et συναίρεσιν fieri ait: ut in ἐμουποδύνει pro ἐμοὶ ὑποδύνει: sed in hisce literis rara est talis synalæphe, cui tamen similem ap. Aristoph. vidisse mihi videor.

SEXTUM esse ait cui crasis et synæresis interveniunt, ut ὠπόλος pro ὁ αἰπόλος: sed de hac synalæphe aliisque similibus partim in Dorica, partim in Ionica dialecto disseram, i. e. in meis in illas dialectos Animadversionibus. Siquidem Dorum proprium esse existimatur dicere ὠπόλος pro ὁ αἰπόλος: Ionum autem ὠνθρωπος pro ὁ ἄνθρωπος, itidemque ὠριστος pro ὁ ἄριστος. Potes vero de his aliisque talem synalæphen passis et de eorum scriptura illas quoque in Soph. et Eur. meas Annotatt., vel potius quæ illis de orthographia quarundam vocum præfixi, consulere.

SEPTIMUM et ultimum synalæphes genus habere dicit thlipsin et crasin et synæresin: ut ἐν τῇ Αἰθιοπία: cujus idoneum testimonium desidero. Mirum certe est hunc Grammaticum quarundam synalæpharum, quæ præ ceteris usitata Atticis Scriptoribus fuisse videntur, exempla non attulisse: quænam autem illæ sint, docebo ubi de illa agam, quæ Ionum esse existimatur.

Σ pro P utuntur: ut Θαρσαλέον pro Θαρράλέον: et pro Ἀρρέν, Ἀρσεν.

ARTIC. seu TMEM. LXXXIV.

CONVENIUNT hæc, (ut dixi in iis, quæ meis in hunc librum Animadversionibus præfatus sum,) cum eo, quod antea dixit, Articulo LXXVI, Atticos μυρσίνας dicere pro μυρρίνας. Quam parum autem et hoc et illa verisimilia videantur, s. potius quam longe a vero absint, docui tum in iis, quæ in Joannis Grammatici Articulum XVI, (qui eadem tradit,) tum in iis, quæ in illum ipsum LXXVI hujus Corinthi Articulum annotavi: ad quæ te remitto.

Passivis pro Activis utuntur.

ARTIC. seu TMEM. LXXXV.

PRUDENTIUS hic et verius loquitur quam Joannes Grammaticus: qui non contentus dicere Atticos uti passivis pro activis, addit adverbium Semper. Ceterum in uno meorum Codd. exemplis iis, quæ hic proponuntur, adjectum est e Soph. (Aj. 100.) Θανόντος ἤδη τὰμ' ἀφαιρείσθων ὅπλα. Sed hoc verbum ἀφαιρούμαι in activa signif. linguæ communis cum Attica commune esse puto. Quod autem attinet ad illa verba, quæ in exemplum afferuntur, ποιούμαι, νοοῦμαι, γράφομαι, non æque omnia in significatione passiva esse usitata putandum est. Nam ποιούμαι quidem, et præsertim ejus infinitivus, valde frequenter apud quosvis Scriptores cum variis substantivis occurrit, et quidem simpliciter pro ποιῶ: at νοοῦμαι pro νοῶ vix idoneo testimonio confirmari posse existimo. Ad γράφομαι autem quod attinet, cui activam signif. habet, in soluta oratione ut plurimum non pro Scribo, sed pro Accuso ponitur: ut γράφομαι σε παρανόμων, vel προδοσίας. At γράφομαι pro γράφω significante Scribo, Poetarum est potius, ac præsertim Tragicorum; atque adeo exemplum istud, quod ab Eust. affertur, e versu jambico, — γράφου δὲ φρενῶν ἔσω, ex aliquo illorum sumtum esse suspicor. Convenit quidem certe cum eo, quod ap. Æsch. legitur in Pr. p. 48. meæ Ed. Ἦν ἐγγράφου σὺ μνήμοσιν δέλτοις φρενῶν. Ad quod loquendi genus pertinet et quod ap. Pind. habemus, Ὁ. 10. init. Τὸν Ὀλυμπιονίκαν ἀνάγνωτέ μοι Ἀρχεστράτου παῖδα, πόθι φρενὸς ἐμᾶς γέγραπται. Imitati sunt hanc metaphoram Latini, dicentes et ipsi, in animo scribere, ut in meo Thes. docui. [65]

Nec vero ex uno Dem. loco, habente γέγραμμαι activa signif., (præterquam quod mendi suspectus esse queat,) receptum apud Atticos fuisse passivæ vocis hoc in verbo usum probari potest. Futurum autem γράψομαι sicubi reperiatur etiam pro γράφω, (nimirum in Scribendi signif., nam illam alteram habere non nego,) nequaquam et γράφομαι ac γράφεσθαι pro γράφω et γράφειν itidem usurpari existimandum est. Siquidem, ut alibi dixi, multorum verborum futura passiva in activorum signif. usurpant Attici, quorum præsentia nullo modo usurpant. Exempli gratia: usurpat Aristoph. κλαύσομαι pro κλαύσω, ut N. (58.) is, cui dicitur δεῦρ' ἐλθ' ἵνα κλάῃς, respondet, διὰ τί δὴ κλαύσομαι; quis κλαίσομαι itidem pro κλαίω usurpare illum potuisse existimat? Sic οἰμῶξομαι dicit ille pro οἰμῶξω, utitur et Xen., utuntur et alii: ecquis οἰμῶζομαι itidem pro οἰμῶξω licuisse illis usurpare credat? Sic βαδιῶμαι dicunt pro βαδιῶ: at βαδιζομαι pro βαδίξω quis non videt ferri non potuisse? Sic quamvis ἐπαινέσομαι dicatur pro ἐπαινέσω, præsens tamen ἐπαινῶμαι signif. suam retinere constat. Idem de πλεῖσομαι, idem de aliis plerisque sentiendum est. Inter alia vero non est

omittendum ἀκούσομαι, quod Atticis usitatissimum fuisse constat, pro ἀκούσω, cum idem de ἀκούομαι nullo modo credibile futurum sit. (Nam et quod ap. Eust. lego de Homérico ἠκούετο, pro ἠκουε, Atticum pariter et Ionicum esse, miror potius quam credo: nisi nescio quam linguam Atticam nobis fingamus, quæ multo ante tempora eorum, qui primarii linguæ Atticæ Scriptores habentur, obsolevisset.) Neque vero Attici Scriptores duntaxat, sed alii quoque, qui alioqui linguæ communis sermone usi sunt, futura passiva multorum verborum pro activis usurpasse comperiuntur. Atque adeo ventum tandem eo est, ut in plerisque verbis futurum passivum duntaxat receptum fuerit: ut μαθήσομαι, non μαθήσω, et ab Atticis et ab aliis quoque dici scimus: λήψομαι, non λήψω: sic φεύξομαι et τέξομαι potius quam φεύξω et τέξω: (ut alia plurima omit- tam:) at μανθάνομαι pro μανθάνω, et λαμβάνομαι pro λαμβάνω, et φεύγομαι pro φεύγω, et τίκτομαι pro τίκτω, talia sunt ut de iis ne cogitare quidem ausit, qui in Græcis Scriptoribus vel mediocriter versatus est. Vereor autem ne Joannes Grammaticus pariter et Corinthus illud, quod de Attico futurorum passivorum, (quæ tamen media potius appellanda censent nonnulli Grammatici,) usu dixi, minime considerantes, (ne dicam ignorantes, ut in aliis plerisque insciti- am suam produnt,) adeo generaliter de Attico pas- sivorum pro activis usu locuti sint.

Neque vero interim negare velim nonnulla etiam esse verba, quorum præsentia passiva in activa signif. Attici usurparint; sed Poëtas, et quidem no- minatim Hom., in multo pluribus sibi eum usum

permisisse dico quam Attici ejus posteri sibi permi- serint: cum ap. eum sit non solum ὀράσθαι pro ὀρᾶν, et ἀκούεσθαι pro ἀκούειν, sed etiam ἐλκεσθαι pro ἐλκειν, atque alia, a quibus in soluta oratione nemo non abhorreret. Sed et Tragicos Poëtas nonnullis, quæ ibi valde dura viderentur, usos esse constat: præsertimque in participio. Eorum enim sunt σώ- ζεσθαι pro σώζω, (nam Sopb. ita usum esse scimus,) eorum est ποθουμένη φρενὶ pro ποθούση: et ποικίλως αὐδωμένου pro αὐδώντος. Quin etiam illius verbi ὀράσθαι participium ita usurpatum reperitur a quo- dam eorum, h. in l. δέδοικα τάσδ' ὀρωμένη. Sed enim cum Eust. illud ἠκούετο Atticum et Ionicum esse tradat, illam Atticæ linguæ libertatem Ionicæ liber- tate auctam esse suspicari quispiam possit. Hoc denique sciendum est, quod ad Atticum passivorum pro activis usum attinet, Atticos non ita passiva pro activis usurpare ut interim activa omnino refugiant. Exempli gratia, multa e Πέμπω facta per composi- tionem voce passiva usurpant, signif. activa, Ἀπο- πέμπομαι, Διαπέμπομαι, Ἀναπέμπομαι, Προπέμπομαι: verum et activorum Ἀποπέμπω, Διαπέμπω, Ἀνα- πέμπω, Προπέμπω, usum aliquem esse putandum est. Sic σκοποῦμαι sæpe activa signif. dicunt, sed et σκοπῶ interdum: sic λοιδοροῦμαι frequenter, sed et λοιδορῶ: idemque de aliis plurimis sentiendum est.

In uno meorum exempl. ceteris Articulis unus additur, quo πατῆρ pro πατρώϊος aliaque hujusmodi Attica esse dicuntur. Ita enim ibi scriptum est, Οὐ διαφερούς τινος τῶν λέξεων προφέρουσιν· οἷον πα- τῆρ ἀντὶ τοῦ πατρώϊος.

AD EA, QUÆ JOANNES GRAMMATICUS ET CORINTHUS
DE ATTICA DIALECTO SCRIPSERUNT.

HACTENUS, lector, meas Animadversiones in ea, quæ Joannes Grammaticus et Corinthus de Attica Dialecto scripserunt, habuisti; nunc vero Appendicem ad illa ipsa habebis, i. e. eorum, quæ prætermiserunt, adjectionem. Separanda enim ab alienis mea potius quam illis immiscenda censi. Neque vero laborem hunc suscepturus eram, nisi eum prope necessarium esse perspexissem: quod nimirum ambo pleraque silentio præterierint, multo quibusdam eorum, quæ annotarunt, potiora atque utiliora: aut ejusmodi saltem, de quibus gratiam te habiturum mihi spero.

Sed et in illis meis Animadversionibus non

pauca huc pertinentia inuenies. Ha-

bent enim meæ in nonnullos Ar-

ticulos Animadversiones non

parvam ad ea, quæ illi

tradiderunt, acces-

sionem: (quam-

vis alioqui

hæc il-

lius

O-

peris

velut παρ-

έμβλημα exi-

stimanda potius

sit.) Ad ea igitur, quæ

illic addidi, te remittam:

ne eorundem repetitio mihi

molesta scribenti, tibi legenti

molestior sit. Ad ordinem vero

quod attinet, de eo te mihi assen-

surum, consiliumque meum proba-

turum esse confido. Cum enim ab illis

prætermissa, addenda mihi foreut,

si qua eodem pertinere vide-

bantur, quo et ea, quæ illi

annotarunt, primum iis

locum dedi: cete-

ra quo ordi-

ne e me-

moria

mea vel aliun-

de depromam, eo-

dem tibi legenda proponam.

DE QUIBUSDAM VOCULIS,

QUÆ APUD ATTICOS VACANT: ET PRIMUM DE IIS, QUÆ GEMINANTUR.

SICUT particula *άν* geminata in uno eodemque orationis membro reperitur, (perperam autem Corinthus non geminata dixit, sed sæpius assumpta,) ita et pronomen *με* geminatum ap. Aristoph. inuenio, 'A. (383.) Νῦν οὖν με πρῶτον πρὶν λέγειν ἐάσατε Ἐνσκευάσασθαι μ' οἷον ἀθλιώτατον. Agnoscitur autem et in posteriore loco pronomen istud a Schol., ubi exponit hæc verba, ἐνσκευάσασθαι με. Videor porro mihi et *έφη* geminatum legisse in periodo longiuscula, apud quempiam eorum, qui Dialogos scripserunt, aut certe *έφη* et *εἶπε* posita ἐκ τοῦ παραλλήλου: eodem modo, quo infinitivos *εἶπεν* et *φάναι* a Xen. poni ἐκ τοῦ παραλλήλου videmus, in isto loco K. Π. 1, (3, 7.) p. 6. meæ Ed. Καὶ τὸν Ἀστυάγην σκώψαντα εἶπεν, Οὐχ ὀρᾷς (φάναι) ὥς καλῶς οἰνοχοεῖ καὶ εὐσχημόνως. Inueniturque idem pleonasmus aliis quoque libri ejus-

dem ll., ut p. 6. Καὶ τὸν Κύρον, ἐπεὶ ἑώρα πολλά τὰ κρέα, εἶπεν, ἢ καὶ δίδως (φάναι) μοι, ὧ πάππε, etc. In fine ejusdem pag. Τὸν δὲ Κύρον εἶπεν, "Οτι νῆ Δία (φάναι) μισῶ αὐτόν. Verum tantum abest ut hi loci fidem illi primo faciant, ut contra suspectum reddant. Quoniam enim in ambobus istis quædam meorum exempl. non habebant φάναι, in illo itidem quædam ipsum nou habuisse suspicari possumus. Est et aliud pleonasmī genus in hac voce, in quo majorem exempl. consensum habemus, et quem minus mirari debemus. Exemplum ejus extat (§. 8.) p. 6. Καὶ αὐτὸν δὲ τὸν Κύρον ἐκγελάσαντα ἀναπληρῆσαι πρὸς τὸν πάππον, καὶ φιλοῦντα ἅμα εἶπεν, ὧ Σάκα, ἀπόλωλας ἐκβαλῶ σε τῆς τιμῆς· τὰ τε γὰρ ἄλλα, φάναι, σοῦ κἀλλιον οἰνοχοήσω, κ.τ.λ. Nam hic aperte abundat infinitivus φάναι: tantum enim abest ut aliquem ora-

usum præstet, ut potius eam interrumpat. Quoniam tamen non ita vicini et prope contigui sunt isti duo infinitivi, et ad duo orationis membra feruntur, non perinde mirum pleonasmum efficiunt. Sic certe alibi ἔφη invenitur, præcedente φάναι, in duobus orationis membris, quæ alioqui sub illo φάναι continuari possent: unde ἔφη potius quam φάναι dicere debemus πλεονάζειν: ut paulo post docebo.

Non ignoro antem illum infin. φάναι aliis etiam in ll. existimari a Bud. supervacaneum, in quibus tamen haud itidem ἐκ τοῦ παραλλήλου positus dici potest, cum solus ponatur, i. e. absque alio, qui eandem signif. habeat. Sed exempla, quæ ille affert, ejusmodi sunt quæ nec mihi satisfaciunt, nec alii propius locos illos intuenti satisfacere, (ut opinor,) possint. Unum est hoc e Xen. K. Π. 1, (3, 5.) p. 5. μετὰ Ed. Καὶ τὸν Ἀστυάγην ἐπερέσθαι, Καὶ τίνι δὴ σὺ τεκμαιρόμενος, ὦ παῖ, λέγεις; "Οτι σε, φάναι, ὁρῶ, ὅταν μὲν ἄρτου ἄψῃ, εἰς οὐδὲν τὴν χεῖρα ἀποψύμενον. Hic enim non video quomodo quis cum Budæo dicere possit vacare infin. φάναι: cum enim in priori orationis parte præcesserit ἐπερέσθαι, id est interrogasse: quis non in posteriori vel ἀποκρίνασθαι, vel φάναι, vel εἰπεῖν expectet? Scribit tamen Bud. aut vacare ibi infin. φάναι, aut poni pro ἔφη: ut Latine Dicere pro Dicere cœpit. Miror profecto hominem et diligentissimum et summo iudicio præditum non animadvertisse hunc infin. referri ad verbum λέγεται, aut certe ἔφασαν, quo utitur Xen., ubi jocus illum narrare incipit, Τὸν δὲ Κῦρον ἔφασαν λέγειν, Ὡ πάππε, ὅσα πράγματα ἔχεις ἐν τῷ δειπνῶ κ. τ. λ.: paucis verbis interjectis, Τί δέ; φάναι τὸν Ἀστυάγην, οὐ γὰρ κ. τ. λ. Statim post, Τὸν δὲ Κῦρον πρὸς ταῦτα ἀποκρίνασθαι λέγεται, Οὐχί, ὦ πάππε, ἀλλὰ etc. Post quatuor autem vel quinque versus habentur illa verba, quæ Bud. affert, Καὶ τὸν Ἀστυάγην ἐπερέσθαι κ. τ. λ. Item, "Οτι σε (φάναι) ὁρῶ, ὅταν μὲν ἄρτου ἄψῃ κ. τ. λ. Quis hæc cum præcedentibus illis conferens, mihi non assentiatur, et cum infinitivo φάναι, vel ἔφασαν, vel potius λέγεται subaudiat? Malo autem λέγεται, quoniam cum duo sunt verba, quorum utrumlibet e superioribus repetere nobis licet, quod est vicinior repetendum potius est. Sed et hoc mirari quis possit, cur Bud. ibi φάναι pro ἔφη potius quam ἐπερέσθαι pro ἐπήρετο positum esse censuerit: cum hæc velut correlativa sint, et φάναι ibi aliud non sit quam ἀποκρίνασθαι: sicut paulo aute Xen. dixerat, Τὸν δὲ Κῦρον πρὸς ταῦτα ἀποκρίνασθαι λέγεται. Moverit Bud. fortasse, (quid enim aliud cogitare quis possit?) verbum ἔφη, quod ab eodem Scriptore infinitivis illis intermiscetur: Ἀλλ', ὦ παῖ, (φάναι τὸν Ἀστυάγην,) οὐκ ἀχθόμενοι ταῦτα περιπλανώμεθα· γενόμενος δ', ἔφη, καὶ σὺ γνώσῃ ὅτι ἡδέα ταῦτά ἐστιν. Quibus subjungitur, Ἀλλὰ καὶ σε, (φάναι τὸν Κῦρον,) ὦ πάππε, μυσαυτόμενον ταῦτα τὰ βρώματα ὁρῶ. His autem proxima sunt ea, in quibus illi infinitivi ἐπερέσθαι et φάναι habentur, Καὶ τὸν Ἀστυάγην ἐπερέσθαι κ. τ. λ. Verum ἔφη potius quam φάναι, (ut et paulo ante dixi, cum de pleonasmō hujus infinitivi agerem,) supervacaneum hic esse dicendum foret: cum Astyagis verba sub illo φάναι continuari possint: hoc modo, Ἀλλ', ὦ παῖ, (φάναι τὸν Ἀστυάγην,) οὐκ ἀχθόμενοι ταῦτα περιπλανώμεθα. γενόμενος δὲ καὶ σὺ γνώσῃ ὅτι ἡδέα ταῦτά ἐστιν. Verum etiamsi non negem alios inveniri ejusdem Scriptoris locos, ubi modo infinitivis φάναι vel εἰπεῖν, modo indicativis ἔφη vel εἶπε utitur; non ideo tamen infinitivos illos pro his indicativis accipi concedam: sed cum φάναι quidem vel εἰπεῖν, subaudiam verbum illud λέγεται, aut ἔφασαν: at cum ἔφη, vel εἶπε, non illud simpliciter, sed cum particula ὡς subaudiendum esse dicam: hoc modo, ἔφη, ὡς λέγεται vel ὡς ἔφασαν. Jam vero si, quod de infin. illo scribit Bud., verum ibi foret, [68] in aliis certe quamplurimis ejusdem Auctoris locis verum itidem esset. Passim enim occurrit eundem illum usum in narratione habens infinitivis φάναι, vel εἰπεῖν: ut p. 6. Κέλευσον δὴ, φάναι, ὦ πάππε κ. τ. λ.: (§. 10.) initio pag. septimæ, (ut alios illius paginæ sextæ locos omittam,) Καὶ τὸν Ἀστυάγην εἰπεῖν, Καὶ πῶς δὴ ἂν ἄρξαις αὐτοῦ; Καὶ τὸν Κῦρον φάναι, Στὰς ἂν, ὥσπερ οὗτος, ἐπὶ τῇ

Gloss.

εἰσόδῳ, etc. Ibidem, τὴν δὲ μητέρα εἰπεῖν, Τὴν δὲ δικαιοσύνην, ὦ παῖ, πῶς μαθήσῃ ἐνθάδε, ἐκεῖ ὄντων σοι τῶν διδασκάλων; Καὶ τὸν Κῦρον φάναι, Ἀλλ', ὦ μητερ, ἀκριβῶς ταύτην γε οἶδα. Sic et in iis, quæ proxime sequuntur, Πῶς σὺ οἶσθα; εἰπεῖν τὴν Μανδάνην, "Οτι (φάναι) ὁ διδάσκαλος etc. Sed in hac ipsa pagina, aliquanto ante hos locos, legimus illud verbum λέγεται, (cujus et antea mentionem feci,) unde pendere infinitivos istos dicendum est. Quin etiam (1, 4, 27.) p. 12. illud habemus, Εἰ δὲ δεῖ καὶ παιδικοῦ λόγου μνησθῆναι, λέγεται, ὅτε Κῦρος ἀπῆει, καὶ ἀπηλλ- λάττοντο ἀπ' ἀλλήλων, τοὺς συγγενεῖς φιλοῦντας τὸν Κῦρον τῷ στόματι, ἀποπέμπεσθαι αὐτὸν νόμῳ Περσικῷ. Pagina autem sequente infinitivos illos εἰπεῖν et φάναι eodem modo inculcari videmus. Ceterum verbum λέγεται, ad quod infinitivos illos referendos esse ajo, illud ipsum esse sciendum est quo ibidem utitur de Cyro Xenophon, ubi factorum dictorumque ejus historiam orditur, φῦναι δὲ ὁ Κῦρος λέγεται καὶ ᾄδεται ἔτι καὶ νῦν ὑπὸ τῶν βαρβάρων εἶδος μὲν κάλλιστος, etc. Jam vero non hæc verba solum εἰπεῖν et φάναι, quæ ad illud λέγεται referri dico, sed reliqua itidem, quæ in eodem sermone habentur, in infinitivo posita esse videmus. Sic paulo post eum locum, quem primum attuli, cum φάναι solitum usum retinere vellem ostendere, legimus, Πρὸς ταῦτα δὴ τὸν Ἀστυάγην εἰπεῖν: paucis interjectis, Ἀμα δὲ ταῦτα λέγοντα, πολλὰ αὐτῷ παραφέρειν καὶ θήρεα καὶ τῶν ἡμέρων. Nec multo post, (interjectis infinitivis φάναι et εἰπεῖν,) Ἐνταῦθα δὴ τὸν Κῦρον λαβόντα τῶν κρεῶν, διαδιδόναι τοῖς ἀμφὶ τὸν πάππον θεραπευταῖς etc. Sic in fine pag. 12. et init. 13. multos infinitivos habes, præcedente verbo λέγεται: nimirum ἀποπέμπεσθαι, et ἐκπεπλήχθαι, et ὑπολειφθῆναι, et προσελθεῖν: tandemque εἰπεῖν et φάναι. Quod si hic εἰπεῖν et φάναι pro εἶπε et ἔφη poni dicenda essent, (nam alteram illam de eorum pleonasmō sententiam plus satis esse jam refutatam arbitror,) hoc equidem eadem opera dicendum esset, illos infinitivos, ἀποπέμπεσθαι et ἐκπεπλήχθαι, et ὑπολειφθῆναι, et προσελθεῖν, resolvendos itidem esse in ἀπεπέμψατο, in ἐξεπλήχθη, in ὑπελείφθη, in προσῆλθε. Quod autem de hoc loco a me dicitur, idem de illo altero intelligi debet. Esset enim ibi itidem παραφέρειν resolvendum in παρήνεγκε, παρέφερε: item λαβόντα διαδιδόναι, in λαβὼν διέδωκε: vel certe in παρέφερε et λαβὼν διεδίδου. Fateor interim miram quandam orationis structuram in tali quodam Xen. loco inveniri: utpote in quo infinitivus non suum accus., sed nomin. habeat. Is extat (1, 3, 7.) p. 6. μετὰ Ed. Καὶ τὸν Κῦρον ἐπερέσθαι προπετῶς, ὡς ἂν παῖς μηδέπω ὑποπτήσσω, Διὰ τί, ὦ πάππε, τοῦτον οὕτω τιμᾷς; Καὶ τὸν Ἀστυάγην σκώψαντα εἰπεῖν. Hoc enim nemo non videt, ita fuisse loquendum, (utendo ea orationis structura, quæ et apud alios et apud illum ipsum alibi usitata est,) Καὶ τὸν Κῦρον ἐπερέσθαι προπετῶς, ὡς ἂν παῖς μηδέπω ὑποπτήσσω. Aut certe ita, Καὶ ὁ Κῦρος ἐπήρετο προπετῶς, ὡς ἂν παῖς μηδέπω ὑποπτήσσω. Unde ergo novam illam et insolentem constr. esse dicemus? Eum arbitror, ut infinitivis illis εἰπεῖν et φάναι inserit interdum iudicativos ἔφη vel εἶπε, ita, cum dixisset, τὸν Κῦρον ἐπερέσθαι προπετῶς, subjunxisse, ὡς ἂν παῖς, perinde ac si indicativo, non infinitivo utens, dixisset, καὶ ὁ Κῦρος ἐπήρετο. Atque ita annumerandus fuerit h. l. iis, in quibus talis est orationis structura, ut in ea potius sententiæ quam præcedentium verborum habitam fuisse rationem videamus.

Venio ad alterum hujus infinitivi φάναι usum, in quo Bud. illum supervacaneum itidem esse censet: sed ex iis, quæ affert, exemplis hoc minime posse probari, nihiloque magis in iis quam in præcedentibus infin. illum abundare, aperte me declaraturum spero. Præter igitur locus, quem in exemplum affert, est hic Xen. Ec. (7, 30.) Συνεπαίνει δὲ (ἔφη φάναι) καὶ ὁ νόμος αὐτὰ, συζευγνὺς ἄνδρα καὶ γυναῖκα. Qui locus habetur partim in fine pag. 488. partim in init. pag. 489. μετὰ Ed. (sed ταῦτα ibi legitur, non αὐτά.) Subjungit autem illi loco et istum, ex eodem lib., qui in eadem illa pag. 488. legitur, Τῇ δὲ γυναικὶ ἦσσαν τὸ σῶμα δυνατόν πρὸς ταῦτα φύσας, τὰ

7 M

ἐνδον ἔργα αὐτῇ (φάναι ἔφη) προστάξει μοι δοκεῖ ὁ θεός. A Quibus locis addam et tertium, qui hos in eadem illa pagina præcedit, Ἐμοὶ γάρ τοι (ἔφη φάναι) καὶ οἱ θεοὶ, ὧ γύναι, δοκοῦσι πολὺ διεσκεμμένως μάλιστα τὸ Ζεῦγος τοῦτο συντεθεικέναι, ὃ καλεῖται θῆλυ καὶ ἄρρεν. Duobus autem illis Xen. II., (quibus tertium adjeci,) adjungit hunc Plat. Symposio, Ἄλλ' οὕτω χρὴ ποιεῖν, εἴ σοι δοκεῖ· ἔφη φάναι τὸν Ἀγάθωνα. Ex Eod. Οὐκοῦν κάλει αὐτόν, καὶ μὴ ἀφῆς. Καὶ ὃς ἔφη εἰπεῖν, Μηδαμῶς· ἀλλ' ἔατε αὐτόν. ἔθος γάρ τι τοῦτ' ἔχει. Hæc sunt exempla, quæ ille affert, hujus pleonasmī infinitivi φάναι post ἔφη: addens tamen, ἔφη εἰπεῖν perinde esse ac si quis Latine ita loqueretur, Infit dicere. Ego vero plane aliter de hoc loquendi genere judico: ac minime supervacaneum esse infinitivum φάναι, seu εἰπεῖν, ex illo ipso Plat. loco patere dico, in quo adjicitur accus. Ἐφη φάναι τὸν Ἀγάθωνα: quis enim ἔφη φάναι τὸν Ἀγάθωνα pro ἔφη ὁ Ἀγάθων, positum esse sibi persuadeat? Quod si etiam ita accipi posset, tamen ita accipi [69] non debere, ex ipso Plat. manifestum esset. Is enim, qui ita loquitur, Ἐφη φάναι τὸν Ἀγάθωνα, est Apollodorus, qui sermones ab Agathone habitos, deinde sibi ab Aristodemio et quibusdam aliis relatos, amicis commemorat: adeo ut in his verbis nomin. verbi ἔφη sit Ἀριστόδημος. Est enim Apollodorus, qui sermones eos commemorans, testem illum Aristodemum subinde nominat, et tanquam ex ejus ore loquitur. Hæc enim sunt ipsius Apollodori verba circa Plat. Symp. init. Μᾶλλον δ' ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν, ὡς ἐκεῖνος διηγείτο, καὶ ἐγὼ πειράσομαι διηγῆσασθαι· ἔφη γὰρ οἱ Σωκράτης ἐντυχεῖν λελουμένον τε καὶ τὰς βλαῦτας ὑποδεδεμένον: paulo post, καὶ τὸν εἰπεῖν. Pagina autem secunda habemus, Οὐ σκέψη, ἔφη, παῖ, φάναι τὸν Ἀγάθωνα, καὶ εἰσάξεις Σωκράτη; (ubi etiam notanda est orationis structura implicita, pro οὐ σκέψη, παῖ, ἔφη φάναι τὸν Ἀγάθωνα: qua de re dicam in alio articulo seorsum.) At paulo post sine accusativo, Καὶ ὃς ἔφη εἰπεῖν, Μηδαμῶς: id est, Ipse Aristodemus dicebat se dixisse, seu respondisse: (ut antea dictum fuerat, Ταῦτ' ἀκούσας εἰπεῖν ἔφη: cum paulo ante prius persona utens eadem in re, dixisset, κάγω, ἔφη, εἶπον.) Nec multo post repetuntur verba illa, ἔφη φάναι τὸν Ἀγάθωνα: quæ et in aliis plerisque illius Dialogi leguntur locis. Alicubi autem accus. non sequitur, sed præcedit: ut hic, Τὸν οὖν Ἀγάθωνα, (τυγχάνειν γὰρ ἔσχατον κατακείμενον μόνον,) Δεῦρ', ἔφη φάναι, Σώκρατες παρ' ἐμὲ κατάκεισο. Nec vero hic accus. tantum, sed et alii plerique ita ibi ponuntur cum φάναι vel εἰπεῖν: ut, τὸν οὖν Ἀριστοφάνη εἰπεῖν: statim post, Ἀκούσαντα οὖν αὐτῶν ἔφη Ἐρυξίμαχον τὸν Ἀκουμένον, ἡ καλῶς, φάναι, λέγετε: aliquanto post, Ἀλλὰ μὴν, ἔφη φάναι ὑπολαβόντα Φαῖδρον τὸν Μυρρινούσιον. Rursum, Ἐπειδὴ τοίνυν, φάναι τὸν Ἐρυξίμαχον, κ. τ. λ., quo in loco subauditur ἔφη, quod jungatur cum illo infin. φάναι. Quod verbum aliis etiam plerisque locis subaudiendum reliquitur: ut paulo post, φάναι δὴ πάντας καὶ βούλεσθαι καὶ κελεύειν αὐτὸν εἰσηγεῖσθαι. Sic in verbis, quæ proxime sequuntur, εἰπεῖν οὖν τὸν Ἐρυξίμαχον. Sed de hac re hactenus; jam enim luce clarius esse arbitror, nihilo magis infin. illum vacare dici posse, qui additur verbo ἔφη, vel verbo εἶπε, in hujusmodi locis, quam dici posset, (quod longe absurdissimum foret,) alios infinitivos, qui per totum eum librum illi junguntur, abundare: ut, Τοιαῦτ' ἄττα σφᾶς ἔφη διαλεχθέντας ἵνα: et statim post, πορεύεσθαι, et κελεύειν, et καταλαμβάνειν, et παθεῖν, et ἄγειν: hi enim omnes infinitivi ita cum illo ἔφη juncti sunt, ut alibi ei jungitur infin. φάναι vel εἰπεῖν. Neque vero inovere quonquam debet, quod alicubi dicit, ἔφη ὁ Ἀγάθων. Quemadmodum enim antea docui, Xen. cum utens infinitivo dicit, φάναι τὸν Κύρον, vel εἰπεῖν, subaudire λέγεται, vel ἔφασαν, aut tale quid; at cum indicativo utitur, dicens, ἔφη ὁ Κύρος, vel καὶ ὁ Κύρος ἔφη, subaudire ὡς λέγεται, vel ὡς ἔφασαν: ita cum legitur ap. Plat. ἔφη, φάναι τὸν Ἀγάθωνα, nominativus verbi ἔφη est Ἀριστόδημος: perinde ac si ita scriptum esset, Ἀριστόδημος ἔφη vel διηγείτο Ἀγάθωνα φάναι: at cum dicitur ἔφη ὁ Ἀγάθων, intelligendum est, ὡς ἔφη vel ὡς διηγείτο ὁ Ἀριστόδημος.

De illis autem Xen. locis quid dicendum est, in quibus accusativus non additur? Idem sane quod de duobus iis, qui supra e Plat. allati fuerunt, Καὶ ὃς ἔφη εἰπεῖν, Μηδαμῶς: item, Ταῦτ' ἀκούσας εἰπεῖν ἔφη, Ipse Aristodemus dicebat se dixisse: (non autem Agathonem, aut alium quonquam eorum, quorum alioqui sermones varios referebat.) Ita enim ap. Xen. Συνεπαινεῖ δὲ (ἔφη φάναι) καὶ ὁ νόμος ταῦτα. Hic enim ἔφη φάναι, significat, Ajebat Ischomachus se dixisse uxori suæ; (ibi enim Socrates Critobulo sermonem eum narrat, quem Ischomachus cum sua ipsius uxore habuisse se dixerat,) idemque et de reliquis duobus locis sentiendum est. Ceterum quæ de his dicta sunt, loci cujusdam, (qui in eodem libro habetur, p. 494.) emendationem velut ante oculos nobis ponunt; inale enim ibi inter εἰπεῖν et ἔφη, (quæ illud ipsum loquendi genus efficiunt, cujus tria jam exempla allata fuerunt,) interpunctio habetur in quibusdam exempl. quæ Editio mea secuta est.

ATTICIS frequentes sunt et alii plerique pleonasmī, de quibus eadem opera dicendum esse censeo: et cum antea de εἰπεῖν et φάναι positīs ἐκ παραλλήλου disseruerim, (nam ibi duntaxat agnoscendum esse pleonasmum, non autem et in illis, quos Bud. affert, locis, aperte ostendisse mihi videor,) primum de aliis quibusdam vocibus, quæ itidem ἐκ παραλλήλου positæ sunt, disserendum esse visum est. Sed ante omnia sciendum est, vocari σχῆμα ἐκ παραλλήλου, cum duæ voces simul ponuntur παράλληλοι, quæ non signif., sed προφορᾷ duntaxat differunt: ut scribit Eust., afferens in exemplum θάνατον τε μόνον τε, nec non αὐτὴν τε πτόλεμόν τε. Quibus unum exemplum interjicit, non duorum nominum ita positorum ἐκ παραλλήλου, sed duorum verborum, βάσκ' ἴθι, exprensens πορεύθητι, ἀπελθε. Extant autem ap. Hom. verba illa, II. B. (8.) Βάσκ' ἴθι, οὐλε ὄνειρε, θῶς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν. Aliqua tamen fuit apud antiquos hoc de loco controversia: ut ibi discimus etiam ex Eust., qui postquam dixit verbis hisce βάσκ' ἴθι inesse ταντολογίαν, utendo schemate, quod vocatur ἐκ παραλλήλου, (esse enim ἰσοδυνάμους voces ἴθι et βάσκε,) subjungit, posse et aliter hæc verba intelligi: accipiendum nimirum βάσκε pro πορεύθητι, at ἴθι pro Adverbio hortandi: ut usurpatur a Soph. (Aj. 1003.) Ἴθ', ἐκκάλυψον· ὡς ἴδω τὸ πᾶν κακόν. Ex Eodem discimus fuisse qui scriberent conjunctim βάσκιθι: [70] sed eos ἀνατρέπεσθαι ὑπὸ τῶν παλαιῶν tradit: i. e., eorum sententiam everti, vel (loquendo magis proprie) refutari. Eodem autem modo quo hic βάσκ' ἴθι, dicitur (inquit) in sequentibus, δεῦρ' ἴθι, sed ἐπὶ προκλήσεως. Verum non video quomodo similia esse hæc possint δεῦρ' ἴθι et βάσκ' ἴθι: cum ἴθι illic adverbio, hic verbo jungatur. Meminit autem horum verborum et Gell. 13, 24. dicens, βάσκ' ἴθι, οὐλε ὄνειρε, et βάσκ' ἴθι, ἰρι ταχεῖα, non esse ἐκ παραλλήλου, ut quidam putant; sed hortamentum esse acre imperatæque celeritatis. Hæc ille: qui tamen non addit an utrumque pro verbo babeat, an ἴθι adverbium esse censeat. Ego certe potius ambo illum pro verbis habuisse credo: quod major celeritas imperari verborum geminatione videatur, quam si verbo adverbium adjungatur: (ut si dicam, I, fuge, vel Loquere, dic.) Verum si ἴθι adverbium esse dicamus ex eorum numero, quæ hortandi vim habent, aptissime reddetur Latino imperativo age: qui imperativus in adverbii usum itidem transit, verbis imperativi modi subjunctum: ut Fare age, ap. Virg. Æn. 6. Fare age quid venias, jam istinc et comprime gressum. Sic et 3. Fare age, ubi et Serv. Celeritatis signif. illis inesse existimat; perinde enim esse putat ac si dictum esset, Dic celeriter. Itidem Dic age ap. Ovid. habemus. Apud Eund. patrias age desere sedes. Item, Surge age: in hoc pentametro, Clamarunt satyri, Surge age, surge, pater. Sed et cum verbo Vade, (quod significatione convenit cum βάσκε,) legitur ap. Virg. aliquot locis: ut Æn. 3. Vade age, et ingentem factis fer ad æthera Trojam. Sic et 5. Vade age, et Ascanio, etc. Alicubi autem imperativo sequenti non adhibita est copulativa: ut 4. Vade age, nate: voca Zephyros, et labere pennas.

Ubi observanda est etiam particulæ copulativæ elipsis, ante imperativum Voca: quod et hæc celeritatem imperari ostendat. Apud Hom. quoque post βάσκι' ἔθι habetur imperativi non præcedente illa copula; sed longius ab illis duobus verbis remoti. Neque vero Eust. illum ἀσύνδετον sermonem celeritatis itidem indicem esse censet, sed ἀρχοντικόν, i. e. ἀρχοντι πρέποντα. Quod tamen tanquam ex aliorum potius quam e sua sententia tradit: scribens, καὶ ἔστι, φασίν, ὁ λόγος ἀρχοντικός. Et de hoc quidem loco hactenus: quoniam autem is quoque Homero tribuitur honos, ut illi omnia propemodum σχήματα accepta ferantur, et ex ejus libris tanquam e fonte manasse existimantur: antequam ad Atticos pleonasmos veniam, i. e. qui Atticis Scriptoribus sunt usitati, fusius de Homericis disserere libet. Et quoniam Gell., cujus et antea memini, in eodem illo loco alia horum exempla affert, suumque de iis iudicium addit, verba ejus altius repetita primum afferre libet. Sed ante omnes (inquit) ap. Hom. ejusdem rei atque sententiæ luculenta exaggeratio est, (Il. A. 164.) "Ἐκτορα δ' ἐκ βελέων ὕπαγε Ζεὺς, ἐκ τε κονίης, "Ἐκ τ' ἀνδροκτασίης, ἐκ θ' αἵματος, ἐκ τε κυδοιμοῦ. Item alio in versu, (Od. A. 211.) Ὑσμῖναι τε μάχαι τε, φόνοι τ' ἀνδροκτασίαι τε. Nam cum omnia ista utrobique multa et continua nomina nihil plus demonstrent quam prælium, hujus tamen rei facies delectabiliter ac decore multis variisque verbis depicta est. Neque non illa quoque, ap. eundem Poetam, una in duobus verbis sententia cum egregia ratione repetita est. Idæus enim cum inter Ajacem et Hectorem decertantes armis intercederet, his ad eos verbis usus est, (Il. H. 279.) Μηκέτι, παῖδε φίλω, πολεμίζετε, μηδὲ μάχεσθον. In quo versu non oportet alterum videri verbum, idem quod superius significans, supplendi numeri causa extrinsecus additum et consarcinatum; est enim hoc inane admodum et futile. Sed cum in juvenibus gloriæ studio flagrantibus perviciam ferociamque et cupidinem pugnae, leniter tamen ac placide, objurgaret: atrocitatem rei et culpam perseverandi, bis idem dicendo, alio atque alio verbo auxit, inculcavitque: duplexque eadem compellatio admonitionem facit instantiorem. Nec illa quidem ejusdem signif. repetitio ignava et frigida videri debet, (Od. Y. 241.) Μνηστῆρες δ' ἄρα Τηλεμάχῳ θάνατόν τε μόνον τε ἥρτων: quod bis idem dixerit θάνατον καὶ μόνον. Indignitas enim moliendæ tam acerbæ tamque injustæ necis miranda mortis iteratione defleta est. Ceterum quis tam obtuso ingenio est, qui non intelligat, πολεμίζετε καὶ μάχεσθον, verba idem duo significantia non frustra posita esse? ut illa quoque, Βάσκι' ἔθι, οὐδὲ ὄνειρε, καὶ Βάσκι' ἔθι, ἱρι ταχεῖα: neque ἐκ παραλλήλων, ut quidam putant: sed hortamentum esse acre imperatæque celeritatis. Hæc ille: a quo nonnulla itidem e Scriptoribus Latinis afferuntur talis exaggerationis exempla. Quod autem de vocum idem significantium geminatione dicit, tanquam minime ταυτολογίαν s. πλεονασμόν habente, etiamsi in illis, quos affert, locis admitteretur, at non itidem in aliis omnibus ejusdem Poetæ locis admitti posset. Neque est certe cur aut miremur aut excusare hunc pleonasmum couemur magis quam alterum, qui ei familiaris est: veluti cum dicit, ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν, et ἐκαλέσσατο φωνῇ. Quod si et hunc excusare velimus, (ut quidam Scholiastæ conati sunt,) itidem certe ap. Virg. ablativos istos, Voce, Ore, Auribus, excusare et oportebit et licebit. Neque enim minus vacare puto ap. Hom. dat. φωνῇ, Il. Γ. (161.) Πρίαμος δ' Ἐλένην ἐκαλέσσατο φωνῇ, quam ablativum Voce, ap. Virg. Æn. 1. Talia voce refert. Item—sic ore locuta est, eodem libro. Fateor [71] alioqui nonnullos esse dativos, qui, pro loco cui adliibentur, non omnino vacare judicari possint: cujusmodi est ille ὀφθαλμοῖς. Alicubi enim emphasis ei inclusa videri queat: ut inclusam esse constat ablativo Oculis, ap. Terent. His oculis egomet vidi: itidemque inclusam esse ablativo Auribus ap. Virg. ubi dicit,—vocemque his auribus hausi: (licet Quintil. affirmationem huic loquendi generi interdum subesse pu-

tet, et quidem hæc ipsa verba in exemplum afferens, ut aliquanto post docebo.) Sed ut loci quidam inveniri poterunt, in quibus emphatice poni judicetur ille dat. ὀφθαλμοῖς, sic et aliis adhibitibus invenietur, ut opinor, qui emphasis minime poscere videntur, aut, (si mavis,) quibus emphasis minime convenire videtur. Sed ut ad illa revertar, quæ ἐκ παραλλήλων ab Hom. dicta existimantur, aut certe existimari debent, alia eorum exempla proferam, meumque de illis iudicium addam. Ac primum cum illis verbis πολεμίζειν et μάχεσθαι conveniunt πόλεμοι et μάχαι ap. eund. Poetam: i. e., quemadmodum positi ἐκ παραλλήλων infinitivi illi censentur, ita hæc nomina, cum alibi, tum in isto loco, Il. A. (177.) Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη, πόλεμοι τε μάχαι τε. Ac quemadmodum hic πόλεμοι et μάχαι copulantur, sic ὕσμῖναι et μάχαι in illo versu, qui ante allatus fuit, Ὑσμῖναι τε μάχαι τε, φόνοι τ' ἀνδροκτασίαι τε: hic enim sunt duo vocabulorum ἐκ παραλλήλων positorum velut paria: cum ὕσμῖναι et μάχαι, sicut φόνοι et ἀνδροκτασίαι, ex illius schematis consuetudine copulantur. Neque enim dubium est quin ut ὕσμῖναι et μάχαι, ita φόνοι et ἀνδροκτασίαι eandem omnino signif. habeant. Haud enim assentior Gellio dicenti omnia ista nomina, (sicut et ea, quæ habentur in istis duobus versibus, "Ἐκτορα δ' ἐκ βελέων ὕπαγε Ζεὺς, ἐκ τε κονίης, "Ἐκ τ' ἀνδροκτασίης, ἐκ θ' αἵματος, ἐκ τε κυδοιμοῦ,) nihil plus demonstrare quam prælium. Contra enim cum post ὕσμῖναι et μάχαι additur hic φόνοι τ' ἀνδροκτασίαι τε, crescere orationem dico; cum enim pugnae incruentæ s. prælia incruenta esse possint, quis post pugnas audiens etiam cædes et homicidia, aliquid plus demonstrari seu significari non fateatur? Illis autem accusativis, quos idem Gell. in exemplum attulit, θάνατόν τε μόνον τε, similes sunt ap. eundem Poetam θάνατον καὶ πότμον, i. e. similiter ἐκ παραλλήλων positi: cum alibi, tum in Il. B. (359.) "Ὀφρα πρόσθ' ἄλλων θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ. Quibus addere possumus etiam θάνατον καὶ κῆρα, seu κῆρας, ex eod. Poëta: ut Il. P. (714). θάνατον καὶ κῆρα φύγοιμεν, Od. T. (558.) Οὐδέ κε τις θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξει. (At cum legimus ap. Eund. θάνατον καὶ μῶλον "Ἀρῆος, item θάνατον καὶ νήδυμον ὕπνον, hæc ita esse accipienda suspicor ac si dictum esset, τὸν ἐν τῷ "Ἀρῆος μῶλῳ θάνατον, vel τὸν διὰ τοῦ μῶλου "Ἀρῆος θάνατον: item, τὸν ἐν τῷ θανάτῳ νήδυμον ὕπνον, vel τὸν τοῦ θανάτου νήδυμον ὕπνον: ut h. quidem in l. accusativum θάνατον in alium casum resolvamus, in illo autem ipsum intactum relinquamus, sed in adjuncto ei accusativo resolutione illa utamur. Quod tamen ad posteriorem locum attinet, is in Il. Π. talem resolutionem fortasse non admitteret.) Qualis autem pleonasmus est in illis θάνατος et μῶρος, seu θάνατος et πότμος, talis est vicissim in ψυχῇ et αἰῶνι: ut Il. Π. (453.) Αὐτὰρ ἐπειδὴ τὸν γε λίπη ψυχὴ τε καὶ αἰὼν. Sic Od. I. (524.) genitivi ψυχῆς et αἰῶνος copulantur, Αἶ γὰρ δὴ ψυχῆς τε καὶ αἰῶνός σε δυνάμην ἔδνιν ποιήσας, πέμψαι δόμον αἶδος εἴσω. (Possit tamen fortassis hujus geminationis aliqua ratio reddi.) Eodem modo adjectiva ὄψιμον et ὀψιτέλεστον hanc παραλλήλιαν habere censentur, Il. B. (325.) Ἥμιν μὲν τόδ' ἔφηνε τέρας μέγα μητίετα Ζεὺς, "Ὀψιμον, ὀψιτέλεστον, δοῦ κλέος οὐ ποτ' ὀλεῖται. Quin etiam duo ista substantiva κοῖρανός et βασιλεύς poni itidem ἐκ παραλλήλων existimantur, in eodem libro, Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίῃ· εἰς κοῖρανός ἔστω, εἰς βασιλεύς. Jam vero et in verbis idem pleonasmī genus ap. hunc Poetam cernitur, ut Il. Σ. init. "Ὡς ποτέ μοι μήτηρ διεπέφραδε, καὶ μοι ἔειπε. Cui similis pleonasmus subesse putatur his verbis ap. istum Poetam frequenter obviis,—ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε. Legimus ap. Eundem copulata ἀλεγίζειν et ὀθεσθαι, item μετατρέπεσθαι et ἀλεγίζειν: ubi idem pleonasmī genus esse videri potest. Sed exemplis his contentus, meum de illis, (ut sum pollicitus,) iudicium subjungam. Dico igitur in πόλεμοι et μάχαι mihi non placere quod ab Eust. affertur, de differentia, quæ sit inter πολέμους et μάχας. Scribit enim πολέμους et μάχας hoc loco vel idem significare ἐκ τοῦ παραλλήλου: aut differentiam aliquam

hisce vocabulis subesse, quoniam aliquis λόγους quoque μάχεται, i. e., verbis pugnat: (unde esse vocem λογομαχία: atque adeo Poëtam ipsum postea dicere, μαχεσσαμένω ἐπέεσσι:) at πολεμεῖν λόγοις, non dici. Verum si eo Hom. respexisset, cur post nomen πόλεμοι signif. minime ambiguam habens, id cuius significatio ambigua est, (ut quidem vult ille Schol.,) subjunxisset? Contra certe πόλεμοι, de quo ambigi non poterat, post μάχαι ponendum fuisset, de cuius signif. erat cur ambigeretur: ut videlicet illud πόλεμοι dubitationem, quam illud afferre posset, tolleretur. Paulo plus coloris habet altera ratio, quam illi adjicit, Καὶ ἄλλως δὲ, μάχη μὲν, αὐτὴ ἡ τῶν ἀνδρῶν συνεισβολή, παρὰ τὸ αἷμα χέειν· ὁ δὲ πόλεμος καὶ ἐπὶ παρατάξεων καὶ μαχίμου καιροῦ λέγεται. Sed multo ut simplicius, ita etiam satius est dicere poni hæc ἐκ παραλλήλου: sicut ap. Lucr. legimus Prælia et Pugnas. Virg. autem dixit etiam Prælia belli: itidemque Ovid. Cumque Gigantei memorantur prælia belli. [72] Verum hæc ad aliud pleonasmī genus pertinent, de quo alibi dicendum erit. Sic etiam quod attinet ad illa φόνοι et ἀνδροκτασίαι, non dubito quin Lat. ἐκ παραλλήλου dixerint itidem Cædes et Homicidia. Quæ copulata cur magis miremur quam ap. Cic. Cædem et Occisionem? Imo vero justius ap. Tibull. miraremur Cædes et vulnera, utpote oratione in his verbis non crescente, (ut crescere semper debet,) sed potius decrescente. Qui enim postquam dixit Cædes, addit Vulnera, non dubium est quin minus dicat quam dixerit. Extant autem ista duo ap. illum Poëtam 1, 3. Nunc Jove sub domino cædes et vulnera semper; Nunc mare, nunc lethi mille repente viæ. Faciunt certe hæc ut geminationes Græcas illas vocabulorum idem significantium minus mirari debeamus, ideoque quam Eust. affert geminationis vocum πόλεμοι et μάχαι rationem, rejicere debeamus. Contra vero in loco illo, ubi canit Hom. (Il. B. 204.) εἰς κοῖρανός ἐστω, Εἰς βασιλεὺς, possimus fortassis dicere non idem duobus vocabulis significari ἐκ παραλλήλου, ut ille scribit: sed κοῖρανός quidem pro Domino, at βασιλεὺς pro Rege debere accipi, ut crescat oratio. De illo autem loquendi genere ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν quid sentirem, dixi jam antea. Nec me movet quod Quintil. in universum, et sine ullo discrimine, inter pleonasmos illud recenset. Est (inquit) et πλεονασμὸς vitium, cum supervacuis verbis oneratur oratio, Ego meis oculis vidi. Satis est enim, Vidi. Quibus hæc subjungit, Emendavit hoc non inurbane in Hirtio Cicero, qui cum in Pausani declamans, filium a matre decem mensibus in utero latum esse dixisset, Quid? aliæ (inquit) in penula solent ferre? Nunquam tamen illud genus, cuius exemplum priore loco posui, affirmationis gratia adhibetur,—vocemque his auribus hausi. At vitium erit quoties otiosum fuerit et supererit, non cum adjicietur. Hæc Quintil.: quem de hoc exemplo potius quam de illo iudicium istud tulisse miror. Nam sive ἐμφάσεως gratia, sive amplificationis, sive, (ut ipse vult,) affirmationis, ita locutum Poëtam esse dicamus, quidni idem in altero illo agnoscamus, et ut Aures ita etiam Oculos affirmationis causa adjici in sermone dicamus? In nostrate lingua frequens est utraque adjectio, cui multum vehementiæ inesse, addique ad vehementiorem affirmationem, (quam quis fortasse Amplificationis appellatione comprehendere velit,) negare nemo possit. Quæ tamen obiter a me dicuntur, iudicium aliis relinquendo. Ac de Homericis horum pleonasmorum exemplis, (a quibus cur sumendum initium putarim, antea docui,) dictum sit hactenus. Possent alioqui exempla quorundam aliorum, i. e. alius generis, pleonasmorum afferri; sed ii cum in pluribus vocabulis sint, ad ταυτολογίαν vel potius περισσολογίαν referri debent. Quamvis enim in quovis pleonasmō ταυτολογία et περισσολογία insit, (sicut illa verba βάσκι' ἔθι Eust. ταυτολογίαν habere tradit,) usus tamen obtinuit ut de plurium verborum aut etiam integri membri orationis pleonasmō hæc dicerentur, ac præsertim illud posterius. Hujus certe ap. nullum plura vel potius tam multa extare exem-

pla quam ap. Hom. arbitror. Inveniuntur enim et ap. Hesiod., sed multum abest quin totidem in totidem hujus versibus inveniri possint. Quoniam autem cum Herod. lego, ap. eum quoque περισσολογίαν variis in ll. offendo, hoc quicquid est vitii non tam his Scriptoribus quam eorum seculo imputandum esse censeo: quod hodieque in nostrate lingua de iis Scriptoribus, quos appellamus Vieux Romans, dici potest. Ut autem ad illud pleonasmorum genus revertar, de quo disserere cæpi, et cuius exempla ex Hom. attuli: aliis quoque Poëtis aliquem ejus usum esse sciendum est: nominatimque Hesiodo, ap. quem Scholiastes Tzetzēs aliter etiam quam σχῆμα ἐκ παραλλήλου appellari ipsum tradit. In h. enim Hesiod. l. Ἔργ. (1, 90.) ubi duo adverbia νόσφιν et ἄτερ idem significantia legimus: Πρὶν μὲν γὰρ Ζῆεσσκον ἐπὶ χθονὶ φύλ' ἀνθρώπων Νόσφιν ἄτερ τε κακῶν καὶ ἄτερ χαλεποῖο πόνοιο, annotat, hoc schema poëtice quidem ἐκ παραλλήλου, rhetorice autem περιγραφὴν appellari. Sed alio teste id mihi probari velim. Interim lectorem monebo, Hesiodi Edd., quæ meam præcesserunt, habuisse, νόσφιν ἄτερ κακῶν pro νόσφιν, ἄτερ τε κακῶν. Cum autem lectio illa aperte mendosa esse videatur pro νόσφιν ἄτερ τε κακῶν, valde miror ap. Eust. quoque extare, ubi μάλα πάγχυ ab Hom. ita dictum esse ait Attice, ut ab Hesiodo νόσφιν ἄτερ κακῶν.

Orationi autem solutæ et quidem Atticæ usitatæ pleonasmī vocum ἐκ παραλλήλου positarum, in adverbis potissimum locum habent: (possitque et horum exemplum præbuisse videri Hom., ut aliquanto post docebo,) veluti λίαν πάνν, et πάνν σφόδρα, item μάλα σφόδρα: sic τυχὸν ἴσως, et τάχα ἴσως. Eodem in numero τάχα που, et ἴσως που, ponuntur. Quibus addi potest σχεδὸν ἀμφί. Sed et πάλιν αὖθις, seu πάλιν αὖ, nec non αὖθις αὖ, illis annumerare debemus. Apud Aristoph. Πλ. (25.) dicit Carion servus Chremylo domino, Εὐνοὺς γὰρ ὢν σοι πυρθάνομαι πάνν σφόδρα. Inveniuntur juncta duo hæc adverbia et ap. Plat. Apol. (12.) Πάντες ἄρα (ὡς εἰκεν) Ἀθηναῖοι καλοὺς κάγαθους ποιοῦσι, πλὴν ἔμου. ἐγὼ δὲ μέγας διαφθείρω. οὕτω λέγεις; Πάνν σφόδρα ταῦτα λέγω. Itidemque paulo post, Οὐ ταῦτα λέγεις ὅτι διδάσκων διαφθείρω; Πάνν μὲν οὖν σφόδρα ταῦτα λέγω. Alium tamen usum his in ll. habent ista adverbia quam in illo Aristophanico. In his enim responsioni affirmativæ adhibentur: sicut utrumque illorum seorsum eum usum [73] sæpe præstare scimus: itidemque Latinis Admodum. At in illo Aristoph. versu positivo junguntur, vimque ejus augent. Verum cum satis esse posset εὐνοὺς πάνν pro εὐνοῦστατος, additur ex abundantia σφόδρα. Possit tamen non omnino supervacanea videri hæc posterioris adverbii adjectio, sed perinde esse ac si quis Latine diceret, Ego tibi sum plusquam amicissimus. Equidem ap. Schol. quoque leguntur, quæ pro me faciant. Nam primo quidem hæc ab eo scribuntur, "Ὅτι σύνθητες Ἀττικαῖς παράλληλα τιθέναι τὰ ἰσοδυναμοῦντα" δηλοῦται δὲ ἐντι ἐξ ἀμφοτέρων. οὕτως ἔχει καὶ τὸ τυχὸν ἴσως: postea autem hæc de iisdem traduntur, (interjecto adverbio ἄλλως, quo Scholiastæ uti solent, cum diversam a præcedente sententiam afferunt,) Εἰπεν ἀμφοτέρω, καὶ τὸ πάνν καὶ τὸ σφόδρα, δηλῶν τὴν ὑπερβολὴν τῆς εὐνοίας. At vero de τυχὸν ἴσως et reliquis nulla ejusmodi dubitatio oriri potest; sed absque controversia eorum alterum vacat: ideoque Grammatici, cum exemplum eorum, quæ ἐκ παραλλήλου posita sunt, afferre volunt, hoc tanquam certissimum afferunt. E quibus est Eust. et ille ipse Aristoph. Schol. in eo, quem paulo ante protuli, loco. Ideo autem τάχα που et ἴσως που hoc in numero ponuntur, quod που per se pro ἴσως s. τάχα interdum accipi existimetur: τάχα που et ἴσως που, (inquit Bud.,) ἐκ παραλλήλου dicta sunt: quia που per se Fortasse significat. Sed hoc e quopiam Græco Grammatico sumis. Τάχα που καὶ ἴσως που, ἐκ παραλλήλου. που γὰρ ἀντι τοῦ ἴσως. Verum hujus rei penes cum fidem esse velim, siquidem pro ἴσως, i. e. Fortasse, legere me illud non memini, sed tantum pro Ferme, Circiter, Fere: ut in h. Strab. l. Μυρίων που καὶ πεντακισχι-

λίαν ταλάντων. Idem, Κατὰ νέαν που Καρχηδόνα, A Ferme e regione ejus situm. Gal. ad Gl. 1. Ἄλλ' ἢ μόνον ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν ἡμερῶν, ὥρα που τρίτη, βρα- χεῖται νοτίδες ἐγγίγοντο. Fieri autem potest ut signi- ficationis vicinitas eum, a quo Bud. id accepit, de- ceperit. Sunt tamen ita vicinæ signif., ut non ideo unum adverbium alterius locum occupet. Fateor præterea et eum usum videri habere hanc particulam post εἰ, seu ἐάν, vel ἤν, quem Latine habet Forte post Si: ut ap. Thuc. 1, (96.) Καὶ Πανσανίᾳ μὴ ἐπιτρέπειν ἤν που βιάζεται. Verum inde minime pro- bari queat licere nobis ita loqui, οὗτος που βιάσεται, pro ἴσως vel τάχα οὗτος βιάσεται. Hic fortasse vim adhibebit, s. vim inferet. Sed et illud consideran- dum fuit, particulam που, ut παραπληρωματικὴν, mul- tis adverbis passim jungi, (de quo usu dicendum po- stea erit, ubi de particulis, quæ vocantur παραπλη- ρωματικαί, agetur,) nihil autem obstande quominus itidem post τάχα talis esse censeatur. Utroque tamen modo se res habeat, sciendum est non τάχα που tantum, sed et καὶ που τάχα ap. Luc. legi. Ille autem pleonasmus σχεδὸν ἀμφὶ ap. Xen. extat K. Π. 2, (1, 2.) Λέγεις σὺ, (ἐφ' ἣν ὁ Κύριος,) ἰππέας μὲν ἡμῖν εἶναι μείον ἢ τρίτον μέρος τοῦ τῶν πολεμίων ἰππικοῦ, πεζοῦς δὲ σχεδὸν ἀμφὶ τοὺς ἡμίσεις. Sed aliqui loci hujusmodi suspecti esse possunt, ne forte e Scholio ad explicationem ascripto alterutrum vocabulum ir- repserit: ut certe hic σχεδὸν irrepsisse videri queat; atque adeo suspicionem meam unius exemplaris aucto- ritas auget, vel potius confirmat, in quo σχεδὸν non ha- betur. Venio ad pleonasmum, cui locum ultimum dedi, cum tamen primo non indignus videri queat, quippe qui ap. Hom. extet: e quo ejus posterius non ipsum duntaxat, sed aliorum fortassis exemplum sumserunt. Sed ap. Hom. Ionica scriptura αὐτὸς habetur potius quam αὐθὺς: sic tamen ut hæc quoque in nonnullis ejus exempl. reperitur. Il. B. (277.) Οὐ θῆν' μιν πάλιν αὐτὸς ἀνήσει θυμὸς ἀγῆνωρ Νεικέειν βασιλῆας ὄνει- δίοις ἐπέεσσι. Sic Od. E. (356.) τοὶ μὲν πάλιν αὐτὸς ἔβαινον. Aristoph. (Πλ. 859.) τὸν ἐσόμενον τυφλὸν Πάλιν αὐθὺς. Invenitur etiam πάλιν αὐ: ut ap. Dem. pro Cor. Σκοπεῖτε ἐν τούτοις πάλιν αὐ. Item, Εἰ μή τις τέχνη πάλιν αὐ γενήσεται. Interdum et in- verso ordine αὐ πάλιν dicitur. Quin etiam αὐθὺς αὐ alicubi legitur: ut ap. eund. Oratorem περὶ τῆς Πα- ραπροσβείας, p. 3. Καὶ τούτων ἕτερ' αὐθὺς αὐ πεπρα- χότων. Sic ap. Eur. Or. (279.) Ἐκ κυμάτων γὰρ αὐ- θὺς αὐ γαλήν' ὄρω. Addam autem illi exemplo Home- rico pleonasmum adverbiorum, et aliud, ex Il. P. (217.) Νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ κακὸς κακὸν ἡγηλάζει: hic enim μάλα πάγχυ perinde est ac si diceretur Omni- no prorsus: estque observandum Eust. ibi τὸ ἐκ πα- ραλλήλου σχῆμα Atticis ascribere. Sed de his Græ- cis pleonasmis per schema, quod vocatur ἐκ παραλ- λήλου, dicendi finem hic faciam. Tantum addam, Latinos quoque, præsertim Comicos, tales pleona- smos interdum habere. Ille quidem certe, cujus modo exempla protuli, in iisdem verbis, i. e. quæ eand. cum illis Græcis signif. habent, ap. Plaut. extat. Nam ut Græci πάλιν αὐθὺς, ita ipse Rursus denuo dixit: in Pænulo, Revertor rursus denuo Carthaginem. At quod affertur e Terentio exem- plum, in quodam Adelph. loco, ubi Prorsus et Om- nino simul ponuntur, non satis idoneum mihi vide- tur: quoniam non ad idem, sed ad duo pertinere videntur. Est enim hic ille e fine Adelphorum locus, Nunc adeo si ob eam rem vobis vita mea invisæ est, Æschine, Quia non justa injusta prorsus omnia omnino obsequor. Hic enim nemo, (ut opinor,) nega- rit posse Prorsus quidem cum nomine omnia, at Omnino cum verbo obsequor jungi. At Penitus et Prorsum ad nnum idemque verbum pertinentia con- junguntur a Lucr. Nam penitus prorsum latet hæc natura subestque. [74] Quæ duo adverbia melius cum illis Homericis μάλα πάγχυ conveniunt: nisi alius reperiatur locus, ubi Omnino et Prorsus uni eidem- que verbo itidem jungantur.

Inveniuntur autem alicubi geminata eadem adver- bia: ut supra ex Eur. et Dem. habuisti αὐθὺς αὐ: ap. Aristoph. πάνν πάνν, item πάλαι πάλαι: sed

Gloss.

hujusmodi geminatio inter pleonasmos numerari vix queat: cum aptissime ad figuram, quæ Anadiplosis vocatur, referri possit. Quin etiam extant quædam apud Græcos vocabula geminata, sed ita ut per compositionem in unicam vocem sint conflata: e quibus est πάμπαν: perinde enim est ac si diceremus πᾶν πᾶν.

Habent Attici alios, (i. e. aliarum vocum,) pleo- nasmos, non ita positurum ἐκ παραλλήλου, ut λίαν πάνν et πάνν σφόδρα, neque ita geminatarum ut πάνν πάνν, (demus enim et hic esse pleonasmum,) sed vocibus, quæ plane aliam signif. habent, adjun- ctarum. Et quoniam in hoc numero est adverbium πάνν, quod jam in exemplum præcedentium pleo- nasmorum attuli, nunc quoque exemplo mihi erit, et quidem primum. Aristoph. N. (901.) οὐδὲ γὰρ εἶναι Πάνν φημι δίκην. Plato Polit. 1. Ἄρα καὶ τοῖς μὴ πο- λεμοῦσιν ὁ δίκαιος ἀχρηστος; Οὐ πάνν μοι δοκεῖ τοῦτο. Interdum autem dicitur πάνν τι: ut a Xen. K. Π. 1, (6, 18.) p. 19. Οὔτε ζημίαις πάνν τι θέλουσιν εἶκειν, οὔτε δόροις ἐπαίρεσθαι. Sic vero et initio ejusdem libri multa exempl. habent, Καὶ ὁ μὲν οὐδὲ ολίγοις τούτοις πάνν τι δυναμένους χρῆσθαι πειθόμενοι: cum alioqui vulgatæ Edd. scribant πάντη. Πιο πάνν τι autem invenitur scriptum et πάνν τοι: ut etiam in illo, quem e p. 19. modo protuli, loco: sed illa lectio huic præferenda mihi videtur. Apud Eund. certe legitur et μηδέν τι πάνν, Ἑλλ. 5. ἐφ' ὃν μηδέν τι πάνν διωκόμενοι. sive οὐδέν τι, ut in aliis exempl. legitur. Ceterum quod attinet ad hujus adverbii ita usurpati interpr., si id omnino vacare judicemus, nou est quod de eo interpretando solliciti simus: quo- niam tamen apud Latinos itidem adverbia quæ- dam hanc signif. habentia vacare videri possunt, eorum pariter mentio facienda est: ut vocabulum Græcum supervacaneum Latino supervacaneo, si videatur, interpretari quis possit. Dico igitur, Ad- modum, Magnopere, et Prorsus talem usum non- nunquam habere. Cic. Bruto, Curio literarum ad- modum nihil sciebat. Ibid. Nam plane quidem perfectum, et cui nihil admodum desit, Demosthe- nem facile dixeris. Ab Eodem talis usus et adver- bio Magnopere tribui videtur: ut Verr. 6. Genus ipsum prius cognoscite, iudices, deinde fortasse non magnopere quæretis quo nomine appellandum pu- tetis. Idem pro Roscio Amerino, Tametsi ita res se habet, ut mihi in communem causam sectorum di- cendum nihil magnopere videatur. Idem pro Ro- scio Comædo, Et quorsum recidat responsum tuum, non magnopere laboro: (quemadmodum cum quis dicit Non multum de eo laboro, vel sum sollicitus, aut Parum de eo laboro, significare volens se omnino non esse sollicitum, seu nihil curare.) Sed adver- bium Prorsus magis etiam convenire cum hoc πάνν videtur; præsertim cum eo hujus usu, quem non- nullis in Il. habet; ut enim in illo Aristoph., qui allatus ante fuit, legimus, Οὐδὲ γὰρ εἶναι πάνν φημι τὴν δίκην, Non dico prorsus, i. e. Nullo modo dico, (pro Nego prorsus,) sic ap. Terent. Enimvero prorsus jam tacere non queo. Ejusdem sunt hæc quo- que, Quid ita? nempe huic prorsus illam non dat. Quin etiam ut ap. Aristoph. habemus N. (733.) Ἐχεις τι; Μὰ Δι' οὐδὲν ἔγωγ'. Οὐδὲν πάνν; sic apud eund. illum Comicum, Nihilne? Hem. Nihil prorsus. Magis inquam hoc adverbium Prorsus interpretationi illius πάνν convenire videtur, quod talem usum habet. Fateor enim alicubi non omnino supervacaneum censerì posse πάνν, ideoque tunc adverbio Magnopere s. Admodum reddi debere dico. Quamvis enim plerumque qui dicit Non magnopere laboro s. curo, vel Non admodum curo, significare vult Pro- rus non curo, vel Nullo modo prorsus curo, (ut Cic. post Plautum hos duos ablativos adverbio isti præfi- xit,) non secus ac si diceretur Parum curo vel labo- ro, pro Ne parum quidem curo, vel Prorsus non curo, (sicut ap. Il. E. 800. Ἡ ῥ' ὀλίγον οἱ παῖδα εὐι- κότα γείνατο Τυδεΐδης, accipi censeatur ὀλίγον pro οὐδ' ὀλίγον, vel οὐδὲν, seu οὐδόλως: sicut ap. Soph. (Aj. 90.) βαῖον ἐντρέπεσθαι, pro οὐδόλως: et sicut μείων λόγος invenitur dictum pro οὐδεὶς λόγος:) quamvis,

inquam, talem usum adverbium illa plerisque locis habeant, in nonnullis tamen id verum non comperietur, opinor, ut qui dicit se non magnopere vel non admodum laborare, aut curare, significet se nullo modo prorsus laborare, aut curare. Ceterum qualis est adverbii πάνυ pleonasmus, talem et adverbii μάλα nonnullis in locis esse sciendum est. Ita enim dicitur interdum οὐ μάλα sicut οὐ πάνυ pro Non magnopere, admodum, valde, aut etiam Non prorsus, Nullo modo prorsus, sequendo ea, quæ modo dicta fuerunt. Præsertim vero cum responsioni negativæ adhibetur, præcedente particula οὐ, πλεονάζειν dici potest.

Ut autem adverbiorum πλεονάζοντων exempla protuli, sic pleonasmorum, qui in aliis partibus orationis spectantur, exempla proferenda sunt: exceptis tamen iis, de quibus jam a Grammatico vel a Corinthio dictum fuit; aut de quibus ipse meis in illorum scripta Animadversionibus disserui. Alicubi enim verum quidem est quod de quibusdam vocibus tradunt, [75] eas πλεονάζειν apud Atticos: sed nihil minus quam idonea pleonasmī earum exempla addunt, ut aliquot locis aperte ostendisse mihi videor. Gravius tamen in eo peccarunt, quod in vocum πλεονάζουσων numero quasdam ponant, quæ nullo modo πλεονάζειν dici possunt. Verum de his omnibus cum ibi dictum a me fuerit, eo te remitto, et ad pleonasmos reliquos, vel potius quos reliquos mihi fecit memoria, pergo. Particula ὅτι, (sive conjunctionibus sive adverbii et ipsa annumerari debeat, in ea signif., qua ponitur pro Gallico Que: ut cum ita loquimur, Je dis que je ferai cela, quæ verba sonant, Dico quod hoc faciam, pro Dico me hoc facturum,) non raro πλεονάζειν, et quidem apud antiquiores etiam et primarios Græcæ linguæ Scriptores, comperitur. Thuc. 5, (10.) p. 168. μενέει. Δέγει τοῖς μεθ' ἐαυτοῦ καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅτι οἱ ἄνδρες ἡμᾶς οὐ μένουσι: (30.) p. 175. Εἰρηθεῖαι δ' ὅτι ἦν μὴ θεῶν ἢ ἡρώων κώλυμα ἦ. Sic ap. ennd. Historicum, 4, (37.) p. 134. Γνοῦς δὲ ὁ Κλέων καὶ ὁ Δημοσθένης ὅτι εἰ καὶ ὅσον οὖν μάλλον ἐνδῶσουσι, διαφθορησόμενοι αὐτοὺς ὑπὸ τῆς σφετέρας στρατιᾶς. Sic et ap. Xen. ac Plat. nec non Demosth. invenitur πλεονάζουσα hæc particula ὅτι: sed in ea potius orationis forma, qualem primus ille Thuc. locus habet. Xen. K. II. 7, (3, 1.) Τῶν οὖν ὑπηρετῶν τις ἀπεκρίνατο ὅτι, ὦ δέσποτα, οὐ εἴη, ἀλλ' ἐν τῇ μάχῃ ἀπέθανον. Plato Apol. Socratis, (16.) Ἐγὼ δὲ τούτῳ ἂν δίκαιον λόγον ἀντεῖποιμι, ὅτι οὐ καλῶς λέγεις, ὦ ἄνθρωπε, εἰ οἶε, etc. Dem. Or. de Perperam Obita Legatione, Ἀκούειν δὲ καὶ τῶν Εὐβοέων ἐφη τεταραγμένων, καὶ λεγόντων, ὅτι οὐ λελήθατε ἡμᾶς ἄνδρες πρέσβεις, ἐφ' οἷς πεποίησθε τὴν εἰρήνην πρὸς Φίλιππον. Idem alibi, Οὐδὲ γὰρ εἶχε καλῶς εἰπεῖν ὅτι, ἀλλ' ἔχουσιν ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα. Legimus apud eundem Oratorem, Ἐλέγε τοίνυν τότε πρὸς τοὺς δικαστὰς ὅτι ἀπολογήσεται δὲ Δημοσθένης ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ κατηγορήσει τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων. Quod si his exemplis, quæ e primariis, (ut antea vocavi,) linguæ Græcæ et quidem Atticæ Scriptoribus deprompta sunt, addere aliqua e recentioribus sumpta libeat, suppeditabit nobis Plut.: præsertimque in suis Apophth. ut inter Alexandri apophthegmata (T. 6. p. 683.) et quidem in eo, cui primum locum tribuit, Τῶν δὲ παίδων λεγόντων ὅτι ταῦτά σοι κτᾶται. Τί δὲ ὄφελος, (εἶπεν,) εἰ ἔχω μὲν πολλὰ, πράξω δὲ οὐδέν; Sic in uno apophthegmatum Agathoclis, (673.) Πολιορκούντος δὲ πόλιν αὐτοῦ, τῶν ἀπὸ τοῦ τείχους τινὲς ἐλοιδοροῦντο, λέγοντες, ὅτι, ὦ κεραμεῦ, τὸν μισθὸν πόθεν ἀποδώσεις τοῖς στρατιώταις; Sed pleonasmus particulæ ὅτι talis est in his omnibus Xen. Dem. Plut. II., qualis in illo Thucydideo, quem primum attuli: addam autem et exemplum alterius pleonasmī: i. talis qualem in tertio Thuc. loco cernimus, (de secundo autem taceo, qui cum primo convenire potius videtur,) si prius e N. T. hujus Attici pleonasmī aliquot exempla protulero. Ideo enim tot veterum Scriptorum accumulare exempla libuit, ut tanto plus auctoritatis in illis hoc loquendi genus haberet, i. e. ut tanto magis testatum redderem, non ineptum et prorsus a linguæ Græcæ consuetudine alienum, (ut multi putarunt,) esse ibi

A hunc pleonasmum, sed contra ex ipsius Atticæ linguæ velut penetralibus petiit. Sunt vero in eod. N. T. alia pleraque, (de sermone loquor,) de quibus vulgus perperam sentit ac judicat: ut alibi aperte probaturum me spero. Nunc ad illa exempla accedens, incipiam ab isto Marci loco, 1, (40.) Καὶ γυναικῶν αὐτὸν, καὶ λέγων αὐτῷ, ὅτι, εἰ ἂν θέλῃς, δύνασαι με καθαρίσαι: 6, (18.) Ἐλέγε γὰρ ὁ Ἰωάννης τῷ Ἡρώδῃ, ὅτι οὐκ ἔξεστί σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου: cap. autem 10, (32.) relinquitur subaudiendum participium λέγων ante hanc particulam, Ἡρῶδοι αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν, ὅτι ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, pro λέγων, ὅτι ἰδοὺ κ. τ. λ. Matth. 9, (18.) Ταῦτα αὐτοῦ λαλουντος αὐτοῖς, ἰδοὺ, ἄρχων ἐλθὼν προσεκύνη αὐτῷ, λέγων ὅτι, ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησεν: 20, (12.) Λέγοντες ὅτι, οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν. Sic et ap. Luc. 19, (42.) Λέγων ὅτι, εἰ ἔγνων καὶ σὺ, &c. Act. autem 15, 1. subauditur λέγοντες ante particulam ὅτι. Ita enim ibi scriptum est, Ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφοὺς, ὅτι εἰ ἂν μὴ περιτέμνησθε, etc. Possunt quidem multo plura his exempla pleonasmī istius afferri, sed ei, qui his contentus non erit, plura sibi inde depromere facile fuerit. Ex horum autem locorum cum illis veterum Scriptorum locis collatione jam patebit omnibus quam non solum Græcum sit, sed etiam quam elegans id loquendi genus, quod contra non solum inelegans atque illepidum esse, verum etiam a Græci sermonis consuetudine abhorrere, (ut paulo ante dixi,) existimabatur. Mirum est autem veterem Interpretem in quibusdam suæ interpretationis locis hanc particulam retinuisse, in quibusdam contra eam omisisse. Si enim supervacaneam esse illam cognoscebat, (ut certe id cognovisse illum ostendunt II., in quibus eam prætermisit,) cur non ubique eam omittebat? Sed magis etiam miretur quispiam (non immerito) eum in locis vicinis a seipso ita dissensisse, ut Marc. 6, (14.) Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης, καὶ ἔλεγεν ὅτι Ἰωάννης ὁ βαπτίζων ἐκ νεκρῶν ἠγέρθη, καὶ διὰ τούτου κ. τ. λ. vertit ille, (particulam ὅτι retinens.) Et audivit rex Herodes, et dicebat, Quia Ioannes Baptista resurrexit a mortuis, etc. At paucis interjectis eandem particulam omittit, cum ista, Ἀκούσας δὲ ὁ Ἡρώδης εἶπεν ὅτι, ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα Ἰωάννην, οὗτός ἐστιν, ita interpr. Quo audito Herodes ait, Quem ego decollavi Ioannem, hic a mortuis resurrexit. Parvi tamen in illo priore loco refert, aliisque hujusmodi, [76] particulam hanc non prætermisisse, quod nullam ambiguitatem pariat: at nonnulli sunt II., de quibus idem nequaquam dici potest, ut Apoc. 3, (17.) Ὅτι λέγεις ὅτι πλούσιός εἰμι: vertit enim, Quia dicis quod dives sum. Atqui sensus est, Quia dicis te divitem esse: qui autem Græcæ linguæ est imperitus, aut certe istum pleonasmum non novit, existimabit idem valere illa verba ac si diceretur, Quia me divitem esse dicis. Hoc quoque sciendum est, nonnullos esse II., qui superioribus similes videri possint, ubi tamen quidam particulam hanc minime prætermittendam in interpretatione censuerint, verum affirmativa quapiam particula reddendam, ut Marc. 7, (6.) Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὅτι καλῶς προεφήτευσεν Ἠσαίας περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν. Audivi enim quendam virum doctum, qui h. in I. ὅτι reddendum existimaret, Sane, Equidem. At is, qui novissimæ et eruditissimæ Interpr. est auctor, vertit Enimvero. Illum autem locum Luc. I. c. Λέγων ὅτι εἰ ἔγνων καὶ σὺ, κ. τ. λ. vertit Nempe si vel tu nosse. Bud. vero putat posse reddi per Quod: hoc modo, Quod si cognovisses et tu. At ego non secus isto in loco quam in aliis hujus generis, particulam istam πλεονάζειν arbitror: multosque alios esse dico, in quibus prætermittitur, ubi tamen nihilo magis omitti deberet, si in duobus istis prætermitti non debere constaret. Fateor alioqui particulam istam varios in N. T. usus, et fortassis illi peculiare, vel potius cum iis, quos habemus, veterum scriptis non communes habere: ut Matth. 7, (13.) Ὅτι στενὴ ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν, ubi vet. Interpr. reddit, Quam angusta porta et arcta via est quæ ducit ad vitam: (Non ignoro interim esse et aliam lectionem, τὴν στενὴν)

sed non minus fortasse particulam τί admirative positam, quam ὅτι mirari debeamus.) Est et ubi reddi debeat per Ut, conveniens cum Gallico Que: ut Matth. 8, (27.) Οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν, λέγοντες, Ποταπὸς ἐστὶν οὗτος ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ; Qualis est iste ut ipsi etiam venti ac mare ei morigerentur? Itidem Luc. 8, (25.) Τίς ἄρα οὗτος ἐστὶν, ὅτι καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ; Verum ne hi quidem loci facere possunt ut in illis, de quibus modo disserebam, novam signif. huic particulæ tribuendam esse censeam: quin potius cum similes sint illi aliis plurimis et prope infinitis, in quibus vacat, (eodem modo quo in Thucydideis, Xen., Plat., Dem., quos protuli,) itidem prætermittendam in Lat. interpretatione censuerim. Sunt tamen aliqui loci, ubi hac de re dubitari possit: nimirum vacetne illa particula, an signif. suam retineat: sed duo tantum sunt, (si bene memini,) in quibus illud nosse referat.

Enimvero quod ad scripturam horum locorum attinet, de illa me et antea dubitasse et nunc quoque dubitare fateor, utrum videlicet ante ὅτι an post, interpunctionis notam collocare oporteat: utrimque enim rationes afferri posse videntur. Exemplum utriusque scripturæ afferam in duobus ll., uno Xenophonis, altero Dem. Habuimus enim e Xen. K. Π. 7. Τῶν οὖν ὑπηρετῶν τις ἀπεκρίνατο ὅτι, ὦ δέσποτα, οὐ ᾔη. Et e Dem. Καὶ λεγόντων ὅτι οὐ λελήθατε ἡμᾶς, κ.τ.λ. Quid enim hic dicemus? an post ἀπεκρίνατο et λεγόντων, an post ὅτι interpunctionis notam poni debere? Si enim ita scribamus, Ἀπεκρίνατο ὅτι, ὦ δέσποτα, οὐ ᾔη: itidemque Λεγόντων ὅτι, Οὐ λελήθατε ἡμᾶς, objiciet quispiam, cum supervacanea sit hic particula ὅτι, verbo jungi non debere ut ei jungenda esset si supervacanea non foret, i. si alia forma orationis esset, veluti cum aliquid tanquam διηγηματικῶς dicitur, ut si ita loquar, ἀπεκρίνατο ὅτι οὐ ᾔω. Sin vero hoc modo scribamus ap. Xen. ἀπεκρίνατο, Ὅτι, ὦ δέσποτα, οὐ ᾔη; itidemque ap. Dem. Λεγόντων, Ὅτι οὐ λελήθατε ἡμᾶς, merito queretur quispiam locum huic particulæ ὅτι tribui, qui nullo pacto convenire ei potest. Ego igitur, (tanquam e duobus malis minus eligens,) in eam sententiam magis inclino ut particulam istam verbo jungamus, sicut ei, cum signif. suam retinet, conjungi solet: perinde ac si is, qui ita loquitur, Λεγόντων ὅτι οὐ λελήθατε, volens subungere huic particulæ οὐ, λελήθοιεν, et ita signif. suam et verum usum ei relinquere, suæ orationis cursum ipsemet velut interrumperet, dicens, λεγόντων ὅτι οὐ λελήθατε. Idemque et de locis illis sentiendum est, in quibus verbum a particula ὅτι aliquantum remotum est: ut in eo, qui primus e Thuc. allatus fuit, Λέγει τοῖς μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τοῖς ἄλλοις ὅτι οἱ ἄνδρες ἡμᾶς οὐ μένουσι. Itidem enim hic post ὅτι, (si quidem illa sententia aliis quoque magis placeat,) interpungendum fuerit, hoc modo, Λέγει τοῖς μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τοῖς ἄλλοις ὅτι, Οἱ ἄνδρες ἡμᾶς οὐ μένουσι. Sciendum est porro aliquos esse ll., in quibus fortassis itidem supervacaneam esse particulam ὅτι quispiam judicaturus sit, subjunctam videlicet alicui eorum verborum, quæ in præcedentibus exemplis habemus: cum ego contra ibi pleonasmum minime agnoscam, ac minime agnosci debere existimem. Talis est hic Xen. Ἑλλ. (7, 1, 25.) p. 363. Ἐκ δὲ τούτου ἐρωτώμενος ὑπὸ βασιλέως ὁ Πελοπίδας τί βούλοιο ἑαυτῷ γραφῆναι, εἶπεν ὅτι Μεσσήνην τε αὐτόνομον εἶναι ἀπὸ Λακεδαιμονίων, καὶ Ἀθηναίους ἀνέλκειν τὰς ναῦς. Hic enim non dubito quin plerique particulam ὅτι vacare itidem existimaturi sint; at ego nihil minus quam vacare dico, quod cum βούλοιο jungi possit ac debeat, e proxime præcedentibus repetito. Neque tamen hac de re valde pertinaciter contendere velim.

[77] Sed cum omnium exemplorum, quæ e Xen. Dem. Plnt., et N. T. attuli, nullum sit quod cum illo Thucydideo conveniat, cui tertia sedes a me data fuit; atque adeo aliam quam in ceteris omnibus pleonasmī formam ibi habeat particula ὅτι, ne quis eam Thucydidi peculiarem esse existimet, ejus quoque exemplum e Xen. proferam. Legimus enim ap. eum. K. Π. 5. Ἐνόμισεν ὅτι εἰ τι οὗτος πάθοι, αὐτὸς ἂν λαβεῖν

παρὰ τοῦ Ἀσσυρίου πάντα τὰ Γαδάτα. Quemadmodum enim in illo Thuc. loco, Γνοὺς δὲ ὁ Κλέων καὶ ὁ Δημοσθένης ὅτι εἰ καὶ ὁποσονοῦν μάλλον ἐνδύσονται, διαφθαρησομένους αὐτοὺς ὑπὸ τῆς σφετέρας στρατιᾶς, vacat ὅτι ante διαφθαρησομένους, cum alioqui dicendum fuisset ὅτι διαφθαρήσονται αὐτοὶ etc. ita in hoc Xenophonis vacat ὅτι ante λαβεῖν: cum alioqui dicendum fuisset ὅτι λήψεται vel λήψοιτο. Fateor tamen in quibusdam exempl. illam particulam ὅτι non extare; sed sublatam ab aliquo, qui istum ejus pleonasmum cognitum non haberet, non immerito fortasse suspicabimur. Quin etiam aliis plerisque locis idem contigisse credibile est. Est vero et tertius quidam particulæ ὅτι pleonasmus post εὐ οἶδα, ut in Dem. Philipp. 3. init. Καὶ πάντων εὐ οἶδ' ὅτι φησάντων γ' ἂν, εἰ καὶ μὴ ποιοῦσι τοῦτο, καὶ λέγειν δεῖν καὶ πράττειν ἅπανσι προσήκειν. Hic enim satis fuisset εὐ οἶδα interjectum per parenthesin, (ut etiam εὐ οἶδ' ὅτι interjici existimandum est,) ideoque πλεονάζειν hic quoque particulam ὅτι merito dixerimus. At Bud. non ὅτι duntaxat, sed totum hoc loquendi genus vult esse τῶν παρελκόντων in isto ejusdem Oratoris loco περὶ Παραπρ., Πολλὰ δὲ καὶ δεινὰ κατηγορεῖν ἔχων ἔτι πρὸς τούτοις ἕτερα, βούλομαι πρὸ πάντων ὧν μέλλω λέγειν, μνημονεύοντας εὐ οἶδ' ὅτι τοὺς πολλοὺς ὑπομνήσαι. Itidemque in isto, qui ap. Eund. legitur, (428.) Ἐκεῖνοι τοίνυν, ὡς ἅπαντες, εὐ οἶδ' ὅτι, τὸν λόγον τοῦτον ἀκρόατε, Καλλίαν τὸν Ἰππονίκου μικροῦ δεῖν ἀπέκτειναν. Equidem quid sibi voluerit Bud., dicens verba ista εὐ οἶδ' ὅτι esse supervacanea, cogitare non possum, vel potius satis mirari nequeo quid cogitans hoc scripserit: cum minime supervacanea esse hæc εὐ οἶδα, sed tautum particulam ὅτι, quæ illis subjungitur, vacare, vel vernaculus sermo docere quoniamlibet possit, utpote in quo istam signif. habentia verba itidem interjiciuntur. Atque adeo apud Latinos interdum verbum Scio ita interjectum reperitur: sicut et Memini ap. Ovid. plerisque locis. Ne tamen hoc Bud. aliter scripsisse putemus, facit quod subjungit, Alibi videtur locum suum tenere, Τὸ μὲν ἐκ τούτων λαμβάνειν δῶρα, ἐξ ὧν ἡ πόλις βλάπτεται, πάντες εὐ οἶδ' ὅτι φήσαιτ' ἂν εἶναι δεινόν. Ubi etiam mirum est eum, tanquam affirmare non audentem, dixisse duntaxat, videri locum suum tenere. Imo vero dicendum erat, εὐ οἶδα quidem utrobique locum suum tenere, et illic ubi per parenthesin, et hic ubi citra parenthesin ponitur; sed particulam ὅτι hic quidem locum suum tenere, (est enim πάντες εὐ οἶδ' ὅτι φήσαιτ' ἂν, pro εὐ οἶδ' ὅτι πάντες φήσαιτ' ἂν,) at illic non item. Habemus autem εὐ οἶδα sine ὅτι parenthetice itidem positum, i. e. per parenthesin, ap. Xen. K. Π. 2, (1, 2.) p. 1. Ἐγὼ μὲν οἶμαι ἱππέας μὲν ἄξειν οὐ μείον δισμυρίων, ἄρματα δ' εὐ οἶδ' οὐ πλείω διακοσίων, πεζοὺς δὲ οἶμαι παμπολλούς. Hic, inquam, habemus εὐ οἶδα siue illa particula ὅτι: quæ duo verba esse hic quoque per parenthesin interjecta, non autem vacare dici possunt: nihilo magis quam οἶμαι, quod in fine ejusdem sententiæ ponitur. Sed de οἶμαι tamen nt id in eo loco dici non possit, at in nonnullis posse dici videtur. Libet autem quendam Plat. Apol. locum præcedentibus addere, in quo εὐ οἶδ' ὅτι non itidem per parenthesin positum est, sed aliter tamen quam in eo Dem. loco, qui postremo allatus fuit. In illo enim Platónico ita scriptum est, Ἀντὶ τούτου ἔλωμαί τι ὧν εὐ οἶδ' ὅτι κακῶν ὄντων; Sed ratio hujus structuræ orationis hæc esse videtur, quod ante ὧν subaudiatur ἐκείνων: atque adeo ponatur articulus postpositivus, s. pronomien relativum, (loquendo more Latino,) in genitivo, ut conveniat cum ἐκείνων subaudito: nt cum dico χρῶμαι οἷς ἔχω βιβλίοις, ideo dativo οἷς utor, quod subaudiatur ἐκείνοις: perinde ac si diceretur χρῶμαι ἐκείνοις βιβλίοις οἷς ἔχω. Ceterum ut ὅτι vidimus πλεονάζειν cum apud alios, tum ap. Dem., præcedentibus verbis, λέγειν, vel εἰπεῖν, vel ἀποκρίνασθαι, ita etiam ὡς cum λογοποιεῖν, (quod tamen non itidem proponitur, sed postponitur,) idem pleonasmī genus efficere sciendum est, c. Mid. Ἐμοὶ μὲν νῆ τὸν Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω καὶ τὴν Ἀθηνᾶν, (εἰρήσεται γὰρ, εἴτ' ἄμεινον, εἴτε μὴ,) ὅθ' οὗτος ὡς ἀπῆλλαγμαί, περιῶν ἐλογοποιεῖ, ἐνδηλοὶ τινες ἦσαν ἀχθόμενοι τῶν πάντων τούτων λαλούντων ἡδέως:

(vel potius *τούτω*, ut in vet. exempl. legitur.) Est enim Midias qui inducitur hic dicens ἀπήλλαγμαi: estque ita accipiendus hic locus ac si talis verborum ordo esset, "Οτε οὗτος περιῦν ἐλογοπολεί ὡς ἀπήλλαγμαi pro eo, quod dicendum fuisset ἐλογοπολεί εαυτὸν ἀπηλλάχθαι.

Attici, ut sunt φιλομέτοχοι, etiam μετοχὰς habet sæpenumero πλεονάζουσας: neque enim vacare duntaxat participium ἔχων existimandum est, (de quo pleonasmo ap. Corinthum disserui, Articulo LXX,) sed alia pleraque. Inter illa autem locum non postremum obtinet [78] φέρων. Æschin. (65.) Καὶ ἐς τοῦτο φέρων περιέστησε τὰ πράγματα, ὥστ' εἰ μὲν μὴ πέμποι Φίλιππος πρέσβεις, καταφρονεῖν αὐτὸν ἐφ' ἧς πόλεως. Synes. Ἐπέδωκέ μοι φέρων ἐπιστολὴν τὸ σὸν ἐπιγεγραμμένην ὄνομα. Interdum autem cum pronomine reciproco, ut ap. Lucian. (1, 680.) Σεαυτὸν αὐτῇ φιλοσοφία φέρων ἀπημπόληκας. Sic Greg. Naz. dixit, Τῷ μὲν γε κλήρῳ φέροντες εαυτοὺς ἐγκατέλεξαν. Est interdum φέρων, (inquit Bud.,) pars orationis ornatus magis causa quam significationis posita. Greg. Naz. Τῷ μὲν γε κλήρῳ φέροντες εαυτοὺς ἐγκατέλεξαν, Nomina inter clericos dare cæperunt. Hinc si tol- las verbum φέροντες, eadem erit sententia. Idem, Καὶ τούτοις φέροντες τὴν τοῦ Θεοῦ δόξαν προσέθηκαν. Quibus addit et Luciani locum, quem modo protuli, Σεαυτὸν αὐτῇ φιλοσοφία φέρων ἀπημπόληκας: quem ita interpretatur, Teipsum cum ipsa philosophia venumdedisti. Hoc item modo, magis ad verbum, Teipsum addictum ivisti cum ipsa philosophia. Sub- jungit et illum Æschinidis locum: cui fere simile ait esse istud Sallustianum, Bonorum præmia ereptum eunt, pro Eripiunt. Et rursus, Fuere tamen cives, qui sese remque publicam obstinatis animis perditum irent. Item ap. Terent. Heautont. Hoc vide, in mea vita tu tibi laudem is quæsitum scelus. His autem et alia id genus exempla e Lat. Auctoribus adjicit, quæ tibi apud eum videnda relinquo, si quidem hoc loquendi genus cum Græco convenire videbitur. Mihi quidem certe parva inter hæc affi- nitas esse videtur: qui Linacrum contra multo apti- ora hujus pleonasmii attulisse e Latinis exempla exi- stimo: quæ tamen tanquam dubitabundus affert. Græci sunt, (inquit,) et illi pleonasmii: Virg. Æstron Graii vertere vocantes: Georg. 3. Sæpe volutabris pulsos sylvestribus apros Latratu turbabis agens: Æn. et divum amplexæ simulacra tenebant. Et rur- sus, clypeoque sinistram Insertabam aptans. In quibus vel redundant participia illa, Vocantes, Agens, Amplexæ, Aptans; vel subaudiendum est pronomen pro loco, Illum, Illos, vel Illa, ut sit ellei- psis. Græcis namque hæc ratio familiarissima. Aristoph. (Πλ. 972.) Ἄλλ' οὐ λαχοῦσ' ἔπινες ἐν τῷ γράμματι; Idem, Φέρε νῦν (νόμος γάρ ἐστι,) τὰ κατα- χύσματα Ταυτί καταχέω σου λαβοῦσα. Idem, Οὐκοῦν ἐρεῖς ἀνύσσασι τὸν κνισμὸν τίνα; Hæc ille: qui cum dicit Græcis hanc rationem esse familiarissimam, id de pleonasmo potius quam de elleipsi intelligit; ne- que enim itidem pronomen commodè subaudiri pos- set. Debit tamen pleonasmii Græci alia potius exempla quam hæc, (quæ ex Aristoph. Πλ. sumta sunt,) afferre; aut certe unico, cui secundum locum dedit, contentus esse. In eo enim versu participium λαβοῦσα per pleonasmum adjici dicere possumus; at de λαχοῦσα et de ἀνύσσασι nihil tale dici potest. Nam ad λαχοῦσα quidem quod attinet, ei subjungitur παρ' ὑπόνοian verbum ἔπινες pro ἐδίκαζες, quod expecta- batur post illud participium, quo consuetudo judices sorte constituendi declaratur: tantum abest ut su- pervacaneum censeri queat. At vero ἀνύσσασι par- ticipium est adverbii vim habens. Dicunt enim Græci, præsertimque Attici, ἀνύσσας τοῦτο ποιεῖ, Propere hoc facito. Cujus signif. exemplum ex illa ipsa hujus Poëtæ comœdia afferam. Legimus enim ibi, λέγ' ἀνύσσας ὅ,τι φῆς ποτε. Aliud in ejusdem Nu- bibus habes, non minus idoneum, (181.) Ἄνοιγ', ἀνοιγ' ἀνύσσας τὸ φροντιστήριον, Aperi, aperi propere, vel, sine ulla cunctatione; (nam ipsemet μέλλειν, quod est Cunctari, opponit buic ἀνύειν: Πλ. (607.) ἀλλ' οὐ μέλλειν Χρή σ', ἀλλ' ἀνύειν.) Sic ap. Eund. legimus, πέραινε τοίνυν ἀνύσσας. (Alicubi autem et

particulam *τι* adjicit, ut in Σφ. init. Λέγε νῦν, ἀνύσσας *τι*, τὴν τρόπιν τοῦ πράγματος. Sic alibi, (N. 635.) ἀνύσσας *τι* κατάθου.) Qua igitur signif. hic λέγ' ἀνύσσας dicitur, eadem illic ἐρεῖς ἀνύσσασι. Unde fit ut aliena ab eo, quod probare voluit, exempla protulerit, quod ad hæc duo attinet. Quale autem in tertio illo est λαβοῦσα, tale est λαβὼν in isto Bionis versu, Μέλ- πειν μοι, φίλε βοῦτα, λαβὼν τὸν Ἑρωτα δίδασκε. Sed enim injuriam Homero facere mihi videor, quod non more meo exemplis ex eo sumtis primum locum de- derim. Eo quidem certe dignissimus esse censendus est, vel hoc nomine quod, (ut antea dixi,) ex ejus fontibus omnis propemodum sermonis Græci lepos derivatus sit. Verum hic saltem exempla illa collo- cabo, antequam longius progrediar. In iis est par- ticipium φέρων, (a quo initium hujus sermonis sumsi,) nec non participium ἄγων, utrumque aperte πλεονά- ζον. Habes igitur φέρων, (ut de illo prius agam,) cum verbo διδόναι, ut Od. P. (345.) Δὸς τῷ ξείνῳ ταῦτα φέρων: I. (361.) Τρὶς μὲν ἔδωκα φέρων. Cum verbo θείναι, ut Ψ. fin., Αὐτὰρ Πηλεΐδης κατὰ μὲν δολιχό- σκιον ἔγχος Καδδὲ λέβητ' ἄπυρον βοὸς ἄξιον ἀνθεμένοντα Θῆκ' ἐς ἀγῶνα φέρων. Item Υ. (96.) cum composito ἐκθεῖναι, ἐκ δὲ βοεῖν Θῆκε θύραζε φέρων. Cum verbo στήσαι, Od. A. (128.) Ἐγχος μὲν ῥ' ἔσθησε φέρων πρὸς κίονα μακρὴν, Δουροδόκης ἔντοσθεν ἐνέξου. Cum hoc autem ipso verbo junctum habemus participium ἄγων, B. (558.) Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δυσκαίδεκα νῆας, Στῆσε δ' ἄγων ἱν' Ἀθηναίων Ἰσταντο φάλαγγες, (ubi observa etiam præcedere ἄγεν in altero versu.) Sic et Il. X. (349.) Οὐδ' εἰ κεν δεκάκις τε καὶ εἴκοσι νῆριτ' ἄποινα Στήσωσ' ἐνθάδ' ἄγοντες, [79] ὑπόσχωνται δὲ καὶ ἄλλα. At cum verbo θείναι, Il. Ψ. (597.) Ἥ ῥα, καὶ ἵππον ἄγων μεγαθύμου Νέστορος υἱὸς Ἐν χεῖρεσσι τίθει Μενελάου. Ex his (inquam) locis aliisque hu- jusmodi non dubium est quin Homeri posterij hujus pleonasmii exemplum sumserint, quod tamen in par- ticipio φέρων potissimum imitati sunt.

Apud eundem Poetam legisse mihi videor partici- pium ἰὼν itidem πλεονάζον. In soluta autem oratione frequentissimus est participii ἀπὼν usus cum οἴχεται, vel potius ὄχετο. Xen. Ἑλλ. 4, (1, 11.) Ὀλιγοντο ἀπ- ὄντες εἰς Σάρδεας πρὸς Ἀριαῖον, Dem. (246.) Καὶ γὰρ, εἰ μὲν, ὡς ἐκράτησε, Φίλιππος ὄχετ' εὐθὺς ἀπὼν, καὶ μετὰ ταῦτ' ἦγεν ἡσυχίαν, Plato Phædone (56.) Τὸ δ' ἀθάνατον, σὼν καὶ ἀδιάφθορον οἴχεται ἀπὼν. Cum hoc autem pleonasmo affinitatem habere existimatur iste Aristophanicus, B. (35.) καὶ γὰρ ἐγγὺς τῆς θύρας Ἥδη βαδίζων εἶμι τῆσδε.

Nonnulla præterea esse participia sciendum est, quæ an inter πλεονάζοντα numerari debeant, dubium esse possit. Tale est καθίσας, (quoniam aliud exem- plum mihi non suggerit nunc memoria,) Luc. 16, (6.) Δέξαι σου τὸ γράμμα, καὶ καθίσας ταχέως γράψον πενήτην. Sic et 14, (31.) Καθίσας ψηφίζει, item Καθίσας βουλευεται.

Verba quoque nonnulla πλεονάζουσιν apud Atticos, vel potius πλεονάζειν videntur: quæ per paren- thesin poni solent. Ex eorum numero est οἶμαι: quod tamen Bnd. dicens παρέλκειν ap. Dem. Καὶ τὰ τοιαῦτα ζηλωτά ἐστιν, οἶμαι, καὶ λαμπρά, simul dicit accipi pro Utique, Nimirum. Sic οἶε ap. Plat. in- veniri ἀργὸν αἶτ, de Rep. 6. Ἀνόνητα δὲ πονῶν, οὐκ οἶε ἀναγκασθήσεται τελευτῶν αὐτὸν τε μισεῖν καὶ τὴν τοιαύτην πράξιν; Nonne cogetur? Nonne tandem cogetur? 7. Οὐκ ἄτοπον οἶε ἡγήσεται τὸν νομιζόντα γίνεσθαι τε ταῦτα ἀεὶ ὡσαύτως καὶ οὐδαμῇ οὐδὲν παραλ- λάττειν; Hæc ille; sed ego dixerim potius οὐκ οἶε ἀναγκασθήσεται accipi pro οὐκ οἶε ὅτι ἀναγκασθήσεται. Nonne putas fore ut cogatur? Itidemque in altero loco pro οἶε ὅτι ἡγήσεται. Commode autem paren- thesews notis includetur hoc οἶε.

Nomina etiam nonnulla sunt illis πλεονάζοντα, s. παρέλκοντα. E quibus frequentissimum est τὶς, non solum cum ποῖος, et similibus, sed et cum aliis adje- ctivis, i. e. alius generis signif. habentibus. Sed afferam primum exempla ejus, quod nomini ποῖος annectitur. Quod nomen non solum post se, sed et ante se particulam πλεονάζουσαν habere potest; nam ut ποῖόν τινα dicunt Attici pro ποῖον, ita etiam τὸν ποῖον: vacante hic articulo τὸν, ut illic nomine τινά.

Et, (quod magis mirari quis possit,) interdum geminum pleonasmum nomen illud recipit, veluti cum dicitur τὰ ποῖα ἄττα. Sed hac de re postea: nunc ad exempla venio nominis ποῖος adjunctum habentis τῆς: quod ita vacat ut Nam apud Latinos, cum pro Qualis dicunt Qualisnam. Isocr. ad Philipp. Ποῖους τινὰς χρὴ προσδοκᾶν τοὺς ἐπαίνους ἔσσεσθαι τοὺς περὶ σοῦ ῥήθησμένους; Item in interrogatione non directa, Dem. Βουλευομένων ὑμῶν οὐ περὶ τοῦ εἰ ποιητέον τὴν εἰρήνην, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ ποῖαν τινὰ, Aristot. Eth. 2, 6. Δεῖ δὲ μὴ μόνον οὕτως εἰπεῖν, ὅτι ἔξῃς, ἀλλὰ καὶ ποῖα τῆς. (Ubi tamen scriptum est ποῖα τῆς, sicut in loco proxime præcedente ποῖαν τινὰ: sed hæc scriptura controversia non caret.) Legimus ap. Eund. in Polit. 7. Περὶ μὲν οὖν τῶν πολιτευομένων, πόσους τε ὑπάρχειν δεῖ καὶ ποῖους τινὰς τὴν φύσιν, ἔτι δὲ τὴν χώραν πόσῃν τε τινὰ καὶ ποῖαν τινὰ, ὥρισται σχεδόν. Et particula δὲ interjecta, ap. Lucian. Ποῖος δὲ τίς ἐστι; Nonnunquam vero non δὲ, sed δὴ interjicitur: ut ποῖον δὴ τι, ap. Plat.

Itidem vero cum ὁποῖος jungitur, et cum οἷος: item cum ποῖος, quod oxytone scribitur: nec non cum τοιοῦτος, s. τοῖοςδε. Exemplum τοῦ ὁποῖός τις habes ap. Xen. K. Π. 3, (3, 18.) Ἐγὼ δὲ ὑμῖν παραινῶν ὁποῖους τινὰς χρὴ εἶναι ἐν τῷ τοιῷδε, αἰσχυνοίμην ἄν. Item ap. Dem. Χρὴ δὲ, ὅταν τιθῇσθε τοὺς νόμους, ὁποῖοί τινές εἰσι, σκοπεῖν. Sic in isto Ejusdem loco, Οὐ γὰρ ὅστις ὁ πάσῃων, ὥστε δεῖν σκοπεῖν, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ὁποῖόν τι τὸ γινόμενον. At οἷός τις non ita receptum est ut ποῖός τις vel ὁποῖός τις. Exemplum illius e Gal. habemus, ad Gl. 1. Ἐν οἷς μάλιστα μὲν, εἰ οἷόν τε, κατὰ τὴν πρῶτην ἡμέραν διαγνωστέον οἷός τις ἐστὶν ὁ πυρετός. At ποῖος oxytone scriptum sequente τῆς, frequentissime ap. Aristot. occurrit, ut Eth. 1, 9. Αὕτη δὲ πλείστην ἐπιμέλειαν ποιεῖται τοῦ ποιοῦς τινὰς καὶ ἀγαθοὺς τοὺς πολίτας ποιῆσαι: Polit. 6. Ὅτι μὲν οὖν αὕτη τῶν δημοκρατιῶν ἀρίστη, φανερόν, καὶ διὰ τὴν αἰτίαν· ὅτι διὰ τὸ ποῖόν τινὰ εἶναι τὸν δῆμον. Apud Eund. de Gener. Anim. 4. interjecta particula γὰρ inter ποῖα et τῆς, (ut antea inter ποῖος et τῆς interjici vidisti δὲ et δὴ,) Ποῖα γὰρ τῆς γίνεται μάλιστα ἡ τροφή, καὶ ἡ τοῦ σώματος διάθεσις, διὰ τε τὴν κρᾶσιν τοῦ περιεστώτος ἀέρος καὶ τῶν εἰσιόντων. Legimus itidem ap. Theophr. de C. Pl. 6. Δεῖ δὲ καὶ αὐτὴν τὴν ὕλην ποῖαν τινὰ προὔπαρχειν. Dixi jungi τῆς et cum τοιοῦτος sive τοῖοςδε. Cujus adjectionis exemplum habes ap. Polyb. Ἐγένετο δὲ ἡ διακομιδὴ τῶν θηρίων τοιαύτη τῆς. Apud Eund. Εἰσὶ δὲ συνθηκαὶ τοιαῖδε τινες. (At vero ap. Thuc. ordine permutato et interjecta particula καί, legimus, 8. Ἦν δὲ τι καὶ τοιοῦτον ἀπὸ τῶν κατηγορίαν ἐχόντων. Sic etiam I. 4. Ἄμα δὲ τι καὶ εἰρήκεσαν τοιοῦτον. Sed in hisce duobus Thuc. locis, aliisque ejusmodi, [80] nequaquam vacare itidem hanc particulam dixerim: ac ne dici quidem ullo modo potest, cum τοιοῦτον ei hic jungatur tanquam suo substantivo.) Jungi autem τῆς et cum ὅς, notius est quam ut a me doceri necesse sit. Passim enim occurrit ὅστις, ἡ τις, et οἷτινες, αἷτινες, pro ὅς, ἡ, οἷ, αἷ. Atque adeo ita hæc ap. quoslibet Scriptt. trita sunt, ut non magis Atticæ linguæ quam communi ascribenda videri queant.

Ut autem πλεονάζει particula τῆς cum nominibus qualitate significantibus, ita etiam cum illis, quibus quantitas declaratur. Cujusmodi sunt πόσος et ποσός, item πολλὸς et ὀλίγος, nec non μακρός, μέγας, μικρός. Cum πόσος junctum habuisti in quodam Aristot. loco, quem paulo ante protuli e Polit. 7. cum de ποῖός τις agerem: ut autem ibi habes τῆς cum πόσῃ, sic τινὲς cum πόσαι vel πόσοι jungi sciendum est. Cum πολλὸς autem, præsertimque cum plurali πολλοί, ap. Thuc. observavi nomen illud junctum frequentius quam ap. quenquam alium. Cum singulari, ut init. 6. Καὶ ὅτι οὐ πολλῶ τινὲ ὑποδεέστερον πόλεμον ἀνηροῦντο ἢ τὸν πρὸς Πελοποννησίους. At τινὲς cum plurali πολλοί, non itidem præcedente, sed sequente, 6, (94.) p. 229. Καὶ τῶν Συρακουσίων περιτυχόντες τισὶν οὐ πολλοῖς. Sic 4, (72.) p. 145. καὶ ἄλλους τινὰς οὐ πολλοὺς: (observaque obiter et οὐ πολλοὺς pro ὀλίγοις, ut initio p. 236. dicit vicissim μὴ ὀλίγοις pro πολλοῖς.) Idem vero et de ceteris

Gloss.

sentendum est, nisi quod frequentius cum πολλὸς et ὀλίγος sive πολλοί et ὀλίγοι quam cum illis jungitur. Verum et numeralibus nominibus annectitur plerumque τινὲς ap. Thuc. Ut 7, (87.) p. 263. Καὶ ἡμέρας μὲν ἐβδομήκοντά τινὰς οὕτω διηγήθησαν ἄθροοι. Sic 8, 21.) p. 269. Διακοσίους μὲν τινὰς τοὺς πάντας τῶν δυνατῶν ἀπέκτεινε. Est autem rationi consentaneum ut quemadmodum dicitur πολλοί τινες et ὀλίγοι τινὲς, ita etiam ἐβδομήκοντά τινες dicatur, itidemque præfixo alio numero: quoniam ut πολλοί et ὀλίγοι ad quantitatem, quam vulgo discretam vocant, pertinet, eodem modo et numeralia nomina ad eam pertinere dicenda sunt. Sed lectorem hic celare nolim, quod mihi aliquando in mentem venit illos Thuc. locos legenti: nimirum non vacare fortassis τινὲς numeralibus illis nominibus præfixum, sed eum potius usum habere, quem apud nos Quelques, quod significat τινὲς. Cum enim dicimus, Il a demeuré là quelques vingt jours, ad verbum, Commoratus ibi est aliquos viginti dies, perinde est ac si diceremus Commoratus ibi est circiter viginti dies. Sed Latini quidem sermonis consuetudo non patitur ut adjectivum illud aliquos ea in signif. usurpemus; contra vero suspicor nos Thucydidis exemplo posse Græco adjectivo τινὰς ita uti: et verbum verbo reddentes dicere, Διέτριψεν ἐκεῖ εἴκοσι τινὰς ἡμέρας. Sic etiam, Ils étoient en tout quelques trente personnes, τριάκοντά τινες ἦσαν οἱ πάντες.

Pleonasmus particulæ τῆς cum πᾶς etiam reperitur, et ἕκαστος, nec non αὐτός, Thuc. 7, (84.) p. 262. Ἐσπίπτουσιν οὐδενὶ κόσμῳ ἔτι, ἀλλὰ πᾶς τέ τις διαβήναι πρῶτος βουλόμενος: 2. Καὶ τῶν λειπομένων πάντα τινὰ εἰκὸς ἐθέλειν ὑπὲρ αὐτῆς κάμνειν. Idem alibi, Ὡς τῆς ἕκαστος προσετάχθη, (ubi observa τῆς præcedere.) Idem, (3, 45.) Ὡς ἐκάστη τῆς κατέχεται ὑπ' ἀνηκέστου τινὸς κρείττονος. Idem 1. Οἷς προεῖπομεν τοὺς σφετέρους ξυμμάχους αὐτὸν τινὰ κολάζειν. Et 6. Οἰόμεθα, τοῦ ἁπλοῦς ξυνοίκου προαπολλυμένου, οὐκ ἐς αὐτὸν τινὰ ἤξειν τὸ δεινόν. Significatur autem his tribus, πᾶς τῆς, ἕκαστός τις, αὐτός τις, Unusquisque. Estque sciendum huic Scriptorem in uno eodemque orationis membro tria hæc usurpasse, sed addendo particulam τῆς uni tantum illorum, nimirum πᾶς, quod primum ibi collocatur, 7, (70.) p. 257. Πᾶς τέ τις, ἐν ᾧ προσετέτακτο, αὐτὸς ἕκαστος ἡπείγετο πρῶτος φαίνεσθαι.

Quin etiam cum adjectivis aliud significationis genus habentibus quam præcedentia, non raro πλεονάζουσα hæc particula τῆς invenitur. Sic πένης τις καὶ ἀπράγμων, ap. Dem. (541.) Ἄνθρωπος πένης μὲν τις καὶ ἀπράγμων. Sic jungitur cum δυσμαθὴς, sed præcedens, non sequens: ap. Plat. Polit. 2. Ἄλλ' ἐγὼ τῆς, ὡς ἔοικε, δυσμαθὴς. Sic etiam παχύς τις et λυπηρός τις et περιττός τις dicuntur. Greg. Naz. Ὡς λανθόντως παχύς τις εἶ, καὶ πόρρω τοῦ πράγματος, εἰ τοῦτο ἀπορεῖς. Apud Eund. Τοῦ μὴ δοκεῖν εἶναι περιττοῖς τινες, μηδὲ φιλοτιμότεροι τοῦ δέοντος. Illud autem λυπηρός τις ap. Basil. legitur, Ἐγὼ μὲν ᾤμην, ἀγαπητοῖ, σφοδρότερον ἐκάστοτε τοῦ λόγου τὸ κέντρον προσάγων, λυπηρός τις εἶναι δόξειν ὑμῖν. Invenitur autem hic pleonasmus et præcedente ipsa particula τῆς ap. Theocr., sicut in loco Plat., quem modo attuli, (7, 37.) Καὶ γὰρ ἐγὼ μοισᾶν καπρὸν στόμα, κῆμε λέγοντι Πάντες ἀοιδὸν ἄριστον· ἐγὼ δὲ τῆς οὐ ταχυπειθής. Pro quibus habet hæc Virg. et me fecere poetam Pierides: sunt et mihi carmina: ne quoque dicunt Vatem pastores; sed non ego credulus illis. Quæ postrema verba plane respondent illis, ἐγὼ δὲ τῆς οὐ ταχυπειθής. In alio ejusdem Theocr. loco, ἐγὼ δὲ τῆς ἦν ἀνέραςτος. Participio quoque adhærens extat ap. Xen. K. Π. 8, (3, 12.) μαινόμενος γὰρ τίς ἐστιν, ὡς ἔοικεν. Ubi obiter observa etiam ὡς ἔοικεν, sic additum ut in illo Plat. loco. Quamvis autem hic junctum sit adjectivis, quæ in reprehensionem potius quam in laudem dicuntur, interdum tamen his, non illis, jungi sciendum est: dicique καλός τις, et σοφός τις, itidemque aliis hujusmodi adjectivis annecti. Sic ap. Od. Σ. (381.) [81] Καὶ που τῆς δοκέεις μέγας ἔμμεναι ἠδὲ κραταίος. Hoc tamen sciendum est: ut apud Latinos Nescio quis, (nisi potius scr. est conjunctim Nescio-

quis,) contemptum quendam indicat, ita et hoc nomine nonnuquam indicari: adeo quidem ut etiam cum adjectivo, quod alioqui per se Contemptus signif. habet, junctum inveniat. Tale est *εὐτελεῖς δέ τινες* ap. Diog. L.: quoniam aliunde exemplum in præsentia mihi non suppetit.

At vero τὶ adverbialiter positum, interdum cum adverbio, aliquando cum conjunctione, nonnuquam cum participio, aliquando cum verbo, interdum cum pronomine *πλεονάζει*. Cum adverbio vacantis particulae τὶ exemplum habes ap. Arrian. 5, (4, 1.) Καὶ οὗτοι Ἰνδοὶ ποταμοὶ ὄντες τῶν μὲν ἄλλων Ἀσιανῶν ποταμῶν πολὺ τι κατὰ μέγεθος ὑπερφέρουσι. In alio ejusdem libri loco, Καὶ τὰ πολέμια πολὺ τι γενναϊοτάτους τῶν γε δὴ τότε ἐποίκων τῆς Ἀσίας. His enim in locis aliisque hujusmodi πολὺ pro adverbio habendum est, utpote locum ejus obtinens. Jungitur alioqui et aliis adverbis, quæ non itidem e nominibus in adverbia transierunt, veluti cum dicitur πάντι, et σχεδόν τι, et ἐγγύς τι, et ὁμοῦ τι. Xen. K. Π. 1, (6, 18.) Οὔτε Ζημίαις πάντι θέλουσιν εἶκιν, οὔτε δώροισι ἐπαίρεσθαι. Magis enim assentior exemplaribus, (licet paucioribus,) quæ πάντι, quam iis, quæ πάντοι habent: præsertim cum μηδέν τι πάντι s. οὐδέν τι πάντι ap. Eund. legatur, ut docui initio Annotationum, quas calci Xenophontis mei, (i. e. a me editi,) subjunxi. Invenitur tamen et σχεδόν τοι scriptum quibusdam in locis, non σχεδόν τι: verum idem de hoc quoque ceterisque, (quod ad particulae illius scripturam attinet,) dicendum esse videtur: licet alioqui et τοι particulam παραπληρωματικὴν exemplaribus in locis esse satis notum sit. Sophoclem quidem certe σχεδόν τι, non σχεδόν τοι scripsisse, vel ipsa metri lex indicat, El. (608.) p. 109. meæ Ed. Εἰ γὰρ πέφυκα τῶνδε τῶν ἔργων ἴδρις, Σχεδόν τι τὴν σὴν οὐ καταισχύνω φύσιν. Ubi quidam verba Scholiastæ in alium sensum acceperunt quam ab eo scripta sint. Nam post σχεδόν τι scribit ἴσως, et addit, καὶ ἀντὶ τοῦ πλησίου. Quæ illi ita intellexerunt, ut dicat σχεδόν τι hic fortasse poni etiam ἀντὶ τοῦ πλησίου: cum ille dicere velit, hoc quidem in loco poni pro ἴσως, Fortasse: sed inveniri usurpatum etiam ἀντὶ τοῦ πλησίου: (nisi potius πλησίον scr. est.) Erroris autem occasionem illis præbuit interpunctionis omissio post ἴσως. Altera vero illa scriptura σχεδόν τοι perperam in σχεδόν τοῦ mutata fuit in vulgaribus Lexx. Gr. Lat. in h. Plat. 1., initio Epistolæ 7. "Ὅτε γὰρ κατ' ἀρχὰς εἰς Συρακούσας ἐγὼ ἀφικόμην, σχεδόν ἔτη τετταράκοντα γεγονώς. Illa enim ibi scribunt σχεδόν τοῦ ἔτη, locum illum, ut infinitos alios, aperte depravantia. Ac ne illi errori comes deesset, etiam proxime sequentem vocem ἔτη, in ἔτι non minus mendose verterunt. Significat autem σχεδόν hic, vel σχεδόν τοι, aut potius σχεδόν τι, non Fortasse, sed Circiter. Illud autem ἐγγύς τι ap. Plat. extat, de Rep. 2. Αἱ μὲν τοίνυν ἄλλαι ἀρεταὶ καλούμεναι ψυχῆς κινδυνεύουσιν ἐγγύς τι εἶναι τοῦ σώματος. At ὁμοῦ τι usurpant et ii Scriptores, qui communi lingua utuntur: potissimumque Plut. Quin etiam cum particula δὴ invenitur juncta vocula τι, ap. Lucian. Πρὸς δὴ τι τοῦτ' ἔφην. Sed ego cum dixerim, πάντι ap. Xen. legendum potius mihi videri quam πάντι τοι, dico hic contra, δὴ τοι potius quam δὴ τι meo judicio scribi debere. Conjunctioni autem annexæ particulae τι exemplum extat ap. Hesiod. Ἔργ. (1, 113.) οὐδέ τι δειλὸν Γῆρας ἐπῆν. At vero Od. Ξ. (387.) Μῆτε τί μοι ψεύδεσσι χαρίζεο, μήτε τι θέλγε, potius utrumque τι cum utroque verbo quam cum μήτε jungi, minimeque supervacaneum esse videtur. Sciendum est denique ita jungi nonnullis adverbis hanc particulam ut eis adhærescat: ut in νεωστὶ, μεγαλωστὶ videre est. Participio autem additæ particulae τι, et quidem πλεονάζοντως, exemplum habemus ap. Thuc. 4, (27.) p. 131. Ὅρῶν αὐτοὺς καὶ ὠρμημένους τι τοπλέον τῇ γνώμῃ στρατεύειν. Sic cum ἀνύσας ap. Aristoph. ἀνύσας τι κατὰθον. Apud Eund. Ἀκολουθήσης ἐμοὶ ἀνύσας τι δευρὶ θάττον. Sed hoc participium est ejusmodi, quod in adverbium resolvi possit. Denique verbo junctæ hujus particulae exemplum peti posse existimo ex eo versu Homeri, quem paulo ante protuli, Od. Ξ. Μῆτε τί μοι

ψεύδεσσι χαρίζεο, μήτε τι θέλγε. Cui ex Eodem addi et istud poterit, Il. B. (487.) οὐδέ τι ἴδμεν Οἴτινες ἠγεμόνες Δαναῶν καὶ κοῖρανοι ἦσαν. Neque enim dubito quin et hic et illic particula ista cum verbo potius quam cum οὐδέ vel μήτε juncta existimari debeat. Itidem ap. Dem. (527.) Ἀλλ' ἂ μὲν ἂν τις ἄφνω τὸν λογισμὸν φθάσας ἐξαχθῇ τι πρᾶξαι, καὶ ὑβριστικῶς τοῦτο ποιῇ, δι' ὀργὴν γ' ἐνὶ φῆσαι πεποιηκέναι. Sic ap. Lucian. Hermot. init. Εἰ γὰρ τι μέμνημαι, videri possit abundare τι. Talem autem locum obtinere aliquando videtur particula Quid apud Latinos: veluti cum ita loquor, Si quid eorum memini: sic tamen ut aliquid minus significari videatur quam si dicam, Si eorum memini. At Bud. annotans τὶ interdum e supervacuo addi apud Atticos, et in exemplum afferens cum alia, tum σχεδόν τι et πάντι, subjungit, Terentium hoc Græcorum imitatione ita dixisse, Subtristis visus est esse aliquid. [82] Sed istud exemplum e Prisciano sumsit, 18. ubi postquam dixit Atticos e supervacuo adjicere τὶ, locum quendam Platonis affert, (sed qui in vulgatis Edd. deest,) cui illum Terentianum subjungit. Verum istud Aliquid potius pro Aliquantum positum esse videtur: quod tamen et ipsum vacare necesse sit, cum non Tristis, sed Subtristis dictum sit. Superest ut exemplum pleonasmī particulae τι cum pronomine afferam. Id mihi suppeditabit, (ut opinor,) Od. I. (11.) Τοῦτό τι μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἶδεται εἶναι. Præterquam enim quod trajectio esset Homero fortasse minime usitata si ad superlativum κάλλιστον ferri illud vellemus, oratorie etiam potius quam poetice (ut opinor) ita loqueretur.

De τὶ autem adjectivo neutrius generis nihil dixi, neque dicendum putavi, quod eadem sit pleonasmī ejus, quæ et pleonasmī τῆς ratio. Sed ap. Theocr. inveniri hujus τὶ pleonasmum, sequente etiam articulo, sciendum est, 1. init. Ἀδὺ τι τὸ ψιθύρισμα.

Ἄττα quoque apud Atticos πλεονάζει, et quidem junctum nonnullis eorum nominum, quibus junctam particulam τῆς πλεονάζειν dictum est. Sicut enim dicitur ποῖοι τινες et πόσοι τινες pro ποῖοι et πόσοι, ita ποῖα ἄττα et πόσα ἄττα (vel potius ποῖ' ἄττα et πόσ' ἄττα,) pro ποῖα et πόσα dici sciendum est. Apud Aristoph. B. (172.) interroganti, Ἄνθρωπε, βούλει σκενᾶρι' εἰς ἄδου φέρειν; respondetur, Πόσ' ἄττα; Apud Aristot. cum ποῖα et cum πόσα junctum habemus, de Cælo 3. Τοῦτον γὰρ δειχθέντος, φανερόν ἐσται καὶ πόσα ἄττα καὶ ποῖ' ἄττα ἐστίν. Legitur autem ap. Xen. ποῖα habens utrumque particulam πλεονάζουσαν, a parte quidem anteriori articulum τὰ, a posteriori autem nomen istud ἄττα: K. Π. 3, (3, 6.) p. 146. meæ Ed. Πάντως δὲ ἀναμνησκόμεθα τὰ ποῖα ἄττα ἔργα τούτων τῶν ἀγαθῶν ἐστὶν αἷτια. Eodemque modo cum τοιαῦτα jungunt, ut legimus ap. Plat. Polit. 3. Τὰ μὲν δὴ περὶ θεοῦ τοιαῦτ' ἄττα, ὥς ἔοικεν, ἀκουστέον εὐθὺς ἐκ παίδων. Sic ap. Lucian. Lexiph. Τοιαῦτα ἄττα διεξιόντες ἅπαντες οἱ παρόντες ἀπῆμεν.

Quin etiam cum πολλὰ et ὀλίγα, (sicut τινες cum πολλοὶ et ὀλίγοι,) nec non cum ἄλλα s. ἕτερα jungitur, Aristot. Τῷ δὲ πόλλ' ἄττα ὁμοειδῆ εἶναι, Thuc. Καὶ εἰλον Ἀταλάντην καὶ ἄλλ' ἄττα. Sic ap. Plat. Τῶν δὲ κακῶν ἄλλ' ἄττα δεῖ ζητεῖν τὰ αἷτια, ἄλλ' ὃν τὸν θεόν. At ἕτερ' ἄττα, quod idem valet, ap. Aristot. extat, ὥς τ' εἰ μὴ ἐστὶ παρὰ τὰ αἰσθητὰ καὶ τὰ μαθηματικὰ ἕτερ' ἄττα οἷα λέγουσι τὰ εἶδη τινές, οὐκ ἐστὶ μία ἀριθμῶ καὶ εἶδει οὐσία. Invenitur etiam σμίκρ' ἄττα ap. Plat. Philebo, Σμίκρ' ἄττα τοίνυν ἐμπροσθεν ἔτι διομολογησώμεθα. Est vero et aliud ἄττα, quod πλεονάζει itidem ap. Aristoph. Aliud ἄττα voco, quod aliam omnino signif. habet, atque adeo alia pars est orationis, adverbium videlicet, non nomen; et ponitur pro πότε: ut ap. Aristoph. Πύθον χελιδὼν πηνίκ' ἄττα φαίνεται. Eust. enim postquam e veterum Grammaticorum auctoritate tradidit ἄττα significare τινὰ, et tunc tenuari: item ἄττα, et tunc aspirari, (ab Ionibus autem dici ἄσσα,) addit, Καὶ τρίτον, τὸ πότε, τὸ ἰσοδυναμοῦν τούτῳ, affertque illa Aristoph. verba, Πύθον χελιδὼν πηνίκ' ἄττα φαίνεται. Sed ab illo dissentit ipsius Aristoph. Schol. in loco

plane simili, i. e. itidem illa duo verba copulata habente: "Ορν. (1513.) ΠΡ. Ἀπολωλεν ὁ Ζεὺς. ΠΕΙ. Πηνίκ' ἄττ' ἀπώλετο; Ibi enim Schol. Atticum esse negat, πηνίκ' ἄττ' ἀπώλετο: quin etiam addit, οὐδὲ ἀρχαϊκὸν, οὐδὲ ἀκριβῶν: esse autem pro πότε δήτα. vacare enim ἄττα, et positum esse ἀλόγως: quoniam neque τινὰ neque ἄτινα significat: cum neutrum horum adverbio πηνίκα quadret.

Inter nomina, quæ πλεονάζουσιν apud Atticos, dandus esse et nominibus ὅσος et ἡλίκος locus videtur. Sed cum variis adjectivis addantur, non cum omnibus πλεονάζειν dici posse sciendum est, licet pleonasmī speciem præ se ferant. Primum igitur de iis, quibus adjuncta abundant, deinde de ceteris dicendum est. Legimus apud Lucian. (1, 182.) Καὶ ἐνὸς ἀνδρὸς τελείου ἢ ἰσχυρὸς ἀμέτρητον ὅσῃν ἔχει τὴν ὑπεροχὴν πρὸς τὰ βρέφη. Idem dixit μυρία ὅσα: itidemque ap. Synes. habemus, Μυρίων ὅσων τῶν σῶν ἐρασῶν. Legimus etiam ὀλίγον ὅσον, et μικρὸν ὅσον. His in locis ὅσον et ὅσῃν et ὅσα vacare existimo, quoniam adjectiva, quibus hæc junguntur, per se stare possunt, ut ita dicam, i. e. signif. eandem, illis etiam sublatis, obtinere. Quidni enim ἀμέτρητον ἔχει τὴν ὑπεροχὴν, eodem sensu manente, et salva orationis structura, dicere possimus? Idemque et de sequentibus, meo quidem iudicio, dicendum est, (nisi quod ὀλίγον ὅσον et μικρὸν ὅσον aliquid minus quam ὀλίγον et μικρὸν, significare videri possunt: præsertim cum interdum μικρὸν ὅσον dicatur, tanquam imminutione una ad alteram accedente.) At vero de θαυμαστὸν ὅσον et θαυμαστὸν ἡλίκον, s. θαυμάσιον ὅσον et θαυμάσιον ἡλίκον, (vel in plurali θαυμαστὰ ὅσα, seu ἡλικά, et θαυμάσια ὅσα, seu ἡλικά,) et de ὑπερφνὲς ὅσον, et ἀμήχανον ὅσον, aliisque hujusmodi, nequaquam dici idem queat, ut opinor: quoniam ex his adjectivis unum ab altero non itidem abesse potest. Exempli gratia, [83] cum Dem. περὶ Παραπρ. dicit, (348.) Ταῦτα δὲ θαυμάσια ἡλικά καὶ συμφέροντ' ἐδόκει πεπράχθαι τῇ πόλει: cum dicit in eadem Orat. Ὡς θαυμάσια ἡλικά πεισόμενοι διὰ τούτους ἀγαθὰ: si his e locis vel θαυμάσια vel ἡλικά tollas, aut aliud quam quod significare auctor voluit, exhibebis, aut orationem imperfectam relinques. Si enim ἡλικά tollas, non jam solo adjectivo θαυμάσια id significabitur, quod duobus illis θαυμάσια ἡλικά significabatur: sin θαυμάσια detrahas, imperfecta manebit oratio. Idem et de Mirum quantum, (quo loquendi genere Latini Græcum illud repræsentare voluerunt,) sentiendum est. Ubi enim dicit Liv. Mirum quantum illi viro hæc nuntianti fides fuerit, quomodo e duabus illis primis vocibus alterutram tollere possis? Multo etiam minus profecto quam in Græco sermone. At vero alterum illum horum nominum usum, quo junguntur iis vocabulis, a quibus sine ullo orationis incommodo abesse possunt, non itidem imitati sunt Latini, quod sciam.

Articulus quoque πλεονάζει Atticis, (dicam enim hic de articulo, quod in proxime præcedentibus de ejus pleonasmō mentio inciderit,) estque sic usus eo et Hom.: ita ut hujus quoque pleonasmī posteris exemplum præbuisse existimari queat. Sed duo sunt hujus pleonasmī apud eum genera, quorum unum, quo frequenter utitur, illi usurparunt potius quam alterum. Utriusque autem exemplum proferam. Priorem habet illud hemistichium in ejus Poëmatis valde tritum, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες; est enim pro ποῖον μῦθον: (ut aliis plerisque locis sine articulo dicit, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων; item ποῖον ἔειπες;) Sic autem ap. Plat. Polit. 4. Τὰ ποῖα ταῦτα; Et ap. Aristoph. (N. 1269.) Τὰ ποῖα ταῦτα χρήματα; Itidemque citra interrogationem, vel potius in interrogatione non directa, ap. Dem. (246.) Ἡδέως ἂν ἐροίμην τῆς ποίας μερίδος γενέσθαι τὴν πόλιν ἐβούλετ' ἄν. Eodem modo πλεονάζει articulus in quodam Xen. loco, quem paulo ante protuli, cum de pleonasmō particulæ ἄττα dissererem, K. Π. 3. Πάντως δὴ ἀναμιμνησκόμεθα τὰ ποῖα ἄττα ἔργα τούτων τῶν ἀγαθῶν ἐστὶν αἵτια. Sed hic animadvertere debemus, (ut antea quoque admonui,) utrimque πλεονάζουσιν vocem habere nomen ποῖα.

Alterum vero genus pleonasmī articuli habemus ap. Od. P. (203.) τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῖ εἴματα ἔστο. Dictum est enim pro λυγρὰ δὲ περὶ χροῖ εἴματα ἔστο. Verum hoc sciendum est, posse aliquando ita usurpari hic articulum ut non abundet: veluti si de quopiam loquar, qui duo vestimentorum genera habeat, unum pretiosorum, alterum vilium, aut etiam tritum: et aliquando illa, aliquando hæc gestare soleat: tunc certe cum hæc gestabit, dici poterit, τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῖ εἴματα ἔστο: neque abundare dicendus erit articulus, utpote discrimen indicans. Ac Gallice tunc quidem diceret, Les méchans vel Ses méchans habits: at si vel nullus vel supervacaneus esset articulus, (ut in illo Homeri loco,) dicendum tibi esset, Des méchans habits.

Est et alius articuli pleonasmus, qui a secundo illo separandus esse videtur, ubi nimirum subjunctivo articulo seu postpositivo additur præpositivus, ut ap. Soph. Antig. (404.) p. 230. meæ Ed. Ταύτην γ' ἴδον θάπτουσιν ὃν σὺ τὸν νεκρὸν Ἀπεῖπας· ἀρ' ἐνδηλα καὶ σαφῆ λέγω; Ubi Schol. annotat, hunc veterum fuisse morem ut utrumque articulum uni eidemque nomini apponerent, subjungitque e Cratino exemplum, "Ονπερ Φιλοκλέης τὸν λόγον διέφθορεν. Scribit autem et Eust. vacare articulum videri in illo loco: (nam hæc, quæ affert, verba ὃν σὺ τὸν νεκρὸν ἀπεῖπας, non dubium est quin ab eo sumta inde fuerint,) ego tamen, (ut verum fatear,) dubito sitne dicendus vacare an potius sua sede motus esse articulus præpositivus una cum nomine, cui adjungitur, ut dictum sit ταύτην γ' ἴδον θάπτουσιν ὃν σὺ τὸν νεκρὸν ἀπεῖπας, pro ταύτην γ' ἴδον θάπτουσιν τὸν νεκρὸν ὃν σὺ ἀπεῖπας. Itidemque in illo Cratini versu, ὃνπερ Φιλοκλέης τὸν λόγον διέφθορεν, pro τὸν λόγον ὃνπερ Φιλοκλέης διέφθορεν.

Quod autem Schol. Aristoph. Πλ. init. tradit, vacare τὰ in hoc tertio illius Comœdiæ versu, Ἦν γὰρ τὰ βέλτισθ' ὁ θεράπων λέξας τύχη, itidemque abundare τῶν, in hoc quinto, Μετέχειν ἀνάγκη τὸν θεράποντα τῶν κακῶν: quod, inquam, de horum articulorum pleonasmō tradit, nullo modo mihi probatur: qui potius, si his locis adhibiti non essent articuli, ἔλλειψιν eorum esse dicerem. Quin etiam miror cur ante κακῶν potius quam ante θεράποντα vacare articulum censuerit. Ejus tamen verba, (si quis ipsum audire vult,) sunt hæc, Εἰώθασιν δὲ οἱ Ἀττικοὶ τὰ ἄρθρα πλεονάζειν· ὥσπερ οὖν ἐν τῷ τὰ βέλτιστα, περισσὸν ἦν Ἀττικῶς τὸ ἄρθρον, οὕτω κἀνταῦθα τὸ τῶν καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς τὸ τό· ὥς ἐν τῷ, τὸ ποῖον. Obiter autem hic observa et verbum πλεονάζειν active usurpatum, Εἰώθασιν οἱ Ἀττικοὶ τὰ ἄρθρα πλεονάζειν, pro Uti solent articulorum pleonasmō, Adhibere solent articulos supervacaneos, Uti solent articulis supervacuis.

Pronomen quoque πλεονάζει nonnunquam apud Atticos, si Scholiastæ Sophoclis credimus. Is enim exponens hos versus, qui in El. (271.) extant, p. 95. meæ Ed. Ἴδω δὲ τούτων τὴν τελευταίαν ὑβρίν, Τὸν αὐτοφόντην ἡμῖν ἐν κοίτῃ πατρὸς Ξὺν τῇ ταλαίνῃ μητρὶ, [84] scribit ἡμῖν hic παρέλκειν Ἀττικῶς. Sed fortasse illud ἡμῖν, (pro quo ibi scriptum est ἡμῖν, quod corripitur posterior, ut alibi sæpe,) cum πατρὸς jungi debet: ut perinde sit ac si dictum esset ἡμετέρου πατρός. Habet autem et alios usus varios pronomen, (de quibus disserui in quodam libello Gallico, qui inscriptus est, De la Conformité du Langage François avec le Grec,) quos si quis non animadvertat, vacare ipsum falso credat.

Cum vero dicunt Attici σφῶν αὐτῶν, σφίσιν αὐτοῖς, et ἡμῶν αὐτῶν, ἡμῖν αὐτοῖς, pleonasmum hic agnoscamus necesse est: nisi quis σχῆμα τὸ ἐκ παραλλήλου, (cujus multa exempla in superioribus attuli,) pleonasmō annumerare nolit. Qui tamen Atticos pronominebus compositis carere dixerunt, longe falsi sunt; et ita quidem ut eos refellere e quolibet Attico Scriptore promptum sit. De Homero quidem certe, eum pronomina comp. ignorasse, aut certe eorum usum neglexisse, e veterum Grammaticorum auctoritate dici possit. In illum enim versum Il. A. (271.) Καὶ μαχόμεν κατ' ἐμαντὸν ἐγὼ, Eust. annotat, scripsisse Hom. κατ' ἐμ' αὐτὸν, non κατ' ἐμαντάν;

addens, Οὐ θέλουσι γὰρ οἱ παλαιοὶ συνθέτως γράψαι κατ' ἐμάντον. Dixerat autem antea non extare ap. hunc Poëtam compositum prouomen, sed ejus loco duo ejusdem signif. pronomina ab eo usurpari: veluti cum pro ἐάντων dicit ἐ δ' αὐτόν, aut αὐτόν μιν. Extant autem loci, in quibus his utitur Poeta, unus quidem, Od. Δ. (244.) Αὐτόν μιν πληγῇσιν ἀεικέλῃσι δαμάσσας, alter, Il. Υ. (171.) ubi tamen non ἐ δ' αὐτόν, sed ἐ δ' αὐτόν scriptum est: et ita quidem ut versus alioqui stare non possit. Locus est hic in comparatione a leone sumta, Οὐρῇ δὲ πλευράς τε καὶ ἰσχία ἀμφοτέρωθεν Μαστίεται, ἐ δ' αὐτόν ἐποτρύνει μαχέσασθαι. Agnoscitque hanc lectionem ibi et Eust.: qui annotat Poëtam loqui ἀρχαϊκώτερον, dicentem ἐ δ' αὐτόν pro ἐ αὐτόν: esse enim ἐ δ' per pleonasmum pro ἐ: sicut εἰς ap. Hesiod. pro εἷς: itidemque dici ἔης pro ἧς: ut ἔης ἐρασθε pro ἧς ἐρασθε. Ex illo autem ἐ αὐτόν factum postea fuisse ἐάντων per compositionem: sicut ἐμάντον ex ἐμ' αὐτόν. In altero autem loco, qui ex Od. Δ. sumtus est, pro αὐτόν tenuato pleraque exempl. habent αὐτόν aspiratum, quæ sane lectio Eustathio minime placuisse videtur; nam ut hic αὐτόν μιν habet, ita etiam ibi in suis Comm.: quamvis alioqui textus illis insertus αὐτόν aspiratum habeat. Quod si probata illi hæc scriptura fuisset, etiam mentionem ejus fecisset. Equidem ipse quoque parum mihi eam placere fateor; scimus enim αὐτόν non minus esse compositum quam ἐάντων, atque adeo illud pro hoc, (a quo aspiratio proficiscitur,) usurpari. Quod si αὐτόν idem valeret quod ἐάντων, quid opus fuisset μιν adjungere? Neque enim verisimile est tria comp. simul positurum fuisse Hom., & videlicet, αὐτόν, et μιν. Ad illam autem scripturam quod attinet, ἐμ' αὐτόν, aliquam certe mihi de illa dubitationem relinqui fateor: quod in meo veteri exemplari non ἐμ' αὐτόν, sed ἐμάντον scriptum sit. Neque vero illius auctoritate niti vellem, nisi multas scripturas, quas Eust. in iis duntaxat exempl., quæ ἀκριβέστερα sunt, extare tradit, in eo inuenissem. Hoc tamen, (ut alia pleraque, quæ vett. Scholiastæ et Grammatici de quorundam vocabulorum scriptura tradunt,) tale est ut ejus penes antiqua exemplaria fidem esse necesse sit. Nec vero hi accusativi disjuncti ἐμ' αὐτόν satis confirmari posse videntur dativis itidem disjunctis ἐμοὶ αὐτῷ, qui habentur Il. N. (74.) Καὶ δ' ἐμοὶ αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι Μᾶλλον ἐφορμᾶται πολεμίζειν ἢ δὲ μάχεσθαι. Respondebit enim aliquis, ideo dictum esse ἐμοὶ αὐτῷ, quod ἐμάντῳ versum ingredi non posset.

Invenitur etiam pronominis relativi pleonasmus quidam, sed qui minime in soluta oratione locum habeat. Poëtis autem cum aliis tum Homero præsertim, non est infrequens: atque hunc imitans pleonasmum Virg., pronomine Ille aliquoties ita utitur ut supervacaneum esse negari non possit. Exemplum igitur hujus ap. utrumque Poëtam pleonasmum proferam, ubi finem huic capiti imponam. Ibi enim de vocabulis, quæ Latini quoque πλεονάζοντα habent, disseram.

Præpositionum quoque πλεονάζουσῶν exempla suppetunt, sed in compositione. Quod si Corintho fidem adhibere velimus, præp. πρὸς extra compositionem quoque πλεονάζειν in quodam Thuc. loco dicemus, Καὶ πρὸς αὐτῶν τῶν Ἀθηναίων ἐγένετο. Sed hoc nec verum nec verisimile esse, docui in iis, quæ in Articulum XLIV. ubi hac de re agitur, annotavi. Quin etiam apud Poëtas vix extra compositionem πλεονάζουσας inveniri arbitror. Duas quidem ἐκ παραλλήλου positas in aliquot Homeri locis cernimus, ἀμφὶ et περὶ: ut Il. B. (306.) Ἥμεῖς δ' ἀμφὶ περὶ κρήνην ἱεροὺς κατὰ βωμοὺς ἔρδομεν ἀθανάτοισι τελέεσσας ἐκατόμβας. Itidemque in Il. P. fin. legimus, Πολλὰ δὲ τεύχεα καλὰ πέσον περὶ τ' ἀμφὶ τε τάφρον Φενγόντων Δαναῶν. Ubi tamen Eust. aliquid afferre conatur, quo Poëtam non frustra duplici præpositione usum esse ostendat. Postquam enim dixit hæc verba περὶ τ' ἀμφὶ τε τάφρον indicare affinitatem, quæ est inter hasce duas præpp., subjungit, Ἡ μᾶλλον, τὸ μὲν περὶ τάφρον, σημαίνει ἂν τὸ κατ' αὐτὴν τὴν τάφρον· τὸ δὲ ἀμ-

φὶ τάφρον, εἴη ἀντὶ τοῦ ἀμφὶ πανταχοῦ τῆς τάφρον. Quin etiam in altero illo loco ἀμφὶ περὶ κρήνην, vult duabus [85] hisce præpp. declarari τὴν περὶ τὸν αὐτὸν τόπον συναγωγὴν ὅμου παντὸς τοῦ στρατοῦ: Apud Apoll. Rh. autem censet Scholiastes geminationem præpositionis πρὸ esse ἐμφαντικὴν. At vero in compositione plerumque apud eos reperiuntur aperte et sine ulla controversia supervacaneæ præpp.: in compositione inquam, interdum cum nominibus, nonnunquam cum verbis vel eorum participiis, aliquando cum adverbis. Ac de earum quidem cum verbis aut participiis compositarum pleonasmum mox dicam, ubi e soluta quoque oratione ejus exempla proferam: hic autem quem habeant cum nominibus et cum adverbis pleonasmum, ostendam. Extat igitur cum nominibus, ut in μετὰ γγελος, et ἐπίουρος, et ἐπιβουκόλος: sunt enim hæc pro ἄγγελος et οὔρος et βουκόλος. Quin etiam καταθηγῶν ap. Hom. legitur pro θνητῶν, cum genitivo ἀνθρώπων. Adverbio autem præfixa præp. ἀπὸ, interdum cum eo cohæret, interdum contra seorsum scribitur. Nam adverbio ἀνευθεν ita præfigitur hæc præp. ut ei adhæreat; scribi enim solet ἀπἀνευθεν cum apud Hom. tum apud alios: at vero adverbio νόσφιν idem alioqui significanti quod ἀνευθεν, ita præfigitur ut seorsim scribatur ἀπὸ νόσφιν. Idemque in ἀπ' οὐρανόθεν videre est.

At præpositionum in compositione pleonasmum cum Atticus esse censeatur, de illo fusius disserendum mihi fuerit. Legimus ap. Aristoph. (Ἰππ. 37.) ἐν δ' αὐτοῖς παραιτησώμεθα, Hoc unum illos rogemus. Ubi Schol. supervacaneam præp. esse tradit: cum παραιτησώμεθα positum sit pro παρακαλέσωμεν. Quibus addit, Atticos πλεονάζειν et ἐλλείπειν præpositionibus. Magnum autem fuisse apud veteres, (præsertim Herod. et Thuc.) hunc verbi παραιτεῖσθαι usum, vacante præpositione, discas e meo Thes. I, 245. Sic ap. Thuc. 7, (36.) p. 245. meæ Ed., compositum ἐνεῖδον Schol. exponit simplici εἶδον. Itidemque ap. Soph. Philoct. (851.) p. 414. compositum ἐξιδού Schol. pro simplici poni dicitur. Eodemque modo in Antig. (375.) p. 229. in ἀμφινῶ supervacaneam esse præp. tradit. Sed in alterum illum Philoctetæ locum, duo affert pleonasmum præpositionum exempla, quæ parum idonea esse videntur: nimirum ἀνεπίστασο pro ἐπίστασο, (sed pro ἀνεπίστασο reponendum censeo ἐξεπίστασο,) et ἐδιδάξον pro διδάξον. Parum autem idonea esse dico, non quod in illis præpositiones abundare negem, sed quoniam magis usitata composita in exemplum suppetebant: ut Ἐξαπατῶ, Ἐξαμαρτάνω, Ἐξαναγκάζω, Ἐξαφανίζω, ut alia prope infinita omittam. Itidemque in exemplum eorum, quæ aliam præpositionem πλεονάζουσιν habent, afferri ab eo alia poterant. Nam ut Ἐξαναγκάζω, verbi gratia, dicitur pro ἀναγκάζω, vacante præpositione ἐξ, ita Καταναγκάζω, vacante præpositione κατὰ: nec non Ἐπαναγκάζω, abundante itidem præp. ἐπί. Sic et Εἰσαναγκάζω, vacante eis. Quin etiam, (quod magis mirum est,) præp. πρὸς in hoc ipso verbo παρέλκουσα invenitur. Siquidem προσαναγκάζω pro ἀναγκάζω ap. Plat. extat. Sed meus Thes. alia innumera suppeditare exempla poterit: utpote in quo de præpositionibus, quæ verbis junctæ supervacaneæ essent, lectorem diligenter admonui. Vacare item plerumque et præp. alii præpositioni præfixam (in verbis, quæ in Thes. Bicomposita vocavi,) e variis Scriptorum locis cognosci potest. Poëtis vero non minus quam prosæ Scriptoribus, frequentem esse præpositionum in compositione pleonasmum sciendum est: ut vel hæc ap. Hom. ostendunt, Ἐξαλαοῦν, Ἐξαπάφειν, Ἐξαλαπάζειν, (nisi forte in hoc verbo malit quispiam præp. ἐξ esse επιτατικὴν, sicut in ἐξαπολέσθαι, aliisque nonnullis verbis, quæ diligenter animadvertenda sunt,) item Διεπεῖν, Διαεῖδεται: ut cetera lectori observanda relinquam. Ut autem cum his verbis, ita cum eorum participiis vacare sciendum est. Sed ap. Hom. participia καταθενηὺς et ἀποθενηὺς peculiarem sibi pleonasmum habent.

Itidem vero in nominibus comp. hunc præpositionum pleonasmum habemus, ut ostendunt κατόφ-

λος et διάδηλος et ἐπίδηλος, pro δηλος: sic προσόμοιος et παρόμοιος pro ὅμοιος: item et προσημερής, παρεμ-
φερής pro ἐμφερής. Scio tamen παρεμφερής et παρό-
μοιος alicubi diminutionem significare existimari, et
illa comp. e δηλος a præpositione præfixa aliquam
significationis ἐπίτασιν alicubi accipere; sed hoc
saltem fatendum fuerit, in multo pluribus locis pro
simplicibus usurpari. Ceterum tam in verbis quam
in nominibus ita vacare præpp. sciendum est, ut
interim ornatum aliquem addant, nonnunquam vero
et orationis numeros adjuvent, i. e. eam numero-
siorem efficiant.

Pleonasmos etiam quosdam duplices esse sciendum
est, i. e. quædam esse loquendi genera, in quibus
duæ voces sint πλεονάζουσαι: veluti cum dicitur οὐ
γὰρ ἀλλὰ pro καὶ γάρ: ut ap. Aristoph. N. (232.)
οὐ γὰρ ἀλλ' ἢ γῆ βίῃ ἔλκει πρὸς αὐτὴν τὴν ἰκμάδα τῆς
φροντίδος. Nam et Schol. οὐ γὰρ ἀλλὰ ibi pro γάρ s. καὶ
γὰρ Attice dictum esse tradit, affertque e Callim.
eundem illarum particularum usum, ἀκούσαθ' Ἰππώ-
νακτος οὐ γὰρ ἀλλ' ἦκω. [86] Apud eund. Comicum B.
(58.) Μὴ σκώπτέ μ', ὡς δέλεφ' οὐ γὰρ ἀλλ' ἔχω κακῶς:
pro ἔχω γὰρ κακῶς, s. κακῶς γὰρ ἔχω. Sic etiam in
isto Plat. loco abundare videntur illæ duæ particulæ
in Euthyd. Ἐγὼ δὲ θαυμάσας τὸν λόγον, Πῶς, ἔφην,
ὡς Διονυσόδωρε, λέγεις; οὐ γὰρ τοι ἀλλὰ τοῦτόν γε τὸν
λόγον πολλῶν δὴ καὶ πολλὰκίς ἀκηκοῦς, ἀεὶ θαυμάζω,
pro τοῦτον γὰρ τὸν λόγον etc. At vero cum dicitur
οὐ μὴν ἀλλὰ, non itidem utramque particulam, sed
alteram duntaxat, nimirum negativam, vacare pu-
taudum est: cum οὐ μὴν ἀλλὰ ponatur pro ἀλλὰ μὴν.
Unde etiam οὐ μὴν οὐδὲ eadem signif., qua ἀλλὰ μὴν
οὐδὲ dici videmus. Facit autem hic particulæ οὐδὲ
pleonasmus ut duo loquendi genera, quæ alioqui
contrariam signif. habere videntur, idem prorsus
significent: nimirum οὐδὲ πολλοῦ δεῖ, et οὐδ' ὀλίγου
δεῖ: quoniam in οὐδὲ πολλοῦ δεῖ particula οὐδὲ abun-
dat, at in οὐδ' ὀλίγου δεῖ, suam signif. retinet. Cum
autem οὐδὲ πολλοῦ δεῖ nihil aliud sit quam πολλοῦ
δεῖ, (utpote abundante negativa particula, sicut
dictum fuit,) non mirum est si idem quod οὐδ' ὀλίγου
δεῖ valere dicatur.

Sed nec particulæ, quæ παραπληρωματικαὶ dicun-
tur, inter pleonasmos prætermittendæ sunt: sic
tamen ut fatendum sit, pleonasmus, quem illæ affe-
runt, talem esse ut vix sentiat, atque adeo vix pro
pleonasmō habeatur: unde etiam factum est ut πα-
ραπληρωματικαὶ potius quam πλεοναστικαὶ appellatæ
sint. In earum autem numero sunt πον et τοι et γε,
nec non δή. An autem μὴν et αὐ illis annumerandæ
sint, dubito. Interdum quidem et πῶς παραπληρω-
ματικὸν s. πλεοναστικὸν vocari potest. Quin etiam
τι cum πάνν aliisque vocabulis, quorum antea men-
tionem feci, non minus fortasse dici queat παραπλη-
ρωματικὸν esse quam πλεονάζειν. Ceterum quod ad
illam particulam πῶς attinet, non in soluta oratione
tantum, sed in carmine quoque, inter παραπληρωμα-
τικὰ μόρια plerisque locis censetur. Sed videndum
etiam atque etiam est ne παραπληρωματικὴν esse
existimemus, ubi accipi pro Quodam modo aut
Nescio quo modo vel Certo quodam modo, aut
Aliquantum, aut aliam etiam quampiam signif. ha-
bere potest. Apud Dem. vacat post adverbium
ἀκριβῶς: ap. Xen. vero post adverbium ἀργότερον,
Cec. (15, 6.) p. 500. meæ Ed. Ταῦτά μοι δοκῶ μὲν,
(ἔφην ἐγὼ,) ἀργότερόν πῶς ἐπιδεδραμηκέναι τῷ λόγῳ.
Apud Hom. vero habemus hanc particulam vacan-
tem itidem post adverbium μάλα, Il. E. (104.) Ὡς
Ὀδυσσεύ, μάλα πῶς με καθίκεο θυμὸν ἐνιπῇ Ἀργαλέῃ.
Ubi Eust. quoque παραπληρωματικὸν σύνδεσμον ap-
pellat: sed scriptura, quam rejicit, in meo fide
alioqui dignissimo exemplari extat; ibi enim πῶς
circumflexum legitur. At ille, ἐν τῷ μάλα πῶς με,
inquit, Οὐκ ἂν εὐλόγως περισπᾶσι τὸν πῶς παρα-
πληρωματικὸν σύνδεσμον: (ubi obiter et hoc observa,
particulam hanc inter συνδέσμον, i. e. Conjunctiones,
ab eo numerari,) ἀλλ' ἐξ οὐκ ἐκείας κοιμηθείσης πῶς
βαρεῖαν ἐξέγερσις εἰς δέξιαν αὐτοῦ γενήσεται ἐγκλιτικῶς.
Idemque ait in πῶποτε quoque et in πῶμαλα acci-
dere. Ceterum quamvis in hoc ejusdem Poëtæ loco,

Gloss.

Il. M. (211.) Ἐκτορ, ἀεὶ μὲν πῶς μοι ἐπιπλήσσεις ἀγο-
ρῇσιν Ἑσθλὰ φραζομένῳ, videatur non minus παρα-
πληρωματικὸς esse hic σύνδεσμος, (si modo σύνδεσμον
cum Eustathio appellare licet,) existimatur tamen et
aliter posse accipi, nimirum θαυμαστικῶς: sed ita ut
circumflecti debeat. Imo vero idem ille Schol.
nullam omnino hic παραπληρώσεως, sicut illic, men-
tionem facit; sed annotat, si quidem πῶς ἐγκλίνεται,
i. e. Si enclitice scribatur, dictum esse ἐπικλίνῃ: sin
vero circumflectatur, θαυμαστικῶς ἔχειν, i. e. Admira-
tionis formam habere, s. Admirationis speciem præ
se ferre; vel potius, Admirandi vim s. signif. habere.
Ideo autem in examinando hujus particulæ usu diu-
tius immoror, ut hinc lector de iis quoque, quæ
παραπληρωματικαὶ vulgo censentur, non temere fe-
rendum esse judicium discat.

Illud idem certe in vocula πον usuvenire potest,
nimirum ut alicubi eam παραπληρωματικὴν censeamus,
ubi tamen minime supervacanea sit. Quin etiam
accidere alicubi videmus ut supervacanea sit necne
dubitare propemodum cogamur: ut Theophr. de
Odor. Εἶναι δὲ φασὶ καὶ τύπον τινὰ παρ' αὐτοῖς οὐ λίαν
μικρὸν, ἀλλ' ὥς ἂν εἰκοσί πον σταδίῳ. Hic enim si
πον pro Ferme s. Circiter accipiamus, vacare ὥς
necesse fuerit: ideoque aut ἐκ παραλλήλου poni ὥς
et πον, vel ὥς illam signif. habere, at πον vacare (sicut
aliis plerisque locis) dici potest.

Ceterum ut πῶς encliticum, esse παραπληρωματι-
κὸν dicebam, ita πῶς περισπώμενον, vicissim vocabu-
lum aliquod παραπληρωματικὸν interdum adjunctum
habere sciendum est: veluti cum dicitur πῶς ποτε
pro ποτέ: qui pleonasmus frequens est ap. Plut.
Quæst. Plat. Adjungitur alioqui ποτέ et aliis quibus-
dam vocabulis: ac præcipue nomini τίς: ut τίσι
ποτέ ap. Xen. Mem. init. legimus, Πολλάκις ἐθαύμασα
τίσι ποτέ λόγοις Ἀθηναίους ἐπεισαν, etc. Talis autem
est omnino hujus adverbii ποτέ adjectio, qualem in
Lat. sermone habemus adjectionem particulæ Nam,
cum dicitur, Ubinam, Quisnam. Ita enim hic dicetur,
[87] Sæpenumero miratus sum quibusnam ratio-
nibus persuaserint. Sed vereor ne parum grammaticæ
loquar, adverbium ποτέ appellans παραπληρωματικὸν:
cum μόρια, quæ παραπληρωματικὰ vocant, sint fere
monosyllaba: (cujusmodi sunt ap. Poëtæ itidem,
τε, νν, ῥα, ἄρ.) Vocetur ergo potius πλεοναστικὸν, et
aliis adverbiiis supervacaneis, quorum facta mentio
est, addatur.

Venio ad aliud quoddam pleonasmī genus, quod
in verbis comp. cernitur. In illis autem cerni sci-
endum est, quæ e nomine et verbo composita sunt,
cujusmodi est οἰκοδομεῖν, cuiusmodi etiam est ξενοκτο-
νεῖν: scimus enim οἰκοδομεῖν factum esse ex οἶκον
et δομεῖν, itidemque ξενοκτονεῖν e ξένον et κτενεῖν:
atque his comp. ut nomen et verbum, ita etiam
utriusque significationem includi. Nihilominus ta-
men et οἰκοδομεῖν δόμον et ξενοκτονεῖν ξένον ali-
quando dicitur. Quibus addi potest et νομοθετήσας
τὸν νόμον, e Dem. atque aliis. Illi autem ξενοκτονεῖν
ξένον simile fuerit τυραννοκτονεῖν τύραννον: sed talia
minus usitata sunt quam νομοθετεῖν νόμον. Ubi au-
tem illis ξενοκτονεῖν et τυραννοκτονεῖν alii accusativi
adduntur, nequaquam pleonasmum orationi inesse
crediderim. Cum enim legimus in quadam Epistola
earum, quæ sub Phalaridis nomine vulgatæ sunt,
Οὐ γὰρ ἐκ γυναικείας χειρὸς τυραννοκτονήσεται Φά-
λαρις, nequaquam τυραννοκτονήσεται pro simplici
κτενεῖται, (pro quo dicitur potius ἀποκτενεῖται,) po-
situm esse dixerim: sed perinde esse accipiendum
illud ac si dictum esset ἀποκτενεῖται Φάλαρις ὁ τύ-
ραννος, (aut certe, ἀποκτενεῖται Φάλαρις, ὥς τύραννος,
sive etiam ὥς τύραννον εἰκὸς, subaudiendo ἀποκτεί-
νεσθαι: non repetendo tamen illa verba, ἐκ γυναι-
κείας χειρὸς.) Sic vero ap. Athen. (516.) Ὁμφάλης
δὲ πάντας τοὺς συγκατακλιθέντας αὐτῇ ξενοκτονούσης,
perinde esse ajo ac si dictum esset πάντας τοὺς συγ-
κατακλιθέντας αὐτῇ ξένους κτενούσης.

Invenitur autem illud pleonasmī genus et in nomi-
nibus: ut ap. Aristot. H. A. 8. Πλὴν οὐκ ἀλληλοφά-
γοι τοῦ γένους τοῦ οἰκείου, ὥσπερ οἱ ἰχθύες. Cum
enim dicendum foret φάγοι, (nisi potius ad id signifi-

candum alio utendum nomine fuisset,) usus est compositus ἄλληλοφάγοι: perinde ac si nomini φάγοι duos genitivos dedisset, ἀλλήλων videlicet et γένους.

Jam vero et quod ap. Comicos legimus αὐτότατος pro αὐτός, ad pleonasmum pertinere quispiam fortasse censuerit: ut ap. Aristoph. Πλ. (83.) interroganti Chremylo, ἐκεῖνος αὐτός; respondet ipse Plutus, αὐτότατος: quod sonat Ipsissimus: cujus superlativi usum Latini Comici sibi itidem permiserunt. Verum utrum ad pleonasmum an alio talis superlativus referri debeat, aliorum esto judicium. Hoc quidem certe constat, quod de illis loquendi generibus dicitur, quorum supra facta mentio fuit, His oculis vidi, et His auribus audiui, idem et de isto superlativo dici posse, si quidem aliud quam pleonasmum in illis agnoscendum esse putemus; nimirum in hoc αὐτότατος itidem vel emphasis vel affirmativus vel amplificationis seu vehementiæ gratia et positivo superlativum fieri: perinde ac si quis ita loqueretur, Non solum est ipse, sed etiam ipsissimus. Verum etiamsi talem quampiam vim in hoc superlativo αὐτότατος constituamus, non e linguæ Atticæ consuetudine magis quam ex jocosæ comœdiæ licentia profectam esse hanc ἐπίτασιν, i. e. superlationem, fatendum fuerit. Neque enim dubium est quin pronomen ex iis sit, quæ quidam Grammatici ἀνεπίτατα vocarunt, id est ἐπίτασιν οὐ δεχόμενα, superlationem non admittentia, siue superlativum gradum. Eodem referendum videtur et μονώτατος, quo idem Comicus ibidem utitur. Dicit enim Chremylus ipsi Pluto, (181.) Τὰ δὲ πράγματ' οὐχὶ διὰ σε πάντα πράττεται; Μονώτατος γὰρ εἰ σὺ πάντων αἴτιος. Καὶ τῶν κακῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν, εὐ ἴσθ' ὅτι. Hic enim μονώτατος est pro μόνος, ut si Solissimus dicas pro Solus. Tolerabilior tamen in nomine μονώτατος, (utpote quod adjectivi usum præstet, atque adeo adjectivum censi possit,) quam in pronomine αὐτότατος superlatio. Unde etiam αὐτότατος in soluta oratione non reperiri existimatur, (nisi usurpatum a quopiam, qui joculari itidem voluerit,) at μονώτατος e Lycurgi in Leocr. Orat. affertur, Τοιγαροῦν μονώτατοι ἐπώνυμοι τῆς χώρας εἰσὶ.

At vero de comparativo præfixam habente vocem μάλλον, quid sentiendum erit? an itidem ad pleonasmum referri hunc comparativi pro positivo usum dicere oportebit, an potius in voce μάλλον, non in comparativo pleonasmus constituendus erit? Ego exempla proferre contentus, suum unicuique iudicium liberum relinquam. Dixit igitur Aristoph. (Ἔκκλ. 1131.) μάλλον ὀλβιώτερον: Dem. μάλλον φοβερώτερον: Isocr. κρείττον μάλλον: Andocides, Ἐπιτηδειώτερον μάλλον: itidemque alii cum aliis comparativis hoc modo sunt usi. Quin etiam præfixa voce πολὺ vel πολλῶ ipsi adverbio μάλλον, talis usus reperitur: ut, Πολὺ μάλλον ἐτοιμώτερον, ap. Isæum: et, Πολλῶ μάλλον ζηλωτότεροι, ap. Isocr. Præfixum autem hoc vocabulum adverbio μάλλον, haud scio an pro iis facere videri possit, qui comparativum pro positivo esse positum quam abundare μάλλον dicere mallent. [88] Quin etiam superlativus itidem præfixam habens vocem πλεῖστα, illorum sententiam confirmare, non immerito fortasse dicitur: ut ap. Xen. K. Π. 8, (2, 11.) p. 125. meæ Ed. Ἐγὼ οὐ τοὺς πλεῖστα ἔχοντας καὶ φυλάττοντας, πλεῖστα εὐδαιμονεστάτους ἡγοῦμαι. Sed vereor ne hic superlativi usus non tam Atticus quam Xenophonteus habendus sit. Adde quod non minus ante πλεῖστα quam post, interpunctio collocari potest. Si autem post πλεῖστα interpungatur, tunc φυλάττοντας πλεῖστα, non πλεῖστα εὐδαιμονεστάτους dicemus. Bud. quidem certe πλεῖστα cum εὐδαιμονεστάτους jungi existimavit; ego vero in illa mea Editione Xenophontis, ea cautione ibi, qua et alibi sum usus, ut cum incertum esset utra in parte collocari interpunctio deberet, ipsi lectori interpungendus locus relinqueretur. Itidem vero ap. Il. B. (220.) de Thersite, Ἐχθιστος δ' Ἀχιλλῆϊ μάλιστ' ἦν, ἢ δ' Ὀδυσσῆϊ, dubitari possit fortassis an μάλιστα cum ἔχθιστος jungi possit, an potius cum dativis jungi debeat, accipiendo pro Potissimum.

A Sed ne ἔχθιστος cum superlativo μάλιστα prorsus admitti posse negemus, facit quod ap. Eur. legitur (Med. 1323.) μέγιστον ἔχθιστος.

Ceterum quæ de illo comparativi usu, eadem et de nomine diminutivo præfixum habente nomen μικρόν, dubitatio esse potest, in utro nimirum pleonasmus constitui debeat, ut ap. Aristoph. Πλ. (147.) σμικρὸν ἀργυρίδιον. Cui simile est ap. Isocr. μικρὰ πολίχνια et νησὶδρια: ap. Athen. μικρὸν πινακίσκιον. Apud Xen. vero præcedente etiam adverbio μάλα, legimus, K. Π. 8, (3, 15.) Αὐτὸς σκάπτων καὶ σπείρων μάλα μικρὸν γῆδιον. Talis autem pleonasmus et in Lat. sermone frequenter occurrit, ut Parvum minusculum, et Parvum opusculum, ap. Cic.: item Minutæ interrogatiunculæ, ap. Euud.

Postremo pleonasmos etiam quosdam fuisse sciendum est, qui ut vitio non carebant, ita etiam reprehensione non caruisse existimandi sunt. Talis est is, qui in istis verbis cernitur, ἦκω καὶ κατέρχομαι, in isto Æschyli versu, Ἦκω γὰρ εἰς γῆν τήνδε καὶ κατέρχομαι. Qui pleonasmus ab Aristoph. (B. 1156.) in theatro traductus fuit: cum perinde esse ait ac si quis a vicino peteret μάκτραν, et adderet, εἰ δὲ βούλει, κάρδοπον. Verum si summo jure in examinandis talibus quarundam vocum ad eandem significationem geminationibus cum primariis etiam Scriptoribus ageretur, ne illi quidem fortasse vitiosis pleonasmis carere comperirentur: præsertim cum in ipso etiam Dem. geminationem nominum ὁμοίος et παραπλήσιος, sicut etiam adverbia ὁμοίως et παραπλησίως ap. eum conjunguntur, (p. 36.) Critici quidam ausi fuerint reprehendere. Sed quid igitur illi Critici de Xen. dixissent participia λαβόντας et δεξαμένους conjungente? K. Π. 1, (4, 26.) p. 12. meæ Ed. Τοὺς μέντοι λαβόντας καὶ δεξαμένους τὰ δῶρα λέγεται Ἀστυάγει ἀπενεγκεῖν? Quid, inquam, de hoc alioqui tam eleganti Scriptore dixissent, ista duo copulante? an illum magis quam Demosthenem posse excusari? Imo vero tolerabilior est, meo iudicio, vocum ὁμοίος et παραπλήσιος quam participiorum λαβόντας et δεξαμένους geminatio.

Hæc de pleonasmis Atticis nunc habui, quæ ad illa, quæ Joannes Grammaticus et Corinthus de iis tradiderunt, adjicerem. Ut autem pauca esse judicabuntur fortasse præ illis, quæ dici de iis possent, ita certe plusquam multa videri poterunt præ iis, quæ ambo de illis scripserunt. Cur autem in eorum scriptis tricesima aut quadragesima pars eorum, quæ dicenda erant, boni consuletur: mihi, si vicesimam tantum aut tricesimam partem omiserō, non ignoscetur? præsertim cum tumultuatius et infinitis typographicis occupationibus, (sed aut eidem aut alii lectori itidem profuturis,) intermixtus sit hujus descriptionis labor: et cum me, (quod pejus est,) quotidiano chartarum aliquot penso, (ut typographicæ artis ratio postulat,) addictum esse oporteat. Quod autem hic de pleonasmis dico, idem de aliis quoque hujus Appendicis capitibus, et præsertim περὶ τῶν ἐλλείψεων, dictum intelligi volo.

Antequam autem a pleonasmis ad ellipses trans-eam, hoc de illis dicam, eorum nonnullos in Latina quoque lingua reperiri; sed ita tamen ut multo plures, (ni fallor,) sibi peculiare habeat. Et jam quidem in superioribus, aliquorum, in quibus uni linguæ cum altera convenit, mentio facta fuit: iis autem addere possumus Nihil quicquam: quod tale omnino est quale οὐδέν τι, cum apud alios tum ap. Xen. extans. Possumus item adjicere pronominum geminationem, Nos ipsi; hæc enim sonant ad verbum ἡμεῖς αὐτοί: (quod si emphasis illic, etiam hic esse dicendum erit.) Adjungi poterit et adverbium Ubi, cum genitivo Gentium. Convenit enim Ubi gentium cum eo, quod Græci dicunt ποῦ γῆς. Fateor tamen, quamvis eadem forma dicantur ambo, pleonasmum illum in Latino sermone frequentiore esse, (addere potes fortassis et certiore,) quam in Græco: præsertimque ap. Comicos, quod illi quærere soleant, ubi gentium sit aliquis, [89] quem alioqui paucorum passuum intervallo a se abesse noverint. Omnium autem maxime observatione dignus est pronominis Ille

pleonasmus ap. Virg. cum Homericō pronominis ὄγε sive ὁδε pleonasmo conveniens. Afferam autem primum e Virg. exempla. Legimus ap. eum, *Æn.* 11, (492.) Qualis ubi abruptis fugit præsepia vinclis Tandem liber equus, campoque potitus aperto Aut ille in pastus armentaque tendit equarum, Aut assuetus aquæ perfundi flumine noto, Emicat: arrectisque fremit cervicibus alte, Luxurians: luduntque jubæ per colla, per armos. Quæ comparatio ex Hom. sumta est, in qua ipse pronomine supervacaneo itidem usus est, *Il. Z.* (508.) Ὡς δ' ὅτε τις στατὸς ἵππος ἀκοστήσας ἐπὶ φάτνῃ, Δεσμὸν ἀπορρήξας θέλει πεδίῳ κροαίνων, Εἰωθὼς λούεσθαι ἐν ῥεῖος ποταμοῖο, Κυδιῶν ὑψοῦ δὲ κάρη ἔχει, ἀμφὶ δὲ χαῖται ὦμοις ἀΐσσονται ὅδ' ἀγλαΐῃφι πεποιθὼς, Πίμφα ἔ γούνα φέρει μετὰ τ' ἦθεα καὶ νομὸν ἵππων. Sed alii ejusdem Poetæ afferri possunt loci, in quibus pleonasmus pronominis Virgiliano illi magis similis est: quod hic velut interrumpatur oratio, possitque non minus commode ὁ δ' disjunctim scribi: quam lectionem mea Editio habet. Alia igitur et quidem aptiora hujus pleonasmī ex isto Poeta exempla proferam, si prius alios Virgilii versus attulero, in quibus eundem pronominis Latini pleonasmum usurpat. Legitur igitur ap. illum, *Æn.* 5. Præcipitemque Daren ardens agit æquore toto, Nunc dextra ingeminans ictus, nunc ille sinistra. Sic etiam Illa *πλεονάζοντως*, *Georg.* 3. Undaque jam tergo ferratos sustinet orbes, Puppibus illa prius, patulis nunc hospita plaustri. Nec non Illæ, ejusdem *Operis* l. 2. Quid majora sequar? salices, humilisque geuistæ Aut illæ pecori frondem aut pastoribus umbram Sufficiunt. At pronomen Ille, quod initio *Æneidos* habetur, in hoc versu,—multum ille et terris jactatus et alto, ex hoc numero excipi posse videtur: quod dici queat tanquam ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς, Multum ille et terris jactatus et alto: subaudiendo verbum Est, seu Fuit. Sic igitur ap. Hom. dico ὄγε non raro *πλεονάζειν*, itidemque femininum ἦγε, nec non plurali numero *ταίγε*: ut *Il. Γ.* (408.) Ἄλλ' αἰεὶ περὶ κεῖνον ὀΐζυε, καὶ ἐ φύλασσε, Εἰσόκε σ' ἦ ἄλοχον ποιήσεται, ἦ ὄγε δούλην. Quis enim ὄγε abundare hic neget? Comparationi etiam adhibitum, (ut pronomen Ille a Virg.), nonnunquam itidem vacat. Sic ἦγε in comparatione, (*Od. Z.* 106.) γέγηθε δέ τε φρένα Λητῶ, Πασάων δ' ὑπερ ἦγε κάρη ἔχει ἠδὲ μέτωπα. Sic certe *ταίγε* in comparatione, quæ habetur *Il. Γ.* init. Αἶτ' ἐπεὶ οὖν χειμῶνα φύγον καὶ ἀθέσφατον ὄμβρον,

Κλαγγῇ ταίγε πέπονται ἐπ' ὤκεαν ὁδῶν, Ἀνδράσι πυγμαίοισι φόνον καὶ κῆρα φέρουσαι. Ili sunt loci, (ceteros tibi observandos relinquo,) ubi pronominis Ille talem usum esse dico, qualem in illis Virg. locis vidimus. Cave enim, lector, (nam de hoc mihi monendus es,) ne cum hoc pronominis Ille usu eum confundas, qui aliquot locis ap. Virg. extat, ubi de leone vel alia fera loquitur, ut *Æn.* 12. init. Pœnorum qualis in arvis Saucius ille gravi venantum vulnere pectus Tum demum movet arma leo. Sic 11. Ac velut ille, prius quam tela inimica sequantur, Continuo in montes sese avius abdidit altos Occiso pastore lupus. Denique et in comparatione ab apro sumta, 10. Ac velut ille canum morsu de montibus altis Actus aper, etc. Quem vero usum habere dicemus pronomen Ille his iu locis? Existimavi olim sic usurpari ut cum aliquis ita loquitur, Ego (ut dicebat ille) mihi cano et Musis. Neque certe de hac sententia deduci potero, donec aliquid melius ab alio excogitatum comperero. Nam quod Serv. in primum illum locum annotat, pronomine Ille indicari ἐξοχήν, perinde ac si diceretur, Leo princeps ferarum: aliis, quæ addidi, exemplis refellitur. Nisi forte et Ille lupus, dictum esse velimus tanquam de Ferarum principe. Sed quoniam ad hanc usque questionem sermo de pleonasmo pronominis iustitutus me deduxit, simul etiam, in gratiam eorum, qui Calliopes Virgilianæ studiosi sunt, aliam pulcerriam sane et utilissimam proponam, de loco, quem ultimum attuli: in quo comparationis initium est hoc, Ac velut ille canum morsu de montibus altis Actus aper, etc. Nam aliquot versibus interjectis, sequuntur hi, Sed jaculis tutisque procul clamoribus instant. Haud aliter, justæ quibus est Mezentius iræ, Non ulli est animus stricto concurrere ferro: Missilibus longe et vasto clamore lacessunt. Ille autem impavidus partes cunctatur in omnes, Dentibus infrendens, et tergo decutit hastas. Venerat antiquis, etc. Quæ illa est quæstio? An non duo isti versus, Ille autem impavidus partes cunctatur in omnes, Dentibus infrendens, etc. sede sua moti sint, et ante illam redditionem comparationis reponi debeant, Haud aliter justæ, etc. Quidni vero tam longum hunc de pleonasmis tractatum quæstio aliqua *πλεονάζουσα* claudat, quæ mihi lectorique pariter tædium eorum levare possit?

[90] DE VOCIBUS,

QUÆ IN ATTICO SERMONE ΕΛΛΕΙΠΟΥΣΙ, i. e. DEFICIUNT, SEU PER ΕΛΛΕΙΨΙΝ SUPPRIMUNTUR.

CAPUT II.

CUM de vocabulis, quæ iu Attico sermone abundant, disseruerim, proximum esse arbitror ut vicissim de iis, quæ deficient, disseram. Sicut autem illa, *πλεονασμοῦ*, ita hæc *ἐλλείψεως* appellatione comprehendendi, aut, (si mavis,) quemadmodum ad *πλεονασμόν* illa, ita hæc ad *ἐλλείψιν* referri sciendum est; atque adeo nonnulla esse vocabula, quorum modo *πλεονασμός*, modo *ἐλλείψις* in Græco sermone inveniantur: ut exemplis sub capitis hujus finem declarabo. Sed cum multa pleonasmī exempla passim apud Atticos Scriptt. extent, multo etiam plura *ἐλλείψεως* extare arbitror. Joannes Grammaticus tamen et Corinthus ut pauca pleonasmī, ita etiam *ἐλλείψεως* exempla non multa protulerunt. Imo vero Joannes quidem Grammaticus, (qui alio nomine Philoponus vocatur,) non pauca, sed unicum attulit. At Corinthus non adeo quidem illorum parvus fuit,

sed in iis quædam sunt *ἐλλείψεις*, quas ipsi fortassis Attici pro suis minime agnoscerent: ut suo loco declaraturus sum. Ceterum quanto nobis brevitatis sermonis redundantia gratior esse debet, tanto magis horum quam illorum exemplorum studiosos esse oportet. Enimvero libet antequam ad *ἐλλείψεως* exempla veniam, lectorem monere ne cum Lat. Grammaticis in hujus schematis appellatione fallatur: et quod Ellipsis nominari debet, Eclipsis illorum more nominet. Cur autem hoc, non illo, nomine utendum esse censeam, in extremo hoc capite docebo.

Præpositiones apud Atticos deficient, (inquit Corinthus, Articulo viii.) sicut et ap. (*Il. N.* 673.) Ὡς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρὸς αἰθομένοιο, pro κατὰ πῦρ ἐμάχοντο, ἡγουν ὥς πῦρ ἐπενέμοντο ἅπαντα. Equidem iu magna exemplorum abundantia, eorum se pauper-

rimum fuisse ostendit Corinthus, qui unicum et quidem parum aptum attulerit. Cur enim, obsecro, cum δέμας præpositionem κατὰ potius quam adverbium ὡς subaudiamus, aut subaudiendum esse dicamus? præsertim cum talem præpositioni κατὰ signif. hic Poëta tribuere non soleat? Imo vero exemplum ἐλλείψεως alius præpositionis potius quam hujus afferre debuit, (licet in Aristoph. loco, quem subjungit, ejusdem præpositionis ἐλλείψις cernatur,) aut certe ejusmodi exemplum, de quo controversia oriri nulla posset: cujusmodi habemus Il. N. (490.) Αἰνεῖας δὲ πρῶτος ἀκόντισεν Ἰδομενῆος. Eodem modo Δ. (100.) Ἀλλὰ γ', (vel potius ἀλλ' ἄγ', ut in meo veteri Codice,) οἷστευσον Μενελάου κυδαλίμοιο. Sic in N. paulo ante versum, qui modo inde allatus fuit, τιτυσκομένων καθ' ὅμιλον Ἀλλήλων. His enim in locis aperte præp. κατὰ ante illos genitivos deficit. Sed nonnullæ sunt præpp., quarum defectus extant ap. hunc ipsum Poëtam non minus frequentes. Et quoniam de pleonasmō agere incipiens, ab eo initium sumsi, et sumendum esse docui, idem nunc ob eam ipsam rationem, quam ibi reddidi, (præterquam quod ipse Corinthus primum illud exemplum ex eo attulit,) faciendum esse dico. Ut igitur in versu, quem modo protuli, deficit, i. e. subaudienda relinquitur, præp. κατὰ, sic deficit διὰ in isto Il. B. (801.) Ἐρχονται πεδίοιο, μαχησόμενοι περὶ ἄστυ. Eadem cum eodem genitivo ἐλλείψις extat Γ. (14.) μάλα δ' ὦκα διέπρησσαν πεδίοιο. Eodem modo dictum est Ζ. (507.) θεῖει πεδίοιο κροαίνων, in comparatione ab equo sumta. Atque ut his in locis deesse putatur et subaudienda relinqui præp. διὰ, ita etiam Od. Σ. (21.) Μὴ σε γέρων περ ἐὼν στῆθος καὶ χεῖλεα φύρσω Αἵματος, esse dictum αἵματος pro δι' αἵματος. Sed ego sicut illis in locis subauditionem præpositionis διὰ, ut optime convenientem admitto, ita in hoc, ut alienam rejicio. Quis enim unquam φύρειν δι' αἵματος pro φύρειν αἵματι dixit? Potius certe genitivum pro dativo per antiptōsin esse positum, vel φύρσω αἵματος accipiendum esse pro φύρων ἐμπλήσω dicere. At de subauditione accusativi ante hanc ipsam præp. διὰ dicetur, ubi ejusdem ἐλλείψεως exempla e solutæ orationis Scriptoribus afferam.

Περὶ præp. ante genitivos itidem subaudienda interdum relinquitur, ut Od. Α. (173.) Εἰπέ δέ μοι πατρός τε καὶ υἱέος ὃν κατέλειπον, ἥ παρ' ἐκείνοις ἐστὶν ἐμὸν γέρας κ. τ. λ., pro περὶ πατρός etc. Cui loco similis hic Soph. (Œd. C. 307.) p. 281. μεὰ Ed. κλύων σοῦ δεῦρ' ἀφίξεται ταχύς: ita enim hic κλύων σοῦ pro περὶ σοῦ, ut illic εἰπέ πατρός pro περὶ πατρός. Sic etiam Il. N. (109.) ἀμυνέμεν οὐκ ἐθέλουσι Νηῶν ὠκυπόρων, subauditur vel περὶ, vel ὑπέρ: magis tamen proprium præp. ὑπέρ locum hic habet. Sed περὶ ante accusativum quoque subaudiri existimat Eust. Il. E. (339.) Ἀμβροσίον διὰ πέπλον, ὃν οἱ Χάριτες κάμον αὐταὶ Πρυμνὸν ὑπὲρ θέναντος. Sed mihi nequaquam placet quicquam subaudiri, cum verbum κάμνειν itidem cum accusativo valde usitatum esse sciamus, sicut et alia pleraque verba ἐξ ἀμεταβάτων facta esse μεταβατικά videmus.

[91] Ὑπὸ quoque præpositione nonnunquam destituitur oratio ap. Poëtas, ut Il. B. (513.) Οὓς τέκεν Ἀστυόχη δόμῳ Ἀκτορος Ἀζειδαο, Παρθένος αἰδοίη, ὑπερῶιον εἰσαναβάσα Ἀρηϊ κρατερῷ. Sequendo enim alios ejusdem Poëtæ locos dicendum est Ἀρηϊ esse pro ὑπ' Ἀρηϊ, ut alibi, ὃν ὑπ' Ἀγχίση τέκεν Ἀφροδίτη. Sic de Polypæto, τὸν ὑπὸ Πειριθόῳ τέκεν Ἰπποδάμεια; quos locos affert Eust. ut ἐλλείψιν illam probet: ac certe alios quamplurimos ejusmodi posse afferri fateor, qui hanc præp. ὑπὸ habeant. Sed certe non cum τέκεν, sed cum εἰσαναβάσα jungendus videri possit dativus Ἀρηϊ. Quod si etiam dativus hic ad verbum τέκεν ferri dicatur, non videtur incommode sequi dativum verbum τέκεν, ut dicitur mulier alicui liberos parere. Atque adeo non solus est hic locus, ubi præp. illa omittitur. Legimus enim B. (658.) Ὅν τέκεν Ἀστυόχεια βίη Ἡρακλεῖη.

Ὑπὸ autem in ea signif., qua ponitur pro Præ, ἐλλείπειν dici potest in isto Theog. Hesiodi loco, (850.) Τρέσσε δ' ἄδης, (nisi potius leg. est, Τρέσσ' αἰδης, quam

A lectionem reponendam censeo,) ἐνέροισι καταφθιμένοι· σιν ἀνάσσω, Ἀσβέστου κελάδοιο καὶ αἰνῆς δηϊοτήρος. Hic enim si præp. aliquam subaudire necesse sit, nulla commodius subaudiri posse videtur quam ὑπὸ, in ea signif., qua ponitur pro Præ, ut dicitur aliquis tremere Præ metu, seu Præ frigore. Non ignoro interim ἐνεκα posse etiam subaudiri.

Ἐπὶ autem ἐλλείπει ante gen., Il. E. (6.) λελομμένους ὠκεανοῖο. Sic Ζ. (508.) Εἰωθὼς λούεσθαι ἐν ῥοεῖοις ποταμοῖο, dixerim subaudiri hanc præp. debere: potius quam dativum ὕδατι, cum Auctore brevium Scholiorum. Quod si etiam ποταμὸν accipiamus ἀντὶ τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ, (ut ille addit,) non video cur minus ἐλλείψις hic esse dici poterit.

Ὑπὲρ etiam ex iis est, quæ subaudiendæ interdum relinquuntur, ut Il. Θ. (124.) Ἐκτορα δ' αἰνὸν ἄχος πύκασε φρένας ἡνιόχοιο, pro ὑπὲρ ἡνιόχοιο. Sic statim post, καὶ ἀχνύμενός περ ἑταίρου, pro ὑπὲρ ἑταίρου. Sed dubium est nonnullis in locis an hæc præp. ὑπὲρ and περὶ subaudiri debeat, ut in isto Homericō, B. (109.) ἀμυνέμεν οὐκ ἐθέλουσι Νηῶν ὠκυπόρων, vel περὶ vel ὑπὲρ subaudiri posse existimatur. At in illis duobus locis, quod ex Il. Θ. protuli, aliisque ejusmodi, non minus fortasse subaudiri potest ἐνεκα seu ἐνεκεν, quam ὑπέρ. Cum autem hujus subauditionis exempla meæ in Corinthum Animadversiones habeant, iude, si videbitur, petere illa poteris.

Ἀντὶ etiam subauditur in isto Hom. versu, Od. Α. (326.) de Eriphyle, Ἡ χρυσὸν φίλον ἀνδρὸς ἐδέξατο τιμήντα, pro ἀντὶ φίλου ἀνδρός. Est autem valde a Poëtis celebrata historia, (vel potius fabula, quandoquidem de poetis loquor,) quam ibi attingit Hom. Legimus enim ap. Ovid. 3 de Arte, Si scelere Œcides Talaonia Eriphyles Vivus et in vivis ad Styga venit equis. Sic Propert. lib. 3. Tu quoque ut auratos gereres, Eriphyla, lacertos, Discerptis nusquam est Amphiarus equis. Quoniam igitur monile, quod accepit Eriphyle, amittendi viri causa illi fuit, dicit Hom. illam δέξασθαι χρυσὸν φίλου ἀνδρός, accepisse aurum pro marito, i. e. loco mariti. Eust. putat subaudiri etiam posse κατὰ: exponens, ἐδωροδοκήθη κατὰ τοῦ ἀνδρός. Vidimus autem et antea ἐλλείψιν hujus præp. cum genitivis: altera tamen subauditio magis placet.

Πρὸ item subauditam alicubi observasse mihi videor. Non dubium est certe quin eo in versu, quem modo protuli, de Eriphyle, Ἡ χρυσὸν φίλον ἀνδρὸς ἐδέξατο τιμήντα, subaudiri possit πρὸ, non minus commode quam ἀντὶ, si quidem sententia loci spectetur: alioqui fateor δέχομαι ἐκεῖνο ἀντὶ τούτου frequentius esse quam δέχομαι ἐκεῖνο πρὸ τούτου.

Σὺν ex iis est, quæ frequenter omittuntur; potestque ejus ἐλλείψις vere Attica censerī, ut docebo, cum e solutæ orationis Scriptoribus exempla proferam. Il. Θ. non procul ab initio, Ἀλλ' ὅτε καὶ ἐγὼ πρόφρων ἐθέλοιμι ἐρύσσαι, Αὐτῇ κεν γαίῃ ἐρύσαιμ' αὐτῇ τε θαλάσῃ, pro σὺν αὐτῇ γαίῃ καὶ σὺν αὐτῇ θαλάσῃ: Od. Φ. (54.) ἀπὸ πασσάλου αἰνυτο τόξον, Αὐτῇ γωρυτῷ, itidem pro σὺν αὐτῷ γωρυτῷ.

D Nunc autem de ellipsi præpositionum, quæ in soluta itidem oratione invenitur, dicendum est. Ut autem hic quoque a præp. κατὰ incipiam, Corinthum aliud ejus ἐλλείψεως exemplum potius afferre debuisse ajo, (si quidem unicum afferre volebat,) nimium ejus, quæ omnium est frequentissima, et ita quidem ut solutæ orationi cum carmine sit communis. Ea est qua dicitur aliquis esse καλὸς τὸ σῶμα vel αἰσχρος, esse μέγας τὸ σῶμα vel μικρός, esse ταχύς πόδας vel βραδύς: qua denique accusativo passim talem constr. dari videmus. Hom. Il. E. (801.) Τυδεὺς τοι μικρὸς μὲν ἦν δέμας, ἀλλὰ μαχητής. Apud Eund. nemo nescit extare passim, πόδας ὥκως Ἀχιλλεύς. Legitur A. (114.) ἐπεὶ οὐ ἔθεν ἐστὶ χερσίων ὁ δέμας, οὐδὲ φῦν, οὐτ' ἄρ' φρένας, οὐτε τι ἔργα. Est enim μικρὸς δέμας pro κατὰ τὸ δέμας, et πόδας ὥκως pro κατὰ τοὺς πόδας: itidemque in ceteris accusativis. Theocr. initio Idyllii, quod Ἐραστὴς s. Δύσερος inscriptum est, Ἀνὴρ τις πολυφίλτρος ἀπηνέος ἥραρ ἐφάβου, Τὰν μορφὰν ἀγαθῷ, τὸν δὲ τρόπον οὐκέτ' ὁμοίω.

Sic in soluta oratione dicitur quispiam esse καλὸς τὸ σῶμα, et ἀγαθὸς τὴν ψυχὴν: [92] ut ap. Xenophonem legimus, (A. 2, 6, 30.) Τοὺς καλοὺς τὰ σώματα et τοὺς ἀγαθοὺς τὰς ψυχάς. Isocr. "Ὅπως τὰ τῶν τρώων ἦθη σπουδαῖοι πεφυκέναι δόξουσι. Sic καλὸς τὴν ὄψιν, vel αἰσχροὺς: eodemque modo alia infinita adjectiva aliis infinitis substantivorum accusativis juncta reperiuntur. Estque hæc ἔλλειψις apud quoslibet solutæ orationis Scriptores ita usitata, ut κτήσει μὲν, Atticæ linguæ, χρήσει δέ, non minus linguæ communis censi possit. Atque adeo hanc ἔλλειψιν, vel potius accus. hunc ἔλλειπτικόν, Latini quoque imitati sunt, cum Cetera dixerint pro In ceteris: ut τὰ λοιπὰ pro κατὰ τὰ λοιπὰ, seu ἐν τοῖς λοιποῖς: sive τὰλλα pro κατὰ τὰλλα. Virg. Æn. 3. at cetera Graius. Itidemque ap. Liv. legimus, Dec. 1. l. 1. Et quia proximum regnum, cetera egregium, ab una parte haud satis prosperum fuerat. Eodem libro, Ergo virum cetera egregium secuta quam in petendo habuerat, etiam regnantem ambitio est. Usus est et Plin. Tradunt in Mysia, feram quæ Bonasus vocetur, equina juba, cetera tauro similem. Itidemque ut dicunt Græci πάντα ὅμοιος, ita dixit Virg. Omnia Mercurio similis: item, Os humerosque deo similis. Tale est et Nuda genu, ap. Eund. Quin etiam accusativi nonnulli verbis juncti eodem referuntur, ut in istis ejusdem Poëtæ locis, Expleri mentem nequit: et, Faciem mutatus et ora. Sed et in locis, qui a superioribus diversi sunt, hujus præpositionis ἔλλειψις invenitur: ut cum τὴν αὐτὴν ὥραν pro κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν dicit Theophr. C. Pl. 5. Sed et ellipsin, quam habemus in accus. illis γνώμην ἐμὴν, positus pro κατὰ γνώμην ἐμὴν, quamvis superioribus multo minus usitatam, Atticam esse nemo negare possit, cum Aristophanem ea usum esse constet, Eir. (232.) 'Ἄλλ' εἴμι' καὶ γὰρ ἐξίεναι, γνώμην ἐμὴν, Μέλλει. Neque enim dubium est quin dictum sit pro κατὰ γνώμην ἐμὴν. Scio alioqui Plat. non γνώμην ἐμὴν, pro κατὰ γνώμην ἐμὴν, sed κατὰ τὴν ἐμὴν dixisse, relinquentem subaudiendum substantivum, non autem præp. De quo ἔλλειψις genere suo loco dicitur.

Cum verbis quoque subaudiri κατὰ sciendum est, veluti cum dicitur, ἀλγῶ τὴν κεφαλὴν, vel δάκνομαι τὴν ψυχὴν, seu τὴν καρδίαν. Cui simile est ap. Hom. χῳόμενος κῆρ. Tale autem est illud supra, Expleri mentem.

Διὰ quoque in soluta oratione, et quidem Attica, ἔλλειπει nonnunquam; sed exemplum, quod Corinthus e Thuc. affert hujus ἔλλειψις, plane alienum est, uti docui in iis, quæ in octavum ejus Articulum annotavi. Contra in ταῦτ' ἄρα non male subaudiri existimandum est διὰ cum ταῦτα. Plane autem similis vel potius eadem ellipsis, (utpote cum eodem pronomine,) extat apud Soph., τοῦτο videlicet pro διὰ τοῦτο. Verum pluralis ταῦτα subauditam habens præp. multo est apud primarios Scriptores usitator. Xen. K. 'A. 4, (1, 15.) p. 188. meæ Ed. Ταῦτ' ἐγὼ ἔσπευδον, καὶ διὰ τοῦτό σε οὐχ ὑπέμενον, εἴπως δυναίμην φθάσαι πρὶν κατελιθῆναι τὴν ὑπερβολήν. (Ubi etiam observa, post ταῦτα, quod præpositione διὰ destituitur, statim sequi διὰ τοῦτο.) Sed frequenter post ταῦτα ita positum ἔλλειπτικῶς additur particula quæpiam, nimirum δὲ, vel τοι, aut δέ, vel ἄρα. Plato Symp. Ταῦτα δὲ ἐκαλλωπισάμην ἵνα καλὸς παρὰ καλὸν ἴω. At ταῦτά τοι ap. Hermog. legitur, nec non ap. alios eo antiquiores Scriptores legi putandum est: ταῦτα δὲ autem extat in isto Aristot. loco, Probl. sect. 20. Ταῦτα δὲ καὶ οἱ πολλὸν χρόνον καθεύδοντες ἀχρὺστεροὶ εἰσι τῶν μέτριον χρόνον καθευδόντων. At vero ταῦτ' ἄρα magis Atticis in usu fuisse videtur, cum Aristophanes etiam locis aliquot eo utatur: e quibus est hic, (N. 319.) Ταῦτ' ἄρ' ἀκούσας αὐτῶν τὸ φθέγμα ἢ ψυχὴν μου πεπόνηται. Et hic (394.) Ταῦτ' ἄρα καὶ τὸ νόματ' ἀλλήλων, βροντὴ καὶ πορδὴ, ὁμοίω. Sic autem et Theocr. hoc pronomine usus est, sequente particula ἄρα, initio Idyllii, quod Thyonichus inscribitur, ταῦτ' ἄρα λεπτός, Χὼ μύσταξ πολὺς οὗτος ἄρ, ἀναλέοι δὲ κίκιννοι. Sic autem et alii recentiores ταῦτ' ἄρα tanquam magis Atticum usurparunt. Sciendum

Gloss.

est autem ante alios Hom. ταῦτα pro διὰ ταῦτα dixisse, et quidem absque ullius particulæ adjectione. Il. A. (693.) Ταῦθ' ὑπερφηγέοντες Ἐπειοὶ χαλκοχίτωνες, Ἡμέας ὑβρίζοντες, ἀτάσθαλα μηχανώμεντο. I. e. Διὰ τοῦτο ὑπερφρονοῦντες, ut ipse quoque Eust. exponit. Non dubito autem quin ex isto Poeta hujus quoque ἔλλειψις exemplum Attici sumserint.

Subauditur διὰ et cum aliis accusativis, veluti cum dicitur σὴν χάριν, pro διὰ τὴν σὴν χάριν. Et quoniam hoc loquendi genus ἔλλειπτικόν frequentissimum est, Schol. Apoll. Rh. Ζηνὸς χόλον apud illum exponens διὰ Ζηνὸς χόλον, 2, (1196.) ἐπεὶ Φρίξιο θυηλὰς Στέλλομαι ἀμπλήσω Ζηνὸς χόλον Αἰολίδῃσιν, tale esse dicit istud loquendi genus. Exemplum autem hujus phrasin σὴν χάριν, itidemque ἐμὴν χάριν, ab Apoll. Rh. dictum, habes Thesauri mei 4, 348.

Περὶ eodem plane modo ἔλλειπει ap. Aristoph. quo ap. Soph., in eo, quem ex ejus Œdipo Coloneo protuli, versu, p. 181. meæ Ed. Ut enim ibi κλύων σοῦ est pro κλύων περὶ σοῦ, ita legimus ap. Aristoph. Πλ. (334.) τοῦ πράγματος Ἀκήκοέν τι, pro περὶ [93] τοῦ πράγματος: (neque enim particulam τι cum genitivo πράγματος jungi putandum est.) Eodemque pacto et ap. Thuc. legitur (4, 6.) p. 123. Ὡς ἐπύθοντο τῆς Πύλου κατελιημμένης, pro περὶ τῆς Πύλου κατελιημμένης. Esse enim ejusdem signif., his in ll., ista κλύειν, ἀκούειν, πυνθάνεσθαι, satis notum est. Ex Hom. autem exemplum ejusdem ἔλλειψις cum verbo, cujus signif. eodem pertinet, habuisti antea ex Hom. εἰπέ πατρός pro περὶ πατρός.

Παρὰ deficit ap. Thuc. 2, (46.) p. 63. meæ Ed. Ἄθλα γὰρ οἷς κεῖται ἀρετῆς μέγιστα, τοῖσδε καὶ ἄνδρες ἄριστοι πολιτεύουσι. Cum tamen deficere hic præp. παρὰ dico, e Schol. sententia loquor. Ad me enim quod attinet, utrumque dici posse existimo: et ita quidem ut si absit præp. παρὰ, sermo minime habendus sit ἔλλειπτικός. Nam οἷς κεῖται ἄθλα ita resolvi potest, οἱ ἔχουσιν ἄθλα κείμενα: aut etiam sine participio, οἱ ἔχουσιν ἄθλα: ut dicere possis, οἷς κεῖνται νόμοι ἄριστοι, pro οἱ ἔχουσιν νόμους ἀρίστους.

Ὑπὲρ in soluta etiam oratione deficere aliquando existimatur, Thuc. 1, (96.) p. 32. Πρόσχημα γὰρ ἦν ἀμύνεσθαι ὧν ἔπαθον. Ubi Schol. ait λείπειν præp. ὑπὲρ: ut sit pro ὑπὲρ ὧν ἔπαθον. Apud eundem Historicum, 2, (92.) p. 79. Ἐσθησαν δὲ καὶ οἱ Πελοποννήσιοι τροπαῖον, ὡς νενικηκότες, τῆς τροπῆς ἃς πρὸς τῇ γῇ ναὺς διέφθειραν. Ubi idem Schol. τῆς τροπῆς pro ὑπὲρ τῆς τροπῆς positum esse tradit: itidemque ante ἃς vult esse ellipsin præpositionis διὰ: ait enim esse dictum pro διὰ τὰς ναῦς. Ego autem ante gen. τροπῆς subaudiendum quidem aliquid esse fateor; sed ἐνεκα non minus quam ὑπὲρ subaudiri posse dico. Nec vero ante accus. ἃς subaudiri διὰ necesse existimo, sed potius dictum esse τῆς τροπῆς ἃς πρὸς τῇ γῇ ναὺς διέφθειραν, pro τῆς τροπῆς τῶν νεῶν ἃς πρὸς τῇ γῇ διέφθειραν. Quod tamen structuræ orationis genus valde καινοπρεπὲς esse haud inficior; sed quo est καινοπρεπέστερον, eo magis Thucydideum videri fortasse debeat. Ad alterum autem locum quod attinet, si inter ἀμύνεσθαι et ὧν subaudiri debere dicamus præp. ὑπὲρ, dicendum idem fuerit passim, ubi verbum istud ἀμύνεσθαι legetur: nimirum gen., quem habet, non e vi verbi, sed e vi præpositionis esse. Apud Soph. (habent autem et Tragicis non pauca schemata cum soluta oratione communia,) putat Schol. ante infin. μολεῖν subaudiri debere ὑπὲρ τοῦ, in isto Electræ loco (872.) p. 120. meæ Ed. Ὑφ' ἡδονῆς τοι φιλότατ' ἐδώκαμι, Το κόσμιον μεθεῖσα σὺν τάχει μολεῖν. Verum, (ut antea dixi de uno e locis Thuc.,) non minus commode subaudiri hic potest ἐνεκα. Sed et ὥστε, (quod sæpe ante infinitivos ἔλλειπει,) hic quoque locum habere posse videtur; aut etiam ἐφ' ᾧ. At ubi infinitivo præfixus est articulus τοῦ, non item ὥστε vel ἐφ' ᾧ, sed ἐνεκα duntaxat aut ὑπὲρ subaudire licet: nt ap. Xen. Τοῦ δὲ, εἰ φάρμακα ἐγγχείεν, μὴ λυσίτελεῖν αὐτοῖς. Sed de hac ellipsi iterum in adverbis ἐνεκα et ὥστε dicendum fuerit.

Ὑπὲρ in ea etiam signif., qua pro Super s. Supra ponitur, subaudiendum existimat Schol. Callim.,

7 Q

(hoc enim omisi, cum de poetica hujus præp. ellipsi dissererem,) Hymno in Jovem (24.) Πολλὰ δὲ Καρίωνος ἄνω, διεροῦ περ ἑόντος, Ἴλινος ἐβάλλοντο κινώπετα. Dicit enim λείπειν præp. ὑπέρ: et hanc expositionem subjungit, πολλὰ δ' ὑπὲρ τοῦ Καρίωνος ἔρπετὰ τοὺς φωλέους ἐποίησαν. Verum ego, (quod ejus pace dictum sit,) minime nobis subaudiendum esse ὑπέρ, cum ἄνω locum ejus obtineat, existimo. Plus certe coloris habuisset subauditio ista præpositionis ὑπέρ, si ἄνω pro ὑπεράνω positum esse dixisset; sed huic etiam expositioni parata objectio fuisset, quamvis ὑπεράνω dici soleat potius quam ἄνω, tamen potius in ὑπεράνω præp. ὑπὲρ πλεονάζειν, quam λείπειν in ἄνω.

Πρὸς ante accus. deficit, in isto Thuc. loco, 2, (51.) pag. 64. meæ Ed. Ἐπεὶ καὶ τὰς δλοφύσεις τῶν ἀπογιγνομένων τελευτῶντες καὶ οἱ οἰκεῖοι ἐξέκαμνον. Esse enim dictum τὰς δλοφύσεις pro πρὸς τὰς δλοφύσεις, annotat Schol.: a quo si hic discedere quis velit, quid accusativo illo faciendum esse dicet? Nam posse cum ἐξέκαμνον jungi, nemo, ut opinor, dicere audebit.

Sed aliud exemplum ἐλλείψεως præpositionis πρὸς invenisse mihi videor, de quo viros doctos assensuros mihi spero. Existimo enim, cum dicitur σὴν χάριν, commodius subaudiri πρὸς, quam διὰ, ut vulgo creditur; licet et ipsum Schol. Apoll. Rh., (in quo alioqui multa sunt quæ reconditiorem linguæ Græcæ cognitionem testantur,) in ea sententia esse, antea ostenderim, cum de ellipsi præpositionis διὰ agerem. Neque vero mirum tibi, lector, videri debet quod ibi nullam hujus subauditionis præpositionis πρὸς mentionem fecerim; magis enim, dum illa scriberem, urgebar, quam ut aliorum sententiam diligenter examinare vacaret. Ut autem πρὸς malim quam διὰ subaudire ante σὴν χάριν, moveor iis loquendi generibus, quæ præfixam illam, non hanc, præp. habent, cum alioqui aut eidem aut simili accusativo jungatur. Quis enim πρὸς χάριν, quis πρὸς ἡδονὴν dici nescit? Si quis tamen exemplis opus sibi esse dicet, ea pro me meus [94] Thes. suppeditabit: et unum etiam, in quo πρὸς ἡδονὴν et πρὸς χάριν copulantur. Quærendum autem ibi fuerit Χάρις in verbo Χαίρω, et ἡδονή in ἡδύς. Neque tamen hæc a me ita dicuntur quasi omnino aliena præpositionis διὰ sit subauditio; sed quod præpositionis πρὸς subauditio ei loquendi generi, quod est usitatissimum, sit consentanea. Fateor enim alioqui et διὰ χάριν non prorsus inusitatum esse, cum in illo etiam meo Thes. ejus ex Aristot. exemplum afferatur: Ethic. 10. Μάλιστα δ' εἶναι ἀγαθὸν ὃ μὴ δι' ἑτέρου χάριν αἰρούμεθα. Fateor præterea posse inter hæc duo loquendi genera interdum discrimen constitui. Nam τοῦτο πρὸς χάριν σοῦ αἰρούμαι, alio etiam sensu, (ni fallor,) dici potest quam τοῦτο διὰ χάριν σοῦ αἰρούμαι. Nam tunc πρὸς χάριν σοῦ αἰρούμαι cum electionem in tuo arbitrio pono, et prout tibi libuerit vel hoc vel illud eligo; at διὰ χάριν σοῦ αἰρούμαι, cum in gratiam tuam, eoque animo ut tibi commodum, hoc potius quam illud eligo, etiamsi alioqui in eligendo, utrum a me eligi malis nesciam, aut tuæ voluntatis minime nescius, ei morem non geram. Sed hæc fortasse quam par sit subtiliora: sic tamen ut illis, qui eum Aristot. librum non a se lectum tantum, sed plane intellectum dicere volunt, multa loquendi genera non minus subtiliter examinanda sint.

Πρὸς alio etiam modo ἐλλείπειν arbitror: nimirum verbis quibusdam præfixam: veluti si ita loquar, Τί δὲ σὺ χρῆσι βιβλίους, οὐ δυνάμενος αὐτὰ ἀναγινώσκειν, i. e. (interpretando verbum verbo,) Quid vero tu utere libris, cum eos legere non possis? Hic certe ut Quid est pro Ad quid, i. e. Quam ad rem; ita etiam Τί dici pro πρὸς τί existimo: ut in Aristoph. N. init. Τοῦ δώδεκα μναῖς Πασίᾳ; τί ἐχρησάμην; Ὅτ' ἐπριάμην τὸν Κοππατιαν. Subauditur enim hic dat. cum τί ἐχρησάμην, videlicet δώδεκα μναῖς. I. e. (reddendo verbum verbo,) Quid illis decem minis usus sum? pro Ad quid usus sum? Ad quam rem usus sum? Quem in usum decem illas minas converti? Gallice, Qu' ai-je fait de cet argent? I. e. ad verbum, Quid illo argento feci? seu illa pecunia. Atque ut

A hic τί idem valet quod πρὸς τί, ita certe in isto ejusdem Comici loco, Τοῖς δ' ἐμβαδίοις τί χρήσεται τις, εἰπέ μοι. Mihi enim nullo modo subaudire hic κατὰ placet, cum πρὸς τί χρήσεται multo aptius dicatur quam κατὰ τί χρήσεται. Quod si quis ad verbum reddere sibi permittat, Quid utetur, minime absque exemplo ita loquetur. Hoc saltem constat, cum quibusdam verbis usurpari Quid itidem ἐλλειπτικῶς, sive eadem quæ et hic, sive alia præp. deficiat. Ceterum ut in illo Aristoph. loco aliisque hujusmodi subaudiri præp. πρὸς ajo, ita etiam ubi χρῆσθαι dativo personæ jungitur, cum τί vel ὅ, τι: veluti cum dicitur, Τί χρῆσόμεθα τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ, vel ἀνδρί; ad verbum, Quid homine isto utemur? Dem. Τί δὲ χρῆσόμεθα τούτῳ; Idem, Ἐμοὶ μὲν χρῆσασθε ὅ, τι βούλεσθε. Thuc. 7. Καὶ ἐαντῷ μὲν χρῆσθαι ἐκέλευεν ἐκείνόν τε καὶ Λακεδαιμονίους ὅ, τι βούλονται: 2. Ἐννέβησαν τοῖς Πλαταιεῦσι σφᾶς τε αὐτοὺς παραδοῦναι καὶ τὰ ὅπλα, χρήσασθαι ὅ, τι ἂν βούλωνται. In Latino quidem sermone multo minus hujusmodi locis convenit verbum Uti quam superioribus, ubi dativus rei, non personæ erat. Nam illud prius, Quid usus sum, vel quid utar illa pecunia? item, Quid utetur calceis? non tam male sonare videntur quam hoc, Quid utar isto homine? Vel, Utere me quicquid voles. (In illo tamen Thuc. loco, ubi dativus rei dativo personæ adjunctus est, hæc ad verbum interpretatio tolerabilior esset; nam ubi dicit, Σφᾶς τε αὐτοὺς παραδοῦναι καὶ τὰ ὅπλα, χρήσασθαι ὅ, τι ἂν βούλωνται, neminem iguorare puto intelligendum esse, χρήσασθαι σφίσι καὶ τοῖς ὅπλοις ὅ, τι ἂν βούλωνται: et propter adjunctum rei dativum, minus durum posse videri verbum Uti dico: hoc modo, Ut ipsis ipsorumque armis ad quicquid liberet, uterentur.) At in Gallico sermone his atque illis locis perinde verbum Faire convenit, sicut in Græco verbum χρῆσθαι. Ut enim pro τί ἐχρησάμην τοῖς χρήμασι, dicemus Qu' ai-je fait de cet argent? vel, τί χρῆσμαι τοῖς χρήμασι; Que ferai-je de cet argent? eodem plane modo illa Dem. verba, ἐμοὶ μὲν χρῆσασθε ὅ, τι βούλεσθε, reddemus, Faites de moi à votre plaisir. Sic in illo Thuc. loco, χρήσασθαι ὅ, τι ἂν βούλωνται, videlicet σφίσι καὶ τοῖς ὅπλοις, Qu' ils fissent à leur plaisir d'eux et de leurs armes, Qu' ils en fissent tout ce que bon leur sembleroit. At quomodo genus hoc loquendi reddi Latine debeat, (i. e. Latini sermonis consuetudinem servando,) in Thes. meo declaravi. Sed ideo Gallicam interpretationem affero, ut quoniam in hoc sermone idem utrobique verbum usurpari, sicut in Græco, ostendo, nobis subauditio itidem utrobique eadem, (nimirum præpositionis πρὸς,) mira non videatur. Fortassis autem præp. εἰς non minus commode subaudiri posse dicet quispiam: cui non magnopere refragabor, præsertim cum Thuc. ita usurpasse illam præp. sciam: cujus usus exemplum quoque ex illo sumtum proferam, ubi de præpositione εἰς agam. Uno enim eodemque in loco verbo χρῆσθαι, cum accusativo primum, sine hac præp., deinde ea præfixa, utitur.

Eis quoque interdum deesse et subaudiendam re-
D linqui sciendum est, [95] ut ap. Thuc. 2, (42.) p. 61. Ἄ γὰρ τὴν πόλιν ὑμνησα, αἱ τῶνδε καὶ τῶν τοιῶνδε ἀρεταὶ ἐκόσμησαν, ubi Marcellus, aut quicumque est Græcarum explicationum Thucydidi adjectarum Auctor, deesse dicit præp. εἰς. Sed utro in loco præp. deesse censuit? Non ante τὴν, ut opinor; sed ante ἃ: ut enim dicitur ἐπαίνῳ αὐτὸν εἰς ταῦτα, ita non dubito quin ille dictum esse censuerit, ἃ τὴν πόλιν ὑμνησα pro εἰς ἃ τὴν πόλιν ὑμνησα.

Ellipsews præpositionis εἰς exemplum aliud ap. eundem Scriptorem habemus, et quidem multo etiam præcedente certius: cum ipsemet Thuc., veluti nos illius admonens, eam verbo præfigat cui non præfixerat in loco, qui proxime præcedit, sed subaudiendam reliquerat. Cum enim dixisset, 2, (15.) p. 54. Καὶ τῇ κρήνῃ τῇ νῦν μὲν, τῶν τυράννων οὕτω κελυσάντων, Ἐννεακρούῳ καλουμένῃ, τὸ δὲ πάλαι, φανερώων τῶν πηγῶν οὐσῶν, Καλλιρόῃ ὠνομασμένη, ἐκείνη τε ἐγγὺς οὖσῃ, τὰ πλείστον ἄξια ἐχρῶντο, subjungit, Καὶ νῦν ἔτι ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου πρό τε γαμικῶν

καὶ ἐς ἄλλα τῶν ἱερῶν νομίζεται τῷ ὕδατι χρῆσθαι. A His inquam posterioribus verbis ἐς ἄλλα τῷ ὕδατι χρῆσθαι, ipsemet Thuc. ellipseus lectorem admonere videri potest, qua usus erat cum diceret, τὰ πλείστον ἄξια ἐχρῶντο. Cum enim ipsemet verbo χρῆσθαι ita utatur cum præp. illa eis, non dubium est quin eam subaudiri, non aliam ullam, putandum sit. Alioqui cum χρῆσθαι subaudiri etiam posset præp. πρὸς, sequendo ea, quæ dicta paulo ante fuerunt.

Ellipsin autem præpositionis eis junctæ articulo τὸ, putat esse Schol. Eur. ante infin. κεκτῆσθαι, in hoc ejus versu, in Or. (804.) Μυρίων κρείσων δμαιομένων ἀνδρὶ κεκτῆσθαι φίλος. Ita enim exponit, μυρίων ἀδελφῶν κρείσων ὁ φίλος ἐστὶν ἀνθρώπων, eis τὸ κεκτῆσθαι αὐτόν: (ubi supervacaneus esse videtur genitivus ἀνθρώπων: et potius ab illo scriptum fuisse ἀνθρώπος suspicor.) Et addit, eodem modo esse dictum κρείσων κεκτῆσθαι, quo dicitur ἡδὺς ὁ ποταμὸς πιεῖν.

Habet porro et ap. Hom. aliosque Poetas suam ellipsin præp. eis: e quo tamen exempla nulla protuli supra: ideoque hic ea proferenda censeo. Est autem ea ante accusativos potissimum: ut Il. A. (322.) Ἐρχεσθον κλισίην Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος, pro eis κλισίην, pro quo et κλισίηνδε alicubi dicit. Sic Γ. (407.) Μηδέ τι σοῖσι πόδεςσιν ὑποστρέψειας Ὀλυμπον, pro eis Ὀλυμπον, pro quo itidem Ὀλυμπόνδε alicubi ap. eum extat, vel potius Ὀλύμπόνδε, metri causa. Quin etiam invenitur τὸδ' ἰκάνεις, cum hac præpositionis eis ellipsi, ut Il. E. 298. Ἥρη, ποῖ μεμανία κατ' Ὀλύμπου τὸδ' ἰκάνεις; Ubi etiam duplex ellipsis observanda est, et a parte anteriori et a posteriori. Dicitur enim τὸδε pro eis τὸδε τὸ χωρίον, vel δῶμα. Verum magis rara et mira etiam est ellipsis hujus præp. in isto ejusdem Poetæ loco, Il. Δ. (66.) Πιερῶν θ' ὥς κεν Τρῶες ὑπερκυδαντας Ἀχαιοὺς Ἀρξῶσι πρότεροι ὑπερόρκια δηλώσασθαι: hic enim Eust. vult Ἀχαιοὺς ἄρξῶσι esse pro eis Ἀχαιοὺς: et esse hunc sensum, ἀρχὴν ποιήσωσιν eis τοὺς Ἀχαιοὺς τοῦ παραβαθῆναι τοὺς ὅρκους. Sed durior mihi subauditio ista videtur quam ut Eustathio assentiri de ea possim. In meo autem vet. exemplari, (in quo non ὑπερόρκια conjunctim, sed ὑπὲρ ὅρκια disjunctim, ut in mea Ed., legitur,) ita versus ille explicatur, προκατάρξωνται πρότεροι ὑπὲρ τοὺς Ἑλλήνας τοὺς ὅρκους βλάψαι καὶ παραβαθῆναι. Verum et hoc durum mihi videri fateor ut illa præp. ὑπὲρ ad præcedentem versum retrocedens, cum accusativo Ἀχαιοὺς jungatur: ut omittam ei non satis convenientem usum fortasse datum iri. At hæc incommoda vitabimus, nec a sensu Poetæ aberrabimus, ut opinor, si lectionem illam ὑπὲρ ὅρκια sequentes, dicamus ἄρξῶσι πρότεροι δηλώσασθαι Ἀχαιοὺς ὑπὲρ ὅρκια. Alioqui enim mirandum etiam videtur quem præpositionis usum Eust. esse putaret, δηλώσασθαι ὅρκια exponens ἐπιτορκῆσαι, nulla illius facta mentione. Hæc tamen tanquam obiter et ζητηματικῶς s. διαπορητικῶς isto de loco dicta, accipi velim.

Ἐν etiam, (quæ eadem cum præcedente est præp. apud Latinos,) interdum ἐλλείπει: præsertimque iis in Il., in quibus et apud Latinos prætermitti solet: cum videlicet testimonia afferuntur e libris, quorum nomina adduntur: ut videmus passim ap. Athen. Auctores propemodum infinitos citantem, hanc præp. nominibus librorum, præsertimque Comædiarum et Tragædiarum, plerisque non præfigi: ut Εὐπολὶς Αἰξίν, (alicubi etiam ἐν Αἰξίν,) et Κρατῖνος Μαλθακοῖς, et Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσι. Itidem Αἰσχύλος Νεανίσκοις, et Εὐριπίδης Φαέθοντι, ibidem. Itidem certe apud veteres Grammaticos Latinos, Plautus Amphitryone, Terentius Phormione, legimus. Verum et ap. Poetas subaudiendam relinqui interdum hanc particulam sciendum est, veluti cum δόμῳ et δόμοις pro ἐν δόμῳ et ἐν δόμοις dicunt.

Ἐκ in earum est numero, quæ aliquando omittuntur; sed potissimum cum genitivis, qui materiæ alicujus signif. habent: ut in isto Pausaniæ loco, Ἐνταῦθα εἰκόνας Ἀδριανοῦ, δύο μὲν εἰσι λίθου λευκοῦ, δύο δὲ Αἰγυπτίου. Apud Eund. Ἀγαλμα λευκοῦ λί-

θου. Sic autem Latini nonnunquam Lapide ablativum materiæ pro E lapide s. Ex lapide, dixerunt: ut Lapide Pario, pro E lapide Pario.

[96] Σύν vero una est e præpositionibus, quarum frequentissima est ellipsis: vel potius, nulla est cujus frequentior magisque usitata, (in certo quodam loquendi genere,) sit ellipsis. Neque vero dubium esse potest quin hic illius usus, quo subaudienda relinquatur, (si tamen id vocari usus potest,) mere sit Atticus: cum plurima e plurimis, vel potius omnibus, Atticis Scriptoribus testimonia suppetant. Usus autem hac ellipsi Hom. ante illos fuisse, docui antea: nunc e solutæ orationis Scriptoribus exempla proferre volens, a Thuc. initium sumam. Legimus 4, (78.) p. 147. Πορευόμενος ἑπτακοσίοις καὶ χιλίοις ὀπλίταις ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης: (75.) p. 146. Δέκα ναυσὶν ἐς τὸν Πόντον ἐσεπεπλεύκει: 8, (33.) p. 273. Ἐπὶ τὴν Χίον πλέοντες τῇ στρατιᾷ, pro σύν τῇ στρατιᾷ: 4. Ἀπεχώρησαν τῷ στρατῷ, pro σύν τῷ στρατῷ: ibid. Ἐκαθέζετο τῷ στρατῷ, quod itidem exp.: 1. Κατὰ τάχος τῷ πλέονι τοῦ στρατοῦ ἀνεχώρησε, pro σύν τῷ πλέονι τοῦ στρατοῦ: 3. Ὁ δὲ, τῶν Μεσσηνίων χάριτι πεισθεὶς, καὶ μάλιστα νομίσας ἄνευ τῆς τῶν Ἀθηναίων δυνάμεως τοῖς Ἑπειρώταις ἐνυμμάχοις μετὰ τῶν Αἰτωλῶν δύνασθαι ἂν κατὰ γῆν ἐλθεῖν κ. τ. λ. Dicam autem aliquid de his locis, postquam alios aliorum Scriptorum attulero. Xen. K. A. 2. Καὶ ὃ Κῦρος ἀνέβη ξενικῶ, pro σύν ὃ. In exemplis autem, quæ his adjiciam, animadvertite præpositioni isti subjungi pronomen αὐτῷ vel αὐτοῖς, ut in isto Xenophontis, Καὶ ἀναδησάμενοι τὰς ναὺς ἤγον αὐτοῖς ἀνδράσι. Adeoque in hoc loquendi genere usitata Historicis fuerunt hæc duo verba αὐτοῖς ἀνδράσι, ut ellipsis hæc occasionem fingendi nominis compositi αὐτανδρος præbuerit. Nam αὐτανδρους ναὺς λαβεῖν vel καταδῦσαι et λαβεῖν ναὺς seu καταδῦσαι αὐτοῖς ἀνδράσι, pro uno eodemque dicunt. Sic autem et cum aliis plerisque substantivis, præcedente isto pronomine, subaudienda hæc præp. relinquatur. Legimus enim ap. eundem Scriptorem, K. Π. 3, (3, 19.) Ἦκειν eis τὰς τάξεις αὐτοῖς στεφάνοις: legimus ap. Dem. de Male Obiit Legat. Πεντακοσίου δ' ἱππέας προδουθέντας ὑπὸ τῶν ἡγεμόνων αὐτοῖς ὅπλοις ἐλαβεν ὁ Φίλιππος. Ut autem ad illos Thuc. locos revertar, quos primos in exemplum attuli, sciendum est Schol. in quibusdam non præp. σύν subaudire simpliciter, sed in illo loco 4. Ἀνεχώρησαν τῷ στρατῷ, subaudire παντὶ cum σύν. Nam in hunc dat. στρατῷ, annotat, σύν παντὶ δηλονότι. Idem in illum locum 3. Καὶ μάλιστα νομίσας ἄνευ τῆς τῶν Ἀθηναίων δυνάμεως, τοῖς Ἑπειρώταις ἐνυμμάχοις μετὰ τῶν Αἰτωλῶν, κ. τ. λ. cum σύν subaudit etiam μόνοις. Scribit enim, σύν μόνοις δηλονότι τοῖς Ἑπειρώταις συμμάχοις καὶ Αἰτωλοῖς. Sed eum minime existimandum est ita hæc subaudire quasi cum ipsa præp. subaudiri debeant, i. e. quasi cum ellipsi præpositionis horum dativorum ellipsis conjuncta sit: cum ipsemet alibi solam præp. addat: ut in eadem illa pag. l. 4., in qua legitur, Ἀνεχώρησαν τῷ στρατῷ, quod exponit σύν παντί: circa finem habemus, Λυκόφρων δὲ τοῖς ἄλλοις ἐνέβαλε: quod ille exponit simpliciter σύν τοῖς ἄλλοις. Quin etiam adverbium δηλονότι, quod ille addit, cum dicit, σύν παντὶ δηλονότι, satis ostendit hoc ad explicationem addi, non tanquam sub ipsa ellipsi lateat.

Verum et hoc sciendum est, quatinus hæc præpositionis σύν ellipsis ita sit ap. Scriptores Atticos frequens ut nulla frequentior esse possit, adeo ut quin Attica sit, dubium nemini esse debeat: inveniri tamen ap. Aristoph., (quem alioqui esse ἀττικώτατον fatendum est,) illum ipsum pronominis dativum sine hac ellipsi, utpote cui præpositio σύν præfixa sit: B. (560.) οὐδὲ τὸν τυρόν γε τὸν χλωρόν τάλαν, Ὀνπερ σύν αὐτοῖσι ταλάροις κατήσθιε. Sic e Thuc. habuimus paulo ante in locis omnino vicinis χρῆσθαι et ἐλλειπτικῶς positum et cum sua præpositione. Sunt profecto hujusmodi loci observatione dignissimi, e quibus cognoscimus Atticos non ita fuisse suis illis loquendi generibus addictos, ut ab illis nunquam discedere auderent. Apud Schol. tamen, ubi verba textus Scholiis ejus inseruntur, habemus αὐτοῖς τοῖς ταλά-

pois sine præpositione. Sed etiamsi ipse Schol. ita scripsisset, (quod non credo,) eam scripturam lex metri refellit.

Habent porro et Latini suas quarundam præpp. ellipses: e quibus est Cum, quæ hujus σύν significationem habet. Sed major est etiam apud eos quam apud Græcos hujus ellipseus usus. Cum variis enim ablativis, i. e. varias significationes habentibus, et in loquendi generibus valde inter se diversis, hanc ellipsin cernimus. Virg. Æn. 9. Tum demum præceps saltu sese omnibus armis In fluvium dedit. Apud Eund. 3. At subitæ horrifico lapsu de montibus adsunt Harpyiæ, et magnis quatiunt clangoribus alas. Sunt vero et alii aliquot loci ap. eundem Poëtam, ubi ellipsis hujus præp. cernitur: sic tamen ut in quibusdam eorum de hac subauditione sit controversia. Quorum e numero est iste, 8. Discessu mugire boves, atque omne querelis Impleri nemus, et colles clamore relinqui. Quidam enim Clamore exposuerunt Cum clamore, alii aliter exponere maluerunt. Sic autem et in soluta oratione: ut passim legimus, Quod commodo tuo fiat, Quod commodo reip. fieri possit. Sic ap. Cæsarem, Si reipublicæ [97] commodo facere posset. Manifestum est enim hic Commodo tuo et Commodo reip. dici pro Cum tuo commodo, et Cum reip. commodo. Itidemque ablativus Bono cum hac ellipsi usurpatur nonnunquam. Sic etiam Bono publico dixit Liv., pro Cum bono publico. Apud Plin. autem, præcedente etiam ablativo Utilitate, Magna mortalium utilitate, et publice bono. Neque vero cum ablativis duntaxat hoc significationis genus habentibus, sed et cum aliis: ut ap. Eund. legimus, Oculorum etiam periculo, pro Cum oculorum etiam periculo. Et ap. Cic. Ne dici quidem potest quanta diminutione civium, pro Quanta cum diminutione. His autem addi debet ellipsis cum ablativo Copiis: (cui primus potius locus dari debuerat, quod cum Thucydidis locis, qui primi allati fuerunt, optime conveniat,) ap. Liv. Omnibus copiis profectus est, pro Cum omnibus copiis.

Et quemadmodum τοῦτο pro διὰ τοῦτο, (sicut ταῦτα pro διὰ ταῦτα,) habuimus supra, sic Id pro Propter id esse positum Donatus quoque censet, in isto Terentii loco in Andria 1, 1. Quem ego credo maubus pedibusque obnixè omnia facturum, Magis id adeo mihi ut incommodet Quam ut obsequatur gnato. Id enim hic ille exponit Propter id. Potest tamen, (meo iudicio,) dici etiam abundare, (ut abundat cum dicitur Id quod, pro Quod.) Sic et in isto ejusdem Comici loco, Nunc id prodeò ut conveniam Parmenonem, ubi eandem præp. subaudit, πλεονάζειν fortasse dicere quis possit: cum absque hac particula oratio sit integra, Nunc prodeò ut conveniam Parmenonem.

Quin etiam ut habuisti e Theophr. supra τὴν ὥραν dictum ἐλλειπτικῶς pro κατὰ τὴν ὥραν, sic Lat. Id temporis dicunt, subaudiendam præp. quampiam relinquentes. Nullam autem aptius subaudiri posse arbitror quam Per: ut sit Id temporis pro Per id temporis, i. Per id tempus. Nam et Id temporis et Per id tempus ap. Cic. ac Cæsarem idem significant. At cum dicitur Id ætatis vel Istuc ætatis, haud scio an subauditio hæc ab omnibus admitteatur. Sunt qui temporis accusativos esse velint: existimantes, (ut opinor,) cum dicit Terent. Ego istuc ætatis amori operam non dabam, perinde esse ac si quis diceret, Annum unum vel mensem unum, amori operam dabam. Verum et hic dici potest subaudiri præp.

Ad per ellipsin subaudienda ab utrisque Scripturibus relinquunt ante accus., quo urbs aliqua nominatur: ut venit Athenas, Ivit Romam. Itidemque ante accus. Domum: ut Venit domum, Ivit domum. Videntur enim Latini, cum non possent e nomine, quo οἶκος significabatur, adverbium facere, (ut Græci ex illo οἶκος fecerant οἰκαδε,) hoc saltem juris illi accusativo Domum tribuisse, ut præp. præfixa minime opus haberet, sed ipse per se adverbii ad locum vicem præstaret. Adeo certe hic illius accus. usus

obtinuit, ut ipsi etiam Poëtæ in eum sibi vel nunquam vel raro quicquam permiserint: ibi quidem certe, ubi solus accus. ponitur. Idem aliqui illis accusativis, quibus nomina urbium declarantur, præpositionem præfigere nonnunquam sibi permiserunt: ut legimus ap. Propert. Magnum iter ad doctas proficisci cogor Athenas. Imo vero non Poëtæ duntaxat, sed et prosæ Scriptores eam præp. aliquando præfigere illis uominibus non dubitarunt: estque ex illis non Liv. tantum, sed Cic. quoque: veluti cum scribit, Ea die Verres ad Messanam venit. Sic tamen ut quidam Ad Messanam venit, aliud quam Messanam venit, significare putarint. Ceterum quæ de ellipsi præpositionis Ad ante illos accusativos, idem et de ellipsi præpositionis Ab sive A ante eorundem nominum ablativos sentiendum est: ut in proxime sequente tematio docebo.

Ab vel A præpositio sic ante ablativum, quo urbs aliqua nominatur, nec non ante ablativum Domo, solet omitti, ut ante accusativos illorum nominum præpositionem Ad prætermitti modo dicebam. Nam ut pro adverbio οἰκαδε dixerunt Latini Domum, eo accus. sine præpositione utentes, ita pro οἰκοθεν ablativo Domo usi sunt, tanquam adverbio e loco: non secus videlicet hujus nominis accusativo et ablativo, ac illorum accusativis ablativisque, utentes. Sed quemadmodum invenitur etiam Ad domum et Ad Messanam, (licet aliqui aliud significari putarint, cum præfigitur his præpositio, quam cum omittitur,) ita etiam E domo, E Messana, vel A Messana, non sine exemplo, dici potest. Nam Ab Lavinio dicit Liv., itidemque aliis plerisque urbium nominibus hanc præp. præfigit. Sic Ab Roma ap. Sallust. legitur. E Cic. autem, De Brundusio et De Venutio, annotantur in Epistolæ calce posita: cum alioqui Brundusio et Venutio, absque præpositione, sequendo magis receptam Latini sermonis consuetudinem, dicendum esset. Cum autem contra receptum sit ut regionum nominibus præpositiones præfigantur, Poëtæ vicissim illic eas omittere ausi sunt. Sic Virg. Italiam fato profugus Lavinaque venit Litora, pro In Italiam.

Interdum vero ap. Poëtæ alia etiam ellipsis hujus præp. Ab sive A, extat: et quidem propter metrum. Ovid. Fast. 1. Jupiter arce sua totum cum spectet in orbem, [98] pro Ab arce sua. Sic ap. Virg., cum ejusdem signif. verbo, Æn. 1. cum Jupiter æthere summo Despiciens mare velivolum.

At ellipseus præpositionis E allatum a me exemplum antea fuit: Lapide Pario, pro E lapide Pario. Verum et aliud genus ellipseus hanc præp. admittere sciendum est, veluti in Virg. loco, Projice tela manu. Quin etiam cum dicitur Natus Jove, vel Satus Jove, subaudienda hæc præp. censetur. Sic ap. Juvenal. 6. qui rupto robore nati, (vel, Duro, ut in quibusdam Codd. legitur,) pro Nati e robore. Itidemque ubi dicit Virg. Quo sanguine cretus. Neque vero Poëtarum duntaxat, sed et prosæ Scriptorum hanc cum participio Natus ellipsin esse putandum est. Eam enim cum ap. alios, tum ap. ipsum etiam Cic. habemus. Deesse autem cum ablativis, qui huic participio Natus junguntur, præp. E vel Ex, ii ostendunt loci, in quibus præfixa invenitur: ut ap. Cic. de Fin. 5. Ut ipsi e se nati esse videantur. Sic ap. Terent. Heautont. Ita mihi atque huic sis superstes ut e me atque hoc natus es. Sic autem et Plautus ante illos locutus erat, Natus Argus ex Argo patre. Item, Quæ e te nata sit. Quin etiam præpositio A præfixa huic participio invenitur: quod mirum videri queat. Neque tamen ap. Scriptorem, cujus parva sit auctoritas, sed ap. Cic. talis usus exemplum extat, in Or. ad Quirites post Reditum, A parentibus, (id quod necesse erat,) parvus sum procreatus, a vobis natus sum consularis. Equidem si hoc duntaxat in loco præp. A istum usum haberet, liberius illa usus esse videri posset Cic., ut utriusque verbo unam eandemque præp. accommodaret: quod hoc modo venustiore reddi orationem judicaret: sed quin alibi quoque ita posita reperitur, non dubito. Utroque tamen modo se res habeat, hoc

constat, ut præp. A proprium locum habet cum illo participio Procreatus, sic et cum simplici Creatus habere: ideoque cum legimus ap. Ovid. dubio genitore creatus, intelligendum esse Creatus genitore pro Creatus a genitore. At cum participio Genitus, i. e. cum ablativo, qui participio Genitus adjunctus est, utralibet præp. subaudiri posse videtur. Licere enim præp. E sive Ex subaudire, sicut in Natus, Satus, Cretus, vel inde colligi potest, quod cum iisdem ablativis jungitur. Ut enim Satus sanguine, vel cretus, vel natus, ita etiam Genitus sanguine invenitur. An vero itidem Creatus sanguine dixerint Poetæ, aliis quærendum relinquo. Hoc tantum addo, cum usurpatur Creatus adjecto ablativo materiali, i. e. materiæ significationem habente, (veluti cum dicitur Creatus terra,) tunc nobis E, non A, subaudiendum omnino esse. Sunt autem hæc ellipses ex earum numero, quæ vix animadvertuntur, aut, (si ita loqui licet,) sentiuntur, quod nimirum in his loquendi generibus frequentius ἔλλιπώς quam ἐντελής loqui soleamus. Ac sunt hodie multi profecto, qui huiusmodi observationes grammaticas non solum pro re levi parvique momenti, sed fere pro nugis habeant; sed de his nugis, (si quos hæc ita vocare non pudet,) sciant posse dici quod de aliis nugis Horat. dixit, hæc nugæ seria ducent In mala. Multi enim quotidie tali ignoratione quarundam nugarum grammaticarum serio labuntur.

Sed nullam præp. esse puto, cujus usitatior utrobique sit ellipsis quam est præpositionis In. Cum autem utrobique dico, in carmine et in prosa intelligo. Ovid. Fast. 1. Pars cadit arce Jovis, pro In arce, (ut supra ex Eodem habuisti eod. in l. Arce sua, pro Ab arce sua) Virg. Æn. 12. Saxum antiquum ingens, campo quod forte jacebat, Limes agro positus. Vel, qui forte jacebat, ut alii Codd. habent. Apud Eund. 6. Sedibus ut tandem placidis in morte quiescam. In soluta autem oratione, Regione, pro In regione: Urbe, pro In urbe, (veluti cum dicitur Tota urbe,) et Domo, pro In domo. Item Bello, pro In bello. Eadem deesse censetur et in isto Plinii loco, Ut dubium sit togane an bello præstantior fuerit; (sed eam ellipsin hic constituere non necesse videtur.) Sic autem et cum nominantur libri Scriptorum, e quibus testimonia petuntur, omitti plerumque hanc præp. a veteribus Grammaticis videmus, et dici, Plautus Amphitryone, vel Persa, sicut a Græcis Αἰσχύλος Ἀγαμέμνονι, vel Πέρσαις, ut antea docui.

In ante accusativum quoque omissa reperitur ap. Poetas, ut ap. Virg. legimus, Italiam fato profugus Lavinaque venit Litora, pro In Italiam.

Antequam autem a Græcarum præpp. ellipsi ad ellipsiu adverbiorum transeam, de iis etiam præpp., quæ in verbis omittuntur, disserendum est. Nam ut antea pleonasmos præpositionum in quibusdam comp. verbis extare docui, ita vicissim ellipses in nonnullis simplicibus extare sciendum est. Sed eas ap. Poetas potius quam ap. solutæ orationis Scriptores inveniri puto. Mihi quidem certe in præsentia earum exempla ex Hom. solo suppetunt. Legimus igitur Il. A. 32. Ἄλλ' ἴθι, μή μ' ἐρέβιζε· σαώτερος ὥς κε νέηαι. Ubi ἴθι, i. e. I, ponitur pro ἄπιθι, Abi. Sic vero Γ. 221. Ἄλλ' ὅτε δὴ ῥ' ὅπα τε μεγάλην ἐκ στήθεος ἔει, [99] positum censetur ἔει pro ἀφίει. Dicitur enim ἀφιέναι φωνήν, (cui synonymus est accus. ὅπα,) potius quam ἰέναι. Sic idem Poeta Il. A. (154.) Οὐ γὰρ πώποτ' ἐμὰς βοῦς ἤλασαν, pro ἀπήλασαν s. ἐξήλασαν usurpat. Itidemque E. (236.) ἐλάσση μῶνυχας ἵππους pro ἀπελάσση positum est.

ADVERBIORUM etiam quorundam ἔλλειψις apud Atticos Scriptt. in usu est. Extant autem ejus quoque exempla ap. Hom., sed ex iis quædam illis cum Atticis esse communia puto, quædam non item. Nam quod ὥς adverbium similitudinis omittit, id ei cum Atticis nequaquam commune esse existimo: quod vero ὥστε aut quod ἔνεκα s. ἐνεκεν prætermittit, hoc non magis ejus aliorumve Poëtarum quam Atticorum esse arbitror. Idemque de aliis nonnullis sentiendum esse dico.

Gloss.

Ab illo igitur adverbio ὥς initium dicendi de hoc ellipseos genere sumam. Hom. Il. A. (595.) Ὡς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρὸς αἰθομένοιο. Incipio autem ab hoc loco, quod is sit, qui a Grammaticis alibi in exemplum hujus ellipseos, tanquam et notissimum et minime controversum, affertur. Nam Eust. exponens hos versus E. (5.) Δαῖτέ οἱ ἐκ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος ἀκάματον πῦρ, Ἀστέρ' ὁπωρινῶ ἑναλγικιον, ὅστε μάλιστα Λαμπρόν παμφαίγησι λελουμένος ὤκεανοιο, annotat, ex iis, quæ sequuntur ap. Hom., cognosci posse, nos hic subaudire ὥς adverbium παραβολικόν: ut dicatur ἀκάματον πῦρ pro ὥς ἀκάματον πῦρ, eodem modo quo δέμας πυρός. Neque enim πῦρ ἐμάχοντο, sed ὥς πῦρ. (Verum ap. Eust. mendose legitur, λεχθησόμενον καὶ τὸ ἐμάχοντο δέμας πυρὸς, pro κατὰ τὸ, ἐμάχοντο etc.) At Corinthus Articulo 8, non ὥς hic subaudiendum esse ait, sed κατὰ: ut antea dictum est. Postquam enim scripsit præpp. apud Atticos deficere, in exemplum affert illum versum: exponens, κατὰ πῦρ ἐμάχοντο. Ubi quis in Corintho non miretur tam magnam exemplorum penuriam, in tanta præsertim eorum abundantia? Cum enim exemplis ellipseos præpositionis κατὰ veterum Auctorum scripta referta sint, unicum, et quidem minime aptum, protulit. Ut omittam, e Poeta esse sumtum, qui quamvis plurima cum Atticis communia habeat, in quibus videlicet Attici imitati illum videri possunt, (nisi dicamus e vetustissimis Atticis illum ea sumsisse, qui autem illum secuti sunt Attici, ex eo vicissim mutuatos esse,) non tamen is est, e quo Atticæ linguæ regula peti possit: adeo ut ex illo solo allatum exemplum parum aut etiam nihil auctoritatis ad quidpiam dialecto Atticæ asserendum habere possit. Quod certe vel hanc ipsam adverbii ὥς ellipsin testari posse arbitror. Neque enim illam inter Atticas quisquam unquam agnovit, quod sciam: cum alioqui manifestum ejus ex Hom. exemplum hic habeamus. Quamvis autem illam ellipsin mihi minime Atticam videri dicam, non ignoro tamen ap. Thuc. 1, (70.) Τοῖς μὲν σώμασιν ἄλλοτριωτάτοις ὑπὲρ τῆς πόλεως χρώνται, hic ἄλλοτριωτάτοις pro ὥς ἄλλοτριωτάτοις positum existimari. Sed ut dem ita exponi debere, non tamen ex Atticæ linguæ consuetudine petitam esse hanc ellipsin concedam. Neque enim, (ut alibi monui,) quicquid Thucydideum est, protinus Atticum etiam haberi debet, cum eum, (ut fuit καὶνοπρεπείας in sermone affectator,) multa sibi peculiariora habere constet. Cum autem dicitur οἶμαι pro ὥς οἶμαι, non est itidem παραβολικόν.

At ὥστε subauditum Homero cum Atticis commune esse merito dicemus, cum multa ut ex illo, ita etiam ex hoc exempla hujus suppetant. Hom. initio Iliadis, Τίς τ' ἄρ σφῶε θεῶν ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι; dictum enim censetur hic μάχεσθαι pro ὥστε μάχεσθαι. Itidemque B. (720.) τόξων εὐ εἰδότες ἴφι μάχεσθαι, pro ὥστε μάχεσθαι. In illo tamen priore loco Eust. alias etiam exp. affert. Existimat enim posse etiam dici articulum deesse, ut sit ἐριδι μάχεσθαι pro ἐριδι τῇ τοῦ μάχεσθαι. Nec tamen duos articulos, sed unum deesse intelligit, videlicet τοῦ. Sed et tertiam addens, Ἡ καὶ ἐτέρως, (inquit,) καθ' ἑρμηνείαν, ἐριδι, ἡγουν αὐτόχρομα μάχη, ut Poeta ostendere volens quomodo intelligendum sit hoc διασπῆναι dicat eos διασπῆναι κατὰ ἑριν μάχμον. Sed hæc tertia exp. præterquam quod nodum nullo modo solvit, nimium longe petita et Homericæ phrasi s. Homericæ stylo parum consentanea est. Utrobique igitur ὥστε subaudiendum esse arbitror. Sic etiam Il. A. (291.) Τοῦνεκά οἱ προθέουσιν δνείδεα μυθήσασθαι; fortasse pro ὥστε μυθήσασθαι. Aliter tamen hunc infin. exponi, docebo paulo post.

Sæpe autem et in soluta oratione deficit hoc adverbium ὥστε. Æschines, (75.) Ὁ δὲ ἀναπηδήσας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, διώμνυτο τὴν Ἀθηναίαν, (ἦν, ὥς εἰκοι, Φειδίας ἐνεργολαβεῖν εἰργάσατο καὶ ἐνεπιτορκεῖν Δημοσθένει,) ἢ μὴν εἴ τις ἐρεῖ ὥς χρητὴς Φίλιππον εἰρήνην ποιήσασθαι, ἀπάξειν ἐς τὸ δεσποτικόν, ἐπιλαβόμενος τῶν τριχῶν. Hic ἐνεργολαβεῖν est pro ὥστε ἐργολαβεῖν ἐν αὐτῇ, ut inquit Bud.: qui locum illum ita vertit, Iste autem in concionem prosiliens, Miner-

vam dejeravit, (quam credo ipsam Phidias ideo fecit, ut in ipsa Demosthenes quæstuosas calumnias cum perjuriis factitaret,) si quis extitisset qui pacem cum Philippo faciendam censeret, haud dubie illum se capillo comprehensum in carcerem conjecturum. Vel, (ut Latini loquebantur,) Obtorto collo tracturum in carcerem. Ut autem de hoc loco Budæo assentior, (nisi quod ἐπὶ τῷ vel πρὸς τὸ non minus quam ὥστε subaudiri posse arbitror,) ita de Xenophonte, quem ibidem in exemplum affert, [100] dissentio. Hæc enim verba hujus loci, qui in illius Econ. extat, (7, 8.) Οὐκοῦν ἡ γυνή σοι συνέθευε καὶ συνεύχετο, Καὶ μάλιστα γέ, ἐφη ὁ Ἰσχόμαχος, πολλὰ ὑποσχομένη μὲν πρὸς τοὺς θεοὺς γένεσθαι οἷαν δεῖ, ita interpretatur, Et quidem vota pro se faciens ut proba evaderet. I. e., (inquit,) ὥστε εἶναι οἷαν δεῖ. A Bud. inquam, hic dissentiens, neque illam neque aliam particulam subaudiri debere existimo; sed ὑποσχομένη. pro Pollicita accipio: πρὸς τοὺς θεοὺς autem pro Apud deos, Coram diis, Testibus diis. Simulque pro μὲν repono μοι: de qua emendatione in meis etiam Annotationibus, (calci meæ Editionis Xenophontis adjectis,) lectorem admonui. Esse enim μὲν pro μοι positum, vel hoc ostendit, quod nec de nec alia particula illi μὲν respondet, præterquam quod in alio ejusdem Scriptoris loco particula hæc locum illius pronominis occupare manifestoprehenditur. Sensus igitur fuerit, Multum mihi coram diis se qualem deceret futuram esse pollicita. At cum Bud. ita vertit, Et quidem vota pro se faciens ut proba evaderet, primum nec voculam μὲν admittit, nec dativum pro illa reponit: deinde, accipit ὑποσχομένη πρὸς τοὺς θεοὺς, pro ὑποσχομένη τοῖς θεοῖς. Atqui præterquam quod hæc constr., ὑποσχομένη πρὸς τοὺς θεοὺς pro ὑποσχομένη τοῖς θεοῖς, haud scio an idoneo confirmari exemplo possit, dativus μοι, (neque enim dubium est quin pro μὲν reponi debeat,) eam omnino excludit. At vero in ὑποσχομένη πρὸς τοὺς θεοὺς, pro Apud deos seu Coram diis, non ignoro præp. πρὸς eum cum accusativo habituram usum esse, quem ap. Hom. cum genitivo habet. II. A. (338.) τῷ δ' αὐτῷ μάρτυροι ἔστων Πρὸς τε θεῶν μακάρων, πρὸς τε θνητῶν ἀνθρώπων, Καὶ πρὸς τοῦ βασιλῆος ἀπηνέος. Sed Auctorem brevium Scholiorum hunc gen. per accus. exponere sciendum est. Atque adeo ipse Xen. quamvis K. 'A. 2, (5, 3.) itidem dicat πρὸς θεῶν ἀσεβῆς, accus. tamen alibi eadem in re aut simili, præpositioni isti tribuit. Atque adeo cum Hom. dicat ἐπιρκήσω πρὸς δαίμονος, ipse ἐπιρκίαν πρὸς τοὺς θεοὺς dicit, 2, (5, 3.) p. 170. meæ Ed. Hæc sunt quæ me ut a doctissimi illius viri interpretatione discedam, impellunt. Sed quoniam illum locum aliter scriptum affert quam in ipso Xen. opere legatur, de hoc quoque dicendum aliquid fuerit. Post συνεύχετο ibi legitur αὐτῷ ταῦτα: quæ duo verba ille omisit, ideo, ut opinor, quod illud αὐτῷ mendose legi existimaret. Qua in re profecto minime falebatur; quomodo enim dat. hic stare possit? Sed pro αὐτῷ reponendum censeo αὐτά: ut αὐτὰ ταῦτα eodem modo dicatur quo αὐτὸ τοῦτο sæpe dici videmus. Præterea pro μάλα scribit μάλιστα: quod discrimen parvi momenti est. At de μὲν, quod ex ipso Xen. posui post ὑποσχομένη, licet ab ipso Bud. prætermisum, dixi jam antea. Libuit autem h. l. accuratius examinare, ut hinc lector quanta sibi in legendis Scriptoribus Græcis cautione opus esset, disceret: quod hæc ellipses non solum ubi animadvertendæ essent, non animadverterentur, sed vicissim etiam nonnunquam, ubi minime constitui deberent, constituerentur. Illi porro Xen. loco hunc Aristotelis, tanquam similem, subjungit: 'H μὲν οὖν μυρμήκων ἐργασία πᾶσιν ἔστιν ἐπιπολὴς ἰδεῖν. Cui hunc Platonis attexit, Σχεδὸν γὰρ δέκα ἔτεσι πρὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας ἀφίκετο Δάτις Περσικὸν ἄγων στόλον, πέμψαντος Δαρείου διαρρήδην ἐπὶ τε Ἀθηναίους καὶ Ἐρετριέας, ἐξανδραποδισάμενον ἀγαγεῖν θάνατον αὐτῷ προειπὼν μὴ πράξαντι ταῦτα. Quæ ita vertit, Mittente ad hoc eum Dario, verbisque conceptis mandata dante, ut Eretrienses cum Atheniensibus in servitutem redactos ad se duceret: mor-

tis illi necessitate indicta, ni mandata perficeret. Plenus autem sermo erat, (inquit,) ἐφ' ᾧ ἐξανδραποδισάμενος ἄξει, vel ἐφ' ᾧ ἀγαγεῖν. Hæc ille. Quod autem ad ὥστε attinet, sciendum est, sæpe subaudiri posse ante infin. εἰπεῖν: ut συλλαβόντα εἰπεῖν, vel συνελόντα εἰπεῖν, item τὸ σύμπαν εἰπεῖν, et ἐνὶ δὲ λόγῳ εἰπεῖν. His enim aliisque hujusmodi in locis subaudiri ὥστε dicere possumus, aut certe ὡς signif. τοῦ ὥστε habens: quippe quod plerumque præfixum inveniatur. Passim enim occurrit ὡς εἰπεῖν, ubi ὡς pro ὥστε accipi, nemo, ut opinor, negarit. Sic ap. Greg. Naz. "Ὅτι πᾶσαν ἐν αὐτῷ συλλαβὼν εἶχε τὴν ἀρετὴν" ἢ, τόγε ἀληθέστερον, ἔχει. Potest autem aliis exemplis addi et hoc e Soph. allatum supra, p. 93, cum de ellipsi præpositionis ὑπὲρ agerem, Ἰφ' ἡδονῆς τοι φιλότῳ διώκομαι, Τὸ κόσμιον μεθεῖσα, σύν τάχει μολεῖν. Interim vero lectorem admonitum volo multos occurrere locos, in quibus cum subaudiendum videri queat ὥστε, aliud tamen vocabulum potius aut alia vocabula subaudiri debeant. Interdum vero vel ὥστε vel aliud etiam subaudiri potest, ut antea quoque in Dem. loco non minus ἐπὶ τῷ vel πρὸς τὸ quam ὥστε posse subaudiri dixi: in Platónico autem vel ὥστε vel ἐφ' ᾧ: (pro quo potius scr. ἐφ' ᾧ censeo.) Itidem certe ap. Aristot. Probl. Sect. 5. Διὰ τί τὰ ἐπίπεδα κοπιαιώτερα ἐγκατακεῖσθαι τῶν κοίλων ἔστι, subaudiri quidem potest ὥστε ante infin. ἐγκατακεῖσθαι, sed ita ut non minus commode subaudire possimus ἐφ' ᾧ. Quin etiam πρὸς τὸ cum illo infin. jungere fortasse liceat. Thuc. 8, (96.) p. 294. meæ Ed. 'Ἄλλ' οὐκ ἐν τούτῳ μόνῳ Λακεδαιμόνιοι Ἀθηναίοις πάντων δὴ ἐυμφορώτατοι προσπολεμῆσαι ἐγένοντο. Hic quoque prima fronte subaudiendum quis putet ὥστε: sed aptius forsitan πρὸς τὸ vel [101] eis τὸ ante προσπολεμῆσαι subaudiamus. Sic supra, ubi de ellipsi præpositionis εἰς loquebar, ostendi, ap. Eur. in hoc versu, Μυρίων κρείσων ὁμαιμόνων ἀνδρὶ κεκτῆσθαι φίλος, subaudiri a Schol. εἰς τὸ ante infin. κεκτῆσθαι. Et addi, tale illud esse quale hoc, ἡδὺς ὁ ποταμὸς πιεῖν. Unde colligimus, eum hic itidem eis τὸ ante πιεῖν subaudiri existimasse. Interdum vero κατὰ extrinsecus assumi posse videtur, ut θαυμαστός ὄρεν vel θαυμαστός ἀκούσαι. Sic in Epigr. βαιὸς ἰδεῖν. Sed et cum passivo infin., ut θαυμαστός ὁρᾶσθαι. Sic θαῦμα ἰδέσθαι ap. Hom. et Hesiod.: quamvis et hic ὥστε quidam subaudiaut. Nonnunquam vero articulum subaudiendum esse dixerim: ut in II. A. 259. Οἱ περὶ μὲν βουλῇ Δαναῶν, περὶ δ' ἐστὲ μάχεσθαι. Hic enim περίεστε μάχεσθαι nihil aliud esse puto quam περίεστε τῷ μάχεσθαι, i. e. τῇ μάχῃ. (Alioqui et κατὰ τὸ ante illum infin. subaudiri posset, eodem sensu.) Sed v. 292. Τοῦνεκά οἱ προθέουσιν ὀνειδέα μυθήσασθαι; dure subaudiri videtur gen. τοῦ ante μυθήσασθαι, quod tamen subaudiendum putat Eust. exponens, αἱ ὑβρεῖς αὐτῷ τοῦ λέγειν προτρέχουσι; ut sensus sit, προτρέχουσι τοῦ ἀπλῶς λόγου οἱ κατὰ τὸ ὀνειδος, προτρέχουσιν αἱ ὑβρεῖς τοῦ εἰπεῖν, ἦτοι τοῦ λόγου. Sed præterquam quod durum videtur, (uti dixi,) hunc articuli genitivum extrinsecus assumere, non valde commoda e tali subauditione sententia effici videtur. Ideoque non dubitem, ut aliis plerisque locis, ὥστε subaudiens, dicere, προθέουσιν ὀνειδέα, ὥστε μυθήσασθαι αὐτά. Nisi quis malit πρὸς τὸ μυθήσασθαι. Libet autem in isto Hom. loco plusculum immorari, ut vel ex eo quilibet intelligat quam male de hoc Poeta meriti sint Interpretationum ad verbum Auctores. Προθέουσι, quod vel pueri norunt significare Præcurrunt, reddunt illi Permittunt. Totum enim istum Homeri locum, (nam proxime præcedens versus afferendus est, ut de sententia facilius et certius judicari possit, Εἰ δέ μιν αἰχμητὴν ἔθεσαν θεοὶ αἰὲν ἔνντες, Τοῦνεκά οἱ προθέουσιν ὀνειδέα μυθήσασθαι;) ita interpretati sunt, Si autem ipsum bellicosum fecerunt dii semper existentes, propterea ipsi permittunt contumelias loqui? Itidemque Interpretatio soluta oratione scripta, sed liberior, quæ Vallæ ascribitur, illam buic loco sententiam tribuit. Ita enim ibi versus illi redduntur, Nam si ei dii dederunt ut omnibus in bello præstaret, num ideo ut omnibus probra in-

gerere posset, dederunt? Non fuit equidem hujusmodi Interpretibus in verbo *μυθήσασθαι* laborandum, sicut a nobis hoc tempore in eo laboratur. Homeri enim sententiam pervertendo, laborem illum effugerunt. Bellum sane tales Interpreti et suo ingenio dignum effugium commenti sunt: e verbo neutro activum facere, verbo significanti Præcurrere significationem dare verbi Permittere, verbo habenti nominativum *ὄνειδεα*, quod proxime sequitur, e præcedente versu nominativum accersere. Sic autem plerique in interpretandis aliorum quoque Scriptorum locis difficilibus, et in quibus hærent, non aliud effugium habere se putant quam ut pro auctoris sententia quamvis ipsi quæ aliquid minime absurdum complectatur, afferant. Adeo misere præstantissimi Scriptores a quibusdam Interpretibus, hoc etiam sæculo, quo Græcæ linguæ studia florent, tractantur. Sed nullius hac in re adeo iniquam atque Homeri conditionem esse puto, nullum esse cujus æque vicem dolere debeamus, arbitror; quippe qui cum Poetarum omnium quotquot fuerunt, et princeps et velut parens habitus sit, et nunc quoque ab illis, qui eum sua lingua loquentem intelligere possunt, habeatur: contra ex illis Interpretationibus nihil minus quam Poætæ nomine dignus judicatur. Esse autem tam injuriose tractatum ab Interpretibus Homerum, (quid enim hoc si non injuria est?) tum primum cognovi, cum illum una cum aliis veteribus Poëtis eodem carminis genere usis edidi. Cum enim tunc temporis omnia, quæ in manus meas venerant ad Hom. pertinentia excuterem, incidi forte in quendam vulgatæ interpretationis locum, quæ *ἴδιον*, quod Sudavi significat, vertit Proprie. Afferam autem et hic eum locum, ne quid illi Interpreti sive illis Interpretibus affingere videar. Legimus igitur Od. γ. 204. *Ἴδιον, ὡς ἐνόησα, δεδάκρυνται δέ μοι ὅσσε Μνησαμένω Ὀδυσῆος*. Cum enim hic *ἴδιον* verbum sit, et significet, Sudavi, vel Sudare cæpi, Sudor me corripuit, (ut ap. Virg. Tum gelidus toto manabat corpore sudor,) illic *ἴδιον* non pro verbo, sed pro adverbio habetur, significante Proprie. Utri vero minus sensus esse dicemus? an loco, qui ita redditur, an ei, qui illum ita reddit? Maxima autem hoc quoque reprehensione dignum est, quod ne post meam quidem de loco illo admonitionem, emendatus in illis, quæ prodierunt, Edd. fuerit. Sed hoc consulto factum fuisse suspicor: ut nimirum omnia sibi similia in illa interpretatione manerent. Verum ut de his dicendi finem faciens, ad ellipsin revertar, quæ est in illo Homericæ versu ante infin. *μυθήσασθαι*, de ea Eustathio assentiri nequeo; sed, (ut dicere cœperam,) exponendo *ὥστε μυθήσασθαι*, vel *πρὸς τὸ μυθήσασθαι*, aptiorem ex hoc loco sententiam elici posse arbitror: ut *προθέειν*, (quod miror a quodam viro docto redditum hic esse Suppetere,) dicantur *ὄνειδεα*, quæ prima in buccam veniunt, (ut dicunt Latini, Quicquid in buccam venerit, loqui,) [102] mentem ipsam præcurrentia. Hoc enim aptissime de iis dici potest, qui temere et inconsiderate convitia in quempiam jaciunt. Quod si etiam eum sensum esse velimus, quem affert Eust., *προτρέχουσι τοῦ ἀπλῶς λόγου οἱ κατὰ τὸ ὄνειδος*, non video quid obstet quominus ante infin. *μυθήσασθαι* vel quæ dixi vel aliquid illis simile subaudiamus, non autem dicamus *προθέουσι μυθήσασθαι* esse pro *προθέουσι τοῦ μυθήσασθαι*: perinde ac si quis dissolvendo verbum compositum ita loqueretur, *θέουσι πρὸ τοῦ μυθήσασθαι*. Poterit enim *προθέουσι* per se significare Præcurrunt in os, Prima in buccam veniunt: ut dicamus Agamemnonem conqueri quod Achilles eum compellans a verbis contumeliosis sermonem suum ordiri soleat. Sed de his *φλόγηροι* judicent.

Quoniam autem de ellipsi, quæ ante infin. reperitur, dictum modo fuit, et adverbium *ἐνεκα* cum aliis plerisque locis tum in illis quoque interdum *ἐλλείπειν* solet, de eo nunc verba faciam. Sed hoc prius sciendum est, *ἐνεκα* ab Eust. non *ἐπιρρόημα*, i. e. Adverbium, sed *σύνδεσμον*, i. e. Conjunctionem, appellari. Nam in quendam locum Il. A. annotat, in hoc sermone, *ἐκ τῶνδε τάδε γενήσεται*, præp. *ἐκ*

ἄ *ἀquipollere σύνδεσμῳ τῷ ἐνεκεν*. Alibi autem addit etiam *αιτιολογικόν*. (Nec tantum in hoc vocabulo, sed in aliis quoque nonnullis Grammaticos hac in re non sequitur: veluti cum *πως* enclitice scriptum, esse *παραπληρωματικὸν σύνδεσμον* scribit: in hunc versum, Il. E. 104. *Ἦ Ὀδυσσεῦ, μάλα πῶς με καθίκεο θυμὸν ἐνιπῇ Ἀργαλέῃ*.) Verum sive *ἐπιρρόημα* vocari debeat *ἐνεκα*, sive *σύνδεσμος*, quod ad ejus ellipsin attinet, nihil interesse puto. De qua cum dicendum hic sit, et cum alibi tum ante infin. reperiat, (uti dixi,) de hoc ejus loco primum agendum est: quoniam in proxime præcedente tinemate de aliarum particularum ellipsi, quæ itidem ante infin. est, disserui. Dico igitur *ἐνεκα* commode subaudiri ante illos infinitivos, quibus articulus *τοῦ* præfixus est: ut ap. Xen. K. II. 1, (3, 8.) *Οἱ γὰρ τῶν βασιλέων οἰνοχόοι, ἐπειδὴν ἐνδιδῶσι τὴν φιάλην, ἀρύσαντες ἀπ' αὐτῆς τῷ κυάθῳ, εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα ἐγχεαμένοι, καταρροφούσι τοῦ δὴ, εἰ φάρμακα ἐγχείοιεν, μὴ λυσιτελεῖν αὐτοῖς*. Hic enim ante *τοῦ* *μὴ λυσιτελεῖν* adverbium *ἐνεκα* aptissime subaudiri potest. Sic ap. Greg. Naz. *Τοῦ μὴ δοκεῖν παντάπασιν τῶν τοιούτων ἀπείρως ἔχειν*. Itidemque, *Τοῦ μὴ δοκεῖν εἶναι περιττοὶ τινες*. Apud Aristoph. cum *τοῦ* interrogative posito pro *τίνος*, N. init. *Τοῦ δώδεκα μνᾶς Πασίᾳ*; pro *τίνος ἐνεκα δώδεκα μνᾶς Πασίᾳ*; subaudi *ὀφείλω*: (nam et hoc subaudiri debet, e præcedente versu repetitum.) Schol. tamen huic subauditioni refragatur; vetat enim ne cum *τοῦ* jungamus *ἐνεκα*, extrinsecus assumptum: sequendo quorundam sententiam. Ferri enim hunc gen. ad *μνᾶς*. Sed quid sibi vellet, apertius declarare debuit: quicquid tamen sit, illum potius quam eos, qui *ἐνεκα* subaudiri dixerunt, falli existimo. Sciendum est porro, in uno eodemque loco vel adverbii *ἐνεκα* vel præpositionis *ὑπὲρ* ellipsin posse constitui: ut etiam supra docui, cum de præpositione *ὑπὲρ* agerem, p. 93.

Ἐνεκα non solum cum genitivo articuli, quem infinitivus consequitur, sed et cum aliis quibuslibet sæpe subaudiendum relinquitur: sic tamen ut ibi quoque *ὑπὲρ* subaudiri possit: quemadmodum docui supra, in iis, quæ in Corinthi Articulum LIII. annotavi, p. 43. Ibidem multa etiam hujusmodi subauditionis exempla habes, i. e. multos geutivos, ante quos vel *ἐνεκα* vel *ὑπὲρ* subaudiri debet: et quidem ex Hom.: ut, *τῇσδ' ἀπάτης κοτέων*, et, *Κύκλωπος κεχόλωται*. Item, *κεχόλωτο δὲ κῆρ ἐτάριοι*: et, *Χωμένον κατὰ θυμὸν ἐνζώνιοιο γυναικός*. Ceteros Homeri locos, et hos ipsos quoque magis, integros, (i. e. plenius ex eo descriptos,) ibi videndos tibi relinquo. Adjectus autem illis est hic Thuc. 2, (62.) p. 67. *Οὐδ' εἰκὸς χαλεπῶς φέρειν αὐτῶν μάλλον, ὅτι ἰδὲ ἐνεκα subaudiendum mihi videri dixi. Cui Thucydidis loco hic Lysiae poterit adjici, Νῦν δ' οὕτως ἡ πόλις διάκειται, ὥστε οὐκ ἔτι ὧν οὗτοι κλέπτουσιν ὀργίξεσθε*. Idem in Oratione adversus Philonem, (p. 876.) *Τῶν αὐτῶν ἀδικημάτων μάλιστα ὀργίζεσθαι τοῖς μάλιστα δυναμένοις μὴ ἀδικοῦν*. Itidem ap. Isæum, *Ὀργισθεὶς δὲ τούτων Κλεώνυμος*. Sic ap. Isocr. cum verbo *συνάχθεσθαι* genitivum *τῶν ἀπολωλότων* legimus, *Ἰν' αὐτῷ μὴ τῶν ἀπολωλότων συνήχθεσθε*. His simile est, *ὧν ἔπαθεν ὀργὴν ἔχει*. Cerniturque eadem ellipsis et ante genitivos junctos aliis plerisque verbis: e quibus sunt *τιμωρεῖσθαι* et *ἀμύνεσθαι*: (sicut ap. Hom. *τίσασθαι*: quod cum his significatione convenit.) Dixit enim Lysias, *Τιμωρούμενος τῶν γεγενημένων ἀσεβημάτων*. Et ap. Thuc. *Ἀμύνεσθαι ὧν ἔπαθον*. Sic etiam post accusativum *χάριν* genitivi hanc ellipsin habentes inveniuntur: ut ap. Demosth. *περὶ τῶν Μεγαλοπ., Προσῆκει δὴ πον πλείω χάριν αὐτοὺς ἔχειν ὧν ἐσώθησαν ὑφ' ἡμῶν, εἰς τοὺς ἐσχάτους ἐλθόντες κινδύνους, ἢ ὧν ἀδικοῦν κωλύονται νυν ὀργίξεσθαι*. Neque enim minus cum *ὧν ἐσώθησαν* quam cum *ὧν κωλύονται*, ellipsin esse censeo: sicut et cum dicitur *χάριν ἔχω τούτον*, ante *τούτον* ellipsin esse manifestum est; sed talem quæ vix animadvertatur. (Latinos quidem certe eidem generi loquendi genitivum itidem adhibere scimus; sed quin ante illum ellipsin itidem constituamus, nihil, ut opinor, vetat: ut nimirum cum dicitur, [103] Hujus rei gratiam habeo, subau-

diamus ablativum Causa, qui adverbialiter ponitur: A atque perinde sit ac si diceremus, Hujus rei causa gratiam habeo.) Budæus tamen locum illum Demosthenis afferens, ellipsin ante posteriorem duntaxat genitivum constituit, et quidem præpositionis ἀντί: ait enim ὧν κωλύονται dictum esse pro ἀνθ' ὧν κωλύονται. Idem alioqui eundem genitivum accusativo illi χάριν subjunctum eandem ellipsin habere censet, in isto loco Thuc. Καὶ ἡμῖν ἄνομα παθοῦσιν ἀνταπόδοτε χάριν δικαίαν ὧν πρόθυμοι γεγενήμεθα. Neque tamen video cur potius hic gen. ellipsin habere, quam ille qui ap. Demosth. post eundem accusativum legitur, dicendus sit.

Ceterum e locis, qui hactenus allati fuerunt, nullum esse puto, ubi ἔνεκα ante gen., non minus quam ὑπὲρ aut ἀντί, subaudiri nequeat. At vero ubi dicitur a Xen. Μηδὲν αὐτῶν καταθεῖς, multo aptiorem præpositionis ὑπὲρ quam adverbii ἔνεκα subauditionem mihi videri fateor. Legitur autem illud ap. Xen. K. Π. 3, (1, 20.) Καὶ σὺ, ὦ Ἀρμένιε, ἀπάγου τὴν τε γυναῖκα καὶ τοὺς παῖδας, μηδὲν αὐτῶν καταθεῖς. Quin etiam Demosth. eodem genitivo cum eodem verbo locis aliquot usus est, adv. Neæram, Καταθεῖναι αὐτῆς. Item, Κατατίθησιν αὐτῆς τὰς εἴκοσι μνᾶς τῷ τε Εὐκράτει καὶ τῷ Τιμανορίδῃ ἐπ' ἐλευθερίᾳ. Neque tamen ἔνεκα his quoque in locis subaudiri posse negarim, sed tantum aptiorem præpositionis ὑπὲρ subauditionem esse crediderim.

Invenitur ἔνεκα subauditum ante gen. rei in ea etiam oratione, quæ personæ quoque genitivum et cum utroque accusativum habet: ut ap. Isocr. (P. neg. 42.) Πολλῶν γὰρ οἱ πατέρες ἡμῶν Μηδισμοῦ θάνατον κατέγνωσαν, pro πολλῶν κατέγνωσαν θάνατον ἔνεκα Μηδισμοῦ.

Quin etiam omitti ante genitivos, qui certis quibusdam verbis subjunguntur, antea dictum fuit: veluti cum dicitur, θαυμάζω σε τῆς ἀρετῆς, vel ἄγαμαι, vel ζηλῶ, vel ἐπαινῶ, vel ἀποδέχομαι. Quibus addendum est etiam μακαρίζω, et εὐδαιμονίζω, quod idem significat. Demosth. (362.) Πολλὰ μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Φίλιππον εὐδαιμονίσας τῆς τύχης, εἰκότως τοῦτο μάλιστα εὐδαιμονίσειεν ἀπάντων. In qua oratione non unam ellipsin, sed duas animadvertere debemus. Nam ut ante τῆς τύχης adverbium ἔνεκα, sic ante πολλὰ et τοῦτο præpositionem κατὰ subaudire debemus: (de cuius præpositionis subauditione dictum antea fuit.) Sic porro ap. Andocidem τύχης ἐλεσθῆην, pro ἔνεκα τῆς τύχης, legitur.

Ante eundem casum, nimirum genitivum, adverbium φεῦ s. ὦ itidem omissum reperitur: ut ap. Xen. K. Π. 2, (2, 1.) Ἐνταῦθα δὲ ἐκείνος πᾶν ἀνιᾶθεῖς δηλὸς ἐγένετο, καὶ εἶπε πρὸς ἑαυτὸν, Τῆς τύχης, τὸ ἐμὲ νῦν κληθέντα δεῦρο τυχεῖν. Sunt autem hæc adverbia ex eorum numero, quæ Lat. Interjectiones appellantur.

Μᾶλλον quoque est e numero adverbiorum, quæ interdum subaudienda a veteribus relinquuntur. Fortasse autem Homericus hic versus, Il. A. (117.) (licet et in aliis eadem ellipsis reperiatur, ut mox docebo,) Βούλομ' ἐγὼ λαὸν σὸν ἔμμεναι ἢ ἀπολέσθαι, exemplum istius ellipsews præbuerit. Quamvis enim variae hujus versus expositiones afferantur, fide tamen dignior quam ceteræ videtur esse, quæ inter βούλομαι et ἢ adverbium μᾶλλον subaudit: quoniam ap. eundem Poëtam ejusdem ellipsews, id est cum eodem verbo, exempla extant. Sicut enim ibi legitur βούλομαι λαὸν σὸν ἔμμεναι ἢ ἀπολέσθαι, pro βούλομαι μᾶλλον ἢ, &c. (si quidem illam expositionem, cui primum locum dedi, sequamur,) ita Od. M. (350.) Βούλομ' ἄπαξ πρὸς κύμα χανὼν ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι ἢ δὴ θᾶ σπρεῦγεσθαι ἔων ἐν νήσῳ ἐρήμῃ: A. (488.) Βουλοίμην κ' ἐπάροικος ἔων θηγευέμεν ἄλλω, Ἄνδρ' ἅπαντες ἀκλήρῳ, ὃ μὴ βίοςτος πολὺς εἴη, ἢ πᾶσιν νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν: Il. P. (331.) Ἡμῖν δὲ Ζεὺς μὲν πολὺ βούλεται ἢ Δαναοῖσι Νίκην. Dicit igitur Agamemnon, (hos etiam locos sequendo, i. e. eum verbi βούλομαι usum, quem et in his locis habere videmus,) Volo populum meum salvum esse [potius] quam perire, i. e. Salutem populi privatæ saluti antepono. Alii tamen ita intellexerunt, (non constitu-

entes istam hujus adverbii ellipsin,) Volo ego populum meum salvum esse, aut [ipse] perire. Quidam vero et sic, Volo populum salvum esse et perire [ipse] accipiendo nimirum ἢ pro καί: ut dicat Agamemnon se interitu suo exercitus salutem paratum esse redimere. Voluerunt autem quidam ἢ σύνδεσμον, (i. e. Conjunctionem,) in illa quidem signif., qua ponitur pro Aut, esse διασαφητικόν: si autem pro καὶ accipiatur, vocari παραδιαζευκτικόν, teste Eust. Cur tamen in illo priore loco διασαφητικόν potius quam διαζευκτικόν appellandum censuerint, non video. Equidem quod illi de ἢ dicebant, Schol. Thuc. de μᾶλλον dicit, in hoc illius loco, 7, (63.) p. 254. Καὶ ταῦτα τοῖς ὀπλίταις οὐχ ἥσσον τῶν ναυτῶν παρακελεύομαι, ὅσω τῶν ἄνωθεν μᾶλλον τὸ ἔργον τοῦτο: hic enim μᾶλλον ait esse non συγκριτικόν, sed διασαφητικόν. Verum ut potius de his exp. dicam semel quod sentio, si mihi a prima illa discedendum sit, secundam huic tertiæ longe prætulerim, utpote nimis violentæ: cum etiam ἢ pro καὶ accipere in ea necesse sit. [104] Sed cur ab illa prima discedere quisquam velit, cum alii ejusdem Poëtæ loci eum verbi βούλομαι usum cum particula ἢ confirment? Perinde autem est (meo iudicio) ac si diceret Agamemnon, Quis enim dubitat quin populum salvum esse quam perire malim? Alioqui certe hic rex frustra hæc verba jactare videri posset: utpote id, de quo non interrogabatur, et de quo nemo ambigebat, testari volens.

Talis adverbii μᾶλλον ellipsis in hoc vulgari et proverbiali senario extat, Θέλω τύχης σταλαγμὸν ἢ φρενῶν πίθον. In promptu mihi est et Aristot. locus, in quo ellipsis hujus adverbii habetur post εὐκατάφοροι. Sed cum ea post illud ipsum verbum θέλω ap. Paulum Apostolum extet, locum ejus prius proferendum censeo. Is est 1 ad Cor. 14, 19. Ἄλλ' ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε λόγους διὰ τοῦ νοός μου λαλῆσαι, ἵνα καὶ ἄλλους κατηχήσω, ἢ μυρίους λόγους ἐν γλώσσῃ. Aristotelis autem locus, cujus modo mentionem feci, extat Eth. 2, cap. penult. Αὐτοὶ δὲ μᾶλλον πεφύκαμεν πρὸς τὰς ἡδονάς διὸ εὐκατάφοροι ἐσμεν πρὸς ἀκολασίαν ἢ πρὸς κοσμιότητα. Hic enim nemo non videt εὐκατάφοροι pro μᾶλλον εὐκατάφοροι esse positum. Et video quidem in proxime præcedente orationis membro legi hoc adverbium; sed ex iis non esse constat, quæ ἀπὸ κοινοῦ repeti solent: ideoque nihilo magis e præcedentibus quam e sequentibus, (ubi etiam habetur,) scriptorem reliquisse subaudiendum crediderim: sed ita locuturum fuisse etiamsi neque præcedentia neque sequentia illud habuissent. Ut vero post positivum hic omittitur μᾶλλον, sic in isto Matthæi loco, 18, (8.) Καλὸν σοι ἐστὶν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλὸν ἢ κυλλόν, ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. Ut enim in illo Aristot. loco vel cum εὐκατάφοροι subaudiamus μᾶλλον necesse est, aut pro comparativo εὐκαταφορώτεροι positum esse dicamus: ita hic cum καλὸν subaudire nos μᾶλλον oportet: nisi καλὸν pro κάλλιον accipiendum dicere malimus. Invenitur autem et ap. Luc. hæc ellipsis cum participio, 18, 14. Λέγω ὑμῖν κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἢ ἐκεῖνος. Itidem enim hic δεδικαιωμένος pro δεδικαιωμένους μᾶλλον positum esse constat. Scio autem me in plerisque veterum Scriptorum locis hanc ellipsin observasse, sed eos mihi in præsentia memoria non suggerit. Interim non parvi apud nos ponderis illa e N. T. petita quarundam etiam φράσεων testimonia esse debere, eosque longe falli, qui incultum nescio quem et horridum eum sermonem esse arbitrantur, ex iis, quæ antea dixi, patere existimo. Eust. quidem certe adeo receptam hanc ellipsin esse censuit, ut ipsemet ea uti non dubitavit, cum scribit p. 445. Ὡ καὶ πιστευτέον, (ὡς φασιν οἱ παλαιοί,) ἡπερ τοῖς ἐπιμερισμοῖς. Nam et hic ἡπερ τοῖς ἐπιμερισμοῖς pro μᾶλλον ἡπερ τοῖς ἐπιμερισμοῖς dici manifestissimum est. Ideoque minime mirandum est eum in illo Hom. versu Βούλομ' ἐγὼ λαὸν σὸν ἔμμεναι ἢ ἀπολέσθαι, hujus ellipsews mentionem nullam facere. Notiore videlicet esse putabat quam ut de ea dicendum quicquam foret. Imo etiam, (quod potius

miremur,) ita de μάλλον ibi loquitur quasi eis ἐπίτα-
σιν assumatur, cum alioqui eo carere sermo possit.

Μάλλον subauditum cum πολὺ habuimus quidem
antea in illo Hom. versu, ex Il. P. Ἡμῖν δὲ Ζεὺς μὲν
πολὺ βούλεται ἢ Δαναοῖσι Νίκην: sed dico, quamvis
non itidem sequente particula ἢ, sic accipiendum
mihi videri in isto loco A. ἐπεὶ πολὺ βούλομαι αὐτὴν
Οἴκοι ἔχειν: ut nimirum dicamus esse pro πολὺ
μάλλον βούλομαι αὐτὴν οἴκοι ἔχειν. Multo magis,
inquam, eam domi habere velim, ἢ δέξασθαι ἄποινα
ὑπὲρ αὐτῆς: quæ e proxime præcedente versu repeto.
At Eust. πολὺ exponit καταπολύ: a quo plane dissen-
tio; nec certe eum ita expositurum fuisse arbitror,
si versus illius, ex Il. P. aut alius ei similis, recorda-
tus fuisset. Sciendum est autem afferri etiam πολὺ
pro πλέον e Sophocle: quæ expositio utrique loco
Homericò convenire potest. Quoniam autem de hac
expositione dictum a me in Thes. fuit, 3, 481. eo
lectorem remittam.

Μόνον adverbium in eorum numero censi debet,
quæ interdum ἐλλείπουνσι, Xen. K. 'A. 3, (2, 8.)
p. 178. meæ Ed. Οὐδένα γὰρ ἄνθρωπον δεσπότην, ἀλλὰ
τοὺς θεοὺς προσκυνούμεν, pro ἀλλὰ τοὺς θεοὺς μόνον,
vel ἀλλὰ μόνους τοὺς θεοὺς. Apud Thuc. quoque
commode subauditur, 3, (40.) p. 96. Ἄκοντες μὲν
γὰρ οὐκ ἔβλαψαν, εἰδότες δὲ ἐπεβούλευσαν ζῦγγνῳμον
δ' ἐστὶ τὸ ἀκούσιον, pro μόνον τὸ ἀκούσιον. Alioqui
post ζῦγγνῳμον δ' ἐστὶ τὸ ἀκούσιον, subaudiendum
esset, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ ἐκούσιον. Sic ap. Lucian. τρεῖς
οὔσαι pro τρεῖς οὔσαι μόνον, legimus, in fine Dial.
qui Ζεὺς Ἐλεγχόμενος inscribitur, Ἐδεόμεν μὲν κὰν
ἔτι τοῦτο ἔρεσθαι, ποῦ αἱ μοῖραι διατρίβουσιν, ἢ πῶς
ἐφικνοῦνται τῇ ἐπιμελείᾳ τῶν τοσοῦτων ἐς τὸ λεπτότα-
τον καὶ ταῦτα, τρεῖς οὔσαι: Præsertim cum tres sint,
pro Præsertim cum tres sint duntaxat. Apertissima
equidem hoc in loco adverbii μόνον est ellipsis: cum
alioqui possit τρεῖς οὔσαι et τρεῖς ὄντες ad contrarium
sensum pertinere, adeo ut nihil minus quam μόνον
subaudiri queat. Veluti si ita loquar, Miror quo-
modo facere id non possint, καὶ ταῦτα, τρεῖς ὄντες,
i. e. Præsertim cum tres sint. Observavi autem ap.
hunc Scriptorem hujus particulæ μόνον defectum in
aliis omnino similibus [105] proxime præcedenti locis:
ut in Dial., qui Χάρων seu Ἐπισκοποῦντες inscribitur
(§. 4.) Καὶ δυνησόμεθα, ὦ Ἑρμῃ, δὴ ὄντες, ἀναθέσθαι
ἀράμενοι τὸ Πήλιον ἢ τὴν Ὀσσάν; Nam hic pariter
δὴ ὄντες pro δὴ ὄντες μόνον, dictum esse manifestis-
simum est. Quin etiam in aliis locis, qui ab his di-
versi sunt, eandem ellipsin idem Scriptor habet: ut
in Dial., cui titulus est, Δις Κατηγορούμενος (§. 10.)
legimus p. 285. Aldina, Εἴτ' εὐχόμενοι τὰ κρέα,
ποιησάμενοι με τῆς εὐφροσύνης μάρτυρα, καὶ ψιλῶ
τιμήσαντες τῷ κρότῳ. Hic enim μάρτυρα pro μάρτυρα
μόνον intelligere oportet. Quod si qui hic quoque
adverbii μόνον ellipsin esse negent, testem adversus
eos ipsummet Lucianum producā, qui in alio plane
simili loco, i. e. post illum ipsum accus. μάρτυρα,
eam adjicit. Legimus enim in libello, quo niseram
τῶν ἐπὶ τῷ Μισθῷ συνόντων conditionem describit ac
deplorat (§. 26.) p. 100. Ed. Ald. Καὶ οὕτως εἰς τὴν
ἀτιμοτάτην γωνίαν ἐξωσθεὶς κατάκεισαι, μάρτυς μόνον
τῶν παραφερομένων τὰ ὁστᾶ, εἰ ἀφίκοιτο μέχρι σοῦ,
καθάπερ οἱ κύνες περιεσθίων. Usus autem est hujus
adverbii ellipsi et Paulus Apostolus, ad Rom. 4, 9.
Ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗτος, ἐπὶ τὴν περιτομὴν, ἢ καὶ ἐπὶ
τὴν ἀκροβυστίαν; Neque enim dubium est quin post
περιτομὴν subaudire oporteat particulam μόνον:
atque adeo eam extrinsecus assumptam vetus Interpres
suxæ interpretationi inserere non dubitavit.

Quoniam autem cum πλεονάζοντων adverbiorum
mentionem facerem, hujus adverbii μόνον pleona-
smum prætermisi, ellipseως ejus exemplis pleo-
nasmi exempla e variis Scriptoribus sumta libet
subjungere. Xen. K. II. 8, (8, 8.) pag. penultima,
de Persis, Ἐκεῖνος γὰρ πρῶτον μὲν τὰς εἰνᾶς οὐ
μόνον ἀρκεῖ μαλακῶς ὑποστρώγνυσθαι, ἀλλ' ἤδη καὶ
τῶν κλινῶν τοὺς πόδας ἐπὶ ταπίδων τιθέασιν, ὅπως μὴ
κ. τ. λ. Aliquanto post, de iisdem hæc scribit, Ἀλλὰ
μὴν καὶ ἐν τῷ χειμῶνι οὐ μόνον κεφαλὴν καὶ σῶμα καὶ
πόδας ἀρκεῖ αὐτοῖς ἐσκεπᾶσθαι, ἀλλὰ καὶ περὶ ἄκραις

Gloss.

ταῖς χερσὶ χειρίδας δασείας καὶ δακτυλήθρας ἔχουσιν.
Nemo enim, (ut opinor,) utrobique adverbii μόνον
post ἀρκεῖ pleonasmum non agnoscit. Quod si quis
de fide exemplarium hic dubitat, (quamvis alioqui
ne verisimile quidem sit librariorum adverbium istud de
suo, et quidem duobus in locis, addidisse,) Athenæi
testimonio locum utrumque afferentis l. 12., lectio-
nem illam comprobari sciat. Jam vero et qui cum
simili verbo reperitur pleonasmus hujus adverbii,
nimirum cum ἀπέχρησε, ne valde locos illos mire-
mur, facit. Observavi enim ap. Æschin. et Lucian.
cum ἀπέχρησε itidem vocabulum illud adjectum
esse: sic tamen ut ap. Æschin. quidem sit adverbii,
ap. Lucian. autem sit nominis pleonasmus. Æschin.
locus est in Or. adv. Ctes. p. 66. Ald. (=69.) Καὶ
οὐκ ἀπέχρησεν αὐτοῖς τοῦτον μόνον τὸν ὄρκον ὁμόσαι,
ἀλλὰ καὶ προστροπὴν καὶ ἄρὰν ἰσχυρὰν ὑπὲρ τούτων
ἐποίησαντο. Ubi μόνον adverbium quam nomen esse
malo, non ideo tantum quod ἀπέχρησε μόνον pro ἀπέ-
χρησε, sine adjectione, eodem dicatur modo quo
ἀρκεῖ μόνον, sed etiam quia si μόνον esset nomen, ita
ut cum accusativo ὄρκον jungeretur, alius ὄρκου men-
tionem lector expectaret, idque frustra. At in eo
Luciani loco, qui mihi nunc in promptu est, legitur
accusativus μόνα: in Prometheus, seu Caucasus, (§. 6.)
Οὐχὶ δὲ ἀπόχρη μόνα τὰ κεφάλαια εἰπεῖν τῶν ἀδικη-
μάτων. Talis est et hic, (utpote post tale verbum,)
pleonasmus, ap. eund. Scriptorem, in Toxaride,
circa principium, Καὶ μὴ ἀγαπᾶσαι εἰ διαφυλάσσονται
μόνον, ἀλλὰ τιμωρησαμένους τὸν βασιλέα τῆς ὕβρεως.
Talem esse hic pleonasmum, utpote cum ἀγαπᾶσαι,
quod id simile sit verbo præcedenti, dico; nam
ἀπόχρη μοι τοῦτο, et ἀγαπᾶ τοῦτο, affinem signif. ha-
beut. Itidem vero cum nomine ἱκανά, idem signifi-
cante quod ἀποχρῶντα, legimus ap. Eund. hoc ad-
verbium itidem πλεονάζον: in Pseudologista p. 343.
Οἱς ἱκανά ἦν ἐκεῖνα μόνα τὰ κακὰ τοῦ σοῦ στόματος
ἀπολαύειν.

At μόνον cum τοσοῦτον ap. Thuc., estne itidem
abundare dicendum? an potius, cum τοσοῦτον di-
citur, (ut sæpe dici constat,) pro Hoc solum, Hoc
duntaxat, Non aliud quam hoc: itidemque τοσαῦτα
pro Hæc solum, Non plura: ibi ellipsin adverbii
μόνον esse putandum est? Sed duos Thuc. locos, in
quibus adjectum illi nomini hoc adverbium reperio,
proponam; deinde meam hac de re sententiam pro-
feram. Unus est hic, 3, (52.) p. 101. Ἡρώτων δὲ
αὐτοὺς ἐπικαλεσάμενοι, τοσοῦτον μόνον, εἴ τι Λακεδαι-
μόνιους καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐν τῷ πολέμῳ τῷ καθεστῶτι
ἀγαθόν τι εἰργασμένοι εἰσίν. Alter locus extat 4,
(110.) p. 157. Ἐσκομίζουσι παρ' αὐτοὺς ἐγχειρίδια
ἔχοντας ἄνδρας ψιλοὺς ἐπτά τοσοῦτοι γὰρ μόνον
ἀνδρῶν εἴκοσι τοπρῶτων ταχθέντων οὐ κατέδεισαν
εἰσελθεῖν. Nunc ut ad illam quæstionem redeam,
Quamvis cum dicimus τοσοῦτον pro Hoc solum,
Hoc duntaxat, Non aliud quam hoc, itidemque
cum dicimus τοσαῦτα, (q. d. Tot,) pro Hæc solum,
Hæc duntaxat, Non plura, ita loquamur ac si ad-
deremus μόνον, quoniam tamen usus obtinuit ut
hoc vocabulum non addatur, ejus adjectio pro pleo-
nasmo haberi posse videtur.

Ὅτι, sicut et μόνον proxime præcedens, ex iis est
vocalibus, quæ cum sæpenumero vacare comperian-
tur, interdum contra desiderantur. Quamvis enim
a me de adverbiorum pleonasmo institutus nunc sit
sermo, de ὅτι simul dicam: sive inter adverbia, sive,
(ut plures Grammatici volunt,) [106] inter conjun-
ctiones numerari debeat. Il. Σ. (194.) Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
ὄγ' ἔλπομαι ἐνὶ πρώτοις ὁμιλεῖ. Non sine ellipsi
dicitur, (inquit Eust.,) ἔλπομαι ἐνὶ πρώτοις ὁμιλεῖ:
deest enim ὅτι, ut dicat, οἶμαι ὡς τοῖς πρώτοις ὁμιλεῖ
ἤγουν προμάχεται. Quibus addit, verbum ἔλπομαι
interjectum esse ἀσυνδέτως, idque ἐκ περιττοῦ, χάριν
ἀκριβείας. Ejus hæc verba sunt, Καὶ ἄλλως δὲ ἐκ
περιττοῦ χάριν ἀκριβείας ἀσυνδέτως ἐπεμβέβληται τὸ
ἔλπομαι ἵνα λέγῃ, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς οὗτος προμάχεται,
οἶμαι, ἤγουν ὡς νομίζω. Ubi observa ὅτι pro conjun-
ctione ab illo haberi, quippe qui dicat ἀσυνδέτως,
significans absque conjunctione ὅτι. Quod autem
ad hujus particulæ ellipsiu attinet, sciendum est, si

7 S

ἐλπομαι tanquam per parenthesin interjectum legamus, (subaudiendo ὥς, ut sit pro ὥς ἐλπομαι, ut sæpe οἶμαι dici videmus pro ὥς οἶμαι, itidemque οἶω poetice pro ὥς οἶω,) ellipsi illa locum esse caritutum.

“Οτι ap. Thuc. deesse comperi, id est subaudiendum relinqui, sed in alia signif. quam habeat in præcedenti loco: in ea nimirum, qua ponitur pro Quoniam. Locus extat 5, (61.) p. 185. Καὶ προσκαθεζόμενοι τὸν Ὀρχομενὸν πάντες ἐπολιόρκουν, καὶ προσβολὰς ἐποιούντο, βουλόμενοι ἄλλως τε προσγενέσθαι σφίσι, καὶ ὄμηροι ἐκ τῆς Ἀρκαδίας ἦσαν αὐτοῖσι ὑπὸ Λακεδαιμονίων κείμενοι. Nemo enim qui attente h. l. considerarit, ellipsin hujus particulæ ei ante verbum ἦσαν inesse negabit. Et aliis de causis, (inquit,) et ibi erant obsides: pro, Et quod ibi erant obsides.

“Ἄλλως quoque relinqui subaudiendum videtur alibi, aut certe aliud quidpiam ejus loco, Aristot. Ὡς οἱ ποιηταὶ τὸν Ἀτλαντα ποιοῦσι τὸν οὐρανὸν ἔχειν ὥς συμπεσόντ’ ἂν ἐπὶ τὴν γῆν, pro ὥς συμπεσόντ’ ἂν ἄλλως: tanquam alioqui ruiturum. Vel post ὥς subaudiendum est, εἰ μὴ ἦν τοῦτο, ut inquit Bud. hoc modo, ὥς, εἰ μὴ ἦν τοῦτο, συμπεσόντ’ ἂν. Idem Aristot. Τοῦτον δὲ τὸν τρόπον καὶ τὸ συνέχον λέγεται ἃ συνέχει ἔχειν, ὥς διαχωρισθέντ’ ἂν κατὰ τὴν αὐτοῦ ὁρμὴν ἑκαστον. Ubi vel ἄλλως vel illa verba subaudire itidem debemus.

Ὀλίγον quoque præcedentibus adverbis annumerandum videtur, quæ videlicet in oratione subaudienda nonnunquam relinquuntur. Satisque idoneum hujus ellipseos exemplum extare puto in isto Aristot. loco, H. A. 7, 4. Αἱ δὲ πλησιάζουσαι πρὸ τῶν τόκων τοῖς ἀνδράσι, θάττον τίκτουσι. Hic enim rationi consentaneum est ut subaudiamus ὀλίγον s. ολίγω ante πρὸ τῶν τόκων. Ideoque Gaza recte vertit, Paulo ante partum. Subaudio autem vel ὀλίγον vel ολίγω ante præp. πρὸ, sicut ὀλίγον ὕστερον et ολίγω ὕστερον dicitur. Et quamvis adverbialiter poni utrumque censeatur, (ac præsertim ὀλίγον,) subaudiri tamen cum illis nomen potest, ac fortassis etiam necesse est: nimirum χρόνον cum ὀλίγον, et χρόνῳ cum ολίγω.

Ὀλίγον autem sive adverbialiter positum, sive nominis usum retinens, subaudiendum existimo in isto Luciani loco, in Dial. qui Δὺς Κατηγορούμενος inscribitur, (§. 8.) Εἰσὶ δ’ οἱ καὶ μόνον ψεύσαντες ἔκτοσθεν τοῦ λέβητος ἄκρῳ τῷ δακτύλῳ, καὶ ἐπιχρυσάμενοι ὀλίγον τῆς ἀσβόλου, ἱκανῶς οἶονται καὶ οὗτοι μεταβεβῆσθαι. Est alioqui hic gen. ex eorum genere, quorum mentio a me facta fuit antea: nimirum in iis, quæ in Corinthi Articulum LVI. annotavi. Suntque adeo nonnulli genitivi in locis ibi allatis, cum quibus non minus apte, fortasse vero aptius, hoc vocabulum ὀλίγον, quam μέρος, vel τὶ, vel μέρος τὶ, (nam et conjungi hæc duo possunt,) subaudiretur.

NOMINIS autem ellipsis varia est ac multiplex, tamque late patet quam quæ in ulla e ceteris partibus orationis spectatur: nisi forte latius etiam patere dicenda sit. Ego si non omnia, præcipua saltem ejus genera declaraturus, a substantivis, quæ ἐλλείπουσιν, initium sumam: et quidem prima ex Hom., more meo, exempla petens.

Frequens est igitur ap. eum, ποῖον εἶπες; vel οἶον εἶπες; pro ποῖον μῦθον. Apud Eund. κερτομίους ἐπεσι legimus. Atque ut μῦθον vel ἔπος his in locis ac similibus subaudire debemus, sic ἔργον, ubi dicit ποῖον ἔρεξας; Exemplum autem sunt hæc. Il. N. (824.) Αἶαν ἁμαρτοεπὲς, βουγαίε, ποῖον εἶπες; vel οἶον εἶπες; ut in quibusdam exempl. legitur. Sic Od. B. (243.) Μέντορ ἀταρτηρὲ, φρένας ἡλεέ, ποῖον εἶπες; vel οἶον εἶπες; (sed Eust., qui ibi οἶον habet in verbis textus, quæ suis Commentariis inserit, hic contra ποῖον.) Non dubium est certe quin utrobique, itidemque in aliis hujusmodi locis, extrinsecus vel μῦθον vel ἔπος assumere oporteat. Atque utrumlibet assumserimus, Homerum secuti erimus: ap. quem alibi ποῖον μῦθον et ποῖον ἔπος legimus: ut Il. A. (552.) Αἰνότετε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον εἶπες; Od. Φ. (168.) et aliis plerisque locis, ποῖον σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων; Itidem vero ap. bunc Poëtam κερτομίους pro κερτομίους ἐπεσι legimus

A Il. A. (539.) Αὐτίκα κερτομίους Δία Κρονίωνα προσήδα. Sic Od. Υ. (177.) Αὐτὸς δ’ αὐτ’ Ὀδυσῆα προσήδα κερτομίους. Alibi autem ἐντελῶς loquens, non autem ἐλλειπτικῶς, (nam hæc duo adverbia opponuntur,) dicit κερτομίους ἐπέεσσι: ut Il. E. (419.) Κερτομίους ἐπέεσσι Δία Κρονίδην ἐρέθειζον, Od. Ω. (239.) Πρῶτον κερτομίους ἐπέεσσιν πειρηθῆναι. Eodemque modo cum pronomine ἐμὸν, vel nomen ἔπος vel aliud hujusmodi subaudiendum existimatur [107] ap. Il. A. (526.) οὐ γὰρ ἐμὸν παλινάγρετον οὐδ’ ἀπατηλὸν, οὐδ’ ἀτελεύτητόν γ’ ὅ,τι κεν κεφαλῇ κατανεύσω. Atque ut ἔπος vel μῦθον, sic etiam ἔργον nonnunquam omittit, ut illa cum εἶπες, ita hoc cum ἔρεξας: ut Ψ. (570.) Ἀντίλοχε, πρόσθεν πεπνυμένε, ποῖον ἔρεξας; Sic vero et cum ἐτέλεσσας subaudiendum censet Eust., in hoc versu A. (108.) Ἑσθλὸν δ’ οὐδέ τί πω εἶπας ἔπος, οὐδ’ ἐτέλεσσας, Hic, inquit, λέγει κατὰ ἑοικυῖαν ἔννοιαν τὸ ἔργον: ut dicat, οὔτε ἔπος εἶπας, οὔτε ἔργον ἐτέλεσσας. Sed brevium Scholiorum Auctor utrumque verbum ad idem nomen referre videtur, non aliud extrinsecus assumendo.

Exemplum dativi ἀμφοτέρῃσι, cum quo desideratur substantivum χερσὶ, ex eodem Poeta sumtum est. Hæc enim verba, quæ Joannes Grammaticus Articulo IX, et Corinthus Articulo VIII, afferunt, κόπτων ἀμφοτέρῃσι, sunt Homeri Od. Σ. (28.) ὃν ἂν κακὰ μητισαίμην, Κόπτων ἀμφοτέρῃσι. Poterant autem et alia ejusdem ellipseos ex eodem Poeta exempla afferri: e quibus est hoc (P. 356.) ἀμφοτέρῃσιν ἐδέξατο. Quin etiam in prosa idem substantivum cum eodem adjectivo subaudiendum nonnunquam relinquuntur.

Apud eund. Poëtam cum adjectivo ἰθεῖα subaudiendum est substantivum δίκη, Il. Ψ. (580.) Εἰ δ’ ἀγ’ ἐγὼν αὐτὸς δικάσω· καὶ μ’ οὔτινα φημί Ἄλλον ἐπιπλήξειν Δαναῶν· ἰθεῖα γὰρ ἔσται: pro ἰθεῖα δίκη. Sed hæc ellipsis excusanda censetur, tanquam hoc substantivum ἀπὸ κοινοῦ e verbo δικάσαι sumi possit. Neque enim ἀπὸ κοινοῦ sumi vocant veteres Grammatici tum duntaxat, cum idem verbum e superioribus repetitur, sed etiam cum e vi præcedentis verbi nomen ad eandem signif. pertinet subauditur. Quamvis enim ἐν τοῖς ῥηματικοῖς præsertim talis subauditio locum habeat, invenitur tamen et in iis nominibus, quæ ῥηματικὰ non sunt, id est verbalia; sed ipsis potius verbis originem dederunt. Exemplum hujus rei manifestum extat Od. Ξ. (434.) Καὶ τὰ μὲν ἔπταχα πάντα διεμοῖρ’ αὐτοῖς δαΐζων· τὴν μὲν ἴαν νύμφησιν καὶ Ἑρμῇ Μαιάδος νύϊ Θῆκεν ἐπευξάμενος, τὰς δ’ ἄλλας νεῖμεν ἑκάστοις. Hic enim e vi præcedentis verbi διεμοῖρ’ αὐτοῖς, subaudimus μοῖραν cum ἴαν, itidemque μοῖρας cum ἄλλας: cum alioqui e μοῖρα sit διαιμοῖρ’ αὐτοῖς, vel potius μοιρᾶσθαι, (e quo per compositionem διαιμοῖρ’ αὐτοῖς factum est,) non contra μοῖρα e μοιρᾶσθαι.

Τόδε in ejusdem Poëmatis pro τόδε τὸ χωρίον vel δῶμα legimus, vel potius pro εἰς τόδε τὸ χωρίον, seu δῶμα, (est enim duplex ellipsis,) veluti Il. Ξ. (298.) Ἥρη, ποῖ μεμανῖα κατ’ Οὐλύμπου τόδ’ ἱκάνει; Sic ἡμέτερόνδε dicit Ψ. (86.) subaudiens οἶκον, vel δῶμα, aut δόμον. Sed hæc duo posteriora, utpote poetica, subaudire satius est. Locus est hic, Εὐτὲ με τυτθὸν ἐόντα Μενότιος ἐξ Ὀπείντος Ἥγαγεν ἡμέτερόνδ’, ἀνδροκταστὴς ὑπὸ Λυγρῆς. Sed vult Eust. ἀπὸ κοινοῦ etiam subaudiri substantivum δόμον, quod in proxime præcedente versu esset δόμοισι. Verum ad illam ἀπὸ κοινοῦ repetitionem confugere nihil necesse est, cum tot aliis in locis hanc ellipsin cernamus, in quibus illa minime locum habere potest. Idem addit τὴν κοινὴν γλῶσσαν dicere itidem τὰ ἡμέτερα pro τὰ ἡμέτερα δώματα, sive οἰκία.

Itidemque cum præp. ἐν, vel εἰς, ut Il. Ζ. (47.) Πολλὰ δ’ ἐν ἀφνειῷ πατρὸς κειμήλια κεῖται, Χαλκὸς τε, χρυσὸς τε, πολὺκμητός τε σίδηρος, pro ἐν δώμασι πατρὸς. Apud Eund. frequenter legimus εἰς αἶδαο vel εἰς αἶδος, pro εἰς αἶδαο δώματα, aut potius δόμους: Θ. (367.) Εὐτὲ μιν εἰς αἶδαο πυλάρταο προὔπεμψεν. Sic Φ. (48.) ὅς μιν ἐμελλε Πέμψειν εἰς αἶδαο, καὶ οὐκ ἐθέλοντα νέεσθαι: Od. Μ. (383.) Δύσομαι εἰς αἶδαο. Cum altero autem gen. αἶδος, qui idem significat, habemus eandem ellipsin, cum alibi, tum Il. N. (415.) Εἰς αἶδός περ ἰόντα πυλάρταο κρατεροῖο. Sic aliquot

locis αἰδόςδε. Ubi autem εἰν αἰδᾶο reperietur, itidem ablativus δώμασι vel δόμοις subaudiendus fuerit. Quamvis enim in hac ellipsi, sicut et in aliis quibusdam, non unum substantivum, sed e variis aliquod subaudire possimus, videndum tamen est quod potissimum subaudiri debeat: et an non quodpiam ex ipsomet Scriptore accipere possimus. Exempli gratia, cum αἰδᾶο vel αἰδός nolim hic, (ut quidam voluerunt,) subaudire χωρίον, vel τόπον: quod ipse Hom. in aliis plerisque locis, ubi ἐντελῶς loquitur, illis genitivis non χωρίον, vel τόπον, vel aliquid tale, sed δῶμα, sive δῶ, per apocopen, aut δόμον, vel in plurali δώματα sive δόμους adjungere soleat: ut Il. O. (251.) νέκρας καὶ δῶμ' αἰδᾶο, Ψ. (74.) Ἄλλ' αὐτὼς ἀλάλῃμαι ἂν' εὐρυπυλὲς αἰδός δῶ. Præfixus autem habetur accus. δόμον in isto hemistichio, quod plerisque locis repetitur, δόμον αἰδός εἶσω. Denique pluralem accus. δόμους ap. Eund. legimus, Od. K. (496.) καὶ ἰκέσθαι Εἰς αἰδᾶο δόμους καὶ ἐπαινήs Περσεφονείης. Itidemque ablativus pluralis δόμοισι cum præp. ἐν ap. Eund. junctus reperitur illi genitivo αἰδᾶο: ut Il. Ψ. (19.) Χαῖρέ μοι, ὦ Πάτροκλε, καὶ εἰν αἰδᾶο δόμοισι. Sic Od. Δ. (834.) Ἡ ἤδη τέθνηκε, καὶ εἰν αἰδᾶο δόμοισι. Cum igitur Homerum videamus ex his locis non solum ellipsin, quæ in aliis est, sed etiam cujus vocabuli ea sit ellipsis, declarare, cur aliud quærendum nobis esse dicamus? Eust. tamen in Od. K. (502.) Εἰς αἰδός δ' οὐπὼ τις ἀφίκετο νηὶ μελαίνῃ, annotat subaudiri posse δόμον, vel τόπον, vel tale quidpiam: Ἐχει δὲ καὶ τὸ εἰς αἰδός, (inquit,) ἐλλείψιν Ἀττικὴν τοῦ δόμον, ἢ τόπον, ἢ τοιούτου τινός. [108] Neque tamen in hoc loco tanti refert quod substantivum subaudiamus, quam in aliis quibusdam: qui etiam fecerunt ut lectorem hujus rei admonendum putarim. Ceterum cum his in locis cum εἰς αἰδᾶο subaudiamus δῶμα s. δόμον, aut δώματα s. δόμους, et cum εἰν αἰδᾶο itidem δώματι s. δόμῳ, vel δώμασι s. δόμοισι, (atque hoc postremum potius quam aliud,) dubitari non immerito possit an non cum ἐξ αἰδᾶο quoque genitivum unius illorum nominum subaudire oporteat: ut Od. M. (16.) οὐδ' ἄρα Κίρκην Ἐξ αἰδέω ἐλθόντες ἐλήθομεν: est enim αἰδᾶο idem quod αἰδέω. Sic autem et ubi dicit idem Poëta αἰδός εἶσω, quæri possit an non δόμον subaudire cum αἰδός debeamus: quoniam ipsemet Poëta δόμον αἰδός εἶσω alicubi dicit. Sed ad illud quidem αἰδέω quod attinet, præpositioni ἐξ junctum, non video quam ob causam ellipsin ante illum constituere debeamus; at vero in αἰδός εἶσω, si quidem εἶσω genitivo jungi non possit, subaudire et hic accus. illum vel alium hujusmodi necesse fuerit: sin cum gen. non minus quam cum accus. constitui alibi comperiamus, ne hic quidem ellipsis illa locum habebit. Sed εἶσω cum gen. etiam jungi, e soluta quoque oratione petita exempla ostendere possunt. Eust. tamen εἶσω, cum genitivo jungitur, vult hanc constr. habere, imitando Atticam præpositionis εἰς constr. Veteres, (inquit,) ὦ etiam cum alibi, tum in εἶσω, (veluti cum dicitur Ἴλιον εἶσω,) tradunt esse epectasin: intelligentes εἶσω non aliud valere quam ipsam præp. εἰς. Hoc autem novum videri non debet: etiamsi quis pro adverbio intelligat, cujus duplex sit constructio. Quemadmodum enim a præp. ἐξ, quæ semper genitivo jungitur, fit adverbium ἐξω, quod itidem genitivo jungi perpetuo solet; ita minime mirum est si εἶσω, quod e præp. εἰς ortum est, (quæ et ipsa duplicem constr. habet,) dupliciter construitur: ac quoniam præp. εἰς et accusativo jungitur κοινῶς, (i. e. e consuetudine linguæ communis,) nec non genitivo Ἀττικῶς: ideo εἶσω quoque jungetur interdum cum accus. (ut Ἴλιον εἶσω,) interdum cum gen.: ut εἶσω οἶκον. Idem Schol. alioqui in Il. Z. (284.) Εἰ κεῖνόν γε ἴδοιμι κατελθόντ' αἰδός εἶσω, annotat αἰδός εἶσω esse dictum ἐντελῶς, et non sicut hoc in loco, αἰδόςδε] κατῆλθε, ac eum gen. esse junctum εἶσω, pro εἰς ἔδον: quamvis ubi dicitur δόμον εἶσω, pro εἰς δόμον accipiatur. Quod autem dixi, pro loco rationem habendam esse ejus substantivi, quod subauditur, ex h. etiam Theocr. I. apparet, in Idyllio quod Συρακούσισι s. Ἀδωνιάζονσαι inscribitur (23.) Βᾶμες τῷ βασιλῆος ἐς

ἄφνειῷ Πτολεμαίῳ, Θασόμεναι τὸν Ἀδωνιν. Hic enim Schol. subaudit τὰ βασίλεια. Neque tamen erraret qui et hic δόμον subaudiret; sed quoniam qui τὰ βασίλεια dicit, δόμον quidem dicit, verum non quemlibet, sed τὸν βασιλῆιον, ideo hujus substantivi subauditio, quatenus huic loco peculiariter aliisque hujusmodi convenit, aptior altera censi debet. Quod tamen subauditionis discrimen non magni momenti esse hic fateor; at in quibusdam maximi fortasse momenti esse potest. Observa autem in hoc subauditionis genere, ut δόμος minus generale est quam τόπος, ita δόμος βασιλῆιος minus generaliter dici quam δόμος: vel potius, addito hoc substantivo, a genere ad speciem transiri.

Εἰς μίαν βουλευόμεν ap. eund. Hom. pro εἰς μίαν βουλὴν dictum censetur, Il. (B. 379.) Εἰ δέ ποτ' ἐs γε μίαν βουλευόμεν. Sed hic accus. ex iis est, qui ἀπὸ κοινοῦ accipi possunt, e verbo βουλευόμεν nimirum: sequendo ea, quæ antea dicta fuerunt de accusativo δίκην, qui e verbo δικάσαι, et accusativo μοῖραν, qui e verbo διαμοιρᾶσθαι itidem ἀπὸ κοινοῦ sumendus esse censetur.

Venio nunc ad exempla ellipseων nominum substantivorum e soluta oratione petita. Ac primum quod attinet ad dat. illum Homericum ἀμφοτέrais pro ἀμφοτέrais χερσὶ, in prosa quoque locum habere dico: ut apparet e quodam, quem in Thes. protuli, loco. Sed et in Proverbio, Ἀμφοτέrais ἀντλεῖν, eandem ellipsin habemus. Interdum vero et ἀμφοῖν, itidem subaudiendo χερσὶν, usurpatur, ut in Prov. Ἀμφοῖν δωρούμενος. Sic ap. Plat. Sophista, Καὶ τὸ λεγόμενον, οὐ τῇ ἑτέρᾳ ληπτέον· οὐκοῦν ἀμφοῖν χρή. Ubi observa simul in ἑτέρᾳ eandem, i. e. ejusdem substantivi, ellipsin; nam ut χερσὶν cum ἀμφοῖν, et χερσὶ cum ἀμφοτέrais, sic χερὶ cum ἑκατέρᾳ subaudiri constat. Ut autem ἀμφοτέrais pro ἀμφοτέrais χερσὶ, sic Ambabus pro Ambabus manibus positum invenitur. Quin etiam In utramque dormire pro In utramque aurem, quidam e veteribus dixisse fertur. Scimus quidem certe ellipses in Proverbiis plerisque locum habere.

Ἀμφοτέρων vero gen., cum quo genitivus ποδῶν subaudiendus est, ap. Theocr. habemus in fine Idyllii 14. quod Θυνώνυχος s. Κυνίσκας Ἐρως inscribitur, ἐπ' ἀμφοτέρων δὲ βεβακῶς Τολμασεῖς ἐπιόντα μένειν θρασὺν ἀσπιδιώταν. Hic enim ἐπ' ἀμφοτέρων pro ἐπ' ἀμφοτέρων ποδῶν ponitur. De qua tamen ellipsi tacuit Schol.: ideo, ut opinor, quod satis manifestam esse putaret.

Potissimum vero ellipsis qualis est in εἰς αἰδᾶο, sive εἰς αἰδός, ab Atticis postea usurpata fuit. [109] Atque adeo illa est, de qua Grammatici quoque nonnulli potius quam de alia meminerunt: in exemplum affequentes ἐρχομαι εἰς διδασκάλου, pro εἰς διδασκάλου οἶκον. Cujusmodi est ap. Plut. (6, 26.) Πέμποντας εἰς παιδοτρίβου τοὺς παῖδας. Sic dixeris πέμπειν ἐς παιδαγωγῷ vel μυσταγωγῷ, et cum alio gen., sed eo præsertim, qui signif. hujus generis habeat. Aristoph. tamen dixit et εἰς ὀρχηστρίδος, eadem forma, N. (996.) μηδ' εἰς ὀρχηστρίδος εἰσιέναι. Eust. Il. Θ. Εἰς αἰδᾶο, inquit, sicut αἰδόςδε, Ἀττικῶς ἐσχημάτισται quale est ἐς μυσταγωγῶν, et ἐν κλωπιδῶν, et talia. Sunt autem hæc verba, ἐν κλωπιδῶν, ex Aristoph. sumta Ἰππ. Τῷ χεῖρ' ἐν Αἰτωλοῖς, ὁ νοῦς δ' ἐν κλωπιδῶν: quem versum alicubi Schol. idem exponit: admonens per παραγραμματισμὸν dictum esse κλωπιδῶν pro κρωπιδῶν, nimirum ἀπὸ γένους ἢ τόπου. Ut porro εἰς διδασκάλου, vel παιδοτρίβου ἐρχεσθαι, vel πέμπειν, aut εἰς μυσταγωγῷ, sive εἰς φιλοσόφου, ita εἰς Σωκράτους dicitur, respiciendo ad hoc, quod Socrates, aut alius qui nominatur, sit φιλόσοφος aut διδάσκαλος. Verum et generalius interdum cum aliis quibuslibet nominibus, (i. e. eorum, qui non eandem, sed aliam quamlibet personam gerunt,) usurpata hæc invenitur ἔλλειψις accusativi cum εἰς vel dativi cum ἐν: quod enim de una præpositione dicitur, idem et de altera dictum existimari debet. Sed quod attinet ad delectum accusativi s. dativi subaudiendi, meminisse oportet ejus, de quo et paulo ante lectorem admonui, in illum Theocr. versum, Βᾶμες τῷ

βασιλῆος ἐς ἄφνειῳ Πτολεμαίῳ θαυμάσμεναι τὸν Ἄδωνιν: quamvis enim plerisque in locis nomen aliquod subaudiri possit, cujus late pateat significatio, melius, i. e. commodius, subauditur quod minus generale sit, et magis peculiariter loco conveniat. Sic in isto Athen. loco, (qui est e numero τῶν ἐσχηματισμένων Ἀττικῶς,) Ἡσθεὶς οὖν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῇ τῆς ἐννοίας ταύτης εὐρέσει καὶ καινότητι, τὴν ἐν μουσῶν αὐτῷ στίσις ἔχειν ἐχαρίσατο,) vult Eust. dictum esse ἐν μουσῶν, quasi ἐν Πρυτανείῳ μουσῶν. Non dubium est autem quin hunc dat. potius quam alium elegerit, atque adeo eligere debuerit, ut nobis illum Atheniensium morem, (Socratis etiam dicto celebrem, τιμῶμαι ἐμαυτὸν τῆς ἐν Πρυτανείῳ σιτίσεως,) in memoriam revocaret, si forte obliti ejus essemus.

Magnus fuit hujus ellipseos apud Atticos usus, et omnium fortasse maximus, ante gen., qui esset aliqujus dei nomen: eumque Latini imitati fuerunt. Dixerunt enim Græci eis Ἀπόλλωνος, eis Ἀσκληπιοῦ, (itidemque in aliis nominibus,) pro eis ναὸν vel ἱερὸν Ἀπόλλωνος: itidemque ἐν Ἀπόλλωνος, ἐν Ἀσκληπιοῦ, subaudiendo ναῶν. Exempla cum alii suppeditare poterunt, tum vero Aristophanes. Eodem ellipseos genere utebantur et cum dicebant τὰ ἐν Ἀγρᾶς, loquentes περὶ τῶν μικρῶν τῆς Δήμητρος μυστηρίων. Quantum autem ad Latina attinet, (nam Latinos in hac ellipsi Græcos imitari dixi,) et in carmine et in soluta oratione extant. Horat. Sat. 1, 9. Ventum erat ad Vestæ, quarta jam parte diei Præterita, pro Ad Vestæ ædem: Terentius, Ubi ad Dianæ veneris, ito ad dextram. Sic Ad Opis et Ad Juturnæ Cic. dixit pro Ad ædem seu templum Opis, Ad ædem Juturnæ.

Ceterum quod dixi, eam potissimum ellipsin, qualis est in his loquendi generibus eis αἰδαο vel eis αἰδος, Atticis postea frequenti in usu fuisse, accipi ita id nolim quasi non illam ipsam quoque usurparint, i. e. cum eodem vocabulo. Itidem enim eis ᾗδου soluta oratio dicere audet, accus. subaudiendum relinquens: et sicut Poëtæ ἐν vel εἰν αἰδαο sive αἰδος, (quod enim de una præp. illic a me dictum fuit, de altera quoque dictum intelligi oportet,) ita hæc ἐν ᾗδου, dativo suppresso. Exempla in meo Thes. vide.

Substantivi χώρα vel γῆ vel πατρίς, vel alius hujusmodi ellipsis præcedentibus non incommode subjungi posse videtur. Talia sunt apud Historicos ἐν φιλίᾳ et ἐν πολείᾳ, pro ἐν γῇ φιλίᾳ seu χώρᾳ, et ἐν γῇ πολείᾳ. Sed in illo φιλίᾳ animadversa hæc ellipsis in errore impulsit non solum vulgarium Lexicorum consarcinatores, sed et nonnullos Interpretes, accipientes φιλίᾳ pro substantivo, non adjectivo. Habentque hujus erroris exemplum aliquod meæ in Xenophontem Annotationes, si bene memini. Apud Eund. legimus Ἑλλ. 1. Ὡς ὄντων πολλῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ, subaudiendo itidem γῇ, vel χώρᾳ. Sic ἡ βάρβαρος pro ἡ βάρβαρος γῇ. Apud Thuc. ἡ ξυμμαχίς, sub. γῇ vel χώρᾳ. Quin etiam cum dicitur ἡ Ἀττικὴ, subaudiendum censetur γῇ, eademque et in aliis hujusmodi nominibus ἐθνικοῖς ratio fuerit. Ut porro in illo Xen. loco τῇ βασιλείᾳ dicitur, subaudiendo γῇ vel χώρᾳ, sic eis τὴν ἐμαυτοῦ ἐπανήλθον, vel eis τὴν ἐαυτοῦ ἐπανήλθε, sive eis τὴν ἐαυτῶν ἐπανήλθον dicitur, pro eis τὴν ἐαυτοῦ vel ἐαυτῶν γῆν vel χώραν. Verum cum hujus ellipseos mentionem fecerit Bud., ad eum te remittam. Sed, (quod ille prætermisit,) addendum est, quemadmodum χώρα, ita etiam χωρίον interdum subaudiendum relinqui, ut ap. Lucian. Ἐν καλῷ τῆς πόλεως, pro ἐν καλῷ χωρίῳ: itidemque ἐν ἐπικαίρῳ. Sed majoris etiam auctoritatis exempla Thuc. ministrabit non pauca: quorum unum est τὰ ἐπὶ Θράκης, pro τὰ ἐπὶ Θράκης χωρία.

Substantivo ὁδὸς non postremus dandus fuerit locus, cum et ipsum frequentissime ellipticῶς omissum inveniatur, Xen. K. II. 7. προῖων δὲ τὴν ἐπὶ Βαβυλῶνος: subaudi ὁδόν. Præsertim vero cum verbo ἄγειν videmus ἐλλείπειν hunc accus.: veluti cum dicitur ἄγειν vel ἄγεσθαι τὴν ἐπὶ θανάτῳ. [110] Neque tamen cum addimus ὁδόν, vacuum illum locum, (i. e. quem ἐλλείψις vacuum relinquit,) omnino exple-

mus: sed participium ἄγουσαν vel φέρουσαν addere necesse fuerit. (Obiterque notandum est, duo hæc participia interdum hujus ipsius substantivi subauditione vicissim opus habere: cujus rei exemplum in hac ipsa pagina habebis, in ἰέναι τὴν ἐπὶ θάνατον.) At vero cum scribit Lucian. in Scythia, (§. 7.) Καγὼ ἐπιτομόν τινα ταύτην ἐξεῦρον αὐτῷ, simpliciter ὁδόν subaudire oportet. Sic cum τὴν ταχίστην dicunt, ejusdem substantivi subauditione satis esse potest, si modo id est, quod in eo loquendi genere subaudiri debet. Ad me quidem certe quod attinet, minime dubito quin illud subaudiri velint: perinde ac si dicerent τὴν συντομωτάτην: maxime enim compendiarie via, eadem et celerrime conficitur, ideoque τὴν ταχίστην illis significat Celerrime, Quamprimum, Primo quoque tempore. Alia autem hujus subauditionis exempla magis vulgaria, videnda tibi ap. Bud. relinquo.

Huic subjungam ea substantiva, quorum ellipseos eodem in loco ille meminit, et quidem ordinem eundem fere sequens, (alioqui quempiam alium potius secuturus,) et si qua eodem pertinentia dispersa sunt, in unum colligens. Cum νέας igitur genitivo subaudiendum ait substantivum ἡλικίας, cum dicitur ἐκ νέας, ut ap. Synes. Ἀρετὴν ἐκ νέας ἀσκεῖ. Interjecta autem una pagina, et amplius, cum τὴν πρώτην, sicut πόσιν ap. Gal., sic ἡλικίαν ap. Aristot. subaudire videtur; vertit enim Prima ætate, ut illic Prima potione.

Cum ὀρθῇ s. εὐθεῖα, subaudiri tradit γραμμῇ, interdum vero γωνία.

Cum ἡμίσεια vel ἡμιολία ap. Plat. extrinsecus assumi debet substantivum μοῖρα, ut Idem annotat. Sed addere debuit, subaudiendum hoc substantivum et cum aliis adjectivis, veluti in hoc dicendi genere, quod frequenter apud veteres Scriptores occurrit, Ἐπὶ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ. Hic enim subaudiendum nobis est μοῖρα: ut et ap. Hom. ἴσῃς pro ἴσῃς μοῖρας aliquoties legimus: item ἰαν pro ἰαν μοῖραν. Fateor tamen ap. Thuc. pro loco, modo hoc, modo aliud substantivum extrinsecus assumendum videri cum ἴσῃ. Jam vero ut μοῖρα, sic etiam μέρος synonymum omittitur ἐλλειπτικῶς, et quidem magis variis modis, de quibus, antequam huic tmemati finem imponam, verba sum facturus.

Apud Synes. ἀπάσαις αἰρήσω pro ἀπάσαις ταῖς ψήφοις, Omnibus te sententiis condemnabo. Ut ap. Plat. Ἐὰν δὲ τισὶν ἴσαι γίνωνται, pro ἴσαι ψήφοι. Poterat autem his et alia exempla adjicere: e quibus sunt insignia ἡ ἀναιροῦσα et ἡ σώζουσα, cum ponuntur ἐλλειπτικῶς pro ἡ ἀναιροῦσα ψῆφος et ἡ σώζουσα ψῆφος.

Ibidem locum affert, in quo δίκην subaudiri manifestum est: hunc videlicet Athenæi, Κρινομένη δὲ τὴν ἐπὶ θανάτῳ, ἀπέφυγε. Nam subjungit quidem h. l. cuidam Galeni, in quo ἰέναι τὴν ἐπὶ θάνατον esse dictum ait pro τὴν ἐπὶ θάνατον ἄγουσαν ὁδόν, vel φέρουσαν: sed non posse itidem in illo Athenæi subauditionem hanc recipi manifestum est: contra autem substantivum δίκην aptissime subaudiri constat. Non esse autem novam hujus quoque subauditionem, alii plerique Auctorum loci declarant: præsertimque cum verbo φεύγειν, sequente genitivo: ut φεύγειν φόνου, et φεύγειν ὑβρεως, vel ἀσεβείας, pro φεύγειν δίκην φόνου. Quibus tamen in locis et ἐγκλημα interdum usurpatur. Sed et ap. Hom. subaudiri hoc substantivum, docui in præcedentibus.

Genitivum τραπέζης extrinsecus assumendum esse docet in hoc Synesii loco, Οὔτε ἐμβαλοῦμεν δεξιὰν, οὔτε ἀπὸ τῆς αὐτῆς σιτησόμεθα.

Accusativum κίνδυνον, vel δρόμον, subaudit ubi dicitur τρέχειν τὸν περὶ ψυχῆς seu ὑπὲρ ψυχῆς: aut θέειν. Cujus generis loquendi exempla meus etiam Thes. suppeditare poterit.

Accus. ἀγωγὴν subaudiri putat ap. Synes., Ep. ad Pylæm. Ὡς τὴν διὰ λόγων τραφέντι καὶ αἰσθηθέντι τὰ παρὰ τῆς τύχης οὐκ ἀπαντᾷ κατὰ λόγον. Fuit autem hæc ellipsis affinis ei, in qua ὁδόν subaudiri dictum est.

Gen. χρόνον extrinsecus addit, ubi dicitur ἐκ πα-

λαῖου a Synesio, Ἑταῖροι ἐκ παλαιοῦ γεγονότες, et a Paus. Cor. ἐκ παλαιότητος. Sic in διὰ μακροῦ et διὰ πολλοῦ idem subaudiri censet: reddens, Longo intervallo: ap. Arrian. (5, 2, 8.) Καὶ τοὺς Μακεδόνας ἠδέως τὸν κισσὸν ἰδόντας, οἷα διὰ μακροῦ ὀφθέντα: et ap. Lucian. (Nigrino 2.) Δόξαν μοι διὰ πολλοῦ προσεῖπεν. Sed perperam his locis admiscet hunc Thucydidis, Οἰκεῖ δὲ τὸ ἔθνος κατὰ κώμας ἀτειχίστους, καὶ ταύτας διὰ πολλοῦ: cum hic διὰ πολλοῦ non de temporis itidem, sed de loci intervallo dicatur: ideoque χρόνον subaudiri eodem modo non possit, sed διαστήματος, aut aliquid hujusmodi. Quin etiam inter illa exempla ἐκ παλαιοῦ et διὰ πολλοῦ, sive διὰ μακροῦ, interjicit διὰ πλειόνων et διὰ βραχέων: quod loquendi genus plane aliam subauditionem requirit. Integra enim oratio esset, διὰ πλειόνων λόγων s. ῥημάτων, itidemque διὰ βραχέων λόγων s. ῥημάτων. Verum ad illam genitivi χρόνου ellipsin quod attinet, poterat et alia non infrequentia ejus exempla proferri: et quidem in quibus etiam imitantur Græcos Latini. Præcipue vero ἐκ πολλοῦ commemorandum fuit, non minus quam διὰ πολλοῦ. Quibus, quod ad ellipsin attinet, simile est ἐξ οὗ, vel ἐξ οὗτο, pro ἐξ οὗ χρόνου: [111] ut Latine E quo pro E quo tempore, (quod ἐξ οὗ dictum itidem elliptice, legitur et ap. Hom. initio Iliadis: quibusdam tamen αἰτίου subaudire malentibus, sed aliis plerisque locis huic subauditioni refragantibus.) Dicitur et ἀφ' οὗ pro ἀφ' οὗ χρόνου, eadem signif. Eodem modo dativus χρόνῳ subaudiri ap. Thuc. cum ὅσῳ: dicit enim ἐν ὅσῳ pro ἐν ὅσῳ χρόνῳ. Itidemque cum ἐν τούτῳ frequenter hæc subauditiō apud alios etiam occurrit: sicut nimirum nos in eodem loquendi genere subaudimus Temps, id est χρόνῳ, Tempore: cum dicimus Ce pendant pro Ce temps pendant. Qua de re monuisse me arbitror in libello, quem de Affinitate nostræ Linguæ cum Græca ante aliquot annos scripsi. His addi possunt ἄχρις οὗ et μέχρις οὗ, item μέχρι τινὸς vel τίνος: nec non μέχρι παντός et διὰ παντός. Adjici possunt et μέχρι τοῦ νῦν, ἀπὸ τοῦ νῦν, ἐν τῷ νῦν, et alia quædam hujusmodi.

Accus. ὦραν cum adjectivo ἐωθινήν subaudiendum putat ap. Polyb., duobus in locis, (3, 43, 1. 67, 9.) ubi dicit, Ὑπὸ τὴν ἐωθινήν. Subaudiri autem et cum aliis quibusdam adjectivis hoc substantivum, non ignorandum est. Ceterum ut cum ἐωθινή subaudit ὦρα, sic alibi, (nimirum ubi de ellipsi nominis χώρα agit,) cum ἐῶα subaudiendum esse χώρα ostendit, interpretans Orientis regionem. Sed locus Greg. Naz., quem affert, emendandus est, ut in eo inveniri exemplum possit; ita enim scriptus est in vulg. Comm. Edd. Κατατρέχει μὲν Αἴγυπτον, ληΐζεται δὲ Συρίαν τῷ κράτει τῆς ἀσεβείας, ἐπιλαμβάνεται δὲ καὶ τῆς Συρίας ὅσον ἐδύνατο. At pro Συρίας reponi debet ἐῶας.

Gen. τρόπου cum ἐκ παντός subaudiri tradit, in isto Dionysii H. loco, de Isocrate, Ὁ γὰρ ἀνὴρ οὗτος ἐκ παντός διώκει τὴν εὐπείαν. Item, Καὶ τὸ διώκειν ἐκ παντός τὴν εὐρυθείαν. Interpretatur autem non solum Omni pacto, sed etiam Omni ope. Additque, interdum absque ellipsi dici, ἐκ παντός τρόπον, pro Omni ratione: ex Isocr. et Xen. id probans.

Cum adjectivo autem ἀξίαν, vel τιμὴν vel τιμωρίαν vel ἀμοιβὴν pro loco subaudiri posse existimat: quarum ellipseων exempla ex eo petas malo, et quæ hac ipsa de re in Thes. disserui, iis adjungas. In primis vero sciendum hoc est, in Luciani loco, quem ille profert, non videri posse vel τιμὴν vel τιμωρίαν subaudiri, sed τιμωρίαν duntaxat ei convenire. Alioqui si cum ἀποτίνειν τὴν ἀξίαν non minus τιμὴν quam τιμωρίαν subaudiri posse dicamus, quamvis ibidem verbum κολάζεσθαι habeamus: certe et cum ὑπέχειν τὴν ἀξίαν, (quæ phrasis ap. Eund. reperitur,) locum habere utrumque illorum dicendum fuerit: quod tamen aperte absurdum erit.

Genitivi ἡμέρας ellipsin esse censet ap. Gal., ubi διὰ τρίτης dicit; reddit enim Tertio die, et recte. Interjectis autem aliarum ellipseων exemplis, ex Æschine c. Tim. affert, Εἰς τὴν νῦν οὐ διέλιπον, interpretans itidem In hodiernum diem: eodem videlicet

Gloss.

A modo ἡμέραν subaudiendum esse censens. Sed hujus ellipseων et plura et insigniora proferri exempla possunt: e quibus sunt ἡ σήμερον et ἡ αὔριον, pro ἡ σήμερον ἡμέρα et ἡ αὔριον ἡμέρα: itidemque in ceteris casibus: ut τῆς σήμερον, pro τῆς σήμερον ἡμέρας. Sic καθ' ἐκάστην pro καθ' ἐκάστην ἡμέραν usitatissimum est. Cum autem hunc accus. subaudiri certum sit, non video quomodo altera scriptura, καθ' ἐκάστην una voce, tolerari possit: quam tamen et vulgarium Lexicorum consarcinatores admiserunt. Quod vero ad illa exempla attinet, quæ ab eo producuntur, sciendum est, sicut διὰ τρίτης dicitur pro διὰ τρίτης ἡμέρας, sic διὰ τετάρτης et διὰ πέμπτης, itidemque deinceps dici. Neque vero cum hac præp. tantum, sed et cum aliis interdum hæc ellipsis spectatur: ut εἰς τὴν τρίτην vel τετάρτην, pro εἰς τὴν τρίτην ἡμέραν vel τετάρτην. Sic quoque non solum εἰς τὴν νῦν, (quod ei secundum est exemplum,) sed etiam ἀπὸ τῆς νῦν et μέχρι τῆς νῦν vel ἕως τῆς νῦν, dici, nec non aliis vel præpp. vel adverbis posse jungi, eandem ellipsin servando, sciendum lectoribus est.

Τὴν πρώτην ap. Gal. vertit, Prima potione: secundum quam interpretationem fuerit subaudiendus accus. πόσιν.

Accus. δόξαν subaudiri annotat ap. Plat. Politico, ubi dicit κατὰ γε τὴν ἐμὴν, significans Mea opinione, Mea sententia: et in Philebo, Κατὰ γε τὴν ἐμὴν. Alibi enim dicere, Κατ' ἐμὴν δόξαν. Posset alioqui non minus commode subaudiri accusativus γνώμην: dicitur enim itidem κατὰ τὸν ἐμὴν γνώμην. Sciendum est autem duo ellipseων genera uni eidemque formulæ loquendi contingere; neque enim legitur duntaxat κατὰ τὴν ἐμὴν pro κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην vel δόξαν: sed etiam ἐμὴν γνώμην, cum ellipsi præpositionis κατὰ: de qua ellipsi dictum antea fuit.

Sequitur ellipsis substantivi μέρος vel πᾶγμα, ubi dicitur τὸ ἐμὸν: cujus exempla e Plat. et Synesio affert. Videtur autem, in eo, quem illis subjungit, ex Eur. loco, (Hec. 296.) ὅταν δὲ τὰμ' ὑθυμήσαντ' ἰδῆς, subaudire itidem voluisse πράγματα cum τὰμὰ, i. e. τὰ ἐμὰ, sicut et ap. Synes. Ἀκούε τοίνυν ὡς ἔχει τὰμὰ. Addit et τὸ ἐμὸν ac τὸ σὸν, pro τὸ συμφέρον ἐμοὶ et σοί: quæ cum aliis ibi vide. At de ellipsi nominis μέρος, fusius quam ille, disseram aliquanto post.

De ellipsi nominis χώρα, quæ præcedenti proxima est ibi, dictum et a me jam fuit: poteruntque illa cum iis, quæ ab eo traduntur, conferri. Sed quamvis nominis χώρα mentionem duntaxat faciat, [112] non minus ei placuisse nominis γῆ subauditionem, vel ex ejus interpretatione apparet. Attulerat autem aliquanto ante ἐν τῇ ἐαυτοῦ pro In patria sua: quam interpretationem sequendo, (quæ certe recta est,) subaudiri possit et πατρίδι.

Non paucis autem interjectis, ad ellipseων exempla revertens, πληγὰς subaudiri docet, in isto Plut. loco, (6, 883.) Παῖς δὲ ὑπὸ τίνος κολασθεῖς, εἰ τῷ πατρὶ ἐξήγγειλεν, αἰσχρὸν ἦν τῷ πατρὶ μὴ προσενεῖναι ἀκούσαντα πάλιν ἐτέρας. Possit autem hæc subauditiō insignioribus testimoniis confirmari; quale est hoc Aristoph. N. (972.) Ἐπετρίβετο τυπτόμενος πολλὰς. Cui simile est omnino ap. Luc. Evangelistam, Δαρήσεται πολλὰς et δαρήσεται ὀλίγας. Sed et singulare πληγὴ subaudiri alicubi sciendum est: veluti cum aliquem καιρίαν λαβεῖν vel καιρίαν πληγῆναι legimus: pro quo καιρίαν quidam Comicus ap. Athen. καιρίμην dicit: si modo locus mendo caret. Est præterea observatione non indignum, adjectivum hoc esse ex iis, cum quibus diversæ ellipses fiunt; nam ut cum καιρία interdum ἑλλείπει substantivum πληγῇ, sic cum καιρίον videmus ἑλλείπειν substantivum μέρος ap. Il. Δ. (185.) Οὐκ ἐν καιρίῳ οὐδ' ἀγῆ βέλος, i. e., (inquit Schol.,) ἐν ἐπιτηδείῳ μέρει: ut ostendit qui scribit aliquem πληγῆναι τὰ ἐπιτήδεια. Ubi similiter observa cum ἐπιτήδεια subaudiri μέρη.

Sunt ap. Eund. et alia quædam aliarum ellipseων exempla, sed earum fere, de quibus ipse supra disserui: si eas, quæ sunt verborum, excipias, de quibus alibi agere decrevi. Unum tantum ellipseων

exemplum inter præcedentia omisi, sed consulto : hoc sc., ex Aristoph. *Eip.* (180.) *πόθεν βροτοῦ με προσέβαλ'*, ὧναξ' Ἡράκλεις. Quamvis enim mere Attica censeatur et hæc ellipsis, qua desiderari existimatur vel αἴσθησις, vel ὁσμή, tamen quod majorem ceteris audaciam præ se ferat, et vix in soluta oratione recipiendam, (ut omittam, de eo quod subaudiendum est, non satis constare) ceteris admiscere nolui. Alioqui et Corinthum ejus meminisse non ignoro, subaudientem vel φωνή vel ὁσμή.

Venio nunc ad alia vocabula, quæ per ellipsin omissa inveniuntur : quorum tamen nullam, (quod sciam,) mentionem ille facit, sicut nec multorum, de quibus antea lectorem monui. Est igitur, (ut ei voci, quæ prima in mentem mihi venit, primum inter illas, quas additurus sum, locum tribuam,) usitatissima ellipsis nominis *δορά*, quo Pellis significatur. Manavitque jam inde ab Homero istud ellipseus genus. Legimus enim ap. eum *παρδαλέη* pro *παρδαλέη δορά*, s. *παρδάλεως δορά* : Il. Γ. (17.) de Alexandro, *Παρδαλέην ὤμοισιν ἔχων καὶ καμπύλα τόξα*. Legimus ap. Eund. et *κυνέη* : eique magis etiam peculiarem signifi. tribui videmus. Eadem vero forma dicitur *λυκέη*, et *λεοντέη*, et *τραγέη*, et in soluta oratione, *λυκῇ*, et *λεοντῇ*, et *τραγῇ*, significando *λύκον δορά*, et *λέοντος*, et *τράγον*. Sic etiam *ἄλωπεκῇ* ex *ἄλωπεκέη*, Vulpina pellis : ut in celebri illo Prov. Ἄν ἡ λεοντῇ μὴ ἐξίκηται, τὴν ἄλωπεκῇν πρόσαψον, vel potius *πρόσραψον*, i. e. Si leonina pellis pertingere non possit, vulpinam assue. At Erasmus vertit, Si leonis exuvium non sufficit, adde vulpinum : legens *πρόσαψον*, et propriam verbi *ἐξίκεται* significationem non intelligens. Siquidem his verbis, ἂν ἡ λεοντῇ μὴ ἐξίκηται, significatur, Si leonina pellis brevior sit quam ut pertingere possit eo, quo illam pertingere vis : (nisi quis verbo Pervenire uti malit.) Esse autem sumta metaphorā videtur a vestimentis quæ e pellibus conficiuntur. Et hæc quidem de vera Proverbii hujus interpretatione dicta sint, quæ a me prætermissa fuisse in iis, quas edidi, Animadversionibus in Erasmicas quorundam Proverbiorum expositiones, nemo eorum mirabitur, qui temporis in eas insumti brevitatem noverit. Sed ut ad *δορά* redeam, cum aliis etiam quibuslibet adjectivis hujus generis subaudiendum relinquatur : adeo ut etiam *ἀνθρωπεύη* ita dictum sit ab Herodoto de Pelle hominis.

Illi autem ellipsi plane affinis ea est, qua substantivum *κρέας* subaudiendum relinquatur : cum sc. dicitur *βόειον* pro *βόειον κρέας*, Bovilla caro. Sed Latini magis etiam quam Græci ellipsi hic utuntur, Bovillam itidem dicentes vel Vitulinam pro Bovilla vel Vitulina carne. *Οἶνος* etiam nec non *ὑδωρ* ex iis substantivis sunt, quæ subaudienda nonnunquam relinquuntur : dicunt enim *ἄκρατον* sine adjectione, *οἶνον ἄκρατον* declarare volentes : et *ψυχρόν* itidem, cum *ὑδωρ ψυχρόν* intelligi volunt. Et quod ad *ἄκρατον* quidem attinet, in promptu exempla sunt : sed et cum cognomine, quod unumquodque vini genus a nomine loci accipit, substantivum ipsum subaudiendum relinquere consueverunt. Exempla cum alibi tum ap. Athen. inveniri possunt. Si autem e carmine aliquod petere hic fas est, (cum potius ellipses solutæ orationis mei sint argumenti,) e Theocr. locum proferam, unde utrumque eorum, quæ dixi, exemplo confirmari poterit. Is est in Idyllio, quod *Κυνίσκας* Ἐρως inscribitur (15.) *δύο μὲν κατέκοψα νεοσσῶς, Θηλάζοντά τε χοῖρον· ἀνῶξα δὲ βύβλινον αὐτοῖς Εὐώδη, τετάρων ἐτέων, σχεδὸν ὥς ἀπὸ λανῶ*. Hic jam habes *βύβλινον* pro *οἶνον βύβλινον*. Uno autem interjecto versu, Ἦδη δὲ προϊόντος, ἔδοξ' ἐπιχειρῆσαι ἄκρατον Ὀἶνος ἢ θελ' ἕκαστος· ἔδει μόνον ὥτινος εἰπεῖν. Hic itidem *ἄκρατον* legis pro *οἶνον ἄκρατον*. Sit autem Lat. Merum s. Meracum pro Mero vino dicere notissimum est : et quemadmodum in illo [113] proxime præcedente loco *βύβλινον* pro *βύβλινον οἶνον* dixerat, sic e Lat. linguæ consuetudine esse, dicere Falernum absolute pro Falerno vino, Cæcubum, pro Cæcubo vino, (ut alia cognomina omittam,) ii duntaxat ignorare possunt, quibus cum Poëtis Lat. nulla unquam familiaritas intercessit. Quod autem magis

mirum videri possit, quamvis adjectiva sint hæc nomina, Falernum, Cæcubum, cum quibus substantivum subaudiri necesse est, iis tamen, (ac præsertim illi priori,) epitheta adjungere, tanquam substantivis, minime dubitarunt. Tanti videlicet hæc vocabula, quod vini et quidem generosissimi essent cognomina, facienda esse putarunt, ut iis prærogativam illam indulgere fas esse censuerint. Hinc igitur sunt illa, Falernum forte, indomitum, severum, acre, nectarum, atque alia. Sed cum hæc ita sint, quid de eo Tibulli loco judicabimus, in quo Fumosos Falernos, non Fumosa Falerna dicit ? 2, 1. Nunc mihi fumosos veteris proferte Falernos Consulis, et Chio solvite vincla cado. Quidam annotant, mire hoc esse dictum, quasi Lat. Vinum non neutrius, sed masculini generis esset. Is autem, qui Poëtam illum enarravit, ex hoc uno loco, (tanta ejus fuit credulitas,) sibi persuasit, Vinum in singulari quidem numero neutrius esse generis, at pluralem masculini terminationem interdum accipere. Vide obsecro, lector, vide in quam magnum errorem interdum parvæ rei ignoratio impellat. Parvam rem seu levem appello, figuram de qua nunc agimus : quod ex humili (ut ita dicam) Grammaticorum arte cognitio ejus, sicut et aliarum, petenda sit. Sed ea hic non animadversa fecit ut locus alioqui facilis multum negotii faceretur. Ita igitur statuendum est, Tibullum cogente quidem versu, sed audacter tamen, Falernos fumosos dixisse, cum Latini sermonis consuetudo exigeret ut Falerna fumosa diceret ; sed in hac tamen sermonis *καινοπρεπείᾳ* cantione usum fuisse : quod nimirum figura ista, quæ ellipsis appellatur, tueri illam posset. Quod igitur vocabulum per ellipsin subaudiendum esse dicemus ? Libenter ex eo ipso loco illud peterem : ut nimirum quemadmodum Chio cado postea dicit, ita Falernos cardos intelligamus : sed si quem hæc subauditio offendit propter verbum Proferte, (quod non hic videatur significare Proferte in medium, e vinariæ cellæ tenebris eductos, sed potius In mensam afferte,) non defuerit aliud substantivum, quod commode locum vacuum expleat. Possumus enim, si non aliud, calices saltem subaudire. Quidni enim, ut Calicem Falerni, s. Calices Falerni, in genitivo, legimus, ita et Calices Falernos dicere voluisse suspicemur ? Adde quod Græcorum exemplo et hæc ipsa ellipsis confirmari potest : dicentium *μεγάλας προπίνειν* pro *μεγάλας κύλινξ*, ut infra docebo. Atque hæc obiter in eorum gratiam, qui Tibulliana Musa delectantur, dicta sint. Ut autem ad Græcam substantivi *οἶνος* ellipsin revertar, sciendum est, nec *ἄκρατον* pro *ἄκρατον οἶνον*, nec *βύβλινον* pro *βύβλινον οἶνον*, adeo observatione digna esse ut *πολὺν* pro *πολὺν οἶνον*, ap. eundem Poëtam, (18, 11.) Ἦ ῥα πολὺν τιν' ἐπινες ὅτ' εἰς εὐνὰν κατεβάλλεν. Minime enim dubium esse potest quin cum *πολὺν* addi extrinsecus debeat accusativus *οἶνον*. Verum enimvero ne ut Homerus laudibus vini a Flacco vinosus arguebatur, ita ego tam prolixa de ellipsi nominis vinum significantis dissertatione vinosus itidem arguar, ad aquam transeo : si prius lectorem monuero, tradidisse quosdam, *τὸν γλυκὺν* a Medicis itidem dici *τὸν γλυκὺν οἶνον*. Sed vereor ne qui hoc annotarunt, *γλυκὺν* cum *γλυκὺς* confuderint. Latius autem patere *τοῦ γλυκέος οἶνον* signif. quam ejus, quod *γλυκὺν* neutro genere appellant, meus Thes. docebit. Fateor alioqui Aristot. uno eodemque loco *γλυκὺν* et *ἄκρατον* eadem ellipsi dixisse, in Probl. *Διὰ τί ὁ γλυκὺς καὶ ὁ ἄκρατος καὶ ὁ κυκεὼν μεταξὺ πινόμενοι ἐν τοῖς πότοις, νήφειν ποιοῦσι*. Commode autem, cum a vino ad aquam transire vellem, i. e. ab ellipsi nominis *οἶνος*, ad ellipsin nominis *ὑδωρ*, in Medicorum mentionem incidi : quod hanc ab illis manasse verisimile sit. Sed ut hoc in dubio relinquamus, usitatissimam esse, et Latinos hanc quoque imitari constat. Exempla autem nominis *ψυχρόν* positi pro *ὑδωρ ψυχρόν* idem Thes. suppeditabit. Latinos porro eodem modo Frigidam pro Aqua frigida dicere, notins esse puto quam ut testimonio ullo confirmare necesse habeam. Sed Caldam itidem elliptice dici sciendum est : et hac

ellipsi Martialem præsertim fuisse delectatum: ap. quem legimus, l. 1. Jam defecisset portantes calda ministros, Si non potares, Sextiliane, merum. Invenitur autem utrumque adjectivum elliptice usurpatum in uno eodemque versu, Frigida non deerit, non deerit calda petenti. Ne quis autem ellipsin substantivi hujus novam esse putet, id est a recentioribus duntaxat Scriptoribus consuetam, ap. Plautum quoque extare sciat.

[114] Ut autem ad vinum ex aqua revertar, (i. e. ad ea quæ ad vinum pertinent,) exemplum ellipsews nominis κύλικες, i. e. Calices, quod me exhibiturum pollicitus sum, jam nunc repræsentabo. In illo igitur, quem ex Aristot. Probl. attuli, loco, post illa verba, Διὰ τί ὁ γλυκὺς καὶ ὁ ἄκρατος καὶ ὁ κυκεὼν μετακινούμενοι ἐν τοῖς πότοις, νήφειν ποιοῦσι, sequitur, Καὶ διὰ τί ἦττον μεθύσκονται οἱ ταῖς μεγάλας κωθωνίζόμενοι. Sic autem et μεγάλας προπίνειν aut etiam πίνειν dicitur. Eodemque modo ap. Cic. Verr. 3. hoc ellipsews genus habemus, quædam sequendo exemplaria; nam in hoc loco:—Discumbitur; fit sermo inter eos, et invitatio, ut Græco more biberetur; hospes hortatur: poscunt majoribus poculis; celebratur omnium sermone lætitiæque convivium:—in hoc, inquam, loco nonnulli Codd. habent duntaxat Poscunt majoribus: absque substantivo illo Poculis. Ceterum ut in illis locis videmus ἐλλείπειν substantivum illud, ita et in alia sermonis forma ejus ellipsin habemus, veluti cum dicitur προπίνειν φιλοτησίας a Luciano (Pseudol. §. 31.) pro προπίνειν φιλοτησίας κύλικα, vel τὸν φιλοτησίας κύλικα. Atque hæcenus de ista quoque ellipsi dictum sit, quæ vino peculiaris esse videtur, i. e. κύλικι quæ vino plena est: quamvis alioqui aqua itidem infundi ei possit. Sed qualis φιλοτησίας κύλιξ esse possit aqua plena? Ideo hanc ellipsin ad Vinum, non item ad Aquam pertinere dixi.

Sed ut ad aliud ellipsewn genus magis etiam frequentium veniam, de nominis ἱμάτιον, nominis ἔθος, nominis γλῶσσα subauditione disseram. Cum autem γλῶσσα dico, eum hujus vocabuli usum intelligo, quo ponitur pro Sermone; ideoque non minus φωνή, (si cui videatur,) subaudiri possit, ut infra docebo. Sic pro ἱμάτιον aliud ejusdem significationis assumi extrinsecus queat. Exemplum habemus in isto Timonis Lucianici loco, (§. 27.) Προσωπεῖον περιθέμενος ἐρασιμώτατον, διάχρυσον καὶ λιθοκόλλητον, καὶ ποικίλα ἐνδύς, ἐντυγχάνω αὐτοῖς. Hic enim subaudiri ἱμάτια longe manifestissimum est. Sed non minus ἐνδύματα subaudire liceat, præsertim cum hic sit participium ἐνδύς: alioqui ἱμάτια usitatus esse quam ἐνδύματα, nemo inficiari possit. Ita cum verbo φορεῖν adjectiva quædam eandem ellipsin habent, veluti cum dicitur λευκά vel μέλανα φορεῖν, aut ἀνθινὰ φορεῖν: ut Phylarchus ap. Athen. (521.) scribit, lege cautum fuisse apud Syracusios, mulieres μὴ κοσμεῖσθαι χρυσῶ, μηδ' ἀνθινὰ φορεῖν. Sic Martialis Ianthina et Coccina dixit, subaudiens Indumenta, s. Vestimenta, i. e. ἱμάτια: 2. Coccina formosæ donas et ianthina mæchæ. Illud autem μέλανα φορεῖν adeo usitatum fuit pro μέλανα ἱμάτια φορεῖν, ut etiam nomen et verbum e duabus illis orationis partibus composuerint, eadem ellipsi servata. Extat enim μελανοφορεῖν pro μέλαν ἱμάτιον φορεῖν, vel μέλανα ἱμάτια: extat item μελανοφόρος. Dicunt porro eodem modo et πένθιμα pro ἱμάτια πένθιμα. Nec dubium est quin ap. Plut. οἱ ἐν πενθίμοις ὄντες dicantur Qui lugubria vestimenta gestant, sive Qui veste lugubri sunt vestiti, ut loquitur Terent. Nam in illo genere loquendi, præter ellipsin, observatione dignissimus est præpositionis ἐν usus: qui similis est vel potius idem est cum eo, quod In apud Latinos habet, cum dicunt In tunica, de eo qui est Tunicatus: In crepidis, de eo qui est Crepidatus. Locos autem, in quibus præp. ἐν hoc significat, Thes. mens tibi exhibebit: quibus cum alii addi possunt permulti, tum vero ex illo ipso Scriptore, nimirum Plut., 'Ο ἐν περιπορφύρῳ: ut si Latine dicas Qui est in purpura, de eo qui purpura est amictus. At vulg. Lexicorum consarcinatores cum neque ellipsin illam, neque

illum præpositionis ἐν usum intelligerent, verterunt verba illa οἱ ἐν πενθίμοις, Qui in luctuosus et lugubribus versantur. Jam vero et nomen ἐσθῆς, quod synonymum est, eodem modo plerisque locis ἐλλείπει, veluti cum dicitur ἡ περιπορφύρος sine adjunctione: ut ap. Plut. illud 'Ο ἐν περιπορφύρῳ, sub. ἐσθῆτι, Purpura amictus, Purpuratus.

Illam autem nominis ἔθος subauditionem locum habet, ubi dicitur τὸ Ἑλληνικὸν pro τὸ Ἑλληνικὸν ἔθος: et τὸ βαρβαρικὸν pro τὸ βαρβαρικὸν ἔθος. Sic κατὰ τὸ νησιωτικὸν ap. Eund. eadem subauditione. Eademque forma dicitur τὸ ἀρχαῖον sine adjunctione. Lucian. (Bacch. 7.) Καὶ πρὸς τὸ ἀρχαῖον ἀνατρέχουσι. Itidem ap. Plaut. et Terent. legimus, Antiquum obtinere, elliptice dictum, subaudiendo vel Morem vel Ingenium, aut aliquid tale. Sed alicubi cum τὸ Ἑλληνικὸν et τὸ βαρβαρικὸν aliisque hujusmodi subaudiri ἔθνος existimandum est.

Præsertim vero nominis γλῶσσα vel φωνή valde familiaris est. Sic ἡ Ἑλληνικὴ vel ἡ Ῥωμαϊκὴ etc. pro ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα s. φωνή dicitur, et pro Ῥωμαϊκὴ γλῶσσα s. φωνή. Aut etiam ἡ τῶν Ἑλλήνων, et ἡ τῶν Ῥωμαίων. Lucian. in Jove Tragædo (§. 13.) Οὐχ ἅπαντες, ὦ Ζεῦ, τὴν Ἑλλήνων συνίασιν. Tale est autem ἡ Ἀθῆναι pro ἡ Ἀθῆναι γλῶσσα: quod nunquam et adjectivum adjunctum habet, ut cum Gramm. τὴν παλαιὰν Ἀθῆναι pro τὴν παλαιὰν Ἀθῆναι γλῶσσαν dicunt. Ut porro γλῶσσα s. φωνή in his aliisque hujusmodi subauditur locis, sic ubi idem ille Scriptor Lucianus dicit, (Nigr. §. 11.) Μικρὸν φθέγγονται καὶ ἰσχνὸν καὶ γυναικῶδες, tunc verbale, quod ab illo ipso verbo φθέγγεσθαι deductum est, commode subauditur: nimirum φθέγμα. Observandumque est plerumque hoc usu venire, ut verbale illius verbi, quo utitur Scriptor, subaudiri debeat.

[115] Διάστημα quoque ex eorum est numero, quæ per ellipsin supprimuntur. Cujus ellipsews Thucydides præsertim Schol. fidem facit, aliquot locis hoc substantivum apud eum subaudiens: e quibus sunt hi: (3, 94.) p. 114. μετὰ δὲ κατὰ κώμας ἀτειχίστους, καὶ ταύτας διὰ πολλοῦ, καὶ σκενῇ ψιλῇ χρώμενον: (6, 11.) p. 201. Τῶν δ' εἰ καὶ κρατῆσαιμεν, διὰ πολλοῦ γε καὶ πολλῶν ὄντων, χαλεπῶς ἂν ἄρχειν δυναίμεθα. Eodem modo, ἐκ πολλοῦ pro ἐκ πολλοῦ διαστήματος, item ἐν πολλῷ pro ἐν πολλῷ διαστήματι, (2, 89.) p. 78. Μὴ ἔχων τὴν πρόσοψιν τῶν πολεμίων ἐκ πολλοῦ. Sic (4, 32.) p. 133. Καὶ οἱ ἀπορώτατοι τοξεύμασι καὶ ἀκοντίοις καὶ λίθοις καὶ σφενδόναις ἐκ πολλοῦ ἔχοντες ἀλκήν. Exemplum autem dativi πολλῷ pro πολλῷ διαστήματι, præcedente præpositione ἐν, habes cum alibi, tum (7, 36.) p. 245. Καὶ τὴν ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι ναυμαχίαν οὐκ ἐν πολλῷ πολλαῖς ναυσὶν οὔσαν. Denique et ἐπὶ πολλῷ ἐπὶ πολλῷ διάστημα ap. Eund. legitur. Si quis tamen aliud quodpiam substantivum afferret, quod signif. talem haberet, ac non minus commodum esset, eum nequaquam ad illius substantivi διάστημα subauditionem astringendum putarem. Verum quod attinet ad gen. πολλοῦ, præcedente præp. ἐκ vel διὰ, sciendum est aliam potius subauditionem nonnunquam illi convenire, nimirum genitivi χρόνον. Atque adeo ut cum ἐκ πολλοῦ sæpe quidem χρόνον, nonnunquam vero et διαστήματος subaudiendum relinquatur; ita vicissim cum διὰ πολλοῦ sæpe quidem διαστήματος, ut ap. Thuc., interdum vero et illud χρόνον subaudire oportet. Ideoque perperam Bud. cum his loquendi formulis ἐκ παλαιού et διὰ μακροῦ, in quibus est ellipsis genitivi χρόνου, miscet locum illum Thuc. Οἰκοῦν δὲ κατὰ κώμας ἀτειχίστους, καὶ ταύτας διὰ πολλοῦ. Et quoniam duo ista διὰ πολλοῦ et ἐκ πολλοῦ, interdum confundi possunt, sæpe vero distinguenda sunt, de hoc quoque aliquid lectori profuturum dicam. Loquor autem de διὰ πολλοῦ et ἐκ πολλοῦ, ubi ad temporis, non loci, spatium s. intervalum referuntur: et dico, alicubi quidem ἐκ πολλοῦ dici posse non minus quam διὰ πολλοῦ, aut versa vice: alicubi vero διὰ πολλοῦ dici, ubi ἐκ πολλοῦ locum habere nullo modo possit. Ut autem eos, qui allati fuerunt, locos, in exemplum sumamus, si quis genitivo πολλοῦ, non μακροῦ, uti vellet, ap. Arrian.

posset non minus ἐκ πολλοῦ quam διὰ πολλοῦ dicere, eodem sensu; at in Luciani loco pro Δόξαν μοι διὰ πολλοῦ προσειπεῖν, itidem dici non posset δόξαν μοι ἐκ πολλοῦ προσειπεῖν. Ceterum hoc quoque sciendum est, Schol. Thuc. illo vocabulo διάστημα uti alicubi etiam, ubi de tempore agitur, sed addentem illi gen. χρόνον: nam ἐπὶ πολὺ poni ait pro ἐπὶ πολὺ διάστημα χρόνον: in isto Thuc. loco, (4, 72.) p. 145. meæ Ed. Καὶ ἐγένετο ἵππομαχία ἐπὶ πολὺ, ἐν ᾗ ἄξιουσιν ἑκάτεροι οὐχ ἥσσους γενέσθαι: hic enim post ἐπὶ πολὺ addit, διάστημα χρόνον δηλονότι. Verum in iis, quæ subaudiuntur, ratio habenda est et consuetudinis linguæ, et peculiariter etiam, si fieri potest, sermonis scriptori, in quo versamur consueti. Ut porro cum ἐν ὀλίγῳ subaudit alicubi διαστήματι, ita quodam in loco subaudiri ab eo videmus τόπῳ.

Μέτρον quoque subaudiendum censetur ab eod. Schol. in hoc ejusd. Historici loco, (2, 89.) p. 78. Οἱ δ' ἐκ πολλῷ ὑποδεστέρων, καὶ ἅμα οὐκ ἀναγκαζόμενοι, μέγα τι τῆς διανοίας τὸ βέβαιον ἔχοντες ἀντιπολιμῶσιν. Hic enim πολλῷ pro πολλῷ τῷ μέτρῳ dictum esse censet. Verum hæc subauditio merito censi perίεργος possit, meo quidem iudicio. Quod autem de hoc loco dicetur, idem et de isto diceudum videtur: (45.) p. 63. Οὐχ ὅμοιοι, ἀλλ' ὀλίγῳ χείρους κριθείητε.

Ad μέρος autem quod attinet, de quo me verba facturum sum pollicius, antequam dicendi de ellipsi substantivorum finem facerem: primum quæ de illius vocabuli subauditione scribit Bud., referre, deinde iis, qui addenda videbuntur, adungere decrevi. Primum igitur sciendum est eum cum τὸ ἐμὸν subaudire μέρος, in isto Plat. loco, in Timæo, Καὶ τὸ μὲν ἐμὸν οὐδὲν θαυμαστόν, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν δόξαν εἴληφα καὶ περὶ τῶν πάλαι γεγονότων καὶ τῶν νῦν ὄντων ποιητῶν, i. e. τὸ ἐμὸν μέρος, inquit. Sic autem interpretatur, Et quidem, quod ad me pertinet, nihil mirum est, hoc me efficere non posse. Affert et e Synesio, Κάγω τό γ' ἐμὸν εἶας ἄν χαίρειν αὐτόν. Sed Plat. Hippiā Majore, τὸ ἐμὸν πρᾶγμα pro eod. dixisse, (i. e. ead. signif. qua τὸ ἐμὸν μέρος,) annotat: ΣΩΚΡ. 'Ραδίως ἄρα μαθήσομαι καὶ οὐδεὶς με ἐξελέγξει ἐτι. 'ΙΙΙ. Οὐδεὶς μέντοι φαῖλον γὰρ ἂν εἴη τὸ ἐμὸν πρᾶγμα καὶ ιδιωτικόν. Exp. autem, Quippe ineptus essem, similisque idiotæ, si perdocere te non possem. Verum, (quod pace tanti viri dictum sit,) aliquid inter hæc discriminis esse arbitror, nimirum inter τὸ ἐμὸν μέρος et τὸ ἐμὸν πρᾶγμα: et τὸ ἐμὸν μέρος esse omnino quod dicimus, De ma part: ubi verbum verbo respondet. At vero τὸ ἐμὸν πρᾶγμα potius exprimi posse per vocabulum Fait: veluti cum dicimus, Ce ne seroit pas le fait d'un homme de bien. Et hoc quidem obiter dictum sit. In alio porro suorum Comm. loco, de defectuosis sermonis modis loquens, affert e Lysia, Καὶ τό γε ἐπ' ἐκείνῳ εἶναι ἐσώθης: interpretans, Et quantum in eo fuit, servatus es. I. e., (inquit,) Καὶ τό γε κατ' αὐτόν, vel καὶ τό γε ἐς αὐτόν ἦκον μέρος. Ut Synes. τό γε ἐφ' ἡμῖν, Quantum quidem in nobis fuit. Aristot. de Gen. Anim. 1. Διὸ καὶ Ἐμπεδοκλῆς εἴκοι λέγειν ὁμολογούμενα τούτῳ τῷ λόγῳ, τόγε τοσοῦτον, [116] Hæc quidem certe in parte Duntaxat in hoc loco. Sed quamvis vocabulum partem interpretationi loci hujus adhibeat, non posse tamen μέρος hic itidem subaudiri, aut certe non posse illi eum, quem in illis prioribus locis habet, usum tribui, longe manifestissimum est. Siquidem ibi uti possumus Latino genere loquendi, in quo itidem vox ea, qua μέρος significant, subauditur interdum cum sc. dicunt, Pro mea virili, Pro tua virili. Nihil enim obstat quominus et in illo loco, Καὶ τό γε ἐπ' ἐκείνῳ εἶναι ἐσώθης, resolvens orationem, dicas, Is te pro sua virili servavit; aut etiam, suam orationi formam relinquendo, Pro ejus virili servatus es. Atque adeo ipsemiet Bud. alibi hoc interpretationis genus agnoscit. Τὸ σὸν μέρος cuiu dicunt, (inquit,) significant, Quantum in te fuit, Pro parte virili. Et τὸ μέρος, ut Demosth. (367.) Οὕτω γὰρ διέθηκας αὐτοὺς, οἶμαι, τὸ μέρος σὺ, ὥστε μὴ τοῖς φίλοις βοηθεῖν, μήτε τοὺς ἐχθροὺς ἀμύνασθαι δύνασθαι. Sic Isæus, τὸ κατὰ σαντοῦ μέρος dixit: et

A κατ' ἐμαντοῦ μέρος: quod et τὸ ἐπ' ἐμοὶ et τὸ κατ' ἐμὲ dicitur. Sic Dinarch. in Philoclem, κατ' αὐτοῦ μέρος, Quantum in se fuit. Hæc ille. Sed non dubium est quin scr. sit in illo Isæi loco, κατὰ τὸ σαντοῦ μέρος. Atque ut dicendi de hac ellipsi finem faciam, sciendum est τὸ ἐμὸν, (sicut et τὸ ἐμὸν μέρος, integre dictum,) duo significare: interdum quidem Quantum in me fuit, Pro mea parte virili; interdum vero Quantum ad me attinet. Itidem certe et nostrate lingua illo genere loquendi, ad verbum respondente, De ma part, modo hoc, modo illud significamus. Quin etiam quod attinet ad illud genus loquendi, τὸ ἐμὸν μέρος, τὸ σὸν μέρος, &c. merito et ipsum ellipticum esse pronuntiabimus? Sed cum in promptu sit præpositionis κατὰ subauditio, ut τὸ ἐμὸν μέρος dici pro κατὰ τὸ ἐμὸν μέρος dicamus: alia præterea mihi in mentem venit meum Gr. L. Thes. scribenti: ut nimirum τὸ μέρος, (siquidem et τὸ μέρος dici videmus pro τὸ ἐμὸν μέρος,) primo dictum sit pro ὅσον δύναμαι συμβάλλεσθαι μέρος, (sicut legimus ap. Plat. Μέγα μέρος εἰς τοῦτο ἢ τῶν χρημάτων κτήσεις συμβάλλεται,) deinde addi cœperit ἐμὸν vel σὸν, vel aliud pro loco. Si tamen subauditionem illam priorem aliquis tutiorem esse dicat, ei minime repugnabo; sed interim et alteram illam in medium attulisse nihil nocuerit.

Nunc ad μέρος venio in prima sua et propria signif. positum. Ejus subauditionem jam inde ab ipso Hom. uianasse videmus, ap. quem non solum sing. μέρος, sed et plur. μέρη subaudiendum relinquitur. Omnium vero frequentissima ellipsis est in ἡμῖν: neque enim dubium est quin ut ἡμίσεια pro ἡμίσεια μοῖρα, sic ἡμῖν pro ἡμῖν μέρος dicatur. Sic cum τὸ πλεον et τὸ πλείστον non raro subaudiri μέρος comperiemus. Plerumque vero cum gen. locum hæc subauditio habet. Thuc. (2, 13.) p. 53. Ἔστι δὲ αὐτοῦ ὃ καὶ ἀφύλακτον ἦν. Sic ap. Eund. τὰ πολλὰ τῆς γῆς, pro τὰ πολλὰ μέρη. Lucian. in Dialogo qui Πλοῖον vel Εὐχαὶ inscribitur, Τὴν κόμην ἐπ' ἀμφοτέρω τοῦ μετώπου ἀπηγμένην, pro ἐπ' ἀμφοτέρω μέρη. Observatione autem dignissima est hujus pluralis ellipsis, et in Lapithis (§. 44.) ubi dicit, Διεῖλε δὲ τοῦ νυμφίου τὸ κρανίον ἐς δύο. Alia non pauca adungere exempla possem; sed istis contentus, ad μέρος, quod Partem corporis, i. e. Membrum, significat, venire malo. Legimus itaque ap. eundem illum Historicum, Thuc. τὰ γυνὰ pro τὰ γυνὰ μέρη: 3, (23.) p. 90. Καὶ ἐτόξενόν τε καὶ ἐσηκόντιζον ἐς τὰ γυνὰ. Sic certe et ap. ceteros Scriptt., præsertimque Historicos, γυνὰ cum hac ellipsi habemus. Itidem ap. Xen. subaudiemus μέρη cum τυφλὰ et ἄσπλα, et ἄχειρα, in hoc pulcerrimo, i. e. pulcerrimam sententiam habente, loco: K. II. 3, (3, 20.) Μωρὸν γὰρ τὸ κρατεῖν βουλομένους, τὰ τυφλὰ τοῦ σώματος καὶ ἄσπλα καὶ ἄχειρα ταῦτα ἐναντία τάττειν τοῖς πολεμίοις φεύγοντας. Ubi observare etiam debemus addi gen. σώματος: qui certe et cum illo μέρος in locis præcedentibus aliisque ejusmodi, subaudiri a nobis debet: si quidem exactam, ut ita dicam, subauditionem esse velimus. Cum enim dicitur μέρος pro Parte corporis, non dubium est quin subintelligamus σώματος: sed hæc ellipsis ex earum est numero, quæ ita sunt familiares, ut non sentiantur. Hic porro gen. σώματος, cujus latentei quodammodo ellipsin cum μέρη esse dico, (ut vicissim substantivi μέρη cum σώματος ellipsin in illo Xen. loco habemus,) in memoriam mihi revocat Marci locum, in quo γυμνοῦ genitivi ejusdem subauditionem poscit: 14, (51.) Καὶ εἰς τις νεανίσκος ἠκολούθει αὐτῷ, περιβεβλημένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ. Observa igitur hic quidem σώματος subaudiri cum γυμνοῦ, non autem μέρους: at in loco Thuc., quem paulo ante attuli, ἐλλείπειν μέρη vel potius μέρη τοῦ σώματος, loquendo exactius, uti dixi.

Nomina quoque γένος et ἔθνος per ellipsin splendida relinquuntur. Ac de nominis quidem ἔθνος subauditione dictum a me paulo ante fait: obiter tamen. Quod vero ad γένος attinet, sciendum est posse et ibi subaudiri, videlicet cum Ἑλληνικὸν et βαρβαρικόν: sed commodiorem esse nominis ἔθνος subauditionem: quod itidem cum Χαλκιδικὸν in alio

loco λείπειν existimat Schol. Ubi autem scribit A Paus. Ἐλείπετο γὰρ τῆς Εὐρυσθένης οἰκίας τὸ πρὸς ἀνδρῶν Λεωνίδας ὁ Κλεωνύμου, non aliud quam γένος subaudiri posse constat: idemque de aliis ejusmodi locis sentiendum est.

[117] Sunt vero et quædam ellipses, quæ plus negotii exhibere possunt: ubi videlicet aliquid subaudiri manifestum est, sed quidnam sit illud, non item. Veluti cum dicitur τρισχιλίων ὠνεῖσθαι, quis, prima fronte, non dubitet quid cum τρισχιλίων subaudire debeat? Verum in ellipsis hujusmodi patrium morem ex aliorum locorum collatione inquirere oportet. Verbi gratia, hic cum τρισχιλίων subaudiri gen. δραχμῶν potius quam alium, dicendum videtur, ex iis, quæ Bud. de computatione per drachmas se observasse testatur. At cum dicitur ὠνεῖσθαι πολλοῦ aut ολίγου, minime dubium est quin ἀργυρίου subaudiri debeat.

Sunt denique et quædam latentes (ut ita dicam) ellipses, et quæ minime sentiuntur: ut modo dicebam de genitivo σώματος, subaudiendum esse cum nomine μέρος, quando de Membro dicitur. Adeoque illud loquendi genus, ὠνεῖσθαι τρισχιλίων δραχμῶν, facit ut reminiscar ejus, quod ab Eust. scribitur, nimirum iu ὠνεῖσθαι χρυσοῦ esse ellipsin; quis enim hic quicquam ἐλλείπειν suspicetur? Sed et cum dicitur ἡμῖν, quis imperfectum sermonem esse cogitat? Idem dici potest et de πατρί: idem et de δηρὸν, quod poeticum est. Nam cum πατρί subaudiendum relinquitur γῆ: cum δηρὸν autem accus. χρόνον, Eust. etiam teste. Fortasse tamen adverbialiter poni, non minus recte dici queat. Sed et hoc nosse oportet, quod a Bud. annotatur, interdum nihil subaudiri, (ubi nimirum aliquid subaudiendum videri possit,) sed esse sermonis mutationem, ornatus causa: ut ap. Aristot. Εὐ δὲ καὶ τὸ τῶν ὀνύχων μεμηχανήνται, Natura etiam commode unguis machinata est. Greg. Naz. Τὰ δὲ τῶν ἐλπίδων φροῦδα, Jam spes evanuerat. Idem, Αἰσχρὰ μὲν τὰ τῆς ἐκστρατείας: i. e. ἡ ἐκστρατεία, Ipsa expeditio turpis et ignominiosa. Hæc illius est sententia, sed cui fortasse non omnes assentiantur, iu his quidem certe locis.

DE nominis substantivi ellipsi satis multa dixisse mihi videor: pro meo quidem certe instituto, (alioqui si singula ejus exempla persequi vellem vel unius artis grammaticæ libri magnum mihi numerum adjecissent,) de adjectivo itaque sermo nunc erit et quidem brevis: cum pauca subauditionis ejus exempla reperiantur, vel potius paucissima præ iis quæ in substantivo habemus.

Cum dicitur διὰ χρόνον, tunc (ubi quidem de longo temporis spatio agitur) adjectivum πολλοῦ merito nos subaudituros esse puto: quoniam alicubi ipsi Scriptores addunt. Atque adeo convertitur (ut ita dicam) ellipsis in hoc loquendi genere; sicut enim nonnunquam διὰ πολλοῦ, subaudiendo substantivum χρόνον, dicitur: ita vicissim διὰ χρόνον, subaudiendo adjectivum πολλοῦ. Nonnunquam vero non alterum tantum, sed utrumque ponitur. Quæ exemplis confirmabo. Lucian. (Nigr. §. 2.) Δέξαν μοι διὰ πολλοῦ προσεῖπεν. Plato de Rep. 1. Διὰ χρόνον γὰρ καὶ ἐωράκειν αὐτόν. Aristoph. Πλ. (1046.) Ἔοικε διὰ πολλοῦ χρόνου σ' ἐωρακέναι. Quod autem excepi, ubi de longo temporis spatio agitur, ideo feci quod διὰ χρόνον interdum dicatur etiam simpliciter de Interjecto aliquo temporis intervallo, ut in meo Thes. docui. Quod qui noverit, melius illum jocum, qui ap. Xen. subest his verbis διὰ χρόνον, intelliget. Nam K. Π. 1, (4, 28.) p. 13. meæ Ed., cum dixisset Cyrus Medo τοὺς συγγενεῖς apud Persas osculari se mutuo, ὅταν ἴδωσιν ἀλλήλους διὰ χρόνον: Medus cum a Cyro digressus esset, et jam se itineri dedisset, mox redit, et se διὰ χρόνον ἤκειν dicit. Ad quæ respondet Cyrus, Νῆ Δία, δι' ολίγον γε. Qui jocus intellectus faciet ut non miretur lector hic ολίγον cum διὰ χρόνον jungi, cum contra πολλοῦ subaudiri cum illis verbis solere dictum sit. Et de hoc loquendi genere hactenus. Magis autem mira videri possit hujus adjectivi subauditio in plurali quam huic Thuc. loco Scholiastes assignat: (2, 25.) p. 57.

Gloss.

Καὶ ἐς Μεθώνην τῆς Λακωνικῆς ἀποβάντες, τῷ τείχει προσέβαλον ὄντι ἀσθενεῖ, καὶ ἀνθρώπων οὐκ ἐνόντων. Hic enim Schol. λείπειν dicit πολλῶν. Sed contraversa certe subauditio ista esse possit, siquidem etiamsi fateamur Thuc. non intellexisse nullos omnino intus fuisse homines, sed fuisse paucos, non necessaria subauditio illa dicitur: quod ea sit in aliis quoque linguis sermonis consuetudo, ut hyperbolice loquentes, nullos esse dicamus ubi sint valde pauci.

Cum βίον videtur existimasse Bud. deesse adjectivum ὅλον, cum dicitur διὰ βίον pro Per totam vitam. Sed dicet quispiam fortassis, e vi præpositionis potius hoc loquendi genus signif. istam accipere. Sic certe ap. Athen. διὰ νυκτὸς pro δι' ὅλης νυκτὸς ab Aristoph. dici quidam testatur. Eodemque modo δι' ἡμέρας interdum significat δι' ὅλης ἡμέρας. Objicere tamen possit quispiam, διὰ νυκτὸς et δι' ἡμέρας interdum videri significare simpliciter Die et nocte, Interdiu et noctu: verum si hoc detur, respondere fortasse licebit præp. διὰ posse cum uno eodemque vocabulo diversam vim pro loco habere. Hæc autem a me ita dicuntur, ut nihilominus illam subauditionem admitti posse fatear.

[118] Cum ὀνύχων adjectivum ἀπαλῶν extrinsecus assumere necesse est, ubi dicitur ἐξ ὀνύχων pro eo, quod Lat. A teneris unguiculis dicunt. Sed tamen frequens est ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων, (quibus verbis Latini interpretationem illam dederunt,) tam rarum contra illud ἐξ ὀνύχων sine illo adjectivo, ut ejus ommissio alicui suspecta esse queat.

Tis quoque iis adjectivis annumerandum fuerit, quæ Scriptores lectori subaudienda interdum relinquunt, si Budæo credimus; is enim τις in quodam Plat. loco supplendum sibi videri tradens, addit, sæpe et ap. Aristot. suppleri. Ego autem pleonasmī nominis hujus exempla mihi abunde suppetere dico, (quorum etiam quædam supra protuli,) contra vero ellipsews a me plura desiderari fateor. Siquidem et in illo Hesiodi versu, (Ἔργ. 1, 12.) τὴν μὲν κεν ἐπαινέσσειε νοήσας, (unde primum et præcipuum illius ellipsews exemplum aliquis sumendum putarit,) pro κεν legisse τις in quodam veteri Codice, aut certe apud aliquem, qui illa verba citaret, vocabulum hoc non illud invenisse mihi videor.

Tria nunc sunt quæ lectorem de his ellipsis scire volo. Primum est, harum quasdam esse peculiariter Atticas, quasdam generaliter Græcas. Secundum, eas ab ipsis Scriptoribus velut digito nobis monstrari, si locos inter se conferamus: cujus rei exemplum attuli supra, p. 95. cum de ellipsi præpositionis εἰς dissererem. Tertium est, eas etiam ellipses, quæ Atticæ sunt, non ita esse Atticas, ut qui eas non usurpabit, Attico sermone uti negetur. Alioqui enim ipsum Aristoph. omnium Ἀττικώτατον nihil minus quam Ἀττικίζειν diceremus, ubi σὺν αὐτοῖσι ταλάροις dicit: quoniam ut ille Ἀττικώτατος, ita hæc ellipsis censetur Ἀττικωτάτη. Locus extat B. (560.) οὐδὲ τὸν τυρόν γε τὸν χλωρόν, τάλαν, Ὀνπερ σὺν αὐτοῖσι ταλάροις κατήσθιε. Sic ἐκ παντὸς dicitur interdum elliptice, sed tamen et ἐκ παντὸς τρόπου, absque ellipsi. Quibus exemplis alia ipse admonitus addere poteris. Jam vero et aliud in mentem venit, cujus admonere non inutile fuerit: nimirum tot exempla ellipsews a me non temere afferri, quamvis non omnes Atticas esse existimem: sed quod earum, quæ generaliter Ἑλληνικαὶ sunt, non minus quam earum, quæ peculiariter Ἀττικαὶ, cognitionem lectori necessariam esse censeam. Spero autem fore ut hæc ab illo animadversæ ad aliarum multarum cognitionem viam patefaciant: aliam, inquam, sive quas Scriptores quilibet inter se communes, sive etiam quas illi, qui artem quampiam tradunt, sibi peculiares habent. Nam suas Grammaticos, suas Mathematicos, suas Medicos habere ellipses videmus.

HIS, quæ de nominum apud Græcos ellipsis dicta sunt, libet aliqua similium apud Latinos ellipsews exempla subjungere, vel potius ea, quæ sparsim jam attuli, recolligere, et alia illis adjicere.

Quemadmodum igitur apud Græcos μῦθον seu

ἔπος per ellipsin omitti dictum est, sic vocem verbum, quæ eandem cum illis signif. habet, aut ejus pluralem verba itidem elliptice subaudiendum relinqui sciendum est: veluti in his loquendi generibus, Paucis complecti, Paucis proponere, docere, Responsum paucis reddere: quæ duo posteriora Virgiliana sunt. Sic, Quid multa? Et rursum per ablativum, Quid multis opus est? Quid multis moror? Omitto illa Comica loquendi genera, quæ hujus nominis ellipsi adjunctam aliam habent: ut ap. Terent. Andria, Paucis te volo. Neque enim duntaxat ablativus verbis, sed infinitivus quoque Alloqui, aut alius ejusmodi, subaudiendus est. Sic ubi idem Comicus dicit, Licetne pauca? duplicem esse ellipsin videmus. Itidemque ap. Plautum ablativus Paucis aliquoties legitur ita usurpatus, ut unica subauditio sermonem explere non possit. Quod vero ad Terentianum illud attinet, Ausculta paucis, Donatus in Andria quidem, alterius lectionis admonet, Ausculta pauca; at in Adelphis, nullam ejus mentionem facit. Atque ut a Comicis ad Virg., et a duplici ellipsi ad simplicem revertar, ap. eum legimus itidem, Talibus accensi firmanur, pro Talibus verbis. Sic Talibus incusat, pro Talibus verbis: et Talibus orabat: item Talibus infit, nec non Talibus affata Æneam. Quin etiam cum duplici ellipsi, i. e. et nominis et verbi, dicitur ab Eodem, quærenti talibus ille Suspirans, imoque trahens a pectore vocem. Hic enim Talibus dictum est pro Talibus verbis respondit.

Sicut *ἀμφοτέραις* vel *ἀμφοτέρῃσι*, subaudiendo *χερσὶ*, sic Ambabus pro Ambabus manibus dictum invenitur.

Atque ut est genitivus *ἑλλειπτικός* cum alibi, tum ubi dicunt *εἰς Ἀπόλλωνος*, subaudientes *ναόν*, sive *ιερόν*: sic Latinos Ad Vestæ, Ad Dianæ, aliaque itidem dicere, subaudientes Ædem, vel Templum, docui supra.

Nec aliter quam *ἐν πολέμῳ* dicunt Græci Historici cum ellipsi, Lat. Historicos In hostico *ἑλλειπτικῶς* dicere videmus, præsertimque Liv. Cui *πολεμῖα* ut illi *φιλίαν*, sic hi Pacatum Hostico opponunt.

Ὅδὸς Græci in plerisque loquendi generibus supprimunt: sic nomen Via aut Iter a Latinis supprimi, vel mediocriter in eorum sermone versatis notum esse potest. Hinc sunt illa, Recta venire, Recta pergere. Item, Qua ibo? Hac ibo. Ablativus autem nominis iter supprimitur, cum dicitur, Bidui, aut Tridui, pro Bidui itinere aut Tridui: ut in h. Cic. l., Nos in castra properabamus, quæ aberant bidui.

[119] Tempus quoque in sermone Latino deficit nonnunquam, ut in Græco *χρόνος*: velut Ab antiquo, pro A tempore antiquo: sicut *ἐκ παλαιῶ* pro *ἐκ παλαιῶ χρόνου* habuisti e Synesio: itidemque *ἐκ παλαιότατον* e Paus., pro *ἐκ παλαιότατον χρόνον*. Sic ap. Virg. Ante expectatum, pro Ante expectatum tempus, G. 3. et hosti Ante expectatum positus stat in agmine castris: vel In ordine, ut alii Codd. habent. Non ignoro tamen Serv. velle Ante expectatum esse unam orationis partem, adverbium videlicet: quod significet Dicto citius, Antequam ejus expectetur adventus. Atque ita scr. essent illa duo vocabula per *ὕφ' ἐν*, sive *ὕφ' ἔν*. Sed simplicius est quod de subauditione dixi: præsertim cum multa ellipseos nominis hujus exempla passim extent. Præcipuus autem ejus est usus, ubi dicitur E quo, vel Ex eo, seu Ex illo. Nemo enim non videat subaudiri ablativum Tempore in hujusmodi locis. Itidemque apud Græcos cum *ἐξ οὗ*, *ἐξ ἐκείνου*, *ἐκ τούτου*, frequentior est quam alibi ellipsis genitivi *χρόνου*.

Est et nomen Dies ex iis quæ per ellipsin tacentur, sicut a Græcis *ἡμέρα*. Eodemque modo, quo hi *τὴν αὐρίον* pro *τὴν αὐρίον ἡμέραν* dicunt, ita illi Crastinum, cum Crastinum diem significare volunt. Itidem Meus natalis, pro Meus natalis dies, ap. Virg. Sic Prima et novissima, pro Prima dies et novissima ap. Ovid. Bruma novi prima est veterisque novissima solis. Commode autem ellipsin nominis Tempus consequitur ellipsis nominis Dies, quam excipere debet ellipsis nominis Hora; ut enim Tempus est generis ap-

pellatio, ita Dies et Hora sunt specierum appellationes: quamvis alioqui Dies pro Temporis etiam signif. alicubi ponatur. Sed quod ad nominis Hora ellipsin attinet, cum apud Græcos non solum cum adjectivis numeralibus subaudiatur, sed et cum aliis quibusdam, apud Latinos ejus ellipsis cum adjectivis illis potius usurpatur. Hæc porro nominis Hora cum numeralibus ellipsis aliam quandam mihi in memoriam revocat, quæ itidem cum numeralibus in utraque lingua usurpatur, sed quæ non ejusdem sunt generis. A Græcis enim *ὁ τριταῖος*, *ὁ τεταρταῖος*, &c. pro *ὁ τριταῖος πυρετός*, *ὁ τεταρταῖος πυρετός*: itidemque a Latinis Tertiana, Quartana, pro Tertiana febris, Quartana febris, dici solet. Has ellipses nominum Tempus, Dies, Hora, aptissime consequetur ellipsis nominis Annus; sed singularis ellipsin nullo exemplo probare in præsentia possum, at ellipseos pluralis anni exemplum suggerit illud usitatissimum loquendi genus A teneris; nam pro A teneris annis dici, pro confesso habetur.

B Præterea ut Græci *μέρος* per ellipsin supprimunt, ita Latini nomen, quod significationi illi *μέρος* respondet, supprimentes, dicunt Pro virili, cum tamen intelligant Pro virili parte: et quidem illud ipsum significantes, quod Græci per *τὸ ἑμὸν* nonnunquam significant, subaudientes illud *μέρος*. Quin etiam hujus ipsius nominis pluralem numerum in alio genere loquendi longe usitatissimo subaudiri ab illis scimus: cum videlicet dicunt, Primas alicui deferre vel secundas, Primas obtinere vel secundas. Exstatque et ap. Cic. hæc ellipsis, dicentem Primas dare alicui, vel deferre: dicentem quoque, Aliquem primas ferre. Sic ap. Terent. elliptice, Non posteriores feram.

Quod vero ad nominis *δορά* ellipsin attinet, an huic quoque respondentem ellipsin sermo Latinus habeat, nondum mihi compertum est. Nam me Vulpinam pro Vulpina pelle legisse, (sicut Græci *ἀλωπεκὴν* dicunt, *ἀλωπεκὴν δωρὰν* significantes, itidemque *λεοντὴν* pro *λεοντὴν δωρὰν*, &c.) affirmare non ausim: cum incertam hac de re meam memoriam esse sentiam. At vero plur. num. Pelles quidam subaudiendum censent ap. Virg., hic sævus tendebat Achilles. Itidemque ap. Cæsarem Tendere legimus in hac signif., sine adjectione positum: nec non ap. Liv. Verum non minus nomen Tentoria quam illud Pelles subaudire possumus. Fortasse vero et tertium aliquod inveniri queat, cujus item subauditio huic verbo non minus sit accommodata.

At eam ellipsin, cui proximum a præcedente locum dedi, valde familiarem Latini habent, ut enim Græci *κρέας* cum *τὸ βόειον*, vel *τὸ μόσχειον*, vel *τὸ ὕειον*, et cum aliis hujus generis adjectivis subaudiendum relinquunt, sic Lat. Bubula, Vitulina, Suilla, pro Bubula, Vitulina, Suilla carne dicere, e variis Scriptorum locis notum esse debet. Atque adeo, (quantum meminisse possum,) frequentius etiam utuntur ellipsi cum his adjectivis Latini quam Græci cum illis. Eodem certe modo et Ferinam pro Carne ferina dicunt: nec dubitavit Virg. huic vocabulo, tanquam substantivi locum obtinenti, adjectivum adjungere: Æn. 1. Implentur veteris Bacchi, pinguisque ferinæ.

An autem et *θήρειον* Græci itidem pro *θήρειον κρέας* dicant, nondum mihi compertum esse fateor. Ceterum in illo Virg. loco meminisse oportet ejus, quod annotatum a me antea fuit de adjectivo Falernum: siquidem cum aliis vocabulis, quæ vini veluti sunt cognomiua, tum vero huic vel maxime epitheta non secus ac substantivo, tribui docui.

[120] Vini appellationem ex iis esse, quas Lat. per ellipsin plerumque supprimant, idoneis exemplis demonstravi, ubi de Græca voce *οἶνος* verba feci: atque ut eadem ellipsi in voce *ὕδωρ* utuntur hi, sic eandem illos in voce Aqua usurpare, simul ostendi.

Ut substantivum *ἱμάτιον* vel *ἱμάτια* Græcus plerumque sermo prætermittit, adjectivo, cui adjungi deberet, contentus, sic in Lat. Vestimenta vel Indumenta interdum omitti, docui. Sed exemplis,

quæ attuli, adjici hoc potest ex Ovidio Met. 11. A Surge age, da lacrymas, lugubriaque indue; nec me Indeploratum sub inania Tartara mitte. Hic enim Lugubria esse Vestimenta lugubria, ut πένθιμα sunt πένθιμα ἱμάτια, manifestissimum est. Itidem vero legimus ap. Propert. Eleg. ult. Et bene habet: nunquam mater lugubria sumsi: Venit in exequias tota caterva meas. Sic denique et ap. Senecam legimus Amicta conjux lugubribus.

Eodem modo, quo Græcis nomen ἔθος nonnunquam ἐλλείπει, apud Latinos Morem interdum videri ἐλλείπειν, (nisi quid aptius assumatur,) planum in superioribus feci.

Non secus etiam ac φωνή omittitur a Gr. Scripto-ribus in quibusdam locis, vocabulum Sermone Latinis in nonnullis prætermittere sciendum tibi est: veluti cum dicunt In Græcum vertere, vel in Latinum. Quintil. 10, 5. Vertere Græca in Latinum, veteres nostri oratores optimum judicabant.

Quemadmodum Græci interdum generale vocabulum ἀργύριον, i. e. generalem signif. habens, subaudiendum relinquunt, interdum et gen. δραχμῶν, cujus particularis est signif.: ita Latinos non solum gen. Pecuniarum subaudire, cum dicunt Repetundarum postulavit: itemque vocem Numi; sed interdum etiam Sestertii subaudiendum relinquere, quidam Grammatici annotarunt.

Denique ut τόπος apud Græcos nonnunquam ἐλλείπειν videmus, sic quoque ap. Plin. sæpe legimus In petrosis, glareosis, arenosis, pro In petrosis, glareosis, arenosis locis.

Ne adjectivorum quidem apud Latinos quoque ἐλλειπόντων exempla desunt; sed ego ad alia festinans, unum duntaxat afferam, simulque ejusdem generis ellipsin inter Græcas a me paulo ante prætermisam, ei adjungam. Dico igitur adjectivum Alius ex iis esse, quæ Lat. nonnunquam per ellipsin supprimunt. Affertur autem in exemplum hic Plinii locus, 36, 9. Omnibus, quæ unquam in mari visæ sunt, mirabiliorem. Hic enim non dubium est quin Omnibus dictum sit pro Omnibus aliis. Itidemque hic Plinii Junioris, Quod deforme arbitrabar, cui assurgere, cui loco cedere omnes oportet, hunc omnibus sedentibus stare. Exemplum autem ellipseos ejusdem generis in sermone Græco, quod me adjuncturum sum pollicitus, est hoc ap. Thuc. 4, (69.) p. 144. meæ Ed. Τάφρον τε καὶ τεῖχη διελομένη ἡ στρατιά, ἐκ τε τοῦ προαστείου λίθοις καὶ πλίνθοις χρώμενοι, καὶ κόπτοντες τὰ δένδρα καὶ ὕλην, ἀπεσταύρουσιν εἴτι δέοιτό τι. Hic enim ipse etiam Schol. ἄλλην cum ὕλην subaudiendum esse judicat: post hæc verba, δένδρα καὶ ὕλην, scribens, ἄλλην δηλονότι. Observandum est autem, hoc vocabulum ex eorum numero esse, quæ alicubi per ellipsin omittuntur, alicubi contra per pleonasmum ex abundanti adduntur; nam pleonasmus hujus ipsius nominis aliquot exempla in præcedentibus attuli.

Unum jam superest, quod te, lector, celare nolim, antequam dicendi de ellipsi finem faciam: nimirum, si magnam exemplorum ejus copiam comparare velis, ea tibi in Gallica lingua si ejus peritiam consecutus es, potius quam in alia ulla quærenda esse. Ibi enim non tales tantum ellipses invenies, quales et Latinus habet sermo, cum Græcis convenientes; sed

alias plerasque, quas ille nullo pacto imitatus est. Magnum autem Gallico sermoni adjumentum ad phrases Græcas assequendas præbet articulus, quem cum Græco communem habet. Nec mirum est si Latini, qui hoc adminiculo destituuntur, multa Græcorum loquendi genera non æque feliciter ac Galli exprimere possint. Sed nonnullis cum alibi, tum vel maxime ubi ellipticus sermo est, exprimendis, quanta sit articuli nostri commoditas, apparet. De iis loquor, quæ articulum in Græco sermone habent. Exempli gratia sæpe dicimus, C'est le plus court par ci, C'est le plus court par là: eodem modo subaudiendo vocem Chemin, quo Græci ὁδὸς subaudiunt. At si tollas articulum Le, ellipsin ineptam reddis: non aliter quam si pro ἡ ἐπιτομωτέρα dicas simpliciter ἐπιτομωτέρα. Aliud exemplum proponam, e quo magis etiam patere poterit quod dixi: A l'antique, A la Française, pro A la façon antique, A la mode antique, A la façon Française. At ablato articulo La, dic A Française, nulla jam est ellipsis, sed aliud omnino dicis; nam A la Française sonat More Francico, at vero A Française sine articulo, significat Franciscæ, Mulieri quæ Francisca vocatur. Sic in Gr. sermone subaudiendo ἔθος, (quod respondet nostro illi vocabulo Mode vel Façon,) non dixeris ἐς ἀρχαῖον, [121] si declarare velis A l'antique, sed ἐς τὸ ἀρχαῖον: itidemque non ἐς Κελτικόν, sed ἐς τὸ Κελτικόν, si significare velis A la Française. Et hæc quidem obiter a me dicta sint, quæ aliquem tibi velut gustum felicitatis nostri sermonis præbeant: de qua si mihi non vis credere, at meo crede libello, quem de Gallici Sermonis cum Græco Affinitate seu Cognatione scripsi. Posse tamen ei libello addi multa ellipseos quoque, quas Galli cum Græcis communes habent, exempla, nescium te esse nolo. Sed qualiscunque est, (mihi enim inchoatum atque rudem excidisse testari quamplurimi possunt,) non aliter quam Horatianus grex avium, corniculam suarum plumarum furem est nactus: imo vero non ab una, sed a duabus jam id passus est. Verum caveant illæ corniculæ, ne a meipso tandem mea repetente, nudatæ furtivis coloribus, risum, ejusdem Horatianæ corniculæ exemplo, moveant.

Quamvis porro et aliarum orationis partium ellipses in Græco sermone et eo quidem Attico reperiuntur, hic tamen finem de illis dicendi facere decrevi: quod vel ea una pars, quæ verbum vocatur, tot habeat tamque multiplices ellipses, ut postquam multa de illis dixerō, multo tamen plura dicenda superfutura sint: nisi ab exemplis, quæ afferre necesse erit, paratior fuero: et ad hoc consequendum, eorum memoriam et longa et diligenti lectione mihi renovaro. Sed cum harum ellipseos paucissimas observatas esse a Bud. videam, multas quamplurimis incognitas esse sciam, et tamen cognitionem earum et jucundissimam et utilissimam fore intelligam, non diu illarum tractationem differre, sed in aliquem hujus ipsius operis locum conjicere statui. Ceterum ubique Ellipsin, (nam et de hoc admonendum te duxi,) non Eclipsin, usurpavi, quod eos falli existimem, qui Eclipsin hac in signif. dicunt: quamvis et ap. Quintil. hanc scripturam extare sciam. Quare autem ista locum hic non habeat, alibi docebo.

DE IIS, QUÆ ATTICI

IN CONSTRUCTIONE VERBORUM ET PRÆPOSITIONUM
PECULIARIA HABENT.

CAPUT III.

VENIO ad constructionem verborum et præpositionum, quæ Atticis peculiaris est, aut, (si mavis,) ad ea, quæ Attici in constructione verborum et præpositionum sibi peculiaria habent; sed ita ut specimen hujus differentiae (præsertimque ejus quæ est circa verba) aliquot exemplis propositurum me potius quam singula recensurum profitear. Ad verborum igitur constructionem quod attinet, exemplum mutationis illius affert Corinthus, ἀρέσκει σε pro ἀρέσκει σοι, ap. Thuc. Sed ille nimium generaliter loquens, Atticos pro dativo accusativum amare dicit; deinde hoc unum exemplum producit. Addere saltem debuerat, In quibusdam verbis. Quamvis autem Grammatici uno omnes ore Atticam esse hanc constr. dicant, statuitur tamen et differentia inter ἀρέσχω σε, et ἀρέσχω σοι, a Bud.: dicente, ἀρέσχω σοι esse Placeo tibi; ἀρέσχω σε autem, ἀρεστός φαίνομαι, Probo me tibi: ut ap. Synes. Ἄλλ' ἐπεὶ τοῦτοις ὑμᾶς οὐκ ἀρέσκομεν, ἔξεστι βουλευσασθαι τὸ λῶν τῇ τε πόλει καὶ ταῖς ἐκκλησίαις, κάμοι, Quoniam vobis his non satisfacimus, nosmet vobis non approbamus. Sed debuit potius dicere Bud. (meo quidem iudicio) ἀρέσχω σε cum dat. rei hanc signif. habere. Siquidem locis, quos subjungit in exemplum, nequaquam convenire itidem illa possit: ut certe nec constr. eadem est. Sequitur enim e Plat. de Rep. 8. Ὅπου δέ γε ἡ ἐξουσία, δῆλον ὅτι ἰδίαν ἑκάστος ἂν κατασκευὴν τοῦ αὐτοῦ βίου κατασκευάζοιτο ἐν αὐτῇ ἥτις αὐτὸν ἀρέσκοι. Ex Eod. Ὅς ἂν αὐτὸν ἀρέσκη τρόπος, τοῦτον ἐκλέξασθαι. Cui loco hunc quoque subjungit ex opere de LL. Ἄλλ' εἰ μὴ αὐτὸ σε ταῦτ' ἀρέσκει &c. Item, Οὓς δ' ἂν μὴ ἀρέσκη τῶν διδασκάλων. His inquam locis talis interpretatio dari non potest, qualis tribuitur illi, qui e Synesio allatus est: ideoque illud, quod de differentia scribit, restringendum eo, quo dixi, modo fuerat. Quæ cum ita sint, firmum maneat illud potius, ἀρέσχω σε Atticum esse pro ἀρέσχω σοι. Quod autem ad illum Synesii locum attinet, in quo personæ dativus adjunctus est, videri possit vocī activæ ἀρέσκομεν datus esse is usus, quem olim habebat passiva ἀρεσκόμεθα: quæ cum accusativo et ipsa jungeretur, Atticos hanc cum accusativo constr. inde retinuisse credibile est: præsertim cum alia eodem modo mutata constr. exempla non afferantur.

Apud Soph. quidem certe vult ejus Schol. ἐμὲ ἄραρε φρένας, tale esse quale illud ἀρέσχω σε: in isto Electræ loco (147.) p. 87. meæ Ed. ἀλλ' ἐμὲ γ' ἂ σπονόεσσ' ἄραρε φρένας. Verum id controversum esse possit; nam de loco illo fortasse dicere quis malit idem, quod de multis Homericis: e quorum numero est hic, τί δέ σε φρένας ἔκετο πένθος; et hic, ἐπεὶ μιν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἔκανε: item, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὁδόντων; Si enim hic velimus sè per antiptosin positum esse pro σοῦ, nihil obstat quominus illud ἐμὲ a Soph. positum itidem dicamus pro ἐμοῦ. Sed in his Homeri locis, pariterque in illo Sophoclis, præp. κατὰ subaudire malo: ut sit ἔκετό σε φρένας pro κατὰ φρένας, itidemque in ceteris locis. Neque tamen Eustathio assentior in eo, quod hanc præp. [122] κατὰ sic assumi extrinsecus ab Hom. tradit, in (Od. A. 192.) εὐτ' ἂν μιν κάματος κατὰ γυνῖα λάβησιν. Aut enim valde fallor, aut fallitur Eust., cum id dicit: ac potius κατὰ verbo λάβησιν jungi debet: ut sit κατὰ γυνῖα λάβησιν pro καταλάβησι γυνῖα. Cum autem infinita prope sint ap. huic Poetam præpositionis ita se junctæ a verbo exempla, in hoc verbo

A nominatim id fieri ab hoc Poëta et alibi videmus: veluti cum ὑπὸ τρόμος ἔλλαβε γυνῖα dicit pro τρόμος ὑπέλαβε γυνῖα. Sed quamvis talis præpositionis κατὰ subauditio confirmari illo Homeri testimonio non possit, ut putavit Eust., eam tamen libenter admitto, uti dixi: præsertim si unica eligenda sit quæ omnibus hujusmodi locis accommodari possit: alioqui certe et præp. εἰς quadrare nonnullis manifestum est: ut illi, quem primum attuli, τί δέ σε φρένας ἔκετο πένθος; Nihil enim obstat quominus εἰς φρένας hic dicamus, sicut et κατὰ φρένας: imo vero etiam commodior illa quam hæc esse videtur. Et de his quidem hactenus. Superest ut videamus an ille Soph. locus per omnia cum istis Homericis conveniat. In eo certe non convenit, quod in unoquoque eorum, quos ex Hom. attuli, aliorumque iis similitum, si præpositionem extrinsecus assumas, nullam in verbi constr. mutationem habes: id est, verbo sua constr. relinquitur: at in illo Sophoclis, ἐμὲ ἄραρε φρένας, postquam cum φρένας junxeris κατὰ, aut aliam præp., relinquitur inusitata constr. verbi ἄραρε cum accusativo. Idque est quod Enarratori illi patrocinari potest, dicenti ἐμὲ ἄραρε esse Atticæ pro ἐμοὶ ἄραρε, ut ἐμὲ ἀρέσκει pro ἐμοὶ ἀρέσκει. Sed falso reprehendit eum Triclinius quasi ἄραρε putarit significare ἀρέσκει: aliud enim est sensum loci, aliud propriam alicujus verbi signif. exponere. Reprehensionem certe potius meretur ipsemet, cum præp. εἰς non ante φρένας, sed ante ἐμὲ subaudiendam esse tradit; nam ἄραρε φρένας εἰς ἐμὲ, quale erit? Sed hic Triclinius et in plerisque aliis exp. φρένας οὐκ ἀραρυίας habere videtur: ideoque ab illo sibi cavere lector meminerit. Ut autem dicendi de hoc loco finem faciam, etiamsi admittam tale hic esse ἄραρε ἐμὲ quale ἀρέσκει με, non tamen eodem jure quo hoc, illud quoque atticismis annumerare poterimus: cum non perinde receptum esse illius usum constet, ac ne locum quidem in soluta oratione obtinere possit.

Ut porro ἀρέσκει με pro ἀρέσκει μοι, sic vicissim c ὠφελεῖ μοι pro ὠφελεῖ με legitur: sed quam Attica est illa verbi ἀρέσχω constr., tam longe hanc verbi ὠφελῶ constr. ab Atticæ linguæ consuetudine remotam esse existimo.

Attici a quibusdam esse existimantur et hi genitivi, θαυμάζω σου, ἀγαμαί σου, pro θαυμάζω σε, ἀγαμαί σε: verum quod ad θαυμάζω attinet, iis refragatur, quod quidam annotant, alium cum his verbis esse genitivi quam accusativi usum; jungi enim genitivo ἐπὶ κατηγορίας.

Contra vero aliud constructionis vere Atticæ exemplum habemus in iis genitivis, qui ibi ponuntur, ubi linguæ communis consuetudo accusativum poscit: cujusmodi est cum dicitur πιεῖν οἶνον. Sed cum de hoc genitivi usu abunde ante disseruerim, in iis quæ in Articulum LVI. Corinthi annotavi, exemplisque multis eum confirmarim, te commonefactum eo remittendum censeo.

Inter Atticas constr. numeratur ea, quam habent cum alia verba tum vero ἀφαιρῶ, seu potius ἀφαιρούμαι, et ἀποστερῶ: cum duobus accusativis nimirum, uno personæ, altero rei. Dicere enim Atticos, ἀφαιρούμαι σε τοῦτο, ἀποστερῶ σε τοῦτο: at linguam communem, ἀφαιρούμαι σου τοῦτο, et ἀποστερῶ σε τοῦτον. Sed tamen apud Atticos quoque Scriptores invenitur et ista constr. ἀφαιρούμαι σου τοῦτο. Atque adeo

et ἀφαιρούμαι σοι τοῦτο ap. Isocr. extat: ut meus A Thes. te docebit. Itidem vero non solum ἀποστερῶ σε τοῦτο, sed etiam ἀποστερῶ σε τούτον, ab iis etiam Scriptoribus dici, qui Attice loqui censentur, illinc disces.

Atticismum censet esse idem Corinthus et in constructione huius loci, Aristoph. 'A. (337.) 'Ἀλλὰ νῦν λέγ', εἴ σοι δοκεῖ, τόν τε Λακεδαι-Μόνιον αὐτόν: dictum enim esse Attice εἰπὲ τόνδε pro περί τοῦδε.

Est Attica constructio (sententia quorundam) et ea quam habent verba ποιῶ et λέγω: cum dicitur ποιῶ σε κακὰ vel κακῶς, et λέγω σε κακὰ vel κακῶς: sed aut Atticorum non est, aut certe sic est Atticorum ut linguæ communi cum Attica communis sit ejus usus.

AD Atticam præpositionum constr. nunc venio, i. e. ad ea quæ Attici in præpositionum quarundam constructione sibi peculiariter habent: cum autem in præpositionis ἐπὶ potissimum constructione a sermonis aliorum consuetudine recedant Attici, ab ea auspicabor.

'Ἐπὶ igitur pro accusativo genitivum passim apud Atticos habet, in significatione motus ad locum, veluti cum ἐπ' οἶκον pro ἐπ' οἶκον dicunt. Thuc. 2, (68.) 'Ἀπεχώρησαν ἐπ' οἶκου, καὶ διελύθησαν κατ' ἔθνη. Sic 1. cum eodem verbo eadem constr. usus est, nec non alibi. Eodemque modo cum ἀπῆλθον junxit ἐπ' οἶκου, in illo ipso libro. Tale est 8. Νῆες ἐπ' οἶκου ἀνακομιζόμεναι. Sic dicitur ἀπέναι ἐπ' οἶκου, item διαλύεσθαι ἐπ' οἶκου, ἀποπλέειν ἐπ' οἶκου, [123] ἀποπέμπειν ἐπ' οἶκου, nec non cum aliis signif. huc pertinentem habentibus accusativis: obtinuitque haec constr. genitivus hic potissimum. Neque vero minus cum nominibus, quæ locorum propria sunt, usurpatur hæc constr. Legimus enim ap. eundem Historicum, 'Εχώρουν ἐπὶ τῆς Νεμέας, (5, 59.) p. 184. et paulo ante, Τὴν ἐπὶ Νεμέας ὁδὸν καταβαίνειν: subaudiendo ἄγουσαν vel φέρουσαν, juxta ea quæ ante dicta in capite de ellipsi fuerunt. Sic (1, 60.) p. 20. 'Ἀφικνοῦνται ἐπὶ Θράκης. Eademque pag. habes, Τούς μὲν Μακεδόνας ἱππέας καὶ τῶν ξυμμάχων ὀλίγους ἐπὶ Ὀλύνθου ἀποπέμπουσιν. Ibid. 'Ἡπόρησε μὲν ὁποτέρωσσε διακινδυνεύσει χωρήσας, ἢ ἐπὶ τῆς Ὀλύνθου, ἢ ἐς τὴν Ποτίδαιαν. Denique ap. Eund. legimus, (8, 33.) p. 273. 'Ἐπλεῖ ἐπὶ τῆς Μιλήτου: et (16.) p. 268. Φυγὴν ἐποιεῖτο ἐπὶ τῆς Σάμου. Extant porro et apud ceteros Scriptores Atticos, præsertimque Historicos, ejusdem constr. exempla: nominatimque ap. Xen. Is enim non solum illud ἐπ' οἶκου dicit cum ἵεναι, vel οἴχεσθαι, aut ἀποχωρεῖν s. ἀναχωρεῖν, aut ἀνακομιζεσθαι, aliisve huiusmodi verbis, pro ἐπ' οἶκου, sed et cum locorum nominibus hanc itidem constr. præpositioni ἐπὶ tribuit. Legimus enim apud illum, K. Π. 6. "Ὅτι ὁ Ἀσσύριος οἰκοῖτο ἐπὶ Λυδίας. Ibid. Βουλόμενος δέ τινα κατάσκοπον πέμψαι ἐπὶ Λυδίας. Sic 'Ἐλλ. (1, 6, 16.) 'Ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου φυγούσα ναῦς. Tale est ap. Dem. Παρελθὼν ἐπὶ Θράκης. Cum porro hæc ita sint, non immerito quis miretur cur ap. Hom. in ἐπὶ habente gen. pro acc., non itidem Attica constr., sed antiptosis tantum esse dicatur, ut II. Γ. init. Κλαγγὴ ταί γε πέτονται ἐπ' ὠκεανοῖο ῥοάων: hic enim Eust. ἐπ' ὠκεανοῖο ῥοάων per antiptosis dictum esse tradit, (utens adverbio ἀντιπτωτικῶς,) pro ἐπ' ὠκεανοῖο ῥοάς. Quin etiam addit, Historicos potissimum hac sermonis forma uti: dicentes (exempli gratia) 'Ἡλασεν ἐπὶ τῆς δεῖνα πόλεως, vel ἀπῆλθεν, aut aliquid tale. Ubi magis etiam mirum videtur eum nullam Atticæ consuetudinis mentionem facere. Nisi forte ideo de hac tacuisse putandus sit, quod Attici non itidem cum quolibet nomine appellativo ea constr. utantur. Legimus autem ap. illum Poetam ἐπ' ἡπείροιο ἔρυσσαν, dictum itidem pro ἐπ' ἡπείρον ἔρυσσαν. Eandemque cum eodem gen. et verbo constr. usurpavit Hesiod. 'Εργ. (2, 242.) Νῆά τ' ἐπ' ἡπείρου ἐρύσαι. Sed quicquid hac de re statuendum sit, sciendum est Herod. quoque præpositioni ἐπὶ alicubi gen. pro accus. tribuere, sed gen., qui sit loci alicujus nomen, sicut in iis quæ e Thuc. et Xen. attuli. Hoc tamen fateor, multo frequentius accusativo quam gen. uti Herod.:

Gloss.

cum illis contra ceterisque Scriptoribus Atticis, constr. hæc frequentior quam illa sit. Si quis tamen et illius exempla desideret, inveniet apud ipsum quoque Thuc. cum alia, tum hæc, 'Εχώρουν ἐπὶ τὴν Ποτίδαιαν, (1, 62.) p. 20. cum supra attulerim ex ipsomet, 'Εχώρουν ἐπὶ τῆς Νεμέας. Sed et cum huius ipsius nominis accusativo utitur hac præp., pag. una interjecta. Nam illa, 'Εχώρουν ἐπὶ τῆς Νεμέας, p. 184. leguntur: at (5, 62.) p. 186. 'Ἐβουλεύοντο οἱ ξύμμαχοι ἐφ' ὅ,τι χρὴ πρῶτον ἵεναι τῶν λοιπῶν καὶ 'Ἡλεῖοι μὲν ἐπὶ Δέπρον ἐκέλευον, Μαντινῆς δὲ ἐπὶ Τέγεαν. Sic vero cum habeamus p. 273. 'Ἐπλεῖ ἐπὶ τῆς Μιλήτου, legimus (1, 100.) p. 32. 'Ἐπὶ Θάσον πλεύσαντες. Quin etiam uno eodemque loco et ἐπὶ cum gen. et eis cum accus. posuit, in una eademque re. Is ex iis est, quos attuli supra e pag. 20., 'Ἡπόρησε μὲν ὁποτέρωσσε διακινδυνεύσει χωρήσας, ἢ ἐπὶ τῆς Ὀλύνθου, ἢ ἐς τὴν Ποτίδαιαν. Verum quemadmodum cum huiusmodi nominibus non solum gen. dant præpositioni ἐπὶ, sed interdum etiam accus., an itidem ἐπ' οἶκον dicant nonnunquam, non solum ἐπ' οἶκον, merito queri possit. Ego, quam frequens est hoc ap. Scriptores Atticos, tam infrequens esse illud, fortasse autem ne inveniri quidem usquam in exemplaribus fide dignis, respondeo. Ceterum ἐπὶ cum accus. pro κατὰ, videri itidem Atticum possit, quod multus sit huius constr. ap. Thuc. usus: dicentem ἐφ' ἡμᾶς ὤρμηται, pro καθ' ἡμῶν, (1, 32.) p. 12. item, 'Ἐστράτευσαν ἐπὶ τὸ Ἄργος, (2, 68.) p. 70. pro κατὰ τοῦ Ἀργους: item, 'Ἐβοήθησαν ἐπ' αὐτοὺς, (1, 126.) p. 40.: item, 'Ἐπὶ μίαν πόλιν ταύτην ξυνῆλθε, (7, 56.) p. 252. Nec solum cum huiusmodi verbis, quæ signif. Motus ad locum inclusam habent, sed cum aliis quoque. Sic (7, 70.) p. 257. Οἱ ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων τοῖς ἀκοντίοις καὶ τοξεύμασι καὶ λίθοις ἀφθόνως ἐπ' αὐτὴν ἐχρῶντο. Quin etiam τῆς ἐπ' αὐτὸν ὀργῆς pro τῆς κατ' αὐτοῦ ὀργῆς ap. Eund. legimus (2, 65.) p. 68. Nec vero et ex aliis Scriptoribus Atticis huius constr. exempla desunt, ut ap. Dem. ἐφ' ὑμᾶς παρασκευάζεται: ap. Isocr. ἐπὶ τοὺς ἀνταγωνιστὰς ἀσκεῖν. Eust. autem ἐπὶ pro κατὰ poni tradens, affert ex Eur. ἡκεῖς ἐφ' ἡμᾶς: (cf. Or. 87.) ex Æsch. 'Ἐπὶ ἐπὶ Θήβας: quæ verba, sunt unius Tragædiarum illius titulus: sed in eo alia etiam lectio habetur, nimirum Θήβαις.

Eis genitivo interdum Attico more jungitur, si Eustathio credimus: veluti cum dicitur eis ἄδον. Eademque ratione et præp. ἐν genitivo jungi dicendum esset: quoniam non minus ἐν ἄδον quam eis ἄδον in usu est. Ad me certe quod attinet, neutrum genitivo jungi dico: sed ἐν suum gen., itidemque eis suum accus. habere, qui per ellipsin omissus, extrinsecus assumitur: de qua ellipsi cum abunde in præcedentibus disseruerim, eo te remitto. [124] Hoc tantum addo, non debuisse Eust. dicere eis Attice jungi genitivo, in eis ἄδον, cum ipse quoque alibi ellipsin accusativi δόμον s. τόπον, eamque Atticam, agnoscat. Ut porro ἐπὶ cum accus. pro κατὰ quidam Atticæ linguæ ascribendum censuerunt, videntum an non et eis aut potius ἐς eodem jure ascribi illi possit, ubi eandem cum eodem casu signif. habet: ut ap. Thuc. ἐς τὴν Ἀττικὴν pro κατὰ τῆς Ἀττικῆς dicentem: et ἐς τὴν χώραν pro κατὰ τῆς χώρας: item ἐς πάντας pro κατὰ πάντων. Ideo autem addidi, Aut potius ἐς, quod magis Atticum hoc ἐς quam illud eis existimetur; atque adeo cum aliorum tum vero Thucydidis auctoritate id confirmari possit. Hoc autem et Corinthus observatione dignum censuit, quamvis levis sit momenti: alias interim, quæ magni momenti sunt, observationes aut oblivione aut ignorantia prætermittens. Sed cum hic in Corinthi mentionem inciderim, silentio prætereundum non est ejus Articulus xiv, utpote in quo præpositionum ἐν et eis cum genitivo constructionem Atticis itidem ascribat: et tamen ellipsin accusativi et ipse agnoscat: quæ quomodo stare possunt? Ne hoc quidem mihi est omittendum, ut ἐπὶ pro accus. habet gen., perinde ac si non significaretur motus ad locum, ita ἐν dat. pro accus. interdum habere. Thuc. 7, (87.) p. 263. Ἄλλα τε ὅσα εἰκὸς ἐν τῷ τοιούτῳ χωρίῳ ἐμπε-

7 X

πρωκύτας κακοπαθήσαι. Æsch. c. Ctes. Ἀναπηδήσας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ: ut enim hic ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ pro eis τὴν ἐκκλησίαν, ita illic, ἐν τῷ τοιούτῳ χωρίῳ pro eis τὸ τοιαῦτον χωρίον dictum est. Quin etiam ἐλθοι ἐν τῇ Ἑλλάδι, (quod magis etiam insolens videri potest,) pro ἐς τὴν Ἑλλάδα, habet alicubi Xen.: ubi alioqui exemplarium suspecta fides esset. Jam vero et ap. Hom. οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἀφυσσον, pro eis ἀμφιφορεῖς, (ut etiam ipse Schol. annotat,) legimus, Od. B. (349.) Ut autem ἐν hic pro eis, ita eis pro ἐν poni alicubi sciendum est: cujus usus exempla Thes. meus tibi suppeditabit.

Διὰ autem accus. pro gen. habere more Attico, in Thes. meo docui.

Ὑπὸ quoque ex iis præpp. est quæ ex Atticæ linguæ consuetudine pro suo casu alium accipiunt: si modo verum est, quod in aliquot Hom. locos Eust. annotat; ubi enim Hom. huic præp. ὑπὸ dativum pro genitivo tribuit, id Attice fieri tradit: ut in hunc versum Il. E. (93.) Ὡς ὑπὸ Τυδείδῃ πυκινὰ κλονέοντο φάλαγγες Τρώων, οὐ δ' ἄρα μιν μίμνον πολέες περ ἑόντες, annotat, ὑπὸ Τυδείδῃ κλονέοντο, esse usitatam Homero constr. Atticam, sed addit, ἀντιπτωτικῶς, pro ὑπὸ Τυδείδου. Sic vero in (700.) Ἀργεῖοι δ' ὑπ' Ἀργῆ καὶ Ἑκτορι χαλκοκορυστῇ Οὔτε ποτὲ προτρέποντο μελαινάων ἐπὶ νηῶν, Οὔτε ποτ' ἀντεφέροντο μάχη, annotat, Atticum esse ὑπ' Ἀργῆ καὶ Ἑκτορι, per antiptosisin, pro ὑπ' Ἀρεος καὶ Ἑκτορος. Eodemque modo fuisse dictum paulo ante, ὑπ' ἐμοὶ δμηθέντα, item ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ δαμέντα. Sic autem B. (374.) Χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσιν ἀλοῦσά τε περθομένη τε, dictum esse ait pro ὑπὸ τῶν ἡμετέρων χειρῶν, idque λόγῳ ἀντιπτώσεως.

Extant et alii Homeri loci, qui hunc præpositionis usum testantur. Quamvis autem Atticum esse hunc scribat, simul tamen antiptosisin esse volens, (perinde ac si Atticam antiptosisin esse diceret,) ex Atticis Scriptoribus exempla ejus desidero. At vero reliquæ

duæ hujus præp. constructiones, quibus vel gen. vel dat. pro dat. vel accus. habet, illorum Scriptorum exemplis facile confirmari possunt. Sicut enim ὑπὸ πτέρυγος βάλε dicit Hom. pro ὑπὸ τὴν πτέρυγα, et ὑπ' ἀνθερεῶνος ἐλεῖν pro ὑπ' ἀνθερεῶνα, et ὑπαὶ νεφέων pro ὑπὸ τὰ νέφη, (nam ὑπαὶ non aliud est quam ὑπὸ,) sic ὑπὸ μάλης et ὑπὸ κόλπου Attice dici constat. Estque observatione dignum, quemadmodum præp. ἐπὶ cum gen. οἶκου potius quam cum alio constructionem suam apud Atticos mutat, ita ὑπὸ cum istis genitivis potius quam cum aliis suam apud eosdem mutare. Sed quamvis hos genitivos pro accusativis usurpari dixerim, non ignoro tamen et per dativos posse exponi: sicut ap. Hom. legitur κατακρύψας ὑπὸ κόπρῳ. Verum et h. l. ob alteram lectionem κόπρου, contrarius esse potest; at ὑπὸ κόλπῳ legitur quidem sine controversia ap. Eund., sed hæc quoque constr. Attica censetur. Sicut enim ὑπὸ διδασκάλῳ εἶναι, (observa autem agi jam de tertia illa hujus præp. constructione,) et ὑπὸ στρατηγῷ τάττεσθαι Attice dicitur, sic ὑπὸ κόλπῳ Atticum esse tradit Eust. Idem in Il. Δ. (45.) Αἰ γὰρ ὑπ' ἡελίῳ τε καὶ οὐρανῷ ἀστερόεντι Ναιετάουσι πόλῃς ἐπιχθονίων ἀνθρώπων, annotat pro ὑπὸ ἡλίῳ ut plurimum dici ὑφ' ἡλίον ab Homeri posteris: itidemque ὑπ' οὐρανὸν pro ὑπ' οὐρανῷ. Additque, Atticam esse hanc phrasin Homericam: sicut cum dicitur ὑπὸ διδασκάλῳ εἶναι, et ὑφ' ἡγεμόνι τάττεσθαι, et ὑπὸ σκότῳ πράττεσθαι. Idem denique in E. (313) ἢ μιν ὑπ' Ἀγχίση τέκε βουκολέοντι, annotat hoc, ὑπ' Ἀγχίση ἔτεκε, esse novum, construendo ὑπὸ cum dat.: et dictum esse ut ὑφ' ἡνιόχῳ εἰωθότι καμπύλον ἄρμα οἴσουσιν, (quæ sunt Homeri verba eodem libro,) Attica figura, ut alii dicunt ὑπὸ διδασκάλῳ τάττεσθαι. Hæc autem cum ita sint, ὑπὸ, ubi dat. pro gen. habet, poeticum potius ejus usum esse; at ubi dat. non pro gen., sed pro accus. habet, carmini cum soluta oratione communem esse dicemus.

[125] DE IIS, QUÆ ATTICI

IN STRUCTURA ORATIONIS

SIBI PECULIARIA HABENT.

CAPUT IV.

NON solum constr. aliam quam ceteri nonnullis vocabulis tribuunt Attici, sed aliter quoque circa orationis structuram nonnulla innovant. Cujus rei illa primum exempla, quæ a Corintho afferuntur, excerpta recensebo: non totos tamen Articulos, sed quorundam initium duntaxat, brevitatis gratia, proferens.

Atticorum est, (inquit Artic. IX,) nominativum pro gen. accipere: ut εἰρημένον δ' αὐταῖς ἀπαντᾶν, pro εἰρημένου δέ. Et ap. Thuc. κυρωθέν δὲ pro κυρωθέντος δέ. In quem Articulum vide quæ annotavi p. 22. 23.

Atticorum est, (inquit idem Artic. XV,) non respondere antecedentibus: ut Thuc. 3. Καὶ εἰ μὲν συμβῇ ἢ πεῖρα· εἰ δὲ μὴ, κ. τ. λ. Eadem illa pag. 23. habes quæ et in hunc Articulum annotavi.

Est hoc quoque novum generaliter et Atticum, (inquit Artic. XVII,) ut ap. Dem. Ὑμεῖς δ' ὁ δῆμος κάθησθε ἐκνευρισμένοι. Et Hom. Ὡς φάσαν ἢ πληθύς. De quibus quod annotavi, habes p. 24.

Hi etiam et accusativo et recto utuntur, (ut tradit Articulus XXXIV,) pro obliqua constr.: ut Thuc. 8. Ἀλλήλοις γὰρ ἀπαντες οἱ τοῦ δήμου ὑπόπτως προσήσαν, ὥς μετέχοντά τινα τῶν γεγενημένων, pro ὥς μετέχοντος τινος. De quo Articulo p. 27. disserui.

Et pro participiis Attici verbis utuntur, (ut scribit Artic. XXXV,) et pro verbis vicissim participiis: ut

Thuc. Ὁ δὲ χρηματίζεται ἀφείς, pro ὁ δὲ ἀφῆκε χρηματίζαμενος. Sed quam parum fidei Articulo isti, ac præsertim exemplo, quod ad ejus confirmationem affert, tribuere oporteat, declaravi p. 28.

In feminiuo genere aliquid dicere consuevere, (annotat idem Artic. XLI,) inde inferre neutrum: non ad vocem, sed ad significatum respicientes: ut (Od. M. 75.) νεφέλη δὲ μιν ἀμφιβέβηκε Κρανῆν· τὸ μὲν οὐποτε λήγει: nam τὸ intulit ut ad νέφος relatum. Et Thuc. Ἡ νόσος πρῶτον ἤρξατο γενέσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, λεγόμενον μὲν καὶ πρότερον &c. De hoc autem Artic. disserui p. 30.

Et pro recto accusativum assumere, (addit Articulus LXIII,) ut Aristoph. Ὀρν. (1270.) Δεινὸν γε τὸν κήρυκα τὸν παρὰ βροτοῦς οἰχόμενον, εἰ μὴδέποτε νοστήσει πάλιν: pro δεινὸν γε εἰ μὴ νοστήσει πάλιν ὁ κήρυξ ὁ παρὰ βροτοῦς οἰχόμενος. De qua etiam observatione disserui, multaque ad eam pertinentia attuli p. 50, et deinceps.

Atticum etiam pro obliquis uti nominativis, (inquit Artic. LXXVIII,) ut Aristoph. B. (1438.) Εἰ τις περὶώσας Κλεόκριτον Κινησίᾳ, Αἰροῖεν αἶραι πελαγίαν ὑπὲρ πλάκα, pro τινὸς περὶώσαντος. Annotavi denique et in hunc Articulum aliquid, p. 57.

Hæc sunt quæ ap. Corinthum sparsa, tanquam eodem (videlicet ad orationis structuram) pertinentia, colligenda censui: ut quæ illis adderem, facilius dis-

cernere posses. Non esse autem usquequaque vera A pleraque eorum quæ istis Articulis adduntur, quædam vero et plane falsa, (cujusmodi est quod Articulo IX traditur, Atticorum esse et nomin. pro gen. accipere: cum eos non nomin., sed accus. substituere in genitivi locum constet; atque adeo in iis ipsis quos affert locis *εἰρημένον* et *κυρωθέν*, non pro nominativis, sed pro accusativis accipere necesse sit,) ex iis, quæ in singulos annotavi, cognosces. Antequam vero ad mea veniam, e Bud. quoque aliqua huc pertinentia proferam, quæ huc pertinent: i. e. quæ alias, sed eodem pertinentes, observationes complectuntur. Ea tamen lege id faciam, ut si qua in iis sint, ubi ab illo dissentiam, minime dissimulem: aut si qua illis addi posse videantur, ea tibi non invideam.

Est etiam (inquit) illa locutio Atticorum compendiosa, cum obliquis casibus antecedentibus, oratio recto casu clauditur: ut ap. Greg. Naz. *εἰς τὰ Γενέθλια, Τέλος ἰσχυροτέρου δέεται φαρμάκου ἐπὶ δεινοτέροις τοῖς ἀρρώσθημασιν, ἀλληλοφονίαις, μοιχείαις, ἐπιτοκίαις, ἀνδρομανίαις τὸ πάντων ἔσχατον τῶν κακῶν καὶ πρῶτον, εἰδωλολατρείαις*: et, quod omnium malorum primum et extremum est, idololatria, pro καὶ ὁ, *τι ἐστὶ τὸ ἔσχατον*. Adjungit ex Eodem et hoc exemplum, *Ἰωάννης βαπτίζει, πρόσεισιν Ἰησοῦς, ἀγιάσων τυχὸν μὲν καὶ τὸν βαπτιστήν τὸ δὲ πρόδηλον, πάντα τὸν παλαιὸν Ἀδὰμ ἐν ἐνθάπῃ τῷ ὕδατι*: Ioannes baptizat, accedit Jesus, fortasse ut etiam ipsum Ioannem sanctiorem reddat: certe quidem, id quod conspicuum est, omnem vetustum Adam ut aqua obruat. Alia autem exempla ap. eum tibi videnda relinquo.

Idem alibi implicite constructæ orationis exempla affert, talem structuram pro Attica habens; scribit enim, Demosthenes etiam orationem implicite construere solet, ad venustatem sermoni conciliandam: ut *πρὸς Λεπτ., Καίτοι εἰ ἦν ἱερῶν ἀτέλειαν ἔχειν ταυτὸ καὶ λειτουργιῶν, τί τοῦτο μαθὼν προσέγραψε*; Hic implicitum est μαθὼν cum duabus dictionibus quæ natura cohærent: hoc modo, *τί μαθὼν τοῦτο προσέγραψε*; C Adjungit et istud ex Eodem exemplum, *Ἄν τις ἀμύνων τι πάθῃ τῇ δημοκρατίᾳ, τὰς αὐτὰς δώσειν δωρεὰς ὥσπερ Ἀρμόδιω καὶ Ἀριστογείτονι*, [126] Si quis tuendi popularis status causa mortem obierit. Et ex Or. c. Mid. *Ἐν γὰρ μηδὲν ἐστὶν ἐφ' ᾧ τῶν πεπραγμένων οὐ δίκαιος ὢν ἀπολωλὲναι φανήσεται*, Nullum est enim eorum quæ ab eo perpetrata sunt, ob quod unum non dignus esse ipse morte videatur. Et rursus, *Τοὺς ἄλλους ἀξιοῖς ὁ, τι σὺ βούλει σκοπεῖν, οὐκ αὐτὸς σκοπεῖς ὁ, τι μὴ λυπήσεις τοὺς ἄλλους ποιῶν*, pro ὁ, τι ποιῶν μὴ λυπήσεις τοὺς ἄλλους, Non etiam animadvertis ipse quid te vitare oporteat ne aliis molestus sis. Ad verbum, Quidnam faciens, molestus aliis non eris. Et iterum, *Οὐκ ἔσθ' ἐφ' ᾧ τῶν πεπραγμένων μόνος ἐγὼ ἡδίκημαι*: i. e. οὐκ ἔστι τῶν πεπραγμένων οὐδὲν ἐφ' ᾧ &c. Rursum ex Orat. quæ *πρὸς Λεπτίνην* inscribitur, exemplum hoc habemus, *Εἴτ' οὐκ αἰσχυρόμεθα, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς τοῦ τοιούτου παῖδας εἰ, μηδεμίαν ποιησάμενοι τούτων μηδενὸς μνείαν, ἀφαιρούμενοι φανούμεθα τὴν δωρεάν, μηδὲν ἔχοντες ἐγκαλέσαι*; Recta enim structura erat, οὐκ αἰσχυρόμεθα εἰ τοὺς παῖδας τοῦ τοιούτου ἄνδρος ἀφαιρούμενοι φανούμεθα τὴν δωρεάν. Aristot. Polit. 3. de tyrannide loquens, *Διόπερ ἀκούσιός ἐστιν* οὐδεὶς γὰρ ἐκὼν ὑπομένει τῶν ἐλευθέρων τὴν τοιαύτην ἀρχήν. At vero loci, quos his subjungit, alio pertinent, quamvis ipse non admoneat. Sed cum alio pertinere dico, intelligo esse et ipsos mutata quidem structuræ orationis, sed aliter mutata exempla. In eo autem versatur mutatio quod negativa particula, quæ uni verbo adhæret, alteri adhærerere deberet. Aristot. 5. de tyrannis loquens, *Διὸ καὶ τοῖς ἐπιεικέσι πολεμοῦσιν ὥς βλαβεροῖς πρὸς τὴν ἀρχήν, οὐ μόνον διὰ τὸ μὴ ἀξιοῦν ἀρχεσθαι δεσποτικῶς, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ πιστοὺς καὶ εἰς αὐτοὺς καὶ τοῖς ἄλλοις εἶναι*, Id ideo quod indignum censent se dominico imperio parere, h. e. διὰ τὸ ἀξιοῦν ἀρχεσθαι μὴ δεσποτικῶς. Illi exemplo subjungit istud e Paus. Cor. *Καὶ ἀνάγκης καὶ βίας ἐστὶν ἱερόν* εἰσιέναι δὲ ἐς αὐτὸ οὐ νομίζουσι, i. e. νομίζουσιν οὐκ εἰσιέναι:

quo ingredi non licet instituto patrio. Ejusdem locum affert e Messeniæ, ubi οὐκ ἤξιον exponit Indignabatur. Additque simile esse cum dicunt, οὐδὲν δέομαι pro Nolo: ut Isocr. Areop. Quibus verbis subjungit Demosthenis locum, qui non ad hoc loquendi genus pertinet, sed cum illo Pausaniæ loco convenit, ubi εἰσιέναι οὐ νομίζουσι, pro νομίζουσιν οὐκ εἰσιέναι dici vult. Locus ille ex Or. κατὰ Διονυσόδωρον petitus est, in quo scribit, *Οὐκ οἶει δεῖν οὐδὲ τοὺς τόκους τοὺς γιγνομένους ἀποδοῦναι*: eodem enim hic modo, οὐκ οἶει δεῖν ἀποδοῦναι dictum esse ait pro οἶει δεῖν οὐκ ἀποδοῦναι, Ne usuras quidem civiles censes te reddere oportere. At locus, quem his omnibus subjungit ex Aristot., non itidem negativæ particulæ, sed articuli trajectionem habet, quamvis eum ut similem adjungat, i. e. tanquam structuræ similiter mutata exemplum: Φυσ. Ἀκρ. 4. *Ὡστε τὸ λέγειν εἶναι τὰ γινόμενα τῶν πραγμάτων κύκλον, τὸ λέγειν ἐστὶ τοῦ χρόνου εἶναι τινα κύκλον*, pro λέγειν ἐστὶ τὸ &c.

Antequam autem ab his ad alia exempla, quæ ab eo afferuntur, progrediar, quædam sunt de quibus lectorem admonere, meam de locis jam allatis sententiam exponendo, operæ pretium esse existimo. Dico igitur primum eodem ab illo referri, quæ ad diversa pertinent, i. e. quæ non ejusdem rei exempla sint, ab eo tamen afferri tanquam omnino similia sint. Nam si demus orationem implicite structam esse, ubi Dem. dicit, *Τί τοῦτο μαθὼν προσέγραψε*, pro τί μαθὼν τοῦτο προσέγραψε: itidemque implicitam esse orationem in aliquot locis qui sequuntur: at non implicitam similiter esse concedemus, ubi μὴ ἀξιοῦν ἀρχεσθαι pro ἀξιοῦν μὴ ἀρχεσθαι, itidemque εἰσιέναι οὐ νομίζουσιν pro νομίζουσιν οὐκ εἰσιέναι ponitur. Nam hi loci trajectionis particulæ exemplum duntaxat habent. Deinde controversa esse potest, meo quidem judicio, ejus expositio, in qua negationem a sua sede in aliam transfert: quod nimirum minime necesse id esse videatur. Bud. itaque arbitrator, cum hæc scripsit, respexisse ad illud genus loquendi, οὐ φημι et οὐ φάσκω pro Nego: quod Atticum esse uno omnes ore testantur. Verum in hoc loquendi genere alia quam in illis ratio est: siquidem locos, in quibus οὐ φημι dicitur, exigere videmus ut pro Nego accipiatur: quod fieri non potest nisi negantem particulam sua sede moveamus. Relinquendo enim illi suam sedem, perinde fuerit ac si ita loqueremur, Non dico me hoc fecisse, pro Dico me hoc non fecisse. Sed pro Dico non, elegantius est et magis etiam Ciceronianum, Nego. Quod porro de illis locis dixi, μὴ ἀξιοῦν ἀρχεσθαι, et εἰσιέναι οὐ νομίζουσιν, idem fortassis et de μὴ προσποιεῖσθαι dici poterit. Scribit enim ille, (postquam οὐ φημι et μὴ φάσκω pro Nego poni docuit, itidemque μὴ λέγειν pro Negare,) similem esse usum negationis in hoc loquendi genere, μὴ προσποιεῖσθαι: sonare enim Simulo non, quod sit pro Dissimulo: ut ap. Æschin. c. Ctes. Ἐὰν δὲ μὴ πρᾶσποιῇται ὑμᾶς ἀκούειν, μηδὲ ὑμεῖς ἐκείνου ἐθέλετε ἀκούειν, Quod si verba hæc vestra Demosthenes audire se dissimulet. Thuc. (3, 47.) *Δεῖ δὲ καὶ εἰ ἡδίκησαν, μὴ προσποιεῖσθαι*, Oportet autem, etsi injuria nos affecerunt, dissimulare. Ego vero quamvis hanc interpretationem probem, ut Latini sermonis consuetudini accommodatam, tamen cum ad nostri consuetudinem respicio, non video cur particulam μὴ ab eo, cui adhæret, verbo sejungere debeamus. Nos enim pro Dissimulare dicimus Ne faire semblant, vel potius Ne faire pas semblant: quod Græcis omnino respondet. [127] Siquidem ut Faire semblant est προσποιεῖσθαι, sic Ne faire pas semblant est μὴ προσποιεῖσθαι. Itaque verba illa Æschinis, Ἐὰν δὲ μὴ προσποιῇται ὑμᾶς ἀκούειν, ita verteremus, Que s'il ne fait pas semblant de vous ouïr. Sic in illo Thuc. loco, *Δεῖ μὴ προσποιεῖσθαι*, Il n'en faut point faire semblant. Subauditur autem infin. in illo Thuc. loco, qui e proxime præcedente ἡδίκησαν accipi potest. Denique aut nihil esse necesse particulam negativam sua sede hic movere, aut in Gallico sermone non aliter quam in Græco movendam esse fateamur. Subjungit οὐκ

ἀξιῶ, pro Indignum censeo: e Thuc. (2, 89.) Ὑμᾶς, ὡ στρατιῶται, συνεκάλεσα, οὐκ ἀξιῶν τὰ μὴ δεινὰ ἐν ὀρώδῃ εἶχειν. Cui loco similis est, licet longiusculo intervallo separatus, quem ex Aristot. Polit. 5. affert, (quem et antea cum aliis habuisti,) Διὸ καὶ τοῖς ἐπιεικέσι πολεμοῦσιν, ὡς βλαβεροῖς πρὸς τὴν ἀρχὴν, οὐ μόνον διὰ τὸ μὴ ἀξιῶν ἀρχεσθαι δεσποτικῶς, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ πιστοῦς καὶ ἑαυτοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις εἶναι. In hoc certe loco aliisque huiusmodi etiamsi μὴ ἀξιῶν non negem vertendum esse Indignum censere, non video cur negativam particulam a verbo, cui juncta est, separare oporteat, eodem modo quo in οὐ φημι. Præsertimque in illo Thuc. loco, si ei aliam sedem tribuens, dicas, ἀξιῶν οὐκ ἐν ὀρώδῃ εἶχειν τὰ μὴ δεινὰ, minus vehementiæ, mearum quidem aurium iudicio, habebit oratio. Dixerim itaque potius μὴ ἀξιῶν iis loquendi generibus annumerandum esse, de quibus disserui in iis quæ in XL Articulum Corinthi annotavi: præsertimque iis quæ negationem cum verbo habent: ut οὐ γήθησεν, Non lætatus est, pro Mærore affectus est: et vicissim οὐκ ἐχολώσατο, Non succensuit, pro Lætatus est, Gavisus est. Sed minor etiam illic mutatio est: perinde videlicet ac si οὐκ ἀξιῶν pro ἀνάξιον diceretur.

Verum ut ad structuram orationis Attico more implicitam revertamur, cum exemplis, quibus primus datus fuit locus, conveniunt ista: e Dem. Ἐμὲ μὴδὲν ἔχεις ἐφ' ὧ τούτο ποιήσεις: ex Eod. in Or. quæ πρὸς Λεπτ. inscripta est, Ταῦτα τοίνυν αὐτοῖς τε ποιεῖτε ἵνα εὐορκῆτε, καὶ τοὺς προγόνους ὀργίζετε ἂν μὴ τις φῇ ποιεῖν. Significare enim voluit, καὶ ὀργίζετε ἂν μὴ τις φῇ τοὺς προγόνους ποιεῖν. Ad quem locum proxime accedit (quod ad structuræ kainoprépeian attinet) iste ejusdem Oratoris, Εἴτ' οὐκ αἰσχυρόμεθα, τοὺς τοῦ τοιοῦτου παῖδας εἰ, μηδεμίαν ποιησάμενοι τούτων μηδενὸς μνείαν, ἀφαιρούμενοι φανούμεθα τὴν δωρεάν. Sententia enim huius loci est, (ut dictum fuit,) οὐκ αἰσχυρόμεθα εἰ τοὺς παῖδας τοῦ τοιοῦτου ἀνδρὸς ἀφηρημένοι φανούμεθα τὴν δωρεάν.

Alia autem exempla structuræ perplexe compositionis, quæ affert, et illis, qui Græce scribere in animum induxerint, ediscenda existimat, sunt ista. E Plat. "A δ' ἂν προστάττωσιν οἱ ἄρχοντες, δίκαιον εἶναι τοῖς ἀρχομένοις ποιεῖν, ταῦτ' οὐχ ὠμολόγηται. E Demosth. Ταῦτα μὲν ἐστὶν ἃ τούτου τοῦ νόμου διώκομεν ὡς οὐκ ἐπιτήδεια. Ex Eod. Ἐρώτησον τουτουσί τὴν ὀποτέρου τύχην ἂν ἐλοιθ' ἕκαστος αὐτῶν, pro ὀποτέρου τὴν τύχην. Ex Aristot. Φυσ. Ἀκρ. 4. Ἔστι δ' ὥσπερ τὸ ἀγγεῖον τόπος μεταφορητὸς, οὕτως ὁ τόπος ἀγγεῖον ἀμετακίνητον: dictum enim esse ἔστι δ' ὥσπερ τὸ ἀγγεῖον, pro ὥσπερ δ' ἐστὶ τὸ ἀγγεῖον. Subjungit e Thuc. Νῦν δὲ πρὸς μὲν τὰ ἀντειπεῖν δεῖ, τῶν δὲ ἐλεγχον ποιήσασθαι, pro πρὸς τὰ μὲν. E Xen., (est autem locus Ier. 8, 3.) Ἰθὶ δὴ, ἐπαινεσάντων ἀμφοτέρων τὸν αὐτὸν, τὸν ποτέρου δοκεῖς ἐπαινον ἐκινεῖσθαι μᾶλλον εἰς εὐφροσύνην; Ex Aristot. Probl. 5. Διὰ τί πλείων δοκεῖ ἡ ὁδὸς εἶναι, ὅταν μὴ εἰδότες βαδίζωμεν πόσῃ τις, ἢ ὅταν εἰδότες. Obiter autem nobis animadvertendum est, h. Aristot. l., quod ad structuram attinet, convenire non tam cum iis qui proxime præcedunt, quam cum iis tribus Demosthenis quorum modo mentionem feceram. At in Xen. loco, quem hic Aristotelis consequitur, τὸν ποτέρου ἐπαινον, omnino tale est quale ap. Dem. paulo ante, τὴν ὀποτέρου τύχην. Sed ad ceteros, qui adjiciuntur superioribus, locos venio. Plut. Demetrio (38.) Εἶτα οὐκ ἂν, εἰπεῖν τὸν Σέλευκον, ἐπιδόλης, Ἐρασίστρατε, τῷ ἐμῷ παιδὶ φίλος ὢν τὸν γάμον; οὐδὲ γὰρ ἂν σὺ, φάναι, τοῦτο πατήρ ὢν ἐποίησας, εἰ Στρατονίκης Ἀντίοχος ἐπεθύμησε: pro, εἰπεῖν δὲ τὸν Σέλευκον, ὡ Ἐρασίστρατε, τῷ ἐμῷ παιδὶ φίλος ὢν οὐκ ἂν ἐπιδόλης τὸν γάμον; Plato de Rep. 6. Μὴ πρὸς Διὸς, ἡδ' ὅς ὡ Σώκρατες ὁ Γλαῦκων, ὥσπερ ἐπὶ τέλει ὢν ἀποστής: Phædone (14.) Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις, ὁ Σωκράτης, ὡ Κέβης: (18.) Εἰ δὲ μὴ ταύτῃ γε, ἔφη, πείθῃ ὡ Σιμμία, ὁ Σωκράτης, σκέψαι καὶ τὰ λοιπά. Adjicit et e Xen. Σ. (3, 13.) Ἀλλὰ μὰ Δί', ἔφη, οὐκ ἐπὶ τούτῳ μέγα φρονῶ. Ἀλλ' ἐπὶ τῷ μῆν; pro Ἀλλὰ μὴν. ἐπὶ τῷ; Affert denique et ex Æschinis ad Senatū Atheniensem Epist. Ἀλλὰ τῆς στερεᾶς ἐλόμενός τι μικρὸν φρούριον ἄμμον, κἀνταῦθα πριάμενος χωρία τοσοῦτων ταλάντων δυοῖν, ὅσων εἰκὸς ἦν τὸν Φιλίππου μὲν πρότερον,

κ. τ. λ. pro πριάμενος χωρία δυοῖν ταλάντων, ὅσων εἰκὸς ἦν. Sic autem implicitæ orationis exempla e Lat. quoque sermone affert: et quidem e Cic. scriptis. Cic. (inquit) hæc sæpe feliciterque æmulatus est, ut in tertio de Oratore, Ex ingenti quodam oratore immensoque campo in exiguum sane gyrum compellitis. Idem ibid., Paulum sitiens istarum artium, de quibus loquor, gustavi, quæstor in Asia cum essem. Idem, O magnam, inquit, artem, Brutus, si quidem istis, cum summi essent oratores, alteri altera defuit. Alibi, Veni, inquit, Athenas, Democritus: neque me' ibi quisquam agnovit. Et Pro Cælio, Habuit enim ille permulta maximarum non expressa signa, sed adumbrata virtutum. [128] Et in Philipp. Tamen mihi videmini optima mente potestatem nobis de tota rep. fecisse dicendi. Idem alibi, Eoque magis, si plus adipiscare re explicata, boni, quam addubitata, mali. Et in Pisonem, Nihil scitote esse libidinosius, nihil nequius. I. e. Scitote nihil esse. Quæ autem insuper exempla profert, apud eum videnda tibi relinquo. Hoc tantum addo, in nonnullis horum locorum videri esse quam Grammatici nonnulli appellarunt σύγχυσιν, Quintil. Mixturam verborum vocavit: non eam laudans ille quidem, sed potius, ut reliqua, quæ obscuritatem sermoni afferunt, vitandam esse censens. Ceterum in aliis quidem locis implicitam orationis structuram habentibus, priores suæ linguæ scriptores imitatus esse Cic. credi possit: at ubi ita loquitur, Noli, inquit mirari, Africanus. Item, O magnam, inquit, artem, Brutus. Item, Veni, inquit, Athenas, Democritus: in his inquam, aliisque huiusmodi locis minime dubito quin Platonem imitari voluerit. Tale enim est ap. bunc, Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις, ὁ Σωκράτης, ὡ Κέβης. Item, Εἰ δὲ μὴ ταύτῃ γε ἔφη πείθῃ, ὡ Σιμμία, ὁ Σωκράτης. Quibus similes alii sunt pene innumeri ap. Eund. loci: at Xenophonti non itidem hæc orationis implicita structura placuit.

Interdum non tam structura dici potest perplexa, (inquit,) quam constructio variata: cum nomen a suo verbo ad aliud transfertur: ut Dem. Ἐώρων γὰρ ἡμᾶς οἷα ἐσυκοφαντούμεθα ὑπὸ τούτων, i. e. Ἐώρων οἷα ἡμεῖς κ. τ. λ. Verum de hac sermonis forma abunde disserui in iis, quæ in Artic. seu Tmema LXIII, annotavi: cum videlicet accusativum a parte anteriori poni docui, ubi nominativus a parte posteriori ponendus esset. Sed cum interim verbo non alia quam sua, i. e. usitata, constructio tribuatur, nolim cum Budæo constructionem hic variatam esse dicere: ideoque structuræ malim quam constructionis variationem appellare.

Quod vero Idem tradit, in hoc loquendi genere ἐπειδὴ τάχιστα, et ὡς τάχιστα, et ὅταν θάρρον, et ἐπεὶ εὐθέως, pro Simulatque, esse elegantem verborum ἀναστροφὴν, an Attica sit hæc ἀναστροφή, aut saltem ab Atticis orta, in dubium revocari potest.

Nunc tandem his, quæ ex illius Comm. collegi, meas, (sicut pollicitus sum,) de Attica orationis structura observationes adjungatur, a Thuc. initium sumam. Quod ego non ita dico quasi hunc præcipue structuræ illius testem producere velim, sed potius quod ante omnia rationem reddendam putem cur id a me non fiat. Dico enim multa quidem et plura fortasse quam aliorum quenquam habere structuræ vel implicitæ vel aliter a consuetudine remotæ exempla: verum quoniam in toto suo sermone kainoprépeias affectatorem fuisse, atque in ea re mire sibi placuisse constat, multa in eo reperiri, quæ cum aliquis Atticis peculiariora existimatur sit, Thucydidi potius peculiariora, i. e. Thucydidi (ut Græci vocant) Idiomata censenda sint. Cujus rei exempla etiam quædam meæ in Corinthum Animadversiones habent. Atque, ut omittam quæ de ejus caractere tradit Dionysius H., ipse etiam Schol. alicubi kainῶν συντάξεων εὐρετὴν eum appellat; sed adjungens, Καὶ τῆς παλαιᾶς Ἀττικῆς ἐπιστήμονα. Quæ sic addere videtur quasi aliquam illarum kainῶν συντάξεων partem ex Attica lingua veteri hauserit. Sed pleraque sunt apud hunc Schol. quæ auctoritatem ejus elevat, et ne magni iudicium ejus faciamus vetant. Ac ne longe abeamus, quid in eo ipso

loco dicat, expendamus. Verba sunt Thuc. 3, A (37.) p. 94. Οὐ σκοποῦντες ὅτι τυραννίδα ἔχετε τὴν ἀρχὴν, καὶ προσεπιβουλεύοντας αὐτοὺς καὶ ἄκοντας ἀρχομένους· οἱ οὐκ ἐξ ὧν ἂν χαρίζησθε βλαπτόμενοι αὐτοί, ἀκροῶνται ὑμῶν, ἀλλ' ἐξ ὧν ἂν ἰσχύϊ μᾶλλον ἢ τῇ ἐκείνων εὐνοίᾳ περιγένησθε. Quid igitur in hæc verba βλαπτόμενοι αὐτοὶ et proxime sequentia annotat ille Schol.? Obscurus est locus, inquit: quoniam ab accusativo ad nonnativum transiit, contra recepti sermonis consuetudinem. Debuerat enim βλαπτομένους et ἀκροωμένους dicere: verum hoc fecit ut καίων συντάξεων εὐρετὴς καὶ τῆς παλαιᾶς Ἀθησidos ἐπιστήμων, i. e. ut Novarum structurarum orationis inventor, et veteris linguæ Atticæ peritus. Quis hic Scholiastæ hujus judicium non miretur? vel potius, quis non judicium in eo desideret? Primum esse obscurum locum dicit, cum longe facilius sit aliis sexcentis, de quorum tamen obscuritate non itidem queritur. Deinde, βλαπτομένους et ἀκροωμένους ait debuisse dici, (servando videlicet usitatam orationis structuram,) pro βλαπτόμενοι et ἀκροῶνται. B Atqui hoc non orationem bene struere, sed potius orationis structuram esset destruere. Age enim, βλαπτομένους pro βλαπτόμενοι, et ἀκροωμένους pro ἀκροῶνται repone, quomodo hujus sententiæ verba inter se cohærere poterunt? Verum antequam plura de hoc loco dicam, ejus interpretationem e Valla, deinde meam proferam. Ita igitur ille cum vertit, Non considerantes, imperium quod habetis, esse tyrannidem, et eos qui parent, ad insidiandum intentos, et invitos parere: neque ob id vobis dicto audientes esse quod læsi, tamen eis veniam datis, sed quia viribus vestris potius quam ipsorum benevolentia superatis. Ita ille h. l. reddens, sic a vera ejus sententia deflectit, ut tamen ab ea propius quam Schol. absit. Hujus autem quam ridicula sit expositio, ubi meam interpretationem protulero, (cujus posteriorem partem ascriptam margini habet Editio Latina Thucydidis, quæ e mea Officina ante aliquot annos prodii,) declarare, non inutile, aut certe non injucundum tibi fuerit. [129] Ita igitur verti, Non C considerantes dominatum vestrum tyrannidem esse, et quidem in eos qui vobis insidiantur et inviti parent: quos non sitis dicto audientes habituri per ea quæ illis magno vestro malo gratificati fueritis, sed per ea quæ potentia vestra potius quam illorum benevolentia obtinueritis. Sed possit hujus sententiæ pars posterior hoc quoque modo reddi, Qui non sese, ob vestram in ipsos indulgentiam cum damno vestro conjunctam, morigeros se præbent, sed quod per potentiam potius quam illorum benevolentiam superiores evaseritis. Vel, Sed quod potentia potius quam illorum benevolentia consecuti sitis ut superiores essetis. Ideo autem vito ablativos Potentia et Benevolentia cum comparativo Superiores, quod ambiguitas aliqua subesse possit, ita loquendo, Potentia potius quam illorum benevolentia superiores: quoniam dicimus etiam esse quempiam aliqua re superiorem alio. Nunc quid Schol. ille de loci hujus expositione sentiat, vel potius quid somniet, videndum est. Βλαπτόμενοι, (inquit,) si pro ἀφιστάμενοι, D et μὴ κατορθοῦντες ἃ προέθεντο ποιῆσαι, accipiatur, ἔχει ἂν τὴν προκειμένην διάνοιαν· εἰ δὲ κατὰ τὸ ὀρθὸν δεχθεῖν, ἔχει ἂν οὕτως, ὅτι βλαπτόμενοι αὐτοὶ ἐν τῷ ὑπὴκοοι εἶναι, οὐκ ἐξ ὧν ἄρτι χαρίζησθε αὐτοῖς, ἀκροῶνται ὑμῶν, ἀλλ' ἐξ ὧν τῇ ἰσχύϊ περιγένησθε αὐτῶν· οὐδὲ γὰρ εὐνοίᾳ βούλονται ὑποτάσσεσθαι. In qua expositione cum alia peccare illum videmus, tum vero in eo quod βλαπτόμενοι non ad τοὺς χαρίζομένους, sed ad illos qui ἀκροῶνται, refert. Verum si quæcunque dicit, illi concedamus, ne ita quidem ulla hujus orationis structura nobis apparebit: quam sequendo, βλαπτόμενοι pro βλαπτομένους et ἀκροῶνται pro ἀκροωμένους positum dicere possimus. Obiter autem et de hoc admoneo, in contextu Græco pro προσεπιβουλεύοντας leg. videri, καὶ πρὸς ἐπιβουλεύοντας ut sit pro καὶ προσέτι.

Ac de hoc quidem loco satis: ad alios venio, in quibus σύνταξιν, (hoc enim vocabulum non tantum pro ea, quam vulgo constructionem appellamus, sed

Gloss.

etiam pro structura orationis accipit,) esse Thucydideam scribit, i. e. Thucydidi peculiarem. In quendam igitur libri secundi locum, quem habet initium paginæ 56. meæ Ed. (2, 21.) Ἀνεχώρησε πάλιν, ἐς τὸ πλέον οὐκέτι προελθὼν, vult σύνταξιν esse Thucydideam. Nota σύνταξιν, (inquit,) quoniam Thucydidea est. Quam σύνταξιν hic invenire quisquam possit a vulgaris sermonis consuetudine recedentem, sive Constructionem s. Structuram appellatione συντάξεως intelligat? Sed quoniam suspicor eum in fine periodi annotasse, quod tamen alio potius quam ad ultimam ejus partem pertinet, totum locum proferre satius fuerit. Ita igitur scriptum est ap. Thuc., incipiendo a fine paginæ 55. Ἀθηναῖοι δὲ μέχρι μὲν οὐ περὶ Ἐλευσίνα καὶ τὸ Θριάσιον πεδίον ὁ στρατὸς ἦν, καὶ τινα ἐλπίδα εἶχον ἐς τὸ ἐγγυτέρω αὐτοὺς μὴ προϊέναι, μεμνημένοι καὶ Πλειστοάνακτα τὸν Πανσανίου, Λακεδαιμονίων βασιλέα, ὅτε ἐσβαλὼν τῆς Ἀττικῆς ἐς Ἐλευσίνα, καὶ Θρίωζε στρατῷ Πελοποννησίων, πρὸ τοῦδε τοῦ πολέμου τέσσαρσι καὶ δέκα ἔτεσιν, ἀνεχώρησε πάλιν, ἐς τὸ πλέον οὐκέτι προελθὼν. Cum jam totum illum locum habeamus, ubi Thucydideam illam σύνταξιν esse dicemus? Nullam certe hic Thucydidi peculiarem inveniri posse arbitror; sed cum ut alibi, ita hic quoque Thucydideam illum appellasse credibile sit, quæ quibuslibet Atticis Scriptoribus cum Thucydide sit communis, aliquam saltem, quæ talis sit, quæramus. Imo vero jam invenisse illam mihi videor: in his videlicet verbis, Μεμνημένοι καὶ Πλειστοάνακτα ὅτε ἐσβαλὼν τῆς Ἀττικῆς ἐς Ἐλευσίνα, ἀνεχώρησε πάλιν. Nam μεμνημένοι Πλειστοάνακτα ὅτε ἀνεχώρησε, nemo, ut opinor, mihi negarit dictum esse pro μεμνημένοι ὅτε Πλειστοάναξ ἀνεχώρησε, posito nimitum accusativo ab anteriore parte loco nominativi a posteriore. Verum tantum abest ut Thucydidea hæc orationis structura nominari possit, ut vix ulla omnibus Atticis Scriptoribus sit frequentior. Neque enim quod in Articulum LXIII Corinthi annotavi de illo accusativi usu, ad ὁρῶ, aut αἰσθάνομαι, aut γινώσκω, aut φοβοῦμαι, aliudve hujusmodi verbum estringi putandum est: ideoque minime dubitare debemus quin μεμνημένοι Πλειστοάνακτα ὅτε ἀνεχώρησε, Atticum potius quam Thucydideum vocare oporteat: si quidem Atticum sit, ἐώρων ἡμᾶς οἷα ἐσυκοφαντούμεθα pro ἐώρων οἷα ἡμεῖς ἐσυκοφαντούμεθα: si Atticum sit, αἰσθήσεσθε τοὺτους ὅτι εἰσὶ βίαιοι: pro αἰσθήσεσθε ὅτι οὗτοι εἰσὶ βίαιοι: si Atticum sit, γινώσεται τὸν Ἡσίοδον ὅτι ἦν σοφὸς pro γινώσεται ὅτι Ἡσίοδος ἦν σοφός: si Atticum sit, (quod aliquanto etiam audacius quam cætera dictum videri potest,) οἱ δὲ λούσι τοὺς κάμνοντας ὡς ἂν διαιτῶμενοι ὑγιαίνουσιν, pro οἱ δὲ λούουσιν ὡς ἂν διαιτῶμενοι οἱ κάμνοντες ὑγιαίνουσιν: si denique Attice dicta sunt alia multa quæ ibi profero. Hæc autem cum ita sint, falso Thucydideam σύνταξιν ab illo appellari manifestissimum est. Sed quid si aliis potius verbis hanc σύνταξιν subesse censuerit? Equidem quænam illa esse possint, non video, atque adeo nullis eorum quæ hoc in loco habentur, quod scribit, melius convenire posse ajo, (ut interim convenire dicam non quod convenit, sed quod ille convenire existimavit;) quoniam tamen hic Schol. (quæ est ejus plerumque vel incogitantia vel imperitia,) Thucydideam σύνταξιν aliis verbis subesse dixit, in quibus minus etiam quam in iis quæ protuli, verisimile id sit, [130] quædam mihi de verbis istis, τῆς Ἀττικῆς ἐς Ἐλευσίνα, dubitatio suboritur: ne videlicet ea sint, in quibus Thucydideam σύνταξιν constituit. Hanc autem dubitationem sive suspicionem auget, quod alibi ab eodem Schol. scribitur. Siquidem in h. l., qui extat 1, (111.) p. 35. Ἐστράτευσαν τῆς Θεσσαλίας ἐπὶ Φάρσαλον, annotat cum Θεσσαλίας subaudiendum esse μέρος. Fortassis enim et illic ad gen. ἐλλειπτικῶς positum respiciens, et Thuc. sæpe ita loqui considerans, Θουκυδιδεῖαν σύνταξιν esse dixerit. Quod tamen prius de aliis verbis dixi, eum de illis hoc intellexisse, mihi fit magis verisimile. Addam et aliud Thucydideæ συντάξεως exemplum, hoc quidem Schol. judice. In 4, (85.) p. 149. Ἡμεῖς μὲν γὰρ οἱ Λακεδαιμόνιοι, οἰόμενοι τε παρὰ ξυμμάχους, καὶ πρὶν ἔργῳ ἀφικέσθαι, τῇ γοῦν γνώμῃ ἤξειν, καὶ βουλομένοις ἔσε-

σθαι, κίνδυνόν τε τοσόνδε ἀνερρίψαμεν, annotat, hæc verba βουλομένοις ἔσεσθαι Thucydideam syntaxin habere. Idemque et in alios plerosque hujus Scriptoris locos annotare potuit, quippe qui non raro hoc genere loquendi utatur; ac ne longe abeamus, in paginæ proxime hanc præcedentis principio legitur itidem βουλομένοις ἦν ἐκπέμψαι. Sed quamvis sæpe ita loqui hunc Scriptorem fatendum sit, tantum abest ut Thucydidi peculiaris dicenda sit hæc sermonis formula, ut nullam magis inter se communem Atticos habere putem: etiamsi frequentiore illi quam aliis esse concedatur: adeo ut eam imitans Tacitus, non Thucydidem magis quam alios Atticos imitari existimandus sit. Ceterum de hoc quoque lectorem obiter monendum censeo, eundem verbi substantivi usum cum aliis quoque nonnullis participiis inveniri: talemque esse eum ut eandem periphrasin (si quidem periphrastice dicitur ἦν μοι βουλομένῳ pro ἐβουλόμην) alio casu efferre non possint. Quapropter, quæcunque est in hoc sermone καινοπρέπεια, (sive Thucydidea sive generalius Attica vocari debeat,) minime circa σύνταξιν versatur: unde in eo quoque peccavit Schol. quod σύνταξιν dixerit.

Sed quid hoc sibi vult? (dicet fortasse quispiam,) cum te de structuris orationis Thucydidi peculiaribus verba facturum pollicitus sis, eas contra, quas ejus Schol. falso Thucydideas esse existimavit, profers. Imo vero multa quidem ap. eum reperiri dixi, quæ illi peculiaria potius quam cum Atticis communia sint; sed hujus rei exempla quædam meas in Corinthum Animadversiones habere, addidi; atque ita ad eas tacite te remisi. Si tamen et hic aliquod tibi repræsentari cupis, unum ex illo ipso Schol. afferam, de quo non itidem ab illo dissentio, sed potius illi e parte assentior. In Thuc. igitur (1, 103.) p. 33. Οἱ δ' ἐν Ἰθώμῃ, δεκάτῳ ἔτει, ὡς οὐκέτι ἐδύναντο ἀντέχειν, ξυνέβησαν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἐφ' ᾧ τε ἐξιᾶσιν ἐκ Πελοποννήσου ὑπόσπονδοι, καὶ μηδέποτε ἐπιβήσονται αὐτῆς, annotat, ἐφ' ᾧ τε ἐξιᾶσιν esse pro ἐπὶ τῷ ἐξιέναι: atque hic esse Thucydideum idioma. De hoc inquam loquendi genere per indicativum, e parte illi assentior: quoniam cum ceteri infinitivo potius hic utantur, ille contra indicativo potius uti solet; itidem enim alibi, 'Εφ' ᾧ οὐτε ἐξάξουσιν, οὐτε ἀποκτενοῦσιν: et alio loco, (1, 113.) 'Εφ' ᾧ κομιοῦνται, dixit. Interim tamen non ita Thucydideum hunc indicativi usum dicere ausim, ut apud alium quenquam extare negem. Esset enim e reliquorum numero excipiendus saltem Aristot. Ceterum cum extet Dionysii H. libellus in quo generaliter orationis Thucydideæ ιδιώματα describuntur, non ea tantum, quæ ad structuram pertinent, inde quoque exempla petere poteris. Non dissimulabo tamen, esse nonnulla de quibus cum illo minime mihi convenit. Quorum e numero id est, (quamvis ad structuram peculiariter non pertineat, sed generaliter ad φράσεως ἐξάλλαξιν,) quod de usu numeri singularis pro plurali tradit; vult enim Thucydidis ιδίωμα esse inter alia, numerum singularem pro plurali usurpare; affertque in exemplum h. l., ex 6, (78.) p. 222. Καὶ εἰ τῷ ἄρα παρέσθηκε, τὸν μὲν Συρακούσιον, ἐαυτὸν δ' οὐ πολέμιον εἶναι τῷ Ἀθηναίῳ. Cum enim (inquit) Συρακούσιους et Ἀθηναίους significare velit, in utroque nomine singulari numero usus est. At ego singularem hic pluralis officio fungi fateor, sed hunc singularis usum peculiarem Thucydidem esse nego; siquidem et Dem. et Aristoph., (ut de aliis taceam,) ita locutos esse comperio: hunc 'Α. (337.) τὸν Λακεδαιμόνιον pro τοὺς Λακεδαιμονίους: illum Olynth. 1. (p. 15.) Παίονα et Ἰλλυριὸν pro Παίονας et Ἰλλυριοὺς, dicentem, Ἀλλὰ μὴν τὸν γε Παίονα καὶ τὸν Ἰλλυριὸν, καὶ ἀπλῶς τούτους ἀπαντας ἡγεῖσθαι χρὴ αὐτονόμους. Nam hic Παίονα et Ἰλλυριὸν esse pro Παίονας et Ἰλλυριοὺς, præterquam quod satis aliunde manifestum est, ipsemet Orator indicat, cum pag. præced. hoc plurali utitur. Hunc autem singularis pro plurali usum imitati sunt Latini, ut legimus ap. Virg. Æn. 6. Tu regere imperio populos, Romane, memento. Quin etiam ut τὸν πολέμιον dixit Thuc., significare volens Hostes, sic Lat. quoque Hostem pro Hostibus di-

cunt: idque et nostra lingua imitatur. Illis porro Græcis vocabulis addi potest et ὁ βάρβαρος pro οἱ βάρβαροι. Sed quod ad illum nomen ἔθνικῶν usum attinet, (qualia sunt, ὁ Λακεδαιμόνιος, ὁ Παίον, ὁ Ἰλλυριὸς,) lectorem, antequam huic sermoni finem imponam, admonitum volo ne ap. Xen. eodem modo interpretetur [131] ὁ Ἀσσύριος, ὁ Ἀρμένιος, ὁ Πέρσης: hæc enim ap. eum, Assyriorum, Armeniorum, Persarum regem significant: quemadmodum nostrate lingua dicentes Le Turc, (i. e. Turcam,) regem Turcarum seu imperatorem intelligimus. Cujus rei et in quadam mearum in ipsum Xen. Annotationum meminisse me existimo.

Verum ut de structura orationis dicere pergam, (i. e. de iis quæ Attici Scriptores circa illam innovarunt,) et meas observationes præcedentibus adjungam, dico eundem illum Criticum non minus falso inter Thucydidis idiomata transitum ab uno numero ad alterum recensere. Invenio enim cum apud alios, tum ap. Xen., numeri mutationem magis etiam audacem quam sit ea, cujus ille exemplum affert e Thuc. Habent autem et meæ in Xenophontem Annotationes aliquod ejus exemplum.

Hoc quoque non recte inter Thucydidis idiomata recenset, quod orationem ἀπὸ τοῦ σημαϊνομένου convertat πρὸς τὸ σημαῖνον, aut vicissim: veluti cum dicit, Τῶν δὲ Συρακουσίων ὁ δῆμος ἐν πολλῇ πρὸς ἀλλήλους ἐριδι ἦσαν: item, Λεοντῖνοι γὰρ, ἀπελθόντων Ἀθηναίων ἐκ Σικελίας, μετὰ τὴν σύμβασιν, πολίτας τε ἐπεγράψαντο πολλοὺς, καὶ ὁ δῆμος ἐπενόει τὴν γῆν ἀναδάσασθαι. Sed de his locis dicam mox, ubi de Articulo XVII Corinthi disseram.

Quod vero attinet ad illa quæ Corinthus Articulo IX annotat, Atticorum esse accusativum pro genitivo accipere, (figamus enim illum non nomin. dixisse, ut dixit, sed accus., ut dicere debuit,) sciendum est inveniri etiam locos qui utramque structuram habent: transeunte videlicet Scriptore a genitivo qui est linguæ communis, ad accus. qui est Atticæ, ut in Aristot. H. A. 4. Ὡς οὐχ ὁμοίως φύσει τῆς διαλέκτου οὔσης καὶ τῆς φωνῆς, ἀλλ' ἐνδεχόμενον πλάττεσθαι.

Idem, in Articulo XVII, scribit esse novum generaliter et Atticum, ita loqui ut hic Demosthenes locutus est, Ὑμεῖς δ' ὁ δῆμος κάθησθε ἐκνευρισμένοι: et Hom. Ὡς φάσαν ἡ πληθὺς. Sciendum est autem hujus Atticismi (si quidem Atticorum hæc sunt) aliam item esse formam: cum videlicet nomen collectivum (cujusmodi sunt δῆμος et πληθὺς) in plurali quidem ponitur, sed nomen, aut articulus, aut participium diversi generis ei jungitur: ut ap. Thuc. 4, (71.) p. 144. Αἱ δὲ τῶν Μεγαρέων στάσεις φοβούμεναι, οἱ μὲν, μὴ τοὺς φεύγοντας σφίσιν ἐσαγαγῶν, αὐτοὺς ἐκβύλη· οἱ δὲ, μὴ αὐτὸ τοῦτο κ. τ. λ. Quod vero ad illud Dem. attinet, Ὑμεῖς ὁ δῆμος κάθησθε, nullo modo novum videri debet, cum Atticis Scriptoribus sit usitatissimum. Quo magis miror Dionys. H. Thucydidis ιδιώμασιν hoc annumerasse, quod dixerit τῶν Συρακουσίων ὁ δῆμος ἦσαν. Tale est certe ap. Xen. Ἑλλ. 2, (2, 13.) Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιεχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἀπρακτοὶ ἦκοιεν. Quin etiam apud Latinos idem iu iisdem vocabulis (i. e. quæ eandem signif. habent, et collectiva itidem sunt) fieri videmus. Ea sunt Populus et Turba: nec non in aliis, quæ collectiva itidem sunt, ut Exercitus, Equitatus, Peditatus. Exemplum autem, quod subjungit, a priore diversum est; cum enim dicis ὁ δῆμος ἐν πολλῇ ἐριδι ἦσαν, tunc nomini singularis numeri das verbum plurale: at dicens, Λεοντῖνοι πολίτας τε ἐπεγράψαντο πολλοὺς, καὶ ὁ δῆμος ἐπενόει τὴν γῆν ἀναδάσασθαι, tunc non itidem datur nomini δῆμος verbum pluralis numeri, respiciendo ad τὸ σημαϊνόμενον: sed ut singularis est numeri, ita verbum in singulari ponitur.

Alio autem modo, vel potius aliis duobus modis dicuntur Attici Scriptt. ad τὸ σημαϊνόμενον, non ad τὴν φωνὴν respicere, sive τοῦ σημαϊνομένου, non τῆς φωνῆς rationem habere. In quo loquendi genere interdum τὸ νοητὸν dicitur a quibusdam, ubi alii τὸ

σημαινόμενον dicunt. Atque, (ut obiter Grammaticorum et Scholiastarum sermoni assuescas,) interdum simpliciter dicitur πρὸς τὸ σημαινόμενον vel πρὸς τὸ νοητὸν ἀποδίδοναι: (et vocabulum, quod subiungitur, dicunt ἀποδίδοσθαι πρὸς τὸ σημαινόμενον, vel καταλλήλως ἔχειν sive κατάλληλον εἶναι πρὸς τὸ σημαινόμενον, contra vero ἀκατάλληλως ἔχειν πρὸς τὴν φωνήν, aut ἀκατάλληλον εἶναι:) interdum etiam brevitatis majoris causa, non addito verbo dicunt, πρὸς τὸ σημαινόμενον, vel πρὸς τὸ νοητὸν: ut exemplis confirmabo antequam huic sermoni finem imponam. Verum ut ad duos illos quos dixi modos veniam, prior a Corintho exponitur, Articulo LXI, Καὶ θηλυκῶς τι λέγειν εἰώθασιν, εἴτα ἐπάγειν οὐδέτερον, οὐ πρὸς τὴν φωνήν ἀποδίδοντες, ἀλλὰ πρὸς τὸ σημαινόμενον: ut Hom. νεφέλη δέ μιν ἀμφιβέβηκε Κνανέη, τὸ μὲν οὐποτε λήγει: nam τὸ intulit ut ad νέφος relatum. Sic Thuc., cum dixisset, Ἡ νόσος πρῶτον ἤρξατο γένεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, intulit, Λεγόμενον μὲν καὶ πρότερον etc. respiciens ad νόσημα. Hæc Corinthus, cui suum hunc modum, i. e. quem Atticum esse dicit, ita relinquo, ut penes eum fidem ejus esse velim. Ad Hom. enim quod attinet, ex eo testimonia Atticismi peti nequaquam possunt, nisi et Scriptorum solutæ orationis accedant, ut alibi dixi. Alioqui certe in exemplum afferri et alius ejusdem Poetæ locus potuit, omnino similis, i. e. in quo itidem a feminino genere ad neutrum transit. Is extat Il. E. (140.) ubi cum dixisset εἰροπόκοις ὄϊεσσι genere feminino, subiungit, duobus versibus interjectis, τὰ δ' ἐρῆμα φοβεῖται, cum debuisset dicere αἱ δὲ ἐρῆμαι φοβούνται, sc. ὄϊες: [132] sed illud neutrum ἐρῆμα ad ποῖμνια, vel πρόβατα, vel θρέμματα, retulit, quorum neutrorum unumquodque eandem cum illo feminino signif. habet. Jam vero si demus Atticam esse mutationem istam, quæ fit a neutro ad femininum, cur non Attico sermoni eam quoque ascribemus, quæ vicissim a feminino genere fit ad neutrum? Cujus exemplum ap. eundem Poetam extat, Il. B. ubi cum dixisset ὀρνίθων πετεηνῶν ἔθνεα πολλὰ, subiunxit tertio post versu, ἀγαλλόμεναι πτερύγεσσι, non ad vocem ἔθνεα, quæ præcessit, respiciens, sed ejus signif. intuens, i. e. non quale sit hoc nomen et ejus generis, considerans, sed ejus rei duntaxat, quæ illa significatur, rationem habens: id autem est ἀγέλαι: metaphorice enim ἔθνεα vocantur αἱ ἀγέλαι. Locus integer est hic, circa finem Il. B. i. e. paulo ante illam partem, quæ Bæotia, sive Catalogus Navium appellatur: Τῶν δ' ὥστ' ὀρνίθων πετεηνῶν ἔθνεα πολλὰ, Χηνῶν, ἥ γεράνων, ἥ κύκνων δουλιχοδείρων, Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι, Καύστριον ἀμφὶ ῥέεθρα, Ἐνθα καὶ ἔνθα ποτῶνται ἀγαλλόμεναι πτερύγεσσι, Κλαγγηδὸν προκαθιζόντων. Verum cum levis sit ex ἀγαλλόμεναι in ἀγαλλόμεναι mutatio, et versus non minus admittat illud ἀγαλλόμενα neutrum, quod cum ἔθνεα neutro καταλλήλως ἔχει, quam femininum ἀγαλλόμεναι, quod contra est ἀκατάλληλον: cur non Hom. illud potius quam hoc scripsisse credamus? Ita certe de hac re statuendum est, (meo quidem iudicio,) Poetas, præsertimque Græcos, sæpe quidem multa καινοπρεπῶς efferre, a sermonis consuetudine recedentes, ut metro serviant, et legi carminis obtemperant: sed iis, qui illa necessitate coacti et excogitarint et usurparint, interdum etiam ubi nulla necessitas cogit, solere uti. Quod certe hoc de loco dicendum fuerit: alioqui si lectionem istam ἀγαλλόμενα rejiciamus eo solo nomine, quod versus alteram illam recipere possit, multæ alibi itidem lectiones repudiandæ fuerint, quæ tamen omnium Codd. consensu probantur. Atque adeo, ut exemplum ex alio ejusdem Poetæ loco afferam, in quo eadem est omnino sermonis καινοπρέπεια, si ἀγαλλόμενα illam ob causam reponere vellemus, cur non itidem ubi dicit Poëta, φάλαγγες ἐλπόμενοι, pro hoc scr. esse ἐλπόμεναι diceremus? Huc accedit cum aliorum tum Eustathii auctoritas, de hac structuræ innovatione disserentis, neque ullius exemplaris, quod ἀγαλλόμενα habeat, mentionem facientis: sed tantum addentis, quosdam veterum ὑπομνηματιστῶν testari Aristarchum ἀγαλλόμενα scripsisse, ἀκολουθῶς τῷ ἔθνεα. Quibus e verbis perspicere possumus,

hos quoque ὑπομνηματιστὰς veteres non aliam lectionem quam hanc ἀγαλλόμεναι in iis quæ viderint exemplaribus invenisse; alioqui enim non Aristarcho soli alteram lectionem ascripsissent, sed Codicis alicujus testimonium adjecissent. Accedit et Plutarchi auctoritas, (si modo is est Auctor Opusculi περὶ τοῦ Βίου καὶ τῆς Ποιήσεως τοῦ Ὀμήρου,) h. itidem l. in exemplum τῆς ἐναλλάξεως τῶν γενῶν afferentis. Sed et meum exemplar, (si qua et ejus auctoritas esse debet ob magnam vetustatem, et ob alios locos e quibus ejus fides perspecta atque explorata est,) ἀγαλλόμεναι habet. Sed cur ad hujus lectionis confirmationem tam multa? quoniam quamvis hæc ita sint, in quibusdam typographicis Edd. alteram pro hac repositam fuisse video: et quosdam meam Ed., quæ istam habet, ex illarum fide hoc in loco emendare voluisse scio. In ea autem potissimum Ed., cujus margini brevia Scholia sunt adjuncta, mira videri debet altera illa lectio: quippe quam ipse Scholiorum Auctor refellat; cum enim ibi contextus habeat ἀγαλλόμενα, in illis Scholiis contra legitur ἀγαλλόμεναι, et exponitur χαίρουσαι. Ceterum cum et Plut. (cujus modo memini) de hac structuræ innovatione disserat, ac duos ipse quoque ejus modos constituat, (cum alii contra hujus exempla permisceant,) operæ pretium fuerit ejus verba proferre. Sæpe etiam, (inquit, de Homero loquens,) metri causa genus unum pro alio ponit, (nisi velis ἐναλλάσσει τὰ γένη, magis ad verbum reddere, Permutat genera,) ut hic, (Od. O. 125.) Δωρὸν τοι καὶ ἐγὼ, τέκνον φίλε, τοῦτο δίδωμι. Siquidem τέκνον nomen est neutrius generis: subiunxit autem masculinum φίλε, ad personam sermonem dirigens. Simile est quod Dione Veneri dicit (Il. E. 382.) Τέρλαθι, τέκνον ἐμὸν, καὶ ἀνάσχεο, κηδομένη περ. Ab eadem analogia pendet et illud, (Od. A. 90.) Ἥλθε δ' ἐπὶ ψυχῇ Θηβαίου Τειρεσίῳ Σκῆπτρον ἔχων. Siquidem ἔχων non ad ψυχὴν, sed ad genus corporis, (i. e. ad Tiresiam,) accommodavit. Sæpe enim non verbis, sed iis quæ illa significant, respondet, ut hoc in loco, (Il. II. 280.) Πᾶσιν ὀρίνθη θυμός· ἐκίνηθεν δὲ φάλαγγες Ἐλπόμενοι παρὰ ναῦφιν ἀμύμονα Πηλεΐωνα. Siquidem ἐλπόμενοι non ad phalanges refertur, sed ad viros e quibus phalanges constant. Verum et alio modo genera immutat, ut cum dicit, νεφέλη δέ μιν ἀμφιβέβηκε Κνανέη, τὸ μὲν οὐποτε ἔρωεῖ. Quoniam enim synonyma sunt νεφέλη et νέφος, cum prius dixisset, νεφέλην, subiunxit neutrum νέφος. Similes autem illis sunt et isti versus, Τῶν δ' ὥστ' ὀρνίθων πετεηνῶν ἔθνεα πολλὰ, Χηνῶν ἥ γεράνων, ἥ κύκνων δουλιχοδείρων, Ἐνθα καὶ ἔνθα ποτῶνται ἀγαλλόμεναι πτερύγεσσι. Cum enim usus esset generali avium nomine, quod neutrius generis est, deinde in feminino genere adjecisset specierum nomina, rursum neutro genere subiunxit, Κλαγγηδὸν προκαθιζόντων, reddens illi avium nomini generali, quod cum eo congruebat. Hæc sunt quæ ibi Plut. [133] de hoc structuræ genere disserit. Ubi cum dicit Poetam participium ἔχων, (in his verbis, ψυχῇ σκῆπτρον ἔχων,) non ad nomen ψυχῇ, sed ad genus corporis accommodasse, i. e. ad Tiresiam: genus corporis appellat Genus illius, cujus est corpus. Tiresias enim, cujus est corpus, masculini est generis: adeo ut pro eo quod ante dixit, Πρὸς τὸ πρόσωπον ἀποτείνας τὸν λόγον, dici non minus possit, πρὸς τὸ γένος τοῦ σώματος ἀρμόσας τὸν λόγον. Interim autem hæc loquendi formulæ observatione dignæ sunt: nec non quod sequitur, Οὐ πρὸς τὸν λόγον, ἀλλὰ πρὸς τὸ σημαινόμενον ποιεῖται τὴν ἀπάντησιν: quod perinde est ac si ita locutus esset, χρῆται ὀνόματι οὐ πρὸς τὸν λόγον, ἀλλὰ πρὸς τὸ σημαινόμενον ἀπαντῶντι. Utitur vocabulo quod non orationi, (intellige autem Ipsi orationis structuræ,) sed ei, quod significatur, respondet. Vel, Quod non convenit aut congruit cum oratione etc. Est certe obiter animadvertendus et hic verbi ἀπαντῶν usus, (si quidem ποιεῖσθαι τὴν ἀπάντησιν nihil aliud est quam ἀπαντῶν,) qui et ap. Porphyrium in eadem re extat, Quæst. 7. siquidem in illo ipso loco, νεφέλη δέ μιν ἀμφιβέβηκε Κνανέη τὸ μὲν οὐποτε ἔρωεῖ: dicit Homerum ἀπηντηκέναι πρὸς τὸ σημαινόμενον. In sequentibus autem ἀπόδοσιν et